

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
**POLICY RECOMMENDATION FOR DEVELOPING A RESEARCH
CAPACITIES AT ROI ET RAJABHAT UNIVERSITY**

นายวิจิต กำมันตะคุณ

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
พ.ศ. 2552

ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

นายวิจิต กำมันตะคุณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น

พ.ศ. 2552

**POLICY RECOMMENDATION FOR DEVELOPING A RESEARCH
CAPACITIES AT ROI ET RAJABHAT UNIVERSITY**

MR.WICHIT KAMMANTAKHUN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF DOCTOR OF EDUCATION
IN EDUCATIONAL ADMINISTRATION
GRADUATE SCHOOL KHON KAEN UNIVERSITY**

2009

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

หลักสูตร

ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ชื่อวิทยานิพนธ์: ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ชื่อผู้ทำวิทยานิพนธ์: นายวิจิต กำมันตะคุณ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	รองศาสตราจารย์ ดร.ปรีชา คัมภีรปกรณ	ประธานกรรมการ
	อาจารย์ ดร.พลสัมพันธ์ โพธิ์ศรีทอง	กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สุวรรณน้อย	กรรมการ
	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวีชัย บุญเดิม	กรรมการ
	รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ สารรัตนะ	กรรมการ
	Professor Emeritus Dr. Merrill M. Oaks	กรรมการ

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์:

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ สารรัตนะ)

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

(Professor Emeritus Dr. Merrill M. Oaks)

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.ลำปาง แม่นมาตย์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล สุวรรณน้อย)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น

วิชิต กำมันตะคุณ. 2552 ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : รองศาสตราจารย์ ดร.วิโรจน์ สารรัตนะ, Professor Dr. Mirrill M.Oaks

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำร่าง ตรวจสอบ และจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ทั้งส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์และแนวทางของนโยบาย ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงนโยบายแบบมีส่วนร่วม มีวิธีดำเนินการวิจัย 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาบริบทเพื่อจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย ดำเนินการวิจัย 3 วิธี ดังนี้ 1) การวิจัยเอกสาร 2) การวิจัยเชิงสำรวจสถาบัน 3) การศึกษาพหุกรณี และจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายโดยการสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ระยะที่ 2 การตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย ดำเนินการวิจัย 2 วิธี ดังนี้ 1) การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ 2) การสนทนากลุ่มเป้าหมาย และจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายโดยการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ผลการวิจัย ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายที่กำหนดคววีสัยทัศน์ด้านการวิจัยว่า มุ่งส่งเสริม สนับสนุนการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายได้ระบบบริหารจัดการคุณภาพการวิจัย นำมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศ ก่อเกิดภูมิปัญญา พัฒนาท้องถิ่นและสังคมอย่างยั่งยืน พันธกิจ 1) กำหนดนโยบาย แนวทางและทิศทางการวิจัย ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัย นโยบายและยุทธศาสตร์จังหวัด กรอบแผนพัฒนาอุดมศึกษา นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ 2) วิเคราะห์และกำหนดโครงสร้างองค์กรการวิจัย 3) สร้างเสริมและเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรการวิจัย 4) สนับสนุน สร้างเสริมและพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย 5) พัฒนาระบบบริหารจัดการคุณภาพงานวิจัย และได้ยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้คือ 1) การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านนโยบายและการวางแผนการวิจัย 2) การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านการจัดองค์กรการวิจัย 3) การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านการบริหารบุคลากรการวิจัย 4) การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย 5) การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านการบริหารคุณภาพการวิจัย และได้กลยุทธ์การวิจัย 15 ด้าน คือ 1) จัดทำนโยบายและแผน การวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ 2) สร้างศักยภาพการแข่งขันด้านการวิจัย 3) พัฒนาสาขาวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ 4) ส่งเสริมการจัดองค์กรการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ 5) สร้างระบบบริหารองค์กรการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ 6) สร้างระบบการบริหารงานบุคลากรการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ 7) การพัฒนาส่งเสริมค่านิยมและทัศนคติในการทำวิจัยของอาจารย์ 8) พัฒนาอาจารย์นักวิจัยรุ่นใหม่ 9) พัฒนาระบบการจัดสรรทุนวิจัย 10) ส่งเสริมความคล่องตัวในด้านการใช้จ่ายเงินทุนวิจัย 11) ส่งเสริมการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการวิจัย 12) ส่งเสริมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งค้นคว้าข้อมูล 13) ส่งเสริมการรักษาคุณภาพและมาตรฐานการวิจัย 14) สนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัย 15) ส่งเสริมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลงานวิจัย

Wichit Kammantakhun. 2009. **Policy Recommendation for Developing A Research Capacities at Roi Et Rajabhat University**. Doctor of Education Thesis in Educational Administration, Graduate School, Khon Kaen University.

Thesis Advisors: Assoc. Prof. Dr. Wirot Sanrattana,
Professor Dr. Emeritus Mirrill M.Oaks,

ABSTRACT

The objectives of this research are as Follows: (1) to obtain tentative proposed policy recommendations; (2) to approve and to propose policy recommendations for developing research capacity at Roi Et Rajabhat University inclusive of the policy objectives and the policy means. This research is participatory policy research with two phases of conducting research, as follows: The First Phase is contextual study for drafting the proposed policy by 1) Documentary Research : To study national-level factors, both policy and planning, which effect development of research capacity at Roi-Et Rajabhat University. Documents for study include pertinent research studies and Internet sources. Data has been on the treatment procedure in terms of content analysis and synthesis, based on item objective congruence. 2) Institutional Survey Study : To study different contexts relative to the current situation and the need for developing a research capacity. In addition, survey results will be guidelines to conduct the proposal of research competency development. 3) Multi-Case Study : to study input factors, processes, and output factors. Finally 4) Operational Seminar : All the results of the study; the documentary research, institutional survey research, and multi-case study, will be used in analysis and synthesis of proposal drafting in the research capacity development of Roi-Et Rajabhat University. The Second Phase : Validation for Policy Proposal. There are two main means in the procedures of validation which are pararely conducted. 1) In-depth interview of experts. There are 10 experts from both internal higher education institutes and external organizations. 2) Focus group discussion. Participants in this discussion include those whose work relates to research policy administration, research management, and research in higher education institutes. The research summary from Phase 1 is provided for participant to give personal opinions and recommendations. And 3) Operational Seminar for results from the in-depth interview of experts and the focus group discussion will be used in the analysis and synthesis of proposal drafting in the research capacity development of Roi-Et Rajabhat University. The operational seminar is organized cooperation with researchers, experts and representative of stakeholders.

All results of the study point out the policy recommendations with the research vision that aims to enhance and support the knowledge developing establishment associating with joint network of research quality administrations in order to change the university to be excellent, to build up wisdoms, to develop local and society steadily. This provides the significant missions as follows: 1) policy means and research directions related to the university's developing plans, provincial policy and strategies, higher education development scopes, national policy and strategies for research 2) analysis and organizational research structure 3) personnel research capacity development and enhancement 4) support of resources research capacity development and enhancement administration 5) administration system development and quality research management. This also provides 5 main research principles for Roi-Et Rajabhat University : 1) capacity and competency for policy and research planning 2) capacity and competency for research organizational management 3) capacity and competency for personnel research administration 4) capacity and competency for resources research administration 5) capacity and competency quality research administration. Besides this, there are 15 research strategies: 1) policy and effective research plan 2) competitive capacity in research 3) disciplines development to excellence 4) effective research organization enhancement management 5) administration system and quality research establishment 6) quality personnel administration system 7) develop and raise up values and attitudes in carrying out research amongst teachers 8) help develop teachers to be new researchers 9) develop research subsidy 10) enhance research expenditures fluency 11) enhance resources for research support 12) enhance the development system for information technology and searching sources 13) enhance the quality control and research standard 14) support research distribution 15) enhance the follow-up, validation and research evaluation.

วิทยานิพนธ์นี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

กิตติกรรมประกาศ

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วิโรจน์ สารรัตนะ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ทุ่มเทและเสียสละเวลา กระจุกไฟปัญญาให้แก่ผู้วิจัย ให้คำปรึกษารวมถึงข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ สนับสนุนช่วยเหลือด้วยความเมตตาและความปรารถนาดี คอยช่วยแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่ และให้กำลังใจตลอดระยะเวลาในการศึกษาวิจัย ขอขอบพระคุณ Professor Emeritus Dr. Merrill M. Oaks อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำและให้แนวคิดที่เป็นประโยชน์ด้วยจิตตลอดมา

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร. วัลลภา อารีรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เสาวณี ตรีพุทธรัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประยุทธ์ ชูสอน รองศาสตราจารย์ ดร. นิธิ บุษงามงคล Professor Dr. Forrest W. Parkay และคณาจารย์สาขาวิชาบริหารการศึกษาทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ถ่ายทอดความรู้และให้ประสบการณ์ที่มีค่าแก่ผู้วิจัย ซึ่งอำนวยความสะดวกต่อการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้เป็นอย่างมาก รวมทั้งเป็นประโยชน์ต่อการทำงานในอนาคตและต่อการดำเนินชีวิตเป็นอย่างดี

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. ปรีชา คัมภีร์ปกรณัม ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ดร. พลศักดิ์ โพธิ์ศรีทอง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไพศาล สุวรรณน้อย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีชัย บุญเดิม กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ที่กรุณาให้คำแนะนำในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์นี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความกรุณาตรวจสอบและให้คำแนะนำในการพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ให้มีคุณภาพ ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ University of Maryland Washington State University ที่เป็นแหล่งศึกษาค้นคว้า ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกท่านที่เข้าร่วมกระบวนการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่ได้ให้โอกาสและสนับสนุนทุนการศึกษาวิจัยในต่างประเทศ ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เฉลย ภูมิพันธุ์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด พร้อมทั้งคณะผู้บริหาร คณาจารย์และเจ้าหน้าที่ทุกท่านที่เป็นกำลังใจและให้ความช่วยเหลือแก่ผู้วิจัยตลอดระยะเวลาที่ศึกษา ขอขอบคุณเพื่อนๆ นักศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ทุกท่านที่เป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยอย่างต่อเนื่อง

ขอขอบคุณสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ที่ให้ทุนการศึกษาตามโครงการเครือข่ายกลยุทธ์ และขอขอบคุณมหาวิทยาลัยขอนแก่น ที่ให้ทุนสนับสนุนการทำวิทยานิพนธ์และทุนนำเสนองานวิทยานิพนธ์ที่ประเทศสหรัฐอเมริกา ขอกราบขอบพระคุณทุกท่านที่ไม่ได้เอ่ยนาม ที่ได้มีส่วนร่วมช่วยให้งานวิจัยนี้เสร็จสิ้นสมบูรณ์ไปด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณคุณแม่มี กำมันตะคุณที่เป็นดวงใจให้ความรักความห่วงใยลูกเสมอมา ขอขอบคุณคุณครู วิไลวรรณ กำมันตะคุณ เด็กชายฐปรัชชนก กำมันตะคุณ และเด็กชายภูมิแผ่นดิน กำมันตะคุณที่เป็นกำลังใจ รักและห่วงใยในทุกวาระและโอกาส จนผู้วิจัยสามารถนำตนเองสู่ความสำเร็จด้านการศึกษาในระดับสูงสุด คุณความดีหรือประโยชน์อันใดอันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบไว้เป็นเครื่องบูชาแด่ผู้มีพระคุณทุกท่านตลอดไป

วิจิต กำมันตะคุณ

สารบัญ

	หน้า	
บทคัดย่อภาษาไทย	ก	
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข	
คำอุทิศ	ค	
กิตติกรรมประกาศ	ง	
สารบัญตาราง	ช	
สารบัญภาพ	ฅ	
บทที่ 1	บทนำ	
	1	
	1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
	2 คำถามวิจัย	8
	3 วัตถุประสงค์	8
	4 ขอบเขตการวิจัย	8
	5 นิยามศัพท์เฉพาะ	10
	6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย	10
บทที่ 2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	13
	1. แนวคิดการวิจัยเชิงนโยบาย	13
	2. องค์ประกอบของนโยบาย	30
	3. การวิจัยกับสถาบันอุดมศึกษา	34
	4. การพัฒนาศักยภาพการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา	49
	5. สภาพทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	74
	6. องค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบาย	80
บทที่ 3	วิธีดำเนินการวิจัย	81
	1. ขั้นตอนการวิจัย	81
	2. รายละเอียดของการดำเนินการวิจัย	84
บทที่ 4	ผลการศึกษาบริบทเพื่อจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	91
	1. ผลการวิจัยเอกสาร	91
	2. ผลการศึกษาริบทมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	96
	3. ผลการศึกษานุกรณีกีฬา	111
	4. ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	153

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5	
ผลการตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย	191
1. ผลการสนทนากลุ่มเป้าหมาย	191
2. ผลการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ	195
3. ผลการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ	196
4. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัย ราชภัฏร้อยเอ็ด	199
บทที่ 6	
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	217
1. วัตถุประสงค์การวิจัย	217
2. วิธีดำเนินการวิจัย	217
3. สรุปผลการวิจัย	218
4. อภิปรายผลการวิจัย	229
5. ข้อเสนอแนะ	241
เอกสารอ้างอิง	245
ภาคผนวก	251
ประวัติผู้เขียน	279

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 1	บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนา จำแนกตามหน่วยการดำเนินการและอาชีพ R&D personnel classified by sector of performance and occupationo	50
ตารางที่ 2	บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนา จำแนกตามอาชีพ และวุฒิการศึกษา	51
ตารางที่ 3	บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนา จำแนกตามเพศ และเวลาทำงานวิจัย	52
ตารางที่ 4	แสดงงบประมาณรายจ่ายด้านการวิจัยที่สำนักงบประมาณจัดสรรให้มหาวิทยาลัยราชภัฏ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550- พ.ศ. 2551	61
ตารางที่ 5	ค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย ระหว่างปี 2544-2548	63
ตารางที่ 6	ค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนา จำแนกตามหน่วยดำเนินการและแหล่งทุน	64
ตารางที่ 7	การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาบริบทและจาก การศึกษาพหุกรณีเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	154

สารบัญภาพ

		หน้า
ภาพที่ 1	ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของจุดมุ่งหมายในการวิจัยเชิงนโยบาย	15
ภาพที่ 2	ขั้นตอนการวิจัยเชิงนโยบายปรับจากทัศนะของ Majchrzak โดยวิโรจน์ สารรัตนะ	26
ภาพที่ 3	ขั้นตอนการวิจัยเชิงนโยบาย ของคณิ่ง สายแก้ว	27
ภาพที่ 4	ค่านิยมในการวางแผนตามทัศนะของ Banghart & Trull	28
ภาพที่ 5	ขั้นตอนการวางแผนตามทัศนะของ Banghart & Trull	29
ภาพที่ 6	องค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบาย	33
ภาพที่ 7	ตัวบ่งชี้คุณภาพผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยวิจัย (Indicators of Research University Performance) Lombardi, J.V.et.(2000)	45
ภาพที่ 8	บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนา จำแนกตามหน่วยดำเนินการและอาชีพ	51
ภาพที่ 9	มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด	74
ภาพที่ 10	องค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัย	80
ภาพที่ 11	ขั้นตอนการวิจัย	83

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันประเทศต่างๆในโลกกำลังอยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจอุตสาหกรรม(Industrial economy&society) สู่การพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based economy&society) ด้วยตระหนักถึงความสำคัญของความรู้ใหม่ รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ที่เกิดขึ้นจากการวิจัยและการพัฒนาที่เข้ามามีบทบาทในวิถีชีวิตของมนุษย์มากขึ้น ขณะเดียวกันยังได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยในวันนี้ว่าเป็นแหล่งที่มาที่สำคัญของโอกาสต่างๆในวันพรุ่งนี้ หลายประเทศจึงพยายามคิดค้นประเด็นงานวิจัยใหม่ๆ ที่สำคัญของประเทศเพื่อให้งานวิจัยที่มีอยู่จะสามารถพัฒนาก้าวข้ามพรมแดนแห่งความรู้และนำมาซึ่งประโยชน์กลับสู่ประเทศของตน (สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2548) การวิจัยเป็นรูปแบบของการพัฒนาที่มีความยั่งยืน และเป็นกระบวนการที่มุ่งแสวงหาคำตอบให้แก่ปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งในระดับโครงสร้างและปัจเจก ผลสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการวิจัย นำไปสู่พลังของความสำเร็จที่เป็นความรู้ ที่สามารถใช้ในการแก้ปัญหาของประเทศที่สำคัญ การวิจัยเป็นกระบวนการที่ทำต่อการแสวงหาความรู้ ความคิดและการแสวงหา การประมวล การสังเคราะห์ การวิเคราะห์และการเชื่อมโยงเพื่อให้เกิดการตกผลึกของคำตอบที่เป็นวัตถุประสงค์ของปัญหาที่ตั้งไว้ (ไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม, 2550) การค้นคว้าและการวิจัย เป็นกระบวนการที่วางอยู่บนฐานของการอธิบายด้วยเหตุและผล อันเป็นสิ่งสำคัญของการมีวิถีคิดที่เป็นระบบ การพัฒนาที่ยั่งยืน โดยใช้ฐานความรู้ เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้มีส่วนร่วมในการสร้างความรู้อันได้แก่นักวิจัย นักประดิษฐ์ นักพัฒนา นักการศึกษา หรือนักวิชาการจะได้นำความรู้ต่างๆ ที่ผ่านกระบวนการทางการศึกษาวิจัย ส่งต่อไปยังผู้ผลักดันระดับนโยบายและการปฏิบัติ เพื่อนำไปใช้ในการพัฒนาประเทศ (ธีรภัทร์ เสรีรังสรรค์, 2550) การวิจัยจึงกลายเป็นเครื่องมือในการศึกษา โดยเป็นเครื่องมือในการสร้างวิจารณ์ ในการพิจารณาเลือกเชื่อแต่ละองค์ความรู้ในปัจจุบันและอนาคต การวิจัยจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญของอุดมศึกษาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ (จรัส สุวรรณเวลา, 2551) ดังนั้น การวิจัยจึงเป็นเทคนิคและเครื่องมือสำคัญสำหรับนักการศึกษาในการพัฒนาการศึกษาในทุกระดับ เพราะนอกจากจะทำให้เกิดองค์ความรู้ความก้าวหน้าทางวิชาการแล้วยังช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการแก้ปัญหาและการตัดสินใจที่มีคุณภาพ

การเล็งเห็นถึงความสำคัญของการวิจัยจะเห็นได้จากแนวนโยบายหรือแผนงานของหน่วยงานต่างๆ เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2550) ได้ดำเนินการจัดทำนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551-2553) ขึ้น ซึ่งถือได้ว่าเป็นนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติ ฉบับที่ 7 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยของหน่วยงานต่างๆและเพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการวิเคราะห์ตรวจสอบข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของงบประมาณประจำปีตามมติคณะรัฐมนตรี โดยมุ่งสะท้อนและตอบสนองความต้องการของพื้นที่ มีความเชื่อมโยงและสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ นโยบายรัฐบาลที่อยู่บนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) มีแนวทางการพัฒนาบนพื้นฐานของการให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” โดยยึดหลักปรัชญา

“เศรษฐกิจพอเพียง” โดยให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ความสามารถ ทักษะ การประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับตนเองที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย โดยจะเพิ่มสัดส่วนบุคลากรด้านการวิจัย และการพัฒนาเป็น 10 คนต่อประชากร 10,000 คน ทั้งนี้ได้กำหนดบทบาทของสถาบันการศึกษาในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเพื่อให้เกิดพลังที่เข้มแข็งและนำประเทศไปสู่ การพัฒนาที่เป็นธรรมและเกิดสันติสุขที่ยั่งยืนให้สถาบันการศึกษาพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีความสามารถในการปรับตัวรับกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถคำนึงวัฒนธรรมที่ฝังรากลึกลงในพื้นฐานของ ความพอเพียง โดยให้สถาบันการศึกษา ศึกษาวิจัยและเผยแพร่องค์ความรู้ที่จำเป็นและสนับสนุนการปรับตัวเข้าสู่ กระแสโลกาภิวัตน์ การสร้างนวัตกรรมใหม่เพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการและเชื่อมโยงสู่สากล ด้วยเหตุนี้ สถาบันการศึกษาจะต้องช่วยให้การดำเนินงานทางด้านการศึกษาประสบความสำเร็จได้เป็นอย่างดี โดยการนำ กระบวนการวิจัยและผลการวิจัยมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยเฉพาะการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ด้วย กระบวนการวิจัยนั้น เป็นแนวทางหนึ่งที่คุณสอนสามารถนำไปปฏิรูปการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้ ดังที่ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาของไทย ได้ให้ความสำคัญกับ การวิจัยและกำหนดไว้ในหลายมาตราที่ชี้ให้เห็นว่าการวิจัยเป็นกระบวนการที่ควบคู่ไปกับการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกที่นำไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ กล่าวคือ มาตรา 24 (5) ระบุให้ใช้สถานศึกษาและหน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัด บรรยายภาพ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจาก สื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ การวิจัยจึงสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยฝึก กระบวนการคิด การจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหาและรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหา และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

จากบทบัญญัติและนโยบายของรัฐบาลอันเป็นแนวทางนี้เอง ทำให้สำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษา ดำเนินการจัดทำกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ขึ้น โดยมี กรอบทิศทางและแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน เพื่อให้ระดับอุดมศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญและสนับสนุน การพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2550) กล่าวไว้ใน ส่วนบทบาทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศว่า อุดมศึกษาเป็นกลไก สำคัญหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพของประเทศในเวทีสากล ผ่านการสร้างและพัฒนากำลังคน และการสร้างความรู้ และนวัตกรรมผ่านระบบการวิจัยและพัฒนา เพื่อประโยชน์ในภาคการผลิตโครงสร้างพื้นฐานและการยกระดับ ความเข้มแข็งของสังคมโดยรวม อย่างไรก็ตามจากผลการประเมินความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย พบว่า มหาวิทยาลัยไทยไม่ติดกลุ่มมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีคุณภาพทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาค ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของประเทศต่ำ โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับท้ายๆ ของ ประเทศที่ได้รับการจัดอันดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากจำนวนบุคลากรการวิจัย ผลงานตีพิมพ์ทางวิชาการ

สิทธิบัตร รวมทั้งการลงทุนของรัฐในกิจการวิจัยและพัฒนา ในฐานะที่อุดมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของระบบวิจัยของประเทศ การสร้างความเป็นเลิศของการวิจัยของอุดมศึกษาจึงขึ้นอยู่กับการวางโครงสร้างระบบวิจัยในภาพรวม ซึ่งรวมถึงนโยบายระบบวิจัย การจัดสรรทรัพยากรวิจัย การบริหารจัดการทุนวิจัย ตลอดจนการประสานพลังระหว่างหน่วยปฏิบัติการวิจัย

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการกระตุ้นและส่งเสริมให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของประเทศได้ตามบทบาทหน้าที่และความคาดหวังของสังคม สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจึงได้กำหนดให้ปี 2552 เป็นปีแห่งการรณรงค์ในเรื่องคุณภาพการอุดมศึกษาไทย โดยมีวัตถุประสงค์ 2 ประการ คือ 1) เพื่อกระตุ้นและสร้างความตระหนักแก่ทุกภาคส่วนของสังคมให้กระตือรือร้นที่จะมีส่วนร่วมในการยกระดับคุณภาพการอุดมศึกษาไทยให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล 2) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาคุณภาพตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษาโดยความร่วมมือจากภาครัฐ เอกชน และชุมชน อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ซึ่งในปี พ.ศ. 2552 สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้มีโครงการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษาและการพัฒนามหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ โดยมีวิสัยทัศน์ให้ประเทศไทยมีมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติที่มีคุณภาพระดับโลกที่มีบริบทและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย เป็นฐานของการพัฒนาภาคการผลิต เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ช่วยยกระดับคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาในทุกกลุ่มและทุกระดับ ส่งผลให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางด้านการศึกษาระดับภูมิภาคและมีขีดความสามารถการแข่งขันที่สูงขึ้น มีวัตถุประสงค์ตามโครงการดังนี้ 1) เพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยไทยโดยรวมให้มีศักยภาพด้านการวิจัยที่สูงขึ้น และยกระดับมหาวิทยาลัยที่มีศักยภาพด้านการวิจัยของประเทศสู่มหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติที่มีขีดความสามารถระดับโลก (World-Class University) 2) เพื่อผลิตกำลังคนระดับสูงในสาขาวิชาต่างๆที่สามารถตอบสนองต่อการพัฒนาทั้งชุมชนอุตสาหกรรมและระบบนวัตกรรม ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในเวทีระดับนานาชาติ 3) เพื่อพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา การวิจัยพัฒนา และการฝึกอบรมนานาชาติในภูมิภาค(Regional Education Hub) ทั้งนี้ได้มีกิจกรรมหลักสำคัญ 2 กิจกรรมคือการพัฒนาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติและการส่งเสริมการวิจัยในอุดมศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา,2552)

ด้วยเหตุนี้สถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีภารกิจหลัก 4 ประการ คือ 1) การสอนเพื่อผลิตบัณฑิต 2) การวิจัย 3) การบริการวิชาการแก่สังคม และ4)การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จึงมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างงานวิจัย ควรมีเป้าหมายในการผลิตนักคิด นักวิชาการที่ผลิตผลงานทางวิชาการที่น่าเชื่อถืออย่างสม่ำเสมอ และต้องคำนึงถึงคุณภาพนักคิด นักวิชาการที่เป็นเสรีชนทางปัญญาอีกด้วย ภาพรวมสถาบันอุดมศึกษาควรเป็นผู้นำทางด้านการวิจัยและวิชาการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศไทยในการสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศชาติให้สามารถแข่งขันและร่วมมือกับนานาประเทศได้ ดังที่จรัส สุวรรณเวลาและคณะ (2545) กล่าวว่า ในขณะที่ประเทศไทยกำลังมีปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาโลกในอนาคตความจำเป็นต้องใช้วิชาการยิ่งมีมากขึ้น ทั้งในแง่การสร้างความรู้ให้ก้าวหน้าประเทศที่พัฒนา สถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยต้องสนองความต้องการทางวิชาการในอนาคตของประเทศทั้งในแง่การผลิตบัณฑิต และการผลิตความรู้ ความรู้ที่จำเป็นต้องค้นคว้าสร้างสรรค์ขึ้นเอง ซึ่งต้องใช้กระบวนการวิจัยช่วยในการสร้างสรรค์ องค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ มหาวิทยาลัยในอนาคตจึงต้องเป็นแหล่งวิชาการที่แท้จริง มีบทบาทและกิจกรรม

วิชาการที่ครบวงจรตั้งแต่การบุกเบิกแสวงหาความรู้ การเก็บรักษาความรู้และการใช้ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับปรัชญา เวสารัชช (2546) กล่าวว่าสถาบันอุดมศึกษาถือเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญของประเทศ มีหน้าที่หลักในการผลิตและถ่ายทอดความรู้ให้แก่สังคม ด้วยเหตุนี้พันธกิจหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาคือการทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม การวิจัยจึงเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญถึงความแตกต่างด้านคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง

แต่ปัจจุบันพบว่า ปัญหาและอุปสรรคต่อการเปลี่ยนแปลงของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จะมีมากในด้านการวิจัย ซึ่งพบดังนี้ 1) จำนวนงบประมาณอาจมีจำกัดหรืออาจจะไม่ต่อเนื่อง เช่น อาจมีเฉพาะกิจโครงการ หรือปีงบประมาณ 2) ขาดความพร้อมและความเต็มใจของบุคลากรทุกฝ่ายทั้งด้านอาจารย์และผู้สนับสนุน เช่น ผู้ช่วยนักวิจัยมีไม่มากนักในแต่ละสถาบัน และแต่ละกลุ่มอาจมีความสนใจที่แตกต่างกัน 3) ผลการวิจัยสนองความต้องการส่วนบุคคลมากกว่ามุ่งถึงการนำผลการวิจัยไปใช้ในเชิงพาณิชย์ 4) ขาดแคลนผลการวิจัยในเชิงสหวิทยาการ 5) การสื่อสารของนักวิชาการระหว่างสถาบันหรือนักวิชาการกับชุมชน มีข้อจำกัดด้านระยะเวลาในการสื่อสาร รูปแบบการสื่อสาร 6) วัฒนธรรมการทำงานร่วมกัน แต่ละสถาบันต้องปรับตัวและมีการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะการทำงานในระบบเครือข่าย 7) ความสามารถของบุคลากรในการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสารสนเทศยังอยู่ในวงจำกัด ทำให้ไม่ได้ใช้ประโยชน์เต็มที่ (มานิต บุญประเสริฐและคณะ, 2546) ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (2548) ได้กล่าวถึงการปฏิรูประบบการวิจัยของประเทศไทยว่า โครงสร้างระบบวิจัยของประเทศไทยไม่ยืดหยุ่นและมีลักษณะแยกส่วนขาดการปรับตัวที่ไวเพียงพอต่อการเปลี่ยนแปลง ขาดความชัดเจนเชิงนโยบายหรือทิศทางเพื่อการวิจัยของประเทศ องค์กรภายใต้ระบบการวิจัยขาดเอกภาพและความร่วมมือที่ดีต่อกัน ขาดการเชื่อมโยงการวิจัยอย่างเป็นระบบ ระบบบริหารจัดการทุนวิจัยยังไม่เข้มแข็งเพียงพอ มีการใช้จ่ายเพื่อการวิจัยและพัฒนาของประเทศคิดเป็นสัดส่วนต่อ GDP ต่ำ ทำให้ผลงานวิจัยขาดคุณภาพ และไม่สามารถนำมาใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาประเทศได้เท่าที่ควร จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการวิจัยและระบบการศึกษาที่เน้นการวิจัยเป็นฐานสำคัญ ทั้งนี้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2550) เห็นว่ารัฐต้องมีนโยบายที่ชัดเจนในกระบวนการจัดสรรทรัพยากรวิจัยเพื่อสร้างงานวิจัยที่มีมูลค่าเพิ่มต่อระบบเศรษฐกิจและพัฒนาสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะที่มีความจำกัดในงบประมาณสนับสนุน ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงดูแลการวิจัยที่ไม่มีผลต่อภาคการผลิตหรือมูลค่าเชิงเศรษฐกิจ แต่มีความจำเป็นต่อสังคม รวมทั้งการสนับสนุนนักวิจัยรุ่นใหม่ ซึ่งยังขาดประสบการณ์และโอกาสและการสนับสนุนทางการเงินและสิทธิประโยชน์ที่เอื้อต่อการผลิตผลงานทั้งจากสถาบันของรัฐและเอกชน

เมื่อพิจารณาสถาบันอุดมศึกษาเฉพาะกรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งมีภารกิจหน้าที่ดังกล่าวในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พุทธศักราช 2547 ว่า ใ้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม ผลิตครูและ

ส่งเสริมวิทยฐานะครู และในมาตรา 8 ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตาม มาตรา 7 ให้กำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้ 1) แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการบนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล 2) ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คู่คุณธรรมสำนึกในความเป็นไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนในท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การผลิตบัณฑิตดังกล่าวจะต้องให้มีจำนวนและคุณภาพสอดคล้องกับแผนการผลิตบัณฑิตของประเทศ 3) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรมของท้องถิ่นและของชาติ 4) เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนาและนักการเมืองท้องถิ่นให้มีจิตสำนึกประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม 5) เสริมสร้างความรู้ความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง 6) ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น 7) ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน 8) ศึกษาวิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น(ราชกิจจานุเบกษา, 2547) จึงถือได้ว่าการวิจัยเป็นภารกิจที่สำคัญประการหนึ่งควบคู่ไปกับการกิจอื่นๆ บุคลากรในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดจำเป็นต้องทำงานวิจัยอย่างจริงจัง โดยวางเป้าหมายและกำหนดทิศทางการวิจัยของตนเองอย่างชัดเจน นั่นคือผลงานวิจัยต้องเป็นผลงานที่มีคุณภาพ โดยการยอมรับของสังคม วิชาการ มีการตีพิมพ์และนำไปใช้อ้างอิงอย่างกว้างขวางทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ เพื่อจะได้ใช้ผลการวิจัยในการสร้างสรรค์องค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ ช่วยค้นคว้าหาคำตอบในการแก้ปัญหาและสร้างสรรค์สังคมรวมถึงนำผลการวิจัยมาใช้ในการดำเนินงานหรือการบริหารจัดการเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดได้ดำเนินการบริหารจัดการงานวิจัยอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง และประสบผลสำเร็จในระดับดี ดังจะเห็นได้จากผลการประเมินคุณภาพภายนอก รอบการประเมินที่ 2 ตามมาตรฐานที่ 2 ด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ระดับการประเมินอยู่ในระดับดี (ค่าคะแนนที่ได้ 3.80) ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีจุดเด่นด้านการวิจัย คือ มหาวิทยาลัยมีเครือข่ายงานวิจัยระดับประเทศ และมีผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญให้คำแนะนำกับนักวิจัยของมหาวิทยาลัย และอาจารย์ประจำได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยและงานสร้างสรรค์จากภายนอก คิดเป็นร้อยละ 38.46 สำหรับข้อเสนอแนะในการพัฒนามีดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยควรกำหนดวงเงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการจูงใจให้มีผลงานการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างได้มากยิ่งขึ้น 2) กำหนดเป้าหมายและแผนงานในการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ 3) กำหนดมาตรการการจูงใจที่เป็นรางวัลตัวเงินและรางวัลทางจิตใจในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจที่ดีในการทำผลงานวิจัย (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2549) และผลการประเมินคุณภาพภายใน ประจำปีการศึกษา 2551 ในองค์ประกอบที่ 4 ด้านการวิจัย ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ 1) มีการพัฒนาระบบกลไกในการสนับสนุนการผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

2) มีระบบการจัดการความรู้จากงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ 3) เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบันต่อจำนวนอาจารย์ประจำ 4) ร้อยละของงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาหรืออนุสิทธิบัตรหรือนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับชาติและในระดับนานาชาติต่อจำนวนอาจารย์ประจำ ผลการดำเนินงานอยู่ในระดับดี (ค่าคะแนนที่ได้ 2.50) ซึ่งคณะกรรมการได้ให้ข้อเสนอแนะว่า จุดเด่นคือมหาวิทยาลัยให้การสนับสนุนการทำวิจัยของบุคลากรอย่างจริงจังและต่อเนื่อง แต่มีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา คือ 1) คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายควรกำหนดเป้าหมายการทำวิจัยในแต่ละปีให้ชัดเจนทั้งในเรื่องของจำนวนและสาขาที่วิจัยควรจัดทำระบบกลไกการบริหารการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้เป็นรูปธรรมมากขึ้น 2) ควรมีระบบและกลไกการสนับสนุนความร่วมมือระหว่างนักวิจัยกับองค์กรภายนอกเพื่อนำผลการดำเนินงานไปใช้ประโยชน์ 3) ควรมีกลไกสนับสนุนการจดสิทธิบัตรการซื้อขายทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนการคุ้มครองสิทธิของงานวิจัย หรือสิ่งประดิษฐ์หรือนวัตกรรมให้แก่นักวิจัยเจ้าของผลการดำเนินงาน

ส่วนผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 – 2551 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด สรุปรายละเอียดตามตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการตามมาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ ได้ดังนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ประกอบด้วยตัวชี้วัดจำนวน 5 ตัวชี้วัด ผลการปฏิบัติราชการในภาพรวมอยู่ในระดับดี (ค่าคะแนนที่ได้ 4.21) เมื่อพิจารณารายละเอียดตามตัวชี้วัด พบว่า ผลการปฏิบัติราชการในระดับดีมาก จำนวน 2 ตัวชี้วัด คือ 1) ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัยภายในและภายนอกต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 5.0000) 2) ร้อยละของอาจารย์ประจำที่นำเสนอผลงานทางวิชาการต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 5.0000) ผลการปฏิบัติราชการในระดับต้องปรับปรุง จำนวน 3 ตัวชี้วัด คือ 1) ร้อยละของงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 1.000) 2) จำนวนเงินวิจัยจากภายในและภายนอกต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 2.1830) และ 3) จำนวนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (ค่าคะแนนที่ได้ 1.000) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ประกอบด้วยตัวชี้วัดจำนวน 4 ตัวชี้วัด ผลการปฏิบัติราชการในภาพรวมอยู่ในระดับดี (ค่าคะแนนที่ได้ 4.10) เมื่อพิจารณารายละเอียดตามตัวชี้วัด พบว่า ผลการปฏิบัติราชการในระดับดีมาก จำนวน 2 ตัวชี้วัด คือ 1) จำนวนเงินวิจัยจากภายในและภายนอกต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 5.0000) 2) ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัยภายในและภายนอกต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 5.0000) ผลการปฏิบัติราชการในระดับต้องปรับปรุง จำนวน 2 ตัวชี้วัด คือ 1) ร้อยละของงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 1.000) 2) ร้อยละของอาจารย์ประจำที่นำเสนอผลงานทางวิชาการต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 1.000) สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ประกอบด้วยตัวชี้วัดจำนวน 3 ตัวชี้วัด ผลการปฏิบัติราชการในภาพรวมอยู่ในระดับดี (ค่าคะแนนที่ได้ 4.2750) เมื่อพิจารณารายละเอียดตามตัวชี้วัด พบว่า ผลการปฏิบัติราชการในระดับดีมาก จำนวน 2 ตัวชี้วัด คือ 1) จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบันต่ออาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 5.0000) 2) ร้อยละของอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำที่

ได้รับทุนทำวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบันต่ออาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 5.0000) ผลการปฏิบัติราชการในระดับพอใช้ จำนวน 1 ตัวชี้วัด คือ ร้อยละของงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่หรือนำไปใช้ประโยชน์ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 2.8289) (สำนักงานก.พ.ร. 2549, 2550, 2551)

จากผลการประเมินดังกล่าวข้างต้น แสดงว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดได้พัฒนาระบบการบริหารจัดการงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบจนทำให้มีผลการปฏิบัติราชการตามมาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์พัฒนาก้าวหน้าขึ้นตามลำดับ จนทำให้ปีงบประมาณ พ.ศ. 2550-2551 โดดเด่นอย่างมาก นั้นหมายถึงมหาวิทยาลัยให้ความสำคัญกับงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ค่อนข้างมาก ดังจะเห็นได้จากจำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกของอาจารย์ประจำสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ สมศ. จึงแสดงให้เห็นว่าศักยภาพด้านการวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดยังมีแนวโน้มที่จะพัฒนาให้อยู่ในระดับดีมากต่อไป อย่างไรก็ตามสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (2552) ให้ข้อเสนอแนะจากผลการปฏิบัติราชการดังกล่าวว่า แม้มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดจะให้เงินสนับสนุนงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกของอาจารย์ประจำซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพ สมศ. มาก แต่กลับพบว่าจำนวนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่หรือนำไปใช้ประโยชน์ของอาจารย์ประจำกลับมีสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับจำนวนทุนที่ได้รับ ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรสนับสนุนและส่งเสริมให้อาจารย์ประจำทำวิจัยมากขึ้น โดยเฉพาะสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่ และหาช่องทางให้อาจารย์ได้เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพดีให้กว้างขวางในรูปแบบต่างๆ โดยผ่านสื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการศึกษาวิจัยของคณะนักวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2540) เรื่อง อุดมศึกษาไทย : วิฤติและทางออก ที่ระบุถึงปัญหาวิกฤตด้านผลงานวิจัยว่าส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐาน ไม่ครบวงจร ไม่เพียงพอที่จะใช้ประโยชน์ได้ ปัญหาด้านนักวิจัยพบว่า คณาจารย์จำนวนมาก (ร้อยละ 74) ไม่มีโอกาสทำวิจัย นักวิจัยชั้นดีมีน้อยไม่ถึงร้อยละ 2 ของคณาจารย์ทั้งหมดในสถาบันอุดมศึกษา และสำนักพัฒนาการฝึกหัดครู สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ (2544) ได้สำรวจสถานภาพการดำเนินงานวิจัยในสถาบันราชภัฏ พบว่า บุคลากรไม่มีเวลาในการดำเนินงานวิจัย ขาดความรู้และประสบการณ์ทางการวิจัย และขาดแหล่งค้นคว้าที่ทันสมัย อาจารย์ผู้สอนส่วนใหญ่มีความต้องการทำวิจัย เพื่อประกอบการสอนหรือการทำงานสนใจใคร่รู้ และอาจารย์ส่วนน้อยที่ไม่สนใจทำวิจัย เหตุผลคือ ไม่มีเวลา ขาดความรู้และประสบการณ์ในการดำเนินงานวิจัย ทุนสนับสนุนการวิจัยมีน้อย ไม่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมจากผู้บังคับบัญชาและไม่ใช่งานในหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ความต้องการบรรยากาศด้านการดำเนินงานวิจัย ต้องการให้มีแหล่งค้นคว้า เอกสาร ตำรา ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ความต้องการบรรยากาศด้านการสนับสนุนและส่งเสริมการดำเนินงานวิจัย คือ การให้ความสำคัญ ส่งเสริมสนับสนุนให้ทำงานวิจัยจากอธิการบดี/รองอธิการบดี ความต้องการด้านเวลาและงบประมาณคือ การให้ทุนอุดหนุนการวิจัยเพิ่มขึ้น ความต้องการด้านการพัฒนาความรู้และเทคนิค คือการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ข้อมูล ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก คือ การมีแหล่งสารสนเทศที่ทันสมัยในทุกสาขาวิชาและสามารถค้นคว้าได้สะดวกและรวดเร็ว สอดคล้องกับวิจารณ์ พานิช (2543) กล่าวว่ามีความยากลำบากพอควรที่จะให้สถาบันราชภัฏหันมาสนใจเรื่องการทำวิจัยอย่างจริงจัง ด้วยเหตุที่ว่าขณะนี้ราชภัฏเหมือนกับเสือที่เคยกินเนื้อคนแล้ว เนื้อคนนั้นหวานอร่อยนุ่มไม่

เหมือนเนื้อสัตว์ป่า เปรียบกับตอนที่ราชภัฏสอนพิเศษได้เงินมหาศาลเพราะฉะนั้นอาจารย์จะมีการสอนพิเศษ
แน่นมาก จนไม่มีเวลาทำวิจัย

จากเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดเป็นองค์ประกอบหนึ่งของระบบวิจัยของ
ประเทศ การสร้างความเป็นเลิศของการวิจัยจึงขึ้นอยู่กับการวางโครงสร้างระบบการวิจัยในภาพรวม ซึ่งรวมถึง
นโยบายระบบการวิจัย คุณลักษณะของนักวิจัย การจัดสรรทรัพยากรการวิจัย การบริหารงานวิจัย ตลอดจนการ
ประสานพลังระหว่างหน่วยปฏิบัติการวิจัย ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพ
การวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ทั้งส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบายและแนวทางของนโยบาย เพื่อ
เป็นทางเลือกในการพัฒนาศักยภาพการวิจัย ในองค์ประกอบเพื่อการวิจัยดังนี้ คือ 1) ด้านบุคลากรการวิจัย 2)
ด้านทรัพยากรการวิจัย 3) ด้านการบริหารงานวิจัยและ 4) ด้านนโยบายและแผนงานระดับประเทศ

2. คำถามวิจัย

1. ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ทั้งส่วน
ที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบายและแนวทางของนโยบาย จากผลการศึกษาริบทโดยการวิจัยเอกสาร
การวิจัยเชิงสำรวจ และการศึกษาพหุกรณี ที่ได้รับการจัดทำร่างโดยการสัมมนาร่วมระหว่างผู้วิจัย ผู้เชี่ยวชาญ
และผู้มีส่วนได้เสีย มีอะไรบ้าง

2. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ทั้งส่วนที่
เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบายและแนวทางของนโยบาย จากผลการตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายตาม
คำถามการวิจัยข้อ 1 โดยการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิและการสนทนากลุ่มเป้าหมาย ที่ได้รับการจัดทำเป็น
ข้อเสนอเชิงนโยบายสุดท้ายโดยการสัมมนาร่วมระหว่างผู้วิจัย ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้เสีย มีอะไรบ้าง

3. วัตถุประสงค์

เพื่อจัดทำร่าง ตรวจสอบ และจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของ
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ทั้งส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบายและแนวทางของนโยบาย

4. ขอบเขตการวิจัย

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยในบทที่ 2 โดยเฉพาะในหัวข้อที่ 2 คือเรื่อง การวิจัยกับ
สถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีหัวข้อย่อยประกอบด้วย 1) ความเป็นผู้นำด้านการวิจัย 2) บทบาทและทิศทางด้าน
การวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาไทย 3) พันธกิจด้านการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา 4) การส่งเสริมการวิจัยใน
สถาบันอุดมศึกษา และหัวข้อที่ 3 เรื่องการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีหัวข้อย่อย
ประกอบด้วย 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัย 2) การบริหารงานวิจัย 3) ปัจจัยด้านนโยบายและ
แผนงานระดับประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนด
ขอบเขตเพื่อการวิจัย ซึ่งพิจารณาตามแนวคิด การวิจัยเชิงนโยบาย จำแนกองค์ประกอบหลักออกเป็นสองส่วน คือ
ส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy objective) และส่วนที่เป็นแนวทางของนโยบาย (policy means) ดังนี้

4.1.1 ด้านบุคลากรการวิจัย ประกอบด้วย 1) เจตคติและคุณลักษณะของนักวิจัย 2) สมรรถภาพการวิจัย

4.1.2 ด้านทรัพยากรการวิจัย ประกอบด้วย 1) งบประมาณการวิจัย 2) วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีการทำวิจัย และ 3) แหล่งค้นคว้าข้อมูล

4.1.3 ด้านการบริหารงานวิจัย ประกอบด้วย 1) ด้านนโยบายและการวางแผนการวิจัย 2) ด้านการจัดองค์กรการวิจัย 3) ด้านการบริหารงานบุคคลการวิจัย 4) ด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย และ 3.5) ด้านการบริหารคุณภาพงานวิจัย

4.1.4 นโยบายและแผนงานระดับประเทศที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัย

4.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา จำแนกออกเป็น 2 พื้นที่เพื่อให้สอดคล้องกับคำถามการวิจัยที่กำหนดข้างต้น มีดังต่อไปนี้

4.2.1 พื้นที่ศึกษาเพื่อการศึกษาสภาพการทำวิจัย ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย การบริหารงานวิจัยและข้อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยนั้น ใช้มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เป็นกรณีศึกษา

4.2.2 พื้นที่ศึกษาที่เป็นพหุกรณีศึกษา จำนวน 6 แห่ง เป็นมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จำนวน 4 แห่ง และมหาวิทยาลัยต่างประเทศ จำนวน 2 แห่ง สำหรับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ผู้วิจัยได้กำหนดมหาวิทยาลัยที่เป็นกรณีศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มีผลการวัดศักยภาพสถาบันอุดมศึกษาไทยประจำปี 2548 โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านการวิจัย (Research Ranking Indicator) อยู่ใน 10 อันดับแรกของประเทศไทย และต้องเป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่ในแต่ละภูมิภาคของประเทศปัจจุบันได้พัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3) มหาวิทยาลัยมหิดล 4) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ส่วนมหาวิทยาลัยวิจัยในต่างประเทศนั้นได้กำหนดให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย จำนวน 2 แห่ง คือ 1) Washington State University 2) University of Maryland

4.3 ขอบเขตด้านระยะเวลา การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการระหว่างปีพ.ศ. 2551 - พ.ศ. 2552

4.4 ขอบเขตด้านประชากร การวิจัยในครั้งนี้ได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือระยะที่ 1 เพื่อจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในการวิจัยเชิงสำรวจสถาบันใช้ประชากรที่เป็นอาจารย์สังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 90 คน และสนทนากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 12 คน การศึกษาพหุกรณีใช้ประชากรที่เป็นผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการสัมภาษณ์เชิงลึก จำนวน 6 คน และใช้ประชากรที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย จำนวน 13 คน การวิจัยในระยะที่ 2 เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายใช้ผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมเพื่อตรวจสอบข้อเสนอเชิงนโยบาย จำนวน 13 คน ประชากรที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการสนทนากลุ่มเป้าหมายเพื่อตรวจสอบข้อเสนอเชิงนโยบาย จำนวน 11 คน และใช้ประชากรที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย จำนวน 12 คน

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยในครั้งนี้ได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่สำคัญ ดังนี้

5.1 **ข้อเสนอเชิงนโยบาย** หมายถึง ข้อคิดเห็นเชิงแนะนำเกี่ยวกับนโยบายที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากกระบวนการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 4 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านบุคลากรการวิจัย 2) ด้านทรัพยากรการวิจัย 3) ด้านการบริหารงานวิจัย 4) ด้านนโยบาย และแผนงานระดับประเทศ

5.2 **วัตถุประสงค์ของนโยบาย** หมายถึง จุดหมายปลายทางหรือทิศทางที่กำหนดไว้เพื่อให้เป็นแนวทางในการหาวิธีดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์

5.3 **แนวทางของนโยบาย** หมายถึง วิธีการปฏิบัติที่จะทำให้นโยบายบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ มาตรการ กลไกการปฏิบัติและกลไกการประเมินผล

5.4 **ศักยภาพการวิจัย** หมายถึง ความสามารถในการปฏิบัติการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

5.5 **การพัฒนาศักยภาพการวิจัย** หมายถึง การส่งเสริมและสนับสนุนความสามารถในการปฏิบัติการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

5.6 **บุคลากรการวิจัย** หมายถึง อาจารย์ นักวิจัย และผู้ช่วยวิจัย ที่ทำหน้าที่วิจัยในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

5.7 **ทรัพยากรการทำวิจัย** หมายถึง งบประมาณสนับสนุนการวิจัย วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีการวิจัย และแหล่งค้นคว้าข้อมูล

5.8 **การบริหารงานวิจัย** หมายถึง รูปแบบการดำเนินการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านนโยบายและการวางแผนการวิจัย 2) ด้านการจัดองค์กรการวิจัย 3) ด้านการบริหารงานบุคลากรการวิจัย 4) ด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย 5) ด้านการบริหารคุณภาพงานวิจัย

5.9 **นโยบายและแผนงานระดับประเทศ** หมายถึง นโยบายส่วนกลางที่ส่งผลกระทบต่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ดังนี้ 1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) 2) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) 3) แผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา (พ.ศ. 2551-2555) 4) พระราชบัญญัติวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม พ.ศ. 2551 5) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 6) กรอบแผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565)

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

ผลการวิจัยในครั้งนี้จะทำให้ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งจะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนี้

6.1 ประโยชน์เชิงวิชาการ

6.1.1 ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม ในการจัดทำร่าง ตรวจสอบและจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย จากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพการวิจัยที่มีอยู่ให้ได้มาตรฐานและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6.1.2 เป็นการนำเสนอรูปแบบการวิจัยที่ยืดหลักการวิจัยแบบผสม(mixed methodology) เพื่อให้ได้ข้อมูลจากหลายแหล่งตามหลักการสามเส้า (triangulation) ทั้งส่วนที่เป็นการศึกษาเอกสาร การวิจัยเชิงสำรวจ สถาบัน การศึกษาพหุกรณี การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การสัมภาษณ์ และการสนทนากลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้ผู้ศึกษางานวิจัยจะสามารถนำไปใช้ในการวิจัยเพื่อพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายในการพัฒนางานอื่นๆ ได้อย่างถูกหลักวิชา

6.1.3 เป็นการนำเสนอรูปแบบการวิจัยเชิงนโยบายแบบมีส่วนร่วม (participatory policy research) โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมาร่วมคิด ร่วมกันวิเคราะห์และร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ ในการจัดทำร่างและการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

6.1.4 เป็นการนำเสนอรูปแบบการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายที่มีเกณฑ์การพิจารณาในการตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายให้สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง โดยใช้เกณฑ์ ดังนี้คือ เกณฑ์ความเหมาะสม (propriety) ความเป็นไปได้ (feasibility) ความสอดคล้อง (congruity) และความเป็นประโยชน์ (utility)

6.2 ด้านการนำไปใช้

6.2.1 ข้อเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคลากรการวิจัยจะเป็นประโยชน์ในการกระตุ้นให้อาจารย์ ได้ตระหนักถึงความสำคัญแห่งตนในบทบาทและหน้าที่อันพึงปฏิบัติ ช่วยปลูกฝังพฤติกรรมการค้นคว้า และแสวงหาความรู้เพื่อเพิ่มศักยภาพการวิจัยของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด และอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาอันก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนและการแก้ปัญหาสังคม

6.2.2 ข้อเสนอแนะนโยบายเกี่ยวกับการบริหารการวิจัยจะเป็นแนวทางให้มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ได้แนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนอาจารย์ให้พัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ หรือเร่งพัฒนาคุณภาพของอาจารย์ ด้านการทำวิจัย ตลอดจนการบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยได้ในอนาคต

6.2.3 ได้แนวทางสำหรับรัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในการส่งเสริมการวิจัยเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการวิจัยในประเทศไทยอันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายการวิจัย เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมของประเทศไทย

6.2.4 มหาวิทยาลัยราชภัฏแห่งอื่นๆ สามารถนำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยที่เป็นผลจากการวิจัยนี้ ไปเป็นข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจของผู้มีอำนาจการตัดสินใจเพื่อประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะในการพัฒนานโยบายและแผนงานวิจัย การจัดองค์การวิจัย การบริหารบุคลากรการวิจัย การบริหารทรัพยากรการวิจัยและการบริหารคุณภาพการวิจัย

6.2.5 มหาวิทยาลัยของรัฐและเอกชนอื่นๆ ที่มีพันธกิจด้านการวิจัย สามารถนำผลการวิจัยไปพัฒนาเป็นแนวทางการกำหนดนโยบาย กระบวนการพัฒนานโยบาย การวางแผนและการตัดสินใจเชิงนโยบาย ทั้งในระดับผู้กำหนดนโยบายและระดับการปฏิบัติตามนโยบายโดยนำไปประยุกต์ใช้ให้มีความสอดคล้องเหมาะสม มีประโยชน์และเป็นไปได้ตามบริบทของแต่ละมหาวิทยาลัย

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 มีหัวข้อที่จะกล่าวถึง ดังนี้ คือ 1) แนวคิด การวิจัยเชิงนโยบาย 2) องค์ประกอบของนโยบาย 3) การวิจัยกับสถาบันอุดมศึกษา 4) การพัฒนาศักยภาพการวิจัย ของสถาบันอุดมศึกษา 5) สภาพทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 6) องค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. แนวคิดการวิจัยเชิงนโยบาย

วิโรจน์ สารรัตนะ (2550) ได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับนโยบาย ในประเด็นความหมาย ลักษณะของนโยบายที่ดี รูปแบบการกำหนดนโยบาย รูปแบบการตัดสินใจกับการกำหนดนโยบาย และแนว การวิจัยเชิงนโยบายตามทัศนะของ Majchrzak (1984) ตลอดจนข้อเสนอแนะแนวการนำไปประยุกต์ใช้ในการ วิจัย ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าบทศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าวจะนำไปสู่การวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อกำหนดแนวการวิจัย เชิงนโยบายของผู้วิจัยในครั้งนี้ได้ จึงขอนำเอาบทศึกษาวิเคราะห์ดังกล่าวถึงก่อนที่จะกล่าวถึงแนวคิดอื่น ในลำดับ ต่อไป ดังนี้

นโยบาย (policy) เป็นข้อความที่บอกให้ทราบถึงทิศทาง การเปลี่ยนแปลงขององค์การ หรือของ สังคม ทิศทางดังกล่าวอาจจะอธิบายถึงเรื่องอะไร เพื่ออะไร อย่างไร และเพียงใด ของความเปลี่ยนแปลงที่จะ เกิดขึ้นได้ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ วัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy objective) และแนวทางของ นโยบาย (policy means) นโยบายจะขาดองค์ประกอบสำคัญส่วนใดส่วนหนึ่งนี้ไม่ได้ เช่น มีเพียงวัตถุประสงค์ไม่ บอกแนวทาง สิ่งที่กำหนดนั้นก็ไม่นับเป็นนโยบาย จะมีค่าเพียงเป็นความปรารถนาเท่านั้น เป็นต้น และบางครั้ง นโยบายที่ดีอาจจำเป็นต้องมีองค์ประกอบส่วนที่ 2 คือ กลไกของนโยบาย (policy mechanism) อีกด้วย กลไกของ นโยบายจะช่วยให้เห็นว่า การจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดตามแนวทางที่ชี้แนะไว้จะต้องมีกลไกอะไรบ้างเป็น เครื่องมือ กลไกนโยบายนี้หมายรวมถึงตั้งแต่ระเบียบ กฎหมาย ที่รองรับการปฏิบัติ หน่วยงานที่ปฏิบัติ ตลอดจน ทรัพยากรต่างๆ ที่ใช้ปฏิบัติ

ในการกำหนดนโยบายนั้น แม้ผู้กำหนดอาจมีค่านิยม ความสำนึก หรือเจตนาที่แตกต่างกัน ออกไป ซึ่งอาจทำให้ได้นโยบายที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมแตกต่างกันออกไป แต่ก็มีข้อเสนอแนะให้คำนึงถึง ลักษณะของนโยบายที่ดี ดังนี้ เช่น 1) นโยบายที่ดีจะต้องมีเป้าหมายที่ส่งผลประโยชน์แก่องค์กรหรือประชาชน โดยส่วนรวมมากที่สุด 2) นโยบายที่ดีควรได้มาจากการถ่วงรอนถึงถึงความสำคัญของปัญหาหรือความต้องการ 3) นโยบายที่ดีควรจะครอบคลุมภารกิจทุกด้านในแต่ละด้านนั้นควรมีความสอดคล้องกัน สนับสนุนซึ่งกันและกัน ไม่ควรขัดแย้งกัน 4) นโยบายที่ดีควรประกอบด้วย เป้าหมาย แนวทาง และกลวิธีที่ดี ดำเนินการได้เร็วที่สุดและ เสียค่าใช้จ่ายน้อยที่สุด 5) นโยบายที่ดีนอกจากจะมีเนื้อหาเป็นหลักในการทำงานแล้ว เนื้อหาดังกล่าวควรจะเป็น หลักในการประเมินความสำเร็จได้ด้วยดี และควรคำนึงถึงทั้งในเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ 6) นโยบายที่ดีจะเป็น ข้อความที่ชัดเจน ถ่ายทอดไปสู่ผู้ปฏิบัติได้โดยง่าย และมีความเข้าใจได้ตรงกัน

อย่างไรก็ตาม คุณลักษณะที่ดีที่เหมาะสมของนโยบายในองค์การใดองค์การหนึ่ง อาจถือเอาทัศนะของบุคคลเป็นที่ตั้ง เพราะนโยบายสามารถมองได้จากหลายแง่มุม แง่มุมหนึ่งอาจเป็นที่ยอมรับของบุคคลคนหนึ่งหรือกลุ่มหนึ่ง แต่อาจไม่เป็นที่ยอมรับของอีกบุคคลคนหนึ่งหรืออีกกลุ่มหนึ่ง ดังนั้นคุณลักษณะที่ดีของนโยบายอีกประการหนึ่ง คือ การถือเสียงข้างมากหรือเป็นทัศนะของกลุ่มคนส่วนใหญ่โดยอนุโลม ที่อาจมีคนอีกกลุ่มหนึ่งหรือจำนวนน้อยโจมตีคัดค้านและวิพากษ์วิจารณ์ไปตามทัศนะหรือตามเหตุผลของบุคคลกลุ่มนั้น

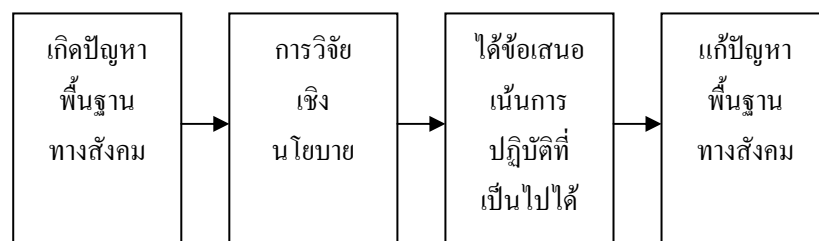
การกำหนดนโยบายมีหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบมีจุดเน้นแตกต่างกันไป บางรูปแบบก็สามารถนำมาผสมผสานเข้าด้วยกันได้ บางรูปแบบก็มีความแตกต่างกันออกไปโดยสิ้นเชิง ดังนี้ เช่น 1) รูปแบบผู้นำ (elite model) กำหนดโดยผู้นำ ยึดถือหลักอำนาจนิยมว่า ผู้นำต้องการอะไร เมื่อกำหนดมาแล้วก็เป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ตาม ที่จะนำนโยบายนั้นไปปฏิบัติให้บรรลุผล 2) รูปแบบกลุ่ม (group model) กำหนดโดยกลุ่ม ยึดถือหลักการมีส่วนร่วม และการหาจุดร่วมระหว่างกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ โดยอาจอาศัยหลักการเสียงข้างมาก การประนีประนอม หรือการเจรจาต่อรอง 3) รูปแบบสถาบัน (institutional model) กำหนดโดยสถาบัน ยึดหลักความเป็นสถาบัน อ้างอิงความเป็นสถาบันที่ทุกคนต้องปฏิบัติตาม หากไม่ปฏิบัติตามอาจมีบทลงโทษ 4) รูปแบบค่อยเป็นค่อยไป (incremental model) ยึดถือแนวคิดความต่อเนื่องจากอดีตผู้ปัจจุบันและอนาคต “สมัยก่อนเคยทำกันอย่างไร สมัยนี้ก็ทำกัน ไปอย่างนั้น” ทั้งนี้อาจเนื่องจากมีเวลาจำกัด งบประมาณน้อย หรือไม่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ๆ 5) รูปแบบระบบ (system model) ยึดถือแนวคิดว่า นโยบายเป็นปัจจัยป้อนออก (output) ที่เกิดจากปัจจัยป้อนเข้า (input) ของปัญหา ความต้องการ หรือข้อเรียกร้องจากกลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ ในองค์การหรือสังคม แล้วมีกระบวนการ (process) ของโครงสร้างองค์การหรือสังคมที่จะกำหนดเป็นนโยบายออกมา 6) รูปแบบกระบวนการ (process model) ยึดถือแนวคิดว่า การกำหนดนโยบายเป็นกิจกรรมที่มีขั้นตอนต่างๆ เป็นกระบวนการ ดังนี้ คือ มีขั้นตอนการกำหนดปัญหา ความต้องการ หรือข้อเรียกร้อง มีขั้นตอนการเสนอแนะทางเลือกนโยบายหลากหลายทางเลือก มีขั้นตอนการเลือกนโยบายที่ดีที่สุดหรือที่เหมาะสม มีขั้นตอนการนำเอานโยบายไปปฏิบัติ และมีขั้นตอนการประเมินผลนโยบาย 7) รูปแบบมีเหตุผล (rational model) คำนึงถึงผลตอบแทน (gain) ที่จะได้รับมากกว่าค่าใช้จ่าย (cost) ซึ่งผลตอบแทนไม่ได้หมายถึงเฉพาะเรื่องเงินเท่านั้น แต่หมายถึงผลได้ผลเสียในด้านอื่นด้วย ซึ่งการที่จะกำหนดนโยบายตามรูปแบบนี้ออกมาได้ ผู้กำหนดนโยบายต้องมีความรู้ความสามารถหลายประการ เช่น รู้ว่าองค์การหรือสังคมต้องการอะไร มีน้ำหนักมากน้อยกว่ากันอย่างไร รู้ทางเลือกนโยบายทุกทางที่มีอยู่ สามารถคาดการณ์ผลของทางเลือกนโยบายแต่ละทางได้ถูกต้อง สามารถคำนวณหาอัตราส่วนระหว่างผลตอบแทนและค่าใช้จ่ายสำหรับแต่ละทางเลือก และสามารถเลือกนโยบายที่ให้ประสิทธิภาพสูงสุด

การกำหนดนโยบายในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งดังกล่าวข้างต้น เกี่ยวข้องกับรูปแบบการตัดสินใจของผู้กำหนดนโยบายด้วย ซึ่งส่วนใหญ่จำแนกออกเป็นสองลักษณะ คือ 1) การตัดสินใจแบบมีเหตุผล (rational decision making) เป็นการตัดสินใจที่มีกระบวนการที่จะทำให้มีข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจที่เพียงพอ และ 2) การตัดสินใจแบบไม่มีเหตุผล (non-rational decision model) อาจเป็นการตัดสินใจตามความพอใจ (satisfying) มุ่งหาทางเลือกที่คิดว่าเป็นที่พึงพอใจ ไม่คำนึงว่าเป็นทางเลือกที่ดีแล้วหรือไม่ หรืออาจเป็นการตัดสินใจแบบค่อยเป็นค่อยไป (incremental) มุ่งเพียงเพื่อให้อยู่ในระดับที่พอทนได้ ขยี้ผ้าเอาหน้ารอด ไม่หวังผลระยะยาว หรืออาจเป็นการตัดสินใจแบบสุ่มเสี่ยง (rubbish-bin) เป็นต้น ซึ่งเป็นการเน้นอนว่า สิ่งที่ดีประสงค์ใน

การตัดสินใจเพื่อกำหนดนโยบายของผู้ใด ๆ กลุ่มใด ๆ หรือสถาบันใด ๆ ก็คือรูปแบบการตัดสินใจแบบมีเหตุผล ซึ่งกระบวนการหนึ่งที่จะนำมาซึ่งข้อมูลสารสนเทศเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจที่เพียงพอนั้นก็คือกระบวนการของการวิจัยเชิงนโยบาย

Majchrzak (1984) ซึ่งได้กล่าวถึงการวิจัยเชิงนโยบาย (policy research) ว่าเป็นกระบวนการศึกษาปัญหาพื้นฐานทางสังคม เพื่อให้ได้ข้อเสนอที่เน้นการปฏิบัติที่เป็นไปได้ (possible action oriented recommendations) สำหรับผู้กำหนดนโยบายใช้ประกอบการตัดสินใจในการแก้ปัญหาหนึ่งๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การวิจัยเชิงนโยบายจะมุ่งศึกษาปัญหาทางสังคม เช่น ปัญหาเกี่ยวกับโภชนาการ ปัญหาความยากจน ปัญหาเงินเฟ้อ หรือปัญหาความขาดประสิทธิภาพในการบริหารองค์การ เป็นต้น ด้วยกระบวนการวิจัยที่จะทำให้ข้อเสนอเชิงนโยบายได้รับการพัฒนาขึ้น และมีการสื่อสารข้อเสนอเหล่านั้นต่อผู้กำหนดนโยบาย

การวิจัยเชิงนโยบาย สามารถกระทำได้ด้วยระเบียบวิธีวิจัยที่หลากหลาย อาจเป็นการวิจัยพื้นฐาน (basic research) การวิจัยประยุกต์ (applied research) หรือการวิจัยผสม (mixed) อย่างไรก็ตาม จุดมุ่งหมายในการวิจัยจะเป็นสิ่งเดียวกัน นั่นคือ การให้ได้มาซึ่งข้อเสนอที่เน้นการปฏิบัติที่เป็นไปได้ เพื่อการแก้ปัญหาพื้นฐานทางสังคมที่นำมาเป็นประเด็นในการศึกษาวิจัย คู่มือฉบับความสัมพันธเชิงเหตุผลจากภาพ 2

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์เชิงเหตุผลของจุดมุ่งหมายในการวิจัยเชิงนโยบาย

การวิจัยเชิงนโยบายมีข้อควรตระหนักหลายประการ เช่น ผลจากการวิจัยเป็นเพียงส่วนหนึ่งของบรรดาปัจจัยป้อนเข้า (inputs) ที่จะนำเข้าสู่การตัดสินใจเชิงนโยบาย (policy decision) ยังมีปัจจัยป้อนเข้าอื่นๆ ที่จะต้องนำมาประกอบการตัดสินใจอื่นๆ อีก เช่น นโยบายที่มีอยู่เดิม ทักษะ ความปรารถนา หรือความเห็นของผู้เกี่ยวข้องหรือของสถาบัน หรือแม้แต่ทัศนคติของผู้คนที่มาก่อนหน้า เป็นต้น นอกจากนี้ ในกระบวนการตัดสินใจนโยบาย ยังต้องอาศัยความเห็นพ้องต้องกันและการประนีประนอมด้วย ดังนั้น “ความจริงอาจจะไม่ได้หมายถึงความดีที่จะได้รับการยอมรับ” หากความปรารถนาของสถาบันขัดแย้งกับข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย ยิ่งกว่านั้น ยังมีสินค้าที่จะเป็นตัวเลือกให้กับผู้ตัดสินใจนโยบายอีกหลายตัวเพื่อนำมาจัดลำดับความสำคัญ จึงเป็นบทบาทของผู้วิจัยที่จะต้องชี้ให้เห็นได้ว่า ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยจะให้ผลประโยชน์ดีกว่าสินค้าที่เป็นตัวเลือกอื่นๆ

อีกประการหนึ่งก็คือ การวิจัยเชิงนโยบายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางสังคมที่มีความซับซ้อนและยากจะแก้ไข ต้องอาศัยกระบวนการวางแผน การปฏิบัติ การประเมิน และการมีข้อมูลป้อนกลับ และต้องคำนึงถึงบริบทที่เป็นจริงประกอบอีกด้วย ดังนั้น ผู้วิจัยและผู้ตัดสินใจนโยบายจะต้องตระหนักว่า การวิจัยเชิงนโยบายไม่ใช่เป็นยาครอบจักรวาลที่จะรักษาได้ทุกโรคในการแก้ปัญหาสังคมนั้น สิ่งที่สามารถกระทำได้อีกก็คือ

การแสวงหาข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณค่าเพื่อประกอบการตัดสินใจ โดยคาดหวังว่าจะช่วยให้การแก้ปัญหาเป็นไปด้วยดี และคาดหวังว่า สิ่งนั้นอาจจะช่วยแก้ไขหรือป้องกันการเกิดขึ้นของปัญหาบางปัญหาได้

ประการสุดท้ายคือ กระบวนการนโยบายจะมีความซับซ้อนยิ่งขึ้นหากปัญหาที่ศึกษานั้นมีความซับซ้อน ผู้วิจัยจึงต้องเข้าใจในส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีอย่างมากมาย ตลอดจนกลไกสนับสนุนต่างๆ ให้ดี มิฉะนั้นก็อาจจะไม่สามารถนำเสนอให้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบายได้อย่างที่คาดหวัง

การวิจัยเชิงนโยบายมีพัฒนาการ มาตั้งแต่ช่วงทศวรรษ 1970 มีการจัดตั้งสถาบันวิจัยเชิงนโยบาย การจัดทำวารสาร และจัดโปรแกรมการฝึกอบรมกันมากมาย แต่ก็ถือว่าเป็นเพียงจุดเริ่มต้นเพื่อความมั่นคงต่อไปในอนาคต และยังคงอาศัยระยะเวลาเพื่อพิสูจน์ประเด็นเกี่ยวกับจริยธรรมและมาตรฐานของการวิจัยประเภทนี้ อีกแต่อย่างไรก็ตาม การวิจัยเชิงนโยบายในที่ต่างๆ กัน อาจจะผันแปรไปตามประเด็นต่างๆ ดังนี้ เช่น 1) แหล่งทุนที่เป็นผู้ใช้หรือไม่ใช้ประโยชน์จากการวิจัย หากเป็นผู้ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัย การเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องด้วยก็จะมีมาก 2) จุดเน้นของการวิจัยอยู่ที่การหาหนทางของปัญหาหรือหาทางแก้ปัญหา ซึ่งแม้จุดมุ่งหมายหลักของการวิจัยเชิงนโยบายจะอยู่ที่การหาทางแก้ปัญหา แต่บางกรณีก็จำเป็นต้องศึกษาหาหนทางของปัญหาให้ชัดเจนเสียก่อน 3) ความเป็นผู้วิจัยภายในหรือภายนอกองค์กร หากเป็นผู้วิจัยภายในองค์กรอาจจะพบอุปสรรคปัญหาความเป็นระบบราชการและการมีวิสัยทัศน์ในปัญหาที่วิจัย ในขณะที่ผู้วิจัยภายนอกอาจจะมีความเป็นอิสระในการที่จะวิพากษ์วิจารณ์ได้มากกว่า แต่ขณะเดียวกันผู้วิจัยภายในอาจจะมีความเข้าใจบริบททางการเมืองและอุปสรรคขององค์กรที่จะมีผลต่อการนำข้อเสนอจากผลการวิจัยไปใช้ได้ดีกว่า 4) หลักการทางวิชาการของผู้วิจัย ซึ่งหากต้องการแก้ไขปัญหาความลำเอียงเชิงวิชาการ และป้องกันการมีมุมมองเฉพาะด้าน ก็จะมีการวิจัยเชิงบูรณาการระหว่างศาสตร์สาขาต่างๆ ขึ้น

อย่างไรก็ตาม แม้การวิจัยเชิงนโยบายจะผันแปรแตกต่างกันไปตามประเด็นต่างๆ ดังกล่าวข้างต้น แต่ก็ยังมีผู้กำหนดลักษณะสำคัญของการวิจัยเชิงนโยบายไว้ ดังนี้คือ 1) เป็นพหุมิติ (multidimension) มองปัญหาที่ศึกษาด้วยหลากหลายแง่มุม 2) เฉพาะกรณีและเชิงประจักษ์ (empirico-inductive approach) ในลักษณะเป็นทฤษฎีฐานราก (grounded theory) ไม่กำหนดเหตุและผลของปัญหาตามทฤษฎีไว้ล่วงหน้าเพื่อทดสอบสมมุติฐาน 3) ให้ความสำคัญทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ไม่กำหนดกรอบตัวแปรไว้อย่างตายตัว แต่เปิดกว้างต่ออิทธิพลและตัวแปรแทรกซ้อนต่างๆ 4) ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ผลงานวิจัยหรือแหล่งทุนสนับสนุน 5) แสดงค่านิยม (หรือแนวคิด) ให้เห็นชัดเจนในนิยามของปัญหา ปัญหาการวิจัย การพัฒนาข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย และการเผยแพร่ผลการวิจัย

Majchrzak ได้เสนอขั้นตอนการวิจัยเชิงนโยบาย 5 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมการ 2) การกำหนดกรอบแนวคิด 3) การวิเคราะห์เชิงเทคนิค 4) การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ 5) การสื่อสารข้อเสนอแนะ โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. การเตรียมการ (preparation) เป็นการศึกษาสภาพในอดีตและในปัจจุบันของบริบทนโยบายในปัญหาที่ศึกษา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการที่จะกำหนดทิศทางการศึกษาวิจัยที่จะทำ ให้ได้ผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ โดยทั่วไปจะให้ความสำคัญในประเด็นต่างๆ ดังนี้ คือ

1.1 บริบทการกำหนดนโยบายในปัญหาที่ศึกษาทั้งในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต รวมถึงกลไกสนับสนุน (supportive mechanism) (ความหมายเดียวกับคำว่า กลไกของนโยบาย [policy mechanism] ที่กล่าวถึงข้างต้น) ที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล การระบุกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญ (key stakeholders) ในกระบวนการกำหนดนโยบายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจในปัญหาที่ศึกษา และการทำความเข้าใจโครงสร้างอำนาจ (power structure) ในกระบวนการกำหนดนโยบายด้วยว่าใครเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจหลัก ใครเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และใครที่ไม่มีอิทธิพล

1.2 นิยาม ข้อตกลงเบื้องต้น และค่านิยม ของผู้มีส่วนได้เสียที่มีต่อปัญหาที่ศึกษาว่าเป็นอย่างไร เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เห็นว่าเป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหา เห็นตรงกันหรือแตกต่างกัน ความเชื่อในสาเหตุหรือทางแก้ไขเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้การกำหนดค่านิยมหรือแนวคิด ตลอดจนข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัยมีความชัดเจน

1.3 ประเภทของข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้เกี่ยวกับปัญหาที่ศึกษา ว่าจะเป็นที่ยอมรับอย่างไรที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลง เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงนี้ มีประเด็นที่เป็นข้อชี้แนะ การให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในลักษณะที่เป็นเส้นต่อเนื่อง (continuum) ระหว่างข้อเสนอแนะเพื่อการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปจากที่มีอยู่เดิม (incremental change) ในประเด็นเล็กๆ และใช้ระยะเวลาสั้น ไปถึงข้อเสนอแนะเพื่อการเปลี่ยนแปลงให้เกิดสิ่งใหม่ (fundamental change) ที่ต้องใช้เวลาและความพยายามสูง และข้อเสนอแนะแบบผสม (mixed scanning) ที่ให้ข้อเสนอแนะให้เกิดสิ่งใหม่จากการเปลี่ยนแปลงในสิ่งที่มีอยู่เดิม

1.4 ทรัพยากรที่ต้องการและจำเป็นสำหรับการวิจัย ไม่เฉพาะด้านการเงิน แต่รวมถึงสิ่งอำนวยความสะดวก บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์ด้วย

เพื่อให้การศึกษาในขั้นตอนนี้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีข้อเสนอแนะขั้นตอนการดำเนินงานไว้เป็นแนวทาง ดังนี้ 1) เลือกและกำหนดปัญหาที่จะศึกษาวิจัย 2) กำหนดประเด็นนโยบายที่สำคัญ 3) วิเคราะห์ความเป็นมาของประเด็นนโยบาย 4) สืบค้นงานวิจัยที่มีมาก่อนหน้าและผลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลง 5) จัดหาแผนภูมิองค์กรและผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ 6) กำหนดรูปแบบกระบวนการตัดสินใจ 7) สัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสีย และ 8) สังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ โดยพยายามตอบคำถามว่าใครคือผู้ใช้ผลวิจัย ในบรรดาผู้ใช้ผลการวิจัยนั้น ใครเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ เขามีอำนาจในการตัดสินใจอย่างเพียงพอหรือไม่ เขามีความผูกพันและมีความคาดหวังที่จะนำผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุผลมากขึ้นเพียงใด บริบททางวัฒนธรรมสังคมได้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้มีอะไรบ้าง สามารถหามาได้เพียงพอหรือไม่ เป็นต้น ซึ่งจากผลการสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว จะนำไปสู่การตัดสินใจว่าจะทำการวิจัยต่อไปหรือไม่ หากสามารถตอบได้ว่า ผู้ใช้ประโยชน์จากผลการวิจัยที่กำหนด บริบททางวัฒนธรรมสังคมและทรัพยากรที่จัดหามาได้ มีความเป็นไปได้ที่จะทำการวิจัยที่มีคุณค่า และตนเองมีความเหมาะสมที่จะทำวิจัย ก็ตัดสินใจที่จะทำวิจัยนั้นได้

2. **ขั้นกำหนดกรอบแนวคิด (conceptualizing)** เป็นขั้นตอนดำเนินงานในกิจกรรมหลัก 3 กิจกรรมคือ

2.1 พัฒนาตัวแบบเบื้องต้นของปัญหาที่ศึกษา (developing a preliminary model of the social) ในอดีตมักนิยมวิพากษ์วิจารณ์ถึงการขาดความชัดเจนและขาดความเข้าใจในประเด็นที่ศึกษา มีการวิเคราะห์อย่างง่าย แคบ และกำหนดจุดเน้นที่ไม่ชัดเจน ในปัจจุบัน เป็นการวิเคราะห์ถึงนิยามของปัญหา สาเหตุของปัญหา

สร้างตัวแบบ กำหนดค่านิยมและข้อตกลงเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การกำหนดคำถามการวิจัย (research questions) ซึ่งการพัฒนาตัวแบบเบื้องต้นของปัญหาที่ศึกษานั้นจะอาศัยข้อมูลที่ได้ศึกษาได้ในระยะเตรียมการ และจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (literature review) มีข้อเตือนใจว่า ตัวแบบเบื้องต้นที่แตกต่างกันจะนำไปสู่คำถามการวิจัยที่แตกต่างกัน ดังนั้นจะต้องพัฒนาขึ้นด้วยความรอบคอบ มีข้อมูลประกอบการพิจารณาอย่างเพียงพอ

2.2 คำถามการวิจัย (formulating specific research questions) กำหนดขึ้นหลังการพัฒนาตัวแบบเบื้องต้น ซึ่งเนื่องจากคำถามการวิจัยจะนำไปสู่การวางแผนระเบียบวิธีวิจัยที่จะใช้ และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนั้นจะต้องกำหนดขึ้นอย่างรอบคอบและระมัดระวัง โดยควรคำนึงถึงขั้นตอนดังนี้

2.2.1 กำหนดว่าผลที่คาดหวังจากการวิจัยคืออะไร เป็นไปในรูปแบบใด แบบค่อยเป็นค่อยไป หรือแบบสิ่งใหม่ ๆ หรือแบบผสม (incremental/ fundamental/mixed)

2.2.2 กำหนดประเด็นของปัญหาที่ศึกษา ซึ่งควรคำนึงถึงความเป็นพหุมิติ (multi-dimension) ซึ่งจะช่วยให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและมีความหมาย แต่ก็ควรมีแนวหรือเกณฑ์ในการเลือกประเด็นที่จะศึกษาคด้วย

2.2.3 กำหนดตัวแปรที่สามารถจัดกระทำเพื่อการเปลี่ยนแปลงได้ (malleable variables) โดยพิจารณาจากผลที่คาดหวังและประเด็นของปัญหาที่กำหนด

2.2.4 กำหนดคำถามการวิจัยขึ้นจากตัวแปรที่กำหนด ที่จะนำไปสู่ผลที่คาดหวังจากประเด็นปัญหาที่กำหนด โดยมีเกณฑ์ที่ควรคำนึงถึงดังนี้

2.2.4.1 ควรสะท้อนให้เห็นถึงประเด็นของปัญหา

2.2.4.2 สามารถศึกษาคำตอบได้

2.2.4.3 เหมาะสมกับเวลาที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจนโยบาย ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.2.4.4 เป็นผลจากการสังเคราะห์หลากหลายมุมมอง สะท้อนให้เห็นถึงผลการวิจัยที่เป็นไปอย่างครอบคลุมและบูรณาการ

2.2.4.5 ควรแสดงถึงนัยเชิงนโยบาย โดยกำหนดประเด็นในลักษณะที่จะช่วยให้ผู้ตัดสินใจใช้ในการแก้ปัญหาได้

2.3 การเลือกผู้ดำเนินการวิจัย (selecting research investigators) มีประเด็นการตัดสินใจใน 3 กรณี ดังนี้ 1) การศึกษาเป็นทีมหรือเดี่ยว หากเรื่องที่วิจัยไม่ใหญ่โตมากนักก็ควรศึกษาเดี่ยว แต่หากเป็นเรื่องใหญ่ มีผลกระทบมาก ควรศึกษาเป็นทีมและควรคำนึงถึงหลักการสหวิทยาการ (interdisciplinary) 2) การเลือกภูมิหลังของผู้วิจัย โดยเฉพาะภูมิหลังในเชิงวิชาการ และ 3) ที่ปรึกษาในการวิจัย ซึ่งอาจเป็นทีมที่ปรึกษา หรือเป็นคณะกรรมการอำนวยการ

3. ขั้นการวิเคราะห์เชิงเทคนิค (technical analysis)

เป็นการตรวจสอบถึงปัจจัย (factors) ที่อาจเป็นสาเหตุของปัญหา โดยมีขั้นตอนหลักเช่นเดียวกับการวิจัยโดยทั่วไป ดังนี้

3.1 การนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการของตัวแปร (operationalization of variables) เป็นการกำหนดนิยามตัวแปรที่สามารถจัดกระทำเพื่อการเปลี่ยนแปลงได้ (malleable variables) ที่กำหนดในขั้นตอนกำหนดคำถามการวิจัย ให้อยู่ในรูปของดัชนีชี้วัด (indicators) ที่มีความเฉพาะเจาะจงและสามารถวัดได้

3.2 การออกแบบระเบียบวิธีวิจัย (design of study methodology) ซึ่งเนื่องจากการวิจัยเชิงนโยบายมุ่งเน้นหาข้อเสนอเพื่อการตัดสินใจนโยบายมากกว่าเหตุผลในเชิงวิชาการ ดังนั้นระเบียบวิธีวิจัยเชิงนโยบายจึงสามารถจะดัดแปลง (adapting) ผสม (combining) หรือปรับปรุง (improvising) ให้มีความเหมาะสมได้ ส่วนมากแล้วจะไม่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเดี่ยว แต่จะเป็นแบบผสม จากระเบียบวิธีวิจัยประเภทต่างๆ ซึ่งจะเป็นประเภทใดบ้างนั้นขึ้นอยู่กับคำถามการวิจัย (ไม่ใช่กำหนดคำถามการวิจัยให้สอดคล้องกับระเบียบวิธีวิจัย) เช่น 1) การสังเคราะห์ประเด็น (focused synthesis) จากข้อมูลหลากหลายแหล่ง อาจจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้มีส่วนได้เสีย การประชุมพิจารณา ผู้วิจัยที่มีประสบการณ์มาก่อน และสิ่งพิมพ์ต่างๆ 2) การวิเคราะห์ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary analysis) จากฐานข้อมูลแหล่งต่างๆ เพื่อสร้างฐานข้อมูลใหม่ขึ้นมาในประเด็นที่ศึกษา 3) การทดลองภาคสนาม (field experiments) ซึ่งอาจเป็นการทดลองโดยใช้หลักการสุ่ม (randomized field experiment) หรือแบบกึ่งทดลอง (quasi-experiment) 4) วิธีการเชิงคุณภาพ (qualitative methods) อาจเป็นการสนทนากลุ่ม (focused group discussion) การสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) 5) การสำรวจ (survey) จากกลุ่มตัวอย่างของประชากร 6) กรณีศึกษา (case study) ซึ่งสามารถเก็บข้อมูลได้ทั้งเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ แม้ธรรมชาติของการวิจัยนี้จะเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพก็ตาม 7) การวิเคราะห์ต้นทุน-กำไร และต้นทุน-ประสิทธิผล (cost benefit and cost-effectiveness analysis)

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผล (results and conclusion) ซึ่งควรคำนึงถึงความเหมาะสมของข้อมูล ความสามารถตอบคำถามการวิจัย โดยอาจเป็นการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบพหุคูณ การวิเคราะห์โครงสร้างสัมพัทธ์เชิงเหตุผล เป็นต้น และการสรุปผลการวิจัยควรนำเสนออย่างง่ายที่คนทั่วไป (lay people) สามารถจะเข้าใจได้ และเน้นผลการวิจัยที่สำคัญ

3.4 การพัฒนาร่างข้อเสนอแนะ (developing tentative policy recommendations) ซึ่งนอกจากจะพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สรุปผลไว้แล้ว ควรพิจารณาความรู้เกี่ยวกับบริบททางสังคมการเมือง (sociopolitical context) จากผลการศึกษาในระยะเตรียมการด้วย การให้ข้อเสนอแนะควรหลากหลายทางเลือก ไม่ควรเน้นเฉพาะทางเลือกเดียว ควรคำนึงถึงทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และข้อเสนอแนะนั้นอาจจะเกี่ยวกับกลไกสนับสนุน (supportive mechanisms) ที่จะช่วยสนับสนุนการนำข้อเสนอเชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพได้ด้วย

4. ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ (analysis of recommendations)

งานวิจัยส่วนใหญ่จะจบลงตรงที่การสรุปผลและการให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย แต่การวิจัยเชิงนโยบายจะไม่หยุดลงเพียงข้อเสนอแนะที่ได้มาเท่านั้น แต่จะศึกษาต่อเนื่องเพื่อ “คาดคะเนถึงโอกาสในการปฏิบัติ” (estimating the probability of implementation) ของข้อเสนอแนะนั้นอีกด้วย โดยมีกิจกรรม ดังนี้ คือ

4.1 การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย (analysis of stakeholders) ที่จะมีผลต่อการตัดสินใจนโยบาย โดยวิเคราะห์จากผู้มีส่วนได้เสียที่กำหนดไว้ในขั้นตอนการเตรียมการ ที่อาจกำหนดลดลงหรือเพิ่มเติมได้โดยจำแนกผู้มีส่วนได้เสียเหล่านั้นออกเป็น “กลุ่มผู้ตัดสินใจนโยบาย” (decision makers) ต่อการนำข้อเสนอไปสู่ การปฏิบัติ

และ “กลุ่มผู้มีอิทธิพล” (influencers) ต่อการตัดสินใจนโยบาย เพื่อวิเคราะห์อำนาจของผู้มีส่วนได้เสียที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบายในสามมิติ คือ

4.1.1 ปริมาณของทรัพยากรที่จะสามารถจัดหาได้ เช่น เงิน อาสาสมัคร การประสานงาน ข้อมูลสารสนเทศ เป็นต้น

4.1.2 คุณลักษณะที่จะช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียมีความสามารถในการระดมทรัพยากรมาใช้ เช่น ความเกาะเกี่ยวกันเป็นกลุ่ม ความเห็นพ้องต้องกัน และภาวะความเป็นผู้นำ เป็นต้น

4.1.3 ความสามารถของผู้มีส่วนได้เสียที่จะเข้าถึงกลุ่มผู้ตัดสินใจนโยบายได้ ซึ่งยิ่งกลุ่มผู้ตัดสินใจนโยบายรับฟังข้อคิดเห็นของกลุ่มผู้ได้เสียมากเพียงใด ก็แสดงว่า กลุ่มผู้มีส่วนได้เสียมีอิทธิพลที่จะช่วยผลักดันให้ข้อเสนอเชิงนโยบายสู่การปฏิบัติได้มากเท่านั้น และหลังจากนั้นจึงเป็นการศึกษาความเห็น (opinion) ของผู้มีส่วนได้เสียเหล่านั้นแต่ละราย ว่าสนับสนุนหรือคัดค้านข้อเสนอแนะนั้น ด้วยเหตุผลใด ซึ่งหากสนับสนุนมาก การนำเสนอข้อเสนอแนะนั้นก็มีความเป็นไปได้สูง

4.2 การวิเคราะห์องค์การ (analysis of organization) เฉพาะการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียอาจไม่เพียงพอ อาจจำเป็นต้องวิเคราะห์องค์การที่จะเป็นผู้นำเอาแต่ละข้อเสนอแนะไปปฏิบัติด้วย ในประเด็นต่างๆ ดังนี้ เช่น 1) โครงสร้างองค์การเพื่อการปฏิบัติ 2) ทรัพยากรที่จะใช้ และ 3) กลไกเชิงนโยบายที่จะสนับสนุนการปฏิบัติ

4.3 การคาดการณ์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น (predict potential consequences of recommendations) การคาดการณ์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากข้อเสนอแนะในแต่ละประเด็นนั้น ซึ่งแหล่งข้อมูลอาจได้มาจากหลายแหล่ง เช่น จากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสีย การใช้เทคนิคเดลฟาย หรือเทคนิคการวิเคราะห์ความเสี่ยง เป็นต้น อาจพิจารณาในสามกรณีดังนี้ คือ

4.3.1 ผลกระทบที่คาดหวังและไม่ได้คาดหวัง

4.3.2 ผลกระทบโดยรวมที่มีต่อนโยบายอื่นหรือแผนงานอื่น

4.3.2 สิ่งที่จะเกิดขึ้นหากข้อเสนอแนะนั้นไม่ได้นำไปปฏิบัติ

4.4 การคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติ (estimating the probability of implementation) จากผลการวิเคราะห์ศักยภาพของผู้มีส่วนได้เสีย ศักยภาพขององค์การ และผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้น พอที่จะทำให้ผู้วิจัยคาดคะเนได้ถึง “โอกาสในการปฏิบัติ” ทั้งในแง่ของความเป็นไปได้ (feasible) และการยอมรับ (acceptable) ในลักษณะคาดคะเน (subjective) จากการแปลผลข้อมูลของผู้วิจัย ซึ่งหากข้อเสนอแนะมีโอกาสที่จะเป็นไปได้ประมาณ 20-40 % ก็ถือว่าเพียงพอแล้ว อย่างไรก็ตาม ดังกล่าวในตอนต้นว่า ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยควรมีหลากหลายทางเลือก ดังนั้นอาจจะแสดงค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบ “ข้อเสนอทางเลือก” (alternative recommendations) แต่ละทางเลือกเหล่านั้นด้วยได้

4.5 การจัดเตรียมให้ข้อเสนอแนะสุดท้าย (preparation of final recommendations) เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยจะตั้งคำถามว่า “ข้อเสนอแนะนั้นจะมีผลต่อปัญหาที่ศึกษามากน้อยเพียงใด” ซึ่งหากประเมินได้ต่ำกว่า 60% ก็มีข้อเสนอแนะในสามกรณีดังนี้ 1) ยอมรับในความเป็นไปได้ที่ต่ำนั้น 2) เปลี่ยนแปลงเป้าหมายของข้อเสนอแนะนั้น 3) ปรับแก้ข้อเสนอแนะใหม่ โดยพิจารณาประเด็นการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปกับการเปลี่ยนแปลงพื้นฐานดังกล่าวในตอนต้น และอาจมีการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย และหรือวิเคราะห์องค์การประกอบด้วย

5. การสื่อสารผลการวิจัยต่อผู้ตัดสินใจนโยบาย

(communicating policy research to policymakers)

การวิจัยเชิงนโยบาย หากไม่มีการสื่อสารผลงานวิจัยนั้นต่อผู้ตัดสินใจนโยบายแล้ว ถือว่ายังไม่สิ้นสุด ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการขั้นต่อไปเพื่อให้มั่นใจว่าผลงานวิจัยนั้นได้รับการพิจารณา และมีโอกาสที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ โดยการสื่อสารนั้นควรเป็นการสื่อสารแบบสองทาง (two-way communication) และควรเลือกใช้วิธีการและสื่อที่เหมาะสม ที่จะทำให้ผู้ตัดสินใจนโยบายได้รับรู้ เข้าใจ และเกิดการยอมรับในผลการวิจัยนั้น อย่างไรก็ตาม มีข้อเสนอแนะว่าการสื่อสารด้วยการพูด (oral communication) จะให้ผลดีกว่าการสื่อสารด้วยการเขียน (written communication)

จากทัศนะเกี่ยวกับการวิจัยเชิงนโยบายของ Majchrzak ที่นำมาถ่วงน้ำหนักให้ข้อคิดหลายประการ เช่น การวิจัยเชิงนโยบายมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอที่เน้นการปฏิบัติที่เป็นไปได้ เพื่อการแก้ปัญหาพื้นฐานทางสังคมที่นำมาเป็นประเด็นในการศึกษาวิจัย สามารถกระทำได้ด้วยระเบียบวิธีวิจัยที่หลากหลาย อาจเป็นการวิจัยพื้นฐาน (basic research) การวิจัยประยุกต์ (applied research) หรือการวิจัยแบบผสม (mixed) โดยมีข้อควรตระหนักว่า 1) ผลจากการวิจัยเป็นเพียงส่วนหนึ่งของบรรดาปัจจัยป้อนเข้า (inputs) ที่จะนำเข้าสู่การตัดสินใจเชิงนโยบาย (policy decision) ยังมีปัจจัยป้อนเข้าอื่นๆ ที่ต้องนำมาประกอบการตัดสินใจอื่นๆ อีก 2) การวิจัยเชิงนโยบายเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางสังคมที่มีความซับซ้อนและยากจะแก้ไข ดังนั้น การวิจัยเชิงนโยบายจึงไม่ใช่เป็นยาครอบจักรวาลที่จะรักษาได้ทุกโรคในการแก้ปัญหาสังคมนั้น สิ่งที่สามารถกระทำได้อีกคือการแสวงหาข้อมูลสารสนเทศที่มีคุณค่าเพื่อประกอบการตัดสินใจ โดยคาดหวังว่าจะช่วยให้การแก้ปัญหาเป็นไปด้วยดี และคาดหวังว่า สิ่งนั้นอาจจะช่วยแก้ไขหรือป้องกันการเกิดขึ้นของปัญหาบางปัญหาได้ และ 3) กระบวนการนโยบายจะมีความซับซ้อนยิ่งขึ้นหากปัญหาที่ศึกษานั้นมีความซับซ้อน ผู้วิจัยจึงต้องเข้าใจในส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่มากมาย ตลอดจนกลไกสนับสนุนต่างๆ ให้ดี มิฉะนั้นก็อาจจะไม่สามารถนำเสนอให้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบายได้อย่างที่คาดหวัง

แม้ว่าการวิจัยเชิงนโยบายในที่ต่างๆ กัน อาจจะผันแปรไปตามประเด็นต่างๆ เช่น 1) แหล่งทุน 2) การศึกษากำหนดนิยามของปัญหา 3) ความเป็นผู้วิจัยภายในหรือภายนอก และ 4) หลักการทางวิชาการของผู้วิจัย ซึ่งหากต้องการแก้ไขปัญหาคความลำเอียงเชิงวิชาการ และป้องกันการมีมุมมองเฉพาะด้าน ก็จะมีการวิจัยเชิงบูรณาการระหว่างศาสตร์สาขาต่างๆ ขึ้น แต่ก็ยังมีลักษณะสำคัญที่ควรยึดถือดังนี้คือ 1) เป็นพหุมิติ มองปัญหาที่ศึกษาด้วยหลากหลายแง่มุม 2) เฉพาะกรณีและเชิงประจักษ์ ไม่กำหนดเหตุและผลของปัญหาตามทฤษฎีไว้ล่วงหน้าเพื่อทดสอบสมมุติฐาน 3) ให้ความสำคัญทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต ไม่กำหนดกรอบตัวแปรไว้อย่างตายตัว แต่เปิดกว้างต่ออิทธิพลและตัวแปรแทรกซ้อนต่างๆ 4) ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้ผลงานวิจัยหรือแหล่งทุนสนับสนุน 5) แสดงค่านิยม (หรือแนวคิด) ให้เห็นชัดเจนในนิยามของปัญหา ปัญหาการวิจัย การพัฒนาข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย และการเผยแพร่ผลการวิจัย

การวิจัยเชิงนโยบายประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการเตรียมการ (preparation) เป็นการศึกษาสภาพในอดีตและในปัจจุบันของบริบทนโยบายในปัญหาที่ศึกษา เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการที่จะกำหนดทิศทางการวิจัยที่จะทำ ให้ได้ผลการวิจัยที่เป็นประโยชน์ โดยทั่วไปจะให้ความสำคัญในประเด็นเกี่ยวกับ 1) บริบทการกำหนดนโยบายในปัญหาที่ศึกษาทั้งในอดีต ปัจจุบัน และแนวโน้มในอนาคต รวมถึงกลไก

สนับสนุนที่นำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุผล การระดมกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญในกระบวนการกำหนดนโยบายหรือที่จะได้รับผลกระทบจากการตัดสินใจในปัญหาที่ศึกษา และการทำความเข้าใจโครงสร้างอำนาจในกระบวนการกำหนดนโยบายด้วยว่าใครเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจหลัก ใครเป็นผู้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และใครที่ไม่มีอิทธิพล 2) นิยาม ข้อตกลงเบื้องต้น และค่านิยม ของผู้มีส่วนได้เสียที่มีต่อปัญหาที่ศึกษาว่าเป็นอย่างไร เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย เห็นว่าเป็นปัญหาหรือไม่เป็นปัญหา เห็นตรงกันหรือแตกต่างกัน ความเชื่อในสาเหตุหรือทางแก้ไขเป็นอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้การกำหนดค่านิยมหรือแนวคิด ตลอดจนข้อตกลงเบื้องต้นของการวิจัยมีความชัดเจน 3) ประเภทของข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้เกี่ยวกับปัญหาที่ศึกษาว่าเป็นข้อเสนอแนะเพื่อการเปลี่ยนแปลงแบบค่อยเป็นค่อยไปจากที่มีอยู่เดิม (incremental change) ในประเด็นเล็กๆ และใช้ระยะเวลาสั้น หรือว่าข้อเสนอแนะเพื่อการเปลี่ยนแปลงให้เกิดสิ่งใหม่ (fundamental change) ที่ต้องใช้เวลาและความพยายามสูง หรือว่าข้อเสนอแนะแบบผสม (mixed scanning) ซึ่งการให้ความสำคัญกับประเด็นต่างๆ ดังกล่าวจะนำไปสู่ 1) การเลือกและกำหนดปัญหาที่จะศึกษาวิจัย 2) การกำหนดประเด็นนโยบายที่สำคัญ 3) การวิเคราะห์ความเป็นมาของประเด็นนโยบาย 4) การสืบค้นงานวิจัยที่มีมาก่อนหน้าและผลที่มีต่อการเปลี่ยนแปลง 5) การแสดงแผนภูมิองค์การและผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ 6) การกำหนดรูปแบบกระบวนการตัดสินใจ 7) การสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้เสีย และ 8) การสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ โดยพยายามตอบคำถามว่าใครคือผู้ใช้ผลวิจัย ใครเป็นผู้มีอำนาจในการตัดสินใจ มีอำนาจในการตัดสินใจเพียงพอหรือไม่ มีความผูกพันและมีความคาดหวังที่จะนำผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติเพื่อบรรลุผลมากน้อยเพียงใด บริบททางวัฒนธรรมสังคมได้เอื้อต่อการเปลี่ยนแปลงหรือไม่ มากน้อยเพียงใด และทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้มีอะไรบ้าง สามารถหามาได้เพียงพอหรือไม่ เป็นต้น ซึ่งจากผลการสังเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว จะนำไปสู่การตัดสินใจว่าจะทำการวิจัยต่อไปหรือไม่ 2) ขั้นตอนกำหนดกรอบแนวคิด (conceptualizing) มีกิจกรรมสำคัญ 3 กิจกรรมคือ 1) การพัฒนาตัวแบบเบื้องต้นของปัญหาที่ศึกษา วิเคราะห์ถึงนิยามของปัญหา สาเหตุของปัญหา สร้างตัวแบบ กำหนดค่านิยมและข้อตกลงเบื้องต้นที่จะนำไปสู่การกำหนดคำถามการวิจัย (research questions) ซึ่งต้องอาศัยข้อมูลที่ศึกษาได้ในระยะเตรียมการ และจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (literature review) โดยมีข้อเตือนใจว่า ตัวแบบเบื้องต้นที่แตกต่างกันจะนำไปสู่คำถามการวิจัยที่แตกต่างกัน จึงต้องพัฒนาขึ้นด้วยความรอบคอบ มีข้อมูลประกอบการพิจารณาอย่างเพียงพอ 2) กำหนดคำถามการวิจัย หลังการพัฒนาตัวแบบเบื้องต้น ซึ่งจะนำไปสู่การวางแผนระเบียบวิธีวิจัยที่จะใช้ และการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ ดังนั้นจะต้องกำหนดขึ้นอย่างรอบคอบและระมัดระวัง โดยควรคำนึงถึงผลที่คาดหวังจากการวิจัยคืออะไร ความเป็นพหุมิติที่จะทำให้ได้ผลการวิจัยที่ครอบคลุมและมีความหมาย การกำหนดตัวแปรที่สามารถจัดกระทำเพื่อการเปลี่ยนแปลงได้ โดยมีเกณฑ์ที่ควรคำนึงถึงดังนี้ คือ ควรสะท้อนให้เห็นถึงประเด็นของปัญหา สามารถศึกษาหาคำตอบได้ เหมาะสมกับเวลาที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ นโยบาย ทั้งในปัจจุบันและอนาคต เป็นผลจากการสังเคราะห์หลากหลายมุมมอง สะท้อนให้เห็นถึงผลการวิจัยที่เป็นไปอย่างครอบคลุมและบูรณาการ และควรแสดงถึงนัยเชิงนโยบาย โดยกำหนดประเด็นในลักษณะที่จะช่วยให้ผู้ตัดสินใจใช้ในการแก้ปัญหาได้ 3) ขั้นตอนการวิเคราะห์เชิงเทคนิค (technical analysis) เป็นการตรวจสอบถึงปัจจัย (factors) ที่อาจเป็นสาเหตุของปัญหา โดยมีขั้นตอนหลักเช่นเดียวกับการวิจัยโดยทั่วไป ดังนี้ การนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการของตัวแปร การออกแบบระเบียบวิธีวิจัย (ส่วนมากแล้วจะไม่ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเดี่ยว แต่จะเป็นแบบผสม จากระเบียบวิธีวิจัยประเภทต่างๆ ซึ่งจะเป็ประเภทใดบ้างนั้นขึ้นอยู่กับคำถามการวิจัย) การวิเคราะห์

ข้อมูลและสรุปผล ซึ่งควรคำนึงถึงความเหมาะสมของข้อมูล ความสามารถตอบคำถามการวิจัย และการพัฒนาร่างข้อเสนอแนะ ซึ่งนอกจากจะพิจารณาจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่สรุปผลไว้แล้ว ควรพิจารณาความรู้เกี่ยวกับบริบททางสังคมการเมืองจากผลการศึกษาในระยะเตรียมการด้วย การให้ข้อเสนอแนะควรหลากหลายทางเลือกไม่ควรเน้นเฉพาะทางเลือกเดียว ควรคำนึงถึงทั้งข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว และข้อเสนอแนะนั้นอาจเกี่ยวข้องกับกลไกสนับสนุนที่จะช่วยสนับสนุนการนำข้อเสนอเชิงนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพได้ด้วย 4) ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ (analysis of recommendations) ซึ่งงานวิจัยส่วนใหญ่จะจบลงตรงที่การสรุปผลและการให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย แต่การวิจัยเชิงนโยบายจะไม่หยุดลงเพียงข้อเสนอแนะที่ได้มาเท่านั้น แต่จะศึกษาต่อเนื่องเพื่อคาดคะเนถึงโอกาสในการปฏิบัติของข้อเสนอแนะนั้นอีกด้วย โดยการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย การวิเคราะห์ห้องถัก และการคาดคะเนผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ดังรายละเอียดที่กล่าวถึงข้างต้น จากนั้นจึงเป็นการจัดเตรียมให้ข้อเสนอแนะสุดท้าย ที่ผู้วิจัยจะตั้งคำถามว่า “ข้อเสนอแนะนั้นจะมีผลต่อปัญหาที่ศึกษามากน้อยเพียงใด” ซึ่งหากประเมินได้ต่ำกว่า 60% ก็มีข้อเสนอแนะในสามกรณีดังนี้ 1) ยอมรับในความเป็นไปได้ที่ต่ำนั้น 2) เปลี่ยนแปลงเป้าหมายของข้อเสนอแนะนั้น 3) ปรับแก้ข้อเสนอแนะใหม่ โดยอาจมีการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย และหรือวิเคราะห์ห้องถักประกอบด้วย 5) ขั้นตอนสื่อสารผลการวิจัยต่อผู้ตัดสินใจนโยบาย เพื่อให้มั่นใจว่าผลงานวิจัยนั้นได้รับการพิจารณา และมีโอกาสที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ

ในการนำแนวคิดต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นมาประยุกต์ใช้กับการวิจัยเชิงนโยบายทางการศึกษา โดยยึดหลักการที่ว่าแนวคิดทางสังคมศาสตร์และการวิจัยเชิงประยุกต์ ไม่ได้เป็นสูตรสำเร็จรูปตายตัวแน่นอน อาจปรับเปลี่ยนผันแปรไปตามระบบคิดของผู้วิจัยในอีกระบบสังคมหนึ่งหรือระบบองค์การหนึ่งได้ แต่อย่างไรก็ตามแนวคิดที่เห็นเด่นชัดของการวิจัยเชิงนโยบายที่แตกต่างจากการวิจัยประเภทอื่น คือ งานวิจัยประเภทอื่น จะจบลงตรงที่การสรุปผลและการให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย แต่การวิจัยเชิงนโยบายจะศึกษาต่อเนื่องเพื่อคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติของข้อเสนอแนะนั้นอีกด้วย ซึ่งการศึกษาต่อเนื่องเพื่อให้ได้คำตอบดังกล่าวประกอบด้วยกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ คือ การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย การวิเคราะห์ห้องถัก และการคาดการณ์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ดังนั้น การวิจัยเชิงนโยบายอาจจำแนกออกเป็น 2 ขั้นตอนหลัก ดังนี้คือ

- 1) ขั้นตอนการกำหนดข้อเสนอแนะ
- 2) ขั้นตอนการคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติของข้อเสนอแนะ

อย่างไรก็ตาม ในการวิจัยเชิงนโยบาย นักวิจัยนิยมเรียกข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยว่า “ข้อเสนอเชิงนโยบาย” (proposed policy) หรือ “ข้อเสนอเชิงยุทธศาสตร์” (proposed strategy) ดังนั้น จึงอาจเรียกขั้นตอนแรกเป็น “ขั้นตอนการกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย” และขั้นตอนที่สองเป็น “ขั้นตอนการคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติของข้อเสนอเชิงนโยบาย” สำหรับเอกสารที่แสดงถึงส่วนประกอบของการวิจัยประกอบด้วย 5 บท เหมือนกับการวิจัยประเภทอื่น ๆ ทั่วไป คือ

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย การศึกษาวิเคราะห์ความเป็นมาของปัญหาการวิจัย การกำหนดคำถามการวิจัย การกำหนดขอบเขตการวิจัย การนิยามศัพท์เชิงปฏิบัติ และการกำหนดประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

บทที่ 2 การศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง (related literature) ควรเป็นการวิเคราะห์สังเคราะห์ทฤษฎี แผน/นโยบาย และผลงานวิจัยในองค์ประกอบของนโยบายที่ศึกษา 2 ส่วน คือ วัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy objective) และแนวทางของนโยบาย (policy means) (อาจวิเคราะห์สังเคราะห์กลไกนโยบายด้วยก็ได้) เพื่อนำไปสู่การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อให้ได้ข้อสรุป และเพื่อให้เกิดความไวเชิงทฤษฎี (theoretical sensitivity) ที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดสาระ การอ้างอิง หรือการอภิปรายผล ในหัวข้อต่าง ๆ ในบทต่าง ๆ รวมทั้งในบทที่ 1 ด้วย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย อาจจำแนกออกเป็นสองขั้นตอน คือ ขั้นตอนการกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย และขั้นตอนการคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติของข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยในขั้นตอนแรกนั้น ควรออกแบบเป็นการวิจัยแบบผสม (mixed methodology) เพื่อให้ได้ข้อมูลจากหลากหลายแหล่งตามหลักการตรวจสอบสามเส้า (triangulation) ซึ่งในทัศนะของผู้เขียนเห็นว่าน่าจะมีมาจากสามแหล่ง คือ 1) ข้อมูลจากการศึกษาบริบท (contextual study) อาจเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อให้ทราบสภาพอดีต ปัจจุบัน ปัญหา และข้อเสนอแนะ โดยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่หลากหลาย เช่น แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์เชิงลึก แบบสัมภาษณ์กลุ่ม แบบสังเกต แบบวิเคราะห์เอกสาร เป็นต้น 2) ข้อมูลจากการศึกษกรณีตัวอย่างที่ประสบความสำเร็จ (outstanding/best practice) อาจเป็นการศึกษาเฉพาะกรณี (case study) เพื่อหาข้อสรุปรูปแบบการพัฒนาที่ประสบผลสำเร็จนั้น ว่ามีวัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy objective) และแนวทางของนโยบาย (policy means) อะไรและอย่างไร ซึ่งหากจะให้มีความหลากหลาย ควรเป็นการศึกษาพหุกรณี (multi-case study) 3) ข้อมูลเชิงวิชาการจากผลการวิเคราะห์สังเคราะห์ทฤษฎี นโยบาย/แผน และผลงานวิจัย จากบทที่ 2 ซึ่งจะทำได้ แหล่งข้อมูลจากทั้งบริบทที่เป็นจริง จากกรณีตัวอย่างที่ประสบผลสำเร็จ และจากเชิงวิชาการ แต่หากจะเพิ่มแหล่งข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการ/ทางปฏิบัติประกอบด้วยอีกก็ได้ ซึ่งอาจได้มาโดยการสัมภาษณ์เชิงลึก

ข้อมูลจาก 3-4 แหล่งดังกล่าว ผู้วิจัยควรนำมาสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย มุ่งตอบคำถาม 2 คำถาม คือ วัตถุประสงค์ของนโยบายที่คาดหวังให้เกิดขึ้นคืออะไร และเพื่อให้บรรลุ วัตถุประสงค์นั้นควรทำอะไรและอย่างไร ซึ่งหากมีเทคนิคเชิงปริมาณใด ๆ ที่สามารถนำมาใช้เพื่อการสังเคราะห์ ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ดีและน่าเชื่อถือก็อาจใช้เทคนิควิธีนั้นได้ แต่ในทัศนะของผู้เขียน เห็นว่าการกำหนด ข้อเสนอเชิงนโยบายนั้นมีค่านิยม (value) หรือแนวคิด (concept) ของบุคคลมาเกี่ยวข้องด้วย ประกอบกับหลักการ บริหารปัจจุบันที่เน้นการตัดสินใจร่วม (shared decision making) เห็นว่า หากจะจัดให้มีกิจกรรมใด ๆ ที่จะเป็นการ ระดมสมองของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสียที่หลากหลายมาร่วมกันกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยอาศัยข้อมูล จากแหล่งต่างๆ เหล่านั้น น่าจะทำให้ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ได้รับการยอมรับและเป็นไปได้เป็นเบื้องต้น

สำหรับขั้นตอนที่สอง คือ ขั้นตอนการคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติของข้อเสนอเชิงนโยบาย ทั้ง ในแง่ของการยอมรับ (acceptable) และความเป็นไปได้ (feasible) นั้น หากพิจารณาจากทัศนะของ Majchrzak ที่นำมากล่าวข้างต้น เห็นว่า ผู้วิจัยควรดำเนินการดังนี้ คือ

1) การวิเคราะห์อำนาจของผู้มีส่วนได้เสียที่จะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจนโยบาย เกี่ยวกับปริมาณของทรัพยากรที่จะสามารถจัดหาได้ คุณลักษณะที่จะช่วยให้ผู้มีส่วนได้เสียมีความสามารถในการระดมทรัพยากรมาใช้ และความสามารถของผู้มีส่วนได้เสียที่จะเข้าถึงกลุ่มผู้ตัดสินใจนโยบายได้ รวมทั้งวิเคราะห์ท่าทีการสนับสนุนหรือการคัดค้าน

2) การวิเคราะห์ศักยภาพขององค์กร ในประเด็นเกี่ยวกับโครงสร้างองค์กรเพื่อการปฏิบัติทรัพยากรที่จะใช้ และกลไกเชิงนโยบายอื่น ๆ ที่จะสนับสนุนการปฏิบัติ

3) การคาดการณ์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ทั้งผลกระทบที่คาดหวังและไม่ได้คาดหวัง ผลกระทบโดยรวมที่มีต่อนโยบายอื่นหรือแผนงานอื่น และสิ่งที่อาจจะเกิดขึ้นหากข้อเสนอแนะนั้นไม่ได้นำไปปฏิบัติ

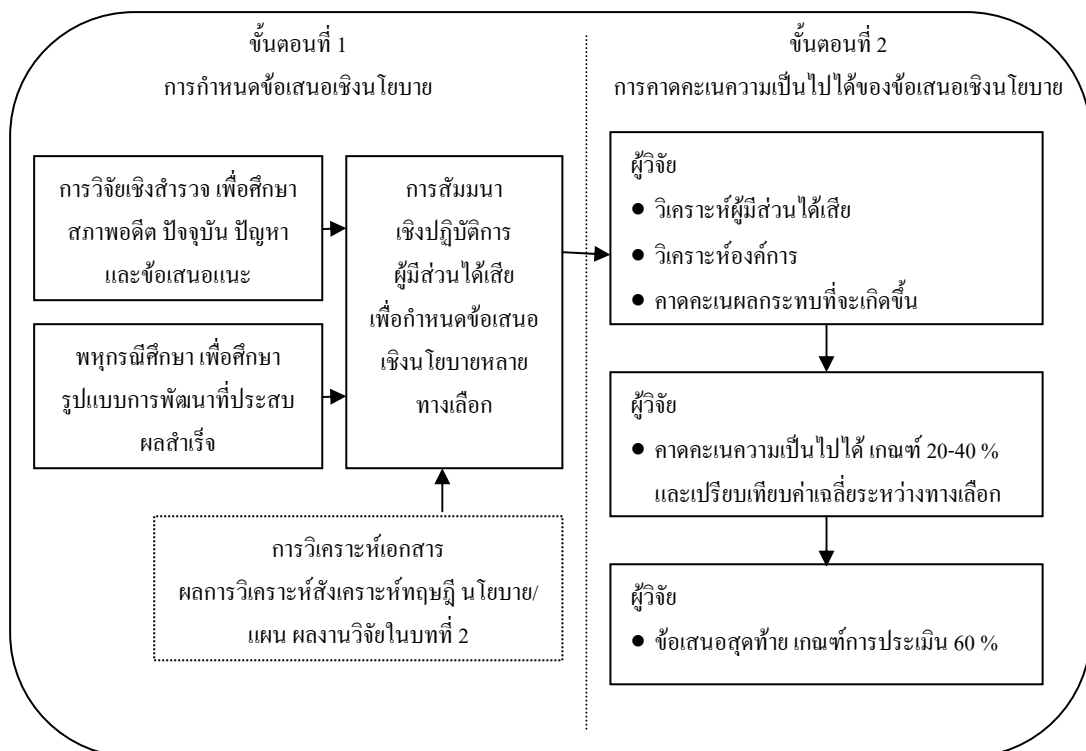
จากผลการวิเคราะห์ทั้งสามประเด็นดังกล่าว พอที่จะทำให้ผู้วิจัยคาดคะเนได้ถึงโอกาสในการปฏิบัติของข้อเสนอเชิงนโยบายทั้งในแง่ของการยอมรับ (acceptable) และความเป็นไปได้ (feasible) ในลักษณะคาดคะเน (subjective) จากการแปลผลข้อมูลของผู้วิจัย ซึ่งหากข้อเสนอแนะมีโอกาสในการปฏิบัติมีประมาณ 20-40% ก็ถือว่าเพียงพอแล้ว อย่างไรก็ตาม ดังกล่าวในตอนต้นว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายจากผลการวิจัยควรมีหลากหลายทางเลือก ดังนั้นอาจจะแสดงค่าเฉลี่ยเพื่อเปรียบเทียบ “ข้อเสนอทางเลือก” แต่ละทางเลือกเหล่านั้นด้วยได้

ในขั้นตอนสุดท้าย เป็นการจัดเตรียมให้ข้อเสนอแนะสุดท้าย เป็นขั้นตอนที่ผู้วิจัยจะตั้งคำถามว่า “ข้อเสนอแนะนั้นจะมีผลต่อปัญหาที่ศึกษามากน้อยเพียงใด” ซึ่งหากประเมินได้ต่ำกว่า 60% ก็มีข้อเสนอแนะในสามกรณีดังนี้ 1) ยอมรับในความเป็นไปได้ที่ต่ำนั้น 2) เปลี่ยนแปลงเป้าหมายของข้อเสนอแนะนั้น 3) ปรับแก้ข้อเสนอแนะใหม่ โดยอาจทบทวนการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสียและหรือวิเคราะห์องค์การประกอบด้วย

บทที่ 4 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจากที่กล่าวในบทที่ 3 จำแนกการวิจัยออกเป็นสองขั้นตอน ดังนั้น การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำเสนอตามลำดับขั้นตอนนั้น โดยในขั้นตอนแรก จะนำเสนอผลการศึกษาริบท (ข้อมูลจากหลากหลายแหล่ง) ผลการศึกษาเฉพาะกรณีหรือพหุกรณี และผลการศึกษาผู้เชี่ยวชาญ/ผู้ทรงคุณวุฒิ (ถ้ามี) ส่วนผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ทฤษฎี นโยบาย/แผน ผลงานวิจัย ปรากฏในบทที่ 2 แล้ว และผลการสังเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย ในขั้นตอนที่สอง นำเสนอผลการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย ผลการวิเคราะห์องค์การ ผลการคาดคะเนผลกระทบที่จะเกิดขึ้น และผลการคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติของข้อเสนอเชิงนโยบาย และสุดท้ายคือ ข้อเสนอแนะสุดท้ายของข้อเสนอเชิงนโยบาย

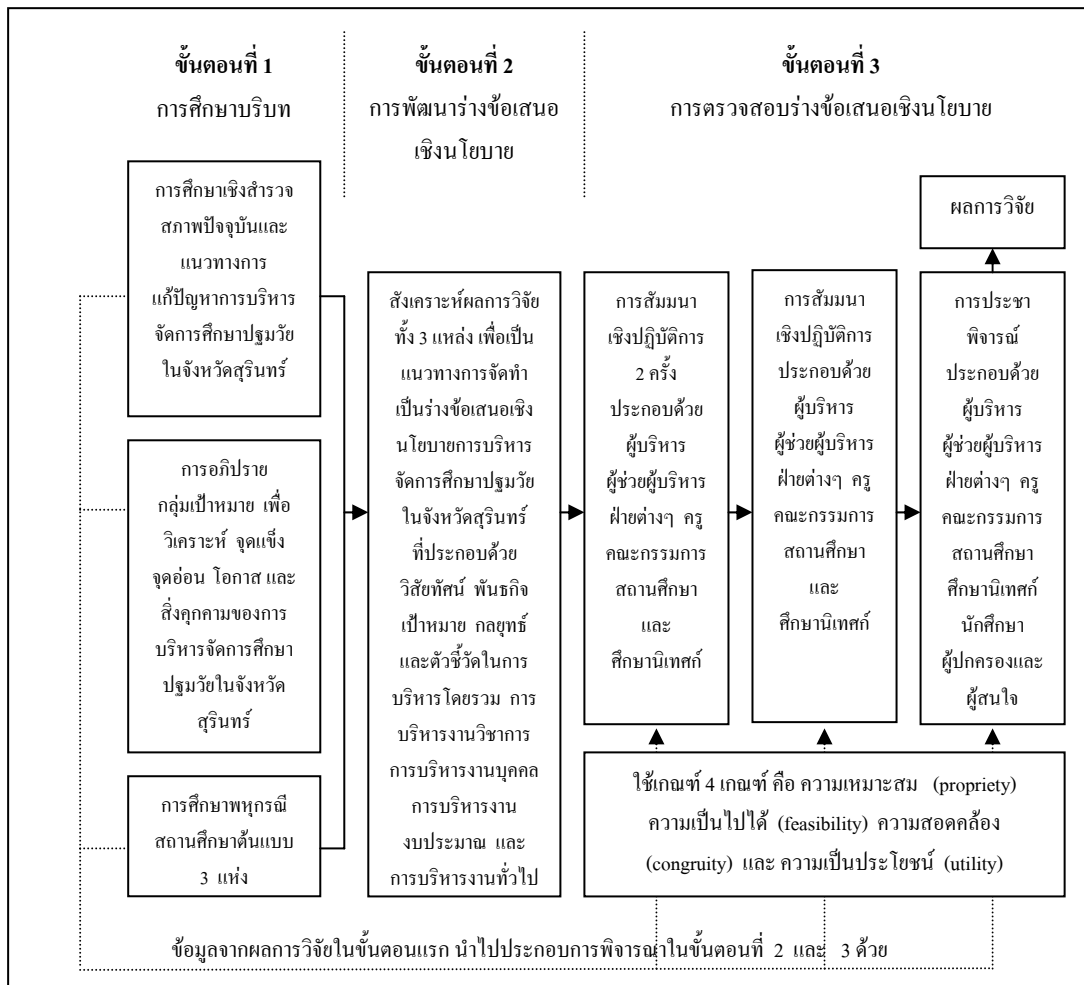
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย เป็นการสรุปผลสุดท้ายของข้อเสนอเชิงนโยบาย การอภิปรายผลโดยเทียบเคียงกับทฤษฎี นโยบาย/แผน และผลงานวิจัยที่วิเคราะห์สังเคราะห์ไว้ในบทที่ 2 และการให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย และข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากที่กล่าวมา เห็นได้ว่า การวิจัยเชิงนโยบายมีขั้นตอนที่แตกต่างจากการวิจัยโดยทั่วไปในขั้นตอนที่สอง คือ มีขั้นตอนการคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติของข้อเสนอเชิงนโยบายที่วิจัยต่อเนื่องจากขั้นตอนแรก ในขณะที่การวิจัยทั่วไปจะจบลงตรงที่การได้ข้อเสนอแนะจากขั้นตอนแรกเท่านั้น ซึ่งขั้นตอนการวิจัยเชิงนโยบายที่ปรับจากทฤษฎีของ Majchrzak ดังกล่าวข้างต้น แสดงดังภาพที่ 3

ภาพที่ 2 ขั้นตอนการวิจัยเชิงนโยบาย ปรับจากทฤษฎีของ Majchrzak โดยวิโรจน์ สารรัตน์ (2550)

จากขั้นตอนการวิจัยเชิงนโยบาย ที่ปรับจากทฤษฎีของ Majchrzak ดังกล่าว มีนักศึกษาในหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้นำไปปรับอีกในขั้นตอนที่สอง โดยปรับจากการวิจัยที่ “ผู้วิจัย” เป็นผู้ศึกษาวิเคราะห์ในองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ด้วยตนเอง (คือ การวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย การวิเคราะห์ห้องค์การ การคาดการณ์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น การคาดคะเนโอกาสในการปฏิบัติ และการจัดเตรียมให้ข้อเสนอแนะสุดท้าย) ไปเป็นใช้หลักการมีส่วนร่วมโดยให้ “ผู้มีส่วนได้เสีย” มาร่วมกันคิด ร่วมกันวิเคราะห์ และร่วมกันให้ข้อเสนอแนะ แทน โดยใช้ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยในขั้นตอนแรกมาใช้ประกอบการพิจารณาในขั้นตอนหลังๆ ด้วย เสมือนเป็นการศึกษาวิเคราะห์อิทธิพลและทำให้การให้การสนับสนุนของ “ผู้มีส่วนได้เสีย” ไปด้วยในตัว ขณะเดียวกันก็พิจารณาถึงความเป็นไปได้ไปด้วยจากเกณฑ์ที่กำหนดใช้ประกอบการพิจารณา ดังกรณีงานวิจัยเรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์” ของคณิง สายแก้ว (2549) มีการกำหนดขั้นตอนการวิจัย 3 ขั้นตอน มีการใช้ผู้มีส่วนได้เสียมาร่วมในกิจกรรมการสัมมนาเชิงปฏิบัติการและการประชาพิจารณ์ และมีการใช้เกณฑ์ 4 เกณฑ์ประกอบการพิจารณาในการตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย คือ เกณฑ์ความเหมาะสม (propriety) ความเป็นไปได้ (feasibility) ความสอดคล้อง (congruity) และ ความเป็นประโยชน์ (utility) ดังภาพที่ 4

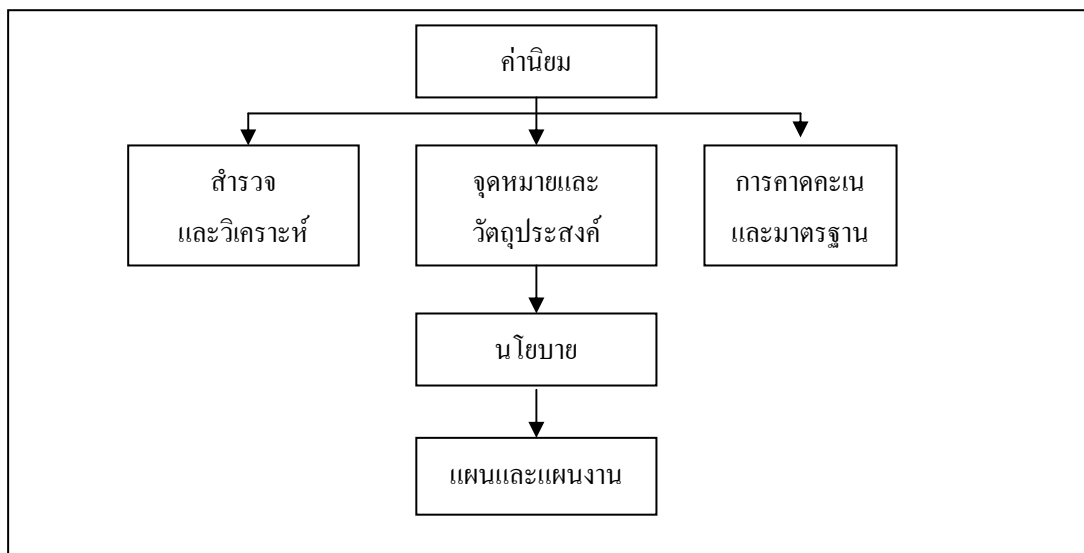

ภาพที่ 3 ขั้นตอนการวิจัยเงินโยบาย ของคณิง สายแก้ว

จากบทศึกษาวิเคราะห์ของวิโรจน์ สารรัตนะ ดังที่นำมากล่าวถึงข้างต้น เห็นได้ว่า งานวิจัยส่วนใหญ่จะจบลงตรงที่การสรุปผลและการให้ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย แต่การวิจัยเงินโยบายจะไม่หยุดเพียงข้อเสนอแนะที่ได้มาเท่านั้น แต่จะศึกษาต่อเนื่องเพื่อคาดคะเนถึงโอกาสในการปฏิบัติของข้อเสนอแนะนั้นอีกด้วย และกระบวนการเงินโยบายจะมีความซับซ้อนยิ่งขึ้นหากปัญหาที่ศึกษานั้นมีความซับซ้อน ผู้วิจัยจึงต้องเข้าใจในส่วนของผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีอย่างมากมาย ตลอดจนกลไกสนับสนุนต่างๆ ให้ดี มิฉะนั้นก็อาจจะไม่สามารถนำเสนอให้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบายได้อย่างที่คาดหวัง นอกจากนั้นแนวการวิจัยเงินโยบายสามารถปรับเปลี่ยนได้ โดยยึดหลักการที่ว่าแนวคิดทางสังคมศาสตร์และการวิจัยเชิงประยุกต์ ไม่ได้เป็นสูตรสำเร็จรูปตายตัวแน่นอน อาจปรับเปลี่ยนผันแปรไปตามระบบคิดของผู้วิจัยในอีกระบบสังคมหนึ่งหรือระบบองค์การหนึ่งได้ ดังกรณีการนำไปประยุกต์ของคณิง สายแก้ว (2549) ดังนั้นเพื่อให้การออกแบบแนวการวิจัยเงินโยบายของผู้วิจัยมีความสมบูรณ์ขึ้น จึงขอนำเอาแนวคิดรูปแบบการวางแผนทางการศึกษา ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า มีขั้นตอนและมีแนวคิดที่จะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาประยุกต์เข้ากับรูปแบบการวิจัยเงินโยบายดังกล่าวข้างต้นได้จึงขอนำมากล่าวถึงดังต่อไปนี้

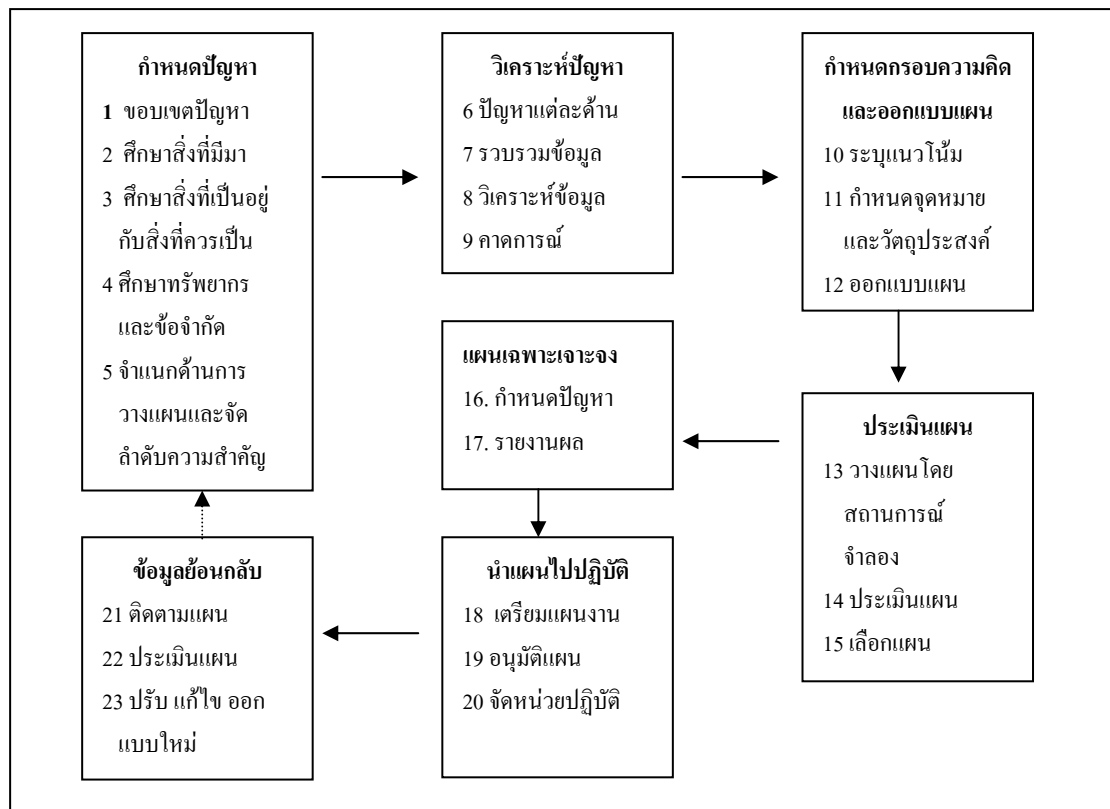
Kaufman (1972) ได้พัฒนารูปแบบการวางแผนทางการศึกษา โดยเน้นการกำหนดจุดหมายหรือวัตถุประสงค์ (end) ก่อนการกำหนดวิถีทาง (means) เพื่อให้บรรลุจุดหมายหรือวัตถุประสงค์นั้น เป็นการกำหนด “สิ่งที่จะทำ” (what to do?) ก่อนการกำหนด “วิธีการที่จะทำ” (how to do?) โดยมีขั้นตอนสำคัญดังนี้ คือ 1) การกำหนดปัญหา 2) การกำหนดแนวทางแก้ปัญหา 3) การเลือกแนวทางแก้ปัญหา 4) การนำแนวทางแก้ปัญหาไปปฏิบัติ 5) การตรวจสอบประสิทธิภาพการปฏิบัติ 6) การปรับปรุงแก้ไขผลการปฏิบัติ

Banghart & Trull (1973) กล่าวถึงนิยามการวางแผนทางการศึกษาที่แง่มุม ดังนี้ 1) นิยามทั่วไป หมายถึง การวิจัย การพัฒนาทฤษฎีและเทคนิค การจัดทำแผนของรัฐ ของภูมิภาคและสถานศึกษาในเชิงปริมาณ 2) นิยามเชิงกายภาพ หมายถึง การจัดทำแผนระยะปานกลางและระยะยาว (5-, 10- 15- หรือ 20 ปี) เกี่ยวกับการจัดตั้งสถานศึกษา อาคารสถานที่ อาคารประกอบ และอื่น ๆ เกณฑ์เกี่ยวกับ กิจกรรมการเรียนรู้ และการวิจัยทางเทคโนโลยี 3) นิยามเชิงสังคม หมายถึง การสำรวจความต้องการของประชาชน การวางแผนหลักสูตร ยุทธศาสตร์การสอน การสำรวจความต้องการกำลังคนและสังคม การออกแบบทางกายภาพเพื่อสร้างควมมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับสังคม 4) นิยามเชิงบริหาร หมายถึง การควบคุมเชิงพัฒนา การตัดสินใจ การบริหาร และการปฏิบัติการ การควบคุมรายการสิ่งของ การวางแผนระบบการขนส่ง การสำรวจอาคารสถานที่ของสถานศึกษา และ Banghart & Trull ให้ข้อคิดว่า นักวางแผนที่ฉลาดจะเริ่มต้นคำถามว่า “ทำไมฉันจึงต้องวางแผน?” ก่อนที่จะถามต่อไปว่า “ฉันจะวางแผนอะไร ?” นอกจากนั้นยังให้ทัศนะว่า การวางแผนมิได้เป็นวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ที่มุ่งจะยึดถือแต่ข้อมูลสารสนเทศเท่านั้น แต่การวางแผนเป็นกระบวนการทางสังคม โครงสร้างและพฤติกรรมทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้น ค่านิยม (values) จะมีบทบาทและมีอิทธิพลต่อการวางแผนด้วย รูปภาพที่ 5

ภาพที่ 4 ค่านิยมในการวางแผนตามทัศนะของ Banghart & Trull

นอกจากนี้ Banghart & Trull ยังกล่าวถึงการวางแผน (planning) และแผน (plan) ว่า การวางแผนเป็นการเตรียมการเพื่อที่จะทำ (preparing to do) ส่วนแผนเป็นการสื่อสารถึงสิ่งที่จะทำ (communicating what is to be done) โดยมีขั้นตอนการวางแผนที่ประกอบด้วยกิจกรรมหลักต่อเนื่องกัน 7 กิจกรรม แต่ละกิจกรรมประกอบด้วยกิจกรรมย่อยอีกจำนวนหนึ่ง กรณีกิจกรรมหลัก 7 กิจกรรมนั้นประกอบด้วย การกำหนดปัญหา การวิเคราะห์ปัญหา การกำหนดกรอบความคิดและออกแบบแผน การประเมินแผน การจัดทำแผนให้มีความเฉพาะเจาะจง การนำแผนไปปฏิบัติ และการมีข้อมูลย้อนกลับ ดังแสดงในภาพที่ 6 ดังนี้

ภาพที่ 5 ขั้นตอนการวางแผนตามทัศนะของ Banghart & Trull

จากแนวคิดรูปแบบการวางแผนทางการศึกษาของ Kaufman, และ Banghart & Trull ที่นำมากล่าวเพิ่มเติมจากการกล่าวถึงนโยบาย ในประเด็นความหมาย ลักษณะของนโยบายที่ดี รูปแบบการกำหนดนโยบาย รูปแบบการตัดสินใจกับการกำหนดนโยบาย แนวการวิจัยเชิงนโยบายตามทัศนะของ Majchrzak และการปรับแนวคิดโดยวิโรจน์ สารรัตนะ ตลอดจนการนำไปประยุกต์ใช้ในการวิจัยของคณะ สายแก้ว แล้ว ผู้วิจัยได้แนวคิดที่จะนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการวิจัยเพิ่มเติมอีกหนึ่งแนวคิด คือ แนวคิดที่ว่า การวางแผนมิได้เป็นวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ที่มุ่งจะยึดถือแต่ข้อมูลสารสนเทศเท่านั้น แต่การวางแผนเป็นกระบวนการทางสังคม โครงสร้างและพฤติกรรมทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้น ค่านิยม (values) จะมีบทบาทและมีอิทธิพลต่อการวางแผนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ วิโรจน์ สารรัตนะ ที่กล่าวไว้ข้างต้นว่าในการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาในขั้นตอนแรกเพื่อกำหนดเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อตอบคำถาม 2 คำถาม คือ วัตถุประสงค์ของ

นโยบายที่คาดหวังให้เกิดขึ้นคืออะไร และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นควรทำอะไรและอย่างไร นั้น หากมีเทคนิคเชิงปริมาณใด ๆ ที่สามารถนำมาใช้เพื่อการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ดีและน่าเชื่อถือก็อาจใช้เทคนิควิธีนั้นได้ แต่ก็เห็นว่า การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบายนั้นมีค่านิยม (value) หรือแนวคิด (concept) ของบุคคลมาเกี่ยวข้องด้วย ประกอบกับหลักการบริหารปัจจุบันที่เน้นการตัดสินใจร่วม (shared decision making) จึงมีข้อเสนอแนะว่า หากจะจัดให้มีกิจกรรมใดๆ ที่จะเป็นการระดมสมองของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้เสียที่หลากหลายมารวมกันกำหนดด้วย โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เหล่านั้น น่าจะทำให้ได้ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ได้รับการยอมรับและเป็นไปได้เป็นเบื้องต้น ซึ่งจากแนวคิดต่าง ๆ ดังที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น ผู้วิจัยจะนำไปใช้ประกอบแนวคิดเพื่อออกแบบวิธีดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ โดยจะกล่าวถึงรายละเอียดในบทที่ 3

2 องค์ประกอบของนโยบาย

จากแนวคิดการวิจัยเชิงนโยบาย ซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอไว้ในหัวข้อที่ 1 ทำให้ทราบแล้วว่า นโยบาย (policy) เป็นข้อความที่บอกให้ทราบถึงทิศทาง การเปลี่ยนแปลงขององค์กร หรือของสังคม ทิศทางดังกล่าวอาจจะอธิบายถึงเรื่องอะไร เพื่ออะไร อย่างไร และเพียงใด ของความเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้ โดยมีองค์ประกอบสำคัญ 2 ส่วน คือ วัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy objective) และแนวทางของนโยบาย (policy means) นโยบายจะขาดองค์ประกอบสำคัญส่วนใดส่วนหนึ่งนี้ไม่ได้ เช่น มีเพียงวัตถุประสงค์ไม่บอกแนวทาง สิ่งที่กำหนดนั้นก็ไม่นับเป็นนโยบาย จะมีค่าเพียงเป็นความปรารถนาเท่านั้น เป็นต้น และบางครั้งนโยบายที่อาจจำเป็นต้องมีองค์ประกอบส่วนที่ 2 คือ กลไกของนโยบาย (policy mechanism) อีกด้วย กลไกของนโยบายจะช่วยให้เห็นว่า การจะบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดตามแนวทางที่ชี้แนะไว้จะต้องมีกลไกอะไรบ้างเป็นเครื่องมือ กลไกนโยบายนี้หมายถึงตั้งแต่ระเบียบ กฎหมาย ที่รองรับการปฏิบัติ หน่วยงานที่ปฏิบัติ ตลอดจนทรัพยากรต่างๆ ที่ใช้ปฏิบัติ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับ Carl J.Friedrich (2003) ที่กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการกำหนดนโยบายอย่างน้อย 3 ประการ คือ เป้าหมาย (Targets) ของสิ่งที่ต้องการกระทำ วิธีการ (means) ในการดำเนินงาน และปัจจัย (resources) สนับสนุนการกระทำตามนโยบายที่ได้กำหนดไว้ กล่าวคือ 1) การกำหนดเป้าหมายของสิ่งที่ต้องการกระทำในการกำหนดนโยบายเพื่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด องค์ประกอบที่สำคัญสิ่งแรกคือเป้าหมาย (target) ซึ่งอาจเป็นทั้งจุดประสงค์ (purpose) และผลงานที่เกิดขึ้นในที่สุด (ended result) ในลักษณะที่เป็นการกระทำอะไร ได้อะไร และเพื่ออะไร 2) การกำหนดวิธีการในการดำเนินงาน ย่อมต้องอาศัยองค์ประกอบที่สำคัญคือ หลักการและเกณฑ์ของนโยบายซึ่งผู้กำหนดนโยบายจะต้องมีความรู้และกำหนดไว้ก่อน นอกจากนี้วิธีการที่จะสามารถทำให้นโยบายดำเนินการได้ ยังรวมไปถึง กลยุทธ์ (Tactics) และกลยุทธ์ (Strategies) ต่างๆ อีกด้วย 3) ปัจจัยสนับสนุนในการกำหนดนโยบาย ประกอบด้วย 2 ประการ คือ ปัจจัยภายใน และปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายในได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการในการกำหนดนโยบาย และปัจจัยภายนอกได้แก่ สภาพแวดล้อมทางการเมือง ทางเศรษฐกิจ ทางสังคม หรือแม้แต่สภาพดินฟ้าอากาศ หากสภาพแวดล้อมด้านในด้านหนึ่งมีผลกระทบอย่างรุนแรง นโยบายอาจไม่เป็นไปตามเป้าหมายหรือไม่อาจกำหนดขึ้นมาได้ จึงต้องมีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป องค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่งที่จะขาดไม่ได้คือการประเมินผลหรือประเมินนโยบาย เพื่อให้นโยบายมีความเป็นไปได้ เหมาะสมกับกาลเวลา สถานการณ์และมีความเป็นจริง แนวคิดดังกล่าวมีความสอดคล้องกับ สุรนาท ชมะนรงค์ (2540) ได้แบ่งองค์ประกอบของนโยบายไว้เป็น 4 ประเภท คือ 1) เหตุผลของการกำหนดนโยบาย (rational) เป็นเหตุผลและ

สาเหตุที่มาของการกำหนดนโยบายในเรื่องต่างๆที่รัฐกำหนดขึ้น หากนโยบายที่กำหนดขึ้นมีเหตุผลเพียงพอ สาธารณชนก็ยอมรับได้ ดังนั้นตัวนโยบายต้องอ้างอิงถึงสาเหตุที่มาและเหตุผลในการกำหนดนโยบายด้วย 2) เป้าหมายของนโยบายหรือผลที่คาดว่าจะได้รับจากนโยบาย (targets or ended result) เป็นการกำหนดเป้าหมายของนโยบายถือเป็นจุดหมายปลายทางที่รัฐบาลมุ่งให้ไปให้ถึง แต่ข้อสำคัญเป้าหมายต้องมีความชัดเจนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติตามนโยบายมีหลักยึดถือที่ชัดเจน 3) วิธีการหรือกลวิธีที่จะทำให้นโยบายบรรลุเป้าหมาย (means or strategies) เป็นวิธีการปฏิบัติ (means) เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมาย (end) ของนโยบายตามที่กำหนดไว้ นโยบายหนึ่งๆอาจประกอบด้วยกลวิธีที่ผู้ปฏิบัติต้องเลือกกลวิธีที่ดีที่สุดที่เหมาะสมไปใช้ และ 4) ทรัพยากรหรือปัจจัยที่สนับสนุนการดำเนินนโยบาย (resources) หมายถึงทรัพยากรที่เป็นปัจจัยสนับสนุนให้การดำเนินนโยบายตามวิธีการที่กำหนดบรรลุผล ทรัพยากรที่เป็นองค์ประกอบของนโยบาย เช่น คน เงิน วัสดุ เครื่องมือ เครื่องจักร เป็นต้น ส่วนประชม รอดประเสริฐ (2545) ได้กล่าวว่าปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบของนโยบาย สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเภท คือ 1) ปัจจัยที่เป็นองค์ประกอบพื้นฐาน (fundamental factor) หมายถึงสิ่งต่างๆ ที่ผู้กำหนดนโยบาย ต้องคำนึงถึงอยู่ตลอดเวลา หากไม่คำนึงถึงอาจทำให้นโยบายขาดความสมบูรณ์และไม่สามารถปฏิบัติได้ เช่นปัจจัยที่เกี่ยวกับผลประโยชน์ ปัจจัยที่เกี่ยวกับผู้กำหนดนโยบาย วิธีการหรือกระบวนการในการดำเนินนโยบาย ปัจจัยที่เกี่ยวกับข้อมูลและเอกสารต่างๆ 2) ปัจจัยที่เป็นสิ่งแวดล้อม (environmental factors) หมายถึงสิ่งแวดล้อมในสังคมที่มีผลต่อการกำหนดนโยบาย เช่น ปัจจัยทางการเมืองและวัฒนธรรมการเมือง ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยทางสังคม ปัจจัยทางภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์ และ Wheelen and Hunger (2000) ได้กำหนดองค์ประกอบของนโยบายไว้ 4 ประการ คือ 1) การระบุภารกิจหลัก 2) การกำหนดวัตถุประสงค์ 3) การพัฒนากลยุทธ์ 4) การกำหนดเป้าหมาย

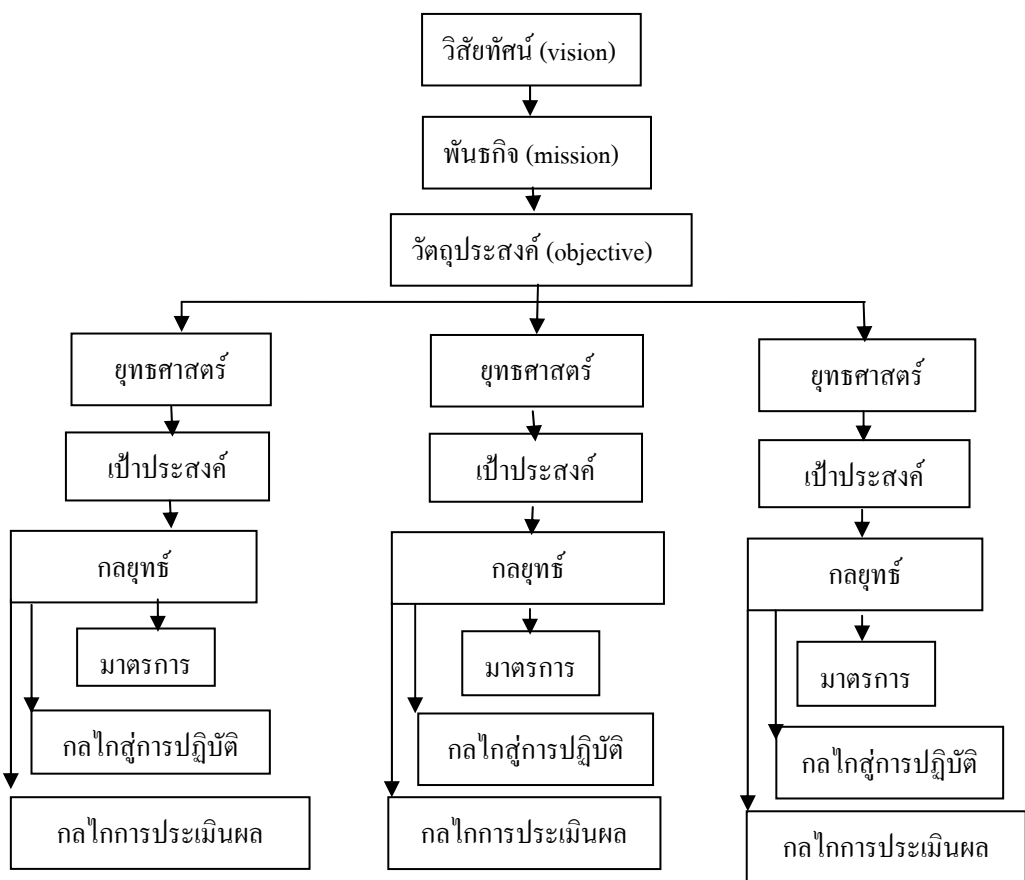
วิโรจน์ สารรัตนะ (2548) กล่าวว่าองค์ประกอบของนโยบายมี 3 องค์ประกอบ คือ 1) เป้าหมาย (end) คือสิ่งที่บอกกล่าวให้ทราบว่าจะสังคมหรือองค์การต้องการให้เกิดอะไรขึ้นในอนาคต 2) แนวทาง (means) วิธีการหลัก หรือวิธีการสำคัญที่ผู้ที่เกี่ยวข้องจะต้องนำไปใช้เป็นแนวปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลในเป้าหมาย และ 3) กลไกเชิงนโยบาย (policy mechanism) คือสิ่งที่ต้องการใช้ในการสนับสนุนวิธีการหลักเพื่อให้บรรลุ ซึ่งสอดคล้องกับ เสนาะ ดิยาวี (2546) และกิ่งพร ทองใบ(2547) ได้แสดงให้เห็นว่าการวางแผนกลยุทธ์เป็นกระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อให้ได้วิธีการที่ดีที่สุดขององค์การ ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ประการ คือ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์หรือวิสัยทัศน์ (objective or vision) 2) การระบุทิศทางหรือภารกิจ (mission) 3) การกำหนดเป้าหมาย 4) การพัฒนากลยุทธ์ 5) การพัฒนานโยบาย และ กล้า ทองขาว (2548) กล่าวถึงองค์ประกอบของการนำกลยุทธ์สู่ความสำเร็จในการปฏิบัติ ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) เป้าหมาย 4) ยุทธศาสตร์ 5) มาตรการดำเนินการ 6) การประเมินผล

ทวีป สิริศรีสมิ (2544) กล่าวว่า องค์ประกอบของนโยบายมี 2 ลักษณะคือ 1) องค์ประกอบในเชิงโครงสร้างของนโยบาย ประกอบด้วย 1.1) วัตถุประสงค์ (objective) หมายถึง สิ่งที่ต้องการมุ่งหวังที่จะบรรลุถึง ซึ่งสามารถวัดหรือประเมินได้อย่างชัดเจน โดยอาจแสดงออกในเชิงปริมาณ (ในรูปของตัวเลข) หรือในเชิงคุณภาพ (ระดับคุณภาพ) หรือเงื่อนไขแสดงมาตรฐานของสิ่งของหรือบริการอันเป็นหน่วยของวัตถุประสงค์ดังกล่าว โดยทั่วไปแล้วในระดับของหน่วยราชการ หรือองค์การสาธารณะ หรือองค์การในภาครัฐบาล วัตถุประสงค์มักจะกำหนดขึ้นจากปณิธานหรืออุดมการณ์อันเป็นจุดหมายของหน่วยงาน ซึ่งมีลักษณะเป็นวิสัยทัศน์ (vision) ค่านิยม ความ

เชื่อหรือความปรารถนาในเชิงนามธรรมอันเป็นที่มาของการก่อตั้งหน่วยงานนั้นๆ ส่วนวัตถุประสงค์ขององค์การธุรกิจเอกชนจะมาจากความปรารถนาหรือแรงจูงใจในการดำเนินกิจการของผู้เป็นเจ้าของกิจการ 1.2) นโยบาย (policy) หมายถึงแนวปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยทั่วไปแล้วการบรรลุวัตถุประสงค์ในแต่ละเรื่องอาจมีแนวปฏิบัติหรือวิธีดำเนินการที่เป็นไปได้หลายวิธีหรือหลายทางเลือก แนวปฏิบัติหรือทางเลือกที่ผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจพิจารณาหน้าที่พิจารณาเลือกมาเพื่อถือปฏิบัติ แนวปฏิบัติหรือทางเลือกนั้นคือ นโยบาย แต่อย่างไรก็ตาม การนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้นั้น ต้องอาศัยองค์ประกอบย่อยของนโยบายในส่วนที่เรียกว่า ยุทธศาสตร์หรือกลวิธี (strategy) ซึ่งนโยบายหนึ่งๆ อาจประกอบด้วยกลวิธีหลายวิธีที่ผู้ปฏิบัติต้องเลือกเอากลวิธีที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่สุดไปใช้ กลวิธีจึงจัดเป็นนโยบายซึ่งมีความจำเพาะเจาะจงมากยิ่งขึ้น อนึ่งกลวิธีที่ได้รับเลือกสรรเพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติดังที่กล่าวแล้วนั้น การที่จะนำไปปฏิบัติได้สำเร็จต้องอาศัยวิธีการ (methods) ซึ่งเป็นวิธีทางหรือแนวทางเฉพาะที่กำหนดขึ้นเพื่อดำเนินงานตามกลวิธีหรือนโยบายที่กำหนดไว้ กลวิธีหนึ่งๆ อาจประกอบด้วยวิธีการมากกว่าหนึ่งวิธีการขึ้นไป กลวิธีและวิธีการจึงเป็นองค์ประกอบย่อยของนโยบายที่เป็นรูปธรรมและมีความจำเพาะเจาะจงมากขึ้นซึ่งในบางนโยบายบางหน่วยงานอาจกำหนดในส่วนของกลวิธีและวิธีการอยู่ในส่วนเดียวกันเรียกว่า “มาตรการ” (measurement, procedures) ซึ่งเป็นชุด (series) ของแนวปฏิบัติหรือวิธีดำเนินการเพื่อให้นโยบายนั้นๆ ประสบผลสำเร็จ นอกจากกลวิธีและวิธีการดังกล่าวมาแล้วนั้น องค์ประกอบย่อยประการสุดท้ายก็คือ เป้าหมาย (targets หรือ goals) หรือผลลัพธ์สุดท้าย (end results หรือ ultimate results) อันหมายถึงสิ่งที่แสดงถึงลักษณะเชิงรูปธรรมในรายละเอียดของวัตถุประสงค์นั่นเอง ผลลัพธ์สุดท้ายของนโยบายหนึ่งอาจเป็นสินค้าหรือบริการของหน่วยงาน หรือในกรณีของหน่วยงานราชการก็อาจหมายถึงจำนวนบริการสาธารณะที่ผลิตขึ้นหรือจัดให้แก่ประชาชนหรือสังคมหรืออาจเป็นลักษณะสถานการณ์บางประการที่ต้องการให้เกิดขึ้น 2) องค์ประกอบในเชิงกระบวนการกำหนดนโยบาย การที่นโยบายจะมีผลในเชิงบังคับใช้หรือการถือปฏิบัติอย่างแท้จริงนั้นจะมีองค์ประกอบ สำคัญ 2 ประการ เข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นองค์ประกอบในเชิงกระบวนการกำหนดนโยบาย คือ การให้ความเห็นชอบนโยบายและการถือเป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้ 1) การให้ความเห็นชอบนโยบาย นโยบายใดๆ ก็ตามจะเป็นนโยบายได้ก็ต่อเมื่อผ่านความเห็นชอบขององค์การหรือผู้มีอำนาจหน้าที่เสียก่อน มิฉะนั้นก็จะเป็นเพียงความตั้งใจหรือเจตนารมณ์หนึ่งของผู้บริหารระดับสูงเท่านั้น อย่างในกรณีของรัฐบาล การที่รัฐบาลแถลงว่า มีนโยบายเรื่องใดเรื่องหนึ่งแต่ยังไม่ผ่านการอนุมัติหรือเห็นชอบจากสภา นโยบายแถลงนั้นก็ไม่ได้เพียงความตั้งใจหรือเจตนารมณ์ของรัฐบาลเท่านั้น ไม่ใช่เป็นนโยบายสาธารณะตามความหมายทางวิชาการที่ยอมรับกันโดยทั่วไปแต่ประการใด 2) การถือเป็นแนวปฏิบัติ การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเงื่อนไขสำคัญประการสุดท้ายของนโยบาย ปกติแล้วเมื่อเรื่องใดเรื่องหนึ่งได้ผ่านกระบวนการพัฒนานโยบายและได้ประกาศเป็นแนวนโยบายที่กำหนดไว้แล้วต่อไป แต่อย่างไรก็ตามบางครั้งก็ประกาศหรือดัวบทกฎหมาย ในหลายกรณีที่ผู้บริหารอาจควั่นไม่ปฏิบัติตาม ทั้งนี้เพื่อให้เกิดผลในลักษณะที่แตกต่างกันไปจากคำประกาศหรือดัวบทกฎหมายที่กำหนดไว้ แนวทางปฏิบัติที่ประกาศให้ทราบหรือกฎหมายที่ประกาศใช้นั้นไม่ใช่เป็นนโยบายจริงๆ หากเป็นแต่เพียง “นโยบายจอมปลอม” เท่านั้น ตรงกันข้ามกับแนวปฏิบัติที่ผู้บริหารเลือกมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่องในลักษณะที่เป็นแนวปฏิบัติที่ถาวร คงเส้นคงวา แนวปฏิบัตินั้นก็ถือเป็น “นโยบายที่แท้จริง”

จากการวิจัยของคะเนิง สายแก้ว (2549) ในหัวข้อเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายการบริหารจัดการศึกษา ปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์ ได้พัฒนากระบวนการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติการบริหารการศึกษาปฐมวัยใน จังหวัดสุรินทร์ มีองค์ประกอบสำคัญคือ วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย กลยุทธ์และตัวชี้วัด นอกจากนี้ยังพบว่า งานวิจัยของนภดล พูลสวัสดิ์ (2551) ในหัวข้อเรื่อง ยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นของ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ได้กำหนดจุดหมายปลายทางที่มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ต้องการไปให้ถึงและมีความชัดเจนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติตามมีหลักยึดถือที่ชัดเจน ประกอบด้วยปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ เพื่อให้การบรรลุเป้าหมาย ประกอบด้วย กลยุทธ์และมาตรการต่างๆ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ส่วนคมสันท์ เกียรติขจรไพศาล (2552) ทำการวิจัยเรื่อง ข้อเสนอแผนที่ยุทธศาสตร์เพื่อพัฒนามหาวิทยาลัย ราชภัฏกาฬสินธุ์ ภายใต้พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ประกอบด้วยองค์ประกอบที่เป็น วัตถุประสงค์ของแผนที่ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ ส่วนองค์ประกอบที่เป็น แนวทางของแผนที่ยุทธศาสตร์ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ กลไกเร่งรัดยุทธศาสตร์ การควบคุมยุทธศาสตร์และการ ประเมินผลยุทธศาสตร์

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบายประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของนโยบาย ได้แก่ 1) วิสัยทัศน์ 2) พันธกิจ 3) วัตถุประสงค์ ส่วนแนวทางของนโยบาย ได้แก่ 1) ยุทธศาสตร์ 2) เป้าประสงค์ 3) กลยุทธ์ 4) มาตรการ 5) กลไกสู่การปฏิบัติ และ 6) กลไกการประเมินผล รายละเอียด ดังนี้

ภาพที่ 6 องค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบาย

3. การวิจัยกับสถาบันอุดมศึกษา

3.1 ความเป็นผู้นำด้านการวิจัย

สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่สอนและถ่ายทอดความรู้ให้แก่เยาวชนและผู้เรียน พร้อมกับทำหน้าที่รวบรวม สังเคราะห์ วิเคราะห์ สร้าง และเผยแพร่ “ความรู้” ผ่านกระบวนการศึกษาวิจัยโลกในอดีต สิ่งที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสิ่งที่จะเกิดขึ้นในอนาคต ผลที่สังคมควรได้รับจากมหาวิทยาลัยคือ “บัณฑิต” ที่มีความรู้สามารถเข้าสู่ชีวิตการทำงาน เป็นพลเมืองที่ได้รับการขัดเกลาทางสังคมและวัฒนธรรมเป็นอย่างดี ส่วนความรู้และองค์ความรู้ที่เป็นผลิตผลจากมหาวิทยาลัย นอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งทางเศรษฐกิจแล้ว ยังต้องช่วยนำพาสังคมไปสู่ความเป็นอารยประเทศอย่างยั่งยืนด้วย สถานภาพภายในประเทศเองยังมีปัญหาคุณภาพของคนอยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นภาพสะท้อนจากผลิตภาพของแรงงานไทย ซึ่งยังมีประสิทธิภาพต่ำเมื่อเทียบกับหลายๆ ประเทศ ความอ่อนแอของการสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรมและการวิจัย เพื่อการพัฒนาประเทศ ยังคงเป็นจุดจุดรั้งการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2550)

ในขณะเดียวกันกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับประเทศ สถาบันอุดมศึกษาไทยคงจะเพิกเฉยต่อการพัฒนาการในระดับอุดมศึกษาสากลมิได้ จากการสำรวจเบื้องต้น พบว่า วงการอุดมศึกษาโลกมีจุดเน้นและนวัตกรรมหลายประการ ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับวิชาการ เช่น แนวทางการเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ การเฟ้นหานักศึกษาเชิงรุก และกระบวนการให้ได้มาซึ่งความเป็นเลิศทางการวิจัย ซึ่งในด้านการวิจัยนั้น สุกงาล์ จันทวานิช (2526) กล่าวว่า แต่เดิมนั้นเมื่อพิจารณาภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 4 ประการ คือ การสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ถือว่า การสอนเป็นภารกิจที่สถาบันอุดมศึกษาทั้งหลายทั้งปวงถือเป็นอันดับแรก และได้กระทำมาอย่างต่อเนื่องโดยตลอด นับแต่มีสถาบันอุดมศึกษาเกิดขึ้นในโลก โดยที่แต่ก่อนนั้นการสอนซึ่งถือกันว่าเป็นวิธีการถ่ายทอดวิชาการจากคนรุ่นต่อๆ ไป เป็นการดำรงรักษาองค์ความรู้ให้ความรู้ให้คงอยู่ในสังคม ความรู้ที่ถ่ายทอดนั้น ถือว่าเป็นสิ่งสมบูรณ์ตายตัว ไม่มีข้อโต้แย้งมากนัก ซึ่งได้รับการวิพากษ์ว่าเป็นสาเหตุให้ความรู้จึงขยายตัวได้ช้าในระยะแรก แต่หลังจากสมัยปฏิบัติอุตสาหกรรมเป็นต้นมา กระบวนการทางวิทยาศาสตร์ (scientific method) ซึ่งถือว่าเป็นพื้นฐานของการวิจัยในปัจจุบัน ได้เข้ามามีบทบาทในการค้นคว้าแสวงหาความรู้ใหม่ๆ อย่างเป็นระบบ ทำให้วิทยาการของโลกได้เจริญก้าวหน้าขึ้นอย่างรวดเร็ว และเริ่มมีบทบาทในสถาบันอุดมศึกษาอย่างจริงจังหลังจากยุคกลาง (middle age) ดังที่ Kerr (1964) ได้กล่าวว่า โคมน์หน้าของมหาวิทยาลัยเปลี่ยนแปลงอีกครั้งหนึ่งเมื่อเข้าสู่ยุคใหม่ ในช่วง ค.ศ.1800 และภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เป็นต้นมา สถาบันที่เคยเน้นเรื่องงานสอนก็พยายามเปลี่ยนแปลงให้เป็นสถาบันที่เน้นการวิจัย ทั้งนี้เพื่อดึงดูดอาจารย์ผู้สอนให้ทำงานวิจัยมากขึ้น วิทยาลัยต่างๆ ก็พยายามจะเปลี่ยนแปลงเช่นนั้น แม้ว่าบางแห่งจะไม่มีความพร้อมก็ตาม อย่างน้อยที่สุด ก็ขอให้ทำการวิจัยหรือจัดพิมพ์หนังสืออย่างหนึ่งอย่างใดขึ้นมา (Martin, 1969)

การที่สถาบันอุดมศึกษาในช่วงดังกล่าวเริ่มตระหนักถึงความสำคัญของการวิจัย ทำให้บทบาทเดิมของสถาบันอุดมศึกษาแต่ก่อน ที่เน้นการรักษา และถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ซึ่งก็คืองานสอนเป็นส่วนใหญ่ ได้ขยายบทบาทเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการค้นคว้าแสวงหาบรรยากาศให้เอื้อต่อการ ค้นคว้าวิจัยของนักวิชาการ อาจารย์และนักวิจัยที่อยู่ในสถาบันอุดมศึกษา โดยให้มีผลต่อเนื่องถึงอนาคตในการบุกเบิก ค้นคว้า แสวงหาความรู้อย่างไม่

หยุดนิ่ง ทั้งนี้เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งความรู้ของมนุษยชาติ ทำหน้าที่อนุรักษ์ถ่ายทอดและขยายองค์ความรู้ให้กับสังคมตลอดไป ดังนั้น ในปัจจุบันจึงถือว่าการวิจัยนั้นมีความสำคัญเท่าเทียมการสอน ไม่ควรพิจารณาให้งานใดยิ่งหย่อนกว่ากัน งานทั้งสองประเภทจะต้องอาศัยพลังสติปัญญาและความคิดเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับที่ Appleby (1973) ได้กล่าวว่า งานวิจัยยังถือว่าเป็นงานที่สำคัญที่สุดของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา ถ้าไม่มีการวิจัยแล้ว ความที่มีอยู่ย่อมจะไม่เพียงพอและในที่สุดก็จะกลายเป็นคนโง่เงาไปได้

ในปัจจุบัน ไพฑูริย์ สินลาร์ตัน (2548) ได้สะท้อนสภาพการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาในบทความเรื่อง “ก้าวสู่การศึกษาที่มีวิจัยเป็นฐาน” ในวารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีที่ 1 ฉบับที่ 2 ว่า สภาพการณ์ทางการศึกษาที่เห็นชัดเจน และเป็นมาตลอดอันยาวนาน รวมทั้งยังเกิดอยู่ต่อเนื่องก็คือ แนวคิดข้อความรู้ รวมทั้งสิ่งที่เราศึกษากันในวงการศึกษไทย จะเป็นแนวคิดที่มีฐานมาจากต่างประเทศเป็นหลักสำคัญ ถึงแม้จะมีความจำเป็นในระดับหนึ่งในการเรียนรู้เรื่องของประเทศ แต่เป็นต่างประเทศในลักษณะกระแสเดียว เป็นกระแสของตะวันตกเป็นหลัก ถ้าเราเพียงแต่เกาะและยึดโยงอยู่กับสิ่งเหล่านี้อยู่ตลอดเวลา ไม่มีแนวอื่นมาเทียบเคียง ในที่สุดเราก็จะเดินตามเส้นทางและแนวคิดของเขา ยิ่งถ้าเราอ่อนไปถึงการศึกษของเรา ในการปฏิรูปประเทศในสมัยรัชกาลที่ 5 ก็เห็นได้ว่า เราก็ดำเนินตามเส้นทางของฝรั่งมาโดยตลอด พอเขามีอะไรใหม่เราก็รับมา ซึ่งสิ่งเหล่านี้ก็มีความจำเป็นในช่วงของการเปลี่ยนแปลงในช่วงแรก ๆ แต่ข้อที่เราไม่มีความหนักใจ มีความเป็นห่วงกังวลก็คือว่า เส้นทางที่เราเดินตามแนวคิดของต่างประเทศมาโดยตลอดนั้น เดินมาเป็นเวลานานนับร้อยปีแล้ว ถ้าเรายังเดินสู่เส้นทางนี้ต่อไปเรื่อยๆ แน่นนอนที่สุด อนาคตของประเทศและสังคมของเราก็จะตกเป็นทาสทางความคิดของต่างประเทศ แล้วเราจะทำอะไรในอนาคต ถ้าเรายังมองไปข้างหน้า ในโลกที่มีการแข่งขัน ในการที่เราจะต้องทำงานกับต่างประเทศมากขึ้น เราจะทำงานเคียงบ่าเคียงไหล่กับเขาได้อย่างไร ถ้าสิ่งที่เรารู้ สิ่งที่เราพูดคุย สิ่งที่เราดำเนินงาน เป็นสิ่งที่เขาคิดเขาทำ แล้วเราเรียนรู้ตาม การที่เราจะอยู่ในสังคมโลกในอนาคตได้นั้น และอยู่อย่างเท่าเทียมมัน หมายความว่าเราต้องมีอะไร ซึ่งเป็นคุณค่า มีความหมายและเป็นลักษณะที่เป็นเฉพาะของเรา อย่างเพียงพอ เพียงพอที่เราสามารถจะเทียบเคียงกับของเขาได้ และถ้าเราต้องการการยอมรับ เราต้องการเห็นค่าและความสำคัญของเรากับคนภายนอก เขาจะมาเห็นค่าความสำคัญของเรได้อย่างไร ในเมื่อสิ่งที่เราพูดคุยเป็นสิ่งที่เขาได้เรียนรู้ และคิดค้นมาก่อนแล้วกลับมาบอกเรา โดยเหตุนี้ประเด็นที่กล่าวมาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะในการเปลี่ยนแปลงที่เข้าสู่โลกยุคใหม่ ถ้าเราไม่เปลี่ยนแนวคิด ไม่เปลี่ยนวิธีการมอง ไม่เปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของการจัดการศึกษาในวงการของบ้านเรา เราก็จะอยู่ในลักษณะที่เรียกว่า เป็นการวิ่งไล่กวดเขาอยู่ตลอดเวลา เพราะฉะนั้นในอนาคตของการศึกษาของบ้านเรา มีความจำเป็นต้องเปลี่ยนกระแสนี้ เปลี่ยนทิศทางการให้ก้าวสู่กระบวนการที่เราจะต้องมีแนวคิดและองค์ความรู้ของเรา สิ่งเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้คือการที่เราจะต้องเอางานวิจัยหรือการวิจัยมาเป็นฐานของการเรียนรู้และการดำเนินงานของเรา นี่เป็นส่วนแนวคิดพื้นฐานที่เราจะต้องคิดและวางแผน แล้วที่ตั้งปรัชญา สถาบันการศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องเน้นและให้ความสำคัญในเรื่องของการวิจัย เราต้องการความสมดุลในการศึกษา สิ่งที่เราเน้นก็คือ ในกระบวนการเรียนการสอนของเรา นี้จะเป็นกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องการวิจัยค้นคว้า การแสวงหาข้อมูลอย่างต่อเนื่อง การบริหารจัดการที่มีข้อมูลผสมผสานกันไป และให้ทัศนะต่อไปอีกว่า ในกระบวนการคิดและการกระทำในสิ่งเหล่านี้ มาจากกระบวนการศึกษาของบ้านเรา ที่เป็นการศึกษาแบบบริโกลนิคมเป็นส่วนใหญ่ นั่นก็คือ เป็นการศึกษาเชิงรับ แบบในฐานะผู้บริโกลนิคมมาโดยตลอด ความเป็นผู้บริโกลนิคมทางการศึกษาของเราก็คือ เราอ่าน ฟัง เรียนรู้ตามอย่างและก็ใช้

ตามอย่างเขาเราส่งคนไปเรียนของเขาต่อเนื่องกันมาโดยตลอดไปเรียนต่างประเทศเป็นยุค ๆ เรื่อย ๆ 4-5 ยุคใหญ่ ๆ จริงอยู่เราก็ต้องเรียนรู้การเปลี่ยนแปลงให้ทัน แต่ว่าการที่เราได้ไปเรียนรู้ต่างประเทศเป็นยุค ๆ มาแล้ว เมื่อแต่ละยุคกลับมา เราไม่ได้สร้างความรู้ขึ้นมาอย่างเป็นปึกแผ่นในวงการศึกษาของบ้านเรา เมื่อเป็นอย่างนี้จึงทำให้กระบวนการเรียนรู้ของเราเป็นฝ่ายบริโภค และรับของฝรั่งอยู่ตลอดเวลา ในวิธีการของการเรียนการสอน การจัดการศึกษาเราก็จะเห็นวิธีการแบบบริโภคด้วย นั่นก็คือว่า ผู้เรียนเองก็จะบริโภคความรู้ รับความรู้จากครูมาเป็นหลักสำคัญ เป็นกระบวนการบริโภคนิยมทางการศึกษา อย่างที่เราว่า กันอยู่ คือ อาจารย์เป็นผู้บอก อาจารย์เป็นผู้บรรยาย อาจารย์เป็นผู้ให้ แล้วผู้เรียนก็มีหน้าที่จดจำ ทำ และก็เอาไปใช้ ถ้าเป็นอย่างนี้ แน่นอนที่สุดทิศทางการศึกษาเราจะไม่นำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้ โดยเหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่ เราต้องปรับเปลี่ยนกระแสดการศึกษาของเราจากบริโภคนิยม ให้หันไปสู่การสร้างสรรค์หรือการผลิตหรือการพัฒนาสิ่งใหม่ ๆ ให้ได้ เป็นเรื่องของผลิตนิยม คือ ในกระบวนการศึกษาของเรา เราจะต้องวางเป้าหมายเพื่อเด็กของเราให้เขาเป็นผู้ผลิต (productive person) ขึ้นมาให้ได้ เป็นคนที่จะสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาในวงการศึกษาให้ได้ ในกระบวนการครั้งนี้ จะต้องนับเนื่องมาตั้งแต่อาจารย์ผู้สอนของเราจะต้องผลิตและสร้างผลงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการของเขาขึ้นมาให้ได้ และในกระบวนการศึกษาก็จะต้องส่งเสริมและพัฒนาเพื่อให้เด็กของเรา สามารถผลิตและพัฒนาและสร้างสรรค์ให้มี production ต้องให้ผู้เรียนมี product ขึ้นมา ให้มีผลผลิตออกมาให้ได้ จะเป็นผลผลิตในรูปแบบไหน ลักษณะอย่างไรก็แล้วแต่ สิ่งนี้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นเรื่องของผลิตนิยมทางการศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่เราคงหลีกเลี่ยงไม่ได้ ถ้าเราจะต้องการสร้างสรรค์สังคมของเรา ถ้าเราต้องการจะสร้างประเทศของเราให้มีความหมายและมีคุณค่า เราต้องการสร้างเด็ก ต้องการสร้างสังคม เราต้องก้าวไปสู่จุดนั้นให้ได้ เราต้องมีผลผลิตที่ชัดเจน และต้องส่งออก คือ ให้มีความหมายต่อโลกในยุคใหม่นี้ให้ได้ การศึกษาที่มี การวิจัยเป็นฐานจะเป็นกระบวนการที่สำคัญในแนวทางนี้

จึงอาจกล่าวได้ว่า การวิจัยเป็นการกิจที่สำคัญประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากการวิจัยเป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่การบุกเบิกและแสวงหาความรู้ที่มีคุณค่าแก่สังคม ขณะเดียวกัน บุคลากรของสถาบันการศึกษาก็จะได้เพิ่มพูนสติปัญญาและสามารถถ่ายทอดความรู้ตลอดจนนำความรู้นั้นไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ตรงตามความต้องการของสังคม ซึ่งมีความสำคัญเทียบเท่ากับการสอน (Appleby, 1973) ดังนั้นจึงจำเป็นที่อาจารย์ในมหาวิทยาลัยต้องทำการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง ดังที่ ศ.นพ.เกษม วัฒนชัย (2544) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า ความรู้เป็นของสากลและเกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา เร็วหรือช้าขึ้นอยู่กับความสามารถของมนุษย์ในการสร้างข้อมูล การสื่อสาร การถกแถลง และการสร้างความรู้ใหม่ ๆ ถ้าหากประเทศไทยจะเป็น Knowledge Society เราจะต้องสร้างความรู้ให้ได้มากที่สุดในทุกเวลา ทุกสถานที่ และทำให้เกิดอย่างกว้างขวาง มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่ดีที่สุดในการสังสรรค์ความรู้ ฉะนั้น การวิจัยจึงควรได้รับการสนับสนุน และแสวงหาแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาให้มีความเหมาะสมอยู่เสมอ ด้วยความจริงที่ว่าสถาบันอุดมศึกษาเป็นสถาบันที่มีความพร้อมในการวิจัยมากกว่าสถาบันอื่นๆ กล่าวคือ เป็นสถาบันที่อยู่ในฐานะเป็นผู้นำและมีความเป็นเลิศทางวิชาการ เป็นแหล่งรวมนักวิชาการ รวมทั้งมีอิสระและเสรีภาพทางวิชาการอย่างเพียงพอแก่การทำวิจัย ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงมีความเหมาะสมในการเป็นผู้นำสำหรับดำเนินงานทางด้านวิจัย

3.2 บทบาทและทิศทางด้านการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาไทย

การศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการศึกษาในระดับสูงที่มุ่งพัฒนาคนเพื่อเข้าสู่วิชาชีพต่างๆ ซึ่งเป็นพื้นฐานของการพัฒนาประเทศที่สำคัญ รวมทั้งการมุ่งเน้นที่จะพัฒนาองค์ความรู้ใหม่ให้เกิดขึ้น อันจะเป็นการเพิ่มพูนขีดความสามารถทางวิชาการระดับสูงในสาขาวิชาการต่างๆ เพื่อเป็นเครื่องมือและฐานกำลังอำนาจทางความรู้ ความคิด และเทคโนโลยีระดับสูง เมื่อพิจารณาภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษาตามที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดไว้ 4 ประการ คือ การสอน การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จะเห็นว่า การสอนเป็นภารกิจหลักและกระทำอย่างต่อเนื่องในระยะแรก คือเน้นการรักษาและถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ต่อมาได้ขยายบทบาทเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการค้นคว้าแสวงหาความรู้ใหม่ๆ ให้กับสังคม นอกจากนั้นยังจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศให้เอื้อต่อการแสวงหาค้นคว้าวิจัยของนักวิชาการ อาจารย์ หรือนักวิจัยที่อยู่ในสถาบันนั้นๆ โดยให้มีผลต่อเนื่องถึงอนาคตในการบุกเบิกคิดค้นแสวงหาความรู้อย่างไม่หยุดยั้ง ทั้งนี้เพื่อแสดงว่า สถาบันอุดมศึกษานั้นเป็นแหล่งสะสมความรู้ของมนุษยชาติทำหน้าที่อนุรักษ์ถ่ายทอด และขยายองค์ความรู้ให้กับสังคมตลอดไป ดังที่ วิจิตร สินศิริ (2534) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาเป็นองค์กรที่มีอิสระและมีความคิดทางการศึกษาเป็นพิเศษ มีสมรรถนะที่จะจัดระเบียบวิเคราะห์ บุกเบิกวิทยาการชั้นสูงและพิมพ์เผยแพร่ความรู้ โดยการยึดหลักความเป็นปณัย เหตุผลและหลักการให้มากที่สุด ซึ่งนับว่าเป็นภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา และในฐานะที่เป็นองค์กรอิสระที่รัฐสนับสนุนในการจัดตั้งดำเนินงาน สถาบันจึงมีอำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบในการสรรค์สร้างพัฒนาความสามารถในวิชาชีพต่างๆ ที่ตนรับผิดชอบและได้รับมอบหมาย และดังที่ Appleby (1973) กล่าวว่า สถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันถือว่า การวิจัยเป็นภารกิจที่สำคัญอย่างหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาเนื่องจากการวิจัยเป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่การบุกเบิกและแสวงหาความรู้ที่มีคุณค่าต่อสังคม ขณะเดียวกันบุคลากรของสถาบันการศึกษาก็ได้เพิ่มพูนสติปัญญาและสามารถถ่ายทอดความรู้ตลอดจนนำความรู้ที่ตนได้ไปประยุกต์ใช้ให้เป็นประโยชน์ตรงตามความต้องการของสังคม การวิจัยจึงมีบทบาทอย่างยิ่งในสถาบันอุดมศึกษาไทย ดังที่จรัส สุวรรณเวลา(2545) ได้กล่าวถึงบทบาทของการวิจัยในประเทศ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การวิจัยเพื่อสร้างความรู้ใหม่ เป็นการสร้างความรู้ใหม่ที่จำเป็นต้องใช้ในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาประเทศ ความรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ปัญหาและในการพัฒนาในหลายแง่หลายมุม การรู้สาเหตุของปัญหาและลำดับความสำคัญของปัญหาแต่ละเรื่องแต่ละด้าน การรู้ทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหา ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก การปฏิบัติในการแก้ปัญหาให้เป็นผล การแก้ปัญหาในขั้นตอนการปฏิบัติ การประเมินผลการปฏิบัติ ตลอดจนการปรับกลไกหรือวิธีการในการแก้ปัญหา 2) การวิจัยเพื่อจัดการความรู้ ปัจจุบันความรู้ใหม่เกิดขึ้นมากมายและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วความรู้ยังมีลักษณะคล้ายมีชีวิตคือ เกิดใหม่ได้ ใช้งานได้ และดับได้ ความรู้บางอย่างที่ใช้ได้ในเวลาหนึ่งจะกลายเป็นสิ่งที่ไม่จริง ไม่ใช่ความรู้และใช้ไม่ได้ในเวลาต่อไป ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการย่อยความรู้และปรับให้อยู่ในรูปที่ใช้ได้ง่ายและกระบวนการในการย่อยความรู้ต้องอาศัยกระบวนการวิจัยทั้งการวิจัยเอกสารหรือวิจัยข้อมูล 3) การวิจัยเป็นเครื่องมือในการศึกษาค้นคว้าวิธีที่ท่องจำย่อมไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการสร้างสรรค์ระบอบในการหา เลือกรวบรวมและใช้ความรู้ การสอนทั้งในระดับพื้นฐานและระดับอุดมศึกษานั้น การบรรยายต้องไม่ใช่วิธีหลักที่ผู้เรียนเพียงฟัง จด และท่องจำข้อความรู้ จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจและรู้เท่าทันความรู้ การเรียนด้วยตนเองที่อาศัยการสืบสอบและค้นคว้านอกตำราเรียนด้วย โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการค้นหา ตีค่าและเลือกเชื่อการศึกษาด้วยการวิจัยเป็นฐานจะช่วยทำ

ให้ได้บุคคลที่มีวิจรรณญาณ สามารถคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างนวัตกรรมได้เมื่อไปปฏิบัติงานใดๆ ก็สามารถติดตามและใช้ความรู้ที่ทันสมัยได้ 4) การวิจัยเป็น เครื่องมือในการสร้างพลัง ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ หากเรียนรู้และใช้กระบวนการวิจัยก็จะสามารถประเมินงาน ของตนเอง มีความคิดริเริ่มและนวัตกรรมในการปรับปรุงงานของตนเอง เป็นพลังในการทำให้สามารถปฏิบัติงาน ของตนเองได้ดียิ่งขึ้น 5) การวิจัยเป็นเครื่องย่นძახเคลื่อนการแข่งขัน การวิจัยเป็นเครื่องมือในการสร้าง ความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับชาติ ระดับหน่วยงานและระดับบุคคล หากประเทศไทยมีระบบการศึกษา ที่ดี ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือสร้างทรัพยากรบุคคลให้เป็นผู้มีปัญญาและความสามารถตลอดจนมีความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์และนวัตกรรม มีองค์กรที่เรียนรู้ มีการวิจัยและพัฒนา สร้างผลผลิตที่มีความใหม่มีคุณภาพดีขึ้นกว่า ผลผลิตเดิมมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สามารถใช้และสร้างเทคโนโลยีขั้นสูง และใช้ ภูมิปัญญาไทยได้อย่าง เหมาะสม ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงมีบทบาทในการสร้างความรู้ บทบาทในการสร้างคุณลักษณะของคน บทบาทในการสร้างความสามารถในการจัดการความรู้ และบทบาทของการเป็นเครื่องมือในการสร้างพลัง ซึ่งใน ระยะที่ผ่านมามาสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการชี้นำสังคม และสังคมโดยทั่วไปให้การยอมรับและให้ ความสำคัญกับสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง (วันชัย ศิริชนะ, 2540) ในปัจจุบันสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยต่างพัฒนาบทบาททางด้านการวิจัยของตนและวางเป้าหมายที่จะก้าวไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย โดยการจั ดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการทำวิจัยเพื่อเป็นการเสริมสร้างสมรรถนะทางด้านการวิจัยให้แก่บุคลากรและนักวิจัย มีการจัดสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เอื้ออำนวยต่อการค้นคว้าวิจัย ตลอดจนให้การสนับสนุนงบประมาณใน การทำวิจัยแก่นักวิชาการ อาจารย์ หรือนักวิจัยในสถาบันนั้นๆ ซึ่ง วิจารย์ พานิช (2540) ให้แนวคิดเกี่ยวกับการ วิจัยในมหาวิทยาลัยว่า การที่จะทำให้การวิจัยในมหาวิทยาลัยมีคุณภาพและเจริญก้าวหน้าขึ้น ต้องขึ้นอยู่กับ องค์กรในมหาวิทยาลัยที่ทำงานวิจัยสามารถระดมองค์ความรู้ความสามารถและทำงานวิจัยได้อย่างจริงจัง โดย เชื่อมโยงกับการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอกได้ ส่วนนักวิจัยใหม่ๆ จะต้องสร้างทีมงานวิจัยกับนักวิจัยที่เก่ง นั้นคือเข้าไปฝึกกับนักวิจัยที่มีประสบการณ์และมีความสามารถต้องยึดหลักคุณภาพยึดหลักคุณความดี (merit) ส่วนด้านการวิจัยนั้น สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมองการวิจัยในภาพที่ผสมผสานไปกับการสอนและภารกิจอื่นๆ ของสถาบันด้วย และการวิจัยในอนาคตควรเป็นการวิจัยที่ครอบคลุมในประเด็นเรื่องต่อไปนี้เป็น การจัดสรร ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพ ความเป็นอิสระของสถาบัน ความร่วมมือกับท้องถิ่น และชุมชนในการ จัดการศึกษาาระดับอุดมศึกษา ตลอดจนการเพิ่มพูนคุณภาพของบัณฑิตในระดับอุดมศึกษา ในทัศนะของ ออมวิรัช นาคทรพรพ (2545) เกี่ยวกับบทบาทของมหาวิทยาลัยต่อการวิจัยกล่าวว่า ควรเน้นความเป็นอิสระ ในการประสานและผลักดันงานวิจัยใหม่ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ มีแนวโน้มที่พยายามวางเงื่อนไขให้เกิด ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับภาคีต่างๆ โดยเฉพาะภาคเอกชน ซึ่งสอดคล้องกับวิจิตร ศรีสอาน (2518) ที่กล่าวว่า การที่สถาบันอุดมศึกษาจะสามารถดำเนินการกิจให้บรรลุตามความมุ่งหมายตามหน้าที่หลักด้าน การสอน การวิจัย บริการวิชาการแก่สังคมและทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้อง ยึดมั่นในหลักการสำคัญ 2 ประการ คือ ความเป็นอิสระในการดำเนินงาน (Autonomy) และเสรีภาพทางวิชาการ (Academic Freedom) ซึ่งเสรีภาพทางการสอนและวิจัยเป็นหัวใจของเสรีภาพทางวิชาการ เพราะสถาบันอุดมศึกษา เป็นศูนย์กลางความคิดและวิทยาการ เสรีภาพทางด้านนี้ครอบคลุมทั้งคณาจารย์และนิสิตนักศึกษาในการที่จะ

แสวงหาความรู้และความจริง โดยปราศจากการก้าวก่ายและควบคุมจากอิทธิพลภายนอก สถาบันอุดมศึกษาต้องพยายามรักษาสมดุลระหว่างการสอนและวิจัยไว้ให้ได้

จะเห็นได้ว่าการวิจัยเป็นรากฐานในการพัฒนาสังคม สามารถแสดงบทบาทเพื่อสนองต่อการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับงานทั้งทางด้านวัตถุและด้านวัฒนธรรมสถาบันอุดมศึกษาซึ่งเป็นแกนหลักในการจัดการเรียนการสอนรวมถึงมีบทบาทหน้าที่ในการวิจัย ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงมีหน้าที่ในการผลักดันการวิจัยให้มีความก้าวหน้าทัดเทียมกับนานาประเทศ ดังที่วิจารณ์ พานิช(2546) ให้ทัศนะว่ามหาวิทยาลัยจะต้องเข้าไปเกี่ยวข้องกับระบบวิจัยของประเทศ ณ ทุกจุดหรือทุกองค์ประกอบ มิใช่ทำหน้าที่เพียงเป็นหน่วยงานที่ทำงานวิจัยเท่านั้น แต่ต้องเข้าไปร่วมพัฒนานโยบาย พัฒนาระบบการจัดการงานวิจัยพัฒนาผู้ใช้ผลงานวิจัย (demand-side management) พัฒนาระบบข้อมูล และทำหน้าที่ประเมินและติดตามผลระบบวิจัยอันเป็นภาพใหญ่ของประเทศ มหาวิทยาลัยต้องไม่เพียงแค่ “กรรมการ” ของระบบวิจัยหรือระบบความรู้ แต่จะต้องร่วมเป็น “สมอง” ของระบบวิจัยหรือระบบความรู้ของประเทศด้วย ปริษญา เวสารัชช์ (2546) กล่าวว่ามหาวิทยาลัยเป็นสถาบันที่ทำหน้าที่พัฒนากำลังคนรุ่นใหม่ให้สนองความต้องการของประเทศ ความคาดหวังที่สังคมมีต่อมหาวิทยาลัยในการพัฒนาคนรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพสำหรับสังคมแห่งการเรียนรู้จึงมุ่งไปที่คุณภาพของผลงานวิจัย บัณฑิต คณาจารย์และรวมไปถึงคุณภาพของผลผลิตที่เกี่ยวข้อง เช่นคุณภาพของวิทยานิพนธ์และบริการวิชาการการพัฒนากิจกรรมส่งเสริมงานวิจัยและผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยจึงเป็นยุทธศาสตร์สำคัญสำหรับการสร้างอนาคตของประเทศไทย ผู้วิจัยเห็นว่า คณาจารย์ บุคลากรวิจัย และนักวิชาการในสถาบันอุดมศึกษาควรตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และความจำเป็นที่ต้องทำงานวิจัย และใช้ศักยภาพที่มีอยู่ในการผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสูง เพื่อจะได้มีส่วนค้นคว้าหาคำตอบในการแก้ไขปัญหาและสร้างสรรค์สังคม นอกจากนั้นควรเป็นผู้นำผลงานวิจัยและความรู้ใหม่มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3.3 พันธกิจด้านการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา

พันธกิจด้านการวิจัยถือเป็นภารกิจหลักประการหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา ควบคู่ไปกับการสอน การให้บริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผู้วิจัยขอเสนอแนวคิดพันธกิจด้านการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา ในแนวทางการปฏิรูปการอุดมศึกษาทั้งในระดับโลกและระดับชาติ ดังต่อไปนี้

3.3.1 ปฏิญญาโลกว่าด้วยการอุดมศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21

จากการประชุมระดับโลกเรื่อง “การอุดมศึกษาในศตวรรษที่ 21 : วิสัยทัศน์และการปฏิบัติ” (World Declaration on Higher Education for the Twenty First Century Vision and Action, 1998) ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 5 - 9 ตุลาคม 2542 ณ สำนักงานยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ซึ่งมีผู้เข้าร่วมประชุมจากประเทศต่างๆ ทั่วโลก มีสิ่งสำคัญและมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของอุดมศึกษาโลกอย่างมากคือ การอภิปรายพิจารณาและให้การรับรองปฏิญญาโลกว่าด้วยการอุดมศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 วิสัยทัศน์และการปฏิบัติ รวมทั้งให้การรับรองกรอบลำดับความสำคัญในการปฏิบัติเพื่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาอุดมศึกษาในส่วนของข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพันธกิจการค้นคว้าและวิจัย ดังที่ ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์ และไพฑูรย์ สีนลรัตน์ (2542) ได้สรุปไว้ในเอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการ ผู้เสวนาทางการปฏิรูปการอุดมศึกษาไทย ครั้งที่ 4 เรื่องศตวรรษใหม่อุดมศึกษาไทย: บทเรียนจากการปฏิรูปอุดมศึกษานานาชาติ ไว้ดังนี้ 1) การวิจัยเป็นพันธกิจที่สำคัญของการศึกษา เพราะสามารถทำให้เกิดนวัตกรรมและการพัฒนาความรู้ใหม่ๆ ขึ้นมา 2) การสร้างความรู้

ใหม่ การถ่ายทอดและการวิเคราะห์ความรู้ควรจะทำเพื่อผลประโยชน์ของสังคม 3) สถาบันอุดมศึกษาจะต้องพยายามสร้างความสามารถภายใน (endogenous capacities) กล่าวคือ ความสามารถและความเข้มแข็งจะต้องเกิดขึ้นจากภายในตัวสถาบันเอง มิใช่พึ่งพาความสามารถของผู้อื่นจากภายนอก

อย่างไรก็ตาม ไพทอร์ย์ ลินลารัตน์ (2542) ให้ทัศนะว่า พันธกิจนี้แม้จะเป็นพันธกิจหลักของอุดมศึกษาอยู่แล้ว แต่ไม่ได้เน้นอย่างจริงจัง ในปฏิญญานี้ได้กล่าวไว้ชัดเจนว่า จุดมุ่งหมายของอุดมศึกษาจะต้องส่งเสริมงานวิจัยและใช้ความรู้จากการวิจัยนั้นช่วยพัฒนาสังคมทั้งในด้านวัฒนธรรม สังคมและเศรษฐกิจ ทั้งจะต้องส่งเสริมการวิจัยทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีควบคู่ไปกับการวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์ และการสร้างสรรค์ทางศิลปะ การเปลี่ยนแปลงนี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงจุดเน้นของวิชาการครั้งสำคัญ และนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงระบบการจูงใจและรางวัลในระบบการบริหารบุคคลด้วยเช่นกัน

3.3.2 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

พันธกิจของการวิจัยที่ปรากฏในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ที่ปรากฏในมาตรา 24(5) ความว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อม สื่อการสอนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัย เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกัน จากสื่อการเรียนการสอน และแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ ในมาตรา 28 วรรค 3 ความว่า สำหรับหลักสูตรการศึกษาระดับอุดมศึกษา นอกจากคุณลักษณะในวรรคหนึ่ง และวรรคสองแล้วยังมีความมุ่งหมายเฉพาะที่จะพัฒนาวิชาการวิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้า วิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม และในมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนา กระบวนการเรียนการสอน ที่มีประสิทธิภาพพร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

ในมาตรา 30 นั้น ไพทอร์ย์ ลินลารัตน์ (2542) ได้อธิบายว่า ผู้สอนจะต้องมีการวิจัยค้นคว้า อยู่เสมอ เพื่อจะทำให้ผู้เรียนมีความทันสมัยอยู่ตลอดเวลา แม้ระดับอุดมศึกษาจะมีข้อกำหนดในเรื่องของเสรีภาพทางวิชาการ แต่ก็จะไม่อยู่ในฐานที่จะดำเนินการผิดกฎหมาย โดยเฉพาะสาระของกฎหมายที่เน้นความเหมาะสม สมบูรณ์ของกิจกรรมทางการศึกษาที่ควรจะเป็น โดยเหตุนี้จึงเห็นได้ชัดเจนว่ากระบวนการทางวิชาการของการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่มีความจำเป็นจะต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปในทิศทางของการสร้างการประยุกต์ การวิจัยและการส่งเสริมให้กระบวนการของการสร้างความรู้ขึ้นในสังคมของเรามากยิ่งขึ้น

3.3.3 เป้าหมายด้านการวิจัยในแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2543 - 2557

แผนอุดมศึกษาระยะยาวถือเป็นแผนแม่บท (master plan) ที่กำหนดทิศทางเพื่อกำกับการพัฒนาอุดมศึกษาให้เป็นสถาบันการศึกษาชั้นสูงที่มีคุณภาพ สามารถผลิตทรัพยากรมนุษย์ระดับสูงที่มีคุณภาพทัดเทียมนานาประเทศ และเป็นแหล่งรวบรวมของผู้ทรงคุณวุฒิที่สามารถชี้แนะ ผลักดันและสนับสนุนการพัฒนาประเทศให้เป็นประเทศที่มีระบบเศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนฐานความรู้ (knowledge – based economy) มากยิ่งขึ้น เศรษฐกิจ ฐานะหรือความมั่งคั่ง ความเป็นอยู่ดี วิถีชีวิตและคุณภาพของประชาชนในชาติจะผูกพันกับศักยภาพในการแข่งขันระหว่างประเทศในด้านต่างๆ โดยเฉพาะในด้านเศรษฐกิจ ดังนั้นเป้าหมายของการพัฒนาอุดมศึกษาในระยะยาว จึงหมายถึงการยกระดับความสามารถของประเทศ ซึ่งจะไม่พัฒนาเพียงเฉพาะศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและบริการ โดยตรงเท่านั้น แต่รวมถึงศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกันทั้งทางตรงและทางอ้อมด้วย

การจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2543 - 2557) มีความมุ่งหวังว่าแผนอุดมศึกษาระยะยาวจะทำให้สถาบันอุดมศึกษามีบทบาทที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงให้ประเทศไทยมีระบบเศรษฐกิจที่ตั้งอยู่บนรากฐานความรู้และนำไปสู่การเป็นสังคมการเรียนรู้ (learning society) ที่บุคคลทั้งหมดในชาติมีความเชื่อความศรัทธา และยอมรับว่าบุคคลจำเป็นต้องผ่านกระบวนการศึกษา การฝึกหัด หรือการฝึกอบรมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญของการสร้างรากฐานกำลังคน (work force) ให้มีขนาดที่เหมาะสมเพียงพอต่อการพัฒนาประเทศ จึงได้กำหนดเป้าหมายในการพัฒนาอุดมศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางในการพัฒนาประเทศ รวม 5 เป้าหมาย คือ 1) เป้าหมายการสร้างกำลังคน 2) เป้าหมายด้านการวิจัย 3) เป้าหมายการพัฒนาาระบบอุดมศึกษา 4) เป้าหมายด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน 5) เป้าหมายด้านทรัพยากร ในที่นี้ผู้วิจัยขอนำเสนอเฉพาะเป้าหมายด้านการวิจัยดังต่อไปนี้

ในการพัฒนาวิชาการของสถาบันอุดมศึกษาในอนาคตอีก 15 ปีข้างหน้า จะมุ่งเน้นเป้าหมายการสร้างงานวิจัยทั้งในระดับบัณฑิตศึกษาและระดับมหาวิทยาลัยดังนี้

งานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา ประกอบด้วย

1. การศึกษาและการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกได้รับการสนับสนุนจากรัฐ ภาคเอกชน และองค์กรอื่นๆ อย่างเต็มที่ ทั้งในรูปแบบที่ไม่เป็นตัวเงินและเงินทุน โดยมีมูลค่าไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของมูลค่าการวิจัยทั้งสิ้น

2. การศึกษาและการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา สามารถนำผลการวิจัยไปสู่การประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลผลิต การพัฒนาคุณภาพ การพัฒนาบริการในสังคมมากยิ่งขึ้น

3. ผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาทั้งระดับปริญญาโทและปริญญาเอกไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ได้รับการยอมรับและมีการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารทางวิชาการหรือเผยแพร่ในรูปแบบอื่นที่เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการของสาขาวิชานั้นๆ ทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ ในปี 2557

งานวิจัยระดับมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย

1. มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งกำหนดทิศทางการวิจัยของตนเองโดยชัดเจน ภายในปี 2547 เพื่อให้สามารถจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ไปสนับสนุนการวิจัยของแต่ละมหาวิทยาลัยที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศที่แตกต่างกันได้

2. มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งกำหนดเป้าหมายในการสร้างองค์ความรู้ใหม่ของแต่ละสาขาวิชาเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการในระดับนานาชาติและนำมาซึ่งภูมิความรู้และปัญญาให้เกิดขึ้นในวงการอุดมศึกษาของประเทศ ภายในปี 2547 และตั้งแต่ปี 2550 เป็นต้นไป มหาวิทยาลัยจะมีงานวิจัยที่สอดคล้องกับเป้าหมายที่กำหนดไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของจำนวนงานวิจัยทั้งหมดในแต่ละปี

3. มหาวิทยาลัยจัดให้มีการศึกษาวิจัยทั้งทางด้านการวิจัยพื้นฐาน (basic research) และการวิจัยประยุกต์ (applied research) โดยร่วมมือกับภาคธุรกิจอุตสาหกรรม องค์กรวิจัยอื่นๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ โดยในปี 2550 จะมีความร่วมมือกับภาคธุรกิจอุตสาหกรรม ในการทำวิจัยประยุกต์หรือวิจัยพื้นฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ของงานวิจัยในแต่ละปี และตั้งแต่ปี 2557 เป็นต้นไป จะเพิ่มเป็นร้อยละ 10

4. ผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยมีความสอดคล้องและตรงกับความต้องการของประเศ นานาชาติและทิศทางการพัฒนาวิชาการในระดับชาติ และระดับนานาชาติ และในปี 2550 เป็นต้นไป มหาวิทยาลัยแต่ละแห่งจะมีผลงานวิจัยที่รัฐสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริง

5. ผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเป็นผลงานที่มีคุณภาพ โดยการยอมรับของสังคมวิชาการ ระดับนานาชาติ มีการตีพิมพ์และนำไปใช้อ้างอิงอย่างกว้างขวางทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ

3.3.4 ตัวบ่งชี้ด้านการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา

3.3.4.1 ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในด้านการวิจัย

คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษาซึ่งมีหน้าที่ในการ กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติต่างๆ เพื่อการส่งเสริมพัฒนาการดำเนินงานเกี่ยวกับการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้กำหนดตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายในให้ สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ ดำเนินการ ซึ่งสอดคล้องกับตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ใน ส่วนของการวิจัยนั้น ได้กำหนดไว้ในองค์ประกอบที่ 4 โดยกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งมีจุดเน้นใน เรื่องการวิจัยที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมและความพร้อมของแต่ละสถาบัน อย่างไรก็ตามทุก สถาบันอุดมศึกษาจำเป็นต้องมีพันธกิจนี้เป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจสถาบัน ดังเช่น สำนักงานคณะกรรมการ อุดมศึกษา(2550) กล่าวว่าสถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีระบบและกลไกควบคุมให้สามารถดำเนินการในพันธกิจ ด้านการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพและคุณภาพภายใต้จุดเน้นเฉพาะของแต่ละสถาบัน เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยและ งานสร้างสรรค์ที่เกิดประโยชน์ การวิจัยจะประสบความสำเร็จและเกิดประโยชน์จำเป็นต้องมีส่วนประกอบที่ สำคัญ 3 ประการ คือ 1) สถาบันต้องมีแผนการวิจัย มีระบบและกลไก ตลอดจนมีการสนับสนุนทรัพยากรให้ สามารถดำเนินการได้ตามแผน 2) คณาจารย์มีส่วนร่วมในการวิจัยอย่างเข้มแข็งโดยบูรณาการงานวิจัยกับ การจัดการเรียนการสอนและพันธกิจด้านอื่นๆของสถาบัน 3) ผลงานวิจัยมีคุณภาพ มีประโยชน์ สมอง ยุทธศาสตร์ของชาติ และมีการเผยแพร่อย่างกว้างขวาง ทั้งนี้คณะกรรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา ได้กำหนดตัวบ่งชี้ จำนวน 5 ตัวบ่งชี้ ประกอบด้วย

ตัวบ่งชี้ที่ 1 มีการพัฒนาระบบและกลไกในการสนับสนุนการผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ โดยสถาบันอุดมศึกษาต้องมีการบริหารจัดการงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพโดยมีแนวทางการ ดำเนินงานที่เป็นระบบและมีกลไกส่งเสริมสนับสนุนครบถ้วน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ทั้งการสนับสนุนด้านการจัดหาแหล่งทุนวิจัยและการจัดสรรทุนวิจัย การส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะแก่นักวิจัยและ ทีมวิจัย การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นซึ่งรวมถึงทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรการเงิน เครื่องมืออุปกรณ์ที่ เกี่ยวข้องต่างๆ ตลอดจนจัดระบบสร้างขวัญและกำลังใจแก่นักวิจัยอย่างเหมาะสม

ตัวบ่งชี้ที่ 2 มีระบบบริหารจัดการความรู้จากงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เพื่อเผยแพร่ไปยัง คณาจารย์ นักศึกษา วงการวิชาการ หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน ตลอดจนชุมชนเป้าหมายที่จะนำผลการวิจัย ไปใช้ประโยชน์ เป็นเรื่องที่มีความสำคัญสำหรับทุกสถาบันอุดมศึกษา ดังนั้นสถาบันต้องจัดระบบส่งเสริม สนับสนุนให้มีระบบการรวบรวม เผยแพร่และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในทรัพย์สินทางปัญญาจากงานวิจัยอย่าง เหมาะสมกับผู้ใช้แต่ละกลุ่ม โดยสิ่งที่เผยแพร่ต้องมีคุณภาพเชื่อถือได้ และรวดเร็วทันเหตุการณ์

ตัวบ่งชี้ที่ 3 เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบันต่อจำนวนอาจารย์ประจำ ตัวบ่งชี้นี้ต้องการวัดถึงจำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่สถาบันจัดสรรให้เองและที่ได้รับจากภายนอก เพื่อการสนับสนุนการทำวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่มีการศึกษาค้นคว้าซึ่งเป็นที่ยอมรับหรือมีการนำไปใช้ประโยชน์ และจำนวนเงินที่ได้รับการสนับสนุนอากรวมถึงวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือต่างๆ ที่อาจารย์ประจำและนักวิจัยได้รับการสนับสนุนจากภายนอก

ตัวบ่งชี้ที่ 4 ร้อยละของงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาหรืออนุสิทธิบัตร หรือนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับชาติและในระดับนานาชาติต่อจำนวนอาจารย์ประจำ

ตัวบ่งชี้ที่ 5 ร้อยละของบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิง(Citation) ใน refereed journal หรือในฐานข้อมูลระดับชาติหรือระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำ(เฉพาะสถาบันที่เน้นการผลิตบัณฑิตและวิจัย) โดยการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่สถาบันสร้างขึ้นนั้นมีหลายช่องทาง เริ่มตั้งแต่การเผยแพร่ในระดับสถาบัน ระดับชาติ และระดับนานาชาติ สถาบันอุดมศึกษาอาจส่งเสริมให้ผลงานวิจัยของสถาบันได้มีโอกาสเผยแพร่ในระดับสากลที่เป็นที่ยอมรับมากขึ้น และการได้รับการอ้างอิงดังกล่าวไม่ว่าจะเป็น refereed journal หรือในฐานข้อมูลระดับชาติหรือระดับนานาชาติจะสะท้อนคุณภาพของผลงานวิจัย รวมทั้งเป็นการขยายฐานการเผยแพร่ได้กว้างขวางขึ้น

เพื่อให้การดำเนินการวิจัยตามตัวบ่งชี้ประสบผลสำเร็จ สถาบันอุดมศึกษาได้ตระหนักถึงภารกิจด้านการประกันคุณภาพภายในสถาบัน จึงพยายามที่จะศึกษาค้นคว้าและวิจัยเพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้ระบบประกันคุณภาพภายใน ซึ่งพบว่าม้งานวิจัยหลายเรื่องที่ได้ข้อค้นพบว่า การวิจัย เป็นตัวบ่งชี้หนึ่งของการประกันคุณภาพภายในสถาบันอุดมศึกษา ดังเช่น ลลิตา จันทรแก้ง (2543) ศึกษาการพัฒนาตัวบ่งชี้ระบบประกันคุณภาพของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ ตามแนวทบทวมหาวิทยาลัย ผลการวิจัยได้ตัวบ่งชี้ระบบประกันคุณภาพของคณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษา 9 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปรัชญา พันธกิจ และวัตถุประสงค์ และแผนดำเนินงาน 2) การเรียนการสอน 3) กิจกรรมการพัฒนานิสิตนักศึกษา 4) การวิจัย 5) การให้บริการวิชาการแก่สังคม 6) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม 7) การบริหารและจัดการ 8) การเงินและงบประมาณ และ 9) ระบบและกลไกการประกันคุณภาพ ส่วนจรินทร์ เทศวานิช (2541) ศึกษาการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับอุดมศึกษา กรณีศึกษาสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาตัวบ่งชี้คุณภาพการดำเนินงานของสาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ กระบวนการพัฒนาตัวบ่งชี้เริ่มจากการกำหนดตัวบ่งชี้คุณภาพ และกำหนดน้ำหนักความสำคัญของตัวบ่งชี้คุณภาพโดยกำหนดเป็นค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ โดยยึดกรอบของทบทวมหาวิทยาลัยเป็นหลักสำคัญ ผลการประเมินตัวบ่งชี้แต่ละตัวด้วยการประเมินตนเองในส่วนด้านการวิจัย คือ .6 จาก 10 ของนโยบายและแผนงานด้านการวิจัยอย่างชัดเจน .8 จาก 1 ของการสนับสนุนด้านแหล่งเงินทุนวิจัยและการจัดสรรทุนให้อย่างต่อเนื่อง 1.6 จาก 2 ของการพัฒนานุคลากรด้านการวิจัยอย่างต่อเนื่อง .5 จาก 1 ของการมีหน่วยงานส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยทั่วไปและการวิจัยสถาบัน .5 จาก 1 ของมีเครือข่ายการวิจัยและสนับสนุนเพื่อการวิจัย 1.0 จาก 2 ของผลงานด้านการวิจัยของอาจารย์ที่เผยแพร่ และ 1 จาก 2 ของจำนวนการวิจัยที่ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสังคม และWoodhouse (1995) เขียนถึงกระบวนการตรวจสอบในประเทศนิวซีแลนด์ ว่ามีองค์ประกอบที่ใช้ในการพิจารณาตรวจสอบอยู่ 8 องค์ประกอบใหญ่ คือ 1) บริบทของสถาบัน:

โครงสร้างและการวางแผนของสถาบัน 2) บริบทของสถาบัน:ระบบการจัดการคุณภาพ 3) คณาจารย์ 4) หลักสูตร และโปรแกรมสาขาวิชา 5) การเรียนและการประเมินผล 6) การวิจัยและการสอน 7) สิ่งที่น่าสนใจของนักศึกษา และ 8) ทรัพยากร

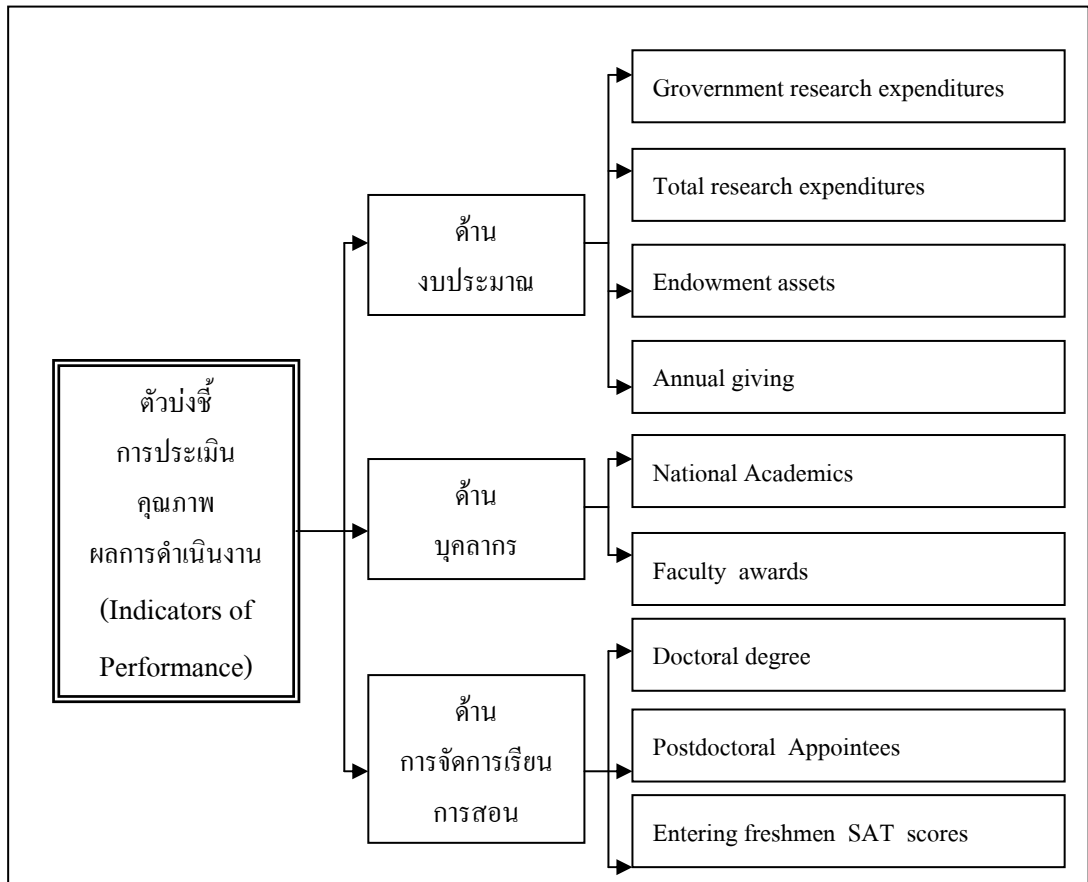
Lombardi,J.V.; Craig, D.D.; Capaldi,E.D.; and Gater,D.S. (2000, อ้างถึงในถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข,2549) ได้เขียนบทความเรื่อง “The Myth of One : Indicators of Research University Performance” ซึ่งตีพิมพ์โดย The Center ซึ่งเป็นองค์กรที่ทำการประเมินคุณภาพผลการดำเนินงานของ มหาวิทยาลัยวิจัยและจัดอันดับมหาวิทยาลัยวิจัยในประเทศสหรัฐอเมริกาได้กล่าวว่า การจัดลำดับมหาวิทยาลัย วิจัยส่วนใหญ่ในปัจจุบันมุ่งเน้นการจัดลำดับสถาบันหมายเลข 1 เรียงลงไปตามลำดับทำให้มองไม่เห็นคุณสมบัติ พื้นฐานบางประการของการเปลี่ยนแปลงมหาวิทยาลัยจากหลายปีที่ผ่านมา The Center (2000) ได้พัฒนา โครงสร้างสำหรับการระบุถึงคุณสมบัติสำคัญบางประการของมหาวิทยาลัยวิจัยในอเมริกา โครงสร้างเหล่านี้ช่วยให้ สถาบันเข้าใจคุณสมบัติของตลาดและโอกาสในการปรับปรุง โดยการจัดกลุ่มมหาวิทยาลัย (cluster university) ออกเป็นกลุ่มๆตามผลงานที่เกี่ยวข้องต่อคุณสมบัติมหาวิทยาลัยวิจัย อันประกอบด้วย งานด้านการวิจัย (research) แหล่งสนับสนุนส่วนบุคคล (private support) ความเป็นเลิศของทางวิชาการของคณะ(excellent faculty) ความ เข้มแข็งของโปรแกรมการศึกษาระดับปริญญาเอกและโปรแกรมการศึกษาหลังจากจบปริญญาเอก (quality graduate and post-graduate program) และคุณภาพของนักศึกษาปริญญาตรี (quality undergraduate) ในขณะที่ ประเด็นต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับพันธกิจที่ดิน (land-grant mission) โปรแกรมด้านสุขภาพและ โปรแกรมด้าน วิศวกรรมศาสตร์ (health and engineering program) ห้องปฏิบัติการและโรงพยาบาลและสถาบันวิชาชีพ (professional schools) ไม่ได้ช่วยให้มองเห็นถึงความสำเร็จของมหาวิทยาลัยวิจัยเนื่องจากสถาบันต่างๆ มี ขอบเขตและสเกล (scale) แตกต่างกัน (นักศึกษา คณาจารย์ ขนาดงบประมาณ)

The Center ได้ใช้ตัวบ่งชี้ (indicator) 9 ตัวเพื่อใช้ในการศึกษาคัดชั้นคุณภาพของมหาวิทยาลัย ในประเทศสหรัฐอเมริกา โดยโครงการดังกล่าวมีพัฒนาการของข้อมูลเชิงเปรียบเทียบด้านสถาบันของ มหาวิทยาลัยวิจัยของรัฐบาลและมหาวิทยาลัยของเอกชนที่เกี่ยวข้องกับผลการดำเนินงานตามพันธกิจของ มหาวิทยาลัย โดยตัวบ่งชี้(indicator) 3 ด้าน 9 องค์ประกอบ ดังภาพที่ 7 คือ

1 ด้านงบประมาณ ประกอบด้วย งบประมาณที่รัฐจัดสรรเพื่อการวิจัย (Government research expenditures)งบประมาณที่มหาวิทยาลัยจัดสรรเพื่อการวิจัยของหน่วยงาน (Total research expenditures) ทรัพย์สินอื่นที่มหาวิทยาลัยได้รับบริจาคเพื่อการวิจัย (Endowment assets) และเงินสนับสนุนรายปี (Annual giving) จากหน่วยงานต่างๆ

2 ด้านบุคลากร ประกอบด้วย บุคลากรของมหาวิทยาลัยที่ได้รับการยอมรับ องค์กรวิชาชีพ ระดับชาติ (National Academics) รางวัลที่บุคคลได้รับ (Faculty awards)

3 ด้านการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย โปรแกรมการศึกษาระดับปริญญาเอก (Doctoral degree) การจัดการศึกษาหลังปริญญา (Postdoctoral Appointees) และคะแนนการสอบเข้ามหาวิทยาลัย (Entering freshmen SAT scores)

ภาพที่ 7 ตัวบ่งชี้คุณภาพผลการดำเนินงานของมหาวิทยาลัยวิจัย (Indicators of Research University Performance) Lombardi, J.V.et.(2000)

กล่าวโดยสรุปได้ว่าสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทในการสร้างแนวทางในอนาคต โดยการจัดการเรียนการสอนเพื่อผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพไปรับใช้สังคม ให้การบริการวิชาการแก่สังคม ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม เพื่อให้ดำรงอยู่ และการวิจัยซึ่งถือได้ว่ามีความสำคัญยิ่งช่วยให้ประเทศชาติสามารถกำหนดทิศทางในการพัฒนาได้อย่างยั่งยืน โดยที่มหาวิทยาลัยหรือสถาบันอุดมศึกษาโดยรวมเป็นส่วนหนึ่งของสังคมหรือประเทศชาติ มีบทบาทหน้าที่เชิงปรัชญา เป็นแหล่งทุนทรัพย์ทางปัญญาหรือความเจริญทางความคิด เป็นแหล่งบุกเบิกความรู้ใหม่ วิจัยสร้างองค์ความรู้และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้แก่ประเทศชาติเพื่อใช้ในการพัฒนา ช่วยให้เกิดความเข้าใจในสังคม วัฒนธรรมทำให้สามารถเลือกทางแก้ปัญหาได้ถูกต้องและวางนโยบายที่ดีอันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติโดยรวม

3.3.4.2 ตัวบ่งชี้มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ตามการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของสถาบันอุดมศึกษา

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการปฏิบัติราชการ โดยให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติเพื่อให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในมาตรา 8 ระบุให้ส่วนราชการที่ให้บริการมีคุณภาพ สามารถบริหารจัดการสรรเงินพิเศษเป็น

บำเหน็จความชอบ สำนักงาน ก.พ.ร.(2550) จึงจัดให้ มีการจัดทำคำรับรองและติดตามประเมินผลการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ขึ้น และได้ว่าจ้างให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)(สมศ.) เป็นที่ปรึกษาในการจัดทำคำรับรองการปฏิบัติราชการของสถาบันอุดมศึกษาจำนวน 73 แห่ง โดยกรอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการของสถาบันอุดมศึกษาประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2550 ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษานั้น ได้กำหนดกรอบไว้ในมิติที่ 1 มิติด้านประสิทธิผล ตัวชี้วัดที่ 4 ระดับความสำเร็จของร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการบรรลุมาตรฐานคุณภาพ สมศ. ของสถาบันอุดมศึกษา มาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ได้กำหนดตัวชี้วัดไว้ 5 ตัวชี้วัด ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 ร้อยละของงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ หรือนำไปใช้ใน ระดับชาติหรือระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำ

ตัวชี้วัดที่ 2 จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบัน ต่ออาจารย์ประจำ

ตัวชี้วัดที่ 3 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัยและงานสร้างสรรค์จากภายในและ ภายนอกสถาบันต่ออาจารย์ประจำ

ตัวชี้วัดที่ 4 ร้อยละของบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิง(citation) ใน refereed journal หรือใน ฐานข้อมูลระดับชาติหรือระดับนานาชาติ

ตัวชี้วัดที่ 5 จำนวนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ได้รับการจดทะเบียนสิทธิบัตรหรือ อนุสิทธิบัตร

ผู้วิจัยเห็นว่า ตัวบ่งชี้การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาได้กำหนดขึ้นนั้น มีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามการจัดทำคำรับรองและ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 จะต่างกันในตัวบ่งชี้ที่ 1 ของการประกัน คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่กำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีการพัฒนาระบบและกลไกในการสนับสนุน การผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ โดยสถาบันอุดมศึกษาต้องมีการบริหารจัดการงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่มี คุณภาพ และตัวบ่งชี้ที่ 2 มีระบบบริหารจัดการความรู้จากงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ เพื่อเผยแพร่ไปยัง คณาจารย์ นักศึกษา วงการวิชาการ ส่วนตัวชี้วัดด้านงบประมาณนั้นจะแตกต่างกันในตัวชี้วัดที่ 3 ของการจัดทำ คำรับรองและติดตามประเมินผลการปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 โดยมีการกำหนดร้อยละของ อาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัยและงานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบันต่ออาจารย์ประจำ เพิ่มขึ้นมา ซึ่งหากพิจารณาแล้ว ผู้วิจัยเห็นว่าทั้งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ซึ่งกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษาต้อง ประเมินคุณภาพภายใน และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน)(สมศ.) ซึ่งเป็นผู้ประเมินภายนอกสถาบันอุดมศึกษาและเป็นผู้ประเมินการจัดทำคำรับรองและติดตามประเมินผลการ ปฏิบัติราชการของสถาบันอุดมศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ควรจะกำหนดตัวชี้วัดให้เป็นมาตรฐาน เดียวกัน เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำตัวชี้วัดที่กำหนดให้ไปใช้ในการรองรับการประเมินได้จากทุกหน่วยงาน

3.4 การส่งเสริมการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา

จรัส สุวรรณเวลา และคณะ (2534) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการวิจัยในมหาวิทยาลัย โดยทั่วไป ว่าอย่างน้อยควรมีกลไกการส่งเสริมการวิจัยด้านต่างๆ ดังนี้ 1) การกำหนดนโยบายและทิศทางการวิจัยที่ชัดเจนของมหาวิทยาลัย จะมีส่วนช่วยในกิจการตามหน้าที่ของมหาวิทยาลัย ดำเนินไปโดยมีเป้าหมายที่เหมาะสมและสอดคล้องกันทั้งมหาวิทยาลัย ตลอดจนเกิดประโยชน์ส่วนรวมมากที่สุด 2) การจัดสร้างองค์กรบริหารและการจัดการ เพื่อเป็นการตอบสนองความจำเป็นในการบริหารงานวิจัย จึงต้องมีโครงสร้างองค์กรที่จัดขึ้นเป็นฐานในการปฏิบัติหน้าที่ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ดังกล่าวทุกระดับ และมีการบริหารงานที่ให้ผู้วิจัยทำงานได้คล่องตัว บุกเบิกแนวทางที่ค้นพบขึ้นใหม่ได้ มีการจัดการและเน้นที่ผลงานเป็นสำคัญ แต่กลไกในการติดตาม ตลอดจนมีมาตรการในการรักษาคุณภาพของผลการวิจัยด้วย 3) การส่งเสริมคุณภาพงานวิจัยและผู้วิจัย โดยพัฒนาศักยภาพทางการวิจัยของอาจารย์ เริ่มด้วยการสรรหาและคัดเลือกอาจารย์โดยพิจารณาความสามารถด้านวิจัยด้วย แนวคิดของการบริหารบุคคลจะต้องให้ความสำคัญกับการกิจด้านวิจัย ระบบการเข้าสู่ตำแหน่งทางวิชาการ จะต้องพิจารณาจากผลงานที่มีคุณภาพนอกจากนั้น อาจารย์ที่ปฏิบัติงานประจำไปแล้วระยะหนึ่ง ควรจะได้มีโอกาสหมุนเวียน ไปเพิ่มพูนความรู้วิชาการของตน ด้วยการวิจัยค้นคว้าเขียนตำรา เพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ทันต่อความก้าวหน้าทางวิชาการ ซึ่งจะทำให้อาจารย์มีความรู้ความสามารถถ่ายทอดความรู้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่นิสิตอย่างแท้จริง รวมทั้งช่วยเสริมสร้างวิชาการแขนงต่างๆ ให้ทันสมัยและก้าวหน้ายิ่งขึ้น การจัดการพัฒนาคณาจารย์ด้านวิจัยจะต้องกระทำอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเพื่อสร้างความสามารถในการวิจัยของอาจารย์ด้านต่างๆ นับตั้งแต่ความรู้ในหลักและกระบวนการเขียนโครงการ ตลอดจนทักษะในการใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ละเลยการพัฒนาเจตคติด้านการวิจัย เพราะถ้าอาจารย์ทำวิจัยเพียงเพื่อประโยชน์ในความก้าวหน้าของตนเองเท่านั้น ก็ไม่ช่วยสร้างบรรยากาศและค่านิยมที่ยอมรับว่าการวิจัยคือกระบวนการสร้างความรู้และวิจรณ์ญาณ รวมทั้งกระบวนการที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ให้แก่นิสิตด้วย 4) การส่งเสริมการบริการในส่วนที่ส่งเสริมการวิจัย หมายถึง ระบบข้อมูลเพื่อการวิจัย ห้องสมุด ศูนย์บริการต่างๆ เช่น ศูนย์เครื่องมือ หรือสถาบันบริการคอมพิวเตอร์จะต้องได้รับการสนับสนุนให้อยู่ในรูปที่จะสนองความจำเป็นด้านการวิจัยได้และให้ความสำคัญต่อการวิจัยในระดับสูง โดยจัดสรรทรัพยากรในส่วนที่ส่งเสริมการวิจัยให้มากขึ้น ปรับปรุงระบบการจัดการให้สามารถบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ 5) การเผยแพร่ผลงานวิจัย เป็นการแสดงบทบาททางวิชาการของมหาวิทยาลัยที่มีต่อสังคมและเป็นกลไกในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างมหาวิทยาลัยกับวงการอื่น การเผยแพร่ทำได้หลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับประชากรเป้าหมายที่ต้องการ การเผยแพร่สู่ประชากรในวงกว้างเป็นการเผยแพร่ความรู้ที่ได้จากการวิจัย หรือเป็นข่าวการค้นพบที่น่าสนใจ ทำได้โดยผ่านสื่อมวลชน และจัดทำเป็นเอกสารข่าว ส่วนการเผยแพร่ในหมู่นักวิชาการ อาจจัดทำเป็นรูปแบบ monograph ที่มีรายละเอียดด้านเทคนิคสำหรับนักวิชาการอื่นสามารถนำไปประยุกต์ใช้งานได้ รูปเล่มแบบ pocket book เหมาะสำหรับการให้ความรู้แก่คนที่มีการศึกษา แต่อาจไม่ต้องเจาะจงตามสาขาและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ อาจเผยแพร่ในรูปของการประชุมสัมมนา ซึ่งเป็นการเผยแพร่ในกลุ่มวิชาการหรือผู้ใช้งานโดยตรง

วิจารณ์ พานิช(2540) ได้ให้แนวคิดการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องการทำวิจัยในการสร้างบรรยากาศด้านการวิจัยว่า จุดสำคัญที่สุดคือ การสร้างความเป็น “ประชาคมวิจัย” ขึ้นภายในมหาวิทยาลัย คณะหรือภาควิชา ความเป็นประชาคมวิจัยเกิดขึ้นเมื่อมีคนจำนวนหนึ่งมีเป้าหมายประสงค์ร่วมกัน มีการพบปะเพื่อ

ร่วมมือกันหรือส่งเสริมกันให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นความเอื้ออาทรต่อกัน ร่วมมือกันตั้งเป้าหมาย กำหนดแผนงาน ร่วมรับรู้ความก้าวหน้าของงานให้ความเห็นเพื่อปรับปรุงงานหรือแก้ปัญหา และร่วมกันยินดีเมื่องานก้าวหน้าหรือประสบความสำเร็จ ในปัจจุบัน มหาวิทยาลัย คณะวิชาและภาควิชาที่มีความเป็น “ประชาคมวิจัย” น้อยมากสาเหตุที่สำคัญที่สุดคือ วัฒนธรรมการทำงานของอาจารย์ อาจารย์จำนวนมากมาทำงานเฉพาะช่วงเวลาที่มีชั่วโมงสอน หากวันใดไม่มีชั่วโมงสอนก็ไม่มาที่มหาวิทยาลัยเลย พฤติกรรมเช่นนี้บ่อนเซาะความเข้มแข็งทางวิชาการของมหาวิทยาลัยอย่างร้ายแรง การที่อาจารย์มาทำงานเฉพาะช่วงของงานสอน มีผลเสียต่อการสร้างสรรค์ประชาคมวิจัย เพราะทำให้ไม่สามารถจัดเวลาพบปะสังสรรค์แลกเปลี่ยนเชิงวิชาการระหว่างอาจารย์ด้วยกันได้ ทำให้อาจารย์มีลักษณะของการทำงานแบบต่างคนต่างทำ ต่างคนต่างอยู่ ไม่เป็นประชาคมจริง สุวรรณเวลา(2545) ได้กล่าวในการประชุมวิชาการของมูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ ในปี พ.ศ.2545 เกี่ยวกับด้านปัจจัยสนับสนุนการวิจัยว่า การวิจัยส่วนใหญ่จะต้องเป็นการกระทำเฉพาะที่เพิ่มเติมหรือนอกเหนือไปจากงานปกติ ทั้งการเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดการตามโครงสร้างรูปแบบการวิจัยนั้นๆ การวัดอาจต้องใช้เครื่องมือหรืออุปกรณ์ และการกระทำในห้องปฏิบัติการที่มีความจำเพาะเจาะจง คุณภาพและความถูกต้อง จึงจะทำให้กระบวนการวิจัยใช้ได้ ได้แก่ 1) ทุนการวิจัย เป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินการวิจัย สำหรับการวิจัยในห้องปฏิบัติการก็ต้องอาศัยอุปกรณ์และวัสดุสิ้นเปลืองต่างๆ การวิจัยในสนามยังมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางและภาระสิ้นเปลืองต่างๆ ตามสภาพของการวิจัยนั้นๆ 2) ผู้ช่วยในการวิจัย ทั้งในห้องปฏิบัติการและในสนาม ต้องมีทุนวิจัยสนับสนุนทั้งการลงทุนสร้างฝึกรอบรวม และบำรุงรักษาผู้ช่วยเหล่านี้ 3) สิ่งจำเป็นพื้นฐาน เช่น เครื่องมืออุปกรณ์ในการทำวิจัยที่ทันสมัยส่วนในด้านบรรยากาศที่เอื้อต่อการวิจัยสภาพแวดล้อมด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการบริหารจัดการ หรือการปกครองในหน่วยงานเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้เกิดการวิจัยหรือไม่หรือเกิดการวิจัยที่ดีหรือไม่ ได้แก่ บทบาทของผู้บังคับบัญชา มีส่วนอย่างมากในการสนับสนุนการวิจัย เป็นได้ทั้งเครื่องกระตุ้นหรือเครื่องหักห้ามความตั้งใจจะทำวิจัยของผู้วิจัยได้บังคับบัญชา การพิจารณาความคิดความชอบ และการให้รางวัล ตลอดจนความยุติธรรมในการพิจารณา ระบบงานและกฎระเบียบต่างๆ เป็นเครื่องกำหนดทิศทาง และค่านิยมในองค์กรนั้นๆ หากไม่ให้ความสำคัญต่อการวิจัยก็จะทำให้การวิจัยเกิดและกระทำได้น้อยลง กลไกของ กฎระเบียบก็มีความสำคัญ หากการทำงานเน้นการเก็บข้อมูลมากกว่าความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ก็จะได้งานวิจัยด้อยคุณภาพหรือขาดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อนร่วมงาน มีส่วนสำคัญในการสร้างบรรยากาศทางวิชาการ หรือการวิจัยในมหาวิทยาลัยของไทย ในปัจจุบัน ความเอื้ออาทรของเพื่อนร่วมงานและการไม่อุทิศตนต่องานทางวิชาการ มีส่วนอย่างมากในการสร้างบรรยากาศที่ไม่เอื้อต่อการวิจัยนอกจากนี้ ปรัชญา เวสารัชช์ (2545) ยังได้กล่าวถึงบทบาทการส่งเสริมกิจกรรมวิจัยในมหาวิทยาลัยที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ การจัดให้มีมหาวิทยาลัยวิจัย (Research University)ซึ่งมีความชัดเจนทั้งในด้านวิสัยทัศน์ พันธกิจ และยุทธศาสตร์ที่เอื้อให้เกิดการวิจัยที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศอย่างต่อเนื่อง มหาวิทยาลัยวิจัยต้องมีความสามารถ มีอิสระและมีความริเริ่มสร้างสรรค์ในการประสานและผลักดันงานวิจัยใหม่ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยนำผลการวิจัยไปแนะนำให้ภาคอุตสาหกรรม ภาคเอกชน และภาคประชาชนได้รับทราบเพื่อประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ทั้งนี้ผลผลิตส่วนหนึ่งที่ได้จากมหาวิทยาลัยวิจัยคือ การสร้างกำลังคนรุ่นใหม่ที่มีสมรรถนะสูงในการปฏิบัติงานวิจัยเพื่อป้อนเข้าสู่มหาวิทยาลัยต่างๆ และภาคอุตสาหกรรม เพื่อเคลื่อนมหาวิทยาลัยให้ก้าวเข้าสู่ทิศทางความเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย มหาวิทยาลัยอาจดำเนินการได้ดังนี้ 1) การมอบหมายงานวิจัย 2) การลดภาระอื่นในการทำงาน 3) การจัดกิจกรรมวิจัยเป็นส่วน

หนึ่งของหลักสูตร 4) การพัฒนาฐานข้อมูลสนับสนุนงานวิจัย 5) การเชื่อมโยงงานวิจัยกับภายนอกการเผยแพร่ งานวิจัย 6) การแสวงหาแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย

ศุภางค์ จันทวานิช (2524) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการวิจัย โดยเน้นการวิจัยทางการศึกษาไว้ เช่นกันว่า การส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมในหน่วยงานต่างๆ นั้น จำเป็นต้องสร้างบรรยากาศที่เกื้อกูลต่อการวิจัยนั้น ประกอบด้วยปัจจัยหลัก 3 ด้านคือ นักวิจัย หน่วยงานวิจัย และบริบทของการวิจัย (Context) ซึ่งหมายถึงดังนี้ 1) ปัจจัยที่เกี่ยวกับนักวิจัย ประกอบด้วย ความรอบรู้ในเรื่องระบบการศึกษา ความรอบรู้ในสังคมศาสตร์บางด้าน ความรอบรู้เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ความรอบรู้ในเชิงทฤษฎี ความสามารถในการถ่ายทอดผลการวิจัย และความสามารถในเชิงวิเคราะห์วิจัย 2) ปัจจัยเกี่ยวกับหน่วยงานวิจัย ในแง่นี้มีสององค์ประกอบย่อย 1) โครงสร้างของหน่วยงาน ต้องมีโครงสร้างที่ให้ปัจจัยป้อนเข้า (Input) ในแง่ต่อไปนี้เป็น คือ มีศูนย์ข้อมูลพื้นฐานที่ดีและพร้อมจะหยิบข้อมูลมาใช้ได้ มีเอกสารและวรรณคดีที่เกี่ยวข้องเพียงพอสำหรับการทำวิจัยแต่ละเรื่อง มีคณะวิจัยที่ได้รับการฝึกฝนอบรมมาแล้ว มีอุปกรณ์และเครื่องอำนวยความสะดวกในการดำเนินการวิจัยและมีทุนสำหรับการวิจัย 2) ระบบบริหารของหน่วยงาน ประกอบด้วย มีการจัดหาและกระจายบุคลากร ความสามารถ ตลอดจนทรัพยากรต่างๆ สำหรับการวิจัยอย่างเหมาะสม มีการแบ่งแรงงาน และความรับผิดชอบอย่างเหมาะสม มีผู้นำที่มีประสิทธิภาพสูง และมีช่องทางหรือเครือข่ายสำหรับการเผยแพร่และติดต่อในการวิจัย 3) ปัจจัยเกี่ยวกับการบริบทของการวิจัย (research context) ปัจจัยส่วนนี้จะจะเป็นส่วนที่เป็นนามธรรมและอาจตัดสินใจได้ไม่ถนัดนักว่ามี ความสมบูรณ์มากน้อยเพียงใดในสังคมของเราแต่ส่วนที่มองเห็นได้ยากนี้เอง เป็นส่วนที่มีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อคุณภาพของการวิจัย ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ แบบแผนการแสวงหาความจริงที่มีมาแต่โบราณ ความใจกว้างในการรับฟังคำติชม และการเปลี่ยนแปลง ค่านิยมต่อการศึกษา ความต้องการงานวิจัย ผลตอบแทนที่ไม่ใช่วัตถุในการทำวิจัย เช่น ความก้าวหน้าทางวิชาการ การยอมรับจากวงการวิจัย ความสัมพันธ์อันดีระหว่าง ระบบการศึกษา กับระบบย่อยอื่นๆ ในสังคมและระหว่างนักศึกษา กับนักวิชาการสาขาอื่น ๆ ความสัมพันธ์กับวงการศึกษ และวงการสังคมศาสตร์ในต่างประเทศ และความเต็มใจที่จะแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน โดยเฉพาะหน่วยราชการ หรือหน่วยปฏิบัติอื่นใดกับหน่วยงานวิจัย

4. การพัฒนาศักยภาพการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา

4.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาได้ 4 ด้าน คือ 1) ด้านบุคลากรการวิจัย ประกอบด้วย คุณลักษณะส่วนบุคคล ความเป็นนักวิจัย และสมรรถภาพการวิจัย 2) ด้านทรัพยากรการทำวิจัย ประกอบด้วย งบประมาณการวิจัย วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการทำวิจัย และแหล่งค้นคว้าข้อมูล 3) การบริหารงานวิจัย 4) นโยบายและแผนงานระดับประเทศ ซึ่งมีรายละเอียดของปัจจัยแต่ละด้าน ดังนี้

4.1.1 ด้านบุคลากรการวิจัย

บุคลากรการวิจัยนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่จะกำหนดศักยภาพการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนี้จำเป็นต้องพิจารณาถึงคุณลักษณะส่วนบุคคล เช่น เพศ อาชีพ คุณวุฒิ ตำแหน่ง อายุภาระงาน ความเป็นนักวิจัย และสมรรถภาพทางการวิจัย ซึ่งก่อนจะเสนอรายละเอียดในส่วนดังกล่าว ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดบุคลากรการวิจัยเพื่อแสดงสถานภาพด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศ เพื่อที่สถาบันอุดมศึกษาจะได้นำไป

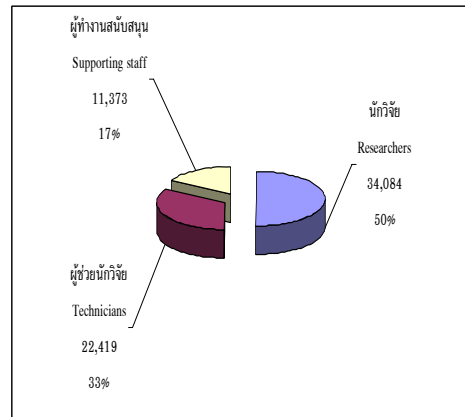
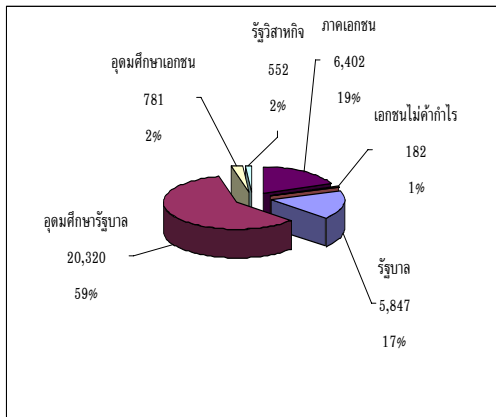
กำหนดนโยบายและแนวทางในการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งขอเสนอรายละเอียดตามที่สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ(2550) ได้นำเสนอข้อมูลดัชนีการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทยด้านค่าใช้จ่ายบุคลากรทางการวิจัยและพัฒนา ดังนี้

ตารางที่ 1 บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนา จำแนกตามหน่วยการดำเนินการและอาชีพ

R&D personnel classified by sector of performance and occupation

หน่วย : คน (person)

หน่วยดำเนินการ Sector of performance	อาชีพ Occupation			รวม Total
	นักวิจัย Researchers	ผู้ช่วยนักวิจัย Technicians	ผู้ทำงานสนับสนุน Supporting staff	
รัฐบาล Government	5,847 8.61%	7,375 10.87%	4,813 7.09%	18,035 26.57%
อุดมศึกษารัฐบาล Higher education (Pub.)	20,320 29.94%	10,948 16.13%	3,988 5.88%	35,256 51.95%
อุดมศึกษาเอกชน Higher education (Pri.)	781 1.15%	345 0.51%	82 0.12%	1,208 1.78%
รัฐวิสาหกิจ Public enterprise	552 0.81%	463 0.68%	149 0.22%	1,164 1.71%
ภาคเอกชน Private enterprise	6,402 9.43%	3,080 4.54%	2,269 3.34%	11,751 17.31%
เอกชนไม่ค้ากำไร Private non-profit	182 0.27%	208 0.31%	72 0.11%	462 0.68%
รวม Total	34,084 50.21%	22,419 33.04%	11,373 16.76%	67,876 100.00%

บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาจำแนกตามหน่วยดำเนินการ บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาจำแนกตามอาชีพ
 ภาพที่ 8 บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนา จำแนกตามหน่วยดำเนินการและอาชีพ

ตารางที่ 2 บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนา จำแนกตามอาชีพ และวุฒิการศึกษา
 R&D personnel classified by occupation and level of qualification

หน่วย : คน (person)

อาชีพ Occupation	วุฒิการศึกษา Qualification					รวม Total
	ปริญญาเอก Ph.D.	ปริญญาโท Master	ปริญญาตรี Bachelor	ต่ำกว่าปริญญาตรี Below Bachelor	ไม่ระบุ Others	
นักวิจัย Researchers	6,012 8.86%	19,459 28.67%	7,749 11.42%	214 0.32%	650 0.96%	34,084 50.23%
ผู้ช่วยนักวิจัย Technicians	389 0.57%	3,399 5.01%	10,100 14.88%	5,451 8.03%	3,080 4.54%	22,419 33.03%
ผู้ทำงานสนับสนุน Supporting staff	28 0.04%	340 0.50%	2,059 3.03%	6,677 9.84%	2,269 3.34%	11,373 16.75%
รวม Total	6,429 9.47%	23,198 34.18%	19,908 29.33%	12,342 18.19%	5,999 8.84%	67,876 100.00%

ตารางที่ 3 บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนา จำแนกตามเพศ และเวลาทำงานวิจัย

R&D personnel classified by sex and work time

เพศ sex	ทำวิจัยเต็มเวลา Full time				ทำวิจัยบางเวลา Part time				รวม ทั้งหมด Total
	นักวิจัย Researchers	ผู้ช่วย นักวิจัย Technicians	ผู้ทำงาน สนับสนุน Supporting staff	รวม Total	นักวิจัย Researchers	ผู้ช่วย นักวิจัย Technicians	ผู้ทำงาน สนับสนุน Supporting staff	รวม Total	
ชาย	6,017	1,976	1,674	9,667	10,933	9,100	4,064	24,097	33,764
Male	8.86%	2.91%	2.47%	14.24%	16.11%	13.41%	5.99%	35.51%	49.75%
หญิง	6,336	1,976	1,300	9,612	10,798	9,376	4,335	24,509	34,121
Female	9.33%	2.90%	1.92%	14.15%	15.91%	13.81%	6.39%	36.11%	50.26%
รวม	12,353	3,952	2,974	19,279	21,731	18,476	8,399	48,606	67,885
Total	18.19%	5.81%	4.39%	28.39%	32.02%	27.22%	12.38%	71.62%	100.00%

จากตารางที่ 1 ถึงตารางที่ 3 บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนา ในปีงบประมาณ 2548 ประเทศไทยมีบุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาจำนวนทั้งสิ้น 67,876 คน ประกอบด้วย นักวิจัย 34,084 คนหรือร้อยละ 50.2 ผู้ช่วยนักวิจัย 22,419 คน หรือร้อยละ 33.0 และผู้ทำงานสนับสนุน 11,373 คน หรือร้อยละ 16.8 เมื่อคำนวณเปรียบเทียบเป็นการทำวิจัยและพัฒนาเทียบเท่าเต็มเวลา (full-time equivalent) มีบุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาจำนวนทั้งสิ้น 36,967 คนต่อปี คิดเป็นนักวิจัยที่ทำวิจัยและพัฒนาเทียบเท่าเต็มเวลา 20,506 คน หรือเฉลี่ย 5.68 คนต่อแรงงาน 10,000 คน โดยที่ภาคอุดมศึกษา มีบุคลากรทางการวิจัยและพัฒนามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 51.9 รองลงมา คือ ภาครัฐบาลร้อยละ 26.6 ภาคเอกชน ร้อยละ 17.3 ภาคอุดมศึกษาเอกชน ร้อยละ 1.8 ภาครัฐวิสาหกิจ ร้อยละ 1.7 และภาคเอกชนไม่คำกำไร ร้อยละ 0.7

บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทยปี 2548 ร้อยละ 98.0 มีสัญชาติไทย เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาส่วนใหญ่มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโท 23,198 คน หรือร้อยละ 34.2 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี 19,908 คน หรือร้อยละ 29.3 ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี 12,342 คน หรือร้อยละ 18.2 และระดับปริญญาเอก 6,429 คน หรือร้อยละ 9.5 และไม่ระบุวุฒิทางการศึกษา 5,999 คน หรือร้อยละ 8.8 สำหรับนักวิจัย ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท 19,459 คน หรือร้อยละ 28.7 ของจำนวนนักวิจัยทั้งหมด รองลงมา คือระดับปริญญาตรี 7,749 คน หรือร้อยละ 11.4 วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาเอก ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี และไม่ระบุวุฒิการศึกษา 6,012 , 214, และ 650 คน หรือร้อยละ 8.9, 0.3 และ 0.9 ตามลำดับ

บุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาที่ทำการวิจัยเต็มเวลา ประกอบด้วย นักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย และผู้ทำงานสนับสนุน จำนวน 12,353 คน 3,943 คน และ 2,974 คน หรือร้อยละ 18.2, 5.8 และ 4.4 ตามลำดับ ส่วนบุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาที่ทำการวิจัยบางเวลาประกอบด้วย นักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย และผู้ทำงานสนับสนุน จำนวน 21,731 คน 18,476 คน และ 8,399 คน หรือร้อยละ 32.0, 27.2 และ 12.4 ตามลำดับ ส่วนบุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาที่ทำการวิจัยเทียบเท่าเต็มเวลา (FTE) เป็นนักวิจัยมากที่สุด 20,506 คน หรือร้อยละ 55.5 และอยู่ในภาคอุดมศึกษารัฐบาลมากที่สุดเช่นกัน 11,745 คน หรือร้อยละ 31.8

จำนวนนักวิจัยเมื่อจำแนกตามหน่วยดำเนินการแล้ว พบว่า ภาคอุดมศึกษารัฐบาลมีจำนวนนักวิจัยมากที่สุด 20,320 คน หรือร้อยละ 59.6 รองลงมาเป็นภาคเอกชน 6,402 คน หรือร้อยละ 18.8 และภาครัฐบาล 5,847 คน หรือร้อยละ 17.2 ส่วนภาคอุดมศึกษาเอกชน ภาครัฐวิสาหกิจและภาคเอกชนไม่คำกำไร มีนักวิจัย 781 คน และ 182 คน หรือร้อยละ 2.3, 1.6 และ 0.5 ตามลำดับ

สรุปได้ว่าบุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทยในปี 2548 ในสถาบันอุดมศึกษารัฐบาล มีจำนวนนักวิจัยมากที่สุด 20,320 คน หรือร้อยละ 59.6 ซึ่งเป็นนักวิจัยที่ทำการวิจัยเทียบเท่าเต็มเวลา (FTE) มากที่สุดเช่นกัน 11,745 คน หรือร้อยละ 31.8 ดังนั้นจะเห็นได้ว่าบุคลากรการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา จึงมีความสำคัญที่จะช่วยผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ และสามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศได้ด้วยเหตุนี้ปัจจัยด้านบุคลากรทางการวิจัยจึงเป็นปัจจัยหนึ่งที่จะส่งเสริมศักยภาพการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาได้ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปได้ว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล ปัจจัยด้านความเป็นนักวิจัย และปัจจัยด้านสมรรถภาพทางการวิจัย สามารถส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียด ดังนี้

4.1.1.1 ปัจจัยด้านคุณลักษณะส่วนบุคคล

สมใจ จิตพิทักษ์ (2532) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พบว่า ปัจจัยประเภทลักษณะส่วนบุคคลได้แก่ อายุ มีความสัมพันธ์กับผลิตภาพการวิจัย โดยมีค่าอิทธิพลทางตรงต่อผลิตภาพการวิจัยเท่ากับ .2561 และสามารถอธิบายความแปรปรวนของผลิตภาพการวิจัยได้ร้อยละ 15.63 บุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 30 ปี มีผลิตภาพการวิจัยสูงกว่าผู้ที่มีอายุ 46 ปีขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของสุนันท์ ปันนุทา (2540) ที่ศึกษาเรื่องสภาพแวดล้อมการฝึกอบรมวิจัย ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยและคุณลักษณะของนักวิจัยที่ส่งผลต่อผลิตภาพการวิจัยของมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุน้อยกว่า 50 ปี มีค่าเฉลี่ยผลิตภาพการวิจัยมากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่าหรือเท่ากับ 51 ปีขึ้นไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sax และคณะ (2002) พบว่าอาจารย์ที่มีอายุมากจะมีผลิตภาพการวิจัยน้อยกว่าอาจารย์ที่มีอายุน้อย ขณะที่งานวิจัยของ Kotlik และคณะ (2002) ศึกษาพบว่า ระดับอายุอาจารย์ในคณะเกษตรไม่มีผลต่อระดับผลิตภาพการวิจัย

4.1.1.2 ปัจจัยด้านความเป็นนักวิจัย

นิภา ศรีไพโรจน์ (2527) สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2527) ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2531) กล่าวถึงคุณลักษณะนักวิจัยตามหลักของ National Committee on Secondary Education (1972) ของประเทศสหรัฐอเมริกาไว้ว่า คุณลักษณะนักวิจัยประกอบด้วยคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ ด้านแรก ด้านอารมณ์และแรงขับภายใน (emotion-drive) ผู้ที่ประสบความสำเร็จในการวิจัยนั้นมักจะมีแรงขับในทางอารมณ์ต่างๆ คือ เป็น

ผู้มีความอยากรู้อยากเห็นอันเกิดจากแรงขับภายในตัวเอง เป็นผู้ที่มีความสุขภายในอันเกิดจากการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองและเป็นผู้ที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นคนที่มุ่งหวังหรือต้องการจะทำอะไรให้สำเร็จและมีความรู้สึกร่างานนั้นมีคุณค่าต่อตนเองและผู้อื่น ด้านที่สอง ด้านความรู้และประสิทธิภาพ (knowledge-efficiency) ผู้ที่เป็นนักวิจัยที่ประสบผลสำเร็จมักจะมีลักษณะเด่นในการมีความรู้ที่มีประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้ คือ เป็นผู้มีความสามารถในการค้นหา เลือก และใช้ความรู้จากผลงานวิจัยที่ผ่านมาได้อย่างรวดเร็ว เป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถที่จะใช้กระบวนการทดลองที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา และมีความสามารถในการใช้วิธีการทางวิทยาศาสตร์ ตรรกวิทยาในการทดลอง เป็นผู้มีความรู้และทักษะในการใช้เครื่องมือวิจัยประเภทต่างๆ และสามารถเลือกใช้ได้อย่างเหมาะสม เป็นผู้มีความรู้และทักษะในการวิเคราะห์ แปลผลและสรุปผล ข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการตรวจสอบ วิพากษ์ วิจรณ์ และจัดระบบข้อมูลตลอดจนการเขียนรายงาน ด้านที่สาม ด้านการตัดสินใจและการบังคับตน (decision - control) นักวิจัยที่ดีควรจะมี ความสามารถด้านการตัดสินใจและบังคับตนเองในด้านต่างๆ ดังนี้คือ เป็นคนกล้าคิด เป็นคนอดทน มีวิริยะ อุตสาหะ ไม่เบื่อง่าย เป็นคนใจกว้างรับฟังความคิดเห็นของคนอื่น เป็นคนถ่อมตนไม่ยกตนข่มท่าน มีความสุขุม รอบคอบ และสุภาพต่อคนทั่วไป ไม่ใช่อารมณ์ในการตัดสินใจ แต่ใช้ปัญญาและความสุขุมรอบคอบในการตัดสินใจทุกอย่าง มีความซื่อสัตย์ต่อหลักวิชา คือยึดมั่นในหลักวิชาที่ดีงามและยุติธรรม เป็นคนที่มีพลังในการ ใช้ปัญญาความคิดที่มีเหตุผลชั้นสูง มีแนวทางเป็นของตนเอง มีความคิดที่เป็นอิสระและนำตนไปในทางที่ด้งาม รู้จักประมาณตน คือรู้จักกำลังและขอบเขตความสามารถของตนเอง เป็นผู้ที่มีความสามารถในการควบคุมตนเอง ให้เป็นไปตามหลักวิชาที่ดีงามและยุติธรรม มีความเชื่อในกฎเกณฑ์ของธรรมชาติ คือเชื่อว่าธรรมชาติมี เอกลักษณะ มีกฎการเปลี่ยนแปลง เหตุและผล มีความเชื่อมั่นว่าตนเองมีศักยภาพ เข้าใจสังคมและเข้าใจ การควบคุมตนเอง และเป็นผู้มีความเชื่อว่ามีโอกาสที่จะค้นหาความจริงได้เพื่อประโยชน์แก่ตนเองและสังคม

จรัส สุวรรณเวลา (2543) กล่าวถึงคุณลักษณะของนักวิจัยไว้ 7 ประการดังนี้ 1) การมีความสงสัย หรือเป็นผู้ที่มีความคิดไม่เชื่อสิ่งใดง่ายๆ ต้องมีหลักฐานหรือเหตุผลประกอบ 2) การมีวิจรณ์ญาณ นักวิจัยจะต้องมีความสามารถในการใช้เหตุผล มีความสามารถไตร่ตรองแยกแยะสิ่งที่ควรเชื่อและไม่เชื่ออย่าง ถูกต้อง ดังนั้นนักวิจัยจะต้องมีความรู้พื้นฐานในแต่ละเรื่องเป็นอย่างดี 3) มีใจกว้าง นักวิจัยจะต้องเป็นผู้ที่ไม่ยึด มั่นความคิดของตนมากเกินไป จะต้องรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น หรือยอมรับข้อมูลหลักฐานเพิ่มเติมเมื่อความ คิดเห็นหรือหลักฐานนั้นเป็นที่น่าเชื่อถือได้ ตลอดจนผู้ที่เป็นนักวิจัยจะต้องไม่มีอคติต่อบุคคลหรือหลักฐานที่ ได้มา 4) ความเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์ ผู้วิจัยจะต้องสามารถนำข้อมูลมาปะติดปะต่อวิเคราะห์และสร้างสรรค์ขึ้น เป็นกฎเกณฑ์ หรือเป็นสิ่งที่ขยายความรู้ ข้อเท็จจริงให้กว้างขวางขึ้น การที่จะเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้นั้น นักวิจัยต้องมีความเกาะติดกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยมีจุดมุ่งหมายของการทำให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการ 5) ความเป็นผู้มีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น โดยนักวิจัยต้องพิจารณาข้อมูลต่างๆอย่างปราศจากอคติ ไม่พยายามเปลี่ยนแปลงข้อมูลเพื่อประโยชน์ต่อตนเองหรือผู้อื่น จะต้องมีความมุ่งมั่นที่จะได้ความจริงจาก ธรรมชาติอย่างแท้จริงจึงต้องพูดและกระทำด้วยความซื่อสัตย์ 6) ความเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร การวิจัย มักจะต้องใช้ความพยายามจึงจะทำให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องมากยิ่งขึ้น เพราะฉะนั้นนักวิจัยจึงต้องมีความ อุตสาหะที่จะทำวิจัยในทุกขั้นตอนของการวิจัย และจะต้องเป็นผู้ที่มีความละเอียดในการทำงานด้วย 7) เป็นผู้มี

ความสุขกับการทำงาน เป็นความปิติที่เกิดจากการทำงานและการค้นพบ ซึ่งคุณลักษณะนี้จะช่วยให้นักวิจัย
ดำเนินการวิจัยได้อย่างต่อเนื่อง

พัคตร์พิมล มหรรณพ (2539) ภัทรา นิคมานนท์ (2539) และชวีชชัย วรพงศธร (2543)
กล่าวถึงคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับนักวิจัยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของจรัส สุวรรณเวลา และคณะ(2543) ที่กล่าว
มาข้างต้น โดย ภัทรา นิคมานนท์ (2539) มีความคิดเห็นเพิ่มเติมว่า นักวิจัยจะต้องมีความสามารถในการบริหาร
งานวิจัย ทั้งในเรื่องความตรงต่อเวลาในการทำวิจัยและควรมีมนุษยสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับบุคคลหลายๆ
ฝ่าย รวมทั้งต้องรู้จักประมาณกำลังความสามารถของตน ทั้งด้านกำลังทรัพย์ สติปัญญา เวลา และทรัพยากร
อื่นๆ ส่วน พัคตร์พิมล มหรรณพ (2539) เสนอประเด็นที่ควรเพิ่มเติมคือ นักวิจัยควรมีความเป็นนานาชาติอัน
หมายถึงมีความสามารถทางด้านวิชาการโดยเฉพาะการอ่าน และการเขียนบทความเป็นภาษาต่างประเทศ เพราะ
ปัจจุบันเป็นยุคโลกาภิวัตน์ ฉะนั้นนักวิจัยจะต้องสามารถเรียนรู้ผลงานวิจัยจากภายนอกรวมทั้งสามารถเผยแพร่
ผลงานวิจัยไปสู่ภายนอกได้เช่นกัน ส่วนชวีชชัย วรพงศธร (2543) กล่าวว่า คุณสมบัติที่สำคัญที่สุดของนักวิจัยคือ
การเป็นผู้ใฝ่หาความรู้ มีจิตสำนึกและวิญญูณของนักวิชาการและนักวิจัย ทำให้เป็นผู้ที่ติดตามแสวงหาความรู้
ใหม่ๆอยู่เสมอโดยไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่

Rosnow & Rosenthal (1993) กล่าวว่า การที่นักวิจัยจะสร้างสรรค์ผลงานออกมาได้นั้น
จะต้องมีทัศนคติหรือปรากฏการณ์ทางจิต (posture of the mind) 9 ประการ ดังนี้ 1) นักวิจัยจะต้องมีความ
กระตือรือร้น (enthusiasm) จุดเริ่มต้นของการเป็นนักวิจัยที่ดี คือ ต้องมีความรู้สึกรักสนุกและสนใจในงานที่ทำ ทั้งนี้
ต้องอยู่ภายใต้กฎระเบียบที่ถูกต้อง 2) ความมีใจกว้าง (open-mindedness) โดยเห็นว่าการสังเกต การเอาใจใส่
ความอยากรู้อยากเห็น และความมีใจกว้างเป็นคุณสมบัติของนักวิทยาศาสตร์ที่ดี เพราะการค้นพบหลายๆ สิ่ง
เกิดขึ้นโดยบังเอิญ ซึ่งทัศนคติด้านความมีใจกว้างจะช่วยให้นักวิจัยเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและจากบุคคลรอบ
ข้างได้เป็นอย่างดี 3) สามัญสำนึกของนักวิจัย (commonsense) บางครั้งจะช่วยให้การดำเนินการวิจัยเป็นไปใน
แนวทางที่เหมาะสมและควรจะเป็น 4) ความสามารถในการแสดงบทบาทนักวิจัย (role-taking ability) เนื่องจาก
นักวิจัยต้องมีบทบาทในการวิพากษ์ และตรวจสอบงานวิจัย จะต้องมีการแสดงบทบาทนั้นอย่างเหมาะสม 5) มี
ความคิดริเริ่ม (inventiveness) นอกจากในเรื่องการตั้งปัญหาวิจัยแล้วยังต้องมีความคิดในการจัดหาทุนวิจัย
สถานที่วิจัย การเลือกหาแนวทางในการวิเคราะห์แบบใหม่ การวางแผนและการวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ
รวมทั้งการวางแผนดำเนินการวิจัยให้เป็นไปตามเป้าหมาย 6) มีความเชื่อมั่นในการตัดสินใจของตนเอง
(Confidence in one's own judgment) 7) มีความเสมอต้นเสมอปลายและใส่ใจในรายละเอียด (consistency and
care about details) ทั้งนี้เพราะไม่มีงานวิจัยใดๆ ที่มีข้อมูลและรายละเอียดทุกอย่างที่นักวิจัยต้องการ ดังนั้นการ
จดบันทึกที่เป็นระบบและสม่ำเสมอ จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิเคราะห์มากขึ้น 8) ความสามารถ
ในการสื่อสาร (ability to communicate) และ 9) มีคุณธรรมและจริยธรรมต่อทุนที่ได้รับ (integrity and honest
scholarship) ส่วน Labaree (2003) กล่าวว่า การเปลี่ยนบทบาทจากครูมาเป็นนักวิจัยทางการศึกษาจะต้องมี
คุณสมบัติที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้ ประการแรก ความมั่นคง (maturity) เป็นคุณลักษณะที่สำคัญและจำเป็นมาก
ผลการสำรวจเกี่ยวกับอายุเฉลี่ยของผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาเอก พบว่ามีอายุเฉลี่ย 35 ปี โดยสาขา
วิทยาศาสตร์เป็นสาขาที่มีผู้จบปริญญาเอกที่มีอายุน้อยที่สุดคือ 32 ปี ขณะที่สาขาทางการศึกษามีผู้จบปริญญาเอก
โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ 44 ปี แสดงว่าผู้ที่ผ่านการศึกษาระดับปริญญาเอกของสาขาการศึกษาจะต้องมีประสบการณ์

ในการทำงานมาก่อน ซึ่งจะสอดคล้องกับคุณสมบัติประการที่สอง คือ การมีประสบการณ์วิชาชีพ (professional experience) การมีประสบการณ์ตรงจะช่วยให้ นักวิจัยเข้าใจสถานการณ์ต่างๆ ได้ดีกว่าการศึกษาจากทฤษฎีที่มา ประการสุดท้าย คือการอุทิศให้กับการศึกษา (dedication to education)

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปเกี่ยวกับความเป็นนักวิจัย หมายถึง คุณลักษณะของ นักวิจัย 10 ประการ ได้แก่ 1) ความเป็นผู้อยากก้าวไกลเห็น กระจือหรือร้น ศึกษาค้นคว้าทดลองอยู่เสมอ 2) ความเป็นผู้มีวิจรรย์ญาณ 3) ความเป็นผู้มีความคิดอิสระ คิดริเริ่ม และสร้างสรรค์ 4) ความเป็นผู้มีใจกว้างยอมรับฟัง ความคิดเห็นและคำวิจารณ์ของผู้อื่น 5) ความเป็นผู้มีความซื่อสัตย์และมีใจเป็นกลางปราศจากอคติ 6) ความเป็นผู้มีเหตุผลถ้าวิพากษ์วิจารณ์ด้วยหลักการและเหตุผล 7) ความเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียรและรับผิดชอบต่อ ผลงาน 8) ความเป็นผู้มีความอดทนและข่มอารมณ์ตนเองต่อปัญหาและอุปสรรคต่างๆ 9) ความเป็นผู้มีทักษะ ทางภาษาที่ทำให้ก้าวสู่ความเป็นนานาชาติ 10) ความเป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน ไม่อวดรู้ ทั้งนี้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้คุณลักษณะความเป็นนักวิจัยทั้ง 10 ประการของนักวิจัย เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการทำ วิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

4.1.3.3 ปัจจัยด้านสมรรถภาพการวิจัย

สุพรรณิ สินโพธิ์ (2546), ชีรวัดณ์ ฆะราช (2546), ประภารัตน์ มีเหลือ (2540) และ กาญจนา ตระกูลวรกุล (2548) ได้ให้ความหมายของสมรรถภาพการวิจัยในลักษณะเดียวกัน สรุปได้ว่า หมายถึง ความรู้ ความสามารถ ทักษะและเจตคติที่ควรมีของครูในการสร้างความรู้หรือค้นคว้าหาความจริงที่เชื่อถือได้ใน เนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการวิจัยซึ่งครอบคลุม 2 ด้านคือ ทักษะในการวิจัย และ จรรยาณักวิจัย ผู้วิจัยเห็นว่าสมรรถภาพการวิจัยของอาจารย์เป็นเรื่องที่สำคัญและเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการเรียน การสอน ซึ่งการพัฒนาอาจารย์ให้มีสมรรถภาพการวิจัยนั้นจำเป็นต้องมีการศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับ การพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยของอาจารย์ทุกด้าน ทั้งด้านที่เกี่ยวข้องกับตัวอาจารย์โดยตรง และด้านที่เกี่ยวข้อง กับบริบทรอบตัวอาจารย์ รวมถึงต้องมีการศึกษาถึงสมรรถภาพที่พึงประสงค์ เพื่อผนวกแนวคิดต่างๆ รวบรวม สังเคราะห์เป็นรายสมรรถภาพที่พึงประสงค์อันจะเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายสำหรับอาจารย์ในการพัฒนา สมรรถภาพการวิจัยของอาจารย์ต่อไป ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยเห็นว่าสมรรถภาพการวิจัยเป็นปัจจัยป้อนเข้าที่ สำคัญตัวหนึ่ง ที่จะป้อนปัจจัยในการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏ ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวกับสมรรถภาพการวิจัย เพื่อให้ได้แนวทางในการพัฒนาข้อเสนอแนะ ซึ่งพบว่า นักวิจัย ส่วนหนึ่งจะศึกษาระดับสมรรถภาพการวิจัยตามการรับรู้ของแต่ละบุคคลใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบ ดังงานวิจัยของจาริก อัจวารินทร์ (2528) ศึกษาการวิเคราะห์ตัวประกอบสมรรถภาพของนักวิจัยการศึกษา โดย สกัดองค์ประกอบที่สำคัญของสมรรถภาพการวิจัยของนักวิจัยทางการศึกษาได้ 8 องค์ประกอบ แบ่งได้เป็นสอง กลุ่ม คือ ด้านความสามารถในการทำวิจัยและลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย และผลการวิเคราะห์องค์ประกอบ ของ ประภารัตน์ มีเหลือ (2540) เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูนักวิจัย พบว่า สมรรถภาพที่สำคัญมี 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านความรู้ ความสามารถในการระเบียบวิธีวิจัยและการดำเนินการวิจัย 2) ด้านทักษะในการ พัฒนาการเรียนการสอน 3) ด้านจรรยาณักวิจัย 4) ด้านบุคลิกภาพและคุณธรรมของครู 5) ด้านทักษะในการเก็บ รวบรวมข้อมูล 6) ด้านความสามารถในการประเมินผลการเรียนรู้และการใช้ข้อมูลข่าวสารและ 7) ด้าน ความสามารถในการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ นักวิจัยอีกส่วนหนึ่งจะศึกษาความสัมพันธ์ โดยมี

ตัวแปรสมรรถภาพการวิจัยเป็นตัวแปรต้น ได้แก่ งานวิจัยของ สุชาดา ปภากจน์ (2539) ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิตงานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยแบ่งตัวแปรสมรรถภาพการวิจัยออกเป็น 2 ด้านคือ จิตอารมณ์และความรู้ความสามารถ สำหรับงานวิจัยของ อาทิตยา ช้างสีสังข์ (2545) วิจัยเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า สมรรถภาพการวิจัย ประกอบด้วยตัวแปร การอ่านงานวิจัย การเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการวิจัย การรับรู้ความสามารถของตนในการทำวิจัย ทักษคติเชิงวิทยาศาสตร์และลักษณะนิสัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย ส่งผลต่อผลิตภาพการวิจัย และยังพบว่านักวิจัยส่วนหนึ่งมีการสร้างเครื่องมือวัดสมรรถภาพการวิจัย ได้แก่ ดิเรก สุขสุนัย(2547) ได้วัดความสามารถทางการวิจัยปฏิบัติการของครูครอบคลุมความสามารถทางการวิจัยปฏิบัติการ 7 ด้าน คือ 1) การคัดเลือก/การกำหนดปัญหาวิจัย 2) การวิเคราะห์สภาพปัญหา/สาเหตุของปัญหา/ การกำหนดปัญหาวิจัย/วัตถุประสงค์ของการวิจัย 3) การกำหนดแผนเพื่อแก้ปัญหา/พัฒนาผู้เรียน 4) การเก็บรวบรวมข้อมูล 5) การวิเคราะห์ข้อมูล 6) การสรุปและอภิปรายผลและ 7) การสะท้อนความคิดและการเผยแพร่ การวิจัย ธีระวัฒน์ ฆะราช (2546) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสมรรถภาพการวิจัยปฏิบัติการระหว่างครูนักวิจัยที่มีตำแหน่งทางวิชาการและความต่อเนื่องทางการทำวิจัยแตกต่างกัน ได้วัดสมรรถภาพการวิจัยปฏิบัติการของครูนักวิจัยโดยจำแนกสมรรถภาพการวิจัยออกเป็น 1) ความรู้ความสามารถในระเบียบวิธีวิจัยและการดำเนินการวิจัย 2) สมรรถภาพด้านจิตอารมณ์ 3) ความสามารถด้านการพัฒนาการเรียนการสอน คณะกรรมการวิจัยสาขามนุษยศาสตร์และศิลปศาสตร์ ของโครงการบัณฑิตศึกษาของประเทศอังกฤษ (อ้างถึงใน ศจีมาศ ขวัญเมือง, 2548) กำหนดสมรรถภาพการวิจัยไว้ 7 ประการได้แก่ ทักษะและเทคนิควิจัย สิ่งแวดล้อมการวิจัย การบริหารงานวิจัย ประสิทธิภาพส่วนบุคคล ทักษะการสื่อสาร การสร้างเครือข่ายและทีมวิจัยและประการสุดท้าย การวางแผนอาชีพ โดยระบุรายละเอียดในการประเมินสมรรถภาพการวิจัยไว้ทั้งสิ้น 36 ข้อ ซึ่งมีความสอดคล้องเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและครอบคลุมทุกตัวแปรในงานวิจัยของจารึก อัจฉารินทร์(2528) สุชาดา ปภากจน์ (2539) และอาทิตยา ช้างสีสังข์ (2545) โดยเพิ่มประเด็นเกี่ยวกับทักษะการหาทุนสำหรับการวิจัยตลอดจนทักษะการทำงานเป็นทีมวิจัยด้วย ส่วนงานวิจัยของกานดา พูลลาภทวี (2523), และ สุพรรณิ ลินโพธิ์ (2546) ได้ศึกษาสมรรถภาพครูนักวิจัย พบว่า สมรรถภาพครูนักวิจัย นั้นประกอบด้วย 2 มิติหลัก ได้แก่ มิติด้านสมรรถภาพการวิจัย และมิติด้านจรรยาบรรณนักวิจัย หรือด้านจิตอารมณ์ วันทนา ชูช่วย (2533), พีระวัฒน์ วงษ์พรม (2533), เขียวภา เจริญบุญ(2537), สุนทร เทียนงาม(2538), สุนันท์ ปันนุกา(2540), และนลินี วารี(2544) พบว่าองค์ประกอบรวมถึงปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยของครู ได้แก่ ผู้บังคับบัญชาส่งเสริมและสนับสนุนในการทำวิจัย การสนับสนุนการวิจัยจากหน่วยงาน การมีแหล่งค้นคว้าข้อมูลที่เหมาะสม การมีความรู้ที่เหมาะสมในการทำวิจัย การมีลักษณะและเจตคติของนักวิจัย

4.1.2 ปัจจัยด้านทรัพยากรการทำวิจัย

ผลการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การทำงานวิจัยนอกจากจะขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับนักวิจัยที่กล่าวมาแล้วข้างต้นยังพบว่า มีปัจจัยอื่นที่เกี่ยวข้องอีก ดังเช่นงานวิจัยของสมใจ จิตพิทักษ์ (2532) ศึกษาปัจจัยด้านลักษณะหน่วยงานพบว่า ตัวแปรขนาดของหน่วยงาน การสนับสนุนจากหน่วยงาน ความเป็นธรรมในการจัดสรรทุนวิจัย ความเห็นความสำคัญของผู้บริหารระดับมหาวิทยาลัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนนโยบายการตัดสินใจในระดับมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กับผลิตภาพการวิจัย สามารถอธิบาย

ความแปรปรวนของผลผลิตภาพการวิจัยได้ สอดคล้องกับการวิเคราะห์การบริหารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตภาพการวิจัยของวิทยาลัยครูกรมศึกษาวิทยาลัยครูสุรินทร์ของ สัมมนา ธรนิษฐ์ (2536) ที่พบว่า ปัจจัยด้านสถาบัน ได้แก่การสนับสนุนทุนวิจัย บรรยากาศทางวิชาการของสถาบัน และผู้บริหารสถาบันเป็นปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับผลผลิตภาพการวิจัย งานวิจัยของ สุพันธ์ ปันนุภา (2540) พบว่าปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยได้แก่ แหล่งค้นคว้าข้อมูล เงินสนับสนุนการวิจัย วัสดุอุปกรณ์การทำวิจัย การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน เวลาที่ใช้ในการทำวิจัยและผลตอบแทนที่ได้รับมีอิทธิพลทางตรงในระดับต่ำต่อผลผลิตภาพการวิจัย แต่ อทิตยา ช้างสีสังข์ (2545) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงกลาโหมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พบว่า ปัจจัยด้านแหล่งค้นคว้าข้อมูล เงินทุนสนับสนุนการทำวิจัย อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย การได้รับสนับสนุนจากหน่วยงาน ผู้บริหารและเพื่อนร่วมงาน เวลาสำหรับการทำวิจัยภาระงานที่เอื้อต่อการทำวิจัย และผลตอบแทนที่จะได้รับจากการทำวิจัยไม่มีผลต่อผลผลิตภาพการวิจัย สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ปัจจัยด้านทรัพยากรการทำวิจัย ดังนี้คือ งบประมาณการวิจัย วัสดุอุปกรณ์และเทคโนโลยีการทำวิจัย และแหล่งค้นคว้าข้อมูล และขอเสนอรายละเอียดในแต่ละด้านดังนี้

4.1.2.1 งบประมาณการวิจัย

ศิริโรจน์ ผลพันธิน (2549) ได้สรุปรูปแบบการบริหารงบประมาณการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน มีรูปแบบการบริหารทุนวิจัยภายในและทุนวิจัยภายนอกสถาบัน ดังนี้การบริหารทุนวิจัยภายในด้านการสนับสนุนการวิจัย ไม่มีข้อจำกัดในด้านจำนวนโครงการที่เสนอจำนวนงบประมาณที่ขอและเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ซึ่งแต่ละสถาบันมีเกณฑ์การพิจารณาเงินทุนและการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการวิจัย โดยในบางสถาบันมีการสนับสนุนโครงการวิจัยที่เสนอในนามกลุ่มวิจัย ด้านการอนุมัติจำนวนเงินแก่นักวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่สถาบันอนุมัติทุนวิจัยโดยไม่จำแนกนักวิจัยรุ่นใหม่หรือรุ่นเก่า แต่ใช้เกณฑ์ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการวิจัยเป็นหลักในการพิจารณาเงินทุน กลุ่มที่สองกลุ่มนี้ได้รับทุนวิจัยไม่เท่ากัน ด้านการเบิกจ่าย โดยส่วนใหญ่มีการแบ่งการเบิกจ่าย 3 วง โดยนักวิจัยได้รับเงินงวดแรกในวันที่ลงนามในสัญญาโครงการและได้รับงวดสุดท้ายในวันที่ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ และด้านการติดตามและประเมินผลได้กำหนดให้นักวิจัยส่งรายงานความก้าวหน้าและรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และกำหนดมาตรการลงโทษเป็นระดับต่างๆสำหรับนักวิจัยที่ไม่ส่งผลงานวิจัยหรือส่งช้ากว่ากำหนด สำหรับการบริหารทุนวิจัยภายนอก มีลักษณะการบริหาร 2 รูปแบบ คือรูปแบบหน่วยบริหารงานวิจัย ทำหน้าที่เป็นหน่วยรวบรวมข้อมูลนักวิจัยที่ได้รับทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก โดยคณะวิชาเป็นผู้ติดตามและกำกับดูแลการใช้เงินทุนและการส่งผลงานวิจัยของนักวิจัยแก่เจ้าของทุน และรูปแบบหน่วยงานบริหารงานวิจัย ทำหน้าที่เป็นทั้งหน่วยรวบรวมข้อมูลและติดตามผลการวิจัย โดยทุกโครงการวิจัยที่ได้รับทุนภายนอก นักวิจัยต้องรายงานให้หน่วยงานบริหารงานวิจัยทราบและส่งรายงานความคืบหน้าและรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์แก่หน่วยบริหารงานวิจัยของสถาบันด้วย ทั้งนี้สถาบันดำเนินการหักค่าใช้จ่ายจากนักวิจัยที่ได้รับทุนวิจัยภายนอกประมาณ 10 %- 15% เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับค่าสาธารณูปโภคของสถาบัน นอกจากนั้น วิจารย์ พานิช (2540) มีความเห็นต่อการจัดสรรทุนและการบริหารเงินว่า การจัดสรรทุนควรใช้ “ระบบคุณภาพ” (merit system) คือจัดให้ตามคุณภาพและความสอดคล้องกับนโยบายลำดับความสำคัญด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยจะต้องจัดสรรให้เพียงพอที่จะได้ผลงานที่มีคุณภาพ ส่วนการบริหารเงิน วิจารย์ พานิช เสนอให้หัวหน้าโครงการวิจัยลงนามรับเงินทั้งหมดตามระเบียบราชการ แต่รับ

จริงเพียง 1/3 อีก 2/3 ลงนามให้คณะเก็บรักษาไว้ในบัญชีพิเศษ (ซึ่งมีคอกเบี้ย) เมื่อหัวหน้าโครงการใช้เงินงวดแรกหมดจึงเขียนรายงานความก้าวหน้าขอเบิกเงิน 1/3 ถัดไป ข้อดีต่อส่วนรวม 2 ประการ คือ (1) นักวิจัยรู้สึกว่าจะต้องถูกตรวจสอบการเอาเงินไปแล้วไม่ทำวิจัยจึงลดลง (2) เงินที่ฝากไว้ที่คณะ ซึ่งอยู่ในธนาคารเกิดดอกเบี้ยสามารถนำมาใช้เป็นทุนวิจัยประเภทเร่งด่วนได้อีกเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการเริ่มต้นทำวิจัยโดยเร็ว ไม่สามารถขอจากงบประมาณแผ่นดินได้ ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2549) ได้ศึกษาอนาคตภาพการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้ด้านงบประมาณประกอบด้วย กำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุกในการเพิ่มทุนสนับสนุนงานวิจัย จัดสรรงบประมาณส่งเสริมอาจารย์ใหม่เพื่อการวิจัย ปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณให้สอดคล้องกับธรรมชาติงานวิจัยในแต่ละสาขาวิชาหรือแต่ละคณะ และการแสวงหาแหล่งทุนบริจาคจากองค์กรภายนอกเพื่อพัฒนางานวิจัยของมหาวิทยาลัย

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(2550) เห็นความสำคัญของการพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นนักวิจัยอาชีพเพื่อเพิ่มศักยภาพของอาจารย์ในการผลิตผลงาน และนวัตกรรมอันเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ จึงมีโครงการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาปีงบประมาณ 2550-2555 โดยจัดสรรทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยให้แก่อาจารย์โดยเน้นการสร้างเส้นทางนักวิจัยอาชีพของอาจารย์ตั้งแต่ระดับอาจารย์รุ่นใหญ่ อาจารย์รุ่นกลาง รวมถึงการสร้างกลุ่มวิจัยเฉพาะทางในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ จำนวนทุนอุดหนุนที่จัดสรร ดังนี้ 1) ทุนวิจัยระดับหลังปริญญาเอก จำนวนปีละประมาณ 30 ทุน 2) ทุนวิจัยสำหรับทุนพัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ จำนวนปีละประมาณ 150 ทุน 3) ทุนวิจัยสำหรับทุนพัฒนาอาจารย์รุ่นกลาง จำนวนปีละประมาณ 70 ทุน 4) ทุนพัฒนากลุ่มวิจัย จำนวนปีละประมาณ 20 ทุน 5) ผลงานตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติที่มี impact factor จำนวน 250 เรื่อง 6) ผลงานตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือวารสารที่อยู่ในฐานสากล จำนวน 750 เรื่อง 7) นักศึกษาในระดับปริญญาโทจำนวน 250 คน หรือ ปริญญาเอก 125 คน และโครงการทุนพัฒนาอาจารย์นักวิจัยหลังปริญญาเอก (Postdoctoral Program) ในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยสู่การเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศโดยการผลิตนักวิชาการให้มีความเชี่ยวชาญระดับสูงในสาขาใดสาขาหนึ่ง เพื่อรองรับการผลิตบุคลากรระดับเชี่ยวชาญสูงเหล่านี้สถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยในสถานการณ์ปัจจุบัน ได้ก้าวมาถึงขั้นที่มีความต้องการอาจารย์ที่ผ่านประสบการณ์วิจัยหลังปริญญาเอก หลายมหาวิทยาลัยระดับชั้นนำของประเทศกำลังพัฒนาตนเองสู่ทิศทางการสร้างความเป็นเลิศเพื่อเข้าสู่มหาวิทยาลัยระดับโลก (world-class universities) ซึ่งจะส่งผลต่อการยกระดับด้านคุณภาพของอุดมศึกษาไทยโดยรวม โดยจัดสรรทุนวิจัยสำหรับทุนหลังปริญญาเอกจำนวนปีละ 30 ทุน

สำหรับไทยเรานั้นสัดส่วนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชน ยังอยู่ในระดับที่ต่ำมาก คือประมาณร้อยละ 5 – 6 ของค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาทั้งหมดของประเทศในขณะที่ประเทศเกาหลีมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายดังกล่าวในภาคเอกชนสูงถึงร้อยละ 84 และได้หัน ซึ่งแม้การวิจัยและพัฒนาจะอยู่ในมือรัฐเป็นส่วนใหญ่ ก็ยังมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยในภาคเอกชนสูงถึงร้อยละ 40 ของค่าใช้จ่ายเพื่อการวิจัยทั้งหมด ซึ่งสภาพดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงสถานภาพของอุตสาหกรรมในประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมการผลิตที่มีการใช้เทคโนโลยีสำเร็จรูปจากต่างประเทศเข้ามาผลิตตัวสินค้าต่าง ๆ โดยมุ่งหวังผลเชิงพาณิชย์ระยะสั้น ทำให้อุตสาหกรรมในประเทศมุ่งเน้นแต่เรื่องการนำเข้าเทคโนโลยีและเครื่องจักร การหาวิธีเพิ่มหรือการริเริ่มนวัตกรรม

ที่แท้จริง เมื่อประกอบกับมาตรการแทรกแซงและจูงใจจากรัฐที่ยังมีไม่มากพอ ก็ยิ่งทำให้กิจกรรมการวิจัยและพัฒนาในภาคเอกชนยิ่งขาดแรงกระตุ้นลงไปอีก สอดคล้องกับพิเชฐ (2546) ได้ศึกษาถึงสถานภาพงานวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา ในประเด็นทุนสนับสนุนการวิจัย พบว่าแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยในประเทศไทยมาจาก 4 ส่วนสำคัญดังนี้ 1) งบประมาณแผ่นดิน แบ่งออกเป็น ส่วนของงบประมาณประจำปีที่เสนอผ่านการพิจารณาของทบวงมหาวิทยาลัยและการสนับสนุนงบประมาณเพื่อทำโครงการวิจัยจากหน่วยงานของรัฐอื่นๆ (รวมรัฐวิสาหกิจ) 2) การขอรับการสนับสนุนทุนวิจัยจากหน่วยงานสนับสนุนการวิจัยประกอบด้วย สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) แหล่งสนับสนุนทุนวิจัยและพัฒนาอื่นๆ เช่น สำนักงานนโยบายพลังงานแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม เป็นต้น รวมถึงเงินกู้และความร่วมมือด้านการวิจัยจากต่างประเทศ เช่น ธนาคารโลก ธนาคารพัฒนาเอเชีย (ADB) ธนาคารเพื่อความร่วมมือระหว่างประเทศแห่งญี่ปุ่น (JBIC) การสนับสนุนเงินกู้จากต่างประเทศซึ่งไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการวิจัยโดยตรง แต่มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนงานวิชาการและวิจัย รวมทั้งการสร้างขีดความสามารถด้านวิชาการและการเรียนการสอน ความร่วมมือด้านการวิจัยจากต่างประเทศ ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของการแลกเปลี่ยนบุคลากรการทำโครงการวิจัยร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยของไทยกับต่างประเทศรวมถึงการได้รับเงินสนับสนุนเพื่อทำวิจัยด้วย 3) การสนับสนุนงานวิจัยจากภาคเอกชน และ 4) เงินรายได้ของมหาวิทยาลัย

สำหรับการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากสำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี ให้กับมหาวิทยาลัยราชภัฏนั้น งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 และงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 มีแผนงานการจัดสรรงบประมาณให้กับมหาวิทยาลัยราชภัฏจำนวน 4 แผนงาน ดังนี้ 1) แผนงานนโยบายและแผน 2) แผนงานจัดการศึกษาอุดมศึกษา 3) แผนงานบริการวิชาการแก่สังคมและ 4) แผนงานศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ในส่วนงบประมาณสำหรับการวิจัยนั้นยังไม่มีแผนงานวิจัยที่ชัดเจนจนกระทั่งในการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี ได้กำหนดแผนงบประมาณรายจ่ายให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ และพันธกิจของมหาวิทยาลัยมากยิ่งขึ้น โดยได้จัดทำแผนงบประมาณรายจ่ายเป็น 3 แผนงบประมาณ ดังนี้ 1) แผนงบประมาณเร่งรัดปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) แผนงบประมาณอนุรักษ์ สืบทอดประเพณี วัฒนธรรมที่ดีงาม และ 3) แผนงบประมาณสนับสนุนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรม ซึ่งผู้วิจัยได้สังเคราะห์งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 – พ.ศ. 2551 ที่สำนักงบประมาณได้จัดสรรให้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏทั่วประเทศไทย จำนวน 40 แห่ง และภาพรวมทั้งประเทศ โดยจำแนกเป็นงบประมาณที่ได้รับทั้งหมด และงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนทางด้านการวิจัย รายละเอียดดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงงบประมาณรายจ่ายด้านการวิจัยที่สำนักงานงบประมาณจัดสรรให้มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550- พ.ศ. 2551

ที่	มหาวิทยาลัย ราชภัฏ	ปีงบประมาณ 2550			ปีงบประมาณ 2551		
		จัดสรร ทั้งหมด	จัดสรร ด้านการวิจัย	ร้อยละ	จัดสรร ทั้งหมด	จัดสรร ด้านการวิจัย	ร้อยละ
1	กาญจนบุรี	173,745,400	5,000,000	2.88	191,537,100	5,500,000	2.87
2	กาฬสินธุ์	109,426,600	5,000,000	4.57	151,731,400	5,500,000	3.62
3	กำแพงเพชร	218,251,000	3,985,400	1.83	265,611,900	3,985,400	1.50
4	จันทระเกษม	269,279,700	7,701,000	2.86	287,910,300	8,470,500	2.94
5	ชัยภูมิ	78,010,600	2,000,000	2.56	121,979,300	2,200,000	1.80
6	เชียงใหม่	218,060,000	4,000,000	1.83	255,605,900	5,934,300	2.32
7	เชียงใหม่	295,564,700	13,325,600	4.51	422,892,300	17,800,000	4.21
8	เทพสตรี	223,107,600	5,000,000	2.24	231,366,300	5,500,000	2.38
9	ธนบุรี	233,583,800	5,000,000	2.14	252,908,600	5,500,000	2.17
10	นครปฐม	227,658,100	2,246,700	0.99	249,520,800	2,471,300	0.99
11	นครราชสีมา	212,319,600	7,870,000	3.71	270,204,200	3,321,300	1.23
12	นครศรีธรรมราช	202,545,800	6,900,600	3.41	212,802,300	7,590,600	3.57
13	นครสวรรค์	254,945,200	5,745,600	2.25	268,753,300	6,320,100	2.35
14	บ้านสมเด็จเจ้าพระยา	272,819,000	5,685,200	2.08	292,045,100	6,253,800	2.14
15	บุรีรัมย์	179,494,300	0	0.00	185,229,000	2,000,000	1.08
16	พระนครศรีอยุธยา	299,930,400	5,000,000	1.67	340,429,600	5,000,000	1.47
17	พระนครศรีอยุธยา	148,278,700	5,000,000	3.37	186,992,400	5,500,000	2.94
18	พิจิตร	249,089,700	5,150,300	2.07	298,755,500	5,665,500	1.90
19	เพชรบุรี	228,428,100	5,348,000	2.34	256,006,900	5,862,000	2.29
20	วไลยอลงกรณ์	248,466,300	5,334,000	2.15	267,330,000	5,897,200	2.21
21	เพชรบูรณ์	177,676,500	5,756,300	3.24	244,292,800	6,315,300	2.59
22	ภูเก็ต	201,514,100	5,000,000	2.48	257,780,600	6,000,000	2.33
23	มหาสารคาม	292,000,000	7,794,000	2.67	337,930,600	8,573,400	2.54
24	ยะลา	250,596,600	5,000,000	2.00	259,845,600	6,142,200	2.36
25	ราชภัฏวชิรเวศน์	161,869,600	5,000,000	3.09	204,716,900	5,538,500	2.71
		6,244,255,500	155,431,500	2.49	7,289,080,100	167,927,100	2.30

ตารางที่ 4 แสดงงบประมาณรายจ่ายด้านการวิจัยที่สำนักงานงบประมาณจัดสรรให้มหาวิทยาลัยราชภัฏ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 – พ.ศ. 2551 (ต่อ)

ที่	มหาวิทยาลัย ราชภัฏ	ปีงบประมาณ 2550			ปีงบประมาณ 2551		
		จัดสรร ทั้งหมด	จัดสรร ด้านการวิจัย	ร้อยละ	จัดสรร ทั้งหมด	จัดสรร ด้านการวิจัย	ร้อยละ
26	ร้อยเอ็ด	95,520,200	3,230,000	3.38	128,700,600	3,553,000	2.76
27	รำไพพรรณี	217,042,700	5,381,000	2.48	218,650,100	6,457,200	2.95
28	เลย	196,155,800	5,000,000	2.55	222,917,700	300,000	0.13
29	ลำปาง	216,672,800	5,977,800	2.76	271,460,800	6,575,500	2.42
30	ศรีสะเกษ	92,202,600	2,000,000	2.17	133,172,200	2,200,000	1.65
31	สกลนคร	223,873,700	4,111,700	1.84	244,684,400	7,881,300	3.22
32	สงขลา	302,078,600	5,000,000	1.66	307,497,900	6,300,600	2.05
33	สวนดุสิต	422,647,100	7,650,000	1.81	501,210,100	14,000,000	2.79
34	สวนสุนันทา	320,871,800	5,000,000	1.56	359,540,600	5,500,000	1.53
35	สุราษฎร์ธานี	189,913,700	3,080,400	1.62	260,611,200	5,000,000	1.92
36	สุรินทร์	208,173,900	5,310,000	2.55	219,249,100	5,841,000	2.66
37	หมู่บ้านจอมบึง	193,846,200	8,711,500	4.49	181,542,800	10,000,000	5.51
38	อุดรธานี	234,217,900	5,000,000	2.13	276,831,900	5,500,000	1.99
39	อุดรดิตถ์	327,211,600	2,615,000	0.80	338,217,800	5,620,200	1.66
40	อุบลราชธานี	221,369,900	8,000,000	3.61	251,643,200	8,000,000	3.18
	รวม	3,461,798,500	76,067,400	2.20	3,915,930,400	92,728,800	2.37
		8,888,459,900	209,910,100	2.36	10,230,109,100	241,570,200	2.36

ที่มา ร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2550-2551 สำนักงานงบประมาณ
สำนักนายกรัฐมนตรี

จากตาราง พบว่า งบประมาณรายจ่ายที่มหาวิทยาลัยราชภัฏได้รับการจัดสรรจากสำนักงานงบประมาณ
สำนักนายกรัฐมนตรี ประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2550 รวมทั้งสิ้น 8,888,49,900 บาท จัดสรรในด้านการวิจัย
จำนวน 209,910,100 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.36 สำหรับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณพ.ศ. 2551
มหาวิทยาลัยราชภัฏ 40 แห่งทั่วประเทศ ได้รับการจัดสรรงบประมาณทั้งสิ้น จำนวน 10,230,109,100 บาท โดย
ได้รับงบประมาณสนับสนุนด้านการวิจัย จำนวน 241,570,200 บาท คิดเป็นร้อยละ 2.36

ตารางที่ 5 ค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย ระหว่างปี 2544-2548

Gross Domestic Expenditure on R&D of Thailand between 2001-2005

รายการ	2544	2546	2548
1 ค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนา (ล้านบาท)	11,065	15,499	16,667
1.1 จากการลงทุนภาคเอกชน (ล้านบาท)	3,532	5,820	7,592
1.2 จากแหล่งงบประมาณแผ่นดิน(ล้านบาท)	6,250	7365	7,735
1.3 จากแหล่งอื่นๆ (ต่างประเทศ,เอกชนไม่ค้ากำไร,ไม่ระบุ)	1,283	2,314	1,340
2 สัดส่วนของข้อ 1.1 : 1.2	0.6 : 1	0.8 : 1	0.9 : 1
3 งบประมาณแผ่นดินทั้งหมด (ล้านบาท)	910,000	999,900	1,250,000
4 งบประมาณแผ่นดินเพื่อการวิจัย / งบประมาณแผ่นดินทั้งหมด (%)	0.68	0.74	0.62
5 ค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนาที่ดำเนินการโดยภาคเอกชน (รัฐวิสาหกิจ) (ล้านบาท)	4,009	6,805	7,268
6 ค่าใช้จ่ายทางการวิจัยเพื่อพัฒนาที่ดำเนินการโดยภาคอุดมศึกษา (รวมทั้งของรัฐและเอกชน) (ล้านบาท)	1,950	4,804	6,380
7 ผลผลิตมวลรวมภายในประเทศ (ล้านบาท)	5,123,418	5,930,362	7,087,660
8 GERD / GDP (%)	0.22	0.26	0.24

ที่มา : ค่าใช้จ่ายและบุคลากรทางการวิจัยและพัฒนาของประเทศ ประจำปี 2550 สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2550

จากตารางผู้วิจัยขอสรุปรายงานในปี พ.ศ.2548 ดังนี้ ประเทศไทยมีค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนา จำนวนทั้งสิ้น 16,666.78 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนาทั้งหมดคิดเป็นร้อยละ 0.24 ของผลผลิตรวมในประเทศ (GDP) ทั้งนี้เป็นงบประมาณแผ่นดินในการวิจัยและพัฒนา จำนวน 7,735.14 ล้านบาท หรือร้อยละ 0.62 ของงบประมาณรายจ่ายประจำปี 2548

ตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนา จำแนกตามหน่วยดำเนินการและแหล่งทุน

R&D expenditure classified by sector of performance and source of funds

หน่วย : บาท

หน่วยดำเนินการ	แหล่งทุน		รวม
	งบประมาณแผ่นดิน	อื่น ๆ	
รัฐบาล	2,777,631,051 16.67%	81,602,188 0.49%	2,859,233,239 17.16%
อุดมศึกษา	4,345,185,574 26.07%	2,035,331,075 12.21%	6,380,516,649 38.28%
รัฐวิสาหกิจ	505,900,203 3.04%	83,616,264 0.50%	589,516,467 3.54%
ภาคเอกชน	0 0.00%	6,678,776,676 40.07%	6,678,776,676 40.07%
เอกชนไม่คำกำไร	106,425,978 0.64%	52,310,655 0.31%	158,736,633 0.95%
รวม	7,735,142,806 46.41%	8,931,636,858 53.59%	16,666,779,664 100.00%

จากตารางที่ 6 ค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย ในปี 2548 จำแนกตามหน่วยดำเนินการ พบว่า ค่าใช้จ่ายของภาคเอกชนมีมากที่สุด 6,678.78 ล้านบาท หรือร้อยละ 40.0 รองลงมาคือภาคอุดมศึกษา 6,380.51 ล้านบาท หรือร้อยละ 38.3 และภาครัฐบาล 2,857.23 ล้านบาท หรือร้อยละ 17.2 เมื่อจำแนกตามแหล่งทุนแล้ว พบว่า ภาคเอกชนเป็นแหล่งที่ให้ทุนมากที่สุด 7,592.20 ล้านบาท หรือร้อยละ 45.5 รองลงมาเป็นภาครัฐบาล 5,246.09 ล้านบาท หรือร้อยละ 31.5 และภาคอุดมศึกษา 2,487.92 ล้านบาท หรือร้อยละ 14.9 ส่วนค่าใช้จ่ายทางการวิจัยและพัฒนา จำแนกตามแหล่งทุน (Source of funds) และแหล่งอื่น พบว่าได้จากงบประมาณแผ่นดินร้อยละ 46.4 และจากแหล่งอื่นๆ ร้อยละ 53.6

4.1.2.2 วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการวิจัย

ความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี จัดได้ว่าเป็นปัจจัยที่โดดเด่นมากในช่วงสองทศวรรษนี้ ทำให้การพัฒนาทางการวิจัยเจริญรุดหน้าและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีได้อย่างคุ้มค่า การพัฒนาศักยภาพการวิจัยภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ที่ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างไร้พรมแดน ส่งผลให้การดำเนินงานด้านการวิจัยประสบความสำเร็จตอบสนองต่อการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและการศึกษา ไม่ว่าจะนำวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาระบบสารสนเทศทางการวิจัย ทำให้สามารถนำมาใช้บริหารและจัดการงานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการและคุณภาพการศึกษาให้ผู้เรียนรู้จักพัฒนาและนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาใช้ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนและการวิจัย ดังที่ สำนักงานรับรองมาตรฐานการศึกษา (สมศ.) (2550) ได้กำหนดตัวบ่งชี้เกี่ยวกับการวิจัย โดยกำหนดให้สถาบันอุดมศึกษามีการพัฒนาระบบและกลไกในการสนับสนุนการผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ โดยสถาบันอุดมศึกษาต้องมีการบริหารจัดการงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่มีคุณภาพโดยมีแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบและมีกลไกส่งเสริมสนับสนุนครบถ้วน เพื่อให้สามารถดำเนินการได้ตามแผนที่กำหนดไว้ ทั้งการสนับสนุนด้านการจัดหาแหล่งทุนวิจัยและการจัดสรรทุนวิจัย การส่งเสริมพัฒนาสมรรถนะแก่นักวิจัยและทีมวิจัย การสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นซึ่งรวมถึงทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรการเงิน เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ตลอดจนจัดระบบสร้างขวัญและกำลังใจแก่นักวิจัยอย่างเหมาะสม

4.1.2.3 แหล่งค้นคว้าข้อมูล

งานวิจัยของถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข(2549) ได้ให้ข้อเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับห้องสมุดซึ่งเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าการวิจัยว่า ควรเพิ่มศักยภาพห้องสมุดให้คณาจารย์และนักศึกษาเข้าถึงห้องสมุด พัฒนาระบบของห้องสมุดให้เป็นศูนย์การเรียนรู้มากกว่าเป็นแค่ห้องสมุดหรือศูนย์ข้อมูล ทั้งนี้ควรวางมาตรการวัดคุณภาพและปริมาณการใช้ฐานข้อมูลประเภทต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ให้มีหน่วยงานเฉพาะที่ดูแลทั้งระบบฐานข้อมูลและมีหน่วยงานติดต่อประชาสัมพันธ์ทำการตลาด สร้างเครือข่ายระบบฐานข้อมูลในเชิงรุก นำเสนอข้อมูลและผลงานวิจัยต่างๆไปยังหน่วยงานภายนอกทั้งในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งสอดคล้องกับจรัส สุวรรณเวลา (2543) ได้กล่าวถึงนโยบายในการส่งเสริมการวิจัยว่า มหาวิทยาลัยควรจัดการและมีกลไกในการปรับปรุงในเรื่องต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยดังนี้) ข้อมูล ศูนย์เอกสารที่เป็นพื้นฐานในการวิจัย 2) ห้องสมุดเพื่อการวิจัย 3) การจัดการเรื่องเครื่องมืออุปกรณ์เพื่อการวิจัย 4) รางวัลและทุนวิจัย 5) การพัฒนาบุคลากรด้านวิจัย 6) การประชาสัมพันธ์และการเผยแพร่ผลงานวิจัย ส่วนสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการที่จะให้เกิดการวิจัย เพิ่มปริมาณ หรือปรับปรุงคุณภาพของ งานวิจัยในมหาวิทยาลัยนั้น การมีแต่ความคิดความหวังหรือความตั้งใจคงจะไม่พอ จะต้องมียุทธศาสตร์ที่เป็นปัจจัยสำคัญรองรับอยู่จึงจะเกิดการพัฒนาได้จริง นอกจากนโยบายระบบกำลังคน และทุนแล้ว สิ่งจำเป็นพื้นฐานเพื่อพัฒนาการวิจัยยังมีฐานข้อมูล ทั้งข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิในรูปของห้องสมุด ศูนย์เอกสารและศูนย์ข้อมูลต่างๆ ห้องปฏิบัติการ เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ และบริการคอมพิวเตอร์

นอกจากแหล่งข้อมูลดังที่ได้กล่าวข้างต้นแล้ว ในปัจจุบันพบการค้นคว้าข้อมูลเพื่อใช้อ้างอิงหรือใช้ประกอบการเขียนรายงานการวิจัยนั้น ไม่ได้ยุ่งยากและลำบากเท่ากับอดีตที่เคยผ่านมา เนื่องจากปัจจุบันหน่วยงานต่างๆ ได้นำเทคโนโลยีเข้ามามีใช้ในการรวบรวมข้อมูลหรือจัดทำแหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อ

ประโยชน์ในการวิจัย เช่น สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2550) ได้จัดพิมพ์หนังสือเรื่อง แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อประโยชน์ในการวิจัย ได้รวบรวมแหล่งข้อมูลในประเทศไทยที่น่าเสนอในรูปแบบของอิเล็กทรอนิกส์ที่มีประโยชน์โดยตรงต่อการศึกษาค้นคว้าวิจัย ทั้งนี้เพื่อเป็นการเผยแพร่ แบ่งปันความรู้เรื่อง แหล่งข้อมูลอันสูงค่าที่คุณค่าที่มีพร้อมให้บริการต่อผู้ใช้อย่างหลากหลายและลึกซึ้งในปัจจุบัน ในหนังสือเล่มนี้ได้เรียงข้อมูลตามลักษณะของการเรียงตัวอักษรภาษาอังกฤษ (A-Z) โดยใช้ที่อยู่บนเว็บไซต์ (URL) เป็นหลักในการจัดเรียงข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าจะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ที่สนใจในการทำวิจัยและเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้อ่านงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยจึงขอแนะนำแหล่งข้อมูลที่ผู้วิจัยใช้ค้นคว้าในงานวิจัยเล่มนี้ให้ทราบดังนี้

ที่อยู่เว็บไซต์ (URL)	รายละเอียดสำคัญ
http://161.200.145.7/dcmsth/main.nsp?view=DCMS	ฐานข้อมูลวิทยานิพนธ์และงานวิจัยอิเล็กทรอนิกส์ฉบับเต็ม หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
http://agsserver.kku.ac.th/	ฐานข้อมูลงานวิจัย คณะเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
http://dcms.thailis.or.th/dcms/	ThaiLIS Digital Collection เป็นโครงการหนึ่งของ ThaiLIS ให้บริการสืบค้นฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์
http://grad.tu.ac.th	ฐานข้อมูลรวบรวมผลงานวิจัยและบทความวิทยานิพนธ์ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
http://gs.kku.ac.th/tpub	ฐานข้อมูลเผยแพร่ผลงาน วิทยานิพนธ์/การศึกษานิพนธ์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น
http://ird.wu.ac.th/source_fundv.2.htm	ฐานข้อมูลแหล่งทุนวิจัย สถาบันวิจัยและพัฒนามหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
http://library.cmu.ac.th/data_elec.php	ฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
http://library.cmu.ac.th/digital_collection/theses/index.php	ฐานข้อมูล CMU e-Theses สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
http://library.kku.ac.th/	ฐานข้อมูลสำนักวิทยบริการ สำนักหอสมุดและทรัพยากรการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยขอนแก่น
http://library.nu.ac.th/	ฐานข้อมูลห้องสมุด สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยนเรศวร
http://portal.nso.go.th/otherWS-world-context-root/index.jsp	ฐานข้อมูลสถิติ สำนักงานสถิติแห่งชาติ
http://reg.mfu.ac.th/research/project/name.html	ฐานข้อมูลงานวิจัย มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
http://uc.thailis.or.th/	ฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็มในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะวิทยานิพนธ์และรายงานวิจัย ที่มีให้บริการในห้องสมุดมหาวิทยาลัยต่างๆทั่วประเทศ ภายใต้โครงการพัฒนาเครือข่ายห้องสมุดในประเทศไทย(Thailis) ของ สกอ.
http://www.car.chula.ac.th/curef%2Ddb/	ฐานข้อมูลเพื่อการค้นคว้าวิจัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

http://www.grad.mahidol.ac.th/share/thesis/index.php?lang=th	ฐานข้อมูลบทความวิทยานิพนธ์ มหาวิทยาลัยมหิดล
http://www.lib.ku.ac.th/html/page.php?page=main	ฐานข้อมูลสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
http://thaiedresearch.org/	ฐานข้อมูลการวิจัยการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ
http://www.thairesearch.in.th/	ฐานข้อมูลวิจัยไทย ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และ คอมพิวเตอร์แห่งชาติ(ศสท.) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีแห่งชาติ(สวทช)

4.2 การบริหารงานวิจัย

การบริหารงานวิจัย เป็นวิธีการสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้เกิดงานวิจัยที่ดีสร้างศักยภาพนักวิจัยและเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้งานวิจัยประสบความสำเร็จตามนโยบายและเป้าหมายนับเป็นหนทางหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการของสถาบันและนำไปสู่การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ซึ่งมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมที่ดีแก่ประเทศอย่างต่อเนื่องกันไป จรัส สุวรรณเวลาและคณะ (2534) ได้ให้ทัศนะไว้ว่า การบริหารงานวิจัยมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาศักยภาพการวิจัย การกำหนดทิศทาง การจัดลำดับความสำคัญ การจัดสรรทรัพยากร การปรับระเบียบและระบบ ตลอดจนการดำเนินการและจัดการต่างๆ มีส่วนในการทำวิจัยหรือพัฒนาการวิจัยก้าวหน้าไปตามเป้าหมาย หรือทำให้หยุดชะงัก หรือแม้แต่ถอยหลัง การบริหารงานวิจัยจำเป็นต้องมีลักษณะพิเศษแตกต่างจากการบริหารโดยทั่วไปอยู่ไม่น้อยเพราะการบริหารงานวิจัยเป็นการบริหารวิชาการ ซึ่งต้องอาศัยกำลังความคิดของแต่ละบุคคลเป็นหลัก การบริหารจะต้องเอื้อให้ผู้วิจัยแต่ละคนสามารถใช้ความคิดได้โดยอิสระ มีโอกาสสร้างสรรค์ได้ การทำงานภายในกรอบหรือกฎเกณฑ์ต่างๆ ซึ่งเป็นกรอบที่กระชับเท่าใด ก็มีผลให้ความสามารถที่จะผลิตผลงานมีน้อยลงเท่านั้น ขณะเดียวกันการวิจัยก็จำเป็นต้องมีแรงกระตุ้นชักนำและดูแลจึงจะได้ผลดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาคุณภาพของผลงานวิจัย

วิจารณ์ พานิช (2540) ได้นำเสนอแนวคิดการบริหารงานวิจัยจากประสบการณ์ โดยกล่าวว่า การบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยที่สำคัญอย่างหนึ่ง คือ การบริหารเพื่อสร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการชื่นชมที่ผลงาน ไม่ใช่ชื่นชมวัตถุหรือตัวเงิน ที่มาในรูปของเครื่องมือวิจัยและทุนวิจัย วิธีปฏิบัติดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือสร้างวัฒนธรรม “ค่าของคนอยู่ที่ผลของงาน” โดยหากจะให้มหาวิทยาลัยสามารถผลิตผลงานวิจัยได้อย่างแท้จริงจะต้องมีการเปลี่ยนแปลงทั้งเชิงวัฒนธรรมและเชิงโครงสร้างอย่างมาก เนื่องจากสภาพการวิจัยในประเทศแล้ว ซึ่งเป็นเครื่องบอกเราว่ามีวัฒนธรรมที่ขัดขวางความก้าวหน้าของการวิจัยอยู่มาก หากจะส่งเสริมการวิจัยให้ได้ผลจริงจัง ก็ต้องทำความเข้าใจและแก้ไขปัญหาเชิงวัฒนธรรมให้ได้ โดยจะต้องเริ่มต้นแก้ไขปัญหาระบบการวิจัยโครงสร้างในสถาบันอุดมศึกษาเสียก่อน ส่วนวัฒนธรรมการวิจัยที่ควรมีการพิจารณาปรับเปลี่ยนและพัฒนา (วิจารณ์ พานิช, 2539) ได้แก่ 1) วัฒนธรรมผู้ผลิต – ผู้บริโภค 2) วัฒนธรรมผู้นำ – ผู้ตาม 3) วัฒนธรรมคุณภาพ – ปริมาณ 4) วัฒนธรรมเสรีภาพ 2 แบบ 5) วัฒนธรรมความเหมือน – ความแตกต่างหลากหลาย 6) วัฒนธรรมความสัมพันธ์แบบใหม่ 7) วัฒนธรรมสอน – เรียนรู้ – สร้างองค์ความรู้ 8) วัฒนธรรมอำนาจ – การเรียนรู้ 9) วัฒนธรรมความรู้สำเร็จรูป – กระบวนการเรียนรู้ 10) วัฒนธรรมความคิดสร้างสรรค์ 11) วัฒนธรรมยุทธวิธีการทำงานเดี่ยวและทีม 12) วัฒนธรรมมองใกล้ใจแคบใฝ่ต่ำ – มองไกลใจกว้างใฝ่สูง 13) วัฒนธรรมงาน

ประจำ – งานพัฒนา 14) วัฒนธรรมงานวิจัยเข็ม – วิจัยแท้ ในด้านการติดตามและประเมินผลจะต้องควบคู่ไปกับการให้ทุนให้โทษ จึงจะมีผลในทางปฏิบัติ ถือเป็นหลักการบริหาร ดังนั้นหัวหน้าโครงการที่ผลการติดตามประเมินผลดีก็ควรได้รับการตอบแทนที่ดี ส่วนหัวหน้าโครงการที่ได้รับเงินไปแล้ว งานไม่คืบหน้าควรได้รับการช่วยเหลือในขั้นแรกและได้รับการลงโทษไม่จัดสรรทุนวิจัยให้อีกในขั้นหลัง นอกจากนั้น วิจารย์ พานิช ยังเน้นการสร้างความเป็น “ประชาคมวิจัย” ขึ้นภายในมหาวิทยาลัย คณะหรือภาควิชา ความเป็นประชาคมวิจัยเกิดขึ้นเมื่อมีคนจำนวนหนึ่งมีเป้าประสงค์ร่วมกันจัดให้มีการพบปะเพื่อร่วมมือกันหรือส่งเสริมกันให้บรรลุวัตถุประสงค์ นั้นมีความเอื้ออาทรต่อกัน ร่วมมือกันตั้งเป้าหมายกำหนดแผนงาน ร่วมรับรู้ความก้าวหน้าของงาน ช่วยกันให้ความเห็นเพื่อปรับปรุงงานหรือแก้ปัญหาและร่วมกันยินดีเพื่อความก้าวหน้า หรือประสบความสำเร็จ ในทัศนะของรัตนา เพ็ชรอุไร (2542) ได้เสนอวิธีการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยของรัฐที่มีประสิทธิภาพโดยขึ้นอยู่กับปัจจัยดังต่อไปนี้ 1) นโยบายด้านการวิจัยที่ชัดเจนของมหาวิทยาลัย 2) แหล่งเงินทุนวิจัย 3) ศักยภาพในการวิจัย 4) หน่วยงานกลางที่เป็นกลไกในการบริหารงานวิจัย 5) กลยุทธ์ในการบริหารงานวิจัย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา(2546) ได้เสนอยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่ โดยในประเด็นการบริหารงานวิจัย ได้เสนอยุทธศาสตร์ดังนี้ 1) จัดตั้งคณะกรรมการพัฒนางานวิจัย กำหนดวงเงินสมทบการวิจัยให้กับคณาจารย์/หน่วยงานที่สามารถแสวงหาทุนวิจัยจากภายนอกได้ และเป็นโครงการที่มีประโยชน์ 2) สร้างความร่วมมือระหว่างสถาบันเป็น Consortium โครงการวิจัยขนาดใหญ่ และระยะยาวที่มีผลต่อการพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาการ และเป็นความต้องการของประเทศ 3) สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่จากหลักสูตรบัณฑิตศึกษาและศูนย์ความเป็นเลิศทางวิชาการ ให้นักศึกษาร่วมในโครงการวิจัย 4) สร้างมาตรการแรงจูงใจบุคลากรในการทำงานวิจัย เช่น ให้ผลงานวิจัยเป็นองค์ประกอบในการประเมินผลงาน 5) กำหนดวงเงินสนับสนุนการวิจัยของสถาบันเป็นสัดส่วนกับงบประมาณดำเนินการต่อปี 6) สร้างวาระการวิจัยของสถาบันทั้งระยะสั้น และระยะยาว เพื่อให้คณาจารย์ได้ใช้เป็นแนวทางในการสร้างโครงการวิจัย 7) จัดทำฐานข้อมูลผลการวิจัยของสถาบันเพื่อเป็นแหล่งค้นคว้าอ้างอิง 8) จัดตั้งหน่วยงานประสานงานการวิจัย การจัดสิทธิบัตร การติดตามผลการวิจัย การจ่ายค่าตอบแทนต่างๆ แก่นักวิจัยและแสวงหาแหล่งทุนวิจัย เป็นหน่วยงานกลางที่รับงานวิจัยต่างๆ เช่น ศูนย์บริการ Uni search ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกำหนดการวิจัยเป็นภารกิจของอาจารย์อย่างเป็นรูปธรรม

ศิริโรจน์ ผลพันธิน(2548) ได้ทำการศึกษารูปแบบการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา พบว่าการบริหารงานวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา ต่างประสบปัญหาที่มีสภาพคล้ายคลึงกัน นั่นคือนโยบายการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาขาดความชัดเจนในทิศทาง ผลงานวิจัยนำไปใช้ประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศน้อย การบริหารด้านทรัพยากรบุคคล มีการขาดแคลนนักวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเฉพาะนักวิจัยที่สามารถทำวิจัยในระดับลึก ด้านงบประมาณได้รับการจัดสรรจากรัฐอย่างไม่เพียงพอ การจัดสรรงบประมาณมีความล่าช้า ยุ่งยาก และไม่ทันต่อความต้องการในการนำไปใช้ประโยชน์ ด้านอุปกรณ์เครื่องมือการวิจัยไม่เพียงพอ จากผลการวิจัยได้เสนอรูปแบบการบริหารงานวิจัยในอนาคต ดังนี้ 1) ด้านนโยบาย รัฐควรส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยทุกประเภท สนับสนุนความเชื่อมโยงของระบบวิจัยให้มากกว่าปัจจุบัน ควรจัดทำแผนแม่บทการวิจัยระดับอุดมศึกษา ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาควรกำหนดนโยบายให้สถาบันมีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัยเฉพาะทาง 2) ด้านการจัดรูปองค์กร ควรผสมผสานระหว่างรูปแบบเครือข่ายกับแบบยึดหยุ่น มีสายบังคับบัญชาที่สั้น

เน้นความคล่องตัวและปรับเปลี่ยนตามสถานการณ์ 3) ด้านทรัพยากรบุคคล ควรสร้างและพัฒนาทั้งนักวิจัยที่มีตำแหน่งอาจารย์ เจ้าหน้าที่ที่มีตำแหน่งนักวิจัย และนักศึกษาในบัณฑิตศึกษา 4) ด้านงบประมาณ ควรใช้ระบบคุณธรรม เอื้ออำนวยความสะดวกต่อการทำวิจัย โดยเน้นผลลัพธ์ที่ได้จากผลงานวิจัยเป็นหลัก 5) ด้านคุณภาพงานวิจัย ควรให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สังคมหรือใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยให้มากขึ้น ควรมีหน่วยงานจัดการดูแลทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดจากผลงานวิจัย 6) ด้านความเชื่อมโยงของระบบวิจัย ควรมีการจัดตั้งสถาบันวิจัยเฉพาะทาง จัดตั้งหน่วยงานเชื่อมโยงองค์ความรู้สู่สังคม 7) ด้านความร่วมมือทางวิจัย ควรทำวิจัยแบบคณะวิจัยในรูปแบบเครือข่ายวิจัย ให้เครือข่ายวิจัยใช้ทรัพยากรวิจัยร่วมกันให้มากที่สุด ผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัย เรื่องบทบาทและศักยภาพของมหาวิทยาลัยในการเสริมสร้างและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เพื่อรองรับการเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 โดยสถาบันทรัพยากรมนุษย์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (2543) ระบุว่า ศักยภาพ 7 ด้านที่สำคัญ ที่จะนำมหาวิทยาลัยให้มีบทบาทในเรื่องการสอน การวิจัย การให้บริการทางวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติได้อย่างสมบูรณ์ต้องประกอบด้วย 1) คุณภาพของอาจารย์ 2) หลักสูตรที่เหมาะสม 3) คุณภาพของการวิจัย 4) ความเป็นสากลของมหาวิทยาลัย 5) การประกันคุณภาพ 6) ความคุ้มค่าของการลงทุน 7) ความเสมอภาคในการศึกษา โดยองค์ประกอบศักยภาพด้านคุณภาพของการวิจัย มีตัวบ่งชี้ดังนี้ คือ ดีพิมพ์ในวารสารที่เป็นที่ยอมรับในประเทศและต่างประเทศ เป็นประโยชน์ต่อสังคม เช่น แก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคม สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงและพัฒนาต่อไปได้

4.3 ปัจจัยด้านนโยบายและแผนงานระดับประเทศ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยในระดับอุดมศึกษา

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกด้านนโยบายและแผนงานระดับประเทศ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพการวิจัยในระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยเห็นว่านโยบายและแผนงานในระดับประเทศมีผลกระทบโดยภาพรวมต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยในระดับอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษานโยบายและแผนงานระดับประเทศ ดังนี้ 1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) 2) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551-2553) 3) แผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา(พ.ศ. 2551-2555) 4) ร่างพระราชบัญญัติวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ.... 5) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 6) แผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2550-2564) ซึ่งขอเสนอรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

4.3.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) มีแนวทางการพัฒนาบนพื้นฐานของการให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” โดยยึดหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ขณะเดียวกัน ได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเพื่อปรับตัวและแสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทันโลกาภิวัตน์และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วย เป้าหมายการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ที่สำคัญได้แก่ เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคน โดยให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับตนเองที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย โดยเพิ่มจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย

ของคนไทยเป็น 10 ปี พัฒนากำลังแรงงานระดับกลางที่มีคุณภาพเพิ่มเป็นร้อยละ 60 ของกำลังคนทั้งหมด และเพิ่มสัดส่วนบุคลากรด้านการวิจัยและการพัฒนาเป็น 10 คนต่อประชากร 10,000 คน พร้อมทั้งลดปัญหาอาชญากรรมลงร้อยละ 10 และกำหนดให้อายุคาดหมายเฉลี่ยของคนไทยสูงขึ้นเป็น 80 ปี ควบคู่กับลดอัตราเพิ่มของการเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ใน 5 อันดับแรก คือ หัวใจ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน หลอดเลือดสมอง และมะเร็งนำไปสู่การเพิ่มผลิตภาพแรงงานและลดรายจ่ายด้านสุขภาพของบุคคลลงในระยะยาว

4.3.2 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551-2553)

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (2550) ได้จัดทำ “นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551-2553)” เพื่อมุ่งเน้นให้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยของหน่วยงานวิจัยต่างๆ ของประเทศ และใช้เป็นกรอบทิศทางในการวิเคราะห์ตรวจสอบข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของบประมาณประจำปี ตามมติคณะรัฐมนตรีระหว่างปีงบประมาณ 2551-2553 โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศ บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และยุทธศาสตร์การวิจัยระดับภูมิภาค รวมทั้งความต้องการของพื้นที่โดยคำนึงถึงศักยภาพของประเทศ ในขณะที่เดียวกันได้คำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)

นโยบายการวิจัยของชาติระหว่าง พ.ศ. 2551-2553 เน้นการบูรณาการด้านการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ทั้งนี้ กรอบการดำเนินงานวิจัยจะเน้นงานวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยชาติ(พ.ศ.2551-2553) โดยมีการจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นของการวิจัย ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในขณะที่งบประมาณการวิจัยจะจ่ายไปยังหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งภูมิภาค อันจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาศูนย์กลางการวิจัยเฉพาะทาง การพัฒนาบุคลากรการวิจัยร่วมกันซึ่งการดำเนินยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ(พ.ศ.2551-2553) จะต้องมีความเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ โดยมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ดังนั้นนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) จะเป็นพื้นฐานเชิงนโยบายที่เชื่อมโยงกับนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติระยะยาวต่อไป วิสัยทัศน์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) คือ “ประเทศไทยมีงานวิจัยที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน” โดยมีการกำหนดพันธกิจการวิจัยของชาติ(พ.ศ.2551-2553) คือ “พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวิจัยของประเทศให้สูงขึ้นและสร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่า เพื่อสามารถประยุกต์และพัฒนาวิทยาการที่เหมาะสม รวมทั้งต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ โดยใช้ทรัพยากรและเครือข่ายวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม” ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ เสริมสร้างองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืนบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ซึ่งครอบคลุมการสร้างมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและประมง รวมทั้งการพัฒนาองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางอุตสาหกรรมและการบริการซึ่งครอบคลุมถึงการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านพลังงาน โลจิสติกส์ และเทคโนโลยี

สารสนเทศและการสื่อสาร โดยคำนึงถึงบทบาทการแข่งขันของประเทศภายใต้การเปลี่ยนแปลง ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งสัมพันธ์ภาพกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยดำเนินการพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางสังคม โดยมีเป้าประสงค์การวิจัยคือ สร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางสังคม มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา วัฒนธรรม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต ตลอดจนการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การสร้างความเข้มแข็งและการสร้างภูมิคุ้มกันของท้องถิ่นและสังคม ตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และผู้สูงอายุ และการเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางวิชาการและทรัพยากรบุคคล โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการพึ่งพาตนเอง โดยใช้ฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิชาการต่างๆ มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาของประเทศเพื่อพัฒนาสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพการวิจัยของประเทศ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4 การเสริมสร้างและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ พัฒนาองค์ความรู้และฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการและการพัฒนาทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ โดยท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วม มุ่งเน้นการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและสังคม รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และภัยธรรมชาติ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 5 การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศสู่การใช้ประโยชน์ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการความรู้ของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการด้านการวิจัยของประเทศ

ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติทั้ง 5 ยุทธศาสตร์นี้ สามารถนำมาสร้างความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาประเทศได้ โดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้กำหนดวิธีการปรับแต่งยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติให้เข้ากับยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศโดยปรับแต่งในรายละเอียดสาระ(Fine Tune) เพื่อให้มีการติดตามการดำเนินการวิจัยในระยะยาวได้ แม้ว่ายุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศได้ถูกปรับตามนโยบายรัฐบาลไปแล้วก็ตาม หน่วยงานวิจัยที่นำงบประมาณแผ่นดินไปใช้ในการทำวิจัย ก็ยังคงมีข้อมูลในการวิจัยและในฐานข้อมูลที่ได้ทำไว้กับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เพื่อการติดตามและวางแผนยุทธศาสตร์การวิจัยของประเทศต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง โดยนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ(พ.ศ.2551-2553) มีการดำเนินการเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศรวม 25 กลยุทธ์การวิจัย และ 88 แผนงานวิจัย

4.3.3 แผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา(พ.ศ.2551-2555)

แผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา(พ.ศ.2551-2555) ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2550 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาที่เข้มแข็ง สนับสนุนภาคการผลิต และสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันยังมี

วัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคส่วนต่างๆซึ่งจะสนับสนุนการสร้างความเข้มแข็งให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม นักธุรกิจ นักวิจัย ระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและประชาชนทั่วไป

เป้าหมายของแผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา(พ.ศ.2551-2555) กำหนดไว้ว่าภายในปี พ.ศ. 2555 ประเทศไทยจะบรรลุเป้าหมาย 3 ประการ ดังนี้ เป้าหมายที่ 1 ร้อยละ 35 ของสถานประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิตมีนวัตกรรมทางเทคโนโลยี เป้าหมายที่ 2 มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างภาคธุรกิจ สถาบันการศึกษา การวิจัยและการเรียนการสอน เป้าหมายที่ 3 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในด้านบุคลากรวิจัยและพัฒนา และสิทธิบัตรที่จัดทำโดย International Institute for Management Development (IMD) อยู่ในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าจุดกึ่งกลาง

สำหรับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนแผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา(พ.ศ.2551-2555) นั้น จะดำเนินการโดย ยุทธศาสตร์ ที่ 1 เพิ่มความสามารถทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต มี 4 แผนงาน ดังนี้ 1) สร้างช่องทางความร่วมมือในการเข้าถึงมาตรการสนับสนุนภาคเอกชนระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสถาบันรวมทั้งกฎหมายและแรงจูงใจเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม 3) พัฒนาระบบคุณภาพ 4) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในทรัพย์สินทางปัญญา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความเข้มแข็งของแหล่งผลิตความรู้ มี 3 แผนงาน ดังนี้ 1) พัฒนาศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางให้เข้มแข็งและทำงานตรงกับความต้องการของภาคการผลิต 2) สร้างกลไกการถ่ายทอดความรู้ระดับสูงระหว่างภาคการผลิตและสถาบันการศึกษา 3) พัฒนาศูนย์ให้ตรงกับความต้องการที่มี การผลิตและบริการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่มีทักษะในการประดิษฐ์คิดค้น ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเชื่อมโยงระหว่างแหล่งผลิตความรู้ ผู้ใช้ความรู้ และการพัฒนาการเรียนการสอน มี 2 แผนงาน ดังนี้ 1) จัดตั้ง กลไกขับเคลื่อนแผนแม่บทโครงสร้างทรัพย์สินทางปัญญา 2) พัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมอุตสาหกรรมกลุ่มย่อย

4.3.4 พระราชบัญญัติวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ.2551 มีเหตุผลในการประกาศใช้ คือ โดยที่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจสังคมบนฐานความรู้และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ แต่ประเทศไทยยังขาดการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ดังนั้นเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนคนไทยคิดอย่างเป็นตรรกะและมีเหตุผล และสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกและภายในตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน มีความรอบรู้และมีความสามารถโดยไม่ต้องพึ่งพาผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์และเทคโนโลยีจากต่างประเทศเกินความจำเป็น รวมทั้งมีองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานระหว่างสถาบันวิจัยหรือสถาบันการศึกษาในประเทศไทยและต่างประเทศ และเพื่อสร้างกลุ่มสถาบันเครือข่ายในการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีองค์ความรู้ใหม่ในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตและบริการของประเทศ

จากการวิเคราะห์พระราชบัญญัติวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ.2551 จะเห็นได้ว่า มีหลักการสำคัญคือ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นสิ่งที่สำคัญในการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากการปลูกฝังความคิดแบบวิทยาศาสตร์จะช่วยให้

คนไทยมีวิถีการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความมีเหตุผลและการคิดแบบวิทยาศาสตร์จะช่วยให้คนไทยมีวิถีการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความมีเหตุผลและการคิดแบบวิทยาศาสตร์จะช่วยให้สามารถหาวิธีแก้ปัญหาได้ตรงจุดและมีประสิทธิภาพ ขณะที่ประเทศไทยยังขาดแคลนบุคลากรที่สำคัญที่ส่งเสริมให้คนไทยคิดและทำบนพื้นฐานของตรรกะและเหตุผล ซึ่งการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างและสะสมองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้ทันสมัยจะช่วยให้ประเทศสามารถปรับตัวเตรียมป้องกันผลกระทบทางลบจากกระแสโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถบริหารจัดการและพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาโดยไม่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศมากเกินไป

พระราชบัญญัติวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ.2551 ได้ระบุไว้ชัดเจนตามมาตรา 5 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มีแนวทางดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษา คือ ...การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยเฉพาะกำลังคนในระดับบัณฑิตศึกษา นักวิจัย รวมทั้งผู้สอนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จำเป็น ให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของประเทศและดำเนินการให้มีการใช้กำลังคนดังกล่าวเกิดประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมให้สถาบันวิจัยและสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนร่วมมือสร้างเครือข่ายการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคเศรษฐกิจและสังคมโดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการวิจัยพื้นฐาน การวิจัยประยุกต์ และการวิจัยเชิงทดลองในสาขาต่างๆ รวมทั้งผลักดันให้มีการนำผลการวิจัยและพัฒนาไปสร้างเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลผลิตของชุมชนและผลิตภาพโดยรวมของประเทศ คุณภาพชีวิตของประชาชนและประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ส่งเสริมให้สถาบันวิจัย สถาบันการศึกษา หรือนักวิจัยขอรับความคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในประเทศและต่างประเทศ สนับสนุนให้มีการยกย่องเชิดชูเกียรติองค์กรหรือนบุคคลที่มีผลงานดีเด่นเป็นเลิศทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้เกิดสังคมฐานความรู้และการพัฒนาชุมชนและประเทศอย่างเหมาะสมและมีความสมดุล

ผู้วิจัยเห็นว่าสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ผลิตบัณฑิตทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนมีแผนงานการวิจัยเพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีสู่ชุมชน ต้องตระหนักและเห็นความสำคัญของประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และสร้างสังคมฐานความรู้ อันนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและเป็นสังคมอุดมปัญญา ให้มีการเร่งรัดการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีนโยบายและแผนวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษายึดถือในการดำเนินงานส่งเสริม พัฒนา และนำวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาและประเทศชาติต่อไป

5. สภาพทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ในการนำเสนอสภาพทั่วไปของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นกรณีศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย มุ่งหมายให้ผู้ศึกษาทราบถึงสภาพและบริบททั่วไป เพื่อเป็นพื้นฐานการคิดควบคู่ไปกับการวิจัยเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ดังรายละเอียดที่นำเสนอ ต่อไปนี้

5.1 ที่ตั้งและประวัติความเป็นมา

ภาพที่ 9 มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ตั้งอยู่บริเวณทุ่งปะเลขที่ 113 หมู่ที่ 12 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ตอนกลางของภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย มีเนื้อที่ 961 ไร่ 1 งาน 30 ตารางวา ซึ่งอยู่บนเส้นทางสายร้อยเอ็ด – โพนทอง ก.ม.ที่ 26

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดเป็น 1 ใน 5 โครงการสถาบันราชภัฏเพิ่มในระยะแรกของสำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการ ในระหว่างปีงบประมาณ 2540–2542 โดยมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2540 การจัดตั้งสถาบันราชภัฏร้อยเอ็ดกล่าวได้ว่าเป็นการจัดตั้งในพื้นที่จังหวัดที่อยู่ในเกณฑ์ของการเลือกจังหวัดที่ตั้งสถาบันราชภัฏใหม่ครบทุกเกณฑ์ที่กำหนดไว้คือ 1) เป็นจังหวัดที่มีประชากรมาก สถาบันราชภัฏที่ตั้งขึ้นใหม่ ควรให้บริการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ครอบคลุมประชาชนในจังหวัดใกล้เคียงประมาณ 1 ล้านคน 2) เป็นจังหวัดที่มีจำนวนนักเรียนระดับมัธยมศึกษา มาก โดยเฉพาะจำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแต่ละปีต้องไม่ต่ำกว่า 2,500 คน 3) เป็นจังหวัดที่ขาดแคลนสถาบันอุดมศึกษาเช่นไม่เป็นที่ตั้งของสถาบัน อุดมศึกษาในสังกัดหน่วยงานอื่น หรือสถาบันอุดมศึกษา ที่มีอยู่ไม่สามารถให้บริการทางการศึกษาระดับอุดมศึกษาได้เพียงพอ 4) เป็นจังหวัดที่มีศักยภาพสูง ที่จะพัฒนาเป็นศูนย์กลางแห่งการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมซึ่งต้องพึ่งแรงงานที่มีทักษะและการฝึกอบรมเป็นอย่างดี 5) เป็นจังหวัดที่มีความพร้อมทั้งด้านที่ดินเพื่อการก่อสร้าง และได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในจังหวัดเป็นอย่างดีโดยที่ดินที่ใช้เพื่อการก่อสร้างควรมีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 500 ไร่

ในการดำเนินการจัดตั้งนั้นได้ดำเนินการเตรียมการมาตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2537 โดยผู้ว่าราชการจังหวัดร้อยเอ็ด (นายอิทธิชัย โคมระยาศักดิ์) แต่งตั้งคณะกรรมการหาพื้นที่เพื่อจัดตั้งสถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด อธิการวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ (ศ.ดร.ปราโมทย์ เบลอจกานูจน์) แต่งตั้งกรรมการร่วมในการจัดหาที่ดินจัดตั้งสถาบันและแต่งตั้งคณะกรรมการจัดหาที่ดินสำหรับก่อสร้างสถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด ต่อมาเมื่อ พ.ศ.2540 คณะกรรมการจัดตั้งสถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด (สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ) แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการ และกรรมการดำเนินงานจัดตั้งสถาบันราชภัฏ กระทรวงศึกษาธิการในรัฐบาล ฯพณฯ พลเอกชวลิต ยงใจยุทธ และคณะรัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงศึกษาธิการ(นายสุรพร ดนัยตั้งตระกูล)ลงมติเห็นชอบ โครงการจัดตั้งสถาบันราชภัฏเพิ่มตามที่สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ เสนอผ่านกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 5 แห่งให้แล้วเสร็จในปีงบประมาณ 2542 ดังนั้นคณะกรรมการจัดตั้งสถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด(สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ)จึงแต่งตั้งคณะกรรมการ โครงการจัดตั้ง

สถาบันราชภัฏใหม่เพื่อจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาเขตการศึกษาของสถาบันราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปี พ.ศ.2544 คณะรัฐมนตรีในรัฐบาล ฯพณฯพ.ต.ท.ดร.ทักษิณ ชินวัตร มีมติอนุมัติร่างพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งสถาบันราชภัฏตามที่สำนักงานสภาสถาบันราชภัฏ เสนอผ่านกระทรวงศึกษาธิการ และ วันที่ 20 กรกฎาคม 2544 สถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด ได้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกาจัดตั้งลงใน ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 118 ตอนที่ 59 ก ลงวันที่ 20 กรกฎาคม 2544 ซึ่งมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ได้ถือเอาวันที่ 20 กรกฎาคม 2544 เป็นวันสถาปนามหาวิทยาลัย

เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2545 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เฉลย ภูมิพันธุ์ ดำรงตำแหน่งอธิการบดีสถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด และทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง ศาสตราจารย์ปรีดี เกษมทรัพย์ ดำรงตำแหน่งนายกสภาประจำสถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด ต่อมาได้โปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ลงใน ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 121 ตอนที่ 23 ก ลงวันที่ 14 มิถุนายน 2547 จึงยกฐานะจากสถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด เป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด และมีสภาพเป็นนิติบุคคลโดยสมบูรณ์ ซึ่งสามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นอิสระของตนเองมีความคล่องตัวและมีเสรีภาพทางวิชาการมากขึ้น

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีปรัชญาว่า "มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เป็นสถาบันอุดมศึกษา เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น แหล่งความรู้ตลอดชีวิต" "Source of Knowledge for a Lifetime" วิสัยทัศน์ (Vision) คือ "มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีการบริหารจัดการมุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้รูปแบบ LERT model" สีประจำมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ประกอบด้วย สำนัเงิน หมายถึงสถาบันพระมหากษัตริย์ผู้ให้กำเนิดและพระราชทานนาม "สถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด" สีขาว หมายถึงความคิดอันบริสุทธิ์ของนักปราชญ์แห่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สีทอง หมายถึง ความเจริญรุ่งเรืองทางภูมิปัญญา พันธกิจ (Mission) ของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีหน้าที่ที่จะดำเนินการ 7 ประการได้แก่ 1) ด้านการผลิตบัณฑิต เป็นภารกิจในการผลิตกำลังคนทั้งระดับอนุปริญญา ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ในสาขาที่สอดคล้องกับความต้องการกำลังคนเพื่อพัฒนาประเทศโดยเน้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ปรับปรุงหลักสูตรให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจและสังคม ส่งเสริมบัณฑิตให้มีความสามารถในด้านภาษาต่างประเทศ และคอมพิวเตอร์ ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานอื่น ที่เป็นของรัฐและเอกชนรวมทั้งสถาบันการศึกษาอื่นทั้งในและต่างประเทศ 2) ด้านการวิจัย ส่งเสริมการวิจัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาท้องถิ่นและพัฒนาประเทศโดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พัฒนาขีดความสามารถนักวิจัยโดยเน้นการพัฒนา นักวิจัยเฉพาะทาง พัฒนาระบบงานวิจัย ให้มีประสิทธิภาพทั้งในด้านองค์กร ทรัพยากร และโครงสร้างการดำเนินงาน สนับสนุนให้ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพ การเรียนการสอน การพัฒนาสถาบันและการพัฒนาท้องถิ่น 3) ด้านการบริการวิชาการ พัฒนาการบริการให้มีความหลากหลายโดยเน้นคุณภาพชีวิต พัฒนาองค์กรบริการวิชาการให้มีความพร้อมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ส่งเสริมให้มีการจัดหลักสูตรฝึกอบรมระยะสั้นที่ตอบสนองต่อสภาพปัญหาและความต้องการของท้องถิ่น 4) ด้านการปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยีพัฒนาศูนย์วิทยาศาสตร์และวิทยาศาสตร์ประยุกต์ ให้ดำเนินการกิจการในการพัฒนาถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เอื้อประโยชน์และเหมาะสมกับท้องถิ่น ส่งเสริมให้มีการนำเทคโนโลยีและสารสนเทศมาใช้ในการปฏิรูปการเรียนการสอน การบริหารและการจัดการศึกษา ส่งเสริมให้มีการวิเคราะห์วิจัยองค์ความรู้ ด้านท้องถิ่น ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างท้องถิ่น ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันกับองค์กร

ต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ในการปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี และส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่น เห็นคุณค่าและร่วมกันรักษาสิ่งแวดล้อม รู้จักนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการดำรงชีวิตอย่างชาญฉลาด 5) ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม เผยแพร่ศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิตและภูมิปัญญาท้องถิ่น และความเป็นสถาบันครอบครัว เพื่อการอนุรักษ์ส่งเสริมและเผยแพร่ส่งเสริมสนับสนุนให้ใช้วิถีทางวัฒนธรรมเพื่อพัฒนาการศึกษาทุกระดับในการอนุรักษ์และสืบทอดศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางศาสนาเพื่อเป็นหลักและแนวทางในการดำรงชีวิต 6) ด้านการผลิตครูและส่งวิทยฐานะครู ส่งเสริมการผลิตบัณฑิตเพื่อตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น ความต้องการทางการศึกษาและขาดแคลนครูในระดับต่างๆ ปฏิรูปการผลิตครูและบุคลากรทางการศึกษา พัฒนาการสรรหาบุคลากรเข้าศึกษาเพื่อให้ได้คนดี คนเก่งเข้ามาเป็นครู ส่งเสริมความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการผลิตและส่งเสริมวิทยฐานะครู ส่งเสริมการผลิตครู และบุคลากรทางการศึกษา ในระดับที่สูงกว่าปริญญาตรี โดยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาการศึกษาในท้องถิ่น ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการผลิต การใช้และการอบรมครู 7) ด้านบริหาร เร่งสรรหาและพัฒนาบุคลากรฝ่ายผู้สอน ฝ่ายสนับสนุนการสอนและการบริหารให้มีความพร้อมต่อการปฏิบัติตามภารกิจของมหาวิทยาลัย พัฒนาและสนับสนุนการบริหารของสถาบันให้เป็นระบบที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ พัฒนาอาคาร สถานที่ ของมหาวิทยาลัยให้มีจำนวนเพียงพอและเหมาะสมกับการดำเนินการภารกิจของมหาวิทยาลัย พัฒนาระบบบุคลากรให้มีประสิทธิภาพทั้งในด้านการสรรหา คัดเลือก การโอนย้ายหมุนเวียน การให้ผลตอบแทน

ในปีการศึกษา 2552 มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ได้ทำการผลิตบัณฑิต ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์ โดยแบ่งหน่วยงานจัดการศึกษาดังนี้ 1) คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ 2) วิทยาลัยการศึกษา 3) วิทยาลัยนิติรัฐศาสตร์ 4) วิทยาลัยการจัดการ 5) วิทยาลัยเทคโนโลยีและสารสนเทศ 6) บัณฑิตวิทยาลัย การจัดการศึกษาได้ทำการสอนทั้งระดับปริญญาตรี และระดับบัณฑิตศึกษา โดยในระดับปริญญาตรี มีสาขาวิชาที่เปิดสอนทั้งสิ้น 21 สาขาวิชา ดังนี้ 1) ภาษาอังกฤษ 2) วิทยาศาสตร์ทั่วไป 3) คอมพิวเตอร์ศึกษา 4) คณิตศาสตร์ 5) ภาษาไทย 6) ดนตรีศึกษา 7) คอมพิวเตอร์ธุรกิจ 8) เทคโนโลยีการเกษตร 9) อิเล็กทรอนิกส์ 10) วิทยาการคอมพิวเตอร์ 11) วิทยาศาสตร์การกีฬา 12) รัฐประศาสนศาสตร์ 13) พัฒนาชุมชน 14) บริหารธุรกิจ (การตลาด) 15) อุตสาหกรรมท่องเที่ยว 16) การจัดการทั่วไป 17) บริหารธุรกิจ 18) นิติศาสตร์ 19) การปฐมวัย ในระดับปริญญาโท 3 สาขาวิชา ดังนี้ 1) การบริหารการศึกษา 2) ยุทธศาสตร์การพัฒนา และรัฐประศาสนศาสตร์

บุคลากรของมหาวิทยาลัย ประกอบด้วย ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 15 คน พนักงานมหาวิทยาลัย จำนวน 2 คน พนักงานราชการ จำนวน 21 คน อาจารย์ประจำตามสัญญาจ้าง จำนวน 28 คน เจ้าหน้าที่ตามสัญญาจ้าง จำนวน 80 คน รวม 170 คน (มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด, 2550)

5.2 บทบาทและพันธกิจด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดขณะที่เป็น สถาบันราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งมุ่งผลิตบัณฑิตหลากหลายสาขาวิชา เพิ่มศักยภาพในการรับใช้และพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น ความในพระราชบัญญัติสถาบันราชภัฏพ.ศ. 2538 ได้กล่าวถึงบทบาทและหน้าที่ของสถาบันราชภัฏเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มีวัตถุประสงค์ 6 ประการคือ 1) การให้การศึกษาระดับปริญญาตรี 2) ทำการวิจัย 3) ให้การบริการวิชาการแก่สังคม 4) ปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี 5) ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

บำรุงศิลปวัฒนธรรม 6) ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู (ชำนาญ รอดเหตุภัย, จิริฐิ เจริญราษฎร์, นิกิจ พลายชุม และละเอ็ด วัฒนไพศาล, 2549) แม้ในปัจจุบันจะได้รับการยกฐานะขึ้นเป็นมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดแล้วก็ตามแต่ภารกิจหน้าที่นี้ยังสืบทอดต่อเนื่องมา ดังกำหนดในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พุทธศักราช 2547 ว่า ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชู ภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยาเพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุงถ่ายทอดและพัฒนาเทคโนโลยี ทะนุบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู และในมาตรา 8 ในการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตาม มาตรา 7 ให้กำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยดังต่อไปนี้ 1) แสวงหาความจริงเพื่อสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ บนพื้นฐานของภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาสากล 2) ผลิตบัณฑิตที่มีความรู้คุณธรรม สำนึก ในความเป็นไทย มีความรักและผูกพันต่อท้องถิ่น อีกทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตในชุมชน เพื่อช่วยให้คนใน ท้องถิ่นรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง การผลิตบัณฑิตดังกล่าวจะต้องให้มีจำนวนและคุณภาพสอดคล้องกับแผนการ ผลิตบัณฑิตของประเทศ 3) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในคุณค่า ความสำนึก และความภูมิใจในวัฒนธรรมของ ท้องถิ่นละของชาติ 4) เรียนรู้และเสริมสร้างความเข้มแข็งของผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนาและนักการเมืองท้องถิ่นให้ มีจิตสำนึกประชาธิปไตย คุณธรรม จริยธรรม และความสามารถในการบริหารงานพัฒนาชุมชนและท้องถิ่นเพื่อ ประโยชน์ของส่วนรวม 5) เสริมสร้างความเข้มแข็งของวิชาชีพครู ผลิตและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง 6) ประสานความร่วมมือและช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ระหว่างมหาวิทยาลัย ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและองค์กรอื่นทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการพัฒนา ท้องถิ่น 7) ศึกษาและแสวงหาแนวทางพัฒนาเทคโนโลยีพื้นบ้านและเทคโนโลยีสมัยใหม่ให้เหมาะสมกับการ ดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น รวมถึงการแสวงหาแนวทางเพื่อส่งเสริมให้เกิดการจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน 8) ศึกษา วิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติภารกิจของมหาวิทยาลัย เพื่อการ พัฒนาท้องถิ่น(ราชกิจจานุเบกษา, 2547)

ในด้านการวิจัยนั้น ถือเป็นภารกิจสำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดซึ่งดำเนินไปพร้อมกับการกิจ อื่นของสถาบัน ดังที่ปรัชญา เวสารัชช (2546) กล่าวว่า เส้นทางสู่อนาคตที่ดีของประเทศเส้นทางหนึ่งที่สำคัญ คือ การเร่งพัฒนาฐานความรู้ด้วยการวิจัย โดยมีมหาวิทยาลัยเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง และเนื่องจาก สถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งความรู้ของประเทศ มีหน้าที่รวบรวม ผลิตและถ่ายทอดความรู้ให้แก่สังคม การทำ วิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมจึงถือเป็นพันธกิจตามบทบาทหน้าที่ของสถาบันอุดมศึกษา (สุธรรม อาริกุล และคณะ, 2540) โดยมีเป้าหมายในการวิจัยค้นคว้าเพื่อหาความจริงที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม การค้นหาแนวทาง รูปแบบหรือวิธีการในการปรับปรุงสิ่งที่มีอยู่ให้ดีขึ้น เป็นวิธีการสร้างฐานความรู้ เป็นการ บุกเบิกหาความรู้ใหม่ และการค้นคว้า หาความรู้ความจริงในศาสตร์สาขาวิชาต่าง ๆ โดยวิธีการที่เป็นที่ยอมรับ ในทางวิชาการ เพื่อนำมาดำเนินการสอนหรือการเผยแพร่วิทยาการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผลการวิจัยซึ่งสามารถ ส่งผลต่อการกระตุ้น ส่งเสริมเศรษฐกิจและความสามารถในการแข่งขันระหว่างประเทศได้ ซึ่งสอดคล้องกับ

จรัส สุวรรณเวลา (2545) กล่าวว่า การวิจัยในประเทศไทยใช้ได้หลายบทบาท ทั้งการสร้างความรู้ใหม่ สร้างคุณลักษณะของคน โดยเฉพาะการสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของบัณฑิต สร้างความสามารถในการจัดการความรู้ ตลอดจนเป็นเครื่องมือในการศึกษา สร้างพลัง (empowerment) และเป็นเครื่องย่นต้อขับเคลื่อนการแข่งขัน เพราะในปัจจุบันวิชาการมีการเปลี่ยนแปลงเร็วมาก ความสามารถในการหาความรู้เพิ่ม จึงเป็นความสามารถหลักของบัณฑิต นอกจากนี้บัณฑิตต้องรู้หลักของกระบวนการวิจัยเพื่อจะได้สามารถใช้วิจารณ์แยกแยะข้อมูลหรือข้อกล่าวอ้างต่างๆ ว่าได้มาถูกต้องตามกระบวนการหรือไม่ การวิจัยจึงเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทำให้มีความสมบูรณ์ในตนเอง เป็นการรวมทุกด้านของความเป็นบัณฑิตไว้ (จรัส สุวรรณเวลา, 2540)

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2544) กล่าวถึงการวิจัยในมหาวิทยาลัยว่า เนื่องจากมหาวิทยาลัยเป็นแหล่งวิทยาการขั้นสูงของประเทศ มีบทบาทสำคัญในการสร้าง หรือจัดเตรียมความรู้ให้แก่สังคม โดยเฉพาะการสร้างคนที่มีคุณภาพ กระบวนการที่จะนำมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการได้หนทางหนึ่งคือ การวิจัย มหาวิทยาลัยซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาระดับสูงของประเทศ จึงต้องมีการสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้แก่ประเทศและวงวิชาการอยู่เสมอ จะอยู่นิ่งเฉยไม่ได้ มหาวิทยาลัยควรเป็นแหล่งผลิตงานวิจัยครอบคลุมด้านต่าง ๆ ให้มากที่สุด เป็นแหล่งผลิตและสร้างสรรค้องค์ความรู้ในสาขาวิทยาการต่าง ๆ มุ่งเน้นในการนำทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในความจำกัดของทรัพยากรที่มีอยู่ อีกทั้งนำมาใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น เพื่อให้ท้องถิ่นที่มหาวิทยาลัยตั้งอยู่ได้รับประโยชน์ทั้งโดยตรงและโดยอ้อมอีกด้วย

ดังนั้นมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดจึงได้ส่งเสริมให้อาจารย์และบุคลากรดำเนินการวิจัยมาอย่างต่อเนื่อง งบประมาณที่ใช้ในการทำวิจัยส่วนใหญ่มาจากงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2547-2551 ได้รับงบประมาณเพื่อการวิจัย ดังนี้ ปี 2547 จำนวน 824,838 บาท ปี 2548 จำนวน 1,532,000 บาท ปี 2549 จำนวน 2,340,000 บาท ปี 2550 จำนวน 2,230,000 บาท และปี 2551 จำนวน 3,553,000 บาท ทั้งนี้ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2550 สามารถผลิตงานวิจัย ได้ดังนี้ ปี 2547 จำนวน 6 เรื่อง ปี 2548 จำนวน 7 เรื่อง ปี 2549 จำนวน 9 เรื่อง ปี 2550 จำนวน 11 เรื่อง รวมทั้งสิ้น 33 เรื่อง แต่พบว่า ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ผลงานวิจัยที่ผลิตออกมา ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติเพียง 3 เรื่อง (ศูนย์วิจัยและพัฒนา, 2550) ซึ่งผลจากการดำเนินการวิจัยจะส่งผลถึงผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัย ซึ่งต้องดำเนินการตามตัวชี้วัดการวิจัย ซึ่งผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2548 – 2550 ด้านการวิจัย ไม่ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งบริษัท ไทยเรทติ้งแอนด์อินฟอร์เมชันเซอร์วิส จำกัด (2548) เป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติราชการ สรุปผลดำเนินงานค่าคะแนนที่ได้ ในปีงบประมาณ 2548 ดังนี้ 1) ร้อยละของจำนวนผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ทั้งในประเทศและต่างประเทศต่ออาจารย์ประจำทุกระดับ 1.0000 2) สัดส่วนของจำนวนเงินด้านการวิจัยทั้งหมดต่องบประมาณด้านการวิจัยที่ได้รับการจัดสรร 5.0000 3) ได้รับจำนวนผลงานวิจัยที่การจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา 1.0000 4) ร้อยละของจำนวนอาจารย์และบุคลากรที่ได้รับทุนทำวิจัยต่อจำนวนอาจารย์ประจำทุกระดับ 5.0000 5) ร้อยละของจำนวนอาจารย์และบุคลากรที่ได้รับทุนนำเสนองานวิจัยต่อจำนวนอาจารย์ประจำทุกระดับ 5.0000

ส่วนผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 – 2551 สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) ให้สำนักงานรับรอง

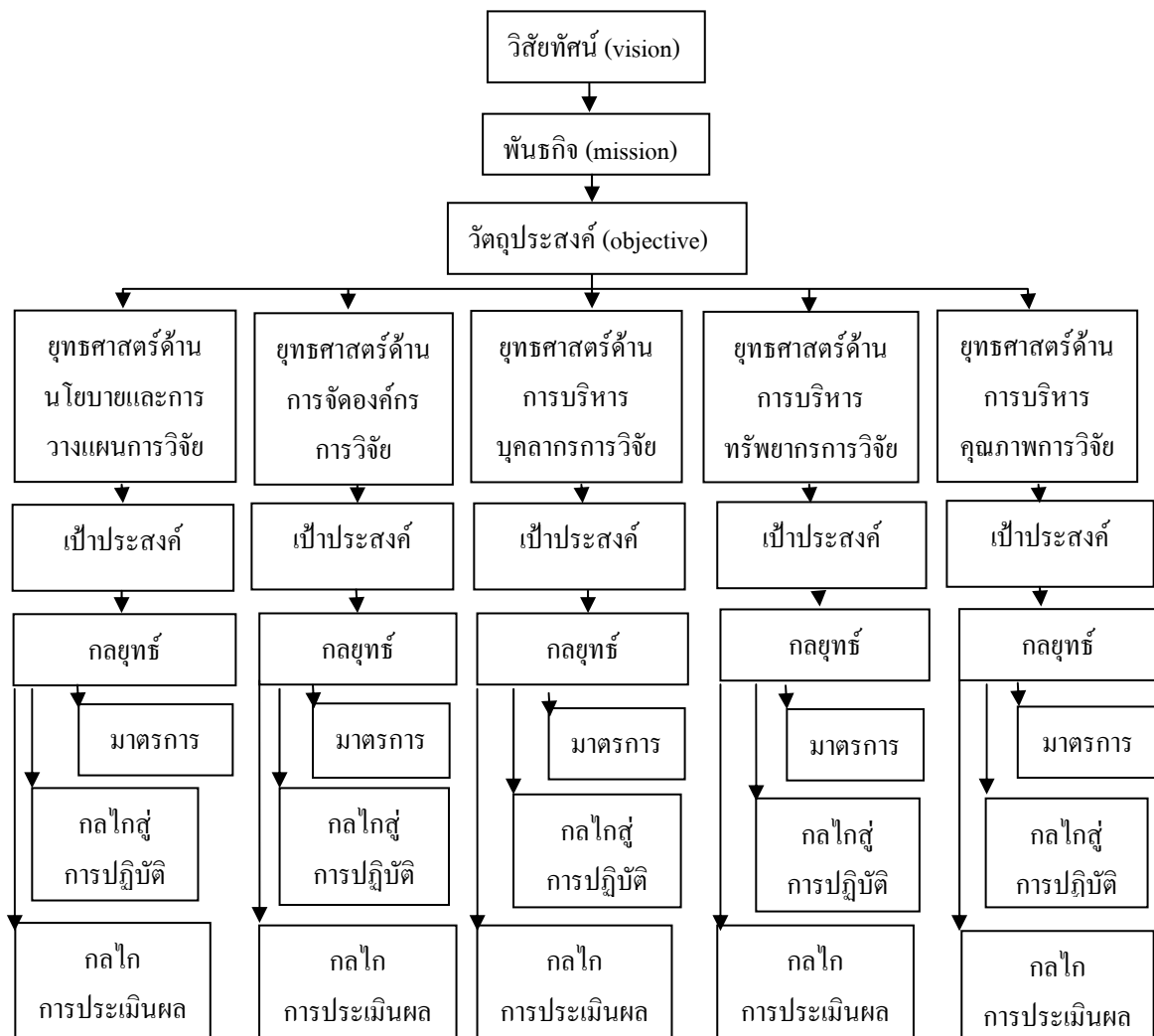
มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เป็นผู้ประเมินผลการปฏิบัติราชการตามคำรับรองการปฏิบัติราชการของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด สรุปรายละเอียดตามตัวชี้วัดผลการปฏิบัติราชการ ตามมาตรฐานด้านการวิจัยและงานสร้างสรรค์ ได้ดังนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2549 ประกอบด้วยตัวชี้วัดจำนวน 5 ตัวชี้วัด ผลการปฏิบัติราชการในภาพรวมอยู่ในระดับดี (ค่าคะแนนที่ได้ 4.21) เมื่อพิจารณารายละเอียดตามตัวชี้วัด พบว่า ผลการปฏิบัติราชการในระดับดีมาก จำนวน 2 ตัวชี้วัด คือ 1) ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัยภายในและภายนอกต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 5.0000) 2) ร้อยละของอาจารย์ประจำที่นำเสนอผลงานทางวิชาการต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 5.0000) ผลการปฏิบัติราชการในระดับต้องปรับปรุง จำนวน 3 ตัวชี้วัด คือ 1) ร้อยละของงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 1.000) 2) จำนวนเงินวิจัยจากภายในและภายนอกต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 2.1830) และ 3) จำนวนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (ค่าคะแนนที่ได้ 1.000) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2550 ประกอบด้วยตัวชี้วัดจำนวน 4 ตัวชี้วัด ผลการปฏิบัติราชการในภาพรวมอยู่ในระดับดี (ค่าคะแนนที่ได้ 4.10) เมื่อพิจารณารายละเอียดตามตัวชี้วัด พบว่า ผลการปฏิบัติราชการในระดับดีมาก จำนวน 2 ตัวชี้วัด คือ 1) จำนวนเงินวิจัยจากภายในและภายนอกต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 5.0000) 2) ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัยภายในและภายนอกต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 5.0000) ผลการปฏิบัติราชการในระดับต้องปรับปรุง จำนวน 2 ตัวชี้วัด คือ 1) ร้อยละของงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 1.000) 2) ร้อยละของอาจารย์ประจำที่นำเสนอผลงานทางวิชาการต่ออาจารย์ประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 1.000) สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2551 ประกอบด้วยตัวชี้วัดจำนวน 3 ตัวชี้วัด ผลการปฏิบัติราชการในภาพรวมอยู่ในระดับดี (ค่าคะแนนที่ได้ 4.2750) เมื่อพิจารณารายละเอียดตามตัวชี้วัด พบว่า ผลการปฏิบัติราชการในระดับดีมาก จำนวน 2 ตัวชี้วัด คือ 1) จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบันต่ออาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 5.0000) 2) ร้อยละของอาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำที่ได้รับทุนทำวิจัยหรืองานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบันต่ออาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 5.0000) ผลการปฏิบัติราชการในระดับพอใช้ จำนวน 1 ตัวชี้วัด คือ ร้อยละของงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่หรือนำไปใช้ประโยชน์ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำและนักวิจัยประจำ (ค่าคะแนนที่ได้ 2.8289)

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับต้องปรับปรุง จำนวน 3 ตัวชี้วัด คือ 1) ด้านร้อยละของงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำ 2) ร้อยละของอาจารย์ประจำที่นำเสนอผลงานทางวิชาการต่ออาจารย์ประจำ และ 3) จำนวนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา นั้นแสดงให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดยังไม่สามารถจะผลิตผลงานวิจัยที่มีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน หรือผลงานวิจัยไม่เป็นที่ยอมรับของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการศึกษาวิจัยของคณะนักวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ (2540) เรื่อง อุดมศึกษาไทย : วิฤติและทางออก ที่ระบุถึงปัญหาวิกฤตด้านผลงานวิจัยว่าส่วนใหญ่ไม่ได้มาตรฐาน ไม่ครบวงจร ไม่เพียงพอที่จะใช้ประโยชน์ได้ ปัญหาด้านนักวิจัย พบว่า คณาจารย์จำนวนมาก (ร้อยละ 74) ไม่มีโอกาสทำวิจัย นักวิจัยชั้นดีมีน้อยไม่ถึงร้อยละ 2 ของคณาจารย์ทั้งหมดในสถาบันอุดมศึกษา

6. องค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาเอกสารและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น โดยเฉพาะในหัวข้อที่ 2 คือเรื่อง ความสำคัญ บทบาทและพันธกิจด้านการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีหัวข้อย่อยประกอบด้วย 1) ความเป็นผู้นำด้านการวิจัย 2) บทบาทและทิศทางด้านการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษาไทย 3) พันธกิจด้านการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา และหัวข้อที่ 3 เรื่องการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งมีหัวข้อย่อยประกอบด้วย 1) ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัย 2) การบริหารงานวิจัย 3) ปัจจัยด้านนโยบายส่วนกลางที่ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยในสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้กำหนดองค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบาย ซึ่งพิจารณาตามแนวคิดการวิจัยเชิงนโยบายดังกล่าวในหัวข้อที่ 1 จำแนกองค์ประกอบหลักออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy objective) ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และส่วนที่เป็นแนวทางของนโยบาย (policy means) ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ มาตรการ กลไกผู้ปฏิบัติการปฏิบัติ และกลไกการประเมินผล ดังแสดงให้เห็นในภาพที่ 10

องค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ภาพที่ 10 องค์ประกอบของข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงนโยบายแบบมีส่วนร่วม (participatory policy research) มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำร่าง ตรวจสอบและจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ทั้งส่วน ที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบายและแนวทางของนโยบาย

ดังได้กล่าวถึงทัศนะของ Kaufman (1972) และ Banghart & Trull (1973) ในบทที่ 2 ถึงแนวคิดที่ว่า การวางแผนมิได้เป็นวิทยาศาสตร์บริสุทธิ์ที่มุ่งจะยึดถือแต่ข้อมูลสารสนเทศเท่านั้น แต่การวางแผนเป็น กระบวนการทางสังคม โครงสร้างและพฤติกรรมทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ดังนั้น ค่านิยม (values) จะมีบทบาทและมีอิทธิพลต่อการวางแผนด้วย ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะของ วิโรจน์ สารรัตนะ (2550) ที่ว่าในการสังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาในขั้นตอนแรกเพื่อกำหนดเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อตอบคำถาม 2 คำถามคือ วัตถุประสงค์ของนโยบายที่คาดหวังให้เกิดขึ้นคืออะไร และเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์นั้นควรทำอะไรและอย่างไร นั้น หากมีเทคนิคเชิงปริมาณใด ๆ ที่สามารถนำมาใช้เพื่อการสังเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ ได้ดีและน่าเชื่อถือก็อาจใช้เทคนิควิธีนั้นได้ แต่ก็เห็นว่า การกำหนดข้อเสนอเชิงนโยบายนั้นมีค่านิยม (value) หรือแนวคิด (concept) ของบุคคลมาเกี่ยวข้องด้วย ประกอบกับหลักการบริหารปัจจุบันที่เน้นการตัดสินใจร่วม (shared decision making) จึงมีข้อเสนอแนะว่า หากจะจัดให้มีกิจกรรมใดๆ ที่จะเป็นการระดมสมองของผู้เกี่ยวข้องหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่หลากหลายมาร่วมกันกำหนดด้วย โดยอาศัยข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เหล่านั้น น่าจะทำให้ได้ ข้อเสนอเชิงนโยบายที่ได้รับการยอมรับและเป็นไปได้เป็นเบื้องต้น

จากแนวคิดดังกล่าวมานั้น ผู้วิจัยได้นำมาประยุกต์ใช้ กำหนดเป็นรูปแบบวิธีดำเนินการวิจัยในครั้ง นี้ โดยได้กำหนดให้การจัดทำร่างข้อเสนอ นโยบายหลังจากการศึกษาริบท ในขั้นตอนที่ 1 ดำเนินการโดย “ผู้วิจัยและตัวแทนของกลุ่มผู้มีส่วนได้เสีย” ร่วมกันสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาบริบทแหล่งต่าง ๆ เพื่อ จัดทำเป็นร่างข้อเสนอ นโยบายขึ้น แทนการสังเคราะห์โดย “ผู้วิจัย” เพียงลำพัง ถือว่า วิธีดำเนินการวิจัยของผู้วิจัย ในครั้งนี้ ได้คำนึงถึง “หลักการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย” และ “อิทธิพลของค่านิยมและแนวคิดของ บุคคลต่อโอกาสในการยอมรับของข้อเสนอ นโยบาย” มากขึ้น ถือเป็นพัฒนาการของวิธีดำเนินการวิจัยเชิงนโยบาย ที่ก้าวหน้าขึ้นอีกระดับหนึ่ง ผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดของวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาบริบทเพื่อจัดทำร่าง ข้อเสนอเชิงนโยบายโดยการวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงสำรวจ การศึกษาพหุกรณี และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ระยะที่ 2 เป็นการตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ การสนทนา กลุ่มเป้าหมาย และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ซึ่งในแต่ละระยะมีขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1.1 ระยะเวลาที่ 1 การศึกษาบริบทเพื่อจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยประเภทต่างๆ เพื่อให้มีแหล่งข้อมูลในการจัดทำร่างนโยบายหลากหลาย แหล่งตามหลักการสามเส้า (triangulation approach) ซึ่งเน้นลักษณะข้อมูลหลายแหล่ง (multiple data sources) และข้อมูลที่ได้รับจากผลการวิจัยแต่ละประเภทได้นำไปใช้ในการจัดทำเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบายอย่างเท่าเทียมกัน (equivalent status design) ตามแนวคิดวิธีวิทยาการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology) (Majchrzak, 1984 อ้างถึงในวิโรจน์ สารรัตนะ 2548) โดยดำเนินการวิจัย 3 วิธีการในลักษณะดำเนินการเป็นคู่ขนานกัน (parallel) ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านนโยบายและแผนงานระดับประเทศจากแหล่งต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (content analysis and synthesis) โดยยึดหลักความสอดคล้องของข้อมูล

2 การวิจัยเชิงสำรวจสถาบัน (institutional survey study) เพื่อศึกษาสภาพการทำวิจัยปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำวิจัย การบริหารงานวิจัยและข้อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

3 การศึกษาพหุกรณี (Multi-case study) เพื่อศึกษากลยุทธ์การวิจัย ทิศทางการวิจัยและแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยที่เป็นกรณีศึกษาในประเทศ 4 แห่ง ในต่างประเทศ 2 แห่ง ผลจากการศึกษาบริบทด้วยการวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงสำรวจ และการศึกษาพหุกรณีดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์จัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (operational seminar) ร่วมกันระหว่างผู้วิจัยผู้เชี่ยวชาญ และตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

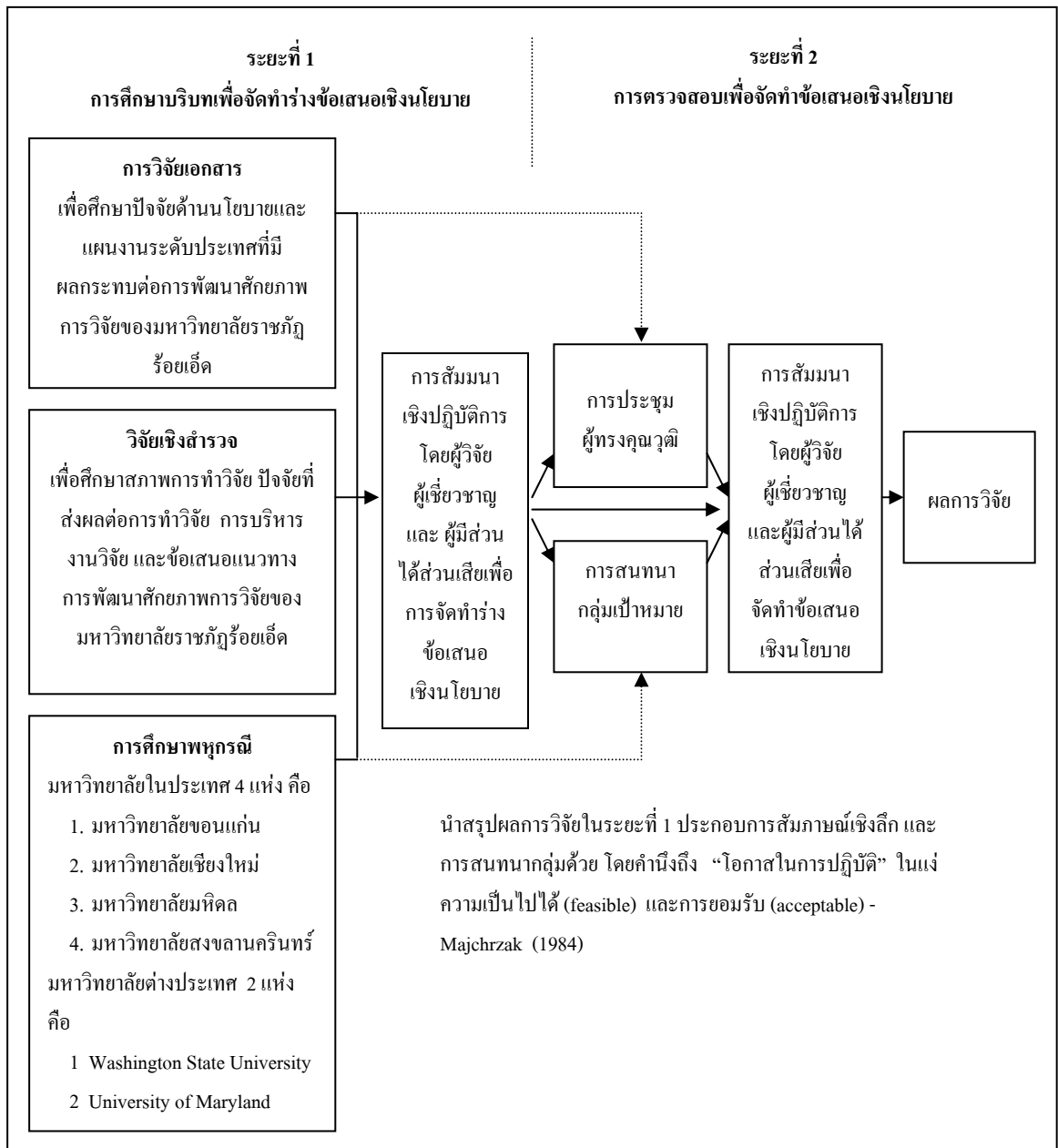
1.2 ระยะเวลาที่ 2 การตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย

การตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีวิธีดำเนินการวิจัย 2 วิธี ดังนี้

1 การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ

2 การสนทนากลุ่มเป้าหมาย

ผลการตรวจสอบด้วยการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิและการสนทนากลุ่มเป้าหมายดังกล่าวข้างต้นจะนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์จัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (operational seminar) ร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ผู้เชี่ยวชาญ และตัวแทนผู้มีส่วนได้เสียอีกครั้งหนึ่ง ขั้นตอนการวิจัยดังกล่าวข้างต้น แสดงดังภาพที่ 11

ภาพที่ 11 ขั้นตอนการวิจัย

จากภาพที่ 9 เห็นได้ว่ากระบวนการวิจัยประกอบด้วย 2 ระยะ ระยะแรก เป็นการศึกษาบริบทที่จะช่วยให้ผู้วิจัยได้สารสนเทศจากการวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงสำรวจ และการศึกษาคหุกรณี ที่จะนำไปใช้ในการจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายโดยการสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย สำหรับระยะที่ 2 เป็นการตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายโดยการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิและการสนทนากลุ่มเป้าหมาย หลังจากการตรวจสอบ ผู้วิจัยจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมกันกับผู้เชี่ยวชาญ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอีกครั้งหนึ่ง เพื่อสรุปเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ดังมีรายละเอียดการดำเนินการวิจัยในแต่ละระยะ ดังนี้

2. รายละเอียดของการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาริบทเพื่อจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านนโยบายและแผนงานระดับประเทศ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยทำการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) 2) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551-2553) 3) แผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา (พ.ศ.2551-2555) 4) พระราชบัญญัติวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2551 5) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 6) แผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2550-2564) ข้อมูลจาก internet แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (content analysis and synthesis) โดยยึดหลักความสอดคล้องของข้อมูล

2. การวิจัยเชิงสำรวจสถาบัน (institutional survey study) เพื่อศึกษาสภาพการทำวิจัย ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำวิจัย การบริหารงานวิจัยและข้อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย 2 วิธี คือ การสำรวจความคิดเห็นและการสนทนากลุ่มเป้าหมาย แต่ละวิธีดำเนินการ ดังนี้

1.1 การสำรวจความคิดเห็น มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1.1.1 ประชากรและกลุ่มเป้าหมาย

ประชากรและกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการสำรวจความคิดเห็นในครั้งนี้ ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจงจากประชากรที่ใช้ศึกษาทั้งหมดคืออาจารย์ จำนวน 90 คน ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของกลุ่มเป้าหมายที่จะให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม โดยการติดต่อด้วยตนเองและชี้แจงต่อที่ประชุมอาจารย์เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1.2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นตอนนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยข้อมูลจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่นำเสนอในบทที่ 2 ทั้งส่วนที่เป็นหลักการแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 5 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลด้านสภาพการทำวิจัยของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการทำวิจัย จำนวน 5 ด้านดังนี้ 1) ด้านเจตคติและคุณลักษณะของนักวิจัย 2) ด้านสมรรถภาพการวิจัย 3) ด้านงบประมาณการวิจัย 4) ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี การทำวิจัย และ 5) ด้านแหล่งค้นคว้าข้อมูล แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิจัย จำนวน 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านนโยบายและการวางแผนการวิจัย 2) ด้านการจัดองค์กรการวิจัย 3) ด้านการบริหารทรัพยากร

การวิจัย 4) ด้านการบริหารงานบุคลากรการวิจัย 5) ด้านการบริหารคุณภาพงานวิจัย แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 5 เป็นแบบสอบถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2.1.3 การพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือ ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปพัฒนาคุณภาพของเครื่องมือโดยตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและการตรวจสอบความเที่ยง ดังนี้

2.1.3.1 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา โดยเสนอผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อดังภาคผนวก ก) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) แล้วนำผลการตรวจสอบมาวิเคราะห์ความสอดคล้อง โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence = IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อคำถามที่มีค่า IOC = 0.50 ขึ้นไป ที่แสดงว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายหรือเนื้อหาที่ต้องการ (สุวิมล ติรภานันท์, 2548) โดยผู้วิจัยกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

- + 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้น ถูกต้องเหมาะสม ใช้การได้
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่า ข้อคำถามนั้น ไม่ถูกต้องเหมาะสม ใช้การได้
- 1 เมื่อแน่ใจว่า ข้อคำถามนั้น ผิดพลาด ไม่เหมาะสม ใช้การไม่ได้

น้ำหนักที่ได้ มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมาย เนื้อหาที่ต้องการวัดโดยการแทนค่าในสูตร ดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด

$\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ

N แทน จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้เชี่ยวชาญ

ผลการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหามีค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับสูงเกินกว่า .50 ทุกข้อ แต่มีคำถามบางข้อที่ต้องปรับปรุงสำนวนการใช้ภาษา ถ้อยคำตามที่ผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้มีความเหมาะสมและสื่อความหมายตรงกับสิ่งที่ต้องการศึกษามากขึ้น

2.1.3.1 การตรวจสอบความเที่ยง

ผู้วิจัยนำผลจากการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา มาจัดทำเป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ ซึ่งมีประชากรที่จะใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ จำนวน 40 คน เนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยที่จัดตั้งพร้อมกัน มีโครงสร้างการบริหารงานที่เหมือนกัน และมีจำนวนอาจารย์ใกล้เคียงกัน ข้อมูลที่ได้จากการทดลองใช้เครื่องมือได้นำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach, 1970) อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.9343

2.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามให้กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลพร้อมหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง และให้ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนผู้วิจัย ในเวลาที่กำหนด ได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 90 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

2.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ และนำไปวิเคราะห์ดังนี้

2.1.6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการประมวลผลข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อหาค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) แล้วแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยเทียบกับเกณฑ์ดังนี้ (Best, 1978 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

4.51 – 5.00 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมากที่สุด

3.51 – 4.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับมาก

2.51 – 3.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

1.51 - 2.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อย

1.00 – 1.50 หมายถึง มีความคิดเห็นในระดับน้อยที่สุด

2.1.6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามปลายเปิดใน ตอนที่ 5 โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) แล้วสรุปผลเป็นความเรียง

2.2 การสนทนากลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้เชิญอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 12 คน มาทำการสนทนากลุ่มเป้าหมาย ในวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี เกษมทรัพย์ อาคาร 50 พรรษามหาชราวลงกรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยนำวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ และแนวทางการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด และกรอบการวิจัยเป็นหัวข้อสนทนา โดยผู้วิจัยจดบันทึก พร้อมขออนุญาตบันทึกเสียงเพื่อรับทราบข้อคิดเห็นและแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ตามกรอบการวิจัย จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อประกอบการจัดทำร่างข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดต่อไป

3. การศึกษาพหุกรณี (Multi-case study)

การศึกษาพหุกรณี เป็นการศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การวิจัย ทิศทางการวิจัยและแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยที่เป็นกรณีศึกษา จำนวน 6 แห่ง โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

2.1 การกำหนดมหาวิทยาลัยที่เป็นกรณีศึกษา

ผู้วิจัยได้กำหนดมหาวิทยาลัยในการศึกษาพหุกรณี จำนวน 6 แห่ง เป็นมหาวิทยาลัยในประเทศไทย จำนวน 4 แห่ง และมหาวิทยาลัยในต่างประเทศ จำนวน 2 แห่ง สำหรับมหาวิทยาลัยในประเทศไทยผู้วิจัยได้กำหนดมหาวิทยาลัยที่เป็นกรณีศึกษาจากมหาวิทยาลัยที่มีผลการวัดศักยภาพสถาบันอุดมศึกษาไทย ประจำปี 2548 โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ด้านการวิจัย (Research Ranking Indicator) อยู่ใน 10 อันดับแรกของประเทศไทย ปัจจุบันได้พัฒนาเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ และต้องเป็นมหาวิทยาลัยที่อยู่ใน

แต่ละภูมิภาคของประเทศ ดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3) มหาวิทยาลัยมหิดล 4) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ส่วนมหาวิทยาลัยวิจัยในต่างประเทศนั้นได้กำหนดให้เป็นมหาวิทยาลัยวิจัย จำนวน 2 แห่ง คือ 1) Washington State University 2) University of Maryland

2.2 การสร้างแนวคำถาม

ผู้วิจัยสร้างแนวคำถามสำหรับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) และสร้างแบบวิเคราะห์เอกสาร (document analysis) ตามกรอบแนวคิดการวิจัยเชิงนโยบายเป็นแนวทางในการกำหนดคำถามเพื่อให้ครอบคลุมแนวทางการจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยภาพรวมภายใต้การแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ นำแนวคำถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้กับอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ จำนวน 5 คนเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของข้อคำถามได้ตรงประเด็นหรือไม่ สามารถสื่อความหมายให้กับผู้ให้ข้อมูลหลักได้เข้าใจตรงกันหรือไม่ ความต่อเนื่องของประเด็นคำถามและคำตอบเป็นอย่างไร จากนั้นนำมาปรับปรุงข้อบกพร่องและปรับปรุงแนวคำถามให้สมบูรณ์และเหมาะสมก่อนนำไปใช้

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการลงภาคสนาม เพื่อให้ได้ข้อมูลครบถ้วนตามกรอบแนวคิดในการวิจัย ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล เป็น 2 กรณี คือ 1) กรณีเก็บรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยวิจัยในต่างประเทศ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสังเกตและจดบันทึก (observation and field-note) การวิเคราะห์เอกสาร (document analysis) และข้อมูลจาก internet ของมหาวิทยาลัย 2) กรณีเก็บรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยในประเทศ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก (in-depth interview) การสังเกตและจดบันทึก (observation and field-note) การวิเคราะห์เอกสาร (document analysis) และข้อมูลจาก internet ของมหาวิทยาลัย ในการสัมภาษณ์สามารถยืดหยุ่นและเปลี่ยนแปลงได้ในระหว่างที่สัมภาษณ์ มีการบันทึกเสียงในการสัมภาษณ์ด้วย รายละเอียดการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยเสนอการดำเนินการ ดังนี้

2.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยวิจัยในต่างประเทศ ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น แล้วส่งหนังสือเพื่อเก็บข้อมูลไปยัง University of Maryland และ Washington state University ทางไปรษณีย์ และทางจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ ไปยังสำนักบริหารงานวิจัย เพื่อให้ทราบกำหนดการล่วงหน้า เมื่อผู้วิจัยเดินทางไปถึงประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ประสานงานกับผู้รับผิดชอบด้วยตัวของผู้วิจัยเอง โดยขอพบผู้รับผิดชอบและชี้แจงวัตถุประสงค์ให้ทราบ และได้รับความสะดวกในการศึกษาเอกสาร การสังเกต และสนทนาพูดคุยในประเด็นที่ต้องการ โดยผู้วิจัยเข้าสังเกตและศึกษาเอกสารที่ University of Maryland ในวันที่ 4-7 เมษายน พ.ศ. 2551 รวม 4 วัน ส่วนที่ Washington state University ผู้วิจัยเข้าสังเกตและศึกษาเอกสาร ในวันที่ 17-20 เมษายน พ.ศ. 2551 รวม 4 วัน แล้วผู้วิจัยนำเอกสารที่ได้รับกลับมายังประเทศไทยเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยในประเทศไทย ผู้วิจัยขอหนังสือเพื่อเก็บข้อมูลจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น แล้วส่งหนังสือเพื่อเก็บข้อมูลไปยังมหาวิทยาลัยในประเทศไทยจำนวน 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดลและมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ประสานงานกับผู้รับผิดชอบเพื่อนัดเวลาที่เข้าไปศึกษาเอกสาร

สังเกต และสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยใช้เวลาเก็บรวบรวมข้อมูลมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งประมาณ 1 สัปดาห์ หากระยะเวลาที่เข้าศึกษานั้นผู้ที่ให้การสัมภาษณ์ยังไม่สะดวกที่จะให้การสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นัดหมาย เพื่อทำการสัมภาษณ์ภายหลัง โดยแต่ละแห่งเข้าทำการศึกษา ดังนี้ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เข้าศึกษาสังเกตในวันที่ 16 - 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2551 และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เข้าศึกษาสังเกตในวันที่ 9 - 13 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในวันที่ 11-12 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 มหาวิทยาลัยขอนแก่นเข้าศึกษาสังเกตในวันที่ 9 - 10 พฤศจิกายน พ.ศ. 2550 และช่วงวันที่ 14 - 15 สิงหาคม พ.ศ. 2551 สัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในวันที่ 18 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2552 มหาวิทยาลัยมหิดล เข้าศึกษาสังเกตในวันที่ 28 -30 เมษายน พ.ศ. 2552 และสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องในวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2552

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาพหุกรณีในครั้งนี้ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis) เป็นหลัก

การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (operational seminar)

ผลจากการศึกษาบริบทด้วยการวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงสำรวจ และการศึกษาพหุกรณีดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญและข้อมูลมีความสอดคล้องกันทั้ง 3 แหล่ง นำเสนอในรูปแบบตาราง เพื่อนำเสนอต่อที่ประชุมในการจัดทำร่างข้อเสนอนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (operational seminar) ร่วมกันระหว่างผู้วิจัยผู้เชี่ยวชาญและตัวแทนผู้มีส่วนได้เสีย ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่เป็นตัวแทนผู้บริหาร จำนวน 7 คน ตัวแทนอาจารย์ จำนวน 4 คน นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 4 คน และประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด รวมทั้งสิ้น 16 คน จัดขึ้นในวันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ณ ห้อง 1704 อาคาร 50 พรรษามหาวิชิราลงกรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผลการสัมมนาทำให้ได้ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ที่มีองค์ประกอบสองส่วน คือ ส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy objective) และแนวทางของนโยบาย (policy means) แล้วนำไปพัฒนาในขั้นตอนที่ 2 ดังที่จะกล่าวถึงต่อไป

ระยะที่ 2 การตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย

การตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย มีการดำเนินการวิจัย 2 วิธี ดังนี้

1. การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ

การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ จัดขึ้นในวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ณ ห้องประชุมราชภัฏ 1 อาคารราชมิ่งมงคลภิเษก 2 กระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ทั้งที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสถาบันอุดมศึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 13 คน (ดังรายนามในภาคผนวก) โดยผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เพื่อติดต่อกับผู้ทรงคุณวุฒิเหล่านั้น และประชุมโดยมีผลวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญและข้อมูลมีความสอดคล้องกันทั้ง 3 แหล่ง และร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ส่งเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ผู้ทรงคุณวุฒิใช้ประกอบการพิจารณาก่อนเป็นการล่วงหน้า ในช่วงเวลาของการประชุมผู้วิจัยได้นำเสนอข้อมูลเพื่อให้ผู้เข้าร่วม

ประชุมได้วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัยและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในการประชุมได้ขออนุญาตบันทึกเสียง ประกอบการจดบันทึก ผลจากการประชุมได้สรุปใจความที่สำคัญแล้วนำไปประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการต่อไป

2. การสนทนากลุ่มเป้าหมาย (focus group discussion)

การสนทนากลุ่มเป้าหมายในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยทำการสนทนากลุ่มเป้าหมายจากตัวแทนผู้บริหาร ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน ตัวแทนคณาจารย์ ตัวแทนเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ฝ่ายนโยบายและแผน ตัวแทนศิษย์ปัจจุบัน จำนวน 13 คน (รายนามปรากฏในภาคผนวก ก) ในวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2552 ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี เกษมทรัพย์ อาคาร 50 พรรษามหาชริาลงกรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยนำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายดังกล่าว เสนอให้พิจารณาประกอบการวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจัย และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ผลจากการสนทนากลุ่มเป้าหมายได้สรุปใจความที่สำคัญแล้วนำไปประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการต่อไป

3. การสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (operational seminar)

สืบเนื่องจากผลจากการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ และการสนทนากลุ่มเป้าหมาย ผู้วิจัยนำข้อสรุปที่เป็นใจความสำคัญมาวิเคราะห์และสังเคราะห์ จัดทำเป็นเอกสารสรุปเพื่อประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นผลลัพธ์สุดท้ายของการวิจัย ผู้วิจัยได้จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (operational seminar) ร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ผู้เชี่ยวชาญ และตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญที่เป็นตัวแทนผู้บริหาร จำนวน 7 คน ตัวแทนอาจารย์ จำนวน 4 คน นักศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 4 คน และประธานสภาคณาจารย์และข้าราชการ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด รวมทั้งสิ้น 16 คน จัดขึ้นในวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ณ ห้องประชุม ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี เกษมทรัพย์ อาคาร 50 พรรษามหาชริาลงกรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผลการสัมมนาผู้วิจัยได้สรุปและจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายสุดท้าย (final proposed policy) ที่มีองค์ประกอบสองส่วน คือ 1) ส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy objective) ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ 2) แนวทางของนโยบาย (policy means) ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์การวิจัย เป้าประสงค์ กลยุทธ์ การวิจัย มาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติ และกลไกการประเมินผล ดังผลการวิจัยที่เสนอไว้ในบทที่ 5

บทที่ 4

ผลการศึกษาริบทเพื่อจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย

การวิจัยเรื่อง ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำร่าง ตรวจสอบ และจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ทั้งส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบายและแนวทางของนโยบาย ในองค์ประกอบของปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ และปัจจัยป้อนออก การดำเนินการวิจัยประกอบด้วยขั้นตอนที่สำคัญ 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาบริบทเพื่อจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายโดยการวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงสำรวจ การศึกษาพหุกรณี และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ระยะที่ 2 เป็นการตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ การสนทนากลุ่มเป้าหมาย และการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ในบทนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินการวิจัยระยะที่ 1 ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการวิจัยเอกสาร(documentary research)
2. ผลการศึกษาริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
3. ผลการศึกษาคณะกรรมาธิการศึกษา ของมหาวิทยาลัยวิจัย ดังนี้
 - 3.1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น
 - 3.2 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 - 3.3 มหาวิทยาลัยมหิดล
 - 3.4 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
 - 3.5 University of Maryland
 - 3.6 Washington State University
4. ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

1. ผลการวิจัยเอกสาร (documentary research)

งานวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษานโยบายและแผนงานในระดับประเทศ เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกด้านนโยบายและแผนงานระดับประเทศ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้วิจัยเห็นว่านโยบายและแผนงานในระดับประเทศที่มีผลกระทบโดยภาพรวมต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ได้แก่ 1) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) 2) นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551-2553) 3) แผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา(พ.ศ.2551-2555) 4) พระราชบัญญัติวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ. 2551 5) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2552 6) แผนพัฒนาอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2550-2564) ซึ่งขอเสนอรายละเอียดในแต่ละด้าน ดังนี้

1.1 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) มีแนวทางการพัฒนาบนพื้นฐานของการให้ “คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา” โดยยึดหลักปรัชญา “เศรษฐกิจพอเพียง” ขณะเดียวกันได้มีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตเพื่อปรับตัวและแสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทันโลกาภิวัตน์และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับทุกภาคส่วนตามหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้วย เป้าหมายการพัฒนาของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ที่สำคัญได้แก่ เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพคน โดยให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ ความรู้ความสามารถ ทักษะการประกอบอาชีพ และมีความมั่นคงในการดำรงชีวิต ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้กับตนเองที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน และสังคมไทย โดยเพิ่มจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทยเป็น 10 ปี พัฒนากำลังแรงงานระดับกลางที่มีคุณภาพเพิ่มเป็นร้อยละ 60 ของกำลังคนทั้งหมด และเพิ่มสัดส่วนบุคลากรด้านการวิจัยและการพัฒนาเป็น 10 คนต่อประชากร 10,000 คน พร้อมทั้งลดปัญหาอาชญากรรมลงร้อยละ 10 และกำหนดให้อายุคาดหมายเฉลี่ยของคนไทยสูงขึ้นเป็น 80 ปี ควบคู่กับลดอัตราเพิ่มของการเจ็บป่วยด้วยโรคที่ป้องกันได้ใน 5 อันดับแรก คือ หัวใจ ความดันโลหิตสูง เบาหวาน หลอดเลือดสมอง และมะเร็งนำไปสู่การเพิ่มผลิตภาพแรงงานและลดรายจ่ายด้านสุขภาพของบุคคลลงในระยะยาว

1.2 นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551-2553)

สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (2550) ได้จัดทำ “นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551-2553)” เพื่อมุ่งเน้นให้เป็นแนวทางในการดำเนินการวิจัยของหน่วยงานวิจัยต่างๆ ของประเทศและใช้เป็นกรอบทิศทางการวิเคราะห์ตรวจสอบข้อเสนอการวิจัยของหน่วยงานภาครัฐที่เสนอของบประมาณประจำปี ตามมติคณะรัฐมนตรีระหว่างปีงบประมาณ 2551-2553 โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศ บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และยุทธศาสตร์การวิจัยระดับภูมิภาค รวมทั้งความต้องการของพื้นที่โดยคำนึงถึงศักยภาพของประเทศ ในขณะที่เดียวกันได้คำนึงถึงความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554)

นโยบายการวิจัยของชาติระหว่าง พ.ศ. 2551-2553 เน้นการบูรณาการด้านการวิจัยที่สอดคล้องกับแนวนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ควบคู่กับการวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม ทั้งนี้ กรอบการดำเนินงานวิจัยจะเน้นงานวิจัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยชาติ(พ.ศ.2551-2553) โดยมีการจัดลำดับความสำคัญและความจำเป็นของการวิจัย ที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศ บนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในขณะที่งบประมาณการวิจัยกระจายไปยังหน่วยงานต่างๆ รวมทั้งภูมิภาค อันจะนำไปสู่การสร้างเครือข่ายการวิจัยและพัฒนา การพัฒนาศูนย์กลางการวิจัยเฉพาะทาง การพัฒนาบุคลากรการวิจัยร่วมกันซึ่งการดำเนินยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ(พ.ศ.2551-2553) จะต้องมีความเป็นเอกภาพและมีประสิทธิภาพ โดยมีการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ดังนั้นนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) จะเป็นพื้นฐานเชิงนโยบายที่เชื่อมโยงกับนโยบายและแนวทางการวิจัยของชาติระยะยาวต่อไป วิสัยทัศน์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) คือ “ประเทศไทยมีงานวิจัยที่มีคุณภาพ เพื่อการพัฒนาที่สมดุลและยั่งยืน” โดยมีการกำหนดพันธกิจการวิจัยของชาติ(พ.ศ.2551-2553) คือ “พัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการวิจัยของ

ประเทศให้สูงขึ้นและสร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่า เพื่อสามารถประยุกต์และพัฒนาวิทยาการที่เหมาะสม รวมทั้งต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ โดยใช้ทรัพยากรและเครือข่ายวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพที่ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม” ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ. 2551-2553) ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจ โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ เสริมสร้างองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางเศรษฐกิจอย่างสมดุลและยั่งยืนบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตร ซึ่งครอบคลุมการสร้างมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและประมง รวมทั้งการพัฒนางานองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตทางอุตสาหกรรมและการบริการซึ่งครอบคลุมถึงการท่องเที่ยว การพัฒนาด้านพลังงาน โลจิสติกส์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยคำนึงถึงบทบาทการแข่งขันของประเทศภายใต้การเปลี่ยนแปลง ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ รวมทั้งสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน โดยดำเนินการพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 2 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางสังคม โดยมีเป้าประสงค์การวิจัยคือ สร้างเสริมองค์ความรู้เพื่อเป็นพื้นฐานสู่การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางสังคม มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา วัฒนธรรม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต ตลอดจนการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี การสร้างความเข้มแข็งและการสร้างภูมิคุ้มกันของท้องถิ่นและสังคม ตลอดจนการเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาความยากจน นอกจากนี้ยังมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ และผู้สูงอายุ และการเสริมสร้างความมั่นคงของประเทศ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 3 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาทางวิทยาการและทรัพยากรบุคคล โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ พัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและการพึ่งพาตนเอง โดยใช้ฐานความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และวิทยาการต่างๆ มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และต่อยอดภูมิปัญญาของประเทศเพื่อพัฒนาสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์และสาธารณะ ตลอดจนเสริมสร้างศักยภาพการวิจัยของประเทศ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 4 การเสริมสร้างและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ พัฒนางานองค์ความรู้และฐานข้อมูลเพื่อการบริหารจัดการและการพัฒนาทุนทางทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบ โดยท้องถิ่นและชุมชนมีส่วนร่วม มุ่งเน้นการวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนและสังคม รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และภัยธรรมชาติ ยุทธศาสตร์การวิจัยที่ 5 การบริหารจัดการความรู้ ผลงานวิจัย ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศสู่การใช้ประโยชน์ด้วยยุทธวิธีที่เหมาะสม โดยมีเป้าประสงค์การวิจัย คือ พัฒนาระบบและกลไกการบริหารจัดการความรู้ของประเทศอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพ มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการบริหารจัดการด้านการวิจัยของประเทศ

ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติทั้ง 5 ยุทธศาสตร์นี้ สามารถนำมาสร้างความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาประเทศได้ โดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติได้กำหนดวิธีการปรับแต่งยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติให้เข้ากับยุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศโดยปรับแต่งในรายละเอียดสาระ (Fine Tune) เพื่อให้มีการติดตามการดำเนินการวิจัยในระยะยาวได้ แม้ว่ายุทธศาสตร์ของการพัฒนาประเทศได้ถูกปรับตาม

นโยบายรัฐบาลไปแล้วก็ตาม หน่วยงานวิจัยที่นำงบประมาณแผ่นดินไปใช้ในการทำวิจัย ก็ยังคงมีข้อมูลในการวิจัยและในฐานะข้อมูลที่ได้ทำไว้กับสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เพื่อการติดตามและวางแผนยุทธศาสตร์การวิจัยของประเทศต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง โดยนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยแห่งชาติ (พ.ศ.2551-2553) มีการดำเนินการเพื่อสนับสนุนยุทธศาสตร์เพื่อการพัฒนาประเทศรวม 25 กลยุทธ์การวิจัย และ 88 แผนงานวิจัย

1.3 แผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา(พ.ศ.2551-2555)

แผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา(พ.ศ.2551-2555) ได้รับการอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ 24 เมษายน พ.ศ. 2550 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเร่งรัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาที่เข้มแข็ง สนับสนุนภาคการผลิต และสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศอย่างยั่งยืน ขณะเดียวกันยังมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างภาคส่วนต่างๆซึ่งจะสนับสนุนการสร้างการแข่งขันให้แก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรม นักธุรกิจ นักวิจัย ระบบการศึกษา ระบบเศรษฐกิจและประชาชนทั่วไป

เป้าหมายของแผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา(พ.ศ.2551-2555) กำหนดไว้ว่าภายในปี พ.ศ. 2555 ประเทศไทยจะบรรลุเป้าหมาย 3 ประการ ดังนี้ เป้าหมายที่ 1 ร้อยละ 35 ของสถานประกอบการในอุตสาหกรรมการผลิตมีนวัตกรรมทางเทคโนโลยี เป้าหมายที่ 2 มีความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างภาคธุรกิจ สถาบันการศึกษา การวิจัยและการเรียนการสอน เป้าหมายที่ 3 อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในด้านบุคลากรวิจัยและพัฒนา และสิทธิบัตรที่จัดทำโดย International Institute for Management Development (IMD) อยู่ในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าจุดกึ่งกลาง

สำหรับยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนแผนแม่บทโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญา(พ.ศ.2551-2555) นั้น จะดำเนินการ โดย ยุทธศาสตร์ ที่ 1 เพิ่มความสามารถทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมการผลิต มี 4 แผนงาน ดังนี้ 1) สร้างช่องทางความร่วมมือในการเข้าถึงมาตรการสนับสนุนภาคเอกชนระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสถาบันรวมทั้งกฎหมายและแรงจูงใจเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม 3) พัฒนาระบบคุณภาพ 4) เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจในทรัพย์สินทางปัญญา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ยุทธศาสตร์ที่ 2 สร้างความเข้มแข็งของแหล่งผลิตความรู้ มี 3 แผนงาน ดังนี้ 1) พัฒนาศูนย์เชี่ยวชาญเฉพาะทางให้เข้มแข็งและทำงานตรงกับความต้องการของภาคการผลิต 2) สร้างกลไกการถ่ายทอดความรู้ระดับสูงระหว่างภาคการผลิตและสถาบันการศึกษา 3) พัฒนาคู่มือให้ตรงกับความต้องการที่มี การผลิตและบริการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนที่มีทักษะในการประดิษฐ์คิดค้น ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความเชื่อมโยงระหว่างแหล่งผลิตความรู้ ผู้ใช้ความรู้ และการพัฒนาการเรียนการสอน มี 2 แผนงาน ดังนี้ 1) จัดตั้งกลไกขับเคลื่อนแผนแม่บทโครงสร้างทรัพย์สินทางปัญญา 2) พัฒนาเครือข่ายนวัตกรรมอุตสาหกรรมกลุ่มย่อย

1.4 พระราชบัญญัติวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ.2551

พระราชบัญญัติวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ.2551 มีเหตุผลในการประกาศใช้ คือ โดยที่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาและขับเคลื่อนเศรษฐกิจสังคมบนฐานความรู้และขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ แต่ประเทศไทยยังขาดการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอย่างเป็นระบบ มีประสิทธิภาพและทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ดังนั้นเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนคนไทยคิดอย่างเป็น

ตรรกะและมีเหตุผล และสร้างระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีเพื่อลดผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อันจะนำไปสู่การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน มีความรอบรู้และมีความสามารถโดยไม่ต้องพึ่งพาผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์และเทคโนโลยีจากต่างประเทศเกินความจำเป็น รวมทั้งมีองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานระหว่างสถาบันวิจัยหรือสถาบันการศึกษาในประเทศไทยและต่างประเทศ และเพื่อสร้างกลุ่มสถาบันเครือข่ายในการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่มีองค์ความรู้ใหม่ในการแก้ไขปัญหาด้านการผลิตและบริการของประเทศ

จากการวิเคราะห์พระราชบัญญัติวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ.2551 จะเห็นได้ว่า มีหลักการสำคัญคือ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เนื่องจากการปลูกฝังความคิดแบบวิทยาศาสตร์จะช่วยให้คนไทยมีวิถีการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความรู้ที่มีเหตุผลและการคิดแบบวิทยาศาสตร์จะช่วยให้คนไทยมีวิถีการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความรู้ที่มีเหตุผลและการคิดแบบวิทยาศาสตร์จะช่วยให้สามารถหาวิธีแก้ปัญหาได้ตรงจุดและมีประสิทธิภาพ ขณะที่ประเทศไทยยังขาดแคลนบุคลากรที่สำคัญที่ส่งเสริมให้คนไทยคิดและทำบนพื้นฐานของตรรกะและเหตุผล ซึ่งการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างและสะสมองค์ความรู้ทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีให้ทันสมัยจะช่วยให้ประเทศสามารถปรับตัวเตรียมป้องกันผลกระทบทางลบจากกระแสโลกาภิวัตน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถบริหารจัดการและพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาโดยไม่ต้องพึ่งพาเทคโนโลยีจากต่างประเทศมากเกินไป

พระราชบัญญัติวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ พ.ศ.2551 ได้ระบุไว้ชัดเจนตาม มาตรา 5 การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม มีแนวทางดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับสถาบันอุดมศึกษา คือ ...การส่งเสริมและสนับสนุนการผลิตและพัฒนากำลังคนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยเฉพาะกำลังคนในระดับบัณฑิตศึกษา นักวิจัย รวมทั้งผู้สอนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่จำเป็น ให้มีปริมาณและคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของประเทศและดำเนินการให้มีการใช้กำลังคนดังกล่าวเกิดประโยชน์สูงสุด ส่งเสริมให้สถาบันวิจัยและสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชนร่วมมือสร้างเครือข่ายการวิจัยและพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการของภาคเศรษฐกิจและสังคมโดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการวิจัยพื้นฐาน การวิจัยประยุกต์ และการวิจัยเชิงทดลองในสาขาต่างๆ รวมทั้งผลักดันให้มีการนำผลการวิจัยและพัฒนาไปสร้างเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ผลผลิตของชุมชนและผลิตภาพโดยรวมของประเทศ คุณภาพชีวิตของประชาชนและประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น ส่งเสริมให้สถาบันวิจัย สถาบันการศึกษา หรือนักวิจัยขอรับความคุ้มครองสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในประเทศและต่างประเทศ สนับสนุนให้มีการยกย่องเชิดชูเกียรติองค์กรหรือบุคคลที่มีผลงานดีเด่นเป็นเลิศทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม และเป็นแบบอย่างที่ดีในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมให้เกิดสังคมนวัตกรรมและการพัฒนาชุมชนและประเทศอย่างเหมาะสมและมีความสมดุล

จากที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เอกสารดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ผลิตบัณฑิตทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ตลอดจนมีแผนงานการวิจัยเพื่อถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีสู่ชุมชน ต้องตระหนักและเห็นความสำคัญของประโยชน์ที่จะนำไปใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างมีระบบ มีประสิทธิภาพ และทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และสร้างสังคมนวัตกรรม อันนำไปสู่การพัฒนาประเทศ

อย่างยั่งยืนและเป็นสังคมอุดมปัญญา ให้มีการเร่งรัดการพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยให้สถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งจัดให้มีนโยบายและแผนวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อใช้เป็นกรอบและแนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษาใช้ในการดำเนินงานส่งเสริม พัฒนา และนำวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและนวัตกรรมไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาและประเทศชาติต่อไป

2 ผลการศึกษาบริบทมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

การศึกษบริบทมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เป็นการวิจัยเชิงสำรวจสถาบัน (Institutional survey study) เพื่อศึกษาสภาพการทำวิจัย ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย การบริหารงานวิจัยและข้อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยผู้วิจัยดำเนินการวิจัย 2 วิธี คือการสำรวจความคิดเห็น และการสนทนากลุ่มเป้าหมาย เสนอผลการศึกษบริบทมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ดังนี้

2.1 ผลการสำรวจความคิดเห็น เพื่อศึกษาสภาพการทำวิจัย ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย การบริหารงานวิจัย และข้อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า กลุ่มเป้าหมายที่ตอบแบบสอบถามเป็นอาจารย์ในสังกัดมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 90 คน จำแนกเป็นเพศชายร้อยละ 48.9 เป็นเพศหญิง ร้อยละ 51.1 เมื่อจำแนกตามอายุพบว่าส่วนใหญ่เป็นอาจารย์ที่มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 48.9 รองลงมาคืออายุระหว่าง 21-30 ปี ร้อยละ 46.7 อายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 3.3 และอายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 1.1 เมื่อจำแนกตามวุฒิการศึกษาพบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทร้อยละ 96.7 รองลงมาคือระดับปริญญาตรีร้อยละ 2.2 และระดับปริญญาเอกร้อยละ 1.1 เมื่อจำแนกตามตำแหน่งทางวิชาการพบว่าส่วนใหญ่ดำรงตำแหน่งอาจารย์ร้อยละ 97.8 ดำรงตำแหน่งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ร้อยละ 2.2 เมื่อจำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติการสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด พบว่าส่วนใหญ่ปฏิบัติการสอนในมหาวิทยาลัยน้อยกว่า 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.8 รองลงมาปฏิบัติการสอนในมหาวิทยาลัยระหว่าง 3-6 ปี ร้อยละ 24.4 ปฏิบัติการสอนในมหาวิทยาลัยระหว่าง 7-9 ปี ร้อยละ 8.9 และปฏิบัติการสอนในมหาวิทยาลัยมากกว่า 9 ปี ร้อยละ 8.9

2.1.2 ข้อมูลด้านสถานภาพการทำวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ด้านการทำวิจัยในระยะเวลาที่ทำการสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 1-2 เรื่อง ร้อยละ 57.8 ทำวิจัย 3-4 เรื่อง ร้อยละ 22.2 ทำวิจัยมากกว่า 4 เรื่อง ร้อยละ 7.8 และไม่ได้ทำวิจัย ร้อยละ 12.2 ส่วนใหญ่อาจารย์ทำวิจัยเป็นทีม ร้อยละ 85.6 ทำวิจัยเดี่ยว ร้อยละ 18.9 ในการทำวิจัยอาจารย์ส่วนใหญ่ใช้ทุนจากงบประมาณรายได้ของมหาวิทยาลัย ร้อยละ 51.1 รองลงมาคือใช้ทุนอุดหนุนจากหน่วยงานอื่น ร้อยละ 43.3 ใช้ทุนจากงบประมาณแผ่นดิน ร้อยละ 38.9 ใช้ทุนส่วนตัว ร้อยละ 3.3 อาจารย์ส่วนใหญ่เคยเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ด้านการวิจัย ร้อยละ 82.3 โดยเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ด้านการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ร้อยละ 75.6 มหาวิทยาลัยของรัฐอื่น ร้อยละ 23.3 มหาวิทยาลัยเอกชน ร้อยละ 2.2 ส่วนรูปแบบการเผยแพร่ผลงานวิจัยของอาจารย์ มีหลายรูปแบบ เช่น พิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ร้อยละ 24.4 พิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับชาติร้อยละ 7.8 พิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติร้อยละ 3.3 นำเสนอ

ผลงานวิจัยในที่ประชุมวิชาการระดับชาติร้อยละ 7.8 นำเสนอผลงานวิจัยในที่ประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ร้อยละ 2.2 และไม่เคยเผยแพร่ผลงานวิจัยร้อยละ 36.7

เหตุผลที่อาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดทำวิจัย มีหลายประการ โดยเรียงตาม ความสำคัญ ดังนี้ คือ 1) เพื่อนับเป็นภาระงาน 2) เพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ 3) ถือว่าเป็นหน้าที่ของอาจารย์ 4) ต้องการหาคำตอบจากสิ่งที่สงสัย 5) เพื่อทำตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย 6) เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการเรียน การสอน และ 7) เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะด้าน

สำหรับเหตุผลอาจารย์ที่ไม่ทำวิจัยนั้น มีหลายประการ เรียงตามเหตุผลสำคัญดังนี้ 1) ไม่มี เวลา 2) ขาดทุนอุดหนุนวิจัย 3) ไม่ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย 4) ขาดความรู้และประสบการณ์ทำวิจัย 5) ผลตอบแทนไม่คุ้มค่า 6) ไม่ถือว่าเป็นหน้าที่ และ 7) ไม่ชอบทำวิจัย

2.1.3 ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยจำแนกเป็นปัจจัยด้าน บุคลากรการวิจัย ซึ่งประกอบด้วยด้านคุณลักษณะของนักวิจัย ด้านสมรรถภาพการวิจัย ปัจจัยด้านทรัพยากรการ ทำวิจัย ซึ่งประกอบด้วยด้านงบประมาณการวิจัย ด้านวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการทำวิจัย ด้านแหล่งค้นคว้า ข้อมูลการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1.3.1. ปัจจัยด้านบุคลากรการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวมพบว่า บุคลากรการวิจัยเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการ ทำวิจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.40$, S.D.= .66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยด้านคุณลักษณะของ นักวิจัย เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.48$ S.D.= .60) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าที่เป็น ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่นต้องการทำงานให้ สำเร็จ ($\bar{x} = 4.58$, S.D.= .57) ความเป็นผู้มีเหตุผลถ้าวิพากษ์วิจารณ์ด้วยหลักการเหตุผล ($\bar{x} = 4.56$, S.D.= .52) ความเป็นผู้ช่างสังเกต จดจำและบันทึกข้อมูลตามความเป็นจริง ($\bar{x} = 4.56$, S.D.= .54) ความเป็นผู้มีความ ซื่อสัตย์และมีใจ เป็นกลาง ปราศจากอคติ ($\bar{x} = 4.55$, S.D.= .56) ความเป็นผู้มีความละเอียดรอบคอบในการ ทำงานและทำงานเป็นระบบ ($\bar{x} = 4.53$, S.D.= .60) ความเป็นผู้อยากรู้อยากเห็น กระตือรือร้น ศึกษาค้นคว้า ทดลองอยู่เสมอ ($\bar{x} = 4.53$, S.D.= .56)

ส่วนค่าเฉลี่ยด้านสมรรถภาพการวิจัย เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยอยู่ในระดับ มาก ($\bar{x} = 4.33$, S.D.= .71) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าที่เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยด้วยตนเอง ($\bar{x} = 4.58$, S.D.= .57) สามารถวิเคราะห์เอกสารและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา ($\bar{x} = 4.56$, S.D.= .54) สามารถวิเคราะห์ข้อมูล ได้อย่างถูกต้อง ($\bar{x} = 4.55$, S.D.= .56) สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และสะท้อนข้อเสนอแนะสำหรับการ การวิจัยได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x} = 4.54$, S.D.= .56)

2.1.3.2 ปัจจัยด้านทรัพยากรการทำวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวม พบว่าทรัพยากรการทำวิจัยเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อ การทำวิจัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.76$, S.D.= .96) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ค่าเฉลี่ยด้านงบประมาณ การวิจัยเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยในระดับมาก ($\bar{x} = 4.08$, S.D.= .89) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าที่เป็น

ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย ในระดับมากสามลำดับแรกคือ ความยุติธรรมในการจัดสรรเงินทุนเพื่อการวิจัยของมหาวิทยาลัย ($\bar{x} = 4.42, S.D.= .96$) การสนับสนุนเงินทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัย ($\bar{x} = 4.25, S.D.= .84$) การจัดหาและประชาสัมพันธ์แหล่งทุนแก่ผู้ทำวิจัย ($\bar{x} = 4.17, S.D.= .90$)

ส่วนค่าเฉลี่ยด้านวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีการทำวิจัย เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยในระดับมาก ($\bar{x} = 3.73, S.D.= 1.04$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยในระดับมากสามลำดับแรกคือ มหาวิทยาลัยมีวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่ออำนวยความสะดวกในการทำวิจัย ($\bar{x} = 3.87, S.D.= .88$) มหาวิทยาลัยอำนวยความสะดวกในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีในการทำวิจัย ($\bar{x} = 3.87, S.D.= .90$) และวัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีในการทำวิจัยมีความพร้อมในการนำไปใช้ ($\bar{x} = 3.80, S.D.= .95$)

ส่วนค่าเฉลี่ยด้านแหล่งค้นคว้าข้อมูล เป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.48, S.D.= 1.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยในระดับมากสามลำดับแรกคือ มหาวิทยาลัยมีห้องสมุดที่เอื้อประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า ($\bar{x} = 3.71, S.D.= 1.07$) มหาวิทยาลัยมีระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัย มีความสะดวกในการใช้ฐานข้อมูลนั้น ($\bar{x} = 3.61, S.D.= 1.05$) และมหาวิทยาลัยมีระบบช่วยเหลือในการพิมพ์เอกสาร งานวิจัยรวมถึงการช่วยเหลือในการสืบค้นข้อมูล ($\bar{x} = 3.54, S.D.= .98$)

2.1.4 การบริหารงานวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานวิจัยประกอบด้วยด้านนโยบายและการวางแผนการวิจัย ด้านการจัดองค์กรการวิจัย ด้านการบริหารบุคลากรการวิจัย ด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย และด้านการบริหารคุณภาพการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอรายละเอียดการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

2.1.4.1 ด้านนโยบายและการวางแผนการวิจัย โดยรวมอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{x} = 3.70, S.D. = .85$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่ามหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติในระดับมากสามลำดับแรก คือ มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติหรือแผนนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ($\bar{x} = 4.10, S.D. = .68$) มหาวิทยาลัยมีระบบและกลไกในการประเมินแผนการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{x} = 3.94, S.D. = .85$) และมีนโยบายในการส่งเสริม และสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัยทุกประเภท ($\bar{x} = 3.92, S.D. = .79$)

2.1.4.2 ด้านการจัดองค์กรการวิจัย โดยรวมอาจารย์มีความคิดเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 3.53, S.D. = .96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติในระดับมากสามลำดับแรก คือ มหาวิทยาลัยมีการกำหนดบทบาท ภารกิจ เป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติอย่างชัดเจน ($\bar{x} = 3.71, S.D. = .92$) มีรูปแบบองค์กรที่เอื้อต่อการส่งเสริมให้นักวิจัยมีวัฒนธรรมแบบร่วมมือ ($\bar{x} = 3.57, S.D. = .93$) มีรูปแบบโครงสร้างองค์กรและการบริหารงานที่ยืดหยุ่น ($\bar{x} = 3.56, S.D. = .99$)

2.1.4.3 ด้านการบริหารบุคลากรการวิจัย โดยรวมอาจารย์มีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = .88) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติในระดับมากสามลำดับแรก คือ มหาวิทยาลัยมีการส่งเสริมนักวิจัยรุ่นใหม่ให้ริเริ่มทำวิจัย ($\bar{x} = 4.02$, S.D. = .92) มีแผนพัฒนาศักยภาพทางการวิจัยแก่อาจารย์และนักวิจัยอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 3.88$, S.D. = .82) รวมถึงมีระบบและกลไกสนับสนุนให้นักวิจัยทำงานเป็นทีม ($\bar{x} = 3.86$, S.D. = .96)

2.1.4.4 ด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย โดยรวมอาจารย์มีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{x} = 3.50$, S.D. = .97) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติในระดับมากสามลำดับแรก คือ มหาวิทยาลัยมีการจัดสรรงบประมาณแก่โครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย ($\bar{x} = 3.64$, S.D. = .91) มีการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่นักวิจัยในระบบการค้นคว้าข้อมูล ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = .94) และมีนโยบายและแผนการใช้ทรัพยากรการวิจัยอย่างเป็นระบบ ($\bar{x} = 3.55$, S.D. = .93)

2.1.4.5 ด้านการบริหารคุณภาพการวิจัย โดยรวมอาจารย์มีความเห็นว่า มหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติในระดับมาก ($\bar{x} = 3.63$, S.D. = .90) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติในระดับมากสามลำดับแรก คือ มหาวิทยาลัยมีการเน้นคุณภาพของงานวิจัยเป็นหัวใจสำคัญ ($\bar{x} = 3.78$, S.D. = .82) มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ($\bar{x} = 3.70$, S.D. = .86) และมีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพงานวิจัยเป็นแนวทางเดียวกัน ($\bar{x} = 3.67$, S.D. = .74)

2.1.5 ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีข้อเสนอแนะทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในแต่ละด้านดังนี้

2.1.5.1 ด้านบุคลากรการวิจัย พบว่า ควรมีแผนพัฒนาศักยภาพทางการวิจัยแก่อาจารย์และนักวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการอบรมให้ความรู้ ทักษะ กระบวนการด้านการวิจัยอย่างสม่ำเสมอหรืออย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง มีการส่งเสริมทัศนคติและคุณลักษณะของนักวิจัยและสมรรถภาพการวิจัยให้กับบุคลากรของมหาวิทยาลัยทั้งในส่วนของอาจารย์และบุคลากรสายสนับสนุนที่สนใจทำวิจัย สร้างแรงจูงใจในการอยากทำงานวิจัยของนักวิจัย โดยส่งเสริมให้เข้าร่วมประชุม สัมมนาทางวิชาการ ส่งเสริมและสนับสนุนให้นักวิจัยเข้าร่วมเสนอผลงานทางวิชาการในที่ประชุมระดับชาติหรือนานาชาติ สร้างแรงจูงใจเพิ่มเติมโดยให้ค่าตอบแทนการทำวิจัย ค่าตีพิมพ์ผลงานวิจัยหรือเงินรางวัลสำหรับการนำเสนอผลงานวิจัย มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีระบบพี่เลี้ยง (Mentor) ให้กับนักวิจัยรุ่นใหม่ ควรสนับสนุนการทำวิจัยตามความสายงานที่นักวิจัยถนัด และควรลดภาระงานด้านธุรการเพื่อให้อาจารย์ได้มีภาระงานด้านการวิจัยเพิ่มมากขึ้น

2.1.5.2 ด้านทรัพยากรการวิจัย พบว่า ควรมีนโยบายและแผนการใช้ทรัพยากรการวิจัยอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรม นำนโยบายและแผนการใช้ทรัพยากรการวิจัยไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นทางการเป็นระบบ ควรส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณด้านการวิจัยให้กับบุคลากรอย่างเหมาะสมกับโครงการวิจัยที่ผู้วิจัยนำเสนอ หรืออาจเพิ่มกรอบวงเงินทุนวิจัยให้มากขึ้นเพื่อกระตุ้นให้นักวิจัยอยากทำงานวิจัย ควรจัดหาวัสดุ ครุภัณฑ์ที่จำเป็นต่อการวิจัยให้เพียงพอต่อความต้องการของบุคลากรที่จะทำวิจัย จัดให้มีการซ่อมบำรุง รักษาครุภัณฑ์ เครื่องมือการวิจัยให้พร้อมใช้งานได้เสมอ ปรับปรุงห้องปฏิบัติการทางด้านวิทยาศาสตร์ให้ได้มาตรฐานและมีเครื่องมือที่ทันสมัย

ควรจัดหาแหล่งทุนวิจัยให้ตรงกับสาขาและจัดสรรทุนให้กระจายไปตามหน่วยงานที่มีศักยภาพในการทำวิจัย ควรพัฒนาระบบการยืมตำรา เอกสารงานวิจัย ตลอดจนการจัดการจัดหาเอกสารตำราทางวิชาการที่ทันสมัยหรืออาจทำ ความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยในการยืมตำราหรือเอกสารงานวิจัย และควรจัดหาฐานข้อมูลการวิจัยที่มีความ ทันสมัยหลากหลายตามสาขาวิชา

2.1.5.3 ด้านการบริหารงานวิจัย ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ด้านการกำหนดนโยบาย และการวางแผนการวิจัยนั้น มหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบาย ทิศทางการวิจัย กำหนดกลยุทธ์ เป้าหมายและ แนวทางการปฏิบัติให้ชัดเจน จัดทำแผนการวิจัยทั้งระยะสั้นและระยะยาว ส่งเสริมให้นักวิจัยแต่ละคณะได้มี โอกาสในการร่วมมือกันทำวิจัย ด้านการจัดรูปองค์การการวิจัย มหาวิทยาลัยควรจัดองค์การวิจัยให้เป็นองค์กร ตามวัตถุประสงค์ อาจมีสายบังคับบัญชาที่สั้นและให้ทุกคนในองค์การการวิจัยเกิดความร่วมมือในการทำวิจัยมาก ยิ่งขึ้น โครงสร้างการบริหารงานวิจัยควรมีความยืดหยุ่น หน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่ประสานงานวิจัยควรมี บทบาทหน้าที่ในการให้ความช่วยเหลือสนับสนุนให้ภารกิจการทำวิจัยประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีบทบาทหน้าที่ในการติดตาม ประเมินผลงานวิจัยตามระยะเวลาที่กำหนด ส่วนด้านการบริหารบุคลากร การวิจัย ควรมีแผนพัฒนานักวิจัยอย่างครบวงจร ทั้งการส่งเสริมสมรรถภาพด้านการวิจัย การส่งเสริมด้านความรู้ และทักษะการทำวิจัย ทั้งนี้ควรดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดทักษะมีความเชี่ยวชาญในการทำวิจัยอันจะเกิด ผลดีต่อคุณภาพงานวิจัย ในการส่งเสริมพัฒนานักวิจัยนั้นควรส่งเสริมทั้งนักวิจัยรุ่นใหม่ รุ่นกลางและรุ่นอาวุโส โดยเฉพาะนักวิจัยรุ่นใหม่ซึ่งเป็นบุคลากรส่วนใหญ่ของมหาวิทยาลัย ควรจะส่งเสริมให้อาจารย์ได้ทำงานวิจัย อย่างต่อเนื่อง โดยถือว่างานวิจัยเป็นภารกิจที่สำคัญและกำหนดให้เป็นภาระงาน หรืออาจทำข้อตกลงตั้งแต่การ เริ่มต้นการทำงาน ทั้งนี้ควรมีระบบที่เอื้อเฟื้อ เพื่อคอยช่วยเหลือให้คำแนะนำในการทำวิจัย หรือส่งเสริมให้ นักวิจัยรุ่นใหม่ได้เข้าร่วมโครงการวิจัยกับนักวิจัยรุ่นกลางหรือรุ่นอาวุโส มหาวิทยาลัยควรสร้างบรรยากาศการ ทำงานวิจัยเพื่อสร้างความตื่นตัวให้นักวิจัยอยากทำงานวิจัย สร้างวัฒนธรรมการวิจัยให้ทุกคนตระหนักถึงบทบาท หน้าที่การทำวิจัย โดยอาจรวมกลุ่มเป็นชมรมนักวิจัย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์การทำวิจัย ทั้งนี้ อาจจัดการอบรม ประชุมสัมมนาในเรื่องที่นักวิจัยต้องการเสริมความรู้และประสบการณ์ มหาวิทยาลัยควรสร้าง แรงจูงใจให้นักวิจัย โดยอาจให้รางวัลหรือนับภาระงานวิจัยเป็นภาระงานของอาจารย์ หรืออาจกำหนดให้อาจารย์ ที่ผลิตงานวิจัยได้อย่างมีคุณภาพมี impact สูงอาจจะนับให้เป็นภาระงานที่มากขึ้น และมหาวิทยาลัยควรสอบถาม ความสมัครใจของอาจารย์โดยเน้นให้อาจารย์สมัครใจในการทำงานวิจัยที่ตรงกับความรู้ความสามารถและความ ถนัดของตนเอง ด้านการบริหารงบประมาณการวิจัย มหาวิทยาลัยควรจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยโดยใช้ ระบบคุณธรรม ควรจัดสรรทุนให้แต่ละโครงการตามความจำเป็นและต้องเป็น โครงการที่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัย หรือสอดคล้องกับนโยบายของชาติหรือนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการ การอุดมศึกษาหรือนโยบายของจังหวัด ระบบการบริหารงบประมาณการวิจัยควรลดขั้นตอนของระบบเอกสาร ให้กระชับ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการใช้งบประมาณการวิจัย ควรอำนวยความสะดวกในการเบิกจ่าย งบประมาณ การทำรายงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณการวิจัย ควรมีระบบและกลไกการติดตามการใช้จ่าย งบประมาณการวิจัยให้เกิดความคุ้มค่า มีระบบควบคุมติดตามประเมินผลการเบิกจ่ายเงินงบประมาณการวิจัยทุก ขั้นตอน ทั้งนี้ควรจัดบุคลากรเพื่ออำนวยความสะดวกและจัดประชุมชี้แจงในการจัดทำเอกสารเบิกจ่าย ควรจัด เจ้าหน้าที่คอยอำนวยความสะดวกในการยืมวัสดุ ครุภัณฑ์หรือเครื่องมือการวิจัย จัดการและบริหารระบบ

ฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน จัดวัสดุอุปกรณ์การวิจัยเพื่อให้พร้อมใช้เสมอ ด้านการบริหารคุณภาพการวิจัย ควรมีแผนการกำกับ ติดตามการดำเนินงานวิจัยทุกขั้นตอน ควรกำหนดมาตรฐานหรือแนวปฏิบัติให้สอดคล้องกัน ตั้งแต่การเสนอโครงการวิจัยจนกระทั่งการประเมินผลสำเร็จของงานวิจัย ควรสร้างความตระหนักให้กับนักวิจัยว่าคุณภาพงานวิจัยถือเป็นหัวใจสำคัญ ดังนั้นควรมีคณะกรรมการเพื่อประเมินระดับผลงานวิจัยหรือมีคณะกรรมการจัดการผลงานวิจัยเพื่อจดสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์หรือประโยชน์จากงานวิจัย ควรส่งเสริมให้อาจารย์หรือนักวิจัยได้เผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในรูปแบบการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติ หรือการเผยแพร่ผลงานวิจัยในที่ประชุมทางวิชาการที่มีผู้ประเมินผลงานวิจัยในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ

2.2 ผลการสนทนากลุ่มเป้าหมาย

ในการสนทนากลุ่มเป้าหมายผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา อาจารย์ที่ทำวิจัยในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา อาจารย์ที่ไม่เคยทำวิจัย และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำนโยบายและวางแผนการพัฒนาการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดในครั้งนี้ เพื่อรับทราบแนวคิดและข้อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังรายละเอียดต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดทำการสนทนากลุ่มอาจารย์ จำนวน 12 คน (รายนามปรากฏในภาคผนวก.....) เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดในวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2551 ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี เกษมทรัพย์ อาคาร 50 พรรษามหาชริราชलगรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยผู้วิจัยได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่มให้อาจารย์ที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่มในครั้งนี้ได้เข้าใจ และขอให้อาจารย์ได้แสดงความคิดเห็นในประเด็นที่ผู้วิจัยกำหนดตามกรอบการวิจัย และให้อาจารย์สามารถแสดงความคิดเห็นในประเด็นอื่นที่อาจารย์คิดว่าผู้วิจัยกำหนดยังไม่ครอบคลุมได้ เพื่อประโยชน์ในการนำไปสู่การปฏิบัติ ผู้วิจัยให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มได้สนทนาถึงสภาพปัจจุบัน ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดใน 3 ประเด็น คือ ด้านบุคลากรการวิจัย ด้านทรัพยากรการวิจัย และด้านการบริหารงานวิจัย ที่ประชุมได้อภิปรายอย่างกว้างขวางโดยลงลึกในแต่ละประเด็น ดังนี้

ด้านบุคลากรการวิจัย ผู้ร่วมสนทนากลุ่มได้กล่าวถึงสภาพปัจจุบัน และปัญหาของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดว่า เป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามพันธกิจของมหาวิทยาลัย ซึ่งอาจารย์ตระหนักดีว่าบทบาทหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัยคือผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ และทำวิจัยควบคู่ไปกับการสอน เพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ แต่อาจารย์ไม่มีเวลาในการทำงานวิจัย เนื่องจากมีภาระงานสอนมาก ดังคำกล่าวบางตอนของการสนทนา ดังนี้

“.....สภาพทั่วไปของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเป็นผู้ที่มีความพร้อมที่จะทำงานตามนโยบายของมหาวิทยาลัยที่กำหนดไว้ บทบาทและหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัยคือผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตามมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนด และหน้าที่ของอาจารย์ต้องทำวิจัยควบคู่ไปกับการสอน เพื่อสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ซึ่งมหาวิทยาลัยมี Model การทำงานของอาจารย์คือ LERT model ตามวิสัยทัศน์ของอธิการบดี ซึ่ง R นั้นหมายถึง Research อาจารย์ทุกคนต้องมีความรู้ความสามารถในการทำวิจัย ใช้วิจัย

เป็นเครื่องมือในการแสวงหาคำตอบ และสร้างองค์ความรู้ใหม่ แต่ปัญหาที่พบคืออาจารย์ไม่มีเวลาในการทำงานวิจัยเนื่องจากมีภาระงานสอนมากเพราะมหาวิทยาลัยขาดอัตรากำลัง ในเรื่องเป็นเวลาเป็นสิ่งที่สำคัญ มหาวิทยาลัยมีนโยบายว่าอาจารย์ต้องทำงานธุรการด้วย เวลาของอาจารย์จึงหมดไปกับการสอนและงานธุรการ ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรมีข้อกำหนดให้ชัดเจนว่าอาจารย์ถ้าทำงานธุรการ ก็ให้ทำงานวิจัยน้อยลง ส่วนอาจารย์ที่ไม่ต้องทำงานธุรการก็ควรจะผลิตผลงานวิจัย อาจารย์ไม่ต้องทำงานธุรการก็ได้ซึ่งภาระงานของอาจารย์ค่อนข้างเยอะจึงไม่มีเวลาทำงานวิจัย.....”

(นันทิพัฒน์ เฟื่องแดง, 26 ตุลาคม 2551)

ความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับผู้ร่วมสนทนารายอื่น ว่าอาจารย์มีภาระงานสอนมาก ไม่มีเวลาทำการวิจัย จึงทำให้ผลงานวิจัยไม่ได้คุณภาพ ไม่สามารถที่จะตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติได้

“.....งานสอนของอาจารย์ค่อนข้างเยอะ และได้ทำงานวิจัยไปด้วย ทำให้เกิดปัญหาในเรื่องการทำงานติดกั้วว่าทั้งงานสอนและงานวิจัยจะออกมาไม่ดี ส่วนที่เป็นอุปสรรคคือ เวลา ไม่มีเวลาทำการวิจัย จึงทำให้ผลงานวิจัยไม่ได้คุณภาพ ไม่สามารถที่จะตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติได้ ข้อเสนอว่า ถ้าการสอนมากเกินไปควรจะเพิ่มบุคลากร และบุคลากรที่รับเพิ่มเข้ามาควรมีความถนัดในเรื่องการทำวิจัยและ โยงไปถึงหลักเกณฑ์ที่ใช้รับบุคลากร ควรจะดูคุณสมบัติเป็นหลักและวางเป็นกรอบอย่างชัดเจนเพื่อจะแน่ใจว่าบุคลากรที่รับเข้ามาสามารถทำงานวิจัยได้จริง ๆ เพื่อการพัฒนาการวิจัยของมหาวิทยาลัยต่อไป.....”

(สุรัชย์ อาจกล้า, 26 ตุลาคม 2551)

“.....อาจารย์ส่วนมากอยากทำงานวิจัยเนื่องจากต้องการแสวงหาความรู้เพื่อนำมาใช้สอน แต่ด้วยข้อจำกัดด้านบุคลากร จึงทำให้อาจารย์ส่วนหนึ่งต้องมีภาระงานธุรการควบคู่ไปกับภาระงานสอน จึงไม่มีเวลาเพียงพอที่จะทำงานวิจัยได้ ซึ่งงานธุรการเป็นงานที่เยอะมาก มากกว่างานสอนของอาจารย์ ด้วยบทบาทหน้าที่ที่ต้องทำงานธุรการ จึงทำให้อาจารย์เหล่านี้มีหน้าที่ต้องประชุมเพื่อรับทราบนโยบายและการวางแผนต่างๆของมหาวิทยาลัย จึงทำให้ไม่มีเวลาที่จะทำงานวิจัย.....”

(อนิสณี แทนอาษา, 26 ตุลาคม 2551)

“.....อยากให้อาจารย์ผู้ทำวิจัยได้ตระหนักถึงภาระหน้าที่ของตนเองว่าหน้าที่ของอาจารย์คืองานสอนและงานวิจัยเพราะท่านต้องแสวงหาความรู้อยู่เสมอ แต่จุดแข็งของมหาวิทยาลัยคือ การทำงานเป็นกลุ่มและความเข้มแข็งของบุคลากร ส่วนในเรื่องของเวลา มหาวิทยาลัยมีนโยบายว่าหน้าที่ที่สำคัญอันดับแรกของอาจารย์คืองานสอน รองลงมาคืองานธุรการ ซึ่งงานธุรการมีมากกว่างานสอน งานสอนส่วนมากอาจารย์จะต้องกลับไปเตรียมการสอนที่บ้านเอง แต่ในเรื่องเวลาถ้าเรามองให้เป็นโอกาสและมองในทางที่ดี คือมองในส่วน

ของอาจารย์ เจ้าหน้าที่ งานธุรการส่วนมากอาจารย์ต้องทำเองเป็นหลักแทบทุกท่าน ดังนั้น อาจารย์ต้องพยายามสอนงาน ให้ความเข้าใจ ไว้วางใจให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานทำงานแทน อาจารย์ได้ เพราะหน้าที่ของอาจารย์คือ งานสอน งานวิจัยและงานบริการวิชาการ เพราะฉะนั้นอาจารย์ต้องจัดสรร แบ่งเวลาให้ทันต่องาน

(ภัทริยา พรหมราษฎร์, 26 ตุลาคม 2551)

ส่วนด้านคุณลักษณะของบุคลากรการวิจัย มีผู้ให้ความคิดเห็นว่า ในการพัฒนาศักยภาพการวิจัย มหาวิทยาลัยควรจะมีการพัฒนานักวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในการพัฒนาความรู้ด้านการวิจัย รายละเอียดที่เสนอไว้ ดังนี้

“..... ในมหาวิทยาลัยมีอาจารย์หลายกลุ่ม ซึ่งแต่ละกลุ่มมีฐานความรู้การวิจัยที่แตกต่างกัน กลุ่มที่มีฐานความรู้ด้านการวิจัยมักจะสามารถทำงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง แต่กลุ่มที่มีความรู้ด้านการวิจัยน้อยจะทำให้ไม่อยากทำการวิจัย ดังนั้นควรที่จะเพิ่มพัฒนานักวิจัยกลุ่มนี้ด้วย ปัญหาในปัจจุบันของอาจารย์และนักวิจัย คือ ไม่เข้าใจในระบบการทำงานวิจัยของมหาวิทยาลัย โดยงานวิจัยของมหาวิทยาลัยไม่มีระบบที่ชัดเจนจึงทำให้ไม่มีสิ่งกระตุ้น และไม่มีแรงจูงใจที่จะให้บุคลากรที่มีฐานความรู้เกี่ยวกับการวิจัยน้อยอยากจะทำงานวิจัย หรือบางครั้งอยากจะทำงานวิจัยแต่เมื่อเข้าไปทำงานวิจัยแล้วเกิดความสับสนและไม่เข้าใจในระบบโครงสร้างงานวิจัย จึงทำให้อาจารย์หรือนักวิจัยถอนตัวออกจากการทำงานวิจัย ถึงแม้ว่ามหาวิทยาลัยจะมีระบบการช่วยเหลือโดยเชิญวิทยากร มาให้ความรู้อย่างต่อเนื่องก็ตาม แต่ส่วนมากยังขาดวัฒนธรรมการวิจัย อาจารย์เองคงต้องตระหนักถึงภารกิจนี้ให้มากยิ่งขึ้น.....”

(ศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์, 26 ตุลาคม 2551)

นอกจากนี้ผู้ร่วมสนทนากลุ่มให้ข้อเสนอแนะด้านบุคลากรการวิจัย ดังนี้

“.....การทำวิจัยควรจะดูนักวิจัยที่ทำงานวิจัยด้วยว่ามีความถนัดงานวิจัยด้านใด เช่น ด้านสำรวจ ด้านการทดลอง ด้านกึ่งทดลอง หรือที่เกี่ยวข้องกับการออกพื้นที่มากกว่าที่จะให้นักวิจัยทำงานวิจัยตามนโยบายของมหาวิทยาลัยที่ระบุหรือกำหนดขอบเขตหรือกรอบไว้ แล้วว่าอาจารย์แต่ละท่านควรจะทำงานวิจัยแบบนี้ หรือทำกลุ่มแบบนี้ โดยที่ไม่ให้ทำงานวิจัยตามความถนัดของอาจารย์แต่ละท่าน และอยากให้มหาวิทยาลัยมีความเชื่อมั่นในนักวิจัย โดยไม่ต้องมานั่งตรวจสอบการทำงานทุกขั้นตอน เพราะนักวิจัยแต่ละท่านสามารถบริหารจัดการเองได้ และที่สำคัญก็ได้ผลงานการวิจัยออกมาสร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัย.....”

(มนชิตา ภูมิพยัคฆ์, 26 ตุลาคม 2551)

“.....ในส่วนของคุณลากรอยากจะให้มองในเรื่องความรู้ของงานวิจัยเป็นปัจจัยหนึ่งที่สำคัญ และอาจมีระบบพี่เลี้ยง(Mentor) คือ อาจารย์ที่ทำงานวิจัยไม่ใช่มีชื่ออยู่ในกลุ่มเท่านั้นแต่อาจารย์ท่านนั้นสามารถเป็นหัวหน้างานวิจัยนั้นเลยเพียงแต่ว่าจะมีอาจารย์พี่เลี้ยงคอยดูแลอย่างใกล้ชิด ซึ่งระบบนี้มหาวิทยาลัยยังมีความไม่ชัดเจน อาจารย์ท่านใดที่เป็นผู้ร่วมวิจัยก็จะเป็นแค่ผู้ร่วมวิจัยเท่านั้น ไม่สามารถเป็นหัวหน้าโครงการได้ ซึ่งอาจารย์แต่ละท่านมีความถนัดในแต่ละศาสตร์สาขาแตกต่างกัน ความสามารถแต่ละงานวิจัยก็จะแตกต่างกัน ถ้าหากว่าเป็นงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ซึ่งต้องออกพื้นที่หรือลงสู่พื้นที่ ภาระงานก็จะไม่เอื้ออำนวยต่ออาจารย์ท่านนั้น หรือบางท่านงานวิจัยอยู่เฉพาะในห้องทดลองภาระงานก็ไม่เอื้ออำนวยต่ออาจารย์ท่านนั้นเช่นกัน และไม่มีความเด่นชัดในการพัฒนางานวิจัย คือไม่เห็นประโยชน์จากงานวิจัยที่ทำว่าเป็นอย่างไรบ้าง ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรมีระบบพี่เลี้ยงเพื่อคอยให้คำแนะนำแก่นักวิจัยรุ่นใหม่.....”

(รัชนิเพ็ญ พลเยี่ยม, 26 ตุลาคม 2551)

“.....มหาวิทยาลัยควรมีมาตรการในการพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนความสามารถและตั้งใจที่จะใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษา ใช้กระบวนการวิจัยเพื่อช่วยพัฒนาทักษะการคิดของนักศึกษา อาจารย์จะต้องมีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ในการวิจัยเพื่อจะได้ชี้แนะแก่นักศึกษา ขณะเดียวกันต้องมีการพัฒนาทักษะการสอนแบบใหม่ที่ไม่ใช่การบอกความรู้ แต่เปลี่ยนวิธีการเพื่อสร้างองค์ความรู้ควบคู่ไปกับนักศึกษา พยายามคิดค้นหาหรือแสวงหาองค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากงานวิจัยแล้วถ่ายทอดสิ่งเหล่านั้นให้นักศึกษา.....”

(ธีระศักดิ์ ดาแก้ว, 26 ตุลาคม 2551)

“.....ผมมองว่าควรเร่งพัฒนาอาจารย์ให้เป็นนักวิจัย คนที่เข้ามาเป็นอาจารย์มหาวิทยาลัยต้องมีมุมมองเกี่ยวกับงานวิจัยอย่างมาก มหาวิทยาลัยไม่ควรคัดเลือกอาจารย์เข้ามาเพื่อทำการสอนอย่างเดียว เข้าใจว่าภารกิจหลักคือการสอนแต่ต้องไม่ลืมว่ามหาวิทยาลัยมีภารกิจที่ต้องทำงานวิจัย เพราะฉะนั้นอาจารย์ต้องรู้จักและเข้าใจบทบาทตรงนี้ด้วย อาจารย์บางท่านเข้ามาเพื่อทำการสอนในภาคปกติ ภาคพิเศษเพื่อที่จะมีรายได้ สอนเพลินจนลืมว่าต้องพัฒนาตนเองเพื่อทำผลงานทางวิชาการ ทำอย่างไรมหาวิทยาลัยจะเปลี่ยนแนวคิดของอาจารย์เหล่านี้ได้ ก็ต้องเร่งพัฒนาโดยการสนับสนุนส่งเสริมให้ทำวิจัย มีงบประมาณให้เป็นสิ่งจูงใจให้อาจารย์อยากทำวิจัย ที่สำคัญต้องสร้างวัฒนธรรมวิจัยในองค์กร หรืออาจารย์ที่จบระดับปริญญาเอกมา ควรจะกำหนดให้งานวิจัยเป็น KPI ระยะเวลาภายในกี่ปีให้อาจารย์ต้องผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพ สามารถตีพิมพ์ในวารสารระดับนานาชาติได้ ระยะเวลาที่ให้อาจารย์เหล่านี้ต้องของผลงานวิชาการ มหาวิทยาลัยควรกำหนดไว้ให้ชัดเจน.....”

(ศักดิ์ศรี สืบสิงห์, 26 ตุลาคม 2551)

ด้านทรัพยากรการวิจัย ผู้ร่วมสนทนากลุ่มเห็นว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดคืองบประมาณในการทำวิจัย ดังคำกล่าวบางตอนของการสนทนา ดังนี้

“.....มหาวิทยาลัยควรมีงบประมาณในการทำงานวิจัยที่มากพอที่จะจูงใจให้อาจารย์อยากทำงานวิจัย หรือไม่ก็สร้างแรงจูงใจอย่างอื่นให้กับอาจารย์ อย่างเช่น ถ้าอาจารย์ทำงานวิจัยเดียวสามารถทำผลงานทางวิชาการได้ เป็นต้น แต่มหาวิทยาลัยมีแต่งานวิจัยที่ทำเป็นกลุ่มหรือทีมและงานวิจัยที่ทำเป็นงานวิจัยทั่ว ๆ ไป ซึ่งไม่สามารถทำผลงานทางวิชาการได้ ทั้งนี้งานวิจัยที่ต้องอยู่ในระดับดี ถ้างานวิจัยแค่พอใช้เมื่อเสนอเข้าทำผลงานทางวิชาการ ก็ไม่สามารถผ่านหรือทำได้เช่นกัน เพราะฉะนั้นในการทำวิจัยอาจารย์ต้องไปหาทีมหรือหาความรู้กับผู้มีความรู้งานวิจัยเรื่องนั้น ๆ เพราะความรู้ในระดับปริญญาโทอาจจะไม่เพียงพอในการทำงานวิจัยให้ออกมาดี ในส่วนอาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัยก็เป็นสิ่งสำคัญสำหรับการทำงานวิจัยเป็นทีมของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด อย่างเช่น ถ้าอาจารย์ทำงานวิจัยในด้านที่ไม่ถนัด ควรจะไปขอเข้ากลุ่มกับอาจารย์ท่านอื่น ๆ เพื่อเป็น Case ตัวอย่างให้กับท่านอาจารย์เอง นี่คือนี่ที่ช่วยพัฒนาอาจารย์ของมหาวิทยาลัยในการทำงานวิจัยให้ประสบผลสำเร็จ.....”

(เบญจมาภรณ์ เสนารัตน์, 26 ตุลาคม 2551)

“.....ทรัพยากรด้านงบประมาณนั้นเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จูงใจให้อาจารย์อยากทำงานวิจัย แม้ว่าจะมีภาระงานมากเพียงใดก็ตามแต่ถ้ามีเงินงบประมาณที่มากพอเป็นแรงจูงใจ อาจารย์ก็อยากจะทำงานวิจัยด้วยกันทั้งนั้น หรืออาจจะทำด้วยกันหลายคนเป็นกลุ่ม เป็นต้น และอยากให้มหาวิทยาลัยมีฐานข้อมูลวิจัย โดยอาจซื้อฐานข้อมูลวิจัยฐานข้อมูลใดฐานข้อมูลหนึ่งเพราะว่ามหาวิทยาลัยยังใช้ฐานข้อมูลวิจัยที่เขาให้ทดลองใช้ 6 เดือนอยู่โดยไม่ยอมเปลี่ยนฐานข้อมูลวิจัยเลย.....”

(รัชนิเพ็ญ พลเยี่ยม, 26 ตุลาคม 2551)

“.....ทรัพยากรการทำวิจัย เป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะแหล่งความรู้ ที่ให้คั่นค่างานวิจัย แต่ในปัจจุบันนี้มีแหล่งที่คั่นค่างานวิจัยได้อย่างมากมาย ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรแต่งตั้งหรือสรรหาบุคคลที่มีประสบการณ์เป็นที่ปรึกษางานวิจัย และด้านเงินงบประมาณ ในการจัดสรรเงินงบประมาณการวิจัยนั้น ถ้ามีการจัดสรรเงินงบประมาณในการทำวิจัยที่สูงมหาวิทยาลัยก็ต้องมีความคาดหวังสูงในการทำวิจัย เพราะฉะนั้นมหาวิทยาลัยต้องมีหน่วยงานที่ตั้งขึ้นมาเพื่อตั้งเป้าหมายความคาดหวังงานวิจัย อย่างเช่น มหาวิทยาลัยจัดสรรเงินงบประมาณในการทำวิจัย 600,000 บาท หน่วยงานนี้จะต้องกำหนดความคาดหวังหรือเป้าหมายการทำวิจัยในเรื่องนั้น ๆ ออกมาเพื่อให้เหมาะสมกับงบประมาณที่ได้รับ และสิ่งที่สำคัญอยากให้มหาวิทยาลัยมีแหล่งความรู้งานวิจัยของมหาวิทยาลัย คือ ระบบ BTN ซึ่งขอได้จากสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ให้อาจารย์ที่จะทำวิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหรือเป็นระบบ VTN เป็นแหล่งความรู้ของอาจารย์ก็ได้.....”

(สุรัชย์ อาจกล้า, 26 ตุลาคม 2551)

“.....ด้านเงินงบประมาณ มหาวิทยาลัยให้อาจารย์ทำงานวิจัยแต่ส่วนมากจะถูกตัดงบประมาณ ซึ่งการตัดเงินงบประมาณทำให้นักวิจัยไม่สามารถบริหารจัดการจัดสรรเงินงบประมาณได้ หรือไม่เช่นนั้นหากจำเป็นต้องตัดงบประมาณต้องจัดทรัพยากรการวิจัย ด้านอื่น ๆ ที่ใช้ในการทำงานวิจัยให้เพียงพอ รวมถึงฐานข้อมูลต่างๆที่อำนวยความสะดวกในการค้นคว้า มหาวิทยาลัยควรจัดให้เพียงพอ นอกจากนี้มหาวิทยาลัยควรมีห้องวิจัยเฉพาะ จะทำให้นักวิจัยสามารถนัดประชุมกลุ่ม หรือปรึกษาหารือในการทำวิจัยแลกเปลี่ยนเรียนรู้อยู่ระหว่างกลุ่มด้วยกัน ซึ่งในการทำวิจัยก็อาจจะทำให้มหาวิทยาลัยมีทรัพยากรการวิจัยเพิ่มมากขึ้น.....”

(ศรีสุนันท์ ประเสริฐสังข์, 26 ตุลาคม 2551)

“.....ปัญหาด้านเงินงบประมาณ คือ การเบิกจ่ายเงินที่ล่าช้า คือ ใบเสร็จ เอกสารการเบิกจ่ายต่าง ๆ ก่อนข้างเยอะและซับซ้อน มหาวิทยาลัยควรลดขั้นตอนการจัดทำเอกสารการเบิกจ่าย โดยเอกสารการเบิกจ่ายให้อาจารย์เฉพาะใบเสร็จรับเงินที่ถูกต้องมาเบิกจ่ายเงินวิจัยได้เลย ยกเว้นการเดินทางไปราชการที่ต้องทำตามลำดับขั้นตอนของมหาวิทยาลัย ซึ่งเอกสารการเบิกจ่ายค่าวัสดุ ค่าใช้สอย และอื่น ๆ มหาวิทยาลัยมีขั้นตอนมากโดยเฉพาะการทำเอกสารใบตัดยอดเกิดความล่าช้ามากในการจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ เพราะฉะนั้นควรมีระเบียบการเบิกจ่ายที่ชัดเจน.....”

(พุทธพรณี บุญมาก, 26 ตุลาคม 2551)

ด้านการบริหารการวิจัย ผู้เข้าร่วมสนทนาได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นในภาพรวม ทั้งนโยบายและการวางแผนการวิจัย การจัดองค์กรการวิจัย การบริหารบุคลากรการวิจัย การบริหารทรัพยากรการวิจัย การบริหารคุณภาพการวิจัย ผู้วิจัยเสนอรายละเอียดโดยรวม ดังคำสนทนาบางตอน ดังนี้

“.....มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายเพื่อให้อาจารย์ได้ทำงานวิจัยอย่างชัดเจน โดยมีการกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ หรือแนวนโยบายการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แต่พบว่าการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติยังพบปัญหา นโยบายด้านการวิจัยไม่ได้ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์หรือนักวิจัยทราบอย่างทั่วถึง ส่วนมากจะเป็นผู้บริหารเท่านั้นที่ทราบ ถึงแม้จะมีนโยบายในการส่งเสริมสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัย แต่ยังคงขาดนโยบายและการวางแผนการสร้างบรรยากาศในการทำงานวิจัย ซึ่งผมเองมองว่ามหาวิทยาลัยควรแต่งตั้งคณะกรรมการทบทวนแผนหรือนโยบายการวิจัย แล้วจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการวิจัยทั้งแผนระยะยาวและแผนปฏิบัติการประจำปี ที่สำคัญคือต้องมีระบบและกลไกในการประเมินแผนการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ.....”

(ธีระศักดิ์ ดาแก้ว, 26 ตุลาคม 2551)

“.....มหาวิทยาลัยควรสร้างกฎระเบียบขึ้นในเรื่องของอาจารย์ที่เลี้ยงงานวิจัยให้มีความชัดเจน ซึ่งมหาวิทยาลัยแยกการเรียนการสอนได้ 2 ด้าน คือ ด้านสังคมศาสตร์และด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งควรจะมีบุคลากรทั้งสองด้านนี้มาเป็นผู้เชี่ยวชาญก่อน และเป็นผู้กำหนดกฎเกณฑ์ต่าง ๆ อย่างเช่น งานวิจัยด้านสังคมควรส่งงานวิจัยมาที่ผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ตรวจก่อน โดยเป็นผู้ปรึกษาและมีความเห็นชอบอย่างไร เป็นต้น ซึ่งการทำตามขั้นตอนดังกล่าวจะมีความชัดเจน ในส่วนของกลุ่มก็ควรสร้างกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ขึ้นมา เช่น ค่าตอบแทน ควรจะตั้งงบประมาณขึ้นมาสร้างแรงจูงใจให้อาจารย์ที่ทำวิจัย และหาอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในการตั้งกฎเกณฑ์ในเรื่องดังกล่าวขึ้นมาก่อนเพื่อให้เกิดความชัดเจนในการทำงาน.....”

(สุรัชย์ อาจกล้า, 26 ตุลาคม 2551)

“.....สภาพปัจจุบันในการจัดองค์กรการวิจัย มหาวิทยาลัยมีคณะกรรมการบริหารงานวิจัยที่ชัดเจน แต่ยังไม่เข้าใจบทบาท ภารกิจ เป้าหมายของการวิจัยอย่างชัดเจน ในระดับคณะ วิทยาลัย ไม่มีการจัดโครงสร้างการวิจัยไว้ชัดเจน จึงทำให้การบริหารงานวิจัยเป็นบทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัย รูปแบบองค์กรจึงไม่เอื้อต่อการส่งเสริมให้อาจารย์หรือนักวิจัยมีวัฒนธรรมแบบร่วมมือ โดยเฉพาะการจัดองค์กรที่ไม่เอื้อต่อการหาแหล่งทุนภายนอก เพื่อนำมาสนับสนุนการทำวิจัย.....”

(ศักดิ์ศรี สีบสิงห์, 26 ตุลาคม 2551)

“.....มหาวิทยาลัยมีการทำงานวิจัยเป็นกลุ่มและเรียกประชุมกลุ่มงานวิจัยร่วมกัน โดยการทำงานวิจัยมหาวิทยาลัยจะให้แต่ละกลุ่มตั้งหัวข้องานวิจัย และเขียนหลักการ เหตุผล จุดประสงค์งานวิจัย ในวันที่เข้าประชุมร่วมกันเลย ซึ่งอาจารย์แต่ละท่านมีความรู้ในศาสตร์ต่าง ๆ ไม่เหมือนกัน และความรู้ในงานวิจัยก็ไม่เหมือนกัน ซึ่งอาจารย์แต่ละท่านไม่สามารถหาคอบหรือขอบเขตของการเขียนงานวิจัยได้ เพราะความรู้ที่อาจารย์มีแต่ละคนไม่เหมือนกัน และเมื่อเข้าอบรมอาจารย์ที่มีฐานความรู้ในงานวิจัยด้านที่ทำการวิจัยอยู่แล้วจะสามารถต่อยอดทำงานวิจัยได้เลย ส่วนอาจารย์ท่านใดที่ไม่มีความถนัดหรือต้องเรียนรู้งานวิจัยในหัวข้อที่ทางมหาวิทยาลัยให้มา ก็จะต้องทำงานตามนักวิจัยที่ทำวิจัยมาคล่องแล้ว ซึ่งนักวิจัยท่านนี้จะชี้แนะให้อาจารย์ที่ไม่มีความรู้ในงานวิจัยเรื่องนั้น ๆ ทำตาม อาจารย์แต่ละท่านที่ไม่มีความถนัดก็ต้องทำตามคือ เป็นผู้ร่วมวิจัยแต่อาจารย์ของมหาวิทยาลัยก็ยอมรับในข้อเสนอได้ เพราะไม่มีโอกาสในการเป็นหัวหน้าโครงการ รวมทั้งอาจารย์แต่ละท่านก็ไม่มีเวลาเพียงพอ ทั้งนี้ทั้งนั้นในเรื่องของเวลาที่ไม่เป็นปัญหา ถ้ามหาวิทยาลัยส่งเสริม สนับสนุนการทำวิจัยของอาจารย์จริง ๆ”

(อนิสณี แทนอาษา, 26 ตุลาคม 2551)

“.....การทำวิจัยกลุ่ม การทำวิจัยเป็นทีม โดยการที่อาจารย์ได้ทำวิจัยเป็นกลุ่ม หรือทีมก็เป็นการพัฒนาศักยภาพของการทำวิจัย ซึ่งอาจจะเป็นระบบการช่วยเหลือกันภายใน กลุ่ม แต่บางครั้งผู้ที่ร่วมวิจัยก็คงจะมีโอกาสทำงานวิจัยของตนเอง ตามศักยภาพของตนเองที่ จะทำได้ และงานวิจัยที่ทำวิจัยกลุ่มที่แตกต่างในด้านสาขาก็สามารถเพิ่มศักยภาพในงานวิจัย ได้ อย่างเช่น อาจารย์ทางด้านวิทยาศาสตร์ค้นพบสารในโครซานในกระดองปูและไปทำงาน วิจัยร่วมกับอาจารย์ทางด้านพีชศาสตร์โดยนำสารดังกล่าวไปทดลองเลี้ยงกล้วยไม้ โดย อาจารย์ทั้ง 2 ท่านจะต้องทำงานวิจัยร่วมกัน คือ อาจารย์ท่านหนึ่งผลิต อาจารย์อีกท่าน นำไปใช้ ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มศักยภาพการทำงานวิจัยที่ยิ่งใหญ่มากขึ้น แต่ในส่วนของ มหาวิทยาลัยยังเป็นในลักษณะที่ว่าพัฒนาศักยภาพงานวิจัยถูกแทรกซึมในการพัฒนาเป็น กลุ่ม โดยมองว่าผู้เป็นหัวหน้าทีมมีศักยภาพมาก แต่ไม่เปิดโอกาสให้ผู้ร่วมวิจัยขึ้นมาเป็น หัวหน้าทีมหรือหัวหน้าโครงการ.....”

(รัชนิเพ็ญ พลเยี่ยม, 26 ตุลาคม 2551)

“.....การบริหารงบประมาณการวิจัยเป็นสิ่งจำเป็น ในแต่ละปีมหาวิทยาลัยต้อง กำหนดวงเงินที่จะสนับสนุนงานวิจัย ในฐานะที่เราเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ควรที่จะกำหนดวงเงิน ที่สูงพอที่จะช่วยสนับสนุนอาจารย์ให้ทำวิจัย จึงจะสามารถก้าวกระโดดได้ ในแต่ละปีไม่ควร กำหนดต่ำกว่า 10-20 % เข้าใจว่ามหาวิทยาลัยในต่างประเทศเขาต้องมีสัดส่วนเงินวิจัยอยู่ที่ ประมาณ 30-40 % หากมหาวิทยาลัยต้องการให้อาจารย์สร้างชื่อเสียงให้กับมหาวิทยาลัยควร จะสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอ อีกประการคือระเบียบในการใช้งบประมาณ การ เบิกจ่ายควรชัดเจนว่ามีขั้นตอนอย่างไร ยืดหยุ่นมากน้อยเพียงไร ควรจัดทำระเบียบที่ยืดหยุ่น สามารถเบิกจ่ายงบประมาณ ได้อย่างคล่องตัว และควรจัดสรรงบประมาณส่วนหนึ่งไว้สำหรับ สร้างแรงจูงใจในการทำวิจัย เช่นงบประมาณสำหรับสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัย งบประมาณสำหรับการลงตีพิมพ์ในวารสาร เป็นต้น.....”

(ธีระศักดิ์ ดาแก้ว, 26 ตุลาคม 2551)

“.....การทำวิจัยเรื่องเงินงบประมาณ เป็นส่วนสำคัญที่สุด มหาวิทยาลัยมีการ เบิกจ่ายในแต่ละงวดมีความล่าช้ามากเกิน ไป ซึ่งมหาวิทยาลัยไม่มีเกณฑ์การจัดสรรเงิน งบประมาณที่ชัดเจน รวมทั้งการชี้แจงการใช้จ่ายงบประมาณการทำวิจัยลำดับขั้นตอน ค่อนข้างยุ่งยาก การเบิกจ่ายเงินงบประมาณก็ล่าช้า ซึ่งการทำวิจัยนักวิจัยควรจะได้รับจัดสรร เงินงบประมาณมาก่อนในบางส่วน เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทาง จ่ายค่าจ้างในการเก็บ ข้อมูลและคีย์ข้อมูลให้กับนักศึกษาที่ทำงานในส่วนนี้ โดยส่วนใหญ่แล้วอาจารย์ที่ทำงานวิจัย ในมหาวิทยาลัยจะไม่ได้ค่าตอบแทนอะไรมากมายเลยและโดยส่วนมากก็ควักทุนของตัวเอง ในการทำวิจัยเพราะงบประมาณไม่เพียงพอ.....”

(นันทิพัฒน์ เฟื่องแดง, 26 ตุลาคม 2551)

“.....ในเรื่องเงินงบประมาณขั้นตอนการเบิกจ่ายเงินวิจัยก่อนข้างยุ่งยากและ
สับสนไม่มีความชัดเจนในลำดับขั้นตอนการจัดทำเอกสารการเบิกจ่าย.....”

(ภัทริยา พรหมราษฎร์, 26 ตุลาคม 2551)

“.....ปัญหาด้านการบริหารงบประมาณการวิจัย คือ การเบิกจ่ายเงินที่ล่าช้า คือ
ใบเสร็จ เอกสารการเบิกจ่ายต่าง ๆ ก่อนข้างเยอะและซับซ้อน มหาวิทยาลัยควรลดขั้นตอน
การจัดทำเอกสารการเบิกจ่าย โดยเอกสารการเบิกจ่ายให้อาเฉพาะใบเสร็จรับเงินที่ถูกต้องมา
เบิกจ่ายเงินวิจัยได้เลย ยกเว้นการเดินทางไปราชการที่ต้องทำตามลำดับขั้นตอนของ
มหาวิทยาลัย ซึ่งเอกสารการเบิกจ่ายค่าวัสดุ ค่าใช้สอย และอื่น ๆ มหาวิทยาลัยมีขั้นตอนมาก
โดยเฉพาะการทำเอกสารใบตัดยอดเกิดความล่าช้ามากในการจ่ายค่าตอบแทนและค่าใช้จ่าย
ต่าง ๆ เพราะฉะนั้นควรมีระเบียบการเบิกจ่ายที่ชัดเจน.....”

(พุทธพรณี บุญมาก, 26 ตุลาคม 2551)

“.....ถ้ามหาวิทยาลัยมีระบบการจัดการบริหารที่ดีในด้านงบประมาณ และการ
เบิกจ่ายงบประมาณที่ล่าช้านี้เป็นเพราะระบบการบริหารจัดการงานของหน่วยงานวิจัย และ
การทำวิจัยต้องส่งเล่มรายงานวิจัยให้มหาวิทยาลัยจำนวน 45 เล่ม ซึ่งราคาตั้งแต่เริ่มต้นจนถึง
ปัจจุบัน ซึ่งราคาการทำรูปเล่มเปลี่ยนไปแล้วแต่มหาวิทยาลัยยังให้งบประมาณเท่าเดิม และ
งบประมาณที่แต่ละงานวิจัยได้รับก็ได้ไม่เท่ากันซึ่งมหาวิทยาลัยไม่มีระบบการบริหารงานใน
เรื่องกำหนดเกณฑ์การวัดงานวิจัยว่าควรได้รับงบประมาณหรือค่าตอบแทนแต่ละงานวิจัย
เท่าไร.....”

(เบญจมาภรณ์ เสนารัตน์, 26 ตุลาคม 2551)

“.....เรื่องความชัดเจนในการแจกแจงรายละเอียดเอกสารการเบิกจ่ายต่าง ๆ
โดยเฉพาะค่าตอบแทนการเก็บข้อมูลและคีย์ข้อมูลต้องทำเป็นค่าล่วงเวลา ซึ่งขั้นตอนดังกล่าว
เสียเวลาในการทำเอกสารนานมาก งบประมาณที่ได้รับจัดสรรก็น้อยและเอกสารการ
เบิกจ่ายค่อนข้างยุ่งยาก ซึ่งความไม่ชัดเจนในเรื่องการบริหารในระบบของหน่วยงานวิจัย ทำ
ให้นักวิจัยไม่มีแรงกระตุ้นในการทำวิจัยเพราะไม่เข้าใจในระบบการทำงานวิจัยของ
มหาวิทยาลัยรวมถึงผลประโยชน์ในด้านอื่น ๆ อย่างเช่น การทำผลงานวิชาการ การทำวิจัย
เป็นส่วนสำคัญในการทำผลงานทางวิชาการดังกล่าว แต่งานวิจัยที่ทำ ณ ปัจจุบันของ
มหาวิทยาลัยไม่มีใครรับรองหรือบอกได้ว่าสามารถนำงานวิจัยที่ทำเสร็จแล้วไปทำผลงานทาง
วิชาการได้ จึงอยากให้มหาวิทยาลัยวางนโยบายที่ชัดเจนบริหารเงินงบประมาณการวิจัยใน
ส่วนที่ย่อยลงไปด้วย.....”

(มนชิตา ภูมิพิทักษ์, 26 ตุลาคม 2551)

สำหรับการบริหารคุณภาพการวิจัยนั้น ผู้เข้าร่วมสนทนามีความคิดเห็นสอดคล้องกัน ดังนี้

“.....มหาวิทยาลัยควรมีการบริหารคุณภาพงานวิจัยตั้งแต่กระบวนการก่อนทำวิจัย จนกระทั่งถึงการประเมินผลงานวิจัย นั้นหมายถึงต้องกลั่นกรองตั้งแต่การเสนอ *Proposal* ควรมีคณะกรรมการในการพิจารณาที่ชัดเจน และควรจะเป็นงานวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบาย และทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพงานวิจัยในแนวทางเดียวกัน ทำอย่างไรจะมีระบบและกลไกในการควบคุม ติดตามและประเมินผลงานวิจัยทุก ขั้นตอน ที่สำคัญงานวิจัยที่ผลิตออกมาต้องสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง สามารถตีพิมพ์ ในวารสารในระดับชาติหรือนานาชาติได้ มีการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์และอ้างอิงได้ แต่ปัญหาที่พบของมหาวิทยาลัยคือ ผลงานวิจัยยังไม่สามารถที่จะตีพิมพ์เผยแพร่ในระดับชาติ และนานาชาติ ได้ตามเกณฑ์ที่ กพร.กำหนด ดังนั้นควรมีการส่งเสริม หรือช่วยเหลือในเรื่องนี้ให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น.....”

(รัชนิเพ็ญ พลเยี่ยม, 26 ตุลาคม 2551)

“.....ส่วนในเรื่องของการตีพิมพ์เผยแพร่นั้น เราจะต้องดูสถานการณ์ของโลก เป็นอย่างไร ซึ่งงานวิจัยค่อนข้างยากในการที่จะถูกตีพิมพ์เผยแพร่ แต่เราควรมองที่ ผลประโยชน์ของงานวิจัยมากกว่า แต่ว่าการตีพิมพ์นั้นถ้าเราทราบว่ามันานาชาติต้องการหรือ ให้ความสำคัญในเรื่องอะไรก็เป็นสิ่งที่ดี หรือบางครั้งงานวิจัยที่เราทราบแล้วเราทำวิจัยนั้น อาจจะไม่มีค่าสำคัญไปแล้วก็เป็นไปได้ ในส่วนของมหาวิทยาลัยได้ทำวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน แต่ไม่สามารถมองเห็นได้ชัดเจนในเรื่องของการเรียนการสอน หรือในเรื่องของการค้นคว้า โดยในเรื่องของอาจารย์ผู้สอนที่เราต้องการจัดให้สอนลงสู่รายวิชา อย่างไรบ้าง.....”

(กัทธिया พรหมราษฎร์, 26 ตุลาคม 2551)

“.....การเผยแพร่ผลงานวิจัยเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะช่วยให้มหาวิทยาลัยบริหารคุณภาพงานวิจัยได้อย่างดี มหาวิทยาลัยต้องส่งเสริมและสนับสนุนให้มีกิจกรรมเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยการจัดสรรทุนในการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลงานวิจัย เพราะหากอาจารย์ได้เผยแพร่ผลงานวิจัยในเวทีระดับชาติหรือนานาชาติ นั้นหมายถึงว่าผลงานวิจัยของอาจารย์ท่านนั้น ได้ผ่านการกลั่นกรองจากผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจคัดเลือกผลงานวิจัย และมหาวิทยาลัยควร กำหนดหลักเกณฑ์ให้อาจารย์ที่ทำงานวิจัยทุกคนสามารถที่จะเขียน *paper* เพื่อเผยแพร่ อาจจะไม่ใช่ผลงานที่แล้วเสร็จ แต่อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัย.....”

(นันทิพัฒน์ เฟื่องแดง, 26 ตุลาคม 2551)

3. ผลการศึกษาพหุกรณีศึกษาของมหาวิทยาลัยวิจัย ดังนี้

3.1 ผลการศึกษาเอกสาร

พหุกรณีศึกษามหาวิทยาลัยวิจัยในประเทศ ผู้วิจัยได้วิจัยเอกสาร ในประเด็นเกี่ยวกับ บริบททั่วไป วิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์การบริหารมหาวิทยาลัย แนวนโยบายการวิจัย ทิศทางการวิจัย โดยได้ศึกษาเอกสารหลักจาก แผนปฏิบัติราชการ 4 ปี แผนปฏิบัติราชการประจำปี แผนกลยุทธ์การวิจัย นโยบายและแนวทางการวิจัยและค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทาง Internet รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารหรือผู้ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดทำกลยุทธ์ นโยบายและการวางแผนการวิจัย การวิเคราะห์กลยุทธ์ด้านการวิจัย ในประเด็นเกี่ยวกับ บุคลากรการวิจัย ทรัพยากรการวิจัยและด้านการบริหารงานวิจัย ของมหาวิทยาลัยวิจัย ในประเทศ จำนวน 4 แห่ง คือ 1) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3) มหาวิทยาลัยมหิดล และ 4) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.1.1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตั้งอยู่เลขที่ 123 หมู่ที่ 16 ถนนมิตรภาพ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ในเนื้อที่ประมาณ 5,500 ไร่ และมหาวิทยาลัยขอนแก่น วิทยาเขตหนองคาย ตั้งอยู่เลขที่ 112 ตำบลหนองกอมเกาะ อำเภอเมือง จังหวัดหนองคาย มีพื้นที่ทั้งสิ้น 3,413 ไร่ (มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 2550)

1. วิสัยทัศน์ พันธกิจและยุทธศาสตร์การบริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2550-2553

1.1 วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน โดยเป็นมหาวิทยาลัยแห่ง การเรียนรู้ มหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย มหาวิทยาลัยแห่งคุณภาพ มหาวิทยาลัยแห่งการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติ และเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการบริหารจัดการที่ดี

1.2 พันธกิจ

การผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ให้เป็นที่ยอมรับมาตรฐานสากลที่มุ่งการพัฒนาชุมชนและสังคมให้เข้มแข็ง

1.3 ยุทธศาสตร์การบริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2550-2553

แผนยุทธศาสตร์การบริหารมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2550-2553 นั้น ได้วางกรอบการกำหนดยุทธศาสตร์อยู่บนหลักการที่จะพัฒนามหาวิทยาลัยขอนแก่น จากมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศและภูมิภาคไปสู่มหาวิทยาลัยชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน และการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยในระดับเลิศของประเทศ โดยวางเป้าหมายหลักของการบริหารจัดการในภาพรวมของมหาวิทยาลัยใน 3 ประเด็นหลัก ซึ่งถือเป็นตัวชี้วัดที่จะบ่งชี้ว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน การเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยในระดับเลิศของประเทศ และเป็นมหาวิทยาลัยแห่งคุณภาพ คือ 1) ได้รับการรับรองคุณภาพและการจัดอันดับในระดับชาติและระดับสากล (Accreditation & ranking) 2) มีภาพลักษณ์ที่ดีและชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับในระดับชาติและระดับนานาชาติ (Image & reputation) 3) เป็นองค์กรที่บริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาล (Good governance) เพื่อผลักดันวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายหลักขององค์กรให้ประสบผลสำเร็จ มหาวิทยาลัยจึงได้กำหนดประเด็น

ยุทธศาสตร์ไว้ 5 ประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การผลิตบัณฑิตและพัฒนานักศึกษาที่มุ่งส่งเสริมศักยภาพให้เป็นบัณฑิตที่พึงประสงค์ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 การวิจัยและพัฒนาที่สร้างองค์ความรู้ให้เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การบริการวิชาการที่เสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 การอนุรักษ์ พัฒนา ถ่ายทอด และฟื้นฟูขนบธรรมเนียม ประเพณีและวัฒนธรรม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 5 การบริหารจัดการองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ ในครั้งนี้ผู้วิจัยขอเสนอเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

การวิจัยและพัฒนาที่สร้างองค์ความรู้ให้เพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน

เป้าประสงค์

แหล่งสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ที่ตอบสนองต่อการเพิ่มศักยภาพการแข่งขันของ

ประเทศ

นโยบาย

เป็นสถาบันชั้นนำในการวิจัยและการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนเพื่อตอบสนองปัญหาของชุมชน สังคมและประเทศโดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เป้าหมายหลัก ตัวชี้วัด และกลยุทธ์

เป้าหมายหลัก ประกอบด้วยเป้าหมายหลัก 3 เป้าหมายหลัก ดังนี้

เป้าหมายหลักที่ 1 ผลงานวิจัยที่ตอบสนองปัญหาของชุมชน สังคม และอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (Research impact) ประกอบด้วย ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ จำนวน 5 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) งบประมาณและทุนสนับสนุนการวิจัย 2) จำนวนผลงานวิจัยที่นำไปสู่การแก้ไขปัญหาพัฒนาสังคมได้ 3) จำนวนนักวิจัยที่มีศักยภาพสูง 4) จำนวนมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตที่มีผลงานวิจัย ตีพิมพ์ในระดับนานาชาติ 5) ระดับความสำเร็จของการดำเนินการของศูนย์วิจัย เฉพาะทาง และ ตัวชี้วัดจากแผนปฏิบัติการราชการ จำนวน 5 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์จากภายใน และภายนอกต่อจำนวนอาจารย์ประจำ 2) ร้อยละของอาจารย์ประจำที่ได้รับทุนทำวิจัยหรือ งานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกต่อจำนวนอาจารย์ประจำ 3) สัดส่วนจำนวนเงินด้านวิจัยทั้งหมด (งบประมาณแผ่นดิน เงินรายได้ แหล่งทุนภายนอก) ต่องบประมาณด้านวิจัยที่ได้รับจัดสรร (งบประมาณแผ่นดิน เงินรายได้) 4) จำนวนบุคลากรที่เข้ารับการอบรมเป็นนักวิจัยรุ่นใหม่ 5) ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการบรรลุเป้าหมายตามผลผลิตของมหาวิทยาลัยตามเอกสารงบประมาณ รายจ่ายประจำปีในส่วนของผลผลิตผลงานวิจัย เพื่อสร้างองค์ความรู้และผลงานวิจัยเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ ดังนี้ 1) พัฒนาโครงสร้าง ระบบบริหารจัดการการวิจัย เพื่อสร้างและพัฒนาผลงานวิจัย นวัตกรรมที่นำไปใช้ประโยชน์ 2) สร้างและพัฒนานักวิจัยให้มีศักยภาพสูงอย่างต่อเนื่อง 3) พัฒนาระบบและกลไกในการสนับสนุนการวิจัย และ 4) พัฒนาเครือข่ายและพันธมิตรความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก (ทั้งในและต่างประเทศ)

เป้าหมายหลัก ที่ 2 ผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติที่มี impact สูงและได้รับการอ้างอิง (Research publications & citations) ประกอบด้วย ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) จำนวนผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ต่ออาจารย์ ประจำ 2) จำนวนผลงานวิจัยที่ได้รับการอ้างอิง และตัวชี้วัดจากแผนปฏิบัติการราชการ จำนวน 3 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) ร้อยละของงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์ เผยแพร่ และ/

หรือ นำไปใช้ประโยชน์ ทั้งในระดับ ชาติ หรือระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำ 2) ร้อยละของบทความวิจัยที่ได้รับการอ้างอิง(Citation) ใน refereed journal หรือในฐานะข้อมูลระดับชาติหรือระดับนานาชาติ ต่ออาจารย์ประจำ 3) ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการบรรลุเป้าหมายตามผลผลิตของมหาวิทยาลัยตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนของผลผลิต ผลงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และผลงานวิจัย เพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี ประกอบด้วย 1 กลยุทธ์ คือ การพัฒนาระบบการส่งเสริมการเผยแพร่การวิจัย และการใช้ประโยชน์จากการวิจัย

เป้าหมายหลักที่ 3. ผลงานสร้างสรรค์ ผลงานวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ใหม่ นวัตกรรม และนำไปสู่การ จดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาและผลิตในเชิงพาณิชย์ (Innovations, intellectual property & commercialization) ประกอบด้วย ตัวชี้วัดเชิงยุทธศาสตร์ จำนวน 1 ตัวชี้วัด คือ จำนวนงานวิจัยที่ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา การจดลิขสิทธิ์ ผลงานสร้างสรรค์และการผลิตเชิงพาณิชย์ ตัวชี้วัดจากแผนปฏิบัติการราชการ จำนวน 2 ตัวชี้วัด ดังนี้ 1) จำนวนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา หรืออนุสิทธิบัตร 2) ร้อยละเฉลี่ยถ่วงน้ำหนักในการบรรลุเป้าหมายตามผลผลิตของมหาวิทยาลัยตามเอกสารงบประมาณรายจ่ายประจำปีในส่วนของ ผลผลิตผลงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้และผลงานวิจัยเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี ประกอบด้วย 1.กลยุทธ์ คือ การพัฒนาระบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีและการบริการวิชาการ

2. ทิศทางการวิจัยมหาวิทยาลัยขอนแก่น พ. ศ. 2551-2554

มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้กำหนดยุทธศาสตร์การบริหารในช่วงปี 2550-2553 ในการมุ่งสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย เป็นสถาบันชั้นนำของอาเซียนในการวิจัยและสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนเพื่อตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาของชุมชน สังคม และประเทศชาติ โดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ รวมทั้งกลุ่มประเทศเพื่อนบ้านในอนุภูมิภาคุ่มแม่น้ำโขง และจากการที่ประเทศไทยมุ่งพัฒนาประเทศสู่ความสมดุลและยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ. ศ. 2550-2553) การวิจัยตามยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ พ. ศ. 2551-2553 ของสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) ที่มุ่งสร้างศักยภาพและความสามารถในการพัฒนาในทุกมิติ ตลอดจนยุทธศาสตร์การวิจัยของกลุ่มวิจัยหลักภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พ. ศ. 2551-2553 ที่มุ่งสร้างทุนทางสังคม การแก้ไขปัญหาความยากจน การเพิ่มศักยภาพและการแข่งขันทางเศรษฐกิจ การรักษาคุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการสร้างความมั่นคงและความเป็นธรรม เพื่อให้การพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือเกิดความสมดุลและยั่งยืน ดังนั้นเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์การบริการการวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น และความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การวิจัยของประเทศ ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มหาวิทยาลัยขอนแก่นในฐานะที่เป็นมหาวิทยาลัยที่มีบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญและหลายหลายแห่งสาขาวิชาการ จึงได้กำหนดทิศทางการวิจัยให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์การพัฒนาและการวิจัยในภาคต่างๆ รวมทั้งศักยภาพทางด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยที่มีใน ปี พ. ศ. 2551-2554 มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้กำหนดทิศทางการวิจัยจำนวน 6 ทิศทาง เพื่อเป็นกรอบและแผนการวิจัยของคณาจารย์และบุคลากรของมหาวิทยาลัย ทั้งที่เสนอขอรับทุนอุดหนุนการวิจัยตามประกาศของมหาวิทยาลัย

งบประมาณเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย กองทุนวิจัย 40 ปี มข. หรืองบประมาณจากแหล่งทุนอื่นๆทั้งในและต่างประเทศโดยมีตัวชี้วัดประกอบด้วย 1) จำนวนผลงานวิจัยที่ตอบสนองต่อปัญหาของชุมชนและสังคม 2) จำนวนมหาบัณฑิตและคุณวุฒิปบัณฑิตที่มีผลงานวิจัยตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ/ นานาชาติ 3) จำนวนผลงานวิจัยที่ได้รับการตีพิมพ์ของอาจารย์ประจำ 4) จำนวนผลงานวิจัยที่ได้รับการอ้างอิง 5) จำนวนงานวิจัยที่ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ผลงานสร้างสรรค์และการผลิตเชิงพาณิชย์ และ 6) งบประมาณและทุนสนับสนุนการวิจัยเพิ่มขึ้น

สำหรับทิศทางการวิจัยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ทิศทางการวิจัยที่ 1 การสร้างศักยภาพในการพึ่งตนเองและการเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน

เป้าประสงค์การวิจัย : สร้างเสริมองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อสร้างศักยภาพในการพึ่งตนเองของคนและชุมชน เพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

กลยุทธ์การวิจัยและประเด็นการวิจัย

1. อนุรักษ์และจัดการทรัพยากรชีวภาพที่เหมาะสม
2. พัฒนาเทคโนโลยีและทรัพยากรการเกษตรเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
3. วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมการเกษตรและอาหารเพื่อการพึ่งตนเองและเพิ่มศักยภาพในการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน
4. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสมของเครื่องจักรกลการเกษตรและเทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว
5. พัฒนาองค์ความรู้ในการพึ่งตนเองตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ทิศทางการวิจัยที่ 2 การสร้างเสริม การป้องกัน การดูแล รักษา และการฟื้นฟูสุขภาพ

เป้าประสงค์การวิจัย : เสริมสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการป้องกันดูแลรักษาและฟื้นฟูสุขภาพของประชาชนภาคตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศ

กลยุทธ์การวิจัยและประเด็นการวิจัย

- 1 ส่งเสริมการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาสุขภาพของคนหรือโรคที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศ
- 2 สนับสนุนการสร้างเสริม การป้องกัน การดูแล การรักษา และการฟื้นฟูสุขภาพเพื่อนำไปสู่สุขภาพ
- 3 วิจัยและพัฒนาเกี่ยวกับภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ทางเลือกและสมุนไพร
- 4 วิจัยและพัฒนาการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการแก้ปัญหาและสร้างเสริมสุขภาพ
- 5 วิจัยและพัฒนาการเพื่อสร้างศักยภาพในการพึ่งตนเองด้านสุขภาพ

ทิศทางการวิจัยที่ 3 การพัฒนาคนและสังคมที่มีคุณภาพสู่สังคมแห่งความรู้และการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าประสงค์การวิจัย : เสริมสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการพัฒนาคนและสังคมของภาค

ตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศที่มีคุณภาพ

กลยุทธ์การวิจัยและประเด็นการวิจัย

1. ส่งเสริมความเข้มแข็งและเสริมสร้างภูมิคุ้มกันของท้องถิ่นและสังคม
2. ส่งเสริมการวิจัยด้านการพัฒนาสังคมและครอบครัวเพื่อความมั่นคงของสังคม
3. ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของทรัพยากรบุคคลให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
4. ส่งเสริมการวิจัยด้านการปฏิรูปการศึกษา กระบวนการเรียนการสอน ทั้งในและนอกระบบการพัฒนาระบบสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตในแต่ละท้องถิ่น
5. ส่งเสริมการวิจัยผลกระทบจากการเปลี่ยนทางโครงสร้างของประชากรและสังคมเมือง
6. การอนุรักษ์ การเพิ่มคุณค่าและการใช้ประโยชน์จากศิลปกรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น
7. การพัฒนาระบบบริหารงานวิจัยของประเทศ ตลอดจนการบริหารจัดการความรู้ผลงานวิจัย

ทรัพยากร และภูมิปัญญาของประเทศ และจากต่างประเทศสู่การใช้ประโยชน์

ทิศทางการวิจัยที่ 4 การสร้างศักยภาพและความร่วมมือในการพัฒนาอนุภาคลุ่มน้ำโขง

เป้าประสงค์การวิจัย : เสริมสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมและความร่วมมือในการพัฒนากลุ่ม

ประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

กลยุทธ์การวิจัยและประเด็นการวิจัย

1. วิจัยและพัฒนาการสร้างความศักยภาพด้านการท่องเที่ยวแบบบูรณาการที่เชื่อมโยงภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
2. ศึกษาและวิจัยเกี่ยวกับธุรกิจ การค้า และการบริหารจัดการทรัพยากรในบริเวณชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน
3. สร้างเครือข่ายการวิจัยเกี่ยวกับโรคหรือการแก้ปัญหาด้านสุขภาพของคน และสัตว์ในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง
4. วิจัยและพัฒนาเพื่อปรับปรุงนโยบายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้าน
5. วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของกลุ่มประเทศในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง

ทิศทางการวิจัยที่ 5 การสร้างศักยภาพในการป้องกันและแก้ปัญหาคาสิโนของทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและสภาวะโลกร้อน

เป้าประสงค์การวิจัย : เสริมสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมในการป้องกันและแก้ปัญหาคาสิโนของทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติของภาคตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศ

กลยุทธ์การวิจัยและประเด็นการวิจัย

1. วิจัยและพัฒนาศักยภาพในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยพิบัติทางธรรมชาติ
2. วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี การจัดการ และการอนุรักษ์ด้านพลังงาน และพลังงานหมุนเวียน

3. วิจัยและพัฒนาด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความยั่งยืน
4. วิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ในการป้องกันและแก้ปัญหาสภาพแวดล้อม
5. วิจัยและพัฒนากระบวนการบริหารจัดการและการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ

และสร้างความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการน้ำของประเทศ

ทิศทางการวิจัยที่ 6 การสร้างศักยภาพด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และอุตสาหกรรม

เป้าประสงค์การวิจัย : เสริมสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมโดยการใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการพัฒนาและอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือและประเทศ

กลยุทธ์การวิจัยและประเด็นการวิจัย

1. วิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เทคโนโลยีชีวภาพ นาโนเทคโนโลยีและวัสดุศาสตร์ เพื่อเพิ่มสมรรถนะและขีดความสามารถในการพัฒนาอุตสาหกรรมทั้งขนาดกลางและขนาดย่อม
2. วิจัยและพัฒนาโดยการปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าจากอุตสาหกรรมทางการเกษตร และผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชน
3. พัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ระบบห่วงโซ่อุปทานและระบบโลจิสติกส์เพื่อการพึ่งตนเองและยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน

3.1.2 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

วิสัยทัศน์

วิสัยทัศน์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำตามมาตรฐานสากล ที่มุ่งเน้นการวิจัย มีการผลิตบัณฑิตที่มีคุณธรรมและคุณภาพ มีการบริหารจัดการที่ดีตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

พันธกิจ

1. จัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาและวิชาชีพชั้นสูง โดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ บัณฑิตมีคุณภาพตามมาตรฐานสากล และรอบรู้คุณธรรมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
2. ผลิตรายงานวิจัยในทุกสาขาวิชา เพื่อสามารถสนับสนุนการเรียนการสอนและนำไปถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศได้
3. ให้บริการวิชาการแก่สังคม มีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็งด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
4. ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ศาสนา อนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อความเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นภาคเหนือ
5. พัฒนาระบบบริหารและจัดการในทุกๆ ด้าน ด้วยหลักธรรมาภิบาล พึ่งพาตนเองโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

วัตถุประสงค์

เพื่อผลิตงานวิจัยให้มีคุณภาพในระดับสากล มุ่งเน้นการวิจัยที่สร้างองค์ความรู้ใหม่ นวัตกรรม เพื่อนำผลงานวิจัยไปใช้พัฒนาการเรียนการสอนและนำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นภาคเหนือ ประเทศและอนุภูมิภาคกลุ่มน้ำโขง(GMS)

ยุทธศาสตร์

ในแผนพัฒนาการศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ระยะเวลาที่ 10 ได้กำหนดยุทธศาสตร์เพื่อนำไปสู่การพัฒนามหาวิทยาลัย ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อให้ได้บัณฑิตที่พึงประสงค์

เป้าประสงค์ : บัณฑิตที่พึงประสงค์

ตัวชี้วัดหลัก ประกอบด้วย

- 1.1 ร้อยละความพึงพอใจต่อบัณฑิตของผู้ใช้บัณฑิต
- 1.2 ร้อยละของอาจารย์ประจำที่มีวุฒิปริญญาเอก หรือเทียบเท่า ต่อ อาจารย์ประจำ
- 1.3 ร้อยละของหลักสูตรที่ได้มาตรฐาน ต่อ หลักสูตรทั้งหมด

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการวิจัย

เป้าประสงค์ : มหาวิทยาลัยวิจัย

ตัวชี้วัดหลัก ประกอบด้วย

- 2.1 ร้อยละของงานวิจัย และงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์ เผยแพร่ และ/หรือนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับชาติ และระดับนานาชาติ ต่อ อาจารย์ประจำ
- 2.2 จำนวนผลงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาหรืออนุสิทธิบัตร
- 2.3 จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัย และงานสร้างสรรค์จากภายในและภายนอกสถาบัน ต่อ อาจารย์ประจำ

นโยบาย ทิศทางและแนวทางการวิจัยของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

นโยบายการวิจัย

- 1) สนับสนุนการวิจัยประยุกต์ที่มุ่งเน้นแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเร่งด่วนของสังคม และฟื้นฟูสร้างความภูมิคุ้มกัน ในสังคมมีความเข้มแข็ง และพัฒนาอย่างยั่งยืนคดยพึ่งตนเองได้ในวิถีไทย ขจัดความขัดแย้งในสังคม มุ่งสร้างคนดีมีศีลธรรม
- 2) เป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการวิจัยเพื่อรองรับการพัฒนาหน่วยงาน/องค์กร/ชุมชนท้องถิ่น ประเทศ และภูมิภาค
- 3) สนับสนุนการวิจัยทั้งด้านการวิจัยประยุกต์ เพื่อการพัฒนาและการวิจัยพื้นฐานเพื่อการสร้างและส่งเสริมองค์ความรู้

ทิศทางและแนวทางการวิจัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ทิศทางและแนวทางการวิจัยมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กำหนดจากกรอบแนวคิดในด้านกระแสโลกาภิวัตน์ กระแสสังคมไทยภายในประเทศ นโยบายและความต้องการศึกษาระดับอุดมศึกษารวมทั้งปัจจัยที่มีผลต่อการกำหนดคุณภาพลักษณะของมหาวิทยาลัย ตลอดจนแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงสภาพชุมชนท้องถิ่น ศักยภาพความพร้อมและเป้าหมายตามแผนพัฒนาการศึกษาของมหาวิทยาลัย ดังต่อไปนี้

ทิศทางการวิจัย

ทิศทางที่ 1 : เป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งการศึกษาวิจัย การจัดการและพัฒนาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ด้านการเกษตร ธุรกิจ และอุตสาหกรรม โดยการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนพัฒนาหน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน ไปสู่การพึ่งพาตนเอง

ทิศทางที่ 2: เป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งศึกษาวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และความร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กร/ชุมชนท้องถิ่น ในการศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวทั้งสังคมเมืองและชนบท และการจัดทรัพยากรบนที่สูง

ทิศทางที่ 3: เป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ / เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสังคม เพื่อเป็นประโยชน์ในการรักษาด้านสุขอนามัย รับรองการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน สังคมเข้มแข็งและสิ่งแวดล้อมที่ดี

ทิศทางที่ 4: เป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งการเป็นแหล่งศูนย์ข้อมูลสารสนเทศด้านการอนุรักษ์ ทำนุบำรุงและฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม มรดกสถาน ทรัพยากรธรรมชาติความหลากหลายทางชีวภาพ รวมทั้งสารสนเทศการพาณิชย์ ครอบคลุมประเทศในกลุ่ม อนุภูมิภาคน้ำโขง (จีนตอนใต้ ลาว พม่า กัมพูชา และเวียดนาม)

แนวทางการวิจัย

ทิศทางการวิจัยต่างๆข้างต้น ประกอบด้วยแนวทางการวิจัยที่สาขาวิชาต่างๆในกลุ่มสาขาวิชาทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์-มนุษยศาสตร์ ดำเนินการศึกษาวิจัยในลักษณะสาขาวิชาเดี่ยว หรือร่วมสาขา โดยมีแนวทางการวิจัยภายใต้ทิศทางต่างๆดังต่อไปนี้

1. แนวทางการวิจัยภายใต้ทิศทางการวิจัยที่มุ่งวิจัยการจัดการและพัฒนาการใช้ทรัพยากรท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ด้านการเกษตร ธุรกิจ และอุตสาหกรรม โดยการประยุกต์ใช้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในการใช้ประโยชน์ทรัพยากรท้องถิ่น เพื่อสนับสนุน พัฒนา หน่วยงาน/องค์กร/ชุมชน ไปสู่การพึ่งพาตนเองโดยคณะสถาบัน สำนัก สามารถดำเนินการวิจัยให้สอดคล้องตามแนวทางในข้อ 1-4 ดังนี้ คือ

1) การวิจัยที่มุ่งหรือมีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ที่สอดคล้องกับการใช้ทรัพยากรและลักษณะทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น ทางด้านระบบเกษตร ไม้ดอก ไม้ประดับ ไม้ผล พืชไร่ และสัตว์เศรษฐกิจของชุมชน/ท้องถิ่น

2) การวิจัยและพัฒนาเพื่อคุณภาพผลิตภัณฑ์ และด้านการบริการ เพื่อรองรับการพัฒนาด้านธุรกิจ อุตสาหกรรมด้านท้องถิ่น

3) การวิจัยที่มุ่งหรือมีผลต่อการพัฒนาการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและเทคโนโลยีชาวบ้านมาใช้ประโยชน์และนำไปสู่การขยายผลทางด้านเศรษฐกิจ อุตสาหกรรม

4) การวิจัยเพื่อประยุกต์เทคโนโลยีจากต่างประเทศให้เข้ากับปัญหาและ/หรือภูมิปัญญาทางด้าน

การวิจัยด้านพลังงานทดแทนและการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ การวิจัยด้านเทคโนโลยีสะอาดและบำบัดของเสีย การวิจัยเพื่อการใช้ประโยชน์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศการพัฒนาคอมพิวเตอร์ ซอฟต์แวร์ และ ฮาร์ดแวร์

2 แนวทางการวิจัยภายใต้ทิศทางที่มุ่งศึกษาวิจัย พัฒนาองค์ความรู้ และการร่วมมือกับหน่วยงาน/องค์กร/ชุมชนท้องถิ่น ในการศึกษาปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาสังคมท้องถิ่น ทั้งสังคมเมือง สังคมชนบท และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

1) การวิจัยประยุกต์ที่จะช่วยแก้ไขปัญหาเสพติด การว่างงาน แรงงาน ความยากจน ข้อขัดแย้ง และการแข่งขันทรัพยากรธรรมชาติบนที่สูง การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เมือง และสิ่งแวดล้อม

2) การวิจัยผลกระทบของสังคมตะวันตกต่อสถานะสังคมและวัฒนธรรมท้องถิ่น

3) การวิจัยทางด้านข้อมูลการป้องกันภัยพิบัติธรรมชาติที่เกิดขึ้นในชุมชนท้องถิ่น

4) การวิจัยเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว

5) การวิจัยเพื่อพัฒนาระบบการศึกษาของนักศึกษา และการเรียนรู้ของประชาชนทุกระดับ

ทุกอาชีพ ให้รู้จักวิธีการเรียนรู้ตลอดชีพ ตลอดชีวิต(Life long Education)

6) การวิจัยพัฒนารูปแบบ ค่านิยมที่ดีต่อคนดี มีความรู้มากกว่าอำนาจ อิทธิพลรูปแบบการสร้างชุมชนรักท้องถิ่น การบริหารชุมชนท้องถิ่นที่ดีภายใต้แนวทางธรรมาภิบาล

7) การวิจัยพัฒนากฎระเบียบข้อบังคับ/กฎหมาย และการพัฒนากระบวนการบังคับใช้ในสังคมท้องถิ่น

3 แนวทางการวิจัยภายใต้ทิศทางการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสังคมศาสตร์เพื่อประโยชน์ในการรักษา และการบริการด้านสุขภาพ รองรับการพัฒนาความเป็นอยู่ที่ดีของชุมชน สังคมเข้มแข็งและสิ่งแวดล้อมที่ดี

1) การวิจัยเกี่ยวกับโรคเอดส์/โรคติดเชื้อ/โรคไม่ติดเชื้อ

2) การวิจัยเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ

3) การวิจัยเกี่ยวกับสมุนไพรในท้องถิ่น และการพัฒนาอุตสาหกรรมยา

4) การวิจัยเพื่อป้องกันด้านอุบัติเหตุ ภัยอันตราย การป้องกันโรคในชุมชนและการรักษาโรค

5) การวิจัยเพื่อพัฒนาสมรรถนะของมนุษย์และการฟื้นฟู สุขภาพของผู้ป่วยผู้สูงอายุ และเด็กด้อย

โอกาส

6) การวิจัยผลกระทบจากการใช้เทคโนโลยีและการใช้ผลิตภัณฑ์ต่อสุขภาพและสถานะปลอดภัย

7) การวิจัยเพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ และประยุกต์ใช้ประโยชน์ทางด้านระบบเกษตร

ฟิสิกส์นิวตรอนและลำอนุภาค สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา สตรีศึกษา

4 แนวทางการวิจัยภายใต้ทิศทางการศึกษาวิจัยที่มุ่งเป็นแหล่งศูนย์ข้อมูล เป็นศูนย์กลางการศึกษาวิจัยด้านการอนุรักษ์ ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการฟื้นฟูศิลปวัฒนธรรม มรดกสถาน และทรัพยากรธรรมชาติ ความหลากหลายทางชีวภาพทั้งในระดับชุมชนท้องถิ่นภาคเหนือ และประเทศในกลุ่มอนุภาคลุ่มแม่น้ำโขง (จีนตอนใต้ พม่า ลาว และกัมพูชา)

- 1) การวิจัยเพื่อพัฒนาเป็นแหล่งศูนย์ข้อมูล เพื่อพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 2) การวิจัยด้านล้านนาศึกษา ไทยศึกษา เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนามรดกสถาน ศิลปวัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
- 3) การศึกษาวิจัยด้านชุมชนท้องถิ่นกลุ่มชาติพันธุ์ ความหลากหลายทางชีวภาพและการใช้ทรัพยากร ธรรมชาติอย่างยั่งยืน ในระดับท้องถิ่นภาคเหนือ และประเทศในกลุ่มอนุภาครวมแม่น้ำโขง(จีนตอนใต้ พม่า ลาว และกัมพูชา)

3.1.3 มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล ตั้งอยู่เลขที่ 999 ถนนพุทธมณฑลสาย 4 อำเภอศาลายา จังหวัดนครปฐม ก่อตั้งขึ้นจากพระมหากรุณาธิคุณแห่งสมเด็จพระปิยะมหาราช พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 5 นับแต่ทรงก่อตั้งโรงพยาบาลศิริราชขึ้นใน พ.ศ. 2531 ต่อมา โปรดเกล้าฯ ให้เปิดสอนวิชาแพทย์ ณ โรงพยาบาลแห่งนี้ เรียกว่า "โรงเรียนแพทยากร" ตั้งแต่ พ.ศ. 2533 จึงนับเป็นสถาบันการศึกษาขั้นสูงที่เก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศไทย มีแพทย์สำเร็จการศึกษาเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2536 ต่อมาโรงเรียนแพทย์นี้ได้รับพระราชทานนามจากรัชกาลที่ 5 ว่า "ราชแพทยาลัย"

จากโรงเรียนแพทย์ต่อมาได้พัฒนาขึ้นเป็นคณะแพทยศาสตร์ จัดการเรียนการสอนระดับปริญญาตรีแห่งแรกในประเทศไทย จากนั้นได้จัดตั้ง "มหาวิทยาลัยแพทยศาสตร์" ใน พ.ศ. 2485 ครั้นถึง พ.ศ. 2512 เมื่อได้ปรับปรุงเป็นมหาวิทยาลัยอย่างสมบูรณ์แล้ว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานนาม มหาวิทยาลัยแห่งนี้ว่า "มหาวิทยาลัยมหิดล" ตามพระนามาภิไธยของสมเด็จพระบรมราชชนกเจ้าฟ้ามหิดลอดุลยเดช กรมหลวงสงขลานครินทร์ พระบิดาแห่งการแพทย์แผนปัจจุบันและการสาธารณสุขของไทย

ด้วยความรักและภูมิใจในมหาวิทยาลัย กอปรกับความศรัทธาในพระจริยวัตรแห่งองค์ "สมเด็จพระราชบิดา" ผู้ทรงเป็นองค์กำเนิดของนาม "มหาวิทยาลัยมหิดล" และมีคุณูปการต่อสถาบัน ชวามหิดลจึงยึดถือและสืบสานพระราชปณิธานของพระองค์ต่อมา บังเกิดเป็นคำขวัญ ปรัชญา และปณิธานของมหาวิทยาลัย ดังนี้

คำขวัญ (Motto)

อดทน อดปรี อดเกร ฟังปฏิบัติต่อผู้อื่น เหมือนดังปฏิบัติต่อตนเอง

ปรัชญา (Philosophy)

ความสำเร็จที่แท้จริงอยู่ที่การนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้เพื่อประโยชน์สุขแก่มวลมนุษยชาติ

ปณิธาน (Determination)

ปัญญาของแผ่นดิน

วิสัยทัศน์ (Vision)

มหาวิทยาลัยมหิดลมุ่งมั่นที่จะเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก

พันธกิจ (Mission)

สร้างความเป็นเลิศทางด้านสุขภาพ ศาสตร์ ศิลป์ และนวัตกรรมบนพื้นฐานของคุณธรรม เพื่อสังคมไทย และประโยชน์สุขแก่มวลมนุษยชาติ

จากนโยบายที่จะพัฒนามหาวิทยาลัยไปสู่การเป็น 1 ใน 100 มหาวิทยาลัยดีเด่นของโลก มหาวิทยาลัยจึงได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ (พ.ศ. 2551-2554) ขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยได้มีกระบวนการเก็บและรวบรวมข้อมูล ที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์และประมวลผลจากการเยี่ยมชมและพบปะผู้บริหารระดับคณะ (MU Visit) โดยอธิการบดีและทีมผู้บริหาร การศึกษาวิจัยภาพลักษณ์องค์กร (Image Study) การสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านต่างๆ การสัมมนาเพื่อระดมความคิดเห็นจากกรรมการสภามหาวิทยาลัยทุกประเภท ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ผู้บริหารระดับคณะ ผู้อำนวยการกอง ระดมความคิดเห็นจากผู้เข้าอบรมหลักสูตรการฝึกอบรมพัฒนาผู้บริหารระดับสูง ตลอดจนได้ทำการศึกษาจากแผนการศึกษาแห่งชาติของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี และ กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา แผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล (พ.ศ. 2551-2554) ได้กำหนดยุทธศาสตร์ไว้ จำนวน 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1) สร้างความเป็นเลิศในการวิจัย 2) สร้างองค์กรแห่งการเรียนรู้และความเป็นเลิศทางวิชาการ 3) สร้างความเป็นเลิศในการบริการสุขภาพและบริการวิชาการ 4) สร้างความเป็นสากล (มหาวิทยาลัยมหิดล, 2552)

จากแผนยุทธศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล (พ.ศ. 2551-2554) ดังกล่าว จะเห็นได้ว่าการวิจัยเป็นภารกิจหลักของมหาวิทยาลัยมหิดลมีนโยบายสนับสนุนการวิจัยแบบครบวงจร เพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่และให้สามารถนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้จริง สนับสนุนให้มีการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยเพื่อให้สามารถก้าวไปสู่การเป็นนักวิจัยชั้นนำเป็นที่ยอมรับในสังคมโลก สร้างนักวิจัยที่มีคุณธรรม และ จริยธรรม สร้างนักวิจัยรุ่นใหม่เร่งพัฒนาคนให้มีความคิดอย่างเป็นระบบ เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถแก้ปัญหาของสังคมและของประเทศ อีกทั้งสร้างชุมชนที่มีปัญญา และเพื่อพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า และสามารถพึ่งตนเองได้

จากความสำคัญดังกล่าว มหาวิทยาลัยมหิดลได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัย พ.ศ. 2552-2555 ขึ้นเพื่อกำหนดเป็นนโยบายการวิจัย และตอบสนองยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นเลิศในการวิจัย โดยมีรายละเอียดดังนี้

นโยบายการวิจัย

การสร้างความเป็นเลิศในการวิจัย

มหาวิทยาลัยมหิดลมีปณิธาน เป็น "ปัญญาของแผ่นดิน" มีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนที่จะเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก จึงได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2552-2555 โดยมีนโยบายส่งเสริมการวิจัย เพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการในสาขาต่างๆ โดยดำเนินการ

1. ส่งเสริมการสรรหา สร้างและรักษานักวิจัยที่มีคุณภาพสูง ให้มีการพัฒนาศักยภาพและทักษะในการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง และให้เกิดการพัฒนาผลผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพในวงวิชาการ

2. ส่งเสริมการสร้างสิ่งเอื้ออำนวยความสะดวกและทรัพยากรต่างๆ รวมถึงการสร้างสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศทางวิชาการ เพื่อสนับสนุนงานวิจัยคุณภาพในทุกสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยมหิดล

3. สนับสนุนให้เกิดงานวิจัยแบบบูรณาการ โดยสร้างทีมนักวิจัยและกระตุ้นส่งเสริมให้เกิดโครงการวิจัยร่วมระหว่างคณะ / สถาบัน เพื่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกันอย่างสูงสุด
4. สนับสนุนการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายการวิจัยของชาติ และความต้องการของแหล่งทุน ทั้งภายในและภายนอกประเทศ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ เอกชน หรืออุตสาหกรรม โดยยึดมั่นในหลักการ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีอิสระทางวิชาการ
5. ส่งเสริมการสร้างระบบบริหารจัดการทรัพยากรสิ่งอำนวยความสะดวก และกระตุ้นให้เกิดงานวิจัย เพื่อสร้างนวัตกรรมและนำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์
6. ให้การสนับสนุนทุนวิจัยให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามยุทธศาสตร์ในการพัฒนาความก้าวหน้าทางด้านวิชาการของมหาวิทยาลัย
7. พัฒนาระบบการสื่อสารและการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เพื่อส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานและนวัตกรรมการวิจัยสู่สาธารณชน ให้เกิดการนำไปประยุกต์ใช้ประโยชน์
ยุทธศาสตร์การวิจัย พ.ศ. 2552-2555 ประกอบด้วย กลยุทธ์การวิจัย จำนวน 6 กลยุทธ์ ดังนี้
กลยุทธ์ที่ 1 สร้าง สรรหา สนับสนุนและคงไว้ซึ่งนักวิจัยที่มีคุณภาพระดับสากล
- 1.1 สร้างและส่งเสริมนักวิจัยที่มีคุณภาพให้เพิ่มมากขึ้น และให้การสนับสนุนทุนอุดหนุนการวิจัย เพื่อผลิตผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง
- 1.2 ส่งเสริมให้นักวิจัยปฏิบัติงานด้วยคุณธรรม จริยธรรม มีจรรยาบรรณเป็นที่ยอมรับในระดับสากล
- 1.3 พัฒนาศักยภาพของนักวิจัยจากการประเมินวิเคราะห์ความสามารถและวางตำแหน่ง (Positioning) ในการวิจัย
- 1.4 สร้างและพัฒนาบันไดวิชาชีพ (Career Path) นักวิจัยอย่างต่อเนื่องเพื่อให้นักวิจัยรุ่นใหม่สามารถก้าวสู่การเป็น Independent Research และมีความสามารถในการแข่งขัน เพื่อแสวงหาทุนจากแหล่งทุนภายนอกมหาวิทยาลัยมหิตลทั้งในและต่างประเทศ
- 1.5 สร้าง “ระบบพี่เลี้ยงนักวิจัย”(Mentorship) เพื่อส่งเสริมการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่
- 1.6 สร้างระบบการส่งเสริมให้มี Post-doctoral Fellowship Program
- 1.7 สนับสนุนให้นักวิจัยเข้าร่วมประชุมวิชาการและเสนอผลงานทั้งในและต่างประเทศ
- 1.8 สนับสนุนกลไกการพัฒนาศักยภาพและทักษะที่เป็นประโยชน์กับการวิจัย ได้แก่ การพัฒนาทักษะ การตั้งโจทย์วิจัย การออกแบบการวิจัย การเขียนโครงการวิจัยเพื่อขอทุน และการเขียนรายงานผลงานวิจัยเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่เป็นต้น
- 1.9 ส่งเสริมการจัดการความรู้ในการพัฒนางานประจำสู่งานวิจัย
- กลยุทธ์ที่ 2** สร้างศักยภาพการแข่งขันด้านการศึกษา เพื่อเป็นผู้นำในเวทีระดับชาติและนานาชาติ
- 2.1 สร้างศักยภาพในการแข่งขันและความสามารถชั้นนำด้านการแพทย์
- 2.1.1 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ เกี่ยวกับพยาธิกำเนิดโรคต่างๆ แนวทางการตรวจวินิจฉัยโรคที่รวดเร็วอย่างถูกต้องและการรักษาตลอดจนการควบคุมเฝ้าระวังโรคที่เป็นปัญหาสำคัญของประเทศ

2.1.2 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อแสวงหามาตรการที่จะควบคุมและป้องกันโรค/ภาวะที่เป็นปัญหาสุขภาพหรือสาธารณสุขและการป้องกันโรคอุบัติใหม่ อุตุนิวัติที่สำคัญของประเทศไทยในปัจจุบันและในอนาคต

2.1.3. ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาศาธารณสุขมูลฐาน การสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรค การฟื้นฟู และพัฒนาสมรรถภาพทางกายและจิตใจ การเพิ่มประสิทธิภาพ การให้บริการทางการแพทย์และสาธารณสุขเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนไทย

2.1.4. ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน การแพทย์ทางเลือก เพื่อสร้างองค์ความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.1.5. ส่งเสริมการวิจัยเชิงระบบที่ก่อให้เกิดข้อเสนอแนะด้านนโยบายสาธารณสุขระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

2.2. สร้างศักยภาพในการแข่งขันและความสามารถชั้นนำด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2.2.1. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

2.2.2. ส่งเสริมการวิจัยในลักษณะบูรณาการ เพื่อสร้างสมรรถนะในการแข่งขัน ตอบสนองความต้องการของสังคมและพัฒนาประเทศ

2.2.3. ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนาเทคโนโลยีใหม่และเทคโนโลยีที่สำคัญเพื่อการพัฒนาประเทศ

2.2.4 ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาทุนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.2.5 ส่งเสริมการวิจัยต่อยอดทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อการพึ่งพาตนเอง และการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน

2.3 สร้างศักยภาพในการแข่งขันและความสามารถชั้นนำด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เพื่อการพัฒนาและการส่งเสริมสุขภาวะแก่คนและสังคม

2.3.1 ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.3.2 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านประชาสังคม สร้างเสริมความเข้มแข็งของท้องถิ่น พัฒนาเครือข่ายจัดการเพื่อสุขภาพและสุขภาวะชุมชน โดยมีมีส่วนร่วมของภาคประชาชน และการจัดการความรู้เพื่อจัดการความยากจน

2.3.3 ส่งเสริมงานวิจัยเชิงพื้นที่(Area-based Research)

2.3.4 การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริม อนุรักษ์ และพัฒนาคุณค่าทางศาสนา ภาษา ศิลปวัฒนธรรม และเอกลักษณ์ของชาติ

2.3.5 การวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และการพัฒนาศักยภาพอย่างเต็มความสามารถ

2.3.6 ส่งเสริมงานวิจัยที่เป็นความต้องการของประเทศในลักษณะมุ่งเป้าหมายที่มหาวิทยาลัย มีศักยภาพ

2.3.7 ส่งเสริมการวิจัยบูรณาการงานวิจัยทางสังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ และ Health Informatics

กลยุทธ์ที่ 3 สนับสนุนงานวิจัยที่มีความสำคัญ เป็นประโยชน์ต่อสังคมไทยและสังคมโลก

3.1 กำหนดกลไกในการประเมินและคัดสรรงานวิจัยที่มีลำดับความสำคัญ และมีผลกระทบต่อสังคม

3.2 กำหนดกลไกทุนสนับสนุนงานวิจัยตาม Performance-based Research Funding

3.3 สนับสนุนงานวิจัยที่เป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยมหิดล Embryonic Area หรืองานวิจัยในสาขาวิชาการใหม่ๆ ที่จะทำให้มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นผู้นำด้านการวิจัยในอนาคต

3.4 กำหนดกลไกทางการบริหารในระดับหน่วยงานเพื่อสร้างปัจจัยเอื้ออำนวยหรือส่งเสริมการวิจัยแบบบูรณาการระหว่างสาขา ระหว่างสถาบันทั้งในและต่างประเทศ

3.5 สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างนักวิจัยในสาขาต่างๆ ระหว่างสถาบัน ภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาศักยภาพในการทำวิจัยให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล

3.6 ส่งเสริมงานวิจัยบูรณาการที่เชื่อมโยงหน่วยงาน สถาบันภาครัฐ เอกชน และประชาคม

3.7 ส่งเสริมและดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อให้ภาควิชาการและเครือข่ายภาคปฏิบัติของสังคมสะท้อนความเห็นซึ่งกันและกัน โดยมีเป้าประสงค์เพื่อขับเคลื่อนและชี้นำสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม วิถีชีวิต และภูมิปัญญาของสังคมไทย

กลยุทธ์ที่ 4 นำผลงานวิจัยและนวัตกรรมสู่การสร้างมูลค่า เพื่อพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรม โดยร่วมกับภาครัฐและเอกชน

4.1 สร้างระบบการบริหารการจัดการเงิน และทรัพย์สินทางปัญญาที่ได้จากการวิจัย

4.2 สร้างระบบบ่มเพาะเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์

4.3 ส่งเสริมให้เกิดกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research Development) ร่วมกับ ภาครัฐ/ภาคเอกชน/ อุตสาหกรรม

4.4 สนับสนุนการแลกเปลี่ยนบุคลากรระหว่างมหาวิทยาลัยและภาคเอกชน/ อุตสาหกรรมเพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกันไปสู่นวัตกรรมที่ใช้ประโยชน์ได้จริง

4.5 พัฒนาเครือข่ายวิชาการสู่สาธารณะทุกระดับของประเทศผ่านกระบวนการสื่อสารและถ่ายทอดอย่างเหมาะสม

4.6 ส่งเสริมการวิจัยข้ามศาสตร์เพื่อพัฒนาศักยภาพทางด้านเทคโนโลยีและสร้างนวัตกรรม ได้แก่ Biomedical Engineering , Health Care Management, Bioengineering, Logistics

กลยุทธ์ที่ 5 พัฒนาระบบบริหารจัดการและสิ่งเอื้ออำนวยต่อการวิจัยอย่างครบวงจร

5.1 ส่งเสริมให้ผู้บริหารวิชาการวิจัยในทุกหน่วยงานเพื่อให้บุคลากรในทุกระดับมีทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการวิจัย

5.2 จัดให้มีคณะกรรมการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ แผนดำเนินงานบริหารการวิจัยของหน่วยงาน และสร้างกลไกเพื่อการอำนวยความสะดวกการบริหารจัดการงานวิจัยที่ดี

5.3 แสวงหาแหล่งทุน จัดตั้งกองทุนวิจัย โดยมีการระดมทุนวิจัย การจัดสรรเงินรายได้จากงานวิจัย รวมทั้งเงินบริจาค เงินทุนวิจัยที่เป็น Matching Fund กับแหล่งทุนภายนอกทั้งในและต่างประเทศ

5.4 เสริมสร้างกลไกการประสานงานกับภาคเอกชน ภาคการผลิต และภาคการให้บริการให้ กว้างขวางและหลากหลายเพื่อเพิ่มโอกาสในการแสวงหาแหล่งทุน

5.5 สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการวิจัย(Research Infrastructure) เพื่อส่งเสริมการใช้ ทรัพยากรร่วมกัน

5.6 จัดให้มีการวิเคราะห์สัมฤทธิ์ผลและผลกระทบที่เกิดขึ้นเพื่อการสังเคราะห์และกำหนดทิศทางการวิจัยใหม่ๆ

5.7 มีระบบประเมินโครงการวิจัย และมีกลไกการติดตามและประเมินผลการวิจัยอย่างมี ประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาคุณภาพงานวิจัย

5.8 สร้างระบบประกันคุณภาพงานวิจัย นักวิจัย รวมทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรมการวิจัย

5.9 จัดทำมาตรฐานความปลอดภัยทางชีวภาพ เคมี รังสี และอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

5.10 พัฒนาระบบบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

5.11 พัฒนาระบบสารสนเทศ ระบบฐานข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์และเป็นปัจจุบัน

5.12 สนับสนุนให้มีระบบการบริหารจัดการบุคลากรเพื่อการวิจัยในลักษณะการกำหนดภาระ งานร่วมระหว่างหน่วยงาน(Cluster Hiring) เพื่อเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนทิศทางการวิจัย บูรณาการและ แลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะการปฏิบัติ ตลอดจนปัจจัยสนับสนุนต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ 6 สร้างคลังความรู้ และระบบเผยแพร่ความรู้สู่สาธารณชนและสากล

6.1 ปรับปรุงเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

6.2 จัดตั้งสำนักพิมพ์ University Press เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงาน และทำงานร่วมกับฝ่ายทรัพย์สินทางปัญญาในการให้ความช่วยเหลือด้านการจดลิขสิทธิ์

6.3 ส่งเสริมการสร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่าเพื่อพัฒนาวิทยาการที่เหมาะสมต่อการพัฒนา มหาวิทยาลัยและประเทศ ตลอดจนการสร้างระบบประชาสัมพันธ์ และฝ่ายความร่วมมือและ เครือข่าย ในด้านการจัดเวทีสาธารณะเพื่อการเผยแพร่ผลงานวิจัยไปสู่สาธารณชนและสากล

3.1.4 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

จากการวิเคราะห์บริบทภายนอกทั้งระดับโลก (Global) ระดับประเทศ และบริบทภายใน การวิเคราะห์SWOT มหาวิทยาลัยกำหนดทิศทางการพัฒนาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่จะ เป็น มหาวิทยาลัยชั้นนำในภูมิภาคเอเชีย ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต บริการวิชาการ และทำนุบำรุงวัฒนธรรม โดยมีการวิจัย เป็นฐาน ไว้ในนโยบายและแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ในช่วงปี พ.ศ. 2550-2554 จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายในและภายนอก (SWOT) เพื่อจัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ในช่วงปี พ.ศ. 2550 – 2554 พบว่ามหาวิทยาลัยมี จุดแข็ง (Strength) ด้านการวิจัย คือ มีการส่งเสริมการวิจัยอย่างจริงจังเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยเน้นวิจัย โดยการ สนับสนุนงบประมาณ ทั้งงบประมาณเงินรายได้และงบประมาณแผ่นดินในทุกคณะ/หน่วยงาน และมหาวิทยาลัย มีทรัพยากรการวิจัยที่มีศักยภาพสูง (คุณวุฒิของอาจารย์ ทุนสนับสนุน การวิจัย เครื่องมือในการทำวิจัยเพียงพอ

และมีหน่วยงานสนับสนุนและบริการการวิจัยที่ทันสมัย) โดยเฉพาะในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และกลุ่มสาขาวิชาเกษตรศาสตร์ ซึ่งได้รับการสนับสนุนทุนวิจัยจากภายนอกในอัตราสูง ด้วยเหตุนี้มหาวิทยาลัยจึงกำหนดทิศทางการพัฒนาให้เป็นมหาวิทยาลัยเน้นวิจัย โดยมุ่งเน้นการสร้างระบบเพื่อเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรให้มุ่งสู่วิจัยและบัณฑิตศึกษาให้มากขึ้น โดยให้ทุกกองคหปฏิบัติภารกิจสู่ key resultsเดียวกัน คณะใหม่จะมีการเตรียมพร้อมที่จะเป็น research faculties ในอนาคตระยะยาว จะสร้างสมดุลระหว่างวิจัย สอน บริการวิชาการ บัณฑิตศึกษามุ่งสู่ปริญญาเอกและปริญญาโท researchbasedprograms บ่มเพาะอาจารย์วิจัยรุ่นใหม่ ทูมเทให้อาจารย์มีคุณวุฒิ ป.เอก 50% วิจัยที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรม วิจัยที่สอดคล้องกับปัญหาของพื้นที่ การใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัยมีสถานวิจัย/สถาบันวิจัยที่เชื่อมโยงศาสตร์(interdisciplinary research centers) มีระบบ researchmarketing รวมถึงการวิจัยสถาบันจะเชื่อมโยง(alignment)ระบบบุคลากร วิจัยและบัณฑิตศึกษาวิเทศสัมพันธ์ การงบประมาณ การตรวจสอบและประเมิน การสื่อสารภายในองค์กร การสรรหาผู้บริหาร เข้าสู่ chain value ที่มุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยเน้นวิจัย (มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,2550)

นโยบายและแผนพัฒนามหาวิทยาลัยในช่วงปีพ.ศ. 2550-2554 ของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ ดังนี้

วิสัยทัศน์

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในระดับภูมิภาคเอเชีย ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิต บริการวิชาการ และทำนุบำรุงวัฒนธรรม โดยมีการวิจัยเป็นฐาน

พันธกิจ

1 พัฒนามหาวิทยาลัยให้เป็นสังคมฐานความรู้บนพื้นฐานพหุวัฒนธรรมและหลักเศรษฐกิจพอเพียง โดยให้ผู้ที่รู้ได้มีโอกาสเข้าถึงความรู้ในหลากหลายรูปแบบ

2 สร้างความเป็นผู้นำทางวิชาการ ในสาขาที่สอดคล้องกับศักยภาพพื้นฐานของภาคใต้ และเชื่อมโยงสู่เครือข่ายสากล

3 ผสมผสานและประยุกต์ความรู้บนพื้นฐานประสบการณ์การปฏิบัติสู่การสอนเพื่อสร้างปัญญา คุณธรรม สมรรถนะและโลกทัศน์สากลให้แก่บัณฑิต

เป้าประสงค์และกลยุทธ์

ภายใต้กรอบวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้กำหนดเป้าประสงค์เชิงแนวทางและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานในแผนพัฒนามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ในช่วง พ.ศ. 2550- 2554 ไว้ 6 เป้าประสงค์ ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอเป้าประสงค์ที่กำหนดเป็นนโยบายด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย สงขลานครินทร์ จำนวน 2 เป้าประสงค์ ดังนี้

เป้าประสงค์ที่ 1 เพื่อเสริมสร้างคุณค่างานวิจัยให้เป็นแก่นความรู้เฉพาะทางที่เป็นเลิศ และพัฒนาให้เกิดรูปธรรมของนวัตกรรมสำหรับ ขับเคลื่อนอนาคต และก้าวสู่มหาวิทยาลัยชั้นนำ ประกอบด้วยกลยุทธ์ ดังนี้

1. พัฒนาให้เกิดเครือข่ายทีมวิจัยในรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ทั้งในรูปแบบ Research Unit (RU) หรือ Research Center (RC) ในสาขาที่มีศักยภาพพร้อมพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ และเรื่องที่เป็นบริบทแวดล้อมของภาคใต้

2. ก่อตั้งสถานวิจัย/สถาบันวิจัยเฉพาะทาง เพื่อรองรับงานวิจัยที่มีทิศทางและมีผลลัพธ์ชัดเจนที่ชัดเจน โดยให้มีการเชื่อมโยงกับบัณฑิตศึกษา

3. กำหนดสาขาพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ และวางระบบการพิจารณา/สรรหา สาขาที่มีศักยภาพ ขับเคลื่อนสู่ความเป็นเลิศได้อย่างรวดเร็ว ทั้งในกรอบโครงการ Center of Excellence ของสกอ. และสาขาความเป็นเลิศในกรอบเป้าหมายของมหาวิทยาลัย

4. ต่อยอดนวัตกรรมสู่การแปลงให้เกิดสัมฤทธิ์ผลการพัฒนา และสร้างเป็นทรัพย์สินทางปัญญา ตำราหรือผลงานวิชาการ

5. พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน และองค์ประกอบสนับสนุน การสร้างความเชี่ยวชาญสู่ความเป็นเลิศ และให้สามารถดำรงสถานภาพอยู่ได้อย่างยั่งยืน

6. สร้างการดำเนินงานเชิงกลยุทธ์ในบริบทของอุทยานวิทยาศาสตร์ภาคใต้เพื่อให้ระบบเครือข่าย เสริมสร้างบทบาทมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศ

ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับเป้าประสงค์ (KPIs) ประกอบด้วย 1) จำนวนสิทธิบัตร/ลิขสิทธิ์ 2) Inter-paper ฐาน ISI 3) สถานภาพสถานภาพการจัดลำดับมหาวิทยาลัยในภาพรวม และภาพสาขาวิชา 4) ดำรงอยู่ในระบบเครือข่ายสาขาความเป็นเลิศระดับอุดมศึกษา

ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับการดำเนินงาน (PIs) ประกอบด้วย 1) จำนวนสาขา ศูนย์ area ความเป็นเลิศ 2) จำนวนสถานวิจัย/สถาบันวิจัยเฉพาะทาง 3) จำนวนสิทธิบัตร/ลิขสิทธิ์/ผลิตภัณฑ์/ผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน

เป้าประสงค์ที่ 2 เพื่อเสาะหาวิชาอันก่อเกิดเป็นทุนวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสู่มหาวิทยาลัย วิจัย สามารถถ่ายทอดความรู้และเทคโนโลยีเพื่อยกระดับศักยภาพชุมชนเข้มแข็ง และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระดับนานาชาติ ประกอบด้วยกลยุทธ์ ดังนี้

1. พัฒนาบุคลากรเชิงการบ่มเพาะ เพื่อสอดแทรกให้เกิดการปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมให้เกิดการสร้างงานวิจัยมากขึ้น

2. ปรับโครงสร้างภารกิจถึงระดับภาควิชา/สาขาวิชา ให้เน้นการสร้างงานวิจัยมากขึ้นและ สอดคล้องกับการพัฒนาบัณฑิตศึกษาของคณะวิชา

3. จัดรูปแบบการรับนักศึกษาบัณฑิตศึกษา ให้ได้ตามแผน ที่ก่อให้เกิดประสิทธิภาพเชิงต้นทุน และเน้นนำผู้การทำวิทยานิพนธ์ที่มีคุณภาพ

4. เสริมศักยภาพของบุคลากรและหน่วยงาน ในการสร้างความสามารถในการพึ่งพาตนเองในด้าน ทุนวิจัย โดยปรับการมุ่งเน้นให้กองทุนวิจัยเป็นส่วนเกื้อหนุนระบบงานบัณฑิตศึกษาและวิทยานิพนธ์เป็นหลัก

5. กำหนดให้มาตรฐานภาระงาน สาย ก มีภาระงานด้านการทำวิจัยที่เหมาะสม สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาหน่วยงาน

6. สร้างระบบการจัดการภายใน เพื่อเปิด/ขยายโอกาสให้ มหาวิทยาลัยมีศักยภาพเชิงรุกในการ เข้าถึงแหล่งทุนวิจัยภายนอก และกำกับให้การดำเนินงานวิจัยคล่องตัวแล้วเสร็จตามที่กำหนด

7. ยกย่องวารสารสงขลานครินทร์ให้เข้า เกณฑ์การจัดประเภทเป็นวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติ

8. ปรับปรุงพัฒนาฐานข้อมูลวิจัย จากสนับสนุนการดำเนินงานประจำ สู่ระบบข้อมูลแหล่งทุนเชิงลึกในการบริหารงานวิจัย และให้ถึงระดับการสนองภาพลักษณ์มหาวิทยาลัยเน้นวิจัย

9. ผลักดันการวิจัยเชิงพื้นที่กับภาคอุตสาหกรรม /และการวิจัยร่วมกับสมาคมวิชาชีพหรือท้องถิ่น

ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับเป้าประสงค์ (KPIs) ประกอบด้วย 1) จำนวน paper/คน/ปี 2) จำนวนอาจารย์ active วิจัย

ตัวชี้วัดความสำเร็จ ระดับการดำเนินงาน (PIs) ประกอบด้วย 1) งบประมาณเพื่อการวิจัย (ต่อคนต่อปี) 2) งบวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก 3) จำนวนนักศึกษาปริญญาเอก 4) Honor Program (จำนวนหลักสูตร)

3.1.5 University of Maryland

University of Maryland มีสำนักวิจัย (Division of Research) ทำหน้าที่รับผิดชอบจัดทำนโยบายและพิจารณาพันธกิจด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย โดยมีรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย(VPR) เป็นผู้นำ ดูแลรับผิดชอบ สำนักวิจัยมีหน้าที่อำนวยความสะดวกและส่งเสริมการทำงานวิจัยในมหาวิทยาลัย ให้การสนับสนุนในเรื่องสิ่งจำเป็นต่างๆในงานวิจัยและแหล่งทรัพยากร ส่งเสริมและสนับสนุนด้านเทคโนโลยี ขยายพื้นที่การทำวิจัยใหม่ๆและความสามารถทางด้านระเบียบ กฎหมายต่างๆร่วมกัน ให้การสนับสนุนงบประมาณด้านการวิจัยบทบาทสำคัญของรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยคือกลยุทธ์ที่ใช้ในจัดสรรงบประมาณเพื่อการวิจัยหรือใช้กลยุทธ์ในการขับเคลื่อน กระตุ้นและส่งเสริมการทำวิจัย เพื่อสร้างความเข้มแข็งและประเมิณผลสำเร็จของมหาวิทยาลัยในฐานะสถาบันผลิตบัณฑิต แผนนโยบายกระตุ้นส่งเสริมนี้เป็นกระบวนการงบประมาณในปัจจุบัน หากมีความจำเป็นสามารถทบทวนได้ในอนาคต ซึ่งต้องมีการชี้แจงปัจจัยต่างๆด้านงบประมาณเพื่อการใช้งบประมาณที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์ ในการขับเคลื่อนกระตุ้นและส่งเสริมการทำวิจัย มี 3 แนวทาง ดังนี้

แนวทางที่ 1 : การสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยสำหรับคณะ โดยให้งบประมาณสนับสนุนและกระตุ้นแต่ละคณะหรือทีมวิจัยของคณะต่างๆ เพื่อเป็นการดูแลโครงสร้างหลักของมหาวิทยาลัยที่วางไว้โดยมีจุดมุ่งหมายในการโน้มน้าวให้เกิดงานวิจัยให้ได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมด้านเงินทุนวิจัยเพื่อนำไปสู่การเผยแพร่ตีพิมพ์หรือนำไปสู่การผลิตตำราที่เป็นประโยชน์ นอกจากนี้ยังมีงบประมาณสำหรับการเริ่มโครงการวิจัยให้แต่ละคณะเพื่อพัฒนาแนวทางสู่การวิจัยใหม่ๆ กลยุทธ์ที่ใช้ในสนับสนุนงบประมาณภายนอกจำเป็นต้องมีแผนการอธิบายให้เห็นอย่างชัดเจน การสนับสนุนเงินทุนวิจัยทั้งหมดประมาณ 50,000 ดอลลาร์ ซึ่งมาจากสำนักวิจัยหรือจากมหาวิทยาลัย

ตามแนวทางนี้มีจุดมุ่งหมาย 2 ประเด็นคือ 1) ให้การสนับสนุนและกระตุ้นแต่ละคณะหรือกลุ่มวิจัยต่างๆได้สร้างงานวิจัยตามเป้าหมายที่วางไว้ หรือสร้างแนวทางวิจัยแบบใหม่ๆ และ 2) ให้การสนับสนุนเงินทุนในแต่ละสาขาที่ขาดแคลนงบสนับสนุนจากภายนอก และนำไปสู่การประชาสัมพันธ์เผยแพร่หรือการผลิตตำรา มีเกณฑ์ในการคัดเลือกและสนับสนุนประเด็นที่ 1 ดังนี้ เป็นคณะที่อยู่ในแบบแผนเดียวกันหรือมีความพร้อมด้านนักวิทยาศาสตร์ เป็นโครงการที่มีลักษณะโดดเด่น มีการชี้เฉพาะเจาะจงของแหล่งเงินทุนภายนอก ความเป็นไปได้ที่ชัดเจนที่จะนำไปสู่การได้มาซึ่งเงินทุนจากภายนอก การส่งเสริมสนับสนุนที่จัดไว้ให้ รางวัลตอบแทนมากถึง 50,000 ดอลลาร์ ให้เงินทุนโดยรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและคณะหรือวิทยาลัยต่างในสัดส่วน 50/50

งบประมาณที่สนับสนุนเพื่อใช้สำหรับ 1) การเก็บข้อมูลนำร่องที่จำเป็นสำหรับการเสนอพิจารณาเค้าโครงการงานวิจัย 2) การให้ความร่วมมือประสานงานกิจกรรมจากสาขาต่างๆซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเค้าโครงการงานวิจัยเพื่อหาเงินทุนจากภายนอก 3) การพัฒนาเค้าโครงการงานวิจัยเพื่อสร้างแนวทางการวิจัยแบบใหม่ๆ สำหรับประเด็นที่ 2 มีเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือก ดังนี้ 1) เป็นคณะที่เป็นไปตามแผนการหรืออยู่ในแผนงานที่กำหนดไว้ 2) เป็นโครงการที่มีความโดดเด่น 3) ระบุหรือกำหนดเฉพาะของวารสาร หรือ สำนักพิมพ์ 4)ความเป็นไปได้ในการนำไปสู่การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในแต่ละสาขา 5) ไม่มีการจัดหางบประมาณเงินทุนจากแหล่งภายนอก การสนับสนุนที่จัดให้มากถึง 53,000 ดอลลาร์ ให้เงินทุนโดยรองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและคณะหรือวิทยาลัยต่างในสัดส่วน 50/50 การใช้งบประมาณเพื่อ 1) การพัฒนาทุนเพื่อนำไปสู่การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์หรือการสร้างตำรา (ตัวอย่างเช่น การเดินทาง สื่อวัสดุ เครื่องมือ ลิขสิทธิ์ในการตีพิมพ์ สนับสนุนนักศึกษาช่วยวิจัย) 2) ไม่มีเจตนาให้จำหน่ายแต่ใช้เพื่อการจัดการเรียนการสอนในคณะ

แนวทางที่ 2: การสนับสนุนงบประมาณการทำวิจัยสำหรับหน่วยงานกลาง รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและคณบดี จะเป็นผู้ให้การสนับสนุนกระตุ้นส่งเสริมให้แต่ละคณะที่มีแนวโน้มการดำเนินงานวิจัยที่ก้าวหน้าได้รับโอกาสในการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยจากคณะกรรมการจากหลากหลายส่วนงาน งบประมาณประกอบด้วย การสนับสนุนส่งเสริมเพื่อนำเสนอโครงการที่มีภาวะการแข่งขันสูง โดยสนับสนุนงบประมาณเพื่อการวิจัยมากถึง 75,000 ดอลลาร์ และ/หรือ การสนับสนุนด้านการดำเนินการประจำปีสำหรับการให้รางวัลตอบแทนหลังเสร็จสิ้นโครงการวิจัย ซึ่งจำนวนมากถึง 10 เปอร์เซ็นต์ของงบประมาณ IDC

จุดมุ่งหมาย : เพื่อกระตุ้นการพัฒนาแผนงานการวิจัยขนาดใหญ่ โดยแผนงานวิจัยต้องได้รับการสนับสนุนเงินทุนจากภายนอก โดยทั่วไปมักจะเป็นจากหลากหลายสำนัก และเกี่ยวข้องกับสำนักงานมากกว่าหนึ่งสำนักงาน การสนับสนุนนี้จัดเตรียมเพื่อให้การช่วยเหลือคณะในการประสานงานการหาแหล่งเงินทุนหลายปีมีมูลค่าอย่างน้อยสองล้านดอลลาร์ต่อปี หรือสำหรับความสามารถที่เห็นได้ชัดเจน ความสามารถของแผนงานวิจัยขนาดใหญ่ที่น่าเชื่อถือ (ซึ่งอาจมีจำนวนน้อยกว่า สองล้าน ดอลลาร์ต่อปี) ซึ่งจะจัดสรรให้กับภาพรวมทั้งหมดด้านผลกระทบและความโดดเด่นของมหาวิทยาลัยมีเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือก ดังนี้ 1) คณะที่เป็นไปตามแผนหรือที่กำหนดไว้ในแผนและมีนักวิทยาศาสตร์เพื่อการวิจัย 2) ขอบเขตงานวิจัยสะท้อนให้เห็นอัตลักษณ์ของแต่ละสำนัก 3) โดยทั่วไปมักจะเป็นแผนการวิจัยจากหลากหลายสำนัก (อย่างน้อย 2 สาขา) 4) ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมที่สำคัญจากสำนักงานหรือวิทยาลัย 5) แสดงให้เห็นถึงความมั่นคงด้านการเงินในระยะยาว การสนับสนุนส่งเสริมจะเริ่มตั้งแต่การพัฒนาเค้าโครง โดยให้ค่าตอบแทนมากถึง 75 ดอลลาร์ เพื่อสนับสนุนงบประมาณในการเก็บข้อมูลนำร่องหรือการตีพิมพ์เผยแพร่ การนำเสนอ การขอร่วมมือจากนักศึกษา เงินค่าตอบแทนปีภาคเรียนฤดูร้อน การเดินทางเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล การประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการหรืองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กิจกรรมการพัฒนาเค้าโครงการงานวิจัย

แนวทางที่ 3: โครงการริเริ่มงานวิจัยให้แพร่ขยายในมหาวิทยาลัย (CRI) แนวทางนี้ให้การสนับสนุนสำหรับการพัฒนาสาขาทั่วไป ให้การสนับสนุนงานวิจัยในรูปแบบสหวิทยาการ และศูนย์ต่างๆซึ่งสร้างมหาวิทยาลัยให้ไปสู่การเป็นผู้นำในระดับชาติ ผลิตงานวิจัยที่มีความยั่งยืนซึ่งตอบสนองรองรับกับความต้องการของประเทศและสังคม งบประมาณในแผนงานวิจัยนี้วางไว้ถึง 500,000 ดอลลาร์ งบประมาณส่วนนี้ได้รับการสนับสนุนจากรองอธิการบดีฝ่ายวิจัย ประธานกรรมการวิจัย คณะหรือวิทยาลัย

จุดมุ่งหมายเพื่อให้การสนับสนุนการพัฒนาที่กว้างขวาง มีคุณภาพสูง แนวทางการวิจัยที่หลากหลายในรูปแบบสหวิทยาการ ซึ่งจะสร้างให้มหาวิทยาลัยไปสู่การเป็นผู้มีระดับชาติในขอบข่ายงานวิจัยที่ปรากฏหรือยั่งยืนซึ่งสอดคล้องกับความต้องการของประเทศและสังคม มีเกณฑ์การคัดเลือกดังนี้ 1) แสดงออกถึงการเป็นผู้นำ 2) ขอบเขตงานวิจัยสะท้อนให้เห็นถึงอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย 3) งานวิจัยมีความหลากหลายสาขาที่ส่งเสริมให้เกิดความเข้มแข็งหรือความเป็นเลิศที่เป็นไปได้ระหว่างมหาวิทยาลัย 4) ความสามารถเฉพาะตัวในการทำงานวิจัย 5) มีแผนกลยุทธ์สำหรับการจัดหาทุนจากภายนอก 6) วางแผนการสำหรับความยั่งยืนระยะยาว 7) ผลจากการดำเนินการให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าทั้งในท้องถิ่นและระดับชาติ 8) วางแผนและบริหารจัดการกับผู้ร่วมทุนวิจัยทั้งในสาธารณชนและเอกชน 9) งานวิจัยความร่วมมือมีความมุ่งหมายให้นำไปสู่ความเจริญเติบโตในอนาคต มีการสนับสนุนการพัฒนา สำหรับแผนงานหนึ่งปี มากถึง 150,000 ดอลลาร์ งบประมาณสนับสนุนเพื่อใช้สำหรับ การประชุมสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ การตลาด จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาเค้าโครง (เช่น การเดินทาง การบริหารทีมงานเพื่อทบทวนเค้าโครง และหน่วยงานกลางยังอำนวยความสะดวกในการประชุมเตรียมการท่ามกลางหน่วยวิจัยและคณะ ให้ความร่วมมือประสานงานการสัมมนาหรือประชุมเชิงปฏิบัติการ อำนวยความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับกลุ่มความร่วมมือ รัฐ และตัวแทนส่วนกลางและเจ้าหน้าที่ ให้การสนับสนุนการพัฒนาการเป็นส่วนร่วมระหว่างสถาบันและการให้ความร่วมมือในการเป็นส่วนร่วม สนับสนุนนักเขียน นักเขียนกราฟิก และทีมงานให้ความร่วมมือเค้าโครงตามความจำเป็น

3.1.6 Washington State University

Washington State University ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์ปี 2008-2013 ซึ่งเป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อน Washington State University ให้ไปสู่เป้าหมายในอีกห้าปีข้างหน้า ทั้งนี้ได้ปรับปรุงวิสัยทัศน์พันธกิจ และค่านิยมให้ทันสมัยและเป็นปัจจุบัน โดยให้ชุมชน ตัวแทนสมาคมนักศึกษา เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัย และกำหนดความต้องการเพื่อการทำงานร่วมกันระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน กระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ได้ขอความคิดเห็นจากชุมชนในการทบทวนการจัดการศึกษา การอภิปรายทิศทางในการพัฒนามหาวิทยาลัย จัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์โดยทำเป็นออนไลน์เพื่อให้ชุมชนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้ทบทวนและวิจารณ์ได้ ผลจากการแลกเปลี่ยนแนวความคิดนี้ได้ทำให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ กำหนดเป้าหมายที่จะตอบสนองความท้าทายที่มหาวิทยาลัยพบและโอกาสที่เป็นมหาวิทยาลัยวิจัยที่ได้รับการรับรองในเครือข่ายภาคพื้นดินในอีกหลายปีที่จะมาถึง แผนยุทธศาสตร์ดังกล่าวมีจุดเน้นเพื่อก้าวไปสู่ระดับความเป็นเลิศด้านบริการให้กับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยและส่งผลไปยังประชาชนในรัฐวอชิงตันด้วยองค์ประกอบหลักของแผนยุทธศาสตร์ ยังคงสัมพันธ์สอดคล้องกับสถานะปัจจุบัน และให้ชุมชนมหาวิทยาลัยเป็นตัวกระตุ้นและขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ดังกล่าว รายละเอียดของแผนยุทธศาสตร์ปี 2008-2013 มีดังนี้

วิสัยทัศน์

Washington State University จะบริหารจัดการให้เป็นหนึ่งในมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัยชั้นนำของชาติ

พันธกิจ

Washington State University เป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย ซึ่งได้รับการยอมรับในเรื่องการสืบสานประเพณี การให้บริการแก่สังคม พันธกิจของมหาวิทยาลัยมีดังต่อไปนี้

1. พัฒนาองค์ความรู้สูงงานวิจัยที่สร้างสรรค์และการพัฒนาทุนการวิจัยระหว่างสาขาวิชาที่หลากหลาย
2. เพิ่มพูนความรู้ด้านนวัตกรรมการศึกษาที่บัณฑิตจะได้รับการชี้แนะให้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่อันเป็นไปได้และได้รับการคาดหวังอย่างสูงในด้านสภาวะการเป็นผู้นำ ความรับผิดชอบและการให้บริการแก่สังคม
3. การประยุกต์ใช้ความรู้สู่การดำเนินงานในระดับท้องถิ่นและระดับโลกซึ่งจะพัฒนาคุณภาพชีวิตค่านิยม

และเป็นตัวกระตุ้นเศรษฐกิจของรัฐ ชาติ และโลก

Washington State University ได้กำหนดค่านิยมร่วมกัน ดังนี้

1. คุณภาพและความเป็นเลิศ : มหาวิทยาลัยยึดมั่นที่จะคงไว้ซึ่งคุณภาพและความเป็นเลิศในทุกด้าน
2. คุณธรรม ความเชื่อมั่น และความเคารพ : มหาวิทยาลัยมีความยึดมั่นที่จะเป็นสถาบันซึ่งแสดงให้เห็นถึงความน่าเชื่อถือและน่าเคารพสำหรับทุกคนและปลูกฝังคุณธรรมให้แก่บุคคลและสถาบัน ในทุกๆสิ่งที่เราดำเนินการตามพันธกิจ
3. การค้นพบ นวัตกรรม และ ความคิดสร้างสรรค์ : มหาวิทยาลัยยึดมั่นในการตอบสนองความต้องการด้านการค้นคว้า การสร้างสรรค์และการเผยแพร่ความรู้
4. การรับรองผลการดำเนินงาน : มหาวิทยาลัยยึดมั่นที่จะมุ่งไปสู่ความสำเร็จในการรับรองผลการดำเนินงาน ด้านการเป็นผู้นำ และการให้บริการเพื่อนำประโยชน์ที่ได้จากการฝึกปฏิบัติด้านการศึกษาไปสู่รัฐ ชาติและ สังคมโลก
5. ความแตกต่างและภาวะการเป็นพลเมืองของโลก : มหาวิทยาลัยโอบล้อมโลกซึ่งมีความแตกต่างด้านค่านิยมวัฒนธรรมและตระหนักถึงความสำคัญของสิทธิเสรีภาพระหว่างบุคคลและความยั่งยืน
6. อีสรภาพในการแสดงความคิดเห็น : มหาวิทยาลัยยึดมั่นที่จะเป็นสังคมซึ่งคุ้มครองการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างอิสระและส่งเสริมการสนทนาที่สร้างสรรค์และมีอารยธรรม
7. ภาวะการเป็นผู้ดูแลและความรับผิดชอบ : มหาวิทยาลัยยึดมั่นที่จะเป็นผู้ดูแลที่มีจริยธรรมและความรับผิดชอบต่อแหล่งทรัพยากรของมหาวิทยาลัยและรับผิดชอบต่อสังคมทั้งในระดับท้องถิ่น

เป้าหมาย

Washington State University ได้กำหนดเป้าหมายด้านการวิจัย ไว้ 4 เป้าหมาย ดังนี้คือ 1) เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในด้านนวัตกรรม การค้นพบ และความคิดสร้างสรรค์ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ 2) จัดการศึกษาให้โดดเด่นและจัดประสบการณ์ให้กับนักศึกษาเพื่อจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ดีกับสังคมโลก 3) เป็นผู้นำในการแก้ปัญหาอย่างตรงประเด็นของสังคม ประเทศชาติและในระดับโลก 4) พิทักษ์ความหลากหลายของสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นธรรม และโปร่งใส จากเป้าหมายทั้ง 4 ประการ มหาวิทยาลัยมีแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 เป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำในด้านนวัตกรรม การค้นพบ และความคิดสร้างสรรค์ทั้งในระดับชาติและนานาชาติ มีแนวทางการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จ ดังนี้

1. ชำรงและรักษาไว้ซึ่งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการ
 2. ส่งเสริมสาขาวิชาที่พัฒนาขึ้นมาใหม่ให้มีความเข้มแข็งและสร้างสรรค์ให้เป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย
 3. ลงทุนและประชาสัมพันธ์เพื่อให้เป็นชั้นนำในขอบเขตที่กระทำได้อย่างชัดเจน
 4. ให้การสนับสนุนส่งเสริมสาขาวิชาต่างๆ โดยการส่งเสริมทุนการศึกษาร่วมกัน
- การดำเนินการเพื่อให้เกิดความสำเร็จจะเทียบเคียงสมรรถนะหรือวัดความสำเร็จได้ ดังนี้

1 ค่าคะแนนเฉลี่ยของมหาวิทยาลัยในแต่ละตัวบ่งชี้ (Indicators) มีค่าเท่ากับหรือมากกว่าค่าเฉลี่ยของ AAU (Association of American University) ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ด้านคุณภาพของมหาวิทยาลัยและคณะ ตัวบ่งชี้ของ AAU ประกอบด้วย 1) งบประมาณในการสนับสนุนการทำวิจัยจากส่วนกลางที่สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ 2) ภาวะการเป็นสมาชิกในด้านวิชาการระดับประเทศ 3) การจัดอันดับคุณภาพจากคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ 4) การได้รับรางวัล หรือเป็นผู้ร่วมงาน หรือเป็นสมาชิกด้านศิลปะศาสตร์และมนุษยศาสตร์ 5) การอ้างอิงในวารสารระดับชาติหรือระดับนานาชาติ 6) งบประมาณการวิจัยจาก USDA มลรัฐหรือจากภาคอุตสาหกรรม 7) จำนวนผู้ที่สำเร็จการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาเอก 8) แหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัย 9) ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยในแต่ละปี

2 ตัวบ่งชี้ด้านผลผลิตและคุณภาพของคณะเท่ากับหรือมากกว่าค่าเฉลี่ยของมหาวิทยาลัยในภูมิภาคเดียวกัน ตัวบ่งชี้ด้านผลผลิตและคุณภาพของคณะ ประกอบด้วย 1) คณะอยู่ในตำแหน่งหรือมีสถานภาพที่เป็นผู้นำของสังคม 2) ถูกตัดสินให้เป็นผู้ที่มีภาพลักษณ์หรือการแสดงผลงานจากภายนอกมหาวิทยาลัย 3) การได้รับงบประมาณสนับสนุนและการใช้จ่ายงบประมาณในการวิจัยต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาของคณะ 4) การตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผลงานวิจัย หรือการอ้างอิงต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลาของคณะ

3 การเป็นศูนย์กลางและทุนอุดหนุนโครงการของสาขาวิชาโดยเปรียบเทียบกับ

เป้าหมาย

- 4 ค่าเฉลี่ยของค่าใช้จ่ายด้านวิชาการเท่ากับหรือมากกว่า AAU
- 5 งบประมาณการใช้จ่ายในเรื่องห้องสมุดต่อจำนวนนักศึกษาเต็มเวลา (Full-time equivalent) ของคณะเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย

เป้าหมายที่ 2 จัดการศึกษาให้โดดเด่นและจัดประสบการณ์ให้กับนักศึกษาเพื่อที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ดีกับสังคมโลก มีแนวทางการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จ ดังนี้

- 1 พัฒนาและสนับสนุนส่งเสริมสาขาวิชาที่โดดเด่นในระดับบัณฑิตศึกษา
 - 2 การประกันคุณภาพด้านปัจจัยโครงสร้างพื้นฐานที่จะนำไปส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดความเป็นเลิศและปรับปรุงเพื่อนำไปสู่ความก้าวหน้าในด้านความรู้และเทคโนโลยี
 - 3 จัดประสบการณ์ด้านการเรียนรู้แก่นักศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด
 - 4 ส่งเสริมสมรรถนะหลักให้กับผู้เรียน
 - 5 พัฒนาสภาพและอัตราการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ
- การดำเนินการเพื่อให้เกิดความสำเร็จจะเทียบเคียงสมรรถนะหรือวัดความสำเร็จได้ ดังนี้

1 AAU (Association of American University) NSSE (National Survey of Student Engagement) และตัวบ่งชี้ด้านประสบการณ์ของนักศึกษาเท่ากับหรือสูงกว่า AAU ต่อค่าเฉลี่ย ซึ่งตัวบ่งชี้ของ AAU NSSE และตัวบ่งชี้ด้านประสบการณ์ของนักศึกษา ประกอบด้วย 1) การส่งเสริมสนับสนุนการศึกษาระดับปริญญาเอกในหลากหลายสาขาอย่างกว้างขวาง (AAU) 2) รางวัลประจำปีในระดับปริญญาเอก 3) อัตราส่วนนักเรียนต่อคณะ (NSSE) 4) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนกับคณะ (NSSE) 5) ระดับของความท้าทายด้านวิชาการ (NSSE) 6) ความกระตือรือร้นในการเรียนรู้แบบร่วมมือ (collaborative learning) (NSSE) 7) การเพิ่มประสบการณ์ด้านการศึกษา (NSSE) 8) การส่งเสริมและสนับสนุนวิทยาเขต (NSSE) 9) ผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีที่มีประสบการณ์ด้านการเรียนต่อ หรือมีประสบการณ์ดังต่อไปนี้อย่างน้อยหนึ่งประสบการณ์หรือมากกว่า คือ การทำวิจัย เป็นนักวิชาการ และเป็นพี่เลี้ยงในกิจกรรมที่สร้างสรรค์ มีความเป็นต้นแบบริเริ่มที่เหมาะสมกับสาขา เป็นผู้เผยแพร่ประสบการณ์การทำงาน หรือการปฏิบัติ ในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ

2 ผลการวัดและประเมินความรู้ความสามารถจากรัฐ เท่ากับหรือสูงกว่าเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย 1) การได้รับคำตอบแทนตามคุณวุฒิผู้เชี่ยวชาญ 2) การได้รับคำตอบแทนตามคุณวุฒิระดับปริญญาตรี 3) ค่าตอบแทนตามคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษา 4) ได้รับคำตอบแทนสูงกว่าระดับปริญญาตรี 5) อัตราการสำเร็จการศึกษาตามกำหนดหกปี 6) อัตราสำเร็จการศึกษาตามกำหนดสามปี 7) จำนวนนักศึกษาใหม่คงอยู่ และ 8) ประสิทธิภาพของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี

3 คะแนน SAT ตอนแรกเข้าศึกษาเปรียบเทียบกับระดับเดียวกัน

4 ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาต่อจำนวนนักศึกษาทั้งหมดเทียบกับค่าเป้าหมาย

5 การใช้จ่ายงบประมาณเกี่ยวกับห้องสมุดต่อนักศึกษาเต็มเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย

เป้าหมายที่ 3 เป็นผู้นำในการแก้ปัญหาอย่างตรงประเด็นของสังคม ประเทศชาติ และในระดับโลก มีแนวทางการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จ ดังนี้

1. ทำการศึกษาตลาดด้านการศึกษาเพื่อให้ผู้เข้ามามีส่วนร่วมที่มีความหลากหลายและจากทั่วโลก
2. ให้คำปรึกษาช่วยเหลือการเรียนรู้อุรุกิจในวอชิงตัน ในระดับนานาชาติและในองค์กรต่างๆ

3 ให้การช่วยเหลือในด้านการตัดสินใจและการพัฒนานโยบายสาธารณะ

4 ใช้นวัตกรรมเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจแบบใหม่

การดำเนินการเพื่อให้เกิดความสำเร็จจะเทียบเคียงสมรรถนะหรือวัดความสำเร็จได้

ดังนี้

1 ตัวบ่งชี้การจัดการหลักสูตร อยู่ในระดับเท่ากับหรือสูงกว่าเป้าหมาย การจัดการหลักสูตรในที่นี้ หมายถึง การเรียนการสอนแบบใช้ความรู้เป็นฐาน การวิจัย และการให้บริการโดยตรงของผู้ที่มีส่วนร่วมจากภายนอก ซึ่งมีตัวบ่งชี้ด้านการจัดการหลักสูตร ดังนี้ คือ 1) หลักสูตรรายวิชาเกี่ยวกับการเรียนรู้ชุมชนเป็นฐาน 2) การได้รับปริญญาตรีของนักศึกษาทางไกล 3) การได้รับปริญญาในระดับก้าวนำของนักศึกษาทางไกล 4) โปรแกรมนานาชาติและการมีส่วนร่วมของนักเรียน

2 ตัวบ่งชี้ด้านความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยกับชุมชน อยู่ในระดับเท่ากับหรือสูงกว่าเป้าหมาย ในที่นี้หมายถึงการจัดการเรียนการสอน ทุนการศึกษาในคณะ นักเรียนและการมีส่วนร่วมของชุมชน การระบุนความต้องการของชุมชน การปลูกฝังนักเรียนเกี่ยวกับการเรียนด้านวิชาการและสังคมเมือง กระตุ้นส่งเสริมการเป็นอยู่ที่ดี และเพิ่มทุนการศึกษาให้กับมหาวิทยาลัย ตัวบ่งชี้ประกอบด้วย 1) การใช้งบประมาณในการบริการสาธารณะเป็นไปตามที่รายงานกับ IPEDS (Integrated Postsecondary Education Data System of the National Center for Education Statistics) 2) งบประมาณที่มีสำหรับการบริหารจัดการกับชุมชน 3) การเปรียบเทียบอัตราเงินดอลลาร์กับนานาชาติ 4) การเป็นส่วนร่วมกับองค์กรภายนอกที่มีความชำนาญในเขตพื้นที่ WSU 5) ขยายการให้การศึกษาในระดับมืออาชีพ 6) การเข้าร่วมเป็นอาสาสมัครในโปรแกรมการเรียนโดยใช้สังคมเป็นฐานใน WSU 7) ชั่วโมงการให้บริการศูนย์พัฒนาธุรกิจขนาดเล็ก ทุนกู้ยืมที่ได้รับ 8) การนำเสนอสิ่งประดิษฐ์คิดค้นที่เป็นที่ยอมรับ 9) การได้รับใบอนุญาต 10) ผลจากธุรกิจระยะเริ่มต้นจากการวิจัย SWU

3 ตัวบ่งชี้ด้านทุนการศึกษาคณะเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่เท่าเทียมกันซึ่งหมายถึง การปฏิสัมพันธ์ การให้ความร่วมมือกับชุมชนและทุนการศึกษาที่เกี่ยวข้องสำหรับการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ทั้งสองฝ่าย การสำรวจ และการประยุกต์ใช้ความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และทรัพยากร

เป้าหมายที่ 4 พิทักษ์ความหลากหลายของสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นธรรม และโปร่งใส มีแนวทางการดำเนินงานเพื่อความสำเร็จ ดังนี้

1 มีความรับผิดชอบในวิสาหกิจขนาดใหญ่ที่ได้ชื่อว่ามีปฏิบัติที่ดีที่สุดและมีมาตรฐานจริยธรรมสูงและเพื่อการจัดเตรียมสิ่งแวดล้อมที่เอื้อสำหรับใช้เป็นทุนการศึกษา การเรียนรู้ และการทำงาน

2 สร้างสรรค์วัฒนธรรมในสถาบันที่มีความหลากหลายในด้านปทัสถานทางสังคม การดำเนินการเพื่อให้เกิดความสำเร็จจะเทียบเคียงสมรรถนะหรือวัดความสำเร็จได้

ดังนี้

1 การปฏิบัติที่ดีที่สุดอยู่ระดับเท่ากับหรือสูงกว่าเป้าหมาย ประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ 1) การบริหาร 2) การเงิน 3) สังคม ได้แก่ นักศึกษา ลูกจ้างพนักงาน สังคม 4) คุณธรรมจริยธรรม 5) ความโปร่งใส ได้แก่ การบริหารจัดการที่ดีในมหาวิทยาลัย นโยบาย และกระบวนการ

2 ผลการสำรวจความรับผิดชอบของพนักงานอยู่ในระดับเท่ากันหรือสูงกว่า เป้าหมายประกอบด้วยตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ คือ ผลจากการสำรวจความรับผิดชอบของพนักงานด้านการติดต่อสื่อสาร ความสามารถในการเข้าถึงข้อมูลของมหาวิทยาลัย และ ความรู้ความเข้าใจในมหาวิทยาลัย

3 ตัวบ่งชี้ด้านความแตกต่างอยู่ในระดับเท่ากันหรือสูงกว่าเป้าหมาย ประกอบด้วย ตัวชี้วัดดังต่อไปนี้ 1) นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ไม่สำเร็จการศึกษา 2) นักศึกษาระดับบัณฑิตวิทยาลัยหรือสูงกว่าที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา 3) การให้ปริญญาในระดับบัณฑิตศึกษากับนักศึกษาที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา 4) บัณฑิตศึกษาหรือระดับผู้เชี่ยวชาญที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา 5) อัตรานักศึกษาใหม่ที่ตกค้างอยู่เพื่อสำเร็จการศึกษาเปรียบเทียบกับอัตราการสำเร็จการศึกษาทั้ง 3 ปี 6) ประสิทธิภาพของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเปรียบเทียบกับประสิทธิภาพนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาทั้งหมด 7) การจัดอันดับมาตรฐานเปรียบเทียบกับสถาบันอื่นๆ ตามคำถามของ NSSE 8) คณะและทีมงานเมื่อเปรียบเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ ในวอชิงตัน

3.2 ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

ในการสัมภาษณ์เชิงลึกรองอธิการบดีของมหาวิทยาลัยวิจัยในประเทศไทยที่เป็นพหุกรณีศึกษา และผู้ที่เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายการวิจัย การบริหารงานวิจัยในครั้งนี้ เพื่อรับทราบแนวคิดและข้อเสนอแนะ ในการพัฒนาศักยภาพการวิจัย ที่เป็นไปได้ในการนำมาปรับใช้สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้วิจัยขอเสนอแนะตามลำดับ ดังนี้คือ 1) มหาวิทยาลัยขอนแก่น 2) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 3) มหาวิทยาลัยมหิดล และ 4) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

3.2.1 มหาวิทยาลัยขอนแก่น

จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการสำนักบริหารการวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ชี้ให้เห็นชัดเจนว่า มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีวิสัยทัศน์ในการเป็นสถาบันอุดมศึกษาชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน โดยเป็นมหาวิทยาลัยแห่ง การเรียนรู้ มหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย มหาวิทยาลัยแห่งคุณภาพ มหาวิทยาลัยแห่งการพัฒนาชุมชนและประเทศชาติและเป็นมหาวิทยาลัยที่มีการบริหารจัดการที่ดี ตามเป้าหมายที่มุ่งเน้นที่จะเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย มหาวิทยาลัยโดยการนำของอธิการบดีคนปัจจุบัน ได้จัดทำยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่นไว้เพื่อเป็นกรอบทิศทาง การวิจัย ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นศูนย์รวมทางความคิด สติปัญญาของสังคม เป็นมหาวิทยาลัยแห่งการเรียนรู้ เป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย และตั้งเป้าหมายที่จะเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ ซึ่งขณะนี้ได้ผ่านการประเมินเบื้องต้นแล้วรวมอีก 8 มหาวิทยาลัย ฉะนั้นมหาวิทยาลัยขอนแก่นจึงจัดทำยุทธศาสตร์ด้านการวิจัย เพื่อเป็นกรอบการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ โดยเน้นการวิจัยและพัฒนาที่สร้างองค์ความรู้ให้เพิ่มศักยภาพ และขีดความสามารถในการแข่งขัน ของประเทศโดยได้กำหนดนโยบาย เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านการวิจัยให้ก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย คือเป็นสถาบันชั้นนำในการวิจัยและการสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืนเพื่อตอบสนองปัญหาของชุมชน สังคมและประเทศโดยเฉพาะภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.....”

(ภูมิภักดิ์ พิทักษ์เขื่อนขันธุ์, 15 กุมภาพันธ์ 2552)

ในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การวิจัย มีสำนักบริหารการวิจัยเป็นหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัย ที่จัดตั้งโดยมติสภามหาวิทยาลัย ตามประกาศ ฉบับที่ 3/2547 ลงวันที่ 28 เมษายน 2547 ให้ทำหน้าที่ในการ บริหารจัดการและสนับสนุนภารกิจด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ดังคำให้สัมภาษณ์ดังนี้

“..... เดิมที มหาวิทยาลัยจัดตั้งสถาบันวิจัยและพัฒนา (RDI) เป็นหน่วยงานที่ จัดตั้งขึ้นเพื่อรับผิดชอบส่งเสริม สนับสนุน ให้เกิดความร่วมมือในการวิจัย โดยความร่วมมือ ในลักษณะสหสาขา เป็นหน่วยงานที่รวมความชำนาญ เชี่ยวชาญของอาจารย์ใน มหาวิทยาลัยมาทำการวิจัยในลักษณะสหสาขา ตอบสนองต่อการพัฒนาภาค ตะวันออกเฉียงเหนือเป็นหลัก จัดตั้งตั้งแต่ พ.ศ. 2522 แต่เนื่องจาก สถาบันวิจัยและพัฒนา (RDI) ได้รับการพัฒนาโดยได้รับทุนจากภายนอก ในระยะ พ.ศ. 2523-2536 ได้รับเงินทุนจาก 2 แหล่งทุน ซึ่งเน้นหนักในการพัฒนาชนบทเป็นหลัก บทบาทในเรื่องการส่งเสริมสนับสนุน หน่วยงานกลาง ได้ลดบทบาทลงเนื่องจากเงื่อนไขของแหล่งทุนต้องมีนักวิจัยประจำ ทำ หน้าที่ร่วมมือกับอาจารย์เพื่อทำงานวิจัยเพื่อพัฒนาชนบท ความเข้มข้นของบทบาทได้ลดลง ในเรื่องการจัดการงานวิจัยให้กับมหาวิทยาลัย ก็ไม่ได้ทำหน้าที่เท่าที่ควร มหาวิทยาลัยจึงตั้ง ฝ่ายวิจัยขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบเหมือนสำนักปัจจุบัน จนสุดท้าย มหาวิทยาลัยปรับบทบาทให้ สถาบันวิจัยมารับผิดชอบการจัดการงานวิจัยให้กับมหาวิทยาลัยด้วย แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากมหาวิทยาลัยบ่มเพาะนักวิจัยในทางสังคมศาสตร์ที่มีความชำนาญค่อนข้างสูง นักวิจัยที่ทำวิจัยและจัดการงานวิจัยยังไม่เหมาะสม ปี พ.ศ. 2547 มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ จัดตั้งสำนักบริหารการวิจัย ส่วน RDI เน้นการทำวิจัยและสร้างความร่วมมือระหว่างอาจารย์ กับภาคีภายนอก.....”

(ภูมิภักดิ์ พิทักษ์เขื่อนขันธ์, 15 กุมภาพันธ์ 2552)

ในการบริหารจัดการและสนับสนุนภารกิจด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย สำนักบริหารการวิจัย มีภารกิจหลักในการประสานงาน สนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบาย จัดทำทิศทางและประเด็นการวิจัย สร้างเครือข่ายความร่วมมือ พัฒนาศักยภาพนักวิจัย ตลอดจนการพัฒนาระบบและกลไกสนับสนุนการวิจัย และ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ผลงานการวิจัย ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“.....สำนักบริหารการวิจัย ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานประสาน ส่งเสริม สนับสนุน Support การวิจัย ทั้งนี้ได้แบ่งโครงสร้างเป็น 5 กลุ่มงานที่สนับสนุนภารกิจหลัก มีกลุ่ม ส่งเสริมและพัฒนาการวิจัย กลุ่มวิเคราะห์และประเมินผลการวิจัย กลุ่มพัฒนาศักยภาพ นักวิจัย กลุ่มสารสนเทศการวิจัยและกลุ่มอำนวยความสะดวก ทั้งนี้สำนักบริหารการวิจัยทำหน้าที่ ใน การสร้างกระตุ้นให้เกิดทิศทาง นโยบายการ และยุทธศาสตร์การวิจัย โดยเน้นในเรื่อง การอุดหนุนทุนวิจัยประจำปี พัฒนาข้อเสนอการวิจัย ติดตาม ประเมินผล กลุ่มพัฒนา ศักยภาพนักวิจัย โดยเน้นพัฒนาศักยภาพนักวิจัยใหม่ และพัฒนาศักยภาพนักวิจัยสาย สนับสนุนด้วย โดยมีการพัฒนาการวิจัยสถาบัน มีการจัดตั้งกลุ่มวิจัย มีคลินิกการวิจัยเพื่อ

พัฒนาศักยภาพครบวงจร ให้ทุนอบรม Workshop การค้นหาโจทย์วิจัยที่ถูกต้อง การวิเคราะห์ การเขียนโครงการ มีเวทีพบปะ พี่เลี้ยงนักวิจัย (Mentor) เพื่อรับทุนไปทำงาน ครึ่งเทอมของการรับทุนจะมีการนำเสนอรายงานความก้าวหน้า การส่งเสริมการเขียนรายงานการวิจัย ระบบฐานข้อมูลที่เชื่อมโยงกับ วช. เป็นฐานข้อมูลวิจัยเพื่อใช้สืบค้น รวบรวมเป็นตัวชี้วัดตาม ก.พ.ร. และ สมศ.....”.

(ภูมิภักดิ์ พิทักษ์เขื่อนขันธุ์, 15 กุมภาพันธ์ 2552)

ในส่วนการบริหารการวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ผู้อำนวยการสำนักบริหารการวิจัย ได้ชี้ให้เห็นว่ามหาวิทยาลัยขอนแก่น มีนโยบายและแผนการวิจัยที่ชัดเจนเพื่อให้การดำเนินการตามนโยบาย คล่องตัว มหาวิทยาลัยจึงจัดตั้งกองทุนวิจัย 40 ปี ดังคำให้สัมภาษณ์ดังนี้

“.....นโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัย แยกออกเป็น 2 ส่วน คือ 1) นโยบาย มหาวิทยาลัยในการจัดตั้งกองทุนวิจัย 40 ปี โดยสภามหาวิทยาลัยให้เงินรายได้มาตั้งเป็น กองทุน 100,000,000 บาท ซึ่งจัดสรรเป็นหลายส่วน โดยจัดสรรให้พัฒนางานวิจัยเฉพาะ รวมทั้งเรื่องอื่น ๆ เช่น แรงจูงใจ การให้รางวัล การตีพิมพ์ หรือนักวิจัยนำผลงานไปตีพิมพ์ ระดับนานาชาติก็ให้เงินตอบแทน และมีการกันเงินงบประมาณในส่วนของ Over Lab เพื่อ ใช้ซื้อครุภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการวิจัยที่มีราคาค่อนข้างสูง มหาวิทยาลัยก็ได้มี นโยบายให้ใช้ทรัพยากรร่วมกัน รวมทั้งที่มีประเด็นเร่งด่วนหรือเป็น Hot Issue มหาวิทยาลัย ใ้งบประมาณสนับสนุนทันที นโยบายของมหาวิทยาลัยให้มีกองทุนวิจัยในทุกคณะ โดยให้ เงินทุนคณะละ 1,000,000 บาท ไปทำกิจกรรมสนับสนุน สร้างบรรยากาศ ส่งเสริมงานวิจัย ภายในคณะ ซึ่งคณะจะต้องออกกฎระเบียบ ประกาศ และหลักเกณฑ์การวิจัยเอง และ 2) นโยบายการในการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยถือว่าเป็นสิ่งสำคัญมาก โดยจะเน้นการแข่งขันกับ 9 มหาวิทยาลัยเพื่อเป็นมหาวิทยาลัยแห่งชาติ นโยบายจึงพยายามเสริม กระตุ้นให้เกิดการผลิต งานวิจัย ผลงานที่สามารถนำไปจดสิทธิบัตร หรือจดลิขสิทธิ์ เพื่อนำไปสู่การเป็น มหาวิทยาลัยวิจัย.....”

(ภูมิภักดิ์ พิทักษ์เขื่อนขันธุ์, 15 กุมภาพันธ์ 2552)

ส่วนการเผยแพร่ผลงานการวิจัย มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้สนับสนุนให้อาจารย์หรือนักวิจัย ได้เผยแพร่ ผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“.....มหาวิทยาลัยขอนแก่นจะมีการเผยแพร่ผลงานการวิจัยทั้งที่จัดเผยแพร่เอง และร่วมจัดเผยแพร่งานวิจัยกับหน่วยงานอื่น ซึ่งมหาวิทยาลัยจะเข้าร่วมกิจกรรมที่สำคัญ ร่วมกับ วช. เช่น วันนักประดิษฐ์ งาน Thailand Research Expo เป็นต้น โดยการร่วมงาน ต่าง ๆ มีการจัดเตรียมงาน มีกระบวนการคัดเลือกผลงานอย่างเป็นระบบเพื่อให้มีความ เชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิชาการของมหาวิทยาลัย และมีโครงการอื่น ๆ ที่ให้มหาวิทยาลัยจัด ผลงานไปนำเสนอ มหาวิทยาลัยจะตั้งผู้รับผิดชอบในการเข้าร่วมนำเสนอผลงาน ซึ่งสำนัก

บริหารการวิจัยจะประสานการเข้าร่วมงานให้กับนักวิจัยในมหาวิทยาลัย ในส่วนของการจัดเผยแพร่ผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยเองนั้น คณะจะดำเนินการจัดเผยแพร่ผลงานในแต่ละคณะเอง ส่วนในภาพรวมของมหาวิทยาลัยจะจัดงานวิชาการในระดับ *International* โดยจุดเด่นเน้นในเรื่องเพื่อพัฒนาชนบท โดยจัดในช่วงสัปดาห์วันสถาปนามหาวิทยาลัย การสร้างบรรยากาศภายในงาน มีทั้งการบรรยายพิเศษ การระดมความคิดเห็น การนำเสนอ งานวิจัยในชุดโครงการใหญ่ ๆ หรือกลุ่มวิจัย ที่มีการจัดประเด็นตามนโยบายหรือสถานการณ์ของชาติ เช่น เรื่องผู้สูงอายุ เรื่องแรงงาน เรื่องการเพิ่มมูลค่าพืชสมุนไพร เป็นต้น.....”

(ภูมิภักดิ์ พิทักษ์เขื่อนขันธุ์, 15 กุมภาพันธ์ 2552)

สำหรับการบริหารงบประมาณวิจัย มหาวิทยาลัยมีหลักเกณฑ์และวิธีการจัดสรรเงินกองทุนวิจัย 40 ปี หลักเกณฑ์ในการบริหารงบประมาณเงินทุนอุดหนุนการวิจัยและวิธีปฏิบัติในการใช้จ่ายเงินอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ทั้งนี้ผู้อำนวยการสำนักบริหารการวิจัย ได้ให้การสัมภาษณ์เกี่ยวกับประเด็นดังกล่าว รายละเอียดดังนี้

“.....มหาวิทยาลัยมีหลักเกณฑ์ในการบริหารงบประมาณเงินทุนอุดหนุนการวิจัย และวิธีปฏิบัติในการใช้จ่ายเงินอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในงบประมาณการวิจัยมหาวิทยาลัยจะหักค่าธรรมเนียมไว้ร้อยละ 5 ของงบประมาณที่ได้รับจากแหล่งทุนภายนอก ในส่วนของการหักไว้แล้วมหาวิทยาลัยมีการบริหารจัดการแบ่งออกเป็น 10 ส่วน โดย 2 ส่วนจัดสรรไว้ที่มหาวิทยาลัย คือประมาณร้อยละ 20 เพื่อใช้ในการจัดการ อีก 3 ส่วนจัดสรรไปที่คณะ หน่วยงาน นักวิจัย และอีก 5 ส่วนจัดสรรไปที่หัวหน้าโครงการ หัวหน้าภาควิชา สำหรับแหล่งงบประมาณภายนอกส่วนใหญ่ได้มาจากแหล่งทุนต่างประเทศ และแหล่งทุนภายใน ส่วนมากแหล่งทุนได้จากกระทรวงพลังงาน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กระทรวงสาธารณสุข สำหรับการหางบประมาณเป็นหน่วยงานของมหาวิทยาลัย ได้ทำ MOU กับบริษัทเอกชน สมาคมอ้อยน้ำตาลแห่งประเทศไทย ส่วนใหญ่งบประมาณจะได้จากนักวิจัย ได้จากเครือข่าย สกอ. วช. โดยใช้ความเป็นแม่ข่ายในการหางบประมาณเข้าสู่มหาวิทยาลัย และนักวิจัยผู้อาวุโสที่มีความชำนาญในการหาทุนวิจัย กล่าวคือ มหาวิทยาลัยขอนแก่นเป็นเครือข่ายอุดมศึกษา เครือข่าย สวรส. สสส. เป็นมหาวิทยาลัยที่เป็นเครือข่ายหรือเป็นแม่ข่ายให้การยอมรับเนื่องจากเป็นมหาวิทยาลัยชั้นนำของการวิจัย ดังนั้นจึงมีการนำวิสัยทัศน์ด้านเป็นมหาวิทยาลัยวิจัย มีการกำหนดวิสัยทัศน์ กลยุทธ์ โครงการที่ได้ทำความตกลง การมีส่วนร่วมกับทุกระดับ โดยมี KPI เป็นเกณฑ์ มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีการมุ่งงบประมาณตามค่า *Impact Factor* บางคณะใช้เงินรายได้หรือกองทุนวิจัยของคณะให้รางวัลสนับสนุนงานวิจัย ในการตีพิมพ์งานวิจัยระดับนานาชาติภาษา มีความสำคัญมาก บางคณะจ้างผู้เชี่ยวชาญในการ *Edit* งานวิจัยเพื่อการไปตีพิมพ์ผลงานวิจัย.....”

(ภูมิภักดิ์ พิทักษ์เขื่อนขันธุ์, 15 กุมภาพันธ์ 2552)

ในการพัฒนามหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย จึงได้กำหนดสาขาความเป็นเลิศ
ขึ้นหลายสาขา แต่ทั้งนี้มหาวิทยาลัยขอนแก่นได้ยึดตามปรัชญาการก่อตั้งมหาวิทยาลัยเพื่อกำหนดสาขาที่มีความ
เป็นเลิศ ดังคำให้สัมภาษณ์ บางตอน ดังนี้

“.....ความเป็นเลิศของมหาวิทยาลัยขอนแก่น มุ่งความเป็นเลิศตามฐานการจัดตั้ง
มหาวิทยาลัยโดยเน้นด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จึงทำให้ให้เกิดความเชี่ยวชาญทางด้าน
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น ทางการแพทย์ มหาวิทยาลัยมุ่งเน้นใน
ส่วนนี้ แต่มหาวิทยาลัยก็ไม่ได้ละเลยด้านสังคมศาสตร์ ซึ่งมหาวิทยาลัยกำลังพัฒนาด้านนี้อยู่
แต่ยังสู้กับมหาวิทยาลัยที่มีความชำนาญด้านนี้เฉพาะยังไม่ได้ เช่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็น
ต้น มหาวิทยาลัยขอนแก่น เน้นตามศักยภาพ ตามประสบการณ์ความเชี่ยวชาญ และส่งเสริม
ให้มีศูนย์วิจัยเฉพาะทาง ซึ่งในปัจจุบันมี 24 ศูนย์วิจัยเฉพาะทาง ซึ่งศูนย์วิจัยเฉพาะทางเกิด
ได้และยุบได้ตามผลงาน และจะต้องทำตาม KPI ที่ระบุการทำงาน คือ มีทรัพย์สินทางปัญญา
เท่าไร ผลิตบัณฑิตเท่าไร ซึ่งมหาวิทยาลัยจะมีการประเมินทุกปี.....”

(ภูมิภักดิ์ พิทักษ์เขื่อนขันธ์, 15 กุมภาพันธ์ 2552)

มหาวิทยาลัยขอนแก่น มีการบริหารคุณภาพการวิจัยอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีการรายงานให้
สภามหาวิทยาลัยได้ทราบผลการดำเนินงานปีละ 2 ครั้ง โดยผู้อำนวยการสำนักบริหารการวิจัยให้การสัมภาษณ์
รายละเอียด ดังนี้

“.....การบริหารคุณภาพการวิจัย มหาวิทยาลัยมีระบบดูแล 2 ส่วน คือ 1) เงิน
งบประมาณแผ่นดิน 2) เงินรายได้ โดยมีระบบดังนี้ 1) มียุทธศาสตร์การวิจัยเป็นกรอบให้
นักวิจัยทำข้อเสนอการวิจัยตามกรอบยุทธศาสตร์ 2) ข้อเสนอแนะให้คณะกรรมการกลั่นกรอง
มาเบื้องต้น 3) สำนักบริหารการวิจัยจัดตั้งผู้ทรงคุณวุฒิ โดยสัดส่วนผู้ทรงคุณวุฒิ
บุคคลภายนอก : บุคคลภายใน 2 : 1 โดยที่โดยบุคคลภายในมาจากคณะที่เสนอโครงการมา
และผู้ทรงคุณวุฒิต้องไม่เสนองานวิจัย หลังจากกลั่นกรองงานวิจัยจากผู้ทรงคุณวุฒิมาแล้ว
มหาวิทยาลัยจะดำเนินการจัดลำดับความสำคัญ และทำภาพรวมส่งให้กับ วช. ในส่วนของ On
going หลังจากรับทุนรอบ 6 เดือน ให้คณะทำหน้าที่ติดตามและให้รายงานความก้าวหน้า
ส่วนใหญ่โครงการวิจัยของมหาวิทยาลัยเป็นโครงการชุดซึ่งมีหลายศาสตร์สาขา จึงต้องตั้ง
คณะกรรมการหลายคณะเพื่อความเชี่ยวชาญในสาขาต่าง ๆ ในการตรวจสอบ เมื่อครบ
กำหนดสุดท้าย สำนักจะต้องทำหน้าที่ เดือนนักวิจัยโดยผ่าน Messess ซึ่งจะปรากฏใน
ฐานข้อมูล หรือทำหนังสือเดือนเป็นลายลักษณ์อักษร ขึ้นสุดท้ายนักวิจัยจะต้องเขียนรายงาน
การวิจัยที่สมบูรณ์ โดยให้นักวิจัยส่ง Draft มาก่อน โดยคณะเป็นผู้ประเมิน แล้วจึงนำมา
จัดทำเป็นฐานข้อมูล การจดสิทธิบัตร เครื่องหมายการค้า แล้วเชื่อมโยงกับ UBI เพื่อ
จัดทำข้อมูล แล้วนำรายงานผลการดำเนินงานด้านการวิจัยต่อ สภามหาวิทยาลัยโดยตรง

หากนักวิจัยผลิตงานวิจัยไม่แล้วเสร็จ มหาวิทยาลัยมีการติดตามงานวิจัย โดยแจ้งเตือนไปทางคณะ แล้วขึ้นฐานข้อมูล Backlist ไว้.....”

(ภูมิภักดิ์ พิทักษ์เขื่อนขันธุ์, 15 กุมภาพันธ์ 2552)

ส่วนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่องานวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่นนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ มองว่าไม่ส่งผลกระทบต่อการค้าเนินการวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....ปัจจัยภายนอกที่ส่งผลกระทบต่องานวิจัยแบ่งได้ 2 ส่วน คือ มีผลกระทบในเชิงบวก วิฤติชาติทำให้เป็นโอกาสของนักวิจัยในการตั้งโจทย์วิจัย ประเด็นการวิจัย ส่วนผลกระทบในเชิงลบ วิฤติชาติทำให้มหาวิทยาลัยถูกรับลดงบประมาณการวิจัย แต่มหาวิทยาลัยขอนแก่นมีกองทุนวิจัย 40 ปี มีเครือข่ายกับแหล่งทุนภายนอกเยอะจึงไม่ประสบปัญหาวิฤติดังกล่าว.....”

(ภูมิภักดิ์ พิทักษ์เขื่อนขันธุ์, 15 กุมภาพันธ์ 2552)

นอกจากที่ได้กล่าวถึงประเด็นของมหาวิทยาลัยขอนแก่นแล้ว ผู้อำนวยการสำนักบริหารการวิจัย ยังให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ดังนี้

“.....ผมว่า มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดเป็นมหาวิทยาลัยที่จัดตั้งใหม่ มหาวิทยาลัยจะต้องกำหนดตำแหน่ง Positioning ของตน โดยต้องดูจากศักยภาพความพร้อมของบุคลากรในมหาวิทยาลัย โดยมุ่งทิศทางการวิจัยเฉพาะที่เป็นอัตลักษณ์ของตนเอง อย่ามุ่งทำวิจัยเพื่อสู้กับมหาวิทยาลัยใหญ่ ๆ หากทำ Basic Research อาจมุ่งเน้นการวิจัยเพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้มีเป้าหมายที่ชัดเจน ต้อง Identify ว่าจะมุ่งเน้นอย่างไรให้ถูกทิศทาง มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ โจทย์ประเด็นทิศทางให้ชัดเจน พยายามกำหนดเป็น Basic Research สำหรับ อาจารย์สายวิทยาศาสตร์เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ อาจมุ่งเป็นการบ่มเพาะนักวิจัยใหม่ สร้างระบบที่เลี้ยงเพื่อสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่แล้วจับกลุ่มนักวิจัย เพื่อทำวิจัยโดยสนับสนุนให้ไปอบรมทางวิชาการ และต้องทำแผนยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติการให้ชัดเจน แล้วแปลงแผนปฏิบัติระดับมหาวิทยาลัยไปสู่แผนปฏิบัติการที่ทำได้จริง.....”

(ภูมิภักดิ์ พิทักษ์เขื่อนขันธุ์, 15 กุมภาพันธ์ 2552)

3.2.2 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จากการสัมภาษณ์รองศาสตราจารย์ดร.ดาวรุ่ง กังวานพงศ์ รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ณัฐ วรรษศ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาและวิจัย ได้ให้ทัศนะหรือแนวทางในการพัฒนาบุคลากรการวิจัยของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ว่า ควรจะสำรวจหา competency ของนักวิจัยเพื่อทราบศักยภาพหรือจุดเด่นของนักวิจัย จุดเน้นคือการพัฒนาวิจัยรุ่นใหม่ รายละเอียดตามคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....ในค่านุเคราะห์การวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จะสำรวจ competency ของนักวิจัยก่อนว่ามหาวิทยาลัยมีนักวิจัยเก่งด้านใด จะต้องหาบุคลากรที่เด่น จะพิจารณา และศึกษาว่าในมหาวิทยาลัยมีอาจารย์ที่มีศักยภาพจุดเด่นด้านใด จากนั้นก็เน้นการพัฒนา ศักยภาพของบุคลากรตามนโยบายของรัฐบาลและของมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยจะมี ข้อมูลของอาจารย์ในส่วนของ Subject Application methodology ซึ่งตรงนี้จะทำให้ มหาวิทยาลัยทราบว่าจุดเด่นวิจัยในด้านใดบ้าง นักวิจัยรุ่นเก่าไม่ต้องพัฒนามากเนื่องจากเป็น mentor ให้กับนักวิจัยรุ่นใหม่ จากนั้นมหาวิทยาลัยก็จะสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ โดยเน้นให้ นักวิจัยทำวิจัยกลุ่ม ซึ่งจะสามารเพิ่มศักยภาพนักวิจัยและงานวิจัยรวมทั้งเพิ่มจำนวนการ ตีพิมพ์ผลงานวิจัยอีกด้วย ซึ่งมหาวิทยาลัยได้สร้างเงื่อนไข คือ การให้ทุนวิจัย มหาวิทยาลัย จะให้ทุนวิจัยนักวิจัยใหม่ทันที การให้ทุนนักวิจัยรุ่นใหม่จะต้องให้นักวิจัยรุ่นใหม่ส่ง Proposal ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้อาจารย์ทำวิจัย การให้ทุนเพื่อกระตุ้นให้นักวิจัยทำงาน ต่อเนื่องและลดความเหนื่อยล้าจากการหาทุนวิจัยภายนอก โดยให้ทุนนักวิจัยรุ่นใหม่ 100,000 บาทจำนวน 50 ทุนต่อปี แต่มีเงื่อนไขว่าต้องหลังจากสำเร็จการศึกษาภายใน 3 ปี และมหาวิทยาลัยมีกลยุทธ์ในการให้นักวิจัยใหม่ทำงานร่วมกับนักวิจัยอาวุโส โดยผู้ที่ขอทุน วิจัยต้องมีนักวิจัยจากสาขาอื่นร่วมด้วยหนึ่งคน ต้องมี Mentor และต้องเป็นงานวิจัยแบบ บูรณาการ เรื่องที่จะวิจัยไม่ควรกว้างเกินไป โดยมีนักวิจัยอาวุโสเป็นที่ปรึกษา ต้องมีการ ควบคุมงานวิจัยให้เสร็จทันเวลา และนักวิจัยรุ่นใหม่มีหน้าที่ต้องนำเสนอโปสเตอร์งานวิจัย ในงานวิชาการทุกปีทุกคน โดยมีเงื่อนไขให้นักวิจัยอย่างน้อย 2 ปีต้องโชว์ผลงานวิจัย ไม่เช่นนั้นจะติด Backlist คณะต้องให้ความสำคัญกับการวิจัยเพื่อที่สร้างองค์ความรู้ในการ เรียนการสอน และมหาวิทยาลัยจะจัดสรรเวลาให้นักวิจัยรุ่นใหม่มีเวลามากขึ้นในการทำวิจัย เพื่อก้าวเข้าสู่แก่นักวิจัยรุ่นกลาง.....”

(ดาวรุ่ง กังวานพงศ์, 8 กุมภาพันธ์ 2552)

ในการส่งเสริมและสนับสนุนนักวิจัยให้ผลิตงานวิจัยอย่างมีคุณภาพมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ได้สนับสนุน ทุนวิจัยจากเงินอุดหนุนวิจัย รายละเอียดตามคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....มหาวิทยาลัยจะให้ทุนวิจัยจากงบประมาณเงินอุดหนุนวิจัย ในการจัดสรรทุน วิจัยให้นักวิจัยพิจารณาโดยมหาวิทยาลัยจะดู Keyword นักวิจัยเก่ง ๆ แล้วนำมาวางเป็น นโยบายของมหาวิทยาลัยว่าจะทำวิจัยด้านไหน มหาวิทยาลัยจะวาง Focus ลงไป ถ้านักวิจัย กลุ่มไหนมีหัวข้อวิจัยตรงตาม Focus ของมหาวิทยาลัยที่วางไว้ก็จะได้รับจัดสรรเงินวิจัยไป ก่อน ส่วนนักวิจัยกลุ่มใดที่หัวข้อยังไม่เป็นไปตาม Focus ของมหาวิทยาลัยก็จะมีการแนะนำ ให้นักวิจัยไปเขียนใหม่ นักวิจัยที่ส่ง Proposal จะมีการประเมินโดยคณะกรรมการของ มหาวิทยาลัยซึ่งคัดเลือกมาจากรองอธิการบดี รอง ผอ.สถาบัน.....”

(ดาวรุ่ง กังวานพงศ์, 8 กุมภาพันธ์ 2552)

นอกจากการสนับสนุนเงินวิจัยแล้วมหาวิทยาลัยยังสนับสนุนให้อาจารย์ได้นำเสนอผลงานวิจัยต่อที่ประชุมทั้งในระดับชาติและระดับนานาชาติ สนับสนุนงบประมาณสำหรับให้นักวิจัยตีพิมพ์ผลงาน และมีรางวัลสำหรับนักวิจัยดีเด่นทุกปี ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....มหาวิทยาลัยมีนโยบายว่าถ้านักวิจัยไปนำเสนอผลงานวิจัยในต่างประเทศ มหาวิทยาลัยจะมีทุนให้แต่ทั้งนี้ก็ต้องมีการแข่งขันกัน เมื่อตีพิมพ์ผลงานวิจัยในต่างประเทศ ในฐานข้อมูลมาตรฐาน จะมีค่าตอบแทนให้ 10,000 บาท ถ้าในประเทศจะให้ 5,000 บาท แต่ในบางคณะ เช่น คณะทันตแพทย์ถ้านักวิจัยตีพิมพ์ผลงานในระดับนานาชาติจะให้ประมาณ 50,000 บาท ทั้งนี้แล้วแต่ศักยภาพของแต่ละคณะเอง รางวัลนั้นมหาวิทยาลัยจะมีรางวัลในการให้ทุกขั้นตอนของการทำงานวิจัย ถ้าเป็นรางวัลใหญ่คือรางวัลนักวิจัยดีเด่น แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มนักวิจัยรุ่นใหม่ กับกลุ่มนักวิจัยรุ่นใหญ่ การให้รางวัลถ้านักวิจัยท่านใดมีผลงานวิจัยดีเด่นก็จะได้รับรางวัลไปโดยให้เพิ่มกลัดข้างทองคำแท้ให้ทั้งหมด 6 รางวัล ส่วนรางวัลภายนอกมหาวิทยาลัยจะมีการคัดเลือกผลงานของนักวิจัยส่งเข้าไปชิงรางวัลเพื่อผลักดันให้เกิดการสร้างรางวัล.....”

(ดาวรุ่ง กังวานพงศ์, 8 กุมภาพันธ์ 2552)

“.....เงิน Support วิจัยมหาวิทยาลัยมีให้ทั้งระบบ มีทั้งระดับมหาวิทยาลัยและระดับคณะ ส่วนในเรื่องผลงานมีทั้งเงินสนับสนุนการตีพิมพ์ ค่าตีพิมพ์ที่อยู่ในฐานข้อมูล ISI มหาวิทยาลัยมีเงินสนับสนุนให้กับผลงาน ค่าสนับสนุนการตีพิมพ์ หากเป็นการการตีพิมพ์ในฐาน ISI เราก็จะเพิ่มให้ หากเป็น Journal นานาชาติ ค่าตอบแทนก็จะมากขึ้นรวมถึงการสนับสนุนค่าไปสัมมนา เราจะพิจารณาให้เงินจากกองทุนที่เรามีอยู่แล้วของมหาวิทยาลัย.....”

(ณัฐ วรรษศ, 8 กุมภาพันธ์ 2552)

ส่วนในด้านทรัพยากรสนับสนุนการทำวิจัย มหาวิทยาลัย มีสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักวิจัย เช่น ฐานข้อมูล ห้องสมุด ห้องปฏิบัติการ แต่ทั้งนี้มหาวิทยาลัยก็มีปัญหาด้านนี้บ้าง รายละเอียดตามคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ มหาวิทยาลัยก็ประสบปัญหาเรื่องเครื่องมือในการทำวิจัย คือ เครื่องมือในการทำวิจัยไม่เพียงพอกับความต้องการ เครื่องมือบางชิ้นราคาค่อนข้างแพง มหาวิทยาลัยจะแก้ปัญหาโดยจัดซื้อเครื่องมือดังกล่าวไว้ที่ส่วนกลาง และเปิดให้บริการกับคณะต่าง ๆ ที่ต้องการใช้เครื่องมือ หรือก็ใช้บริการศูนย์บริการเครื่องมือวิจัยภายนอก ซึ่งก็เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในด้านเครื่องมือในการทำวิจัย.....”

(ดาวรุ่ง กังวานพงศ์, 8 กุมภาพันธ์ 2552)

ในด้านการบริหารงบประมาณการวิจัย มหาวิทยาลัยมีการหางบประมาณเพื่อการวิจัยทั้งงบประมาณแผ่นดิน และเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าว ดังนี้

“.....เรื่องการหาเงินทุนจากภายนอกเป็นเรื่องที่ต้องแข่งขัน ต้องมีอาจารย์ที่มี ศักยภาพน่าเชื่อถือ หากเป็นนักวิจัยใหม่ต้องเด่นจริงๆ มีวิธีคิดที่ดี มหาวิทยาลัยต้องจะ competency สนับสนุนว่าทำอะไรจะพัฒนาศักยภาพของอาจารย์นี้ได้ ผู้บริหารหากเห็นว่ามี ความเด่นควรสนับสนุน.....”

(ดาวรุ่ง กังวานพงศ์, 8 กุมภาพันธ์ 2552)

“.....มหาวิทยาลัยเป็น *career paths* ของนักวิจัย คือนักวิจัยรุ่นใหม่จะหาเงินได้ จากไหน มหาวิทยาลัยสนับสนุนงบประมาณให้นักวิจัยรุ่นใหม่ประมาณ 100,000 บาท ส่วน สกว. สนับสนุนให้ไม่เกิน 500,000 บาท การสนับสนุนนักวิจัยระดับกลางจะมีเงินอีก ส่วนจาก บจากมหาวิทยาลัย งบจากงานบริการวิชาการ ไปจนถึงงบประมาณการวิจัยของ ศูนย์ความเป็นเลิศ มหาวิทยาลัยให้ทุนส่วนกลาง แต่ไม่ได้ให้ตลอด ก็ต้องหาเงินมา *matching* แต่ละคณะมีกลยุทธ์ในการหาเงินวิจัยแตกต่างกันจึงจะสามารถ Drive งานวิจัยได้ หน่วยงานมีการหาเงินได้ โดยเฉพาะไปผลักดันในระดับภาควิชาซึ่งมีนักวิจัยที่มีความรู้ ความสามารถในการหาเงินวิจัยเอง.....”

(ณัฐ วรรษศ, 8 กุมภาพันธ์ 2552)

ส่วนการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย จะแบ่งเป็นการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การวิจัย วิทยาศาสตร์สุขภาพ และการวิจัยสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์ ทั้งนี้ได้จัดสรรงบประมาณ และตรวจสอบคุณภาพ การวิจัยอย่างต่อเนื่อง รายละเอียดดังกล่าวให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....มหาวิทยาลัยจะแบ่งการวิจัยเป็นการวิจัยทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การวิจัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ และการวิจัยสังคมศาสตร์มนุษยศาสตร์ ทั้งนี้ได้จัดสรร งบประมาณเป็น 3 กลุ่มตามที่กล่าวมา การตรวจประเมินงานวิจัยจะมีคณะกรรมการของ มหาวิทยาลัยและอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขานั้น ๆ ช่วยตรวจสอบร่วมกัน ถ้างานวิจัย ไม่ผ่านจะแจ้งให้นักวิจัยทราบและดำเนินการปรับตามที่คณะกรรมการ Comment นอกจากนี้ ทางศูนย์ยังให้ความสำคัญในเรื่องของการ *Training* ด้วย ทั้งนี้มหาวิทยาลัยมีการผลักดัน กระบวนการเขียนงานวิจัย การเขียนตีพิมพ์งานวิจัย มหาวิทยาลัยจะดำเนินการหาคนตรวจ ในเรื่องของภาษามี *Expert* ประจำ ตอนนี้อยู่ไม่มี *Expert* ทุกคณะ ถ้าคณะใดไม่มี *Expert* จะ ใช้วิธี *Share* กับคณะอื่น หรือ ไม่ก็ให้อาจารย์ชาวต่างชาติที่เก่งภาษาช่วยดูความถูกต้องในเรื่อง การใช้ภาษาอีกทางหนึ่ง ส่วนนักวิจัยรุ่นกลางจะมีการผลักดันเรื่องตัวบุคคลเพื่อส่งเสริมให้ทำ วิจัยมากยิ่งขึ้น.....”

(ดาวรุ่ง กังวานพงศ์, 8 กุมภาพันธ์ 2552)

นอกจากนั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ยังให้ทัศนะเกี่ยวกับการทำวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งเน้น การเรียนการสอนทางสังคมศาสตร์ และมนุษยศาสตร์มากกว่าทางด้านวิทยาศาสตร์ โดยเปรียบเทียบให้เห็น

ปัญหาของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในด้านการวิจัยทางสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ว่ามีปัญหาบ้างเนื่องจากอาจารย์มีภาระงานสอนมาก รายละเอียดตามคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....มหาวิทยาลัยเชียงใหม่จะมีปัญหาบ้างในการทำวิจัยด้านสังคมศาสตร์ กลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีภาระงานสอนมาก แต่ในบางกลุ่มที่มีงานมากมหาวิทยาลัยให้ *intensive* ไปเลย เนื่องจากต้องสอนนักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัย อาจารย์สอนเพลินจนไม่มีเวลาทำวิจัย แต่การทำวิจัยสนุกได้แนวคิด และได้องค์ความรู้ใหม่มาจัดการเรียนการสอนสายสังคมทฤษฎีใหม่ไม่ได้เกิดขึ้นง่าย พยายามให้แก้ปัญหาว่าอย่างไรจะให้นสอนน้อยลงมหาวิทยาลัยจะเพิ่มองค์ความรู้โดยให้อาจารย์ทำงานวิจัย อีกเรื่องที่เกิดก็คือการกำหนดผลงานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการขอผลงานทางวิชาการ เนื่องจากเป็นกติกาก หากอาจารย์ไม่ *active* บางกลุ่มไม่สนใจ บางคนชอบสอนไม่ชอบทำวิจัยและสอนได้ดี มี *critical mind* สังเคราะห์การสอนดี กลุ่มนี้เป็นกลุ่มพิเศษ ซึ่งคิดว่าน่าจะแยก เพราะคนมี *nature* ของแต่ละคนไม่เท่ากัน ช่วยกันทำช่วยกันเขียน ช่วยกันวิเคราะห์ และยังไม่ลงตัวมากนัก ซึ่งตรงนี้เป็นความยืดหยุ่นที่น่าจะทำให้ได้เนื่องจากความถนัดของแต่ละคนไม่เท่ากัน พยายาม *Balance* ให้ดี.....”

(ดาวรุ่ง กังวานพงศ์, 8 กุมภาพันธ์ 2552)

“.....ทางสังคมศาสตร์มหาวิทยาลัยได้เข้าไปสนับสนุนให้อาจารย์ทำวิจัยโดยการเพิ่มเงินมากกว่าเดิม สำหรับสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ปัญหาไม่ได้คิดที่ตัวเงิน แต่ปัญหาติดอยู่ที่ตัวอาจารย์เอง เพราะอาจารย์สายสังคมศาสตร์มีภาระงานสอนเยอะมาก ต้องสอนนักศึกษาทั้งมหาวิทยาลัย และออกบริการวิชาการ ดังนั้นควรให้ภาระงานสอนมากกว่างานวิจัย และให้เขียนเอกสารตำราแทนการวิจัย.....”

(ณัฐ วรรษศ, 8 กุมภาพันธ์ 2552)

3.2.3 มหาวิทยาลัยมหิดล

มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดทำแผนยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยมหิดล พ.ศ. 2552-2555 เพื่อเป็นกรอบทิศทางในการบริหารจัดการงานวิจัยให้บรรลุวัตถุประสงค์เพื่อความเป็นเลิศทางวิชาการ มหาวิทยาลัยมหิดลมุ่งมั่นที่จะเป็นมหาวิทยาลัยระดับโลก ดังที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (vision) ไว้ และยังมีพันธกิจ (Mission) ในการสร้างความเป็นเลิศด้านสุขภาพ ศาสตร์ ศิลป์ และนวัตกรรม บนพื้นฐานของคุณธรรม เพื่อสังคมไทย และประโยชน์สุขแก่มวลมนุษยชาติ ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นเลิศในการวิจัยจึงเป็นยุทธศาสตร์หลักในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยให้บรรลุผลสำเร็จตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ จากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการกองบริหารงานวิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล ได้ชี้ให้เห็นชัดเจนว่า มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมการวิจัยเพื่อสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการในสาขาต่างๆ โดยดำเนินการส่งเสริมการสรรหา สร้างและรักษานักวิจัยที่มีคุณภาพสูง ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....มหาวิทยาลัยมหิดลมีนโยบายชัดเจนในเรื่องการสรรหาบุคลากร คัดเลือก และรักษานักวิจัยที่มีคุณภาพ เริ่มจากรับอาจารย์หรือนักวิจัยที่มีคุณภาพตั้งแต่ปริญญาเอกขึ้นไป โดยวิธีการคัดเลือกจะเลือกระดับหัวกะทิขึ้นไป และมีการส่งเสริมให้นักวิจัยทำวิจัย มหาวิทยาลัยจะส่งเสริมในเรื่องทุน โดยแต่ละส่วนงานจะมีทุนให้อาจารย์ทำวิจัยและเป็นไปตามอัตลักษณ์ มหาวิทยาลัยมีนโยบายในเรื่องการพัฒนาอาจารย์เหมือนกับเป็นบันไดให้อาจารย์ มหาวิทยาลัยจะให้ทุนรายได้ของมหาวิทยาลัยจากส่วนกลางปีละ 100,000,000 บาท ให้ตามความต้องการที่เสนอเข้ามา และมีทุนให้เป็นโปรแกรมต่าง ๆ เป็นทุนส่งเสริมนักวิจัยรุ่นใหม่ให้กับอาจารย์ที่จบมาใหม่ ๆ อายุไม่เกิน 40 ปี และให้กับอาจารย์ที่ไม่มีทุนวิจัยอย่างอื่นประมาณ 250,000 บาท บาทขึ้นไป โดยไม่ใช่ตำแหน่งคณบดีหรือหัวหน้าภาควิชาเพราะจะได้ทำงานวิจัยได้เต็มที่ สำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่ให้เงินงบประมาณ 200,000 บาท เป็นเงินเดือนให้นักวิจัย 5,000 บาท ให้โครงการวิจัยปีต่อปี และในเงินทุน 200,000 บาท อยู่น้อยนักวิจัยต้องตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ ทุนประเภทแรกจะให้นักวิจัยรุ่นใหม่ ทุนประเภทกลางให้นักวิจัยที่ไม่จำกัดอายุแต่จะต้องไม่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่คณบดีหรือไม่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร หรือเคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารมาแล้วแต่ลาออกก็สามารถขอทุนได้ แต่ต้องมีผลงานที่เคยทำวิจัยมาก่อน หรืออยู่ระหว่างรอทุนจากหน่วยงานอื่นที่ตัวเองทำอยู่แล้วแต่ทุนไม่พอก็สามารถขอทุนจากมหาวิทยาลัยได้ โดยที่มหาวิทยาลัยให้นักวิจัยรุ่นกลาง 500,000 บาท มีเงินเดือนให้นักวิจัยเดือนละ 10,000 บาท เป็นการสร้างแรงกระตุ้นขวัญกำลังใจให้นักวิจัย และทำให้นักวิจัยมีงานทำตลอดเวลา ทั้งนี้ นักวิจัยสามารถไปขอทุนจากภายนอกได้แต่ถ้าได้เงินทุนจากภายนอก มหาวิทยาลัยก็จะหยุดให้เงินทุน การให้เงินทุนทำวิจัยมีการจ่ายเป็นงวด ๆ โดยงวดที่ 1 ให้ 60 % งวดที่ 2 ให้ 30% งวดที่ 3 ให้ 10% เมื่อส่งรายงานสมบูรณ์ และมีทุนมุ่งเป้ากับทุนร่วม เป็นนักวิจัยอาวุโส มหาวิทยาลัยจะให้ทุนกับอาจารย์ที่มีศักยภาพสูงสามารถดึงผู้เข้าร่วมวิจัยมาทำวิจัยแบบบูรณาการ หรือจะทำโครงการเกี่ยวกับมหาวิทยาลัยมุ่งเป้า เช่นเกี่ยวกับเรื่องวิจัยทางวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยจะมีเป้าหมายให้ เช่น ทางวิทยาศาสตร์ปัจจุบันจะมี Nanotechnology สังคมศาสตร์จะเป็นเศรษฐกิจพอเพียง การพัฒนาทางด้านเกี่ยวกับสันติสุข สำหรับทางแพทย์จะมีการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยเสี่ยงของโรคต่าง ๆ เพื่อลดสาเหตุการตาย การค้นหายารักษาโรค Imaging & Damaging คือ โรควัคซีนใหม่หรือโรควัคซีนฆ่า เช่น โรคไขหวัดนก โรคเอดส์ จะศึกษาผลิตภัณฑ์วัคซีน ผลิตภัณฑ์ทางวิทยาศาสตร์มีเป้าหมายเพื่อให้ได้ publication แล้วก็ได้ผลงานที่จดลิขสิทธิ์หรือสิทธิบัตร หรืออะไรก็ได้ที่ทำประโยชน์ต่อสังคมซึ่งเป็นนโยบายของมหาวิทยาลัยที่จะส่งเสริมให้บุคลากรสายวิจัย แต่สายสนับสนุนมหาวิทยาลัยก็ส่งเสริมให้มีการทำวิจัยแบบ Full Team Research เป็นงานวิจัย R to R ซึ่งก็จะแบ่งแยกไปทางด้านฝ่ายพัฒนาคุณภาพ ทางด้านงานประกันคุณภาพก็สนับสนุนให้สายสนับสนุนที่ทำงานเป็นทีมอยู่ ก็ให้คิดโปรแกรมหรืองานพัฒนาองค์กรหรือแก้ปัญหาในงานปัจจุบัน Records ข้อมูลต่าง ๆ มีทุนให้ไม่จำกัดว่าเท่าไรแต่อาจจะเป็นทุนเพียงเล็กน้อยซึ่งเบี่ยงจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย และการขอตำแหน่งทาง

วิชาการมหาวิทยาลัยมีการประกาศภาระงานออกไปตามเกณฑ์ที่ สกอ. กำหนด เช่น
สายอาจารย์ต้องทำวิจัยและขอ ผศ. ภายใน 5 ปี และ 3 ปีต้องขอ รศ เป็นต้น.....”

(รัตนา เพ็ชรอุไร, 29 เมษายน 2552)

สำหรับงบประมาณด้านการวิจัยนั้นมหาวิทยาลัยมหิดลมีกองทุนวิจัยของมหาวิทยาลัย และแต่ละคณะก็มีกองทุนวิจัย เพื่อสนับสนุนให้อาจารย์ได้ทำวิจัย รวมถึงมีงบประมาณจากเงินรายได้และงบประมาณแผ่นดิน รายละเอียดดังกล่าวให้สัมภาษณ์

“.....งบประมาณ ถ้าเป็นรายได้ของคณะ คณะจะเป็นผู้จัดสรรงบประมาณเอง บางคณะมีมูลนิธิ บางคณะได้รับเงินบริจาคแหล่งทุนต่าง ๆ ที่ไปหามาได้ โดยเงินของคณะ มหาวิทยาลัยจะไม่เข้าไปเกี่ยวข้องด้วย และให้คณะออกประกาศการเบิกจ่ายเงินเอง ไม่ต้องส่งมาที่มหาวิทยาลัย แต่มหาวิทยาลัยจะใช้เงินรายได้จัดสรรให้ส่วนหนึ่ง และอีกส่วนเป็นเงินงบประมาณแผ่นดิน โดยได้รับจัดสรรจากสำนักงบประมาณ โดยต้อง Call paper ให้คณะ ส่ง Proposal มาที่มหาวิทยาลัยประเมินและส่งให้สภามหาวิทยาลัยแห่งชาติตรวจสอบความซ้ำซ้อน และต้องเข้าระบบ MRTN Online มหาวิทยาลัยจะมีการส่งโครงการไปของงบประมาณซึ่งจะต้องมีการ Defense เมื่อได้ Recruitment หลายโปรแกรม แต่งบประมาณที่ได้จริง ๆ จะได้ที่ประมาณ 200,000,000 บาท มหาวิทยาลัยก็จะจัดสรรให้โครงการที่เหมาะสมที่ Matching ถึงจะได้รับการสนับสนุน.....”

(รัตนา เพ็ชรอุไร, 29 เมษายน 2552)

สำหรับกลยุทธ์การของงบประมาณเพื่อทำวิจัย มหาวิทยาลัยจะประชาสัมพันธ์และประสานงานให้กับคณะได้ทราบโดยตรง โดยให้ความสำคัญกับการสื่อสาร รายละเอียดตามที่ให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....กลยุทธ์ของกองทุนวิจัยในการผ่าน วช. มหาวิทยาลัยจะมีนโยบายกระตุ้นให้อาจารย์ของงบประมาณ โดยมีหนังสือแจ้งให้อาจารย์ทราบล่วงหน้าว่าช่วงนี้เป็นช่วงต้นงบประมาณขอให้เสนอโครงการตามแบบของ วช. กำหนด ให้เสนอคอมบิ Screen จัดลำดับ ซึ่งจะประเมินตามเกณฑ์ที่ วช. กำหนด จากนั้นคณะจะส่งให้มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจะทำการตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง แต่ละคณะจะคัดเลือกมหาวิทยาลัยจะดูว่างานวิจัยที่เสนอมาคือ สนับสนุนหรือไม่ ถ้าคณะให้งานวิจัยชิ้นนั้นเกรด A มา มหาวิทยาลัยก็จะใช้เวลาคัดสรรน้อยลง แต่บางคณะไม่ให้เกรดงานวิจัยมา มหาวิทยาลัยจะต้องพิจารณาเอง แต่บางคณะจะมีคณะกรรมการตรวจประเมินงานวิจัยมาก่อน มหาวิทยาลัยจะประสานงานบอกให้คณะตั้งคณะกรรมการการอ่านและพิจารณามาด้วย เพราะเป็นประโยชน์ของตนเอง และเรื่องการสื่อสารมีความสำคัญมากต้องมีการสื่อสารกันอย่างชัดเจนและล่วงหน้า มหาวิทยาลัยมีนโยบายต้องประชุมรองคณบดีฝ่ายวิจัยทุก ๆ คณะ โดยระยะเวลา 1 ปี เรียกประชุมประมาณ 3-4 ครั้ง เป็นการสื่อสารแบบ To Way Communication ไม่ใช่ส่งจดหมายไปอย่างเดียวต้องเชิญประชุมเป็นระยะ ๆ ด้วย มหาวิทยาลัยจะมีกรรมการชุดใหญ่ คือ Sharing Committee Research ประชุมในการกำหนดนโยบาย ทิศทาง เช่น เรื่องการบริหารงานวิจัยก็พิจารณา นำเข้าที่ปรึกษา ทำหน้าที่ ให้ความเห็นชอบและให้เสนอมารวม Sharing Committee Research

เป็นผู้ทรงคุณวุฒิจากบุคคลภายนอก และผู้ให้ทุนจากแหล่งต่าง ๆ มาเป็น *Sharing Committee Research* ของมหาวิทยาลัย และกำหนดเป้าหมายของมหาวิทยาลัยว่าจะต้องทำอะไรบ้าง ให้ *Comment* และชี้แจงให้คณบดีฝ่ายวิจัยเข้าใจในเรื่องเกี่ยวกับ มีทุนอะไรบ้าง มีข้อมูลที่สำคัญอะไร และส่ง *date line* ได้เมื่อไหร่ พร้อมทั้งทำหนังสือส่งไปอีกครั้ง และมีการประชุมผู้ประสานงานวิจัยระดับปฏิบัติการด้วย ซึ่งมหาวิทยาลัยเพิ่งดำเนินการมาได้ประมาณ 2 ปี เดิมมหาวิทยาลัยขอทราบชื่อกับเบอร์โทรศัพท์ของผู้ประสานงานคณะต่าง ๆ ระดับเจ้าหน้าที่ ซึ่งถ้าเป็นคณบดีหรือรองคณบดีทุก 4 ปีก็ต้องหมดวาระและเปลี่ยนออกไป ทำให้มีปัญหาในการติดต่อสื่อสารในการเก็บข้อมูลต่าง ๆ มหาวิทยาลัยต้องการคนที่ทำงานประจำ ซึ่งจะมีการจัดประชุมผู้ประสานงานทุก ๆ 4 เดือน ให้ผู้ประสานงานเข้าใจในทุก ๆ เรื่อง ในระดับเจ้าหน้าที่ และเปิดโอกาสอบรมให้เจ้าหน้าที่ที่รับรู้ในงานวิจัยด้วย.....”

(รัตนา เพ็ชรอุไร, 29 เมษายน 2552)

นอกเหนือจากที่ได้กล่าวข้างต้น มหาวิทยาลัยยังมีการสนับสนุนให้บุคลากรทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการรับอาจารย์จากต่างประเทศมารับทุนเพื่อศึกษาต่อในระดับ *Post Doctoral* ด้วย รายละเอียดตามที่ให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....บุคลากรต้องทำงานอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง ต้องมี *Organize* ในการทำงานวิจัยและสนับสนุนส่งเสริมให้อาจารย์รับจ้างทำงานวิจัย เช่น มีการเปิดศูนย์พัฒนาบริการวิชาการ ศูนย์บริการทรัพย์สินทางปัญญา เป็นต้น มหาวิทยาลัยมีการคัดเลือกบุคคลคือจะดูว่าทำงานวิจัยเป็นไหม บริการวิชาการเป็นไหม มหาวิทยาลัยจะมีทุนสนับสนุนให้อาจารย์ที่เชี่ยวชาญทั่วโลกให้มาทำวิจัยที่มหาวิทยาลัย โดยให้ทุนในนามอาจารย์ที่ปรึกษาและต้องเป็นอาจารย์ที่เก่งวิจัยมีงานวิจัยที่ต่อเนื่องคิดต่อหา *Post Doctoral* ที่เก่ง ๆ มารับ *Plan* นี้ได้ภายใต้อาจารย์ที่ปรึกษาของมหาวิทยาลัยเอง นอกจากนี้ มหาวิทยาลัยมีนโยบายรับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอกที่จบการศึกษามาใหม่ ๆ อายุไม่เกิน 40 ปี ให้เงินเดือน ๆ ละ 30,000 บาท โดยจ่ายให้จำนวน 12 เดือน อาจารย์ที่ปรึกษาให้เงิน 300,000 บาท ถ้า *Post Doctoral* ที่มาจากต่างประเทศมหาวิทยาลัยจะให้ค่าตัวเครื่องบินไปกลับ มีค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยงให้ *Outcome* อย่างน้อย 1 เรื่อง.....”

(รัตนา เพ็ชรอุไร, 29 เมษายน 2552)

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ มหาวิทยาลัยมีการสนับสนุนงบประมาณจากเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย เพื่อจัดซื้อครุภัณฑ์ เพื่อดำเนินการวิจัย รายละเอียดตามที่ให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆในการทำวิจัย งบประมาณแผ่นดินจะไม่อนุมัติให้ซื้อครุภัณฑ์เป็นชิ้น ๆ แต่จะให้เป็น *Project* เพราะเป็นนโยบายของประเทศให้ *Share Research* กัน แต่ละสถาบันจะลงทุนจากเงินรายได้ของตัวเองในการพัฒนาปรับปรุงห้องปฏิบัติการให้ซึ่งมีหลายหน่วยงานที่มาใช้ *Lab* ก็จะมี *Lab* รวม บางส่วนก็จะมี *Lab* เป็นภาควิชา ส่วนหนึ่งคณะก็จะหารายได้ของตนเองในการจัดซื้อครุภัณฑ์ นักวิจัยบางท่านก็

เขียนขอครุภัณฑ์ใน Project ที่ขอทุนจากบุคคลภายนอก แต่ของมหาวิทยาลัยถ้าเป็นเงินรายได้ บางครั้งก็จัดซื้อถ้าเห็นว่าครุภัณฑ์นั้นมีความสำคัญและจำเป็นมากถ้าไม่มีงานวิจัยจะไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ มหาวิทยาลัยก็จะยอมให้ซื้อ โดยครุภัณฑ์จัดตั้งให้ใช้ใน ส่วนกลางของมหาวิทยาลัย ซึ่งมหาวิทยาลัยกำลังจัดตั้ง โครงการศูนย์เครื่องมือกลางของ มหาวิทยาลัย โดยกองแผนงานวิจัยเป็นหน่วยงานที่ดูแลให้บริการ

ส่วนระบบ สารสนเทศ ของมหาวิทยาลัยมีระบบที่ทันสมัยทั้งระบบ Internet ที่ใช้ สื่อสารกันภายใน และ e-mail ที่ใช้ติดต่อกัน ซึ่งบุคลากรภายในมหาวิทยาลัยไม่ต้องเสีย ค่าใช้จ่ายซึ่งเป็นปัจจัยสนับสนุนการใช้ทรัพยากร และมีระบบ Intraphone, Intrafax สื่อสาร กันภายใน โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการโทรศัพท์ข้ามตึกหรือข้ามวิทยาเขต และในแต่ละ หน่วยงานมีห้องสมุด ส่วนกลางจะมีห้องสมุดอยู่ที่ศาลาเป็นหน่วยงานเก็บเอกสารต่าง ๆ และมี Web site ของมหาวิทยาลัย และ มหาวิทยาลัยมีระบบ Internet และคณะ วิชาผลงานผ่าน ระบบ Internet ของโครงการที่เด่น ๆ เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน โดยแต่ละคณะจะนำ ผลงานชิ้น วิชาที่หน้า Web site เพื่อเปรียบเทียบผลงานซึ่งกันและกัน ทำให้แต่ละคณะมีการ ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลา และมีการชื่นชมผลงานซึ่งกันและกัน ทั้งนี้จะมีการประกวด Web site เช่น ความสวยงาม ความถูกต้องของเนื้อหา และอื่น ๆ อีกมากมาย และปัจจุบันเน้นการ วิชา ผลงานวิจัย โดยมีโจทย์ขั้นต้นที่กำหนดไว้ ทำให้มีการตื่นตัวของคณะ ผู้บริหาร คณาบดีที่เข้ามา บริหารงานใหม่ ๆ มีการ Actives ขึ้นเรื่อย ๆ.....”

(รัตนา เพ็ชรอุไร, 29 เมษายน 2552)

มหาวิทยาลัยมีนโยบายและการวางแผนทิศทางการทำวิจัยที่เป็นระบบ จัดทำยุทธศาสตร์เชิงรุกเพื่อให้ สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจและกลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย ดังคำให้สัมภาษณ์ต่อไปนี้

“.....กลยุทธ์ในการจัดทำแผนมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยได้มีการประชุมผู้บริหาร ก่อนที่จะมีการปรับกลยุทธ์อะไรบ้าง ซึ่งยุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยเป็นเชิงรุก และมีการ จัดสัมมนาให้กับคณะ หน่วยงาน ในเรื่องกลยุทธ์ และมีการนำผู้บริหารแต่ละคณะ ไปเรียน เข้า Class ในหลักสูตรผู้บริหารระดับสูง จะมีคณะบดีทุก ๆ คณะ และผอ.ต่าง ๆ ไป และมีการ จัดประชุมหลาย ๆ ทางเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ออกมา ณ ปัจจุบันมหาวิทยาลัยมี ยุทธศาสตร์ประเด็นใหญ่ ๆ ชัดเจน คือ มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นมหาวิทยาลัย 1 ใน 100 และเป็นมหาวิทยาลัย Wisdom of the land แห่งการเรียนรู้และความเป็นเลิศทางวิชาการ มี ยุทธศาสตร์ 4 ยุทธศาสตร์ คือ 1. เป็นเลิศทางด้านวิจัย 2. ด้านการเรียนการสอน สร้างองค์กร แห่งการเรียนรู้และความเป็นเลิศทางวิชาการ 3. สร้างความเป็นเลิศทางสุขภาพและบริการ วิชาการ 4. สร้างความเป็นสากล มหาวิทยาลัยมหิดลมี 16 คณะ และมีสถาบันเป็นหน่วยงานที่ ให้การสนับสนุน เปิดสอนระดับปริญญาโท ถึง ปริญญาเอก มีงานวิจัย บริการวิชาการ มี ศูนย์ซึ่งเป็น Faster เช่น ศูนย์สันติวิธี.....”

(รัตนา เพ็ชรอุไร, 29 เมษายน 2552)

ในการบริหารบุคลากรการวิจัยนั้น มหาวิทยาลัยมหิดลเน้นให้อาจารย์และนักวิจัยผลิตผลงานวิจัย เมื่อแล้วเสร็จจะจัดสวัสดิการ หรือสิ่งตอบแทนให้ในรูปรางวัล รายละเอียดตามคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....มหาวิทยาลัยมีรางวัลให้กับนักวิจัยที่ได้รับรางวัล โดยแบ่งเป็นสาขาต่าง ๆ เช่น สาขาความเป็นครู สาขาการแต่งตำรา สาขาวิจัย สาขาบริการวิชาการ ซึ่งตอนนี้มีรางวัลให้นักวิจัย 100,000 บาท โดยมหาวิทยาลัยตั้งคณะกรรมการช่วยพิจารณาอีกครั้ง ซึ่งมหาวิทยาลัยได้จัดทำมานานแล้วตั้งแต่ พ.ศ. 2526 เป็นต้นมา และมีการตั้งรางวัลให้กับอาจารย์มหาวิทยาลัยเอง ถ้าได้รางวัลจากที่อื่นมหาวิทยาลัยจะยกย่องชูเกียรติ โดยการลงข่าวของมหาวิทยาลัยหรือลงข่าวใน Web site แล้วเชิญนักวิจัยเข้ามาประชุมที่สภามหาวิทยาลัย โดยให้นักวิจัยเข้ามาเล่าถึงการได้รับรางวัลงานวิจัยและให้สภามหาวิทยาลัยมอบช่อดอกไม้เพื่อชื่นชมในผลงานของนักวิจัยให้กำลังใจแก่นักวิจัยในการดำเนินงานวิจัยต่อไป ซึ่งมหาวิทยาลัยจะไม่มีเงินเพิ่มเติมให้ แต่ในทำนองเดียวกันผลงานวิจัยที่ตีพิมพ์ บางคณะมีรางวัลให้อาจารย์ บางคณะก็มีระเบียบว่า ถ้ามี 1 Paper ให้ Paper ละ 3,000 บาท บางคณะ 1 Paper ถ้าตีพิมพ์ในระดับ International หรือ Impectfactor ในระดับ 0-1 ให้เงินเท่านี้ ระดับ 5 ขึ้นไปให้เท่านี้ ซึ่งจะให้ตามระดับขึ้นไป ซึ่งคณะเป็นผู้บริหารจัดการเอง มหาวิทยาลัยเพิ่งจะทำเป็นปีแรกที่ให้เงินรางวัลนักวิจัยที่ตีพิมพ์ แต่จะให้ในกลุ่ม Personal ละ 100,000 บาท สายสังคมศาสตร์ให้เป็นเรื่อง ๆ ซึ่งรางวัลแต่ละชิ้นงานก็จะแตกต่างกัน สำหรับการให้ทุนนักวิจัยไปเสนอผลงานวิจัยต่างประเทศ ศูนย์เครือข่าย ในแถบเอเชียให้ทุน 300,000 บาท แถบอเมริกา 100,000 บาท ตามค่าจ่ายจริง.....”

(รัตนา เพ็ชรอุไร, 29 เมษายน 2552)

มหาวิทยาลัยมหิดลมีการบริหารคุณภาพงานวิจัย โดยมีคณะกรรมการบริหารพิจารณางานวิจัยตั้งแต่ต้นจนกระทั่งงานวิจัยเสร็จสิ้น รายละเอียดดังคำให้สัมภาษณ์นี้

“.....เรื่องคุณภาพมีคณะกรรมการบริหารพิจารณา จัดสรร โครงการวิจัย โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิสาขาต่าง ๆ มาเป็นผู้พิจารณา Proposal ช่วยกัน Edit Projects ส่วนมากนักวิจัยเสนอเข้ามาจะต้องมีการปรับแก้วัตถุประสงค์ หรือ โจทย์วิจัย ซึ่งต้องให้คำคุณภาพ เน้นเรื่องระบบวิธีวิจัย Subject ซึ่งมี Leader Cross Comment เสร็จแล้วคณะกรรมการจะประเมินพิจารณาอีกครั้งหนึ่งว่าควรให้ทุนหรือไม่ และมีความเป็นไปได้ที่จะทำเสร็จหรือไม่ เพื่อที่มหาวิทยาลัยจะได้ไม่สูญเสียเงินเปล่า และมีการ Monitor ทุก ๆ 6 เดือน เพื่อใช้เงินเป็นงวด ๆ โดยเฉพาะงวดที่ 2 จะมีคณะกรรมการตรวจสอบว่างานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่ คุณภาพเป็นอย่างไร แล้วก็มีคณะกรรมการจริยธรรม เช่น คน สัตว์ทดลอง มีความเหมาะสมในการทำวิจัยหรือไม่ และมีคณะกรรมการประเมิน ประเมินผลออกมาแล้วเป็นอย่างไร เวลานำไปตีพิมพ์ ผลงานจะต้องดีไม่เช่นนั้นสำนักพิมพ์จะไม่ตีพิมพ์งานวิจัยของมหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยจะตีพิมพ์งานวิจัยในระดับ International Propagation จะไม่ตีพิมพ์ในวารสารท้องถิ่น ซึ่งถ้านำไปขอผลงานทางวิชาการจะได้คะแนนน้อย ด้านสังคมศาสตร์การตีพิมพ์ค่อนข้างยากแต่มหาวิทยาลัยก็หาช่องทางให้ อาจเผยแพร่ได้โดยการทำเป็นหนังสือหรือ

บทความวิจัย ซึ่งงานวิจัยด้านสังคมศาสตร์จะมีการตั้งคณะกรรมการพิจารณาความถูกต้อง ความสมบูรณ์และการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์.....”

(รัตนา เพ็ชรอุไร, 29 เมษายน 2552)

3.2.4 มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

จากการสัมภาษณ์รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษา พบว่านโยบายและแผนพัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ในช่วงพ.ศ. 2550-2554 ได้กำหนดเป้าประสงค์เชิงแนวทางและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงานในแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ที่เกี่ยวกับนโยบายด้านการวิจัยไว้ชัดเจนโดยจะเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นวิจัย โดยมุ่งเน้นการสร้างระบบเพื่อแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์กรให้มุ่งสู่วิจัยและบัณฑิตศึกษาให้มากขึ้น ทั้งนี้ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ได้กำหนดภารกิจหลักคือการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ รายละเอียดดังกล่าวให้ สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....แนวทางนโยบายของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วางแนวทางเป็น มหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย ทั้งนี้ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2510-2543 เป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการสอนมา โดยตลอด (Teaching University) ทั้งนี้ปี พ.ศ. 2543 ผู้บริหาร พยายามจะปรับ มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยแห่งการวิจัย โดยถือตามลายพระราชหัตถ์ของพระบรม ราชชนกหรือสมเด็จพระเจ้าฟ้ามหิตล ได้เอาสารมาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวคือหลังจาก พระองค์สำเร็จการศึกษาแล้วกลับมาอยู่เมืองไทยท่านเคยเป็นอธิบดีกรมมหาวิทยาลัยในสมัย นั้น และเคยรักษาการเป็นอธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอยู่พักหนึ่ง บันทึกที่ได้ระบุไว้ ว่า มหาวิทยาลัยต้องเป็นแหล่งสร้างความรู้แล้วเอามาสอนลูกบุตร หน้าที่สอนเป็นหน้าที่รอง หน้าที่หลักคือเสาะแสวงหาความรู้เป็นส่วนใหญ่.....”

(สุรพล อารีกุล, 11 กรกฎาคม 2551)

ในการขับเคลื่อนนโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้ประสบความสำเร็จ มหาวิทยาลัยมีกลไกในการ ส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนานักวิจัยอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ได้นำนโยบายในการจัดการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา ควบคู่ไปกับการทำวิจัย ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....มหาวิทยาลัยมีกลไกในการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยสู่มหาวิทยาลัยวิจัยใน อันดับแรกที่เริ่มคือพอเราจัด keyword ตรงนี้เข้ามาเราก็กำหนดให้อาจารย์ทุกคนมีการจัด ภารกิจหลักคือการวิจัย เราก็พยายามหาทางว่าจะทำอย่างไรที่จะให้ มหาวิทยาลัย สงขลา นครินทร์ เป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นทำวิจัยแบบก้าวกระโดด เราก็ค้นหาว่ามีสาขาวิชาไหนที่มี ความเข้มแข็ง เราพบว่ามีความเข้มแข็ง เช่น ชีวเคมี เกษศาสตร์ อุตสาหกรรม เกษตร คณะแพทยมีสาขาระบาดวิทยา สาขาวิชาเหล่านี้มีผลงานตีพิมพ์ในระดับนานาชาติ ดังนั้นมหาวิทยาลัยจึงเชิญแต่ละสาขาวิชามาประชุมแล้วให้เงิน support สาขาละหลายสิบล้าน โดยมหาวิทยาลัยและคณะมีโครงการร่วมกัน ทั้งนี้กำหนด KPI โดยต้องมีผลงานตีพิมพ์ใน ระดับนานาชาติ อย่างน้อย 1 Paper ต่อ คนต่อ ปี และจะต้องมีจำนวนนักศึกษาระดับปริญญา เอกอย่างน้อยก็คน กลไกอันที่สอง คือการSupport ให้ตั้งเครือข่ายวิจัย ประกอบด้วย หน่วย

วิจัย หมายความว่าการรวมตัวของคน 2-3 คนต่อ หน่วยวิจัย มหาวิทยาลัยก็จะให้เงินปีละ 200,000 บาทต่อหน่วยวิจัย ต่อปี และมี KPI เหมือนกันคือ จะมีผลงานตีพิมพ์ มีจำนวน นักศึกษาระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอกตามที่กำหนด หน่วยวิจัยเกิดง่ายตายง่าย คือ ล้มเลิกง่าย ถ้าหากทำแล้วเกิดไม่ work ก็ยกเลิก สูงกว่าหน่วยวิจัยเรียกว่า สถานีวิจัย จะเป็น หน่วยงานที่มีผลงานค่อนข้างจะต่อเนื่องมาแล้ว ก็มีความเข้มแข็งพอสมควร เราจะให้ปีละ 1 ล้าน ต่อเนื่อง 5 ปี สถานีวิจัยสูงขึ้นมาก็จะเป็นสถานีวิจัยความเป็นเลิศ มหาวิทยาลัยให้ เงินสนับสนุนปีละ 2,000,000 บาท ต่อเนื่อง 5 ปี สูงขึ้นอีกคือสาขาความเป็นเลิศเราจะให้ ปีละ 4,000,000 บาท ต่อเนื่อง 5 ปี

ทุกหน่วยสถานีวิจัยจะผูกกับบัณฑิตศึกษา จะต้องมีหลักสูตรระดับ ปริญญาโท ปริญญาเอก เราเห็นว่าบัณฑิตศึกษาเป็นระบบที่ยั่งยืน ถ้ามาแบบคิดปิ่นเดียวมาหาเงินทุนเรา จะไม่ให้ ถ้าต้องการเงินทุนต้อง รวมกลุ่มทำวิจัย และผูกกับบัณฑิตศึกษา พอที่บริหารเข้ามา บริหารเราขับเคลื่อน บัณฑิตศึกษาให้คล้ายกับทุน คปก. โดยทุนคปก.สนับสนุนให้ 1-2 ล้าน แต่เราให้ประมาณ 700,000 บาท ในหลักสูตรระดับปริญญาเอก เรามีทุนปริญญาเอกของ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มี 2 แบบ คือแบบที่ 1 หมายความว่า เราให้ full grant คือ ค่าเล่าเรียน ทุนวิจัย ไปเมืองนอก หรือให้ฝรั่งมาเมืองไทย แบบที่ 2 ให้เฉพาะเงินเดือน เป็น หน้าที่ของอาจารย์ต้องชวนขวยต่อ นักศึกษากลุ่มนี้เป็นเสมือนเป็นนักศึกษาที่มาพักเพื่อขอ ทุน คปก. ถ้าเรารอ สปก. เราสายไป เนื่องจากเด็กจะหนีเราไปเนื่องจากเป็นเด็กเก่ง นี่คือ กลไกหนึ่งที่ จะ track นักศึกษาที่เก่งเข้ามาในระดับบัณฑิตศึกษา.....”

(สุรพล อารีขกุล, 11 กรกฎาคม 2551)

นอกจากนั้นมหาวิทยาลัยมีกระบวนการในการคัดเลือกบุคคลที่จะมาเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัย โดย ต้องเน้นอาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถในการทำวิจัย และมหาวิทยาลัยมีการสนับสนุนส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนา ศักยภาพอย่างต่อเนื่อง รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบัณฑิตศึกษาให้ทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะของอาจารย์หรือนักวิจัยที่จะประสบผลสำเร็จ ดังนี้

“.....คนที่เข้ามาเป็นอาจารย์ มหาวิทยาลัยต้องกรองก่อนว่ามีความรักที่จะทำ วิจัย มีความอยากรู้อยากเห็น อยากรแสวงหาความรู้ หรือไม่ หากมาเป็นอาจารย์มุ่งหวังเพื่อเข้า มาสอนอย่างเดียวมหาวิทยาลัยจะไม่รับมาเป็นอาจารย์ มหาวิทยาลัยมีระบบการพัฒนา อาจารย์ไว้ชัดเจนว่าหากจบปริญญาเอกภายใน 3 ปี ต้องขอ ผศ. ภายใน 3 ปี หากไม่ขอเรามี คำถามว่าเพราะอะไร และภายในปีแรกต้องขอทุนวิจัย หากไม่เสนอ Proposal เพื่อขอทุน วิจัยอาจมีผลต่อการไม่จ้างต่อ เพราะฉะนั้นคำถามที่ว่าเข้ามาลอยๆเพื่อการสอนหนังสือจะไม่ มี ชัดเจนตามลายพระหัตถ์ของสมเด็จพระบรมราชชนก คือ มหาวิทยาลัยเป็นแหล่งเสาะ แสวงหาความรู้เพื่อที่จะมาสอนลูกบุตร.....”

(สุรพล อารีขกุล, 11 กรกฎาคม 2551)

ในส่วนทุนสนับสนุนการทำวิจัยหรือสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ มหาวิทยาลัยมีกองทุนวิจัยเพื่อสนับสนุนให้อาจารย์ได้ทำวิจัย รายละเอียดตามคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....สำหรับทุนวิจัยนั้น มีกองทุนของมหาวิทยาลัย มูลค่าเกือบ 1,000 ล้านบาท โดยเงินรายได้ทุกหน่วยงานที่เข้ามาเราจะหัก 10 % เข้ากองทุนกลางของมหาวิทยาลัย หากสิ้นปีงบประมาณ ถ้ามีเงินเหลือจ่ายต้องหัก 40 % โอนเข้ามาในกองทุนวิจัย ซึ่งกองทุนวิจัยเหล่านี้เราทำอะไรบ้าง เน้นอนเรานำมา Support การวิจัย สองนำไปสร้างอาจารย์ในระดับปริญญาเอก โดยให้ทุนวิจัยของมหาวิทยาลัย ดังนี้ อาจารย์ที่จบระดับปริญญาเอก ยังไม่ครบ 5 ปี ต้องขอทุนวิจัยก่อน โดยให้ค่าตอบแทนเดือนละ 5,000 เป็นเวลา 2 ปี เพื่อให้อาจารย์ปริญญาเอกรุ่นใหม่เข้ามาสู่ระบบวิจัยเร็วขึ้น และต้องตีพิมพ์ผลงานวิจัยในฐานข้อมูลในระดับสากล และเรามีระบบ Regent Time หมายความว่า ช่วงเวลาที่อยู่ในปริญญาเอก ต้องแสวงหาแหล่งทุนวิจัย จากภายนอกมหาวิทยาลัยให้ได้อย่างน้อยก็ล้านบาทต่อคนต่อปี เรามี commitment ตรงนี้จะเร็วมาก ทำให้มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์มีผลงานตีพิมพ์เร็วมาก อาจารย์ใหม่ จะมีที่เลี้ยงให้ โดยให้ค่าตอบแทนสำหรับอาจารย์ที่เลี้ยงประมาณ 10 % ของทุนวิจัย.....”

(สุรพล อารีย์กุล, 11 กรกฎาคม 2551)

ในส่วนงบประมาณการวิจัย มีทั้งงบประมาณจากงบประมาณแผ่นดิน เงินรายได้ของมหาวิทยาลัยและแหล่งสนับสนุนจากภายนอก ทั้งนี้แต่ละคณะจะมีระเบียบกองทุนของแต่ละคณะเอง เพื่อสะดวก รวดเร็วในการบริหารงบประมาณการวิจัย ดังคำให้สัมภาษณ์ ดังนี้

“.....ในแต่ละปีมหาวิทยาลัยได้รับการสนับสนุนงบประมาณการวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน อีกส่วนหนึ่งจะเป็นงบประมาณของคณะร่วมกับ งบกลางโดยไม่รวมกับงบประมาณแผ่นดิน ซึ่งเป็นงบรายได้ของคณะ ทั้งนี้แต่ละคณะต้องทำงานวิจัยตาม KPI ที่กำหนดไว้ ทุก 6 เดือนต้องรายงานผลการดำเนินงานต่อ คณะกรรมการตรวจสอบ วิธีการนี้ทำให้มีผลงานตีพิมพ์มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีงบประมาณสนับสนุนการวิจัยของต่างประเทศ เพื่อสร้างนักวิจัยใหม่ให้มากขึ้น มีทุนแลกเปลี่ยนนักวิจัยระหว่างประเทศมากขึ้น การบริหารกองทุนนั้น แต่ละคณะจะสร้างระเบียบกองทุนวิจัยของตนเอง รายงานสภามหาวิทยาลัย ว่าคุณได้ใช้เงินตามที่ระเบียบกองทุนนี้หรือเปล่า เช่น ต้องพัฒนานักวิจัย ต้องสนับสนุนนักวิจัย แหล่งทุนวิจัยอื่นที่ได้รับเช่น งบแผ่นดิน Nasda สกว. สวทชและภาคเอกชน.....”

(สุรพล อารีย์กุล, 11 กรกฎาคม 2551)

4. ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

จากผลการดำเนินการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 1) การศึกษาเอกสาร (document analysis) เกี่ยวกับนโยบายและแผนงานในระดับประเทศ เพื่อวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 2) การศึกษาบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยการวิจัยเชิงสำรวจสถาบัน (Institutional survey study) เพื่อศึกษาสภาพการทำวิจัย ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย การบริหารงานวิจัยและข้อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด และการสนทนากลุ่มเป้าหมาย (focus group discussion) เพื่อรับทราบแนวคิดและข้อเสนอแนวทางการพัฒนาการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด 3) การศึกษาพหุกรณี (multi-case study) ผู้วิจัยได้วิจัยเอกสาร ในประเด็นเกี่ยวกับ บริบททั่วไป วัฒนธรรม พันธกิจ ยุทธศาสตร์การบริหารมหาวิทยาลัย แนวนโยบายการวิจัย ทิศทางการวิจัย โดยได้ศึกษาเอกสารหลักจาก แผนปฏิบัติการ 4 ปี แผนปฏิบัติการประจำปี แผนกลยุทธ์การวิจัย นโยบายและแนวทางการวิจัย และค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทาง Internet รวมถึงการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารหรือผู้ที่รับผิดชอบงานด้านการจัดทำกลยุทธ์ นโยบายและการวางแผนการวิจัย การวิเคราะห์กลยุทธ์ด้านการวิจัย ในประเด็นเกี่ยวกับ บุคลากรการวิจัย ทรัพยากรการวิจัยและด้านการบริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัยวิจัยในประเทศ จำนวน 4 แห่ง คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และมหาวิทยาลัยวิจัยในต่างประเทศ จำนวน 2 แห่ง คือ University of Maryland และ Washington State University ในบทที่ 5 นี้ผู้วิจัยขอนำเสนอผลการพัฒนาร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยจำแนกเป็นสองขั้นตอน คือ 1) การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาบริบทและจากการศึกษาพหุกรณีที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย และ 2) ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดจากการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ รายละเอียดการนำเสนอตามลำดับ ดังนี้

4.1 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาบริบทและจากการศึกษาพหุกรณี เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย

ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลและการสรุปผลข้อค้นพบที่สำคัญ ทั้งการศึกษาเอกสาร การศึกษาบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยวิธีการศึกษาเชิงสำรวจ (survey study) การสนทนากลุ่มเป้าหมาย (focus group discussion) และทั้งจากการศึกษาพหุกรณี (multi-case study) มหาวิทยาลัยวิจัย 6 แห่งคือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ University of Maryland และ Washington State University ผู้วิจัยได้นำสรุปผลข้อมูลที่เป็นข้อค้นพบที่สำคัญจากทั้งสามแหล่ง ดังกล่าวมาแสดงในตารางที่ 7 ดังนี้

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษาเอกสาร	การศึกษาริบท	การศึกษาพหุกรณี
ด้านบุคลากรการวิจัย			
1 ต้องสะสมความรู้ความสามารถในการทำวิจัยอย่างต่อเนื่องและพัฒนา งานวิจัย		/	/
2 ต้องรู้ลึกในงานวิจัยพื้นฐานในศาสตร์ของตน	/		
3 เร่งสร้างนักวิจัยมืออาชีพ	/		/
4 เร่งพัฒนาบุคลากรสายสนับสนุนในสถาบันวิจัยหรือหน่วยวิจัย ให้มีความรู้ความสามารถด้านการวิจัย	/	/	/
5 ส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรการวิจัยมีประสบการณ์ทางวิชาการ และวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ในการทำงาน	/	/	
6 จัดหลักสูตรการพัฒนาฝึกอบรมให้กับบุคลากรสายสนับสนุนให้ สามารถทำงานวิจัยร่วมกับอาจารย์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	/		
7 ให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรการวิจัยทุกกลุ่ม อย่างต่อเนื่อง	/	/	/
8 สนับสนุนให้อาจารย์ได้ลา 1 ปี เพื่อการพัฒนาศักยภาพในการทำ ผลงานทางวิชาการ	/		
9 กำหนดให้งานวิจัยเป็นภาระงานของอาจารย์และให้ผลงานวิจัยเป็น ส่วนหนึ่งในการพิจารณาความดีความชอบและการเพิ่มเงินเดือน	/	/	
10 เชิดชูอาจารย์ที่ทำผลงานวิจัยดีเด่นโดยจัดสรรเงินรางวัลให้พิเศษ	/		
11 สร้างเครือข่ายหา Partner ทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนบุคลากรการวิจัย ซึ่งกันและกันทั้งในมหาวิทยาลัยและต่างมหาวิทยาลัย	/		/
12 สร้างกลไกในการ Promote ให้อาจารย์ทำผลงานทางวิชาการและวิจัย	/		
13 พัฒนาบุคลากรการวิจัยในเชิงอาชีพให้เป็น Professional และพัฒนา อาจารย์ให้มีตำแหน่งทางวิชาการด้วยการผลิตงานวิจัย	/		/
14 ปรับบรรยากาศการทำงาน โดยให้ work load ของการทำงานสมดุลทั้ง ด้านการสอนและด้านการวิจัย	/	/	/
15 สนับสนุนให้อาจารย์ที่อยู่ในสถาบันวิจัยและพัฒนาได้ทำหน้าที่ให้ คำแนะนำ ปรึกษา จัดโปรแกรมการอบรมให้กับอาจารย์อย่างต่อเนื่อง และจัดหาแหล่งทุนมาสนับสนุนให้ทำวิจัยภายในสถาบันด้วย	/	/	

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาบริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษาเอกสาร	การศึกษาบริบท	การศึกษาพหุกรณี
ด้านทรัพยากรการวิจัย			
งบประมาณการวิจัย			
1 การสนับสนุนเงินทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัย	/	/	/
2 การจัดหาและการประชาสัมพันธ์แหล่งทุนแก่ผู้ทำวิจัย	/	/	/
3 การแสวงหาทุนวิจัยจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย	/	/	/
4 ความยุติธรรมในการจัดสรรเงินทุนเพื่อการวิจัยของมหาวิทยาลัย	/		/
5 การจ่ายเงินอุดหนุนวิจัยของมหาวิทยาลัยให้กับหน่วยงานต่างๆ อย่างทั่วถึง	/		/
6 ระบบการจ่ายเงินอุดหนุนทุนวิจัยสะดวกรวดเร็ว	/		/
7 การสนับสนุนเงินทุนวิจัย เพื่อซื้อวัสดุ อุปกรณ์การวิจัย	/		/
8 การสนับสนุนงบประมาณในการซื้อหนังสือ วารสาร ที่เกี่ยวข้องกับ การวิจัย		/	/
9 การตั้งคณะกรรมการจัดหาทุนอุดหนุนการทำวิจัยจากบุคคลหรือ หน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย			/
10 การสนับสนุนเงินทุนในการเสนอผลงานวิจัยในการประชุมทางวิชาการ ระดับชาติหรือนานาชาติ		/	/
11 การจัดหาช่องทางเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในระดับชาติหรือนานาชาติ	/	/	/
12 มีแผนการใช้งบประมาณการวิจัยอย่างชัดเจน	/		/
13 มีคณะกรรมการบริหารงบประมาณการวิจัย			/
14 มหาวิทยาลัยสนับสนุนงบประมาณอย่างเต็มที่ให้บุคลากรรวมกลุ่ม จัดตั้งกลุ่มวิจัยเฉพาะด้านเพื่อการทำวิจัย	/		

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาบริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษาเอกสาร	การศึกษาบริบท	การศึกษาพหุกรณี
ด้านทรัพยากรการวิจัย			
วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีการทำวิจัย			
1 การจัดวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัย	/	/	/
2 มหาวิทยาลัยให้ความสะดวกในการใช้วัสดุ อุปกรณ์และ เทคโนโลยีในการทำวิจัย	/		/
3 มหาวิทยาลัยมีการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีในการทำวิจัยให้มีความพร้อมในการนำไปใช้	/		/
4 มหาวิทยาลัยมีการจัดห้องปฏิบัติการเพื่อการวิจัยสำหรับอาจารย์	/	/	/
5 มหาวิทยาลัยจัดหาคอมพิวเตอร์อำนวยความสะดวกในการวิจัย	/	/	/
6 ความสะดวกในการใช้อุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำวิจัย	/	/	/
แหล่งค้นคว้าข้อมูล			
1 มหาวิทยาลัยมีห้องสมุดที่เอื้อประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าในการใช้ฐานข้อมูลนั้น		/	/
2 มหาวิทยาลัยมีเอกสาร ตำรา งานวิจัย ที่มีความทันสมัยและมีจำนวนมากเพียงพอต่อการค้นคว้า		/	/
3 มหาวิทยาลัยมีระบบช่วยเหลือในการยืมตำรา เอกสาร งานวิจัยรวมถึงการช่วยเหลือในการสืบค้นข้อมูล	/	/	/
4 มหาวิทยาลัยมีระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัย และมีความสะดวกในการใช้ฐานข้อมูลนั้น		/	/
5 มหาวิทยาลัยมีวารสารเฉพาะสาขาทั้งที่เป็นวารสารไทยและวารสารต่างประเทศ	/	/	/
6 มหาวิทยาลัยมีระบบฐานข้อมูล Internet ที่ดีและพร้อมที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยได้	/	/	/

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาบริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษาเอกสาร	การศึกษาบริบท	การศึกษาพหุกรณี
ด้านนโยบายและการวางแผนการวิจัย			
1 มหาวิทยาลัยมีการจัดทำวิสัยทัศน์ พันธกิจและแผนกลยุทธ์การวิจัยที่ชัดเจน โดยเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	/		/
2 มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับแนวนโยบายการวิจัยของคณะกรรมการการอุดมศึกษา	/		/
3 มหาวิทยาลัยมีการวางแผนและดำเนินการบริหารงานวิจัยอย่างเป็นระบบ	/		/
4 มหาวิทยาลัยจัดให้มีการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกเพื่อกำหนดจุดเด่นจุดด้อยของการบริหารงานวิจัย	/		/
5 มหาวิทยาลัย มีการจัดทำยุทธศาสตร์การวิจัยในระยะยาว	/		/
6 มหาวิทยาลัยมีการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีด้านการวิจัย	/	/	/
7 มหาวิทยาลัยมีการกำหนดเป้าหมายการพัฒนาการวิจัยอย่างชัดเจน	/		/
8 มหาวิทยาลัยมีการกำหนดทิศทางการวิจัยอย่างชัดเจน	/		/
9 มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายการวิจัยให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ	/		/
10 มหาวิทยาลัยมีอิสระในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์การวิจัย	/	/	/
11 มีการวิเคราะห์ระบบการบริหารงานวิจัยให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย และความต้องการของประชาชน	/	/	/
12 มหาวิทยาลัยมีคณะกรรมการวิเคราะห์แผนและนโยบายด้านการวิจัยที่ชัดเจนทั้งระยะสั้นและระยะยาว	/		/
13 มหาวิทยาลัยจัดให้มีการประชาพิจารณ์และประชาสัมพันธวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ด้านการวิจัย	/		/
14 มีทิศทางเพื่อพัฒนางานวิจัยให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างชัดเจน		/	/
15 มีทิศทางการพัฒนาด้านการวิจัยให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดตามเกณฑ์มาตรฐานที่ กพร. กำหนด		/	/
16 ผู้บริหารมหาวิทยาลัยมีวิสัยทัศน์ ในการพัฒนามหาวิทยาลัยเพื่อมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยการวิจัย	/		/

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษารีวิวและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษาเอกสาร	การศึกษารีวิว	การศึกษาพหุกรณี
ด้านนโยบายและการวางแผนการวิจัย (ต่อ)			
17 สภามหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายระดับมหาวิทยาลัยให้มีความเข้มแข็งด้านการวิจัย	/	/	/
18 มหาวิทยาลัยลี้ภัยมีการนำนโยบายและแผนกลยุทธ์การวิจัยเสนอต่อสภามหาวิทยาลัย	/		/
19 มีการประเมินแผนกลยุทธ์ด้านการวิจัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ			/
20 มีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงและพัฒนาศักยภาพการวิจัยอย่างต่อเนื่อง			/
21 มหาวิทยาลัยมีการกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของบุคลากร	/		/
22 มหาวิทยาลัยมีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัยทุกประเภท	/	/	/
23 มหาวิทยาลัยมีระบบการถ่ายทอดแผนการวิจัยสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน	/		/
24 มีการวางแผนการวิจัยที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัย	/		/
25 มีระบบและกลไกในการประเมินแผนการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ	/		/
26 มีการจัดทำแผนส่งเสริมงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้	/		/
27 มหาวิทยาลัยใช้นโยบายยืดหยุ่นและเน้นการวิจัยเชิงรุก	/		/
28 กำหนดนโยบาย ทิศทางและแนวทางการวิจัยให้ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและนโยบายการวิจัยของชาติ	/	/	/
29 สนับสนุนการทำวิจัยในทุกประเภททั้งด้านวิทยาศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์ โดยให้ความสำคัญและสนับสนุนการทำวิจัยพื้นฐาน (Basic research) กับการวิจัยประยุกต์ (Applied research) การวิจัยและพัฒนา (R&D research)	/	/	/

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาบริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษาเอกสาร	การศึกษาบริบท	การศึกษาพหุกรณี
ด้านนโยบายและการวางแผนการวิจัย (ต่อ)			
30 จัดให้มีคณะกรรมการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ แผนดำเนินงานบริหารงานวิจัย			/
31 สร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น และสร้างระบบเครือข่าย การวิจัยกับหน่วยงานที่มีความชำนาญทางการวิจัยทั้งภายในประเทศ และต่างประเทศ	/	/	/
32 สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมงานวิจัยในระดับชาติหรือนานาชาติมากยิ่งขึ้น ทั้งในรูปแบบการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในฐานะข้อมูลระดับชาติหรือในระดับสากล การเข้าร่วมประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอผลงานวิจัยในระดับชาติและนานาชาติ	/	/	/
33 ส่งเสริมงานวิจัยเชิงพื้นที่ (Area-based Research) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและท้องถิ่น	/	/	/
34 ส่งเสริมการวิจัยที่เป็นความต้องการของประเทศในลักษณะมุ่งเป้าหมายตามที่มหาวิทยาลัยมีศักยภาพ	/		/
35 ส่งเสริมและดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยเน้นการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อชี้นำสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมวิถีชีวิตและภูมิปัญญาของสังคมไทย		/	/
36 สนับสนุนความเชื่อมโยงของระบบวิจัย	/	/	/
37 ส่งเสริมการสร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่าเพื่อพัฒนาวิชาการที่เหมาะสมต่อการพัฒนามหาวิทยาลัย			
38 ศึกษาวิจัยองค์กรและประเด็นจำเป็นเร่งด่วนเพื่อทบทวนหรือพิจารณาศักยภาพของมหาวิทยาลัยว่ามีความเป็นเลิศหรือเชี่ยวชาญด้านใด ประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย			/
39 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในงานวิจัย	/	/	/
40 กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจนในการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศ (LERT Model)		/	

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาบริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษา เอกสาร	การศึกษา บริบท	การศึกษา พหุกรณี
ด้านนโยบายและการวางแผนการวิจัย (ต่อ)			
41 มีการจัดทำแผนแม่บทการวิจัยในระดับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ควรจัดทำ แผนวิจัยทั้งระยะสั้นและระยะยาวเพื่อพัฒนาระบบงานวิจัยที่มีเอกภาพ	/		/
42 จัดทำรายละเอียดตัวชี้วัดด้านการวิจัยในระดับคณะ วิทยาลัยหรือ สถาบัน	/	/	/
43 จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณด้านการวิจัย			/
44 การจัดทำแผนพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัย			/

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษา เอกสาร	การศึกษา บริบท	การศึกษา พหุกรณี
ด้านการจัดองค์กรการวิจัย			
1 มหาวิทยาลัยมีการกำหนดบทบาท ภารกิจ เป้าหมายและแนวทางปฏิบัติ อย่างชัดเจน			/
2 มหาวิทยาลัยมีการจัดรูปองค์กรแบบผสมผสาน			/
3 มหาวิทยาลัยมีรูปแบบโครงสร้างองค์กรและการบริหารงานที่ยืดหยุ่น	/		/
4 มหาวิทยาลัยจัดรูปแบบองค์กรเอื้อต่อการส่งเสริมให้นักวิจัยมีวัฒนธรรม แบบร่วมมือ	/		/
5 มหาวิทยาลัยมีการจัดรูปองค์กรเชิงรุกมุ่งหาแหล่งทุนจากหน่วยงาน ภายนอก	/		/
6 มหาวิทยาลัยมีสายบังคับบัญชาที่สั้น		/	
7 มหาวิทยาลัยมีการจัดตั้งหน่วยงาน ศูนย์วิจัยสถาบันวิจัยเฉพาะทาง	/		/
8 มหาวิทยาลัยมีการจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศตามสาขาวิชาที่มีความ เข้มแข็ง	/		/
9 มหาวิทยาลัยมีโครงสร้างองค์กรแบบสายการบังคับบัญชาและที่ปรึกษา	/	/	/
10 มหาวิทยาลัยมีคณะกรรมการเฉพาะกิจในการดำเนินงานวิจัย	/		/
11 มหาวิทยาลัยมีการมอบอำนาจหน้าที่และบทบาทการบริหารงานวิจัยสู่ ระดับคณะ และ สถาบันหรือศูนย์วิจัย	/		/
12 มหาวิทยาลัยจัดองค์กร โดยเน้นความคล่องตัวและปรับเปลี่ยนตาม สถานการณ์	/		/
13 มหาวิทยาลัยมอบอำนาจให้กับสถาบันวิจัยในการติดตามประเมินผล และให้ทุนให้โทษแก่นักวิจัย	/	/	/
14 มีการสร้างวัฒนธรรมการวิจัยให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทั้งภายใน มหาวิทยาลัยและระหว่างมหาวิทยาลัย	/		/
15 กำหนดบทบาท ภารกิจ เป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน	/		/
16 ใช้นโยบายยืดหยุ่นในการบริหารงานวิจัย	/		/
17 ปรับเปลี่ยนรูปแบบองค์กรการวิจัยตามสภาพปัญหาและสถานการณ์ทั้ง ภายในและภายนอกองค์กร	/		/

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาบริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษาเอกสาร	การศึกษาบริบท	การศึกษาพหุกรณี
18 ส่งเสริมให้ทำวิจัยในนามมหาวิทยาลัย โดยเปลี่ยนจากผู้รับผิดชอบงานวิจัยส่วนบุคคลมาเป็นการรับผิดชอบงานวิจัยในระดับมหาวิทยาลัยร่วมกัน		/	/
19 มีนโยบายประสานให้นักวิจัยมีการร่วมมือทางการวิจัยกับหน่วยงานภายนอกให้มากขึ้น	/		/
20 จัดองค์กรการวิจัยเป็นองค์กรที่ไม่มีรูปแบบ	/		
21 จัดองค์กรการวิจัยตามนโยบายแต่ละหน่วยงานว่าต้องการให้วิจัยหน่วยงานตอบสนองในด้านใด	/		
22 การบริหารจัดการภายในองค์กรวิจัยไม่ต้องมีรูปแบบหรือโครงสร้างที่แน่นอน	/		
23 จัดให้มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่บริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย	/		/
24 มีคณะกรรมการควบคุม กำกับและประเมินผลงานวิจัยที่ให้ทุนให้โทษในทางปฏิบัติแก่นักวิจัย	/		/
25 จัดรูปองค์กรการบริหารงานวิจัยในลักษณะผสมผสานรูปแบบนวัตกรรมกับรูปเครือข่ายเข้าด้วยกัน			/
26 มีการส่งเสริมให้นักวิจัยมีวัฒนธรรมการวิจัยในองค์กรที่มีทิศทางไปในแนวเดียวกัน	/		/
27 มีการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในมหาวิทยาลัยและระหว่างมหาวิทยาลัย	/		/
28 มีหน่วยงานเฉพาะที่รับผิดชอบในการเผยแพร่ข้อมูลด้านการวิจัย	/		/
29 มีคณะกรรมการเสนอแนะการปรับเปลี่ยนทิศทางและแนวทางการวิจัย	/		/
30 มีการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัยเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในเทคนิคเฉพาะต่างๆตามสาขาวิชา	/		/
31 แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติการกิจการวิจัย โดยรวบรวมผู้เชี่ยวชาญในการระดมความคิด และรวบรวมนักวิจัยจากหลายสาขาวิชาเพื่อปฏิบัติการกิจการวิจัยในระยะสั้น เพื่อมุ่งเป้าการวิจัยเพื่อสู่ความเป็นเลิศ			/

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษابริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษาเอกสาร	การศึกษาบริบท	การศึกษาพหุกรณี
ด้านการจัดองค์กรการวิจัย (ต่อ)			
32 มีการจัดทำแผนเร่งรัดพัฒนาและค้นหาศักยภาพเด่นของสาขาวิชา โดยกำหนดให้สาขาวิชาเป็นผู้กำหนดความต้องการ กำหนดแผนการพัฒนาสาขาวิชาที่มีเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว			/
33 มีการกำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานที่ประกอบด้วยแผนพัฒนาวิชาการ แผนพัฒนาการวิจัยและแผนพัฒนาบุคลากรการวิจัย			/
34 มีการผลักดันให้ตั้งศูนย์วิจัยระดับคณะและวิทยาลัยเพื่อรวมกลุ่มนักวิจัยที่แสดงถึงความเข้มแข็งทางวิจัยและความเป็นเลิศทางวิชาการและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง	/		/
35 ให้มีการปรับโครงสร้างระบบวิจัยให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง	/		/
36 สร้างบรรยากาศในการทำวิจัยเพื่อสร้างความตื่นตัวด้านการวิจัย			/
37 พัฒนาสาขาวิชา หรือคณะ วิทยาลัยเป็น center of excellence	/		/

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาบริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษาเอกสาร	การศึกษาบริบท	การศึกษาพหุกรณี
ด้านการบริหารบุคลากรการวิจัย			
1 มีแผนพัฒนาศักยภาพทางการวิจัยแก่อาจารย์และนักวิจัยอย่างต่อเนื่อง	/		/
2 มีการส่งเสริมนักวิจัยรุ่นใหม่ให้เริ่มทำวิจัย	/	/	/
3 มีระบบพี่เลี้ยง(Mentoring) ที่มีประสบการณ์ให้แก่ักวิจัยรุ่นใหม่	/		/
4 มีการอบรมให้ความรู้ด้านการวิจัยให้แก่ักวิจัยอย่างสม่ำเสมอ		/	/
5 มีการส่งเสริมให้นักวิจัยมีวัฒนธรรมการวิจัยที่มีทิศทางไปในแนวเดียวกัน			/
6 มีการควบคุม ติดตามและประเมินผลงานการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ	/		/
7 มีระบบการให้ทุนให้โทษในการปฏิบัติแก่นักวิจัยที่ได้รับทุน	/		/
8 ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ ได้เข้าร่วมโครงการวิจัยกับหัวหน้าโครงการ ที่มีความสามารถสูง			/
9 ส่งเสริมให้นักวิจัยเข้าร่วมเวทีสัมมนาวิชาการหรือเข้าร่วมเป็นเครือข่ายการวิจัยกับหน่วยงานภายในหรือภายนอกประเทศ	/	/	/
10 เพิ่มแรงจูงใจในการวิจัยโดยกำหนดให้การวิจัยเป็นภาระงานของอาจารย์	/	/	/
11 มีระบบและกลไกสนับสนุนให้นักวิจัยทำงานวิจัยเป็นทีม	/	/	/
12 มหาวิทยาลัยจัด โครงการพัฒนาศักยภาพทางวิจัยแก่อาจารย์	/	/	/
13 มหาวิทยาลัยจัดฝึกอบรมระเบียบวิธีวิจัยให้กับอาจารย์อย่างสม่ำเสมอ	/	/	/
14 มีคณะกรรมการประสานงานด้านการวิจัยระหว่างสถาบันและหน่วยงานภายนอก			/
15 ผู้อำนวยการระดับสถาบันวิจัยได้มาโดยการเลือกตั้ง			/
16 มีการแต่งตั้งผู้บริหารงานวิจัยทั้งในระดับมหาวิทยาลัย สถาบันและคณะ			/
17 มีการแบ่งหน้าที่ภาระงานอย่างชัดเจน			/
18 มีผลตอบแทนด้านการวิจัยตามภาระงาน	/		/
19 มีแผนพัฒนานักวิจัยแบบครบวงจร ทั้งนักวิจัยรุ่นใหม่ นักวิจัยรุ่นใหม่นักวิจัยรุ่นกลาง และนักวิจัยอาวุโส	/		/

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาบริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษาเอกสาร	การศึกษาบริบท	การศึกษาพหุกรณี
ด้านการบริหารบุคลากรการวิจัย (ต่อ)			
20 สร้างวัฒนธรรมชื่นชมผลงานระหว่างอาจารย์หรือนักวิจัยให้เกิดขึ้นทั่วทั้งมหาวิทยาลัย	/		/
21 เน้นการเลือกหัวหน้าโครงการวิจัยที่มีความชำนาญการในเรื่องนั้น			/
22 เน้นความสมัครใจต่อการทำวิจัยของอาจารย์หรือนักวิจัย			/
23 เน้นการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่สำหรับบัณฑิตศึกษา	/		/
24 พัฒนาศักยภาพการวิจัยให้มีความสามารถและทักษะการวิจัยเพิ่มขึ้น	/		/
25 ส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์หรือนักวิจัย โดยจัดทำแผนพัฒนาอาจารย์หรือนักวิจัยอย่างครบวงจร ตั้งแต่แก่นักวิจัยรุ่นใหม่และ นักวิจัยรุ่นกลาง	/		/
26 มีแผนการพัฒนานักวิจัยแต่ละกลุ่มสาขาที่แตกต่างกัน			/
27 ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ได้ริเริ่มทำวิจัยโดยมหาวิทยาลัยสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ		/	/
28 จัดให้มีระบบที่เลี้ยงแก่นักวิจัยรุ่นใหม่	/		/
29 ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ได้เข้าร่วมโครงการวิจัยกับหัวหน้าโครงการที่มีความสามารถสูง			/
30 จัดอบรมแก่นักวิจัยรุ่นใหม่ให้มีความรู้ด้านวิจัยทั่วไป สติติ การเลือกหัวข้อวิจัย การเขียนเค้าโครงการวิจัย		/	/
31 ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นกลางทำการวิจัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ	/		/
32 ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นกลางร่วมเวทีสัมมนาวิชาการหรือเข้าร่วมเครือข่ายนักวิจัยกับสถาบันภายนอกทั้งในและต่างประเทศมากขึ้น	/		/
33 จัดอบรมให้นักวิจัยรุ่นกลางด้านการเขียนเค้าโครงและการขอ งบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก			/
34 บ่มเพาะนักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อป้อนสู่วงการวิจัยอย่างต่อเนื่องและกลายเป็นวัฒนธรรมหนึ่งของมหาวิทยาลัย			/
35 เลือกนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญการวิจัยแต่ละเรื่องมาเป็นหัวหน้าทีมวิจัย	/		/
36 ส่งเสริมและสนับสนุนให้หัวหน้าทีมวิจัยและนักวิจัยมาจากต่างสาขา	/		/
37 มหาวิทยาลัยมีการเพิ่มแรงจูงใจในการทำวิจัย	/	/	/

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษา เอกสาร	การศึกษา บริบท	การศึกษา พหุกรณี
ด้านการบริหารบุคลากรการวิจัย (ต่อ)			
38 กำหนดงานวิจัยเป็นภาระงานสูงเท่ากับงานสอน	/		/
39 ลดภาระงานสอนให้อาจารย์ทำงานวิจัยมากยิ่งขึ้น			/
40 แยกภาระงานสอนและงานวิจัย			/
41 จัดให้มีเวลาเพื่อดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่องเป็นช่วงระยะเวลา เฉพาะเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยและถือว่าเวลาที่ใช้เพื่อการวิจัยเป็น ภาระงานในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย (Workload)	/		/
42 ให้ทุนอาจารย์ใหม่ทำวิจัยเพื่อต้องการพัฒนาฝีมือผู้การเป็นนักวิจัย ระดับสูง โดยให้ทำงานร่วมกับนักวิจัยอาวุโส	/	/	/
43 จัดระบบค่าตอบแทนนักวิจัยให้สูงขึ้น	/		/
44 สนับสนุนให้มีระบบการบริหารจัดการบุคลากรการวิจัยในลักษณะ กำหนดภาระงานร่วมระหว่างหน่วยงาน เพื่อเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อน ทิศทางการวิจัย บูรณาการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะปฏิบัติตลอดจน ปัจจัยสนับสนุนต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ			/
45 จัดระบบให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย			/
46 สร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการชื่นชมผลงานระหว่างนักวิจัย			/
47 จัดทำฐานข้อมูลนักวิจัยของมหาวิทยาลัย ฐานข้อมูลผลงานวิจัย	/		/
48 พัฒนาศักยภาพของผู้ช่วยวิจัยให้มีความสามารถทางการวิจัย			/
49 พัฒนาจรรยาบรรณนักวิจัย	/	/	/
50 ประสานงานระหว่างผู้ทำงานวิจัยในสาขาเดียวกัน เพื่อได้แลกเปลี่ยน ความรู้และวิธีการวิจัย			/
51 กำหนดเกณฑ์การสรรหาและคัดเลือก การจ้าง การต่อสัญญาจ้าง เพื่อคัดเลือกคนเก่งเข้ามาเป็นอาจารย์ในระดับสาขาวิชา	/		/
52 จัดระบบการบริหารภาระงานของบุคลากรการสอน	/		

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาบริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษา เอกสาร	การศึกษา บริบท	การศึกษา พหุกรณี
ด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย			
1 มีนโยบายและแผนการใช้ทรัพยากรการวิจัยอย่างเป็นระบบ			/
2 มีการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่นักวิจัยในระบบการค้นคว้า ข้อมูล	/	/	/
3 มีการจัดระบบสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์แก่นักวิจัย	/	/	/
4 มีระบบบริหารฐานข้อมูลนักวิจัย งบประมาณการวิจัย	/		/
5 มีการบริหารทรัพยากรการวิจัยโดยใช้ระบบคุณธรรม	/	/	/
6 มีการจัดสรรงบประมาณแก่โครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายของ มหาวิทยาลัย	/		/
7 ส่งเสริมความคล่องตัวในด้านการเบิกจ่ายงบประมาณการวิจัย			/
8 มีการบริหารการใช้จ่ายเงินและทำรายงานการเงินในการทำวิจัย			/
9 มีระบบฐานข้อมูลที่ดีและพร้อมที่จะนำมาใช้ในงานวิจัยได้			/
10 มีกองทุนสนับสนุนการวิจัย	/	/	/
11 มีการหาแหล่งเงินทุนสนับสนุนทั้งงบประมาณแผ่นดินและเงินรายได้ ของมหาวิทยาลัย	/	/	/
12 มหาวิทยาลัยมีการจัดหาแหล่งทุนภายนอกสถาบันทั้งภาครัฐและเอกชน	/	/	/
13 มหาวิทยาลัยมีการเอื้ออำนวยความสะดวก สะดวก รวดเร็วในการ อนุมัติและเบิกจ่าย งบประมาณการวิจัย	/		/
14 มหาวิทยาลัยมีการส่งเสริมการเบิกจ่ายงบประมาณวิจัยในรูปแบบ เหมาจ่ายมากขึ้น	/		/
15 จัดสรรทุนแก่โครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบาย ทิศทางและ แนวทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย			/
16 จัดสรรทุนให้เหมาะสมกับคุณภาพของงานวิจัยทำให้เกิดการสร้าง ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ	/		/
17 ทุนวิจัยต้องมีค่าตอบแทนแก่นักวิจัย และผู้ช่วยวิจัยเพื่อเป็นสิ่งจูงใจ และสร้างอาชีพนักอาชีพ			/
18 จัดสรรทุนโดยใช้ระบบคุณธรรม	/	/	/

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษาเอกสาร	การศึกษาริบท	การศึกษาพหุกรณี
ด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย (ต่อ)			
19 พิจารณาจัดสรรทุนวิจัยต่อเนื่องให้กับงานวิจัยที่มีความต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปแก้ปัญหาสังคมในภาพรวมได้			/
20 จัดให้มีคณะกรรมการ กองทุนวิจัยพิจารณาจัดสรรเงินเพื่อดำเนินโครงการวิจัยของมหาวิทยาลัยในแต่ละปีตามทิศทางหรือแนวทางการวิจัยที่กำหนดและสอดคล้องกับนโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัย	/	/	/
21 จัดสรรทุนวิจัยเพิ่มเติมสำหรับนักวิจัยที่สามารถพัฒนากลุ่มวิจัย หน่วยวิจัยหรือจัดตั้งศูนย์วิจัยเฉพาะทาง			/
22 สนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการวิจัย (research Infrastructure)	/		
23 กำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุกในการเพิ่มทุนสนับสนุนวิจัย	/		/
24 ลดขั้นตอนเอกสาร การเบิกจ่ายเงินวิจัย การใช้จ่ายเงินวิจัย การทำรายงานการเงินในการทำวิจัย	/		
25 มีระบบและกลไกการพิจารณาจัดสรรทุนวิจัย โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพ	/	/	/
25 มีระบบติดตามตรวจสอบและประเมินผลการใช้จ่ายเงินทุนวิจัยให้มีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ	/		/
26 มีการจัดสรรเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยเพื่อสนับสนุนการดำเนินการวิจัยเร่งด่วนหรือเป็นงานวิจัยมุ่งเป้าของมหาวิทยาลัย	/	/	/
27 กำหนดหลักเกณฑ์และระบบในการใช้จ่ายเงินทุนวิจัย โดยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินทุนวิจัยทั้งในระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะและวิทยาลัย			/
28 การบริหารเงินในโครงการวิจัย ควรมอบอำนาจการเบิกจ่ายลงไปถึงระดับหน่วยปฏิบัติให้มากที่สุด	/		
29 กำหนดกลไกการสนับสนุนทุนวิจัยตาม Performance based Research Funding	/		/
30 แสวงหาแหล่งทุนโดยมีการระดมทุนวิจัย เงินทุนวิจัยที่เป็น Matching fund กับแหล่งทุนภายนอกมหาวิทยาลัย	/		/

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษารีวิวและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษา เอกสาร	การศึกษา บริบท	การศึกษา พหุกรณี
ด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย (ต่อ)			
31 สร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบันอุดมศึกษาอื่นเพื่อพัฒนาศักยภาพทางทรัพยากรห้องสมุด ระบบสารสนเทศและเครือข่าย	/	/	/
32 ประสานกับแหล่งทุนภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อขอสนับสนุนทรัพยากรการวิจัยทั้งที่เป็นเงินทุนวิจัย สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ คนและเวลาการทำวิจัย	/		/
33 เสริมสร้างกลไกการประสานงานกับภาคเอกชน ภาคการให้บริการอย่างกว้างขวางและหลากหลายเพื่อเพิ่มโอกาสในการแสวงหาแหล่งทุนโดยเสนอโครงการวิจัยที่มี Impact ต่อผู้ใช้ผลงานวิจัย	/		/
34 เพิ่มคุณภาพของผลิตภาพการวิจัยเพื่อให้ตอบสนองและแก้ปัญหาได้ตรงตามความต้องการของแหล่งทุนวิจัย	/		
35 จัดหาแหล่งเงินทุนที่สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกิจในเชิงประยุกต์ โดยใช้การศึกษาวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์	/		/

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาบริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษาเอกสาร	การศึกษาบริบท	การศึกษาพหุกรณี
ด้านการบริหารคุณภาพงานวิจัย			
1 มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพงานวิจัยเป็นไปในแนวทางเดียวกัน			/
2 มีการบริหารคุณภาพตั้งแต่กระบวนการก่อนการทำวิจัยจนกระทั่งถึงการประเมินผลงานวิจัย	/		/
3 มีการประเมินผลงานวิจัยหลังจากนำผลไปใช้ประโยชน์			/
4 กำหนดเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพงานวิจัยที่ชัดเจน	/		/
5 มีการเน้นคุณภาพของงานวิจัยเป็นหัวใจสำคัญ	/	/	/
6 มีระบบและกลไกในการควบคุม ติดตามและประเมินผลงานการวิจัยทุกขั้นตอน			/
7 มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งภายในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ	/	/	/
8 มีคณะทำงานที่ทำหน้าที่จัดการหรือดูแลผลงานให้มีคุณภาพ เพื่อจดสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์หรือสิทธิประโยชน์จากผลงานวิจัย	/		/
9 มีการกำหนดเป้าหมายให้เกิดผลลัพธ์เป็นทรัพย์สินทางปัญญา			/
10 มีนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในความรู้ดูแลช่วยงานวิจัย	/		/
11 มีคณะกรรมการวิชาการ พิจารณาผลงานวิจัย			/
12 ประชาสัมพันธ์ให้อาจารย์ได้ทราบกฎ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย	/		/
13 ให้ผลตอบแทนการทำวิจัยตามคุณภาพงานวิจัย	/		/
14 ให้งานวิจัยหรือประกาศเกียรติคุณแก่ผู้มีผลงานวิจัยดีเด่น	/		/
15 มีระเบียบ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำวิจัยที่ชัดเจน	/		/
16 มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีคุณภาพให้แก่สาธารณชนได้รับทราบ	/	/	/
17 จัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จของการทำวิจัย			/
18 ใช้ KPI ในการกำหนดคุณภาพงานวิจัย			/
19 มีหน่วยงานดูแลและบริหารทรัพย์สินทางปัญญาของมหาวิทยาลัย	/		/
20 มีการประเมินผลงานวิจัยภายหลังที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ในระยะหนึ่ง โดยเฉพาะประโยชน์เชิงพาณิชย์			/

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาบริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษาเอกสาร	การศึกษาบริบท	การศึกษาพหุกรณี
ด้านการบริหารคุณภาพงานวิจัย (ต่อ)			
21 สนับสนุนให้นักวิจัยทำวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างต่อเนื่อง			/
22 ไม่ควรทำวิจัยหลากหลายโครงการในเวลาเดียวกัน	/		/
23 กำหนดมาตรฐานคุณภาพงานวิจัยในแนวทางเดียวกัน			/
24 บริหารคุณภาพงานวิจัยตั้งแต่เสนอโครงการวิจัยจนกระทั่งการประเมินผลงานวิจัย	/		/
25 ประเมินผลงานวิจัยภายหลังจากที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ได้ในระยะหนึ่ง	/		/
26 มีการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพงานวิจัยที่ชัดเจน			/
27 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สังคมภายนอกทั้งในระดับชาติและนานาชาติ	/	/	/
28 ส่งเสริมผู้มีความสามารถด้านการเขียนและการนำเสนอผลงานวิจัยภายในสถาบันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง			/
29 จัดการประกวดผลงานวิจัย พร้อมจัดรางวัลสำหรับผู้ทำวิจัยดีเด่น			/
30 ส่งเสริมและสนับสนุนให้จัดพิมพ์ผลงานวิจัยลงในวารสารของมหาวิทยาลัย	/	/	/
31 จัดให้มีหน่วยงานหรือคณะทำงานที่ทำหน้าที่จัดการและดูแลผลงานวิจัยหรือทรัพย์สินทางปัญญา ที่เกี่ยวกับการจดสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์และสิทธิประโยชน์จากผลงานวิจัย			/
32 มุ่งเน้นการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์			/
33 ประเมินและติดตามผลการดำเนินการวิจัยทุก 6 เดือนและมีการรายงานผลการดำเนินการด้านการวิจัยต่อสภามหาวิทยาลัยทุกปี	/		/
34 พัฒนาระบบการสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยและการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการวิจัยเช่น การจัดทำวารสารวิชาการ การประชุมทางวิชาการในระดับชุมชน ท้องถิ่น ประเทศและนานาชาติ			/
35 กำหนดกลไกการประเมินและคัดสรรงานวิจัยที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อสังคม	/		/
36 ส่งเสริมและสนับสนุนการสังเคราะห์งานวิจัย			

ตารางที่ 7 การสังเคราะห์ข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาริบทและจากการศึกษาพหุกรณี
เพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย (ต่อ)

ข้อค้นพบที่สำคัญเพื่อการพัฒนาเป็นร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย	แหล่งข้อมูล		
	การศึกษาเอกสาร	การศึกษาริบท	การศึกษาพหุกรณี
ด้านการบริหารคุณภาพงานวิจัย (ต่อ)			
37 กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชน รวมถึงการขยายผลเชิงพาณิชย์			/
38 ตรวจสอบ วิเคราะห์ ติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยที่เสนอขอรับทุน			/
39 สร้างระบบประกันคุณภาพงานวิจัยหรือนักวิจัยรวมทั้งด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณนักวิจัย	/		/
40 จัดให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากงานวิจัย เพื่อการสังเคราะห์ และกำหนดทิศทางการวิจัยใหม่ๆ	/		/
41 มีระบบประเมินโครงการวิจัยและมีกลไกการติดตามและประเมินผล การวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิจัย	/		/
42 มีคณะกรรมการประเมินข้อเสนองานวิจัย และตรวจสอบรายละเอียด โดยเฉพาะให้มีความเชื่อมั่นว่างานวิจัยที่เสนอจะสามารถตีพิมพ์ในวารสารวิชาการตามมาตรฐานที่กำหนดได้	/		/
43 เปิดเวทีนำเสนอผลงานทางวิชาการในระดับชาติและระดับนานาชาติ ทุกปี			/
44 มุ่งเน้นการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในระดับชาติและระดับนานาชาติ	/	/	/
45 สร้างเครือข่ายระบบฐานข้อมูลเชิงรุกเพื่อนำเสนอข้อมูลและเผยแพร่ ผลงานวิจัยสู่สาธารณชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ	/		/

4.2 ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและการสัมมนาในครั้งนี้ ให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ ได้รับทราบ และนำเสนอข้อค้นพบที่สำคัญจากการศึกษาเอกสาร การศึกษาริบทและจากการศึกษาพหุกรณี พร้อมแจกเอกสารข้อค้นพบให้ผู้เข้าร่วมสัมมนาได้ศึกษา วิเคราะห์ วิพากษ์ แล้วร่วมกันสรุปเพื่อจัดทำร่าง ข้อเสนอเชิงนโยบาย ดังรายละเอียดต่อไปนี้

4.2.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

มุ่งมั่นที่จะส่งเสริม สนับสนุนการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายภายใต้ระบบบริหารจัดการคุณภาพการวิจัย นำมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศ ก่อเกิดภูมิปัญญา พัฒนาท้องถิ่นและสังคมอย่างยั่งยืน

4.2.2 พันธกิจ (Mission)

- 1 กำหนดนโยบาย แนวทางและทิศทางการวิจัย ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัย กรอบแผนพัฒนาอุดมศึกษา นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ
- 2 วิเคราะห์และกำหนดโครงสร้างองค์กรการวิจัย
- 3 สร้างเสริมและเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรการวิจัย
- 4 สนับสนุนและพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย
- 5 พัฒนาระบบบริหารและจัดการคุณภาพงานวิจัย
- 6 จัดการความรู้และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้สู่สาธารณชน

4.2.3 วัตถุประสงค์ (Objective)

- 1 เพื่อกำหนดนโยบาย แนวทางและทิศทางการวิจัย ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัย กรอบแผนพัฒนาอุดมศึกษา นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ
- 2 เพื่อวิเคราะห์และกำหนดโครงสร้างองค์กรการวิจัย อันจะส่งผลให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการงานวิจัย
- 3 เพื่อเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถด้านการวิจัย โดยการส่งเสริมการสรรหา พัฒนา คุณลักษณะ ของนักวิจัย สมรรถภาพการวิจัย ทักษะ เจตคติของบุคลากรทางการวิจัยและรักษานักวิจัยที่มีคุณภาพสูง
- 4 สนับสนุนให้บุคลากรทำการวิจัยและสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสามารถตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนพัฒนาไปใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะหรือเชิงพาณิชย์
- 5 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณด้านการวิจัย โดยการแสวงหาแหล่งทุนการวิจัย ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้งานวิจัยของมหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการไปอย่างมีเอกภาพและต่อเนื่อง
- 6 เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานวิจัย โดยพัฒนามาตรฐานและความพร้อมด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ แหล่งค้นคว้าข้อมูล เทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลการวิจัย ตลอดจนการพัฒนาและบริหารจัดการสารสนเทศทางการวิจัย เพื่อการให้บริการงานวิจัยและบริการวิชาการที่สะดวก รวดเร็ว ทันสมัย ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย
- 7 เพื่อพัฒนาระบบบริหารและจัดการคุณภาพงานวิจัย โดยการกำกับ ติดตามตรวจสอบและประเมินผลการวิจัย
- 8 เพื่อจัดการความรู้ด้านการวิจัย ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้จากผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยสู่สาธารณชนด้วยสื่อทุกรูปแบบ รวมทั้งประสานการถ่ายทอดและขยายผลงานเพื่อใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง

4.2.4 ยุทธศาสตร์

เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านนโยบายและการวางแผนการวิจัย

เป้าประสงค์ที่ 1 พัฒนานโยบายและวางแผนการวิจัย เพื่อกำหนดแนวทางและทิศทางการวิจัย สร้างศักยภาพการแข่งขันด้านการวิจัยและพัฒนาสาขาวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์นี้ จึงดำเนินการ 3 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 : จัดทำนโยบายและแผนการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผลจึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

1 จัดให้มีคณะกรรมการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ แผนดำเนินงานบริหารงานวิจัย

2 สภามหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายระดับมหาวิทยาลัยให้มีความเข้มแข็งด้านการวิจัย

3 กำหนดนโยบาย ทิศทางและแนวทางการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบาย การวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและนโยบายการวิจัยของชาติ

4 กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจนในการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศ (LERT Model)

5 จัดทำแผนแม่บทการวิจัยในระดับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ควรจัดทำแผนวิจัยทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อพัฒนาระบบงานวิจัยที่มีเอกภาพ

6 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนต่อกรเปลี่ยนแปลงได้เท่าทันสถานการณ์ และมีการถ่ายทอดแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน

7 เชื่อมโยงเป้าหมาย ตัวชี้วัด เข้ากับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยและระดับคณะ วิทยาลัยจัดทำรายละเอียดตัวชี้วัดด้านการวิจัยให้สอดคล้องกับเป้าหมายวิสัยทัศน์ พันธกิจด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย

8 ศึกษาวิจัยองค์กรและประเด็นจำเป็นเร่งด่วนเพื่อทบทวนหรือพิจารณาศักยภาพของมหาวิทยาลัยว่ามีความเป็นเลิศหรือเชี่ยวชาญด้านใดประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย
กลไกสู่การปฏิบัติ

1 มหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำนโยบาย แผนกลยุทธ์ และแผนการดำเนินงานด้านการวิจัย

2 แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อวิเคราะห์นโยบายการวิจัยของชาติ นโยบายการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

3 ที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายด้านการวิจัยร่วมกัน

4 เชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมาร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการวิจัย

5 จัดประชุมเพื่อชี้แจงนโยบายการวิจัยเพื่อถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ

กลไกการประเมินผล

1 มีการจัดทำนโยบาย แผนกลยุทธ์ และแผนดำเนินงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ

2 มีคณะกรรมการ คณะทำงานหรือหน่วยงานดำเนินการวิจัยตามแผนที่กำหนด

3 มีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นคณะกรรมการจัดทำนโยบาย แผนกลยุทธ์และแผนการวิจัย

4 มีผลการปฏิบัติงานตามแผนการวิจัยที่กำหนด

5 มีการประเมินสัมฤทธิ์ผลและนำผลการประเมินไปพิจารณาปรับปรุงความเชื่อมโยงและบูรณาการระหว่างการวิจัยกับการกิจอื่นๆของมหาวิทยาลัย

กลยุทธ์ที่ 2: สร้างศักยภาพการแข่งขันด้านการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

1 สนับสนุนการทำวิจัยในทุกประเภททั้งด้านวิทยาศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์ โดยให้ความสำคัญและสนับสนุนการทำวิจัยพื้นฐาน (Basic research) กับการวิจัยประยุกต์ (Applied research) การวิจัยและพัฒนา (R&D research)

2 ส่งเสริมงานวิจัยเชิงพื้นที่ (Area-based Research) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและท้องถิ่น

3 ส่งเสริมการวิจัยที่เป็นความต้องการของประเทศในลักษณะมุ่งเป้าหมายตามที่มหาวิทยาลัยมีศักยภาพ

4 ส่งเสริมและดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยเน้นการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อชี้นำสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม วิถีชีวิตและภูมิปัญญาของสังคมไทย

5 ส่งเสริมการสร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่าเพื่อพัฒนาวิทยาการที่เหมาะสมต่อการพัฒนามหาวิทยาลัย

6 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในงานวิจัย

7 สร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น และสร้างระบบเครือข่ายการวิจัยกับหน่วยงานที่มี ความชำนาญทางการวิจัย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

8 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมทางด้านสังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

9 ส่งเสริมการวิจัยในลักษณะบูรณาการ เพื่อสร้างสมรรถนะในการแข่งขัน ตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและพัฒนาประเทศ

10 การวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริม อนุรักษ์ พัฒนาคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและเอกลักษณ์ของชาติ

11 ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ

12 การวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับข้าวหอมมะลิ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่น

กลไกสู่การปฏิบัติ

1 คณะ วิทยาลัยและสถาบันมีการจัดทำแนวทางและทิศทางการวิจัยที่ชัดเจน

2 ประสานงานกับภาครัฐอื่น ภาคเอกชนและภาคอุตสาหกรรมมาร่วมเป็นเครือข่าย การวิจัยกับมหาวิทยาลัย

3 จัดประชุมร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นเพื่อวางแผนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม

4 สร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่า เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรการวิจัย

กลไกการประเมินผล

1 มีการกำหนดแนวทางและทิศทางการวิจัยที่ชัดเจนปฏิบัติได้ และมีแผนงานรองรับ

2 มีการกำหนดความต้องการของมหาวิทยาลัย

3 มีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการวิจัยของคณะ วิทยาลัยและสถาบัน

4 มีระบบและกลไกที่กำหนดให้ภาครัฐอื่น ภาคเอกชนและภาคอุตสาหกรรม มาร่วมมือในการทำวิจัย

กลยุทธ์ที่ 3: พัฒนาสาขาวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

1 จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัยเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในเทคนิคเฉพาะต่างๆ ตามสาขาวิชา โดยมีนักวิจัยที่มีความสามารถพิเศษในเทคนิคเฉพาะทางรวมกลุ่มทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

2 แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติการกิจการวิจัย โดยรวบรวมผู้เชี่ยวชาญในการระดมความคิด และรวบรวมนักวิจัยจากหลายสาขาวิชาเพื่อปฏิบัติการกิจการวิจัยในระยะสั้น เพื่อมุ่งเป้าการวิจัยเพื่อสู่ความเป็นเลิศ

3 จัดทำแผนเร่งรัดพัฒนาและค้นหาศักยภาพเด่นของสาขาวิชา โดยกำหนดให้สาขาวิชาเป็นผู้กำหนดความต้องการ กำหนดแผนการพัฒนาสาขาวิชาที่มีเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว กำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานที่ประกอบด้วยแผนพัฒนาวิชาการ แผนพัฒนาการวิจัยและแผนพัฒนานุเคราะห์การวิจัย

4 จัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนงานวิจัยร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน

5 ผลักดันให้ตั้งศูนย์วิจัยระดับคณะและวิทยาลัยเพื่อรวมกลุ่มนักวิจัยแสดงความเข้มแข็งทางวิจัยและความเป็นเลิศทางวิชาการและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น ศูนย์วิจัยกฎหมาย ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการเรียน การสอน เพื่อรองรับการพัฒนาวิชาที่ผนวกการวิจัย การเรียนการสอนและการบริการวิชาการไว้ด้วยกัน

6 ให้มีการปรับโครงสร้างระบบวิจัยให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง โดยมีการจัดโครงสร้างความสัมพันธ์ ตลอดจนบทบาทหน้าที่หน่วยงานทั้งระดับนโยบาย ระดับบริหารจัดการวิจัยและระดับปฏิบัติให้สอดคล้องกันอย่างมีประสิทธิภาพ

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัย
- 2 แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติการกิจการวิจัยเพื่อมุ่งเป้าการวิจัยสู่ความเป็นเลิศ
- 3 จัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 4 ค้นหาศักยภาพเด่นของสาขาวิชา เพื่อจัดทำแผนการพัฒนาสาขาสู่ความเป็นเลิศ

กลไกการประเมินผล

- 1 มีการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัย และมีนักวิจัยที่มีความสามารถสูงรวมกลุ่มทำงานวิจัย
- 2 มีคณะทำงานปฏิบัติการกิจการวิจัย ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้ในชุมชนมีส่วนร่วมทุกหน่วยปฏิบัติการวิจัย
- 3 มีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัย
- 4 มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัย เพื่อพัฒนาและผลักดันสู่ความเป็นเลิศในสาขาวิชา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านการจัดองค์กรการวิจัย

เป้าประสงค์ที่ 2 ส่งเสริมการจัดองค์กรการวิจัยที่มีประสิทธิภาพและสร้างระบบบริหารองค์กรการวิจัยอย่างมีคุณภาพ

เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์นี้ จึงดำเนินการ 2 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมการจัดองค์กรการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 ปรับเปลี่ยนรูปแบบองค์กรการวิจัยตามสภาพปัญหาและสถานการณ์ทั้งหน่วยงาน สนับสนุนการวิจัยในระดับมหาวิทยาลัย คณะ และวิทยาลัย
- 2 จัดองค์กรการวิจัยเป็นองค์กรที่ไม่มีรูปแบบ
- 3 จัดองค์กรการวิจัยตามนโยบายแต่ละหน่วยงานว่าต้องการให้หน่วยงานวิจัย ตอบสนองในด้านใด
- 4 จัดให้มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่บริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย
- 5 จัดรูปองค์กรการบริหารงานวิจัยในลักษณะผสมผสานรูปแบบนวัตกรรมกับรูป เครื่องข่ายเข้าด้วยกัน
- 6 ให้มีหน่วยงานเฉพาะที่รับผิดชอบในการเผยแพร่ข้อมูลด้านการวิจัย และ ความก้าวหน้าทางวิชาการของมหาวิทยาลัยแก่หน่วยงานภายนอก
- 7 มีคณะกรรมการเสนอแนะการปรับเปลี่ยนทิศทางและแนวทางการวิจัยของ มหาวิทยาลัยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 สถาบันวิจัยและพัฒนา แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อวิเคราะห์บทบาท หน้าที่และภาระ งานด้านการวิจัย
- 2 จัดตั้งหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่บริหารงานวิจัย
- 3 จัดประชุมคณะทำงานเพื่อเสนอแนะปรับเปลี่ยน โครงสร้างการบริหารในองค์กร การวิจัย
- 4 ให้คณะ วิทยาลัยและสถาบันจัดโครงสร้างองค์กรการวิจัยภายในเพื่อบริหาร จัดการงานวิจัย

กลไกการประเมินผล

- 1 ผลการวิเคราะห์บทบาท หน้าที่และภาระงานด้านการวิจัยของคณะ วิทยาลัย และ สถาบัน
- 2 โครงการจัดตั้งองค์กรการวิจัยในระดับคณะ วิทยาลัยและสถาบัน
- 3 รายงานผลการดำเนินงานขององค์กรการวิจัย

กลยุทธ์ที่ 2: สร้างระบบบริหารองค์กรการวิจัยอย่างมีคุณภาพ

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการ ประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ ทิศทางการวิจัยที่ชัดเจน มีวิธีการสื่อสาร ที่ดีในการถ่ายทอดวิสัยทัศน์และขั้นตอนปฏิบัติงานกับบุคลากรการวิจัย
- 2 ผลักดันบุคลากรการวิจัยให้ทำงานบรรลุตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งมี การกระจายอำนาจให้บุคลากรในระดับต่างๆสามารถตัดสินใจอย่างเหมาะสม

- 3 กำกับดูแลการทำงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน
- 4 ทบทวน วิเคราะห์ ข้อมูลผลการดำเนินการจากทุกด้านขององค์กรการวิจัย และเปรียบเทียบการทำงานกับหน่วยงานอื่น
- 5 กำหนดวิธีปฏิบัติงาน เป้าหมายและมองเห็นถึงอุปสรรคต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้องค์กรมีการดำเนินการอย่างมีจริยธรรม
- 6 เก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยอย่างต่อเนื่องเพื่อใช้ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาการตัดสินใจในการปฏิบัติงานรวมทั้งการสร้างนวัตกรรม
- 7 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศพร้อมใช้งานและเข้าถึงได้ง่าย
- 8 พัฒนาระบบการรวบรวม และถ่ายทอดความรู้จากการวิจัยของบุคลากร แสวงหา และแลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ
- 9 ความร่วมมือทางการวิจัยระหว่างหน่วยงานในมหาวิทยาลัยและระหว่างมหาวิทยาลัย
- 10 ส่งเสริมให้นักวิจัยมีวัฒนธรรมการวิจัยในองค์กรที่มีทิศทางไปในแนวเดียวกัน

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารองค์กรการวิจัย
- 2 มีการกำหนดการประชุมเพื่อกำหนดบทบาท ภารกิจ เป้าหมายแนวทางการปฏิบัติ
- 3 จัดทำแผนรองรับสภาวะการต่างๆอย่างชัดเจน
- 4 มีการวิเคราะห์สถานการณ์ที่สามารถกระทบต่อการทำงานจากรอบด้านทุกมุมมอง

กลไกการประเมินผล

- 1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารองค์กรการวิจัย โดยผู้บริหารระดับสูงและตัวแทนที่รับผิดชอบพันธกิจด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยร่วมเป็นคณะกรรมการ
- 2 มีการวิเคราะห์บทบาท ภารกิจ เป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม
- 3 แผนการบริหารองค์กรการวิจัย
- 4 เอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน
- 5 แผนปฏิบัติการประจำปี
- 6 สรุปรายงานผลการดำเนินงานในรอบปี

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านการบริหารบุคลากรการวิจัย

เป้าประสงค์ที่ 3 สร้างระบบบริหารงานบุคลากรการวิจัยอย่างมีคุณภาพเพื่อส่งเสริมและพัฒนาค่านิยม

ทัศนคติ วัฒนธรรมการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัย

เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์นี้ จึงดำเนินการ 3 กลยุทธ์ ดังนี้

6.3.1 กลยุทธ์: การพัฒนาส่งเสริมค่านิยมและทัศนคติในการทำวิจัยของอาจารย์

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 กำหนดงานวิจัยเป็นภาระงานสูงเท่ากับงานสอนเพื่อให้เห็นความสำคัญของการวิจัย
- 2 กำหนดให้อาจารย์นำวิธีการวิจัยเข้าสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา
- 3 ส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์หรือนักวิจัย โดยจัดทำแผนพัฒนาอาจารย์หรือนักวิจัยอย่างครบวงจร ตั้งแต่แก่นักวิจัยรุ่นใหม่และ นักวิจัยรุ่นกลาง
- 4 มีแผนการพัฒนาแก่นักวิจัยแต่ละกลุ่มสาขาที่แตกต่างกัน
- 5 แยกภาระงานสอนและงานวิจัย ลดภาระงานสอนให้อาจารย์ทำงานวิจัยมากยิ่งขึ้น
- 6 จัดให้มีเวลาเพื่อดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่องเป็นช่วงระยะเวลาเฉพาะเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยและถือว่าเวลาที่ใช่เพื่อการวิจัยเป็นภาระงานในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย (Workload)
- 7 สร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการชื่นชมผลงานระหว่างนักวิจัย โดยแสดงออกถึงการยอมรับในความสำเร็จในงานวิจัย ทำให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นกำลังใจแก่อาจารย์ผู้ทำวิจัย และสร้างค่านิยมพื้นฐานของการยอมรับนักวิจัย
- 8 สร้างระบบการช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร มีการประสานงานระหว่างผู้ทำงานวิจัยในสาขาเดียวกัน เพื่อได้แลกเปลี่ยนความรู้ และวิธีการวิจัย ตลอดจนผลที่ได้จากการวิจัยและเพิ่มประสิทธิภาพการสร้างเครือข่ายการวิจัย และส่งเสริมสนับสนุนให้หัวหน้าทีมวิจัยและนักวิจัยมาจากต่างสาขาวิชา
- 9 สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมในการทำวิจัยเพื่อสร้างความตื่นตัวด้านการวิจัยพัฒนาสาขาวิชา หรือคณะ วิทยาลัยเป็น center of excellence
- 10 มีวิธีในการสร้างบรรยากาศการทำงาน และผลักดันบุคลากรให้ทำงานบรรลุตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งมีการกระจายอำนาจให้บุคลากรในระดับต่างๆ สามารถตัดสินใจอย่างเหมาะสม

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 กำหนดให้มีหลักสูตรทุกหลักสูตรมีรายวิชาวิจัยการศึกษาและอาจารย์นำวิธีการวิจัยเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา
- 2 สถาบันวิจัยและพัฒนา ร่วมกับกลุ่มบริหารงานบุคคล จัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของนักวิจัย
- 3 จัดประชุมชี้แจงนโยบาย ทิศทางการวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจและรับทราบค่านิยมร่วมกันทั้งมหาวิทยาลัย

4 จัดทำสัญญากับอาจารย์ตั้งแต่กระบวนการรับเข้าใหม่ โดยพิจารณาถึงความสามารถด้านการวิจัยและทัศนคติในการทำวิจัย

5 สร้างระบบจูงใจเพื่อส่งเสริมค่านิยมในการทำวิจัยของอาจารย์

กลไกการประเมินผล

- 1 หลักเกณฑ์การกำหนดภาระงานของอาจารย์
- 2 จำนวนหลักสูตรที่มีรายวิชาวิจัยการศึกษาหรือการวิจัยในแต่ละสาขาวิชา
- 3 เอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน
- 4 รายงานผลการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร
- 5 สัญญาการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์

กลยุทธ์ที่ 2 : พัฒนาอาจารย์นักวิจัยรุ่นใหม่

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

1 ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ได้ริเริ่มทำวิจัยโดยมหาวิทยาลัยสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการวิจัย

2 จัดให้มีระบบพี่เลี้ยงแก่นักวิจัยรุ่นใหม่

3 ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ได้เข้าร่วม โครงการวิจัยกับหัวหน้าโครงการวิจัยที่มีความสามารถสูง

4 จัดอบรมแก่นักวิจัยรุ่นใหม่ให้มีความรู้ด้านวิจัยทั่วไป สถิติ การเลือกหัวข้อวิจัย การเขียนเค้าโครง การวิจัย การของบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก หรือส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมความรู้จากหน่วยงานภายนอกมากยิ่งขึ้น

5 ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ทำการวิจัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

6 ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ร่วมเวทีสัมมนาวิชาการหรือเข้าร่วมเครือข่ายนักวิจัยกับสถาบันภายนอก ทั้งในและต่างประเทศมากขึ้น

7 บ่มเพาะนักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อป้อนสู่วงการวิจัยอย่างต่อเนื่องและกลายเป็นวัฒนธรรมหนึ่งของมหาวิทยาลัย

8 ให้อาจารย์ใหม่ทำวิจัยเพื่อต้องการพัฒนาฝีมือสู่การเป็นนักวิจัยระดับสูง โดยให้ทำงานร่วมกับนักวิจัยอาวุโส

9 จัดระบบให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย เลื่อนนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญการวิจัยแต่ละเรื่องมาเป็นหัวหน้าทีมวิจัย

กลไกสู่การปฏิบัติ

1 สถาบันวิจัยและพัฒนาจัดทำแผนพัฒนาอาจารย์ที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ใหม่ให้มีความรู้ด้านการวิจัย

2 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวิจัยแก่นักวิจัยรุ่นใหม่อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

- 3 มหาวิทยาลัยจัดพี่เลี้ยงให้กับนักวิจัยรุ่นใหม่
- 4 สนับสนุนให้อาจารย์ที่จบปริญญาเอกใหม่ ได้เสนอเค้าโครงเพื่อทำวิจัยและกำหนดให้ภายใน 2 ปีหลังจากสำเร็จการศึกษา ต้องเสนอผลงานเพื่อขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ
- 5 จัดทำฐานข้อมูลนักวิจัยรุ่นใหม่
- 6 เชิญชวนให้นักวิจัยรุ่นใหม่เข้าร่วมเวทีสัมมนาทางวิชาการ

กลไกการประเมินผล

- 1 แผนพัฒนาบุคลากร
- 2 รายงานผลการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร
- 3 จำนวนครั้งที่อาจารย์หรือนักวิจัยเข้าร่วมเวทีสัมมนาทางวิชาการ
- 4 ฐานข้อมูลบุคลากร
- 5 จำนวนครั้งที่เข้ารับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

กลยุทธ์ที่ 3: สร้างระบบการบริหารงานบุคลากรวิจัยอย่างมีคุณภาพ

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 สนับสนุนให้มีระบบการบริหารจัดการบุคลากรการวิจัยในลักษณะกำหนดภาระงานร่วมระหว่างหน่วยงาน เพื่อเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนทิศทางการวิจัย บูรณาการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะปฏิบัติตลอดจนปัจจัยสนับสนุนต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2 กำหนดเกณฑ์การสรรหาและคัดเลือก การจ้าง การต่อสัญญาจ้างเพื่อคัดเลือกคนเก่งเข้ามาเป็นอาจารย์ในระดับสาขาวิชา
- 3 สร้างและส่งเสริมนักวิจัยที่มีคุณภาพให้เพิ่มมากขึ้น และให้การอุดหนุนทุนการวิจัยเพื่อให้ผลิต ผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- 4 ส่งเสริมให้นักวิจัยปฏิบัติงานวิจัยตามจรรยาบรรณนักวิจัย มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ
- 5 เพิ่มแรงจูงใจในการทำวิจัย โดยจัดระบบค่าตอบแทนนักวิจัยให้สูงขึ้น
- 6 จัดทำฐานข้อมูลนักวิจัยของมหาวิทยาลัย ฐานข้อมูลผลงานวิจัย เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่องค์ความรู้ด้านการวิจัยสู่สาธารณชน

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 มหาวิทยาลัยประกาศเกณฑ์ภาระงานของอาจารย์
- 2 จัดทำหลักเกณฑ์การสรรหา การคัดเลือก การจ้าง การต่อสัญญาสำหรับอาจารย์และนักวิจัย
- 3 ประกาศจรรยาบรรณนักวิจัยให้ทราบโดยทั่วกัน
- 4 จัดทำหลักเกณฑ์ค่าตอบแทนนักวิจัย

5 จัดให้มีระบบที่ปรึกษานักวิจัย

กลไกการประเมินผล

- 1 หลักเกณฑ์กำหนดภาระงานของอาจารย์
- 2 จำนวนประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับที่ผ่านการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย
- 3 ประสิทธิภาพของฐานข้อมูลนักวิจัย
- 4 ประกาศรณียบรรณนักวิจัย
- 5 รายงานประจำปี

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย

เป้าประสงค์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรการวิจัย เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการจัดสรรทุนวิจัย การใช้จ่ายเงินทุนวิจัย การระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการวิจัย และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งค้นคว้าข้อมูลให้ทันสมัย พร้อมใช้

เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์นี้ จึงดำเนินการ 4 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 : พัฒนาระบบการจัดสรรทุนวิจัย

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 จัดสรรทุนแก่โครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบาย ทิศทางและแนวทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย
- 2 จัดสรรทุนให้เหมาะสมกับคุณภาพของงานวิจัย ทำให้เกิดการสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ ทุนวิจัยต้องมีค่าตอบแทนนักวิจัย และผู้ช่วยวิจัยเพื่อเป็นสิ่งจูงใจและสร้างอาชีพนักวิจัย
- 3 จัดสรรทุนโดยใช้ระบบคุณธรรม คือจัดสรรทุนให้ตามคุณภาพและความสำคัญด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยและต้องจัดสรรทุนให้เพียงพอกับกระบวนการหรือขั้นตอนการวิจัยเพื่อจะได้ผลงานที่มีคุณภาพ
- 4 พิจารณาจัดสรรทุนวิจัยต่อเนื่องให้กับงานวิจัยที่มีความต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปแก้ปัญหาสังคมในภาพรวมได้
- 5 จัดให้มีคณะกรรมการ กองทุนวิจัยพิจารณาจัดสรรเงินเพื่อดำเนินโครงการวิจัยของมหาวิทยาลัยใน แต่ละปีตามทิศทางหรือแนวทางการวิจัยที่กำหนดและสอดคล้องกับนโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัย
- 6 จัดสรรทุนวิจัยเพิ่มเติมสำหรับนักวิจัยที่สามารถพัฒนากลุ่มวิจัย หน่วยวิจัย หรือจัดตั้งศูนย์วิจัย เฉพาะทาง ซึ่งในแต่ละคณะอาจมีศูนย์วิจัยมากกว่า 1 ศูนย์ โดยแต่ละศูนย์สามารถของบประมาณได้ทั้งงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ โดยมหาวิทยาลัยจะกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผลงานของศูนย์วิจัยทุกปี

7 ติดตามตรวจสอบและประเมินผลระบบการจัดสรรทุนด้านการวิจัยให้มีประสิทธิภาพสม่ำเสมอ

8 จัดสรรทุนให้อาจารย์หรือนักวิจัยได้เข้าอบรม สัมมนา ศึกษาผลงานหรือร่วมประชุมงานวิชาการ รวมถึงการอบรมหลักสูตรระยะสั้นทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ ทักษะด้าน การวิจัย

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 จัดทำประกาศหลักเกณฑ์การสนับสนุนและส่งเสริมทุนวิจัย
- 2 จัดทำประกาศหลักเกณฑ์การบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนการวิจัย
- 3 จัดทำประกาศวิธีปฏิบัติในการใช้จ่ายเงินอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัย
- 4 จัดตั้งกองทุนสนับสนุนการวิจัย

กลไกการประเมินผล

- 1 จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยต่อจำนวนอาจารย์ประจำ
- 2 หลักเกณฑ์การจัดสรรทุนวิจัย
- 3 จำนวนครั้งของการประชุมจัดสรรทุนวิจัยในรอบปี
- 4 รายงานผลการจัดสรรทุนวิจัย

กลยุทธ์ที่ 2: ส่งเสริมความคล่องตัวในด้านการใช้จ่ายเงินทุนวิจัยเพื่อการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 ลดขั้นตอนเอกสาร การเบิกจ่ายเงินวิจัย การใช้จ่ายเงินวิจัย การทำรายงานการเงินในการทำวิจัย
- 2 มีระบบและกลไกการพิจารณาจัดสรรทุนวิจัย โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพ
- 3 มีระบบติดตามตรวจสอบและประเมินผลการใช้เงินทุนวิจัยให้มีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ
- 4 มีการจัดสรรเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยเพื่อสนับสนุนการดำเนินการวิจัยเร่งด่วนหรือเป็นงานวิจัย มุ่งเป้าของมหาวิทยาลัย
- 5 กำหนดหลักเกณฑ์และระบบในการใช้จ่ายเงินทุนวิจัย โดยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินทุนวิจัยทั้งในระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะและวิทยาลัย
- 6 การบริหารเงินในโครงการวิจัย ควรมอบอำนาจการเบิกจ่ายลงไปถึงระดับหน่วยปฏิบัติให้มากที่สุด เพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 จัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาการใช้จ่ายเงินทุนวิจัย
- 2 ประสานให้เกิดความร่วมมือในการเบิกจ่ายเงินทุนวิจัย
- 3 จัดทำหลักเกณฑ์และระบบการใช้จ่ายเงินทุนวิจัย
- 4 มอบอำนาจการใช้จ่ายเงินวิจัยลงให้แก่คณะคิหรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

กลไกการประเมินผล

- 1 มีการจัดทำประกาศหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินทุนวิจัย
- 2 รายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนวิจัย
- 3 รายงานประจำปี
- 4 คู่มือการใช้จ่ายเงินทุนวิจัย
- 5 รายงานผลการลรอบการปฏิบัติราชการประจำปี
- 6 ร้อยละของการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนวิจัยต่อจำนวนเงินอุดหนุนวิจัยที่มหาวิทยาลัย

จัดสรรให้ในรอบปี

กลยุทธ์ที่ 3: ส่งเสริมการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 แสวงหาแหล่งทุนโดยมีกระดุมทุนวิจัย เงินทุนวิจัยที่เป็น Matching fund กับแหล่งทุนภายนอกมหาวิทยาลัย
- 2 สร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น เพื่อพัฒนาศักยภาพทางทรัพยากร ห้องสมุด ระบบสารสนเทศและเครือข่ายเพื่อใช้ทรัพยากรการวิจัยร่วมกัน
- 3 ประสานกับแหล่งทุนภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อขอสนับสนุนทรัพยากรการวิจัยทั้งที่เป็นเงินทุนวิจัย สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ คนและเวลาการทำวิจัย
- 4 เสริมสร้างกลไกการประสานงานกับภาคเอกชน ภาคการให้บริการอย่างกว้างขวางและหลากหลายเพื่อเพิ่มโอกาสในการแสวงหาแหล่งทุน โดยเสนอโครงการวิจัยที่มี Impact ต่อผู้ใช้ผลงานวิจัย
- 5 เพิ่มคุณภาพของผลิตภาพการวิจัยเพื่อให้ตอบสนองและแก้ปัญหาได้ตรงตามความต้องการของแหล่งทุนวิจัย ซึ่งส่งผลต่อการให้การสนับสนุนทรัพยากรการวิจัย
- 6 จัดหาแหล่งเงินทุนที่สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกิจในเชิงประยุกต์ โดยใช้ การศึกษาวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
- 7 กำหนดกลไกการสนับสนุนทุนวิจัยตาม Performance based Research Funding

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 สถาบันวิจัยและพัฒนาประสานและเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน

2 ประสานกับแหล่งทุนภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนทรัพยากรการวิจัย

3 มีคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการวิจัยที่มี Impact ต่อผู้ใช้ผลงานวิจัย

4 วิเคราะห์ความต้องการของแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย

กลไกการประเมินผล

1 ผลการจัดทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) และจำนวนเครือข่ายด้านงานวิจัย

2 ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการวิจัย

3 จำนวนแหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัย

4 จำนวนเงินทุนวิจัยที่ได้รับจากแหล่งทุนภายนอกต่ออาจารย์หรือนักวิจัยทั้งหมด

กลยุทธ์ที่ 4: พัฒนาระบบเทคโนโลยีและแหล่งค้นคว้าข้อมูลเพื่อการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

1 พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่สถาบันวิจัยและพัฒนา และศูนย์วิทยบริการ ศูนย์สารสนเทศ โดยจัดสรรทุนในเชิงโครงสร้าง และปัจจัยพื้นฐานให้เพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนา

2 ปฏิรูปศูนย์วิทยบริการให้เป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สามารถเชื่อมเครือข่ายห้องสมุดทั่วประเทศและต่างประเทศ เพื่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการเรียนรู้ร่วมกัน

3 พัฒนาคอมพิวเตอร์เครือข่าย ราคาประหยัดเพื่อใช้งานอย่างแพร่หลาย

4 สร้างเครือข่ายระบบฐานข้อมูลเชิงรุกเพื่อนำเสนอข้อมูลและเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

5 จัดทำฐานข้อมูลงานวิจัยในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้บริการสืบค้นข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้จากการวิจัยไปยังแหล่งบริการวิชาการอื่นๆ

6 จัดให้มีระบบการประสานงานระหว่างคณะ วิทยาลัยกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน

7 มีการใช้เทคโนโลยีและวิธีที่เหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตการวิจัยเพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักของกระบวนการวิจัย

กลไกสู่การปฏิบัติ

1 เร่งรัดให้ศูนย์คอมพิวเตอร์พัฒนาจัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลการวิจัย

2 เร่งรัดให้วิทยาลัยเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้มี

คุณภาพ

3 พัฒนาศูนย์วิทยบริการให้เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาค้นคว้า

4 ศูนย์วิทยบริการเร่งพัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์

กลไกการประเมินผล

- 1 จำนวนผู้เข้ารับบริการฐานข้อมูลการวิจัย
- 2 ความพึงพอใจของผู้รับบริการฐานข้อมูล และแหล่งค้นคว้างานวิจัย
- 3 จำนวนครั้งที่นักวิจัยเข้าใช้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลการวิจัย
- 4 ประสิทธิภาพของฐานข้อมูลการวิจัยและแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูลการวิจัย
- 5 จำนวนเครือข่ายฐานข้อมูลการวิจัย
- 6 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีความพร้อมในการใช้งาน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านการบริหารคุณภาพการวิจัย

เป้าประสงค์ที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารคุณภาพการวิจัย โดยการรักษาคุณภาพและมาตรฐานการวิจัย

ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลงานวิจัยและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยเผยแพร่หรือนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์นี้ จึงดำเนินการ 3 กลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 : ส่งเสริมการรักษาคุณภาพและมาตรฐานการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 บริหารคุณภาพงานวิจัยทั้งกระบวนการตั้งแต่เสนอโครงการวิจัยจนกระทั่งการประเมินผลงานวิจัย รวมถึงการให้ทุน การติดตามและการรับรองผลงานเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ โดยมี มาตรการควบคุมคุณภาพและประกันคุณภาพ มีการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพงานวิจัยที่ชัดเจน
- 2 สร้างระบบประกันคุณภาพงานวิจัยหรือนักวิจัยรวมทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณนักวิจัย
- 3 สนับสนุนให้นักวิจัยทำวิจัยเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างต่อเนื่องและไม่ควรทำวิจัยหลากหลายโครงการในเวลาเดียวกัน
- 4 กำหนดกระบวนการพิจารณาทุนสนับสนุนการวิจัยโดยคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ และเป็นผู้มีทัศนคติในการส่งเสริมการวิจัยมากกว่าการควบคุม
- 5 กำหนดมาตรฐานคุณภาพงานวิจัยในแนวทางเดียวกัน
- 6 ประเมินผลงานวิจัยภายหลังจากที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ได้ในระยะหนึ่ง
- 7 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สังคมภายนอกทั้งในระดับชาติและนานาชาติ
- 8 มีคณะกรรมการประเมินข้อเสนองานวิจัย และตรวจสอบรายละเอียด โดยเฉพาะให้มีความเชื่อมั่นว่างานวิจัยที่เสนอจะสามารถตีพิมพ์ในวารสารวิชาการตามมาตรฐานที่กำหนดได้ และสามารถทำได้แล้วเสร็จในกรอบเงื่อนเวลาของโครงการ
- 9 จัดให้มีหน่วยงานหรือคณะทำงานที่ทำหน้าที่จัดการและดูแลผลงานวิจัยหรือทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการจดสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์และสิทธิประโยชน์จากผลงานวิจัย

10 ปรับปรุงโครงสร้าง ปรับปรุงประสิทธิภาพ โดยปรับปรุงขั้นตอนการส่ง
ข้อเสนอโครงการวิจัย การรับทุนวิจัยผ่านสถาบันวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบ

11 จัดทำหลักเกณฑ์การสนับสนุนและส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสาร
กลยุทธ์ที่ 2: บริหารจัดการความรู้จากงานวิจัยและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยไปเผยแพร่
หรือนำไปใช้ประโยชน์

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการ
ประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

1 พัฒนาระบบการสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยและการบริหารจัดการความรู้
จากงานวิจัยทั้งในวงการวิชาการและการนำไปใช้ประโยชน์ เช่น การจัดทำวารสารวิชาการ
การประชุมทางวิชาการในระดับชุมชน ท้องถิ่น ประเทศและนานาชาติ

2 จัดทำระบบรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยที่
เชื่อถือได้ และรวดเร็วทันต่อการใช้ประโยชน์

3 สร้างเครือข่ายเผยแพร่ผลงานวิจัยไปยังผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก
มหาวิทยาลัย

4 ส่งเสริมผู้มีความสามารถด้านการเขียนและการนำเสนอผลงานวิจัยภายในสถาบัน
อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยจัดการประกวดผลงานวิจัย พร้อมจัดรางวัลสำหรับผู้ทำวิจัยดีเด่น

5 สนับสนุนการจัดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร ททรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนการ
คุ้มครองสิทธิของงานวิจัย ให้แก่นักวิจัยเจ้าของผลงาน

6 จัดประชุมวิชาการในระดับชาติหรือนานาชาติ เพื่อเปิดเวทีนำเสนอผลงานทาง
วิชาการอันจะเป็นการนำความรู้จากภายนอกมหาวิทยาลัยหรือจากต่างประเทศเข้ามาใช้
ประโยชน์

7 สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมงานวิจัยในระดับชาติหรือนานาชาติมาก
ยิ่งขึ้น ทั้งในรูปแบบการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในฐานข้อมูลระดับชาติหรือในระดับสากล การเข้า
ร่วมประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอผลงานวิจัยในระดับชาติและนานาชาติ

กลไกสู่การปฏิบัติ

1 สถาบันวิจัยและพัฒนาหรือบัณฑิตวิทยาลัยจัดทำวารสารของมหาวิทยาลัย

2 สถาบันวิจัยและพัฒนาสร้างเครือข่ายการเผยแพร่ผลงานวิจัยกับหน่วยงาน
ภายนอกมหาวิทยาลัย

3 มหาวิทยาลัยจัดเวทีการนำเสนอผลงานวิจัยภายในมหาวิทยาลัยอย่างน้อยปีละ 1
ครั้ง

4 แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จาก
งานวิจัย

5 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเขียนบทความวิจัยให้แก่อาจารย์และนักวิจัย

กลไกการประเมินผล

- 1 มีระบบและกลไกการพัฒนาวารสารทางวิชาการให้ได้มาตรฐานตาม ก.พ.อ. กำหนด
- 2 จำนวนเครือข่ายการเผยแพร่ผลงานวิจัย
- 3 จำนวนครั้งของการประชุมคณะทำงานรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ ความรู้จากงานวิจัย
- 4 ร้อยละของอาจารย์หรือนักวิจัยที่นำเสนอผลงานทางวิชาการในระดับชาติหรือนานาชาติต่ออาจารย์ประจำหรือนักวิจัยทั้งหมด
- 5 ร้อยละของงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้รับการจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตรหรือทรัพย์สินทางปัญญา หรือนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับชาติและในระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำ

กลยุทธ์ที่ 3 : ส่งเสริมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลงานวิจัย

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 สร้างระบบการติดตามผลการปฏิบัติงานและการประเมินผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง
- 2 ส่งเสริมและสนับสนุนการสังเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากงานวิจัย เพื่อการสังเคราะห์และกำหนดทิศทางการวิจัยใหม่ๆ
- 3 กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนรวมถึงการขยายผลเชิงพาณิชย์
- 4 ตรวจสอบ วิเคราะห์ ติดตามและประเมินผล โครงการวิจัยที่เสนอขอรับทุน
- 5 มีระบบประเมิน โครงการวิจัยและมีกลไกการติดตามและประเมินผลการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาคุณภาพงานวิจัย
- 6 กำหนดกลไกการประเมินและคัดสรรงานวิจัยที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อสังคม
- 7 ประเมินและติดตามผลการดำเนินการวิจัยทุก 6 เดือนและมีการรายงานผลการดำเนินการด้านการวิจัยต่อสภามหาวิทยาลัยทุกปี
- 8 พิจารณากลับกรองคุณภาพงานวิจัยและประเมินผลงานวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินคุณภาพของผลงานวิจัยเทียบกับมาตรฐานสากล
- 9 ส่งเสริมให้มีคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพผลงานวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 สถาบันวิจัยและพัฒนาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี และแจ้งให้กับอาจารย์และนักวิจัยได้ทราบโดยทั่วกัน
- 2 แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อวิเคราะห์ผลผลิตจากการวิจัย (research productivity) ที่นำไปสู่การประยุกต์ใช้ ความคุ้มค่าของงบประมาณที่ใช้ทำการวิจัยและผลกระทบ (impact) ที่คาดว่าจะได้รับ
- 3 สถาบันวิจัยและพัฒนาจัดทำหลักเกณฑ์การวัดและประเมินคุณภาพของผลงานวิจัย

กลไกการประเมินผล

- 1 มีหลักเกณฑ์การวัดและประเมินคุณภาพของผลงานวิจัย
- 2 รายชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอก
- 3 รายงานประจำปีผลการดำเนินงานด้านการวิจัย

บทที่ 5

ผลการตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย

จากผลการศึกษาระยะที่ 1 ซึ่งประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงสำรวจสถาบัน การศึกษา
พหุกรณี ผู้วิจัยได้นำข้อค้นพบและสังเคราะห์ข้อมูลจากทั้ง 3 แหล่งมาจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายโดยการ
สัมมนาเชิงปฏิบัติการร่วมกับผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ได้ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพ
การวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ประกอบด้วยสองส่วนคือ องค์ประกอบที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบาย
และองค์ประกอบที่เป็นแนวทางของนโยบาย ทั้งนี้ องค์ประกอบที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบายประกอบด้วย
การพิจารณาถึงทิศทางของมหาวิทยาลัย อันได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ ส่วนองค์ประกอบที่
เป็นแนวทางของนโยบาย ได้แก่ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล
และในบทที่ 5 นี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในระยะเวลาที่ 2 เป็นการตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอ
เชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยการสนทนากลุ่มเป้าหมาย
การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิและการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ โดยใช้ร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพ
การวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดจากการดำเนินการวิจัยในระยะเวลาที่ 1 ซึ่งปรากฏรายละเอียดในบทที่ 4 โดย
ในบทนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการดำเนินการในระยะเวลาที่ 2 ตามลำดับ ดังนี้

1. ผลการสนทนากลุ่มเป้าหมาย
2. ผลการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ
3. ผลการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ
4. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

1 ผลการสนทนากลุ่มเป้าหมาย

ผู้วิจัยได้ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัยทำการสนทนากลุ่มเป้าหมายจากตัวแทนผู้บริหาร ผู้อำนวยการ
กองนโยบายและแผน ตัวแทนคณาจารย์ ตัวแทนเจ้าหน้าที่และเจ้าหน้าที่ฝ่ายนโยบายและแผน ตัวแทนศิษย์
ปัจจุบัน จำนวน 13 คน (รายนามปรากฏในภาคผนวก ก) เกี่ยวกับร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพ
การวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ในวันที่ 16 มิถุนายน พ.ศ. 2552 ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์
ดร. ปรีดี เกษมทรัพย์ อาคาร 50 พรรษามหาชริาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยนำร่างข้อเสนอ
เชิงนโยบาย เสนอให้พิจารณาประกอบการเสนอข้อคิดเห็นเพิ่มเติม ที่ประชุมได้อภิปรายอย่างกว้างขวางโดย
ลงลึกในรายละเอียดต่างๆ มีผลการสนทนาที่สำคัญ ดังนี้

1.1 วิสัยทัศน์

จากการสนทนากลุ่มเป้าหมาย มีผู้ให้ข้อสังเกต คือวิสัยทัศน์ครอบคลุมแล้วแต่มีการใช้คำที่
ฟุ่มเฟือยและมีความยาวเกินไป ดังคำสนทนาต่อไปนี้

“.....ผมเห็นว่าวิสัยทัศน์มีความยาวเกินไป ควรสั้นกะทัดรัดได้ใจความ สื่อให้เห็นว่าต้องทำให้ได้ แต่ก็มีกรอบคลุมตามพันธกิจที่กำหนดไว้ในพรบ.ของราชภัฏ โดยเฉพาะจุดเน้นเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และที่ชัดเจนคือมีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่จะเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีการบริหารจัดการมุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้รูปแบบ LERT model ซึ่งวิสัยทัศน์ด้านการวิจัยมีระบบบริหารจัดการคุณภาพการวิจัย นำมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศ เป็นไปได้ไหมที่จะให้กระชับ กล่าวคือ มีระบบบริหารจัดการคุณภาพการวิจัย นำมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศ (LERT) เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น อย่างนี้จะเหมาะสมหรือไม่ครับ.....”

(สุนทร โวหารลิก, 16 มิถุนายน 2552)

“.....ดิฉันเห็นด้วยกับวิสัยทัศน์ที่กำหนดที่มีความครอบคลุม แต่ดิฉันเห็นว่าคำที่ใช้จะฟุ่มเฟือย ควรรวมคำที่มีความหมายคล้ายกันในทางปฏิบัติและทำให้ความหมายไม่เปลี่ยนไป เช่นคำว่า มุ่งมั่นที่จะส่งเสริม น่าจะเป็น มหาวิทยาลัยมุ่งส่งเสริม สนับสนุน การสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายภายใต้ระบบบริหารจัดการคุณภาพการวิจัย นำมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศ ก่อเกิดภูมิปัญญา พัฒนาท้องถิ่นและสังคมอย่างยั่งยืน.....”

(ลลิตา พิมพ์า, 16 มิถุนายน 2552)

“.....มหาวิทยาลัยมีวิสัยทัศน์ที่จะมุ่งสู่ความเป็นเลิศโดยใช้ LERT model ซึ่งวิสัยทัศน์การวิจัยก็มุ่งตอบสนองตรงนี้ ก็เป็นสิ่งที่เห็นชัดเจนว่ามีความเป็นไปได้ที่จะทำแต่มีคำฟุ่มเฟือยที่ควรตัดออกจาก มุ่งมั่นที่จะส่งเสริม คือคำว่า ควรเป็นมุ่งมั่น ส่งเสริม หรือน่าจะเป็น มุ่งส่งเสริม จะชัดเจนกว่า.....”

(สมศรี ตาสะดู, 16 มิถุนายน 2552)

“.....ดิฉันเห็นว่ามีความเหมาะสมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย ควรคงคำว่า มุ่งมั่นไว้ เพราะแสดงถึงความตั้งใจที่จะทำหรือดำเนินการในภารกิจนั้นให้ประสบความสำเร็จ มีประเด็นที่จะให้พิจารณาต่อว่า ประชญาของมหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ควรเน้นตรงนี้ใหม่ ว่างานวิจัยที่มุ่งมั่นจะทำให้ต้องนำไปแก้ปัญหาหรือช่วยเหลือคนในท้องถิ่นก่อน อาจจะไม่มองไปยังสังคมทั่วไป เพราะมหาวิทยาลัยราชภัฏมุ่งเน้นที่จะพัฒนาท้องถิ่นอย่างเห็นชัดเจน พันธกิจก็กล่าวไว้หลายข้อที่จะช่วยให้คนในท้องถิ่นได้รับการพัฒนา แต่ทำอย่างไรจะนำผลการวิจัยมาช่วยเหลืออย่างยั่งยืนนี่คือสิ่งที่จำเป็น”

(เขาวลัษณ์ น้อยนาแสง, 16 มิถุนายน 2552)

1.2 พันธกิจ

จากการสนทนากลุ่มเป้าหมาย มีผู้ให้ข้อสังเกต คือพันธกิจบางข้อไม่ชัดเจน ไม่มีความสอดคล้องกับพันธกิจหลักของมหาวิทยาลัย ดังคำสนทนาต่อไปนี้

“.....ผมเห็นว่าพันธกิจด้านการจัดการความรู้และประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้สู่สาธารณชนนั้น ขาดความชัดเจน เป็นเพียงกิจกรรมย่อยอาจจะไม่ถือว่าเป็นพันธกิจหลัก อาจจะเป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจด้านการพัฒนาระบบบริหารและจัดการคุณภาพงานวิจัย กล่าวคือให้ถือเป็นมาตรการหนึ่งในการบริหารคุณภาพการวิจัย ซึ่งต้องนำผลวิจัยมาจัดการความรู้ หรือเขียนบทความทางวิชาการเพื่อเผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณชน”

(สรศักดิ์ ศรีตาชัย, 16 มิถุนายน 2552)

“.....ฉันคิดว่าพันธกิจมีความชัดเจน OK แล้วค่ะ แต่มีข้อสังเกตว่าคำที่ใช้ไม่คงเส้นคงวา เช่นจะใช้คำว่าบุคลากรการวิจัย หรือนักวิจัย ควรให้ชัดเจน และพันธกิจข้อ 3 ฉันเห็นว่าน่าจะใช้คำว่านักวิจัย น่าจะสื่อความหมายได้ตรงกว่าค่ะ”

(ลลิตา พิมพ์า, 16 มิถุนายน 2552)

“.....ผมเห็นด้วยกับพันธกิจชัดเจน แต่ผมมีข้อสังเกตเพิ่มเติมครับว่า พันธกิจข้อ 3 นอกจากจะเร่งรัดพัฒนาแล้ว ควรจะสร้างเสริมนักวิจัยด้วย คงไม่แค่พัฒนาอย่างเดียวหากควรสร้างนักวิจัยด้วยเนื่องจากเราเป็นมหาวิทยาลัยใหม่ ยังไม่มีนักวิจัยโดยตรงแต่เราอาศัยอาจารย์เป็นนักวิจัยรวมถึงต้องสร้างบุคลากรสายสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งที่จะเป็นผู้ช่วยนักวิจัย จนกระทั่งพัฒนาเป็นนักวิจัยเอง มหาวิทยาลัยก็จะมีจำนวนนักวิจัยเพิ่มมากขึ้น และเห็นว่าควรใช้คำว่าบุคลากรการวิจัยน่าจะชัดเจนแล้ว เนื่องจากเราไม่มีนักวิจัยโดยตรงแต่เรามีบุคลากรที่ทำวิจัย”

(สุนทร โวหารลิก, 16 มิถุนายน 2552)

1.3 วัตถุประสงค์

จากการสนทนากลุ่มเป้าหมาย ที่ประชุมเห็นด้วยกับวัตถุประสงค์ทุกข้อ แต่มีข้อสังเกตในการเขียนวัตถุประสงค์ที่มีสื่อความหมายไม่ชัดเจน ดังคำสนทนาต่อไปนี้

“.....วัตถุประสงค์ครอบคลุมแล้วละ แต่ในข้อที่ 1 น่าจะระบุปีให้ชัดเจน เช่นให้สอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัยฉบับไหน กรอบแผนอุดมศึกษาปีใด หรือแม้กระทั่งนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติต้องระบุให้ชัดเจน เพราะนโยบายในแต่ละช่วงอาจจะแตกต่างกันไป”

(ภัทริยา พรหมราษฎร์, 16 มิถุนายน 2552)

1.4 ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์

ในส่วนของยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์และกลยุทธ์ ผู้เข้าร่วมสนทนาให้ข้อสังเกตที่สำคัญคือ การพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดโดยรวมนั้น มีแนวทางที่จะเป็นไปได้เนื่องจาก มหาวิทยาลัยมีศักยภาพความพร้อมด้านงบประมาณการวิจัยเพียงพอเมื่อคิดตามเกณฑ์เงินงบประมาณต่ออาจารย์ประจำ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่าเรายังไม่ประสบผลสำเร็จด้านการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานในระดับชาติและนานาชาติ ดังนั้นควรเป็นยุทธศาสตร์เร่งด่วนที่มหาวิทยาลัยควรดำเนินการ ดังคำสนทนาต่อไปนี้

“.....ยุทธศาสตร์ที่เสนอไว้ก็มีความเป็นไปได้และมองเห็นแนวทางที่จะปฏิบัติได้จริง มองแล้วเป็นยุทธศาสตร์ที่จะบริหารจัดการงานวิจัยตั้งแต่กระบวนการกำหนดนโยบาย การวางแผนการวิจัย การบริหารบุคลากรการวิจัย งบประมาณ รวมถึงคุณภาพของ ผลการวิจัยที่จะต้องนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง ผมมองว่ากลยุทธ์การวิจัยที่สำคัญคือต้องมอง การสร้างทีมงานวิจัย เพราะหากวิจัยเดี่ยวอาจจะไปไม่รอดเนื่องจากอาจารย์หรือนักวิจัยส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีประสบการณ์ในการทำวิจัย ควรจะหาผู้เชี่ยวชาญมาเป็นทีปรึกษา และอยากจะทำให้เน้นไปที่กลยุทธ์การสร้างบรรยากาศการวิจัย สร้างวัฒนธรรมการวิจัยให้เกิดขึ้นใน มหาวิทยาลัยให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้องค์ความรู้ซึ่งกันและกัน และสิ่งหนึ่งจะลืมไม่ได้คือ มหาวิทยาลัยต้องส่งเสริม สนับสนุนแรงจูงใจในการทำวิจัยและ ส่งเสริมให้นักวิจัยทำวิจัย ตามความถนัดในศาสตร์ที่ตนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ”

(สุนทร โวหารลึก, 16 มิถุนายน 2552)

“.....กลยุทธ์การวิจัยอยากให้นั้นการมอบอำนาจการบริหารองค์กรการวิจัยให้กับ คณะ วิทยาลัย เข้าบริหารจัดการงานวิจัยในคณะของตนเองเนื่องจากเรามีการบริหารในระดับ คณะ วิทยาลัย หน่วยงานเหล่านี้ควรจะบริหารการวิจัยภายในหน่วยงานของตนเพื่อสร้างความ เข้มแข็งลงไปถึงระดับสาขาวิชา ฉะนั้นเห็นดีด้วยที่จะสร้างความเป็นเลิศถึงระดับสาขาวิชา แต่ เราไม่ต้องเป็นเลิศทุกสาขาวิชา มันเป็นไปได้ยากไม่มีมหาวิทยาลัยไหนทำได้ แต่จะเอา สาขาวิชาเด่นเพื่อนำร่องก่อน หากสาขาวิชาที่มีความพร้อมโดดเด่นทั้งอาจารย์ นักศึกษาก็อาจ สนับสนุนงบประมาณเพื่อการวิจัยให้เพียงพอ หากมีความเข้มแข็งแล้ว จึงสนับสนุน สาขาวิชาอื่นตามความสำคัญ ประการที่สำคัญอีกอย่างคือการพัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ ความเร็วสูงราคาประหยัด เพื่อค้นคว้าข้อมูล ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความต้องการของ นักวิจัย”

(ลลิตา พิมพ์า, 16 มิถุนายน 2552)

“.....กลยุทธ์ต่างๆที่นำเสนอมีความครอบคลุมดี หากมหาวิทยาลัยสามารถ ดำเนินการ ได้จะเป็นเรื่องที่ดี เห็นว่างบประมาณการวิจัยมีเพียงพอใช้ไหมคะ แต่ปัญหาที่พบ ส่วนใหญ่คือการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานการวิจัย ปัญหาอยู่ที่คุณภาพงานวิจัยหรือไม่หรือยังไม่ มีการสนับสนุนอย่างเต็มที่ ควรจะเป็นกลยุทธ์เร่งด่วนที่ต้องรีบดำเนินการ.....”

(เขาวลัทธิ น้อยนาแสง, 16 มิถุนายน 2552)

2. ผลการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ

ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยจัดประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 คน (รายนามปรากฏในภาคผนวก) ผู้วิจัยนำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ส่งให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้ศึกษารายละเอียดของร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้ของข้อเสนอเชิงนโยบาย และจัดประชุมในวันที่ 10 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ณ ห้องประชุมราชภัฏกระทรวงศึกษาธิการ กรุงเทพมหานคร ผลการประชุมมีความคิดเห็นต่อร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย พอสรุปได้ว่าการจัดทำกลยุทธ์ที่ดีควรคำนึงถึงความเป็นไปได้ในเชิงปฏิบัติ คำนึงถึงงบประมาณที่ได้รับจัดสรร มีการวิเคราะห์ สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอก และหาจุดเด่น จุดด้อย เพื่อจะได้กำหนดกลยุทธ์ที่สามารถปฏิบัติได้ และมหาวิทยาลัยยังไม่มีความเข้มแข็งพอที่จะให้งานวิจัยลงสู่ระดับคณะหรือวิทยาลัย ควรจะให้สถาบันวิจัยและพัฒนาได้ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการบริหารงานวิจัยไปก่อน ดังคำกล่าวของที่ประชุมดังนี้

“.....ดิฉันเห็นว่า การจัดตั้งศูนย์วิจัยในระดับคณะ/วิทยาลัย สำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดยังไม่มีความพร้อมเพราะคณะ/วิทยาลัยยังมีความเข้มแข็งไม่เพียงพอในการจัดตั้งศูนย์วิจัย และศูนย์วิจัยในระดับมหาวิทยาลัยเพิ่งจะจัดตั้ง ส่วนการเกิดหรือจัดตั้งหน่วยงานเฉพาะ หน่วยงานการจัดการนักวิจัย และหน่วยงานอื่น ๆ นั้น จะทำให้เกิดงบประมาณต่าง ๆ ที่สูงแต่มหาวิทยาลัยมีงบประมาณไม่เพียงพอ และนักวิจัยยังมีจำนวนไม่มากจึงอยากให้กำหนดกลยุทธ์การวิจัยในส่วนที่สามารถทำได้จริง ๆ.....”

(สมใจ ภูมิพันธุ์, 10 สิงหาคม 2552)

“.....ผมอยากให้นักวิจัยเขียนแผนการดำเนินงานและแผนกลยุทธ์ของตนเองในการปฏิบัติงานเพื่อการนำไปปฏิบัติได้จริง และอยากให้กำหนดกลยุทธ์โดยคำนึงดูจากสภาพแวดล้อมภายใน ภายนอก ซึ่งมีมหาวิทยาลัยจะต้องมีการวิเคราะห์ จุดเด่น จุดด้อย (SWOT) เพื่อมากำหนดกลยุทธ์ในการทำวิจัยจะต้องให้แผนกลยุทธ์สามารถนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้.....”

(วันชัย รุ่งไพบูลย์, 10 สิงหาคม 2552)

“.....การจัดหาทุนวิจัยนั้น สามารถหาทุนวิจัยจากภายนอกได้ซึ่งมีหน่วยงานต่าง ๆ ที่สนับสนุนทุนการวิจัยจึงอยากให้อาจารย์หรือนักวิจัยเขียนหัวข้อวิจัยส่งไปขอทุนจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อทำวิจัย.....”

(วีระ วุฒิจานงค์, 10 สิงหาคม 2552)

“.....การปรับเปลี่ยนองค์กร โครงสร้างการวิจัย ในระดับ คณะ และวิทยาลัยนั้น ขอให้ปรับเปลี่ยนเป็นระดับมหาวิทยาลัยก่อน ส่วนในระดับคณะฯ และวิทยาลัยนั้นให้สถาบันวิจัยเป็นหน่วยงานดูแลการดำเนินงานวิจัย.....”

(เฉลย ภูมิพันธุ์, , 10 สิงหาคม 2552)

3. ผลการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ

ผู้วิจัยได้ขออนุญาตจากมหาวิทยาลัย ทำการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย ของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จากตัวแทนผู้บริหาร คณาจารย์และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จำนวน 18 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มเดียวกันกับการสนทนากลุ่มเป้าหมายในขั้นตอนที่ 2 ของการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย (รายนามปรากฏในภาคผนวก ก) การจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในครั้งนี้ ดำเนินการในวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ณ ห้องประชุมศาสตราจารย์ ดร. ปรีดี เกษมทรัพย์ อาคาร 50 พรรษามหาชริราชลวงกรณ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยนำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะจากการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ และข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มเป้าหมาย มาประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีส่วนร่วมในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในครั้งนี้ ตามหลักการของ Majchrzak (1984) โดยคำนึงถึง โอกาสในการปฏิบัติในแง่ความเป็นไปได้ (feasible) การยอมรับ (acceptable) ที่ประชุมเชิงปฏิบัติการได้ปรับปรุงแก้ไขข้อเสนอเชิงนโยบายตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการได้ปรับถ้อยคำ สำนวน และข้อเสนอให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ดังนี้

3.1 วิทยาลัย มีข้อเสนอแนะให้แก้ไขข้อความ จาก “มุ่งมั่นที่จะส่งเสริม” เป็น “มุ่งส่งเสริม” เนื่องจากใช้คำที่ฟุ่มเฟือย ผลจากการตัดคำออกไม่ทำให้ความหมายเปลี่ยน ส่วนอื่นให้คงไว้เช่นเดิมเนื่องจากมีความครอบคลุมสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย

3.2 พันธกิจ มีข้อเสนอแนะให้เพิ่มคำว่า “สร้างเสริม” ในข้อที่ 4 เป็นสนับสนุน สร้างเสริมและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรการวิจัย และให้ตัดข้อ 6 ออก เนื่องจากเป็นเพียงกิจกรรมหนึ่งให้นำไปเป็นส่วนย่อยของข้อที่ 5

3.3 วัตถุประสงค์ มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ควรเพิ่มนโยบายให้สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์จังหวัด และวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 แก้ไขเป็น เพื่อเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถด้านการวิจัย โดยการส่งเสริมสร้างกลุ่มวิจัย สรรหา พัฒนาคุณลักษณะของนักวิจัย สมรรถภาพการวิจัย ทักษะเจตคติของบุคลากรทางการวิจัยและรักษานักวิจัยที่มีคุณภาพสูง

3.4 ยุทธศาสตร์ ไม่มีข้อความต้องปรับปรุงแก้ไข

3.5 เป้าประสงค์และกลยุทธ์การวิจัย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.5.1 เป้าประสงค์ที่ 1 ไม่มีข้อความต้องปรับปรุงแก้ไข

3.5.2 เป้าประสงค์ที่ 2 ไม่มีข้อความต้องปรับปรุงแก้ไข

3.5.3 เป้าประสงค์ที่ 3 มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขคำว่า ทักษะ เป็น เจตคติ และให้เรียงลำดับ กลยุทธ์ใหม่ ดังนี้ 1) สร้างระบบการบริหารงานบุคลากรการวิจัยอย่างมีคุณภาพ 2) การพัฒนาส่งเสริมค่านิยมและเจตคติในการทำวิจัยของอาจารย์ 3) พัฒนาอาจารย์นักวิจัยรุ่นใหม่

3.5.4 เป้าประสงค์ที่ 4 ไม่มีข้อความต้องปรับปรุงแก้ไข

3.5.5 เป้าประสงค์ที่ 5 มีข้อเสนอแนะให้ปรับปรุงแก้ไขเป็น พัฒนาระบบการบริหารคุณภาพการวิจัย โดยการรักษาคุณภาพและมาตรฐาน การวิจัย ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลงานวิจัยและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยไปเผยแพร่หรือนำไปใช้ประโยชน์

3.6 กลยุทธ์ มาตรการ มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

3.6.1 กลยุทธ์ที่ 1 มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 1 ปรับปรุงแก้ไขเป็น แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดนโยบาย
ยุทธศาสตร์ และ กลยุทธ์แผนการดำเนินงานบริหารงานวิจัย

มาตรการที่ 2 ปรับปรุงแก้ไขเป็น มีการเสนอนโยบาย ด้านการวิจัยต่อ
สภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบ/เสนอแนะ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งด้านการวิจัย

3.6.2 กลยุทธ์ที่ 2 มีการแก้ไขมาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 1 ปรับปรุงแก้ไขเป็น สนับสนุนการทำวิจัยในทุกประเภททั้งด้าน
วิทยาศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์ โดยให้ความสำคัญและสนับสนุนการทำวิจัยพื้นฐาน (Basic research) กับการ
วิจัยประยุกต์ (Applied research) การวิจัยและพัฒนา (Research and Development)

มาตรการที่ 10 ปรับปรุงแก้ไขเป็น ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริม อนุรักษ์
พัฒนาคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและเอกลักษณ์ของชาติ

มาตรการที่ 11 ปรับปรุงแก้ไขเป็น ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษา
เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ

มาตรการที่ 12 ปรับปรุงแก้ไขเป็น ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้
เกี่ยวกับข้าวหอมมะลิ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่น

3.6.3 กลยุทธ์ที่ 3 มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 3 ปรับปรุงแก้ไขเป็น จัดทำแผนเร่งรัดพัฒนาและค้นหาศักยภาพเด่น
ของสาขาวิชา โดยกำหนดให้สาขาวิชาเป็นผู้กำหนดความต้องการ กำหนดแผนการพัฒนสาขาวิชาที่มีเป้าหมาย
ระยะสั้นและระยะยาว กำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานที่ประกอบด้วยแผนพัฒนาวิชาการ แผนพัฒนาการ
วิจัยและแผนพัฒนาบุคลากรการวิจัย

3.6.4 กลยุทธ์ที่ 4 มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 2 ปรับปรุงแก้ไขเป็น จัดองค์กรการวิจัยเป็นองค์กรที่มีรูปแบบยืดหยุ่น
ตามสภาพปัญหาและสถานการณ์

มีการเพิ่มเติมมาตรการอีก 1 ข้อ คือ มอบอำนาจการบริหารองค์กรการวิจัยให้กับ
คณะ วิทยาลัย เข้าบริหารจัดการงานวิจัยในคณะของตนเอง

3.6.5 กลยุทธ์ที่ 5 มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 3 กับมาตรการที่ 6 ควรรวมกัน และเพิ่ม มีนโยบายประสานความ
ร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยทั้งในระดับนักวิจัยและระดับองค์กรการวิจัย

3.6.6 กลยุทธ์ที่ 6 มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 5 ควรตัดออก เนื่องจากมหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยที่เน้นการผลิต
บัณฑิตและการให้บริการวิชาการ อาจารย์ควรเน้นงานสอน และบริการวิชาการมากกว่าเพียงให้วิจัยเป็นส่วนหนึ่ง
เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพเท่านั้น

3.6.7 กลยุทธ์ที่ 7 ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการ

3.6.8 กลยุทธ์ที่ 8 มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 2 ปรับปรุงแก้ไขเป็น กำหนดเกณฑ์การสรรหาและคัดเลือก การจ้าง การต่อสัญญาจ้างเพื่อคัดเลือกคนที่มีความสามารถ ความรู้ เข้ามาเป็นอาจารย์ในระดับสาขาวิชา

มาตรการที่ 5 ปรับปรุงแก้ไขเป็น สร้างเพิ่มแรงจูงใจในการทำวิจัย โดยจัดระบบ ค่าตอบแทนนักวิจัยให้สูงขึ้น ตามความสามารถของนักวิจัย

3.6.9 กลยุทธ์ที่ 9 มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการ ดังนี้

มีการเพิ่มมาตรการอีก 1 ข้อ คือ จัดสรรทุนวิจัยลงไปสู่คณะ เพื่อบริหารจัดการ ภายในเอง แต่รายงานผลให้หน่วยงานวิจัยกลางทราบทุก ๆ เดือน

3.6.10 กลยุทธ์ที่ 10 ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการ

3.6.11 กลยุทธ์ที่ 11 มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการ ดังนี้

3.6.12 กลยุทธ์ที่ 12 มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 3 ปรับปรุงแก้ไขเป็น พัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ความเร็วสูงราคา ประหยัด เพื่อค้นหาข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความต้องการของนักวิจัย

3.6.13 กลยุทธ์ที่ 13 มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 3 ปรับปรุงแก้ไขเป็น ส่งเสริมสนับสนุนให้นักวิจัยทำวิจัยในสาขาที่ นักวิจัยถนัดและต่อเนื่อง และไม่ควรถ่ายทอดหลายโครงการในเวลาเดียวกัน

มาตรการที่ 4 ปรับปรุงแก้ไขเป็น กำหนดกระบวนการพิจารณาทุนสนับสนุน การวิจัยโดยคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ และเป็นผู้มีเจตคติในการส่งเสริมการวิจัย มากกว่าการควบคุม

มาตรการที่ 10 ปรับปรุงแก้ไขเป็น ปรับปรุงขั้นตอนการส่งข้อเสนอโครงการวิจัย การรับทุนวิจัยผ่านสถาบันวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบ

3.6.14 กลยุทธ์ที่ 14 ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการ

3.6.15 กลยุทธ์ที่ 15 ไม่มีการปรับปรุงแก้ไขมาตรการ

4. ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผลจากการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการ โดยนำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ตามผลการวิจัยในระยะที่ 1 ข้อเสนอแนะจากการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ และข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มเป้าหมาย มาประกอบการสัมมนาเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีส่วนร่วมในการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายในครั้งนี้ ตามหลักการของ Majchrzak (1984) โดยคำนึงถึง โอกาสในการปฏิบัติในแง่ความเป็นไปได้ (feasible) การยอมรับ (acceptable) ที่ประชุมเชิงปฏิบัติการได้ปรับปรุงแก้ไขข้อเสนอเชิงนโยบายตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งผู้เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการได้ปรับลดย่อคำ สำนวน และข้อเสนอให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ได้ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่ควรปรับปรุงแก้ไข ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะดังกล่าวไปจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นผลลัพธ์สุดท้ายของการวิจัย รายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 วิสัยทัศน์ (Vision)

มุ่งส่งเสริม สนับสนุนการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายภายใต้ระบบบริหารจัดการคุณภาพการวิจัย นำมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศ ก่อเกิดภูมิปัญญา พัฒนาท้องถิ่นและสังคมอย่างยั่งยืน

4.2 พันธกิจ (Mission)

- 1 กำหนดนโยบาย แนวทางและทิศทางการวิจัย ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัย นโยบายและยุทธศาสตร์จังหวัด กรอบแผนพัฒนาอุดมศึกษา นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ
- 2 วิเคราะห์และกำหนดโครงสร้างองค์กรการวิจัย
- 3 สร้างเสริมและเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรการวิจัย
- 4 สนับสนุน สร้างเสริมและพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย
- 5 พัฒนาระบบบริหารและจัดการคุณภาพงานวิจัย

4.3 วัตถุประสงค์ (Objective)

- 1 เพื่อกำหนดนโยบาย แนวทางและทิศทางการวิจัย ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัย นโยบายและยุทธศาสตร์จังหวัด กรอบแผนพัฒนาอุดมศึกษา นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ
- 2 เพื่อวิเคราะห์และกำหนดโครงสร้างองค์กรการวิจัย อันจะส่งผลให้เกิดความคล่องตัวในการบริหารจัดการงานวิจัย
- 3 เพื่อเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถด้านการวิจัย โดยการส่งเสริมสร้างกลุ่มวิจัย การสรรหา พัฒนาคุณลักษณะของนักวิจัย สมรรถภาพการวิจัย ทักษะ เจตคติของบุคลากรทางการวิจัยและรักษานักวิจัยที่มีคุณภาพสูง
- 4 สนับสนุนให้บุคลากรทำการวิจัยและสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสามารถตีพิมพ์ในวารสาร วิชาการระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนพัฒนาไปใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะหรือเชิงพาณิชย์
- 5 เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณด้านการวิจัย โดยการแสวงหาแหล่งทุนการวิจัย ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้งานวิจัยของมหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการไปอย่างมีเอกภาพและต่อเนื่อง

6 เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานวิจัย โดยพัฒนามาตรฐานและความพร้อมด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ แหล่งค้นคว้าข้อมูล เทคโนโลยีสารสนเทศและฐานข้อมูลการวิจัย ตลอดจนการพัฒนาและบริหารจัดการสารสนเทศทางการวิจัย เพื่อให้การให้บริการงานวิจัยและบริการวิชาการที่สะดวก รวดเร็ว ทันสมัย ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

7 เพื่อพัฒนาระบบบริหารและจัดการคุณภาพงานวิจัย โดยการกำกับ ติดตามตรวจสอบและ ประเมินผลการวิจัย

8 เพื่อจัดการความรู้ด้านการวิจัย ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้จากผลงานวิจัยของ มหาวิทยาลัยสู่สาธารณชนด้วยสื่อทุกรูปแบบ รวมทั้งประสานการถ่ายทอดและขยายผลงานเพื่อใช้ประโยชน์ อย่างกว้างขวาง

4.4 ยุทธศาสตร์

เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์การวิจัยของ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จำนวน 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านนโยบายและการวางแผนการวิจัย

เป้าประสงค์ที่ 1 พัฒนานโยบายและวางแผนการวิจัย เพื่อกำหนดแนวทางและทิศทางการวิจัย สร้างศักยภาพการแข่งขันด้านการวิจัยและพัฒนาสาขาวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

กลยุทธ์ที่ 1 จัดทำนโยบายและแผนการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไก การประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

1 แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และ กลยุทธ์แผนการดำเนินงานบริหาร งานวิจัย

2 มีการเสนอนโยบาย ด้านการวิจัยต่อสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบ/เสนอแนะ เพื่อให้ เกิดความเข้มแข็งด้านการวิจัย

3 กำหนดนโยบาย ทิศทางและแนวทางการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้ชัดเจนและสอดคล้องกับ นโยบายการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและนโยบายการวิจัยของชาติ

4 กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจนในการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศ

5 จัดทำแผนแม่บทการวิจัยในระดับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ควรจัดทำแผนวิจัยทั้งระยะสั้นและ ระยะยาว เพื่อพัฒนาระบบงานวิจัยที่มีเอกภาพ

6 จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนต่อการเปลี่ยนแปลง ได้เท่าทันสถานการณ์ และมีการถ่ายทอดแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน

7 เชื่อมโยงเป้าหมาย ตัวชี้วัด เข้ากับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยและระดับคณะ วิทยาลัยจัดทำรายละเอียดตัวชี้วัดด้านการวิจัยให้สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจด้านการวิจัยของ มหาวิทยาลัย

8 ศึกษาวิจัยขององค์กรและประเด็นจำเป็นเร่งด่วนเพื่อทบทวนหรือพิจารณาศักยภาพของมหาวิทยาลัยว่ามีความเป็นเลิศหรือเชี่ยวชาญด้านใดประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 มหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำนโยบาย แผนกลยุทธ์ และแผนการดำเนินงานด้านการวิจัย
- 2 แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อวิเคราะห์นโยบายการวิจัยของชาติ นโยบายการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- 3 ที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายด้านการวิจัยร่วมกัน
- 4 เชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมาร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการวิจัย
- 5 จัดประชุมเพื่อชี้แจงนโยบายการวิจัยเพื่อถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ

กลไกการประเมินผล

- 1 มีการจัดทำนโยบาย แผนกลยุทธ์ และแผนดำเนินงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ
- 2 มีคณะกรรมการ คณะทำงานหรือหน่วยงานดำเนินการวิจัยตามแผนที่กำหนด
- 3 มีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นคณะกรรมการจัดทำนโยบาย แผนกลยุทธ์และแผนการวิจัย
- 4 มีผลการปฏิบัติงานตามแผนการวิจัยที่กำหนด
- 5 มีการประเมินสัมฤทธิ์ผลและนำผลการประเมินไปพิจารณาปรับปรุงความเชื่อมโยงและบูรณาการระหว่างการวิจัยกับการกิจอื่นๆของมหาวิทยาลัย

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างศักยภาพการแข่งขันด้านการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 สนับสนุนการทำวิจัยในทุกประเภททั้งด้านวิทยาศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์ โดยให้ความสำคัญและสนับสนุนการทำวิจัยพื้นฐาน (Basic research) กับการวิจัยประยุกต์ (Applied research) การวิจัยและพัฒนา (Research and Development)
- 2 ส่งเสริมงานวิจัยเชิงพื้นที่ (Area-based Research) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและท้องถิ่น
- 3 ส่งเสริมการวิจัยที่เป็นความต้องการของประเทศในลักษณะมุ่งเป้าหมายตามที่มหาวิทยาลัยมีศักยภาพ
- 4 ส่งเสริมและดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยเน้นการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อชี้นำสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรมวิถีชีวิตและภูมิปัญญาของสังคมไทย

- 5 ส่งเสริมการสร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่าเพื่อพัฒนาวิทยาการที่เหมาะสมต่อการพัฒนา
มหาวิทยาลัย
- 6 ส่งเสริมให้ภาคเอกชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในงานวิจัย
- 7 สร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น และสร้างระบบเครือข่ายการวิจัยกับหน่วยงาน
ที่มีความชำนาญทางการวิจัย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- 8 ส่งเสริมการวิจัยเพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมทางด้านสังคมศาสตร์และ
วิทยาศาสตร์
- 9 ส่งเสริมการวิจัยในลักษณะบูรณาการ เพื่อสร้างสมรรถนะในการแข่งขันตอบสนองต่อ
ความต้องการของสังคมและพัฒนาประเทศ
- 10 ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริม อนุรักษ์ พัฒนาคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและ
เอกลักษณ์ของชาติ
- 11 ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการเรียนรู้และพัฒนา
ศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ
- 12 ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับข้าวหอมมะลิ เพื่อสร้าง
ความเข้มแข็งของท้องถิ่น

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 คณะ วิทยาลัยและสถาบันมีการจัดทำแนวทางและทิศทางการวิจัยที่ชัดเจน
- 2 ประสานงานกับภาครัฐอื่น ภาคเอกชนและภาคอุตสาหกรรมมาร่วมเป็นเครือข่ายการวิจัย
กับมหาวิทยาลัย
- 3 จัดประชุมร่วมกับชุมชนและท้องถิ่นเพื่อวางแผนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม
- 4 สร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่า เพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรการวิจัย

กลไกการประเมินผล

- 1 มีการกำหนดแนวทางและทิศทางการวิจัยที่ชัดเจนปฏิบัติได้ และมีแผนงานรองรับ
- 2 มีการกำหนดความต้องการของมหาวิทยาลัย
- 3 มีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการวิจัยของคณะ วิทยาลัยและสถาบัน
- 4 มีระบบและกลไกที่กำหนดให้ภาครัฐอื่น ภาคเอกชนและภาคอุตสาหกรรมร่วมมือ
ในการทำวิจัย

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาสาขาวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัยเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในเทคนิคเฉพาะต่างๆ ตามสาขาวิชา โดยมีนักวิจัยที่มีความสามารถพิเศษในเทคนิคเฉพาะทางรวมกลุ่มทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2 แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติการกิจการวิจัย โดยรวบรวมผู้เชี่ยวชาญในการระดมความคิด และรวบรวมนักวิจัยจากหลายสาขาวิชาเพื่อปฏิบัติการกิจการวิจัยในระยะสั้น เพื่อมุ่งเป้าการวิจัยเพื่อสู่ความเป็นเลิศ
- 3 จัดทำแผนเร่งรัดพัฒนาและค้นหาศักยภาพเด่นของสาขาวิชา โดยกำหนดให้สาขาวิชาเป็นผู้กำหนดความต้องการ กำหนดแผนการพัฒนาสาขาวิชาที่มีเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว กำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานที่ประกอบด้วยแผนพัฒนาวิชาการ แผนพัฒนาการวิจัยและแผนพัฒนาบุคลากรการวิจัย
- 4 จัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนงานวิจัยร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน
- 5 ผลักดันให้ตั้งศูนย์วิจัยระดับคณะและวิทยาลัยเพื่อรวมกลุ่มนักวิจัยแสดงความเข้มแข็งทางวิจัยและความเป็นเลิศทางวิชาการและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่น ศูนย์วิจัยกฎหมาย ศูนย์วิจัยนวัตกรรม การเรียนการสอน เพื่อรองรับการพัฒนาวิชาที่ผนวกการวิจัย การเรียนการสอนและการบริการวิชาการไว้ด้วยกัน
- 6 ให้มีการปรับโครงสร้างระบบวิจัยให้สามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้จริง โดยมีการจัดโครงสร้างความสัมพันธ์ ตลอดจนบทบาทหน้าที่หน่วยงานทั้งระดับนโยบาย ระดับบริหารจัดการวิจัยและระดับปฏิบัติให้สอดคล้องกันอย่างมีเอกภาพ

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัย
- 2 แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติการกิจการวิจัยเพื่อมุ่งเป้าการวิจัยสู่ความเป็นเลิศ
- 3 จัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 4 ค้นหาศักยภาพเด่นของสาขาวิชา เพื่อจัดทำแผนการพัฒนาสาขาสู่ความเป็นเลิศ

กลไกการประเมินผล

- 1 มีการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัย และมีนักวิจัยที่มีความสามารถสูงรวมกลุ่มทำงานวิจัย
- 2 มีคณะทำงานปฏิบัติการกิจการวิจัย ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้ในชุมชนมีส่วนร่วมทุกหน่วยปฏิบัติการวิจัย
- 3 มีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัย
- 4 มีการนำผลการประเมินไปปรับปรุงหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัย เพื่อพัฒนาและผลักดันสู่ความเป็นเลิศในสาขาวิชา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการจัดองค์การวิจัย

เป้าประสงค์ที่ 2 ส่งเสริมการจัดองค์การวิจัยที่มีประสิทธิภาพและสร้างระบบบริหารองค์การวิจัยอย่างมีคุณภาพ

กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการจัดองค์การวิจัยที่มีประสิทธิภาพ

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 ปรับเปลี่ยนรูปแบบขององค์การวิจัยตามสภาพปัญหาและสถานการณ์ทั้งหน่วยงาน สนับสนุนการวิจัยในระดับมหาวิทยาลัย คณะ และวิทยาลัย
- 2 จัดองค์การวิจัยเป็นองค์กรที่มีรูปแบบยืดหยุ่นตามสภาพปัญหาและสถานการณ์
- 3 จัดองค์การวิจัยตามนโยบายแต่ละหน่วยงานว่าต้องการให้หน่วยงานวิจัยตอบสนองในด้านใด
- 4 จัดให้มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่บริหารงานวิจัยของมหาวิทยาลัย
- 5 จัดรูปองค์การการบริหารงานวิจัยในลักษณะผสมผสานรูปแบบนวัตกรรมกับรูปเครือข่ายเข้าด้วยกัน
- 6 ให้มีหน่วยงานเฉพาะที่รับผิดชอบในการเผยแพร่ข้อมูลด้านการวิจัย และความก้าวหน้าทางวิชาการของมหาวิทยาลัยแก่หน่วยงานภายนอก
- 7 มีคณะกรรมการเสนอแนะการปรับเปลี่ยนทิศทางและแนวทางการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป
- 8 มอบอำนาจการบริหารองค์การวิจัยให้กับคณะ วิทยาลัย เข้าบริหารจัดการงานวิจัยในคณะของตนเอง

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 สถาบันวิจัยและพัฒนา แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อวิเคราะห์บทบาท หน้าที่และภาระงานด้านการวิจัย
- 2 จัดตั้งหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่บริหารงานวิจัย
- 3 จัดประชุมคณะทำงานเพื่อเสนอแนะปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารในองค์การวิจัย
- 4 ให้คณะ วิทยาลัยและสถาบันจัดโครงสร้างองค์การวิจัยภายในเพื่อบริหารจัดการงานวิจัย

กลไกการประเมินผล

- 1 ผลการวิเคราะห์บทบาท หน้าที่และภาระงานด้านการวิจัยของคณะ วิทยาลัย และสถาบัน
- 2 โครงการจัดตั้งองค์การวิจัยในระดับคณะ วิทยาลัยและสถาบัน
- 3 รายงานผลการดำเนินงานขององค์การวิจัย

กลยุทธ์ที่ 5 สร้างระบบบริหารองค์การวิจัยอย่างมีคุณภาพ

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 กำหนดคิวิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ ทิศทางการวิจัยที่ชัดเจน มีวิธีการสื่อสารที่ดีในการถ่ายทอดคิวิสัยทัศน์และขั้นตอนปฏิบัติงานกับบุคลากรการวิจัย
- 2 ผลักดันบุคลากรการวิจัยให้ทำงานบรรลุตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งมีการกระจายอำนาจให้บุคลากรในระดับต่างๆสามารถตัดสินใจอย่างเหมาะสม
- 3 มีนโยบายประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยทั้งในระดับนักวิจัยและระดับองค์กรการวิจัย
- 4 ทบทวน วิเคราะห์ ข้อมูลผลการดำเนินการจากทุกด้านขององค์กรการวิจัยและเปรียบเทียบการทำงานกับหน่วยงานอื่น
- 5 กำหนดวิธีปฏิบัติงาน เป้าหมายและมองเห็นถึงอุปสรรคต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้องค์กรมีการดำเนินการอย่างมีจริยธรรม
- 6 เก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยอย่างต่อเนื่องเพื่อใช้ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหาการตัดสินใจในการปฏิบัติงานรวมทั้งการสร้างนวัตกรรม
- 7 พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศพร้อมใช้งานและเข้าถึงได้ง่าย
- 8 พัฒนาระบบการรวบรวม และถ่ายทอดความรู้จากการวิจัยของบุคลากร การแสวงหาและแลกเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ
- 9 ความร่วมมือทางการวิจัยระหว่างหน่วยงานในมหาวิทยาลัยและระหว่างมหาวิทยาลัย
- 10 ส่งเสริมให้นักวิจัยมีวัฒนธรรมการวิจัยในองค์กรที่มีทิศทางไปในแนวเดียวกัน

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารองค์กรการวิจัย
- 2 มีการกำหนดการประชุมเพื่อกำหนดบทบาท ภารกิจ เป้าหมายแนวทางการปฏิบัติ
- 3 จัดทำแผนรองรับสภาวะการต่างๆอย่างชัดเจน
- 4 มีการวิเคราะห์สถานการณ์ที่สามารถกระทบต่อการทำงานจากรอบด้านทุกมุมมอง

กลไกการประเมินผล

- 1 มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารองค์กรการวิจัย โดยผู้บริหารระดับสูงและตัวแทนที่รับผิดชอบพันธกิจด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยร่วมเป็นคณะกรรมการ
- 2 มีการวิเคราะห์บทบาท ภารกิจ เป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม
- 3 แผนการบริหารองค์กรการวิจัย
- 4 เอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน
- 5 แผนปฏิบัติการประจำปี
- 6 สรุปรายงานผลการดำเนินงานในรอบปี

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการบริหารบุคลากรการวิจัย

เป้าประสงค์ที่ 3 สร้างระบบบริหารงานบุคลากรการวิจัยอย่างมีคุณภาพเพื่อส่งเสริมและพัฒนาค่านิยม

เจตคติ วัฒนธรรมการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัย

กลยุทธ์ที่ 6 การพัฒนาส่งเสริมค่านิยม เจตคติและวัฒนธรรมในการทำวิจัยของอาจารย์

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไก

การประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 กำหนดงานวิจัยเป็นภาระงานสูงเท่ากับงานสอนเพื่อให้เห็นความสำคัญของการวิจัย
- 2 กำหนดให้อาจารย์นำวิธีการวิจัยเข้าสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา
- 3 ส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์หรือนักวิจัย โดยจัดทำแผนพัฒนาอาจารย์หรือนักวิจัยอย่างครบวงจร ตั้งแต่แก่นักวิจัยรุ่นใหม่และ นักวิจัยรุ่นกลาง
- 4 มีแผนการพัฒนานักวิจัยแต่ละกลุ่มสาขาที่แตกต่างกัน
- 5 มีวิธีในการสร้างบรรยากาศการทำงาน และผลักดันบุคลากรให้ทำงานบรรลุตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งมีการกระจายอำนาจให้บุคลากรในระดับต่างๆ สามารถตัดสินใจอย่างเหมาะสม
- 6 จัดให้มีเวลาเพื่อดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่องเป็นช่วงระยะเวลาเฉพาะเช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยและถือว่าเวลาที่ใช้เพื่อการวิจัยเป็นภาระงานในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย (Workload)
- 7 สร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการชื่นชมผลงานระหว่างนักวิจัย โดยแสดงออกถึงการยอมรับในความสำเร็จในงานวิจัย ทำให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นกำลังใจแก่อาจารย์ผู้ทำวิจัย และสร้างค่านิยมพื้นฐานของการยอมรับนักวิจัย
- 8 สร้างระบบการช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร มีการประสานงานระหว่างผู้ทำงานวิจัยในสาขาเดียวกัน เพื่อให้แลกเปลี่ยนความรู้ และวิธีการวิจัย ตลอดจนผลที่ได้จากการวิจัยและเพิ่มประสิทธิภาพการสร้างเครือข่ายการวิจัย และส่งเสริมสนับสนุนให้หัวหน้าทีมวิจัยและนักวิจัยมาจากต่างสาขาวิชา
- 9 สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมในการทำวิจัยเพื่อสร้างความตื่นตัวด้านการวิจัย พัฒนาสาขาวิชา หรือคณะ วิทยาลัยเป็น center of excellence

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 กำหนดให้มีหลักสูตรทุกหลักสูตรมีรายวิชาวิจัยการศึกษาและอาจารย์นำวิธีการวิจัยเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา
- 2 สถาบันวิจัยและพัฒนา ร่วมกับกลุ่มบริหารงานบุคคล จัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของนักวิจัย
- 3 จัดประชุมชี้แจงนโยบาย ทิศทางการวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจและรับทราบค่านิยมร่วมกันทั้งมหาวิทยาลัย

4 จัดทำสัญญากับอาจารย์ตั้งแต่กระบวนการรับเข้าใหม่ โดยพิจารณาถึงความสามารถด้าน การวิจัยและทัศนคติในการทำวิจัย

5 สร้างระบบจูงใจเพื่อส่งเสริมค่านิยมในการทำวิจัยของอาจารย์

กลไกการประเมินผล

- 1 หลักเกณฑ์การกำหนดภาระงานของอาจารย์
- 2 จำนวนหลักสูตรที่มีรายวิชาวิจัยการศึกษาหรือการวิจัยในแต่ละสาขาวิชา
- 3 เอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน
- 4 รายงานผลการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร
- 5 สัญญาการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์

กลยุทธ์ที่ 7 พัฒนาอาจารย์นักวิจัยรุ่นใหม่

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไก การประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ได้ริเริ่มทำวิจัยโดยมหาวิทยาลัยสนับสนุนงบประมาณเพื่อ ดำเนินการวิจัย
- 2 จัดให้มีระบบพี่เลี้ยงแก่นักวิจัยรุ่นใหม่
- 3 ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ได้เข้าร่วมโครงการวิจัยกับหัวหน้าโครงการที่มีความสามารถสูง
- 4 จัดอบรมแก่นักวิจัยรุ่นใหม่ให้มีความรู้ด้านวิจัยทั่วไป สถิติ การเลือกหัวข้อวิจัยการเขียน เค้าโครง การวิจัย การของบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก หรือส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมความรู้จากหน่วยงาน ภายนอกมากยิ่งขึ้น
- 5 ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ทำการวิจัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- 6 ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ร่วมเวทีสัมมนาวิชาการหรือเข้าร่วมเครือข่ายนักวิจัยกับสถาบัน ภายนอก ทั้งในและต่างประเทศมากขึ้น
- 7 บ่มเพาะนักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อป้อนสู่วงการวิจัยอย่างต่อเนื่องและกลายเป็นวัฒนธรรมหนึ่งของ มหาวิทยาลัย
- 8 ให้ทุนอาจารย์ใหม่ทำวิจัยเพื่อต้องการพัฒนาฝีมือสู่การเป็นนักวิจัยระดับสูง โดยให้ทำงาน ร่วมกับนักวิจัยอาวุโส
- 9 จัดระบบให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย เลือกนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญการวิจัย แต่ละเรื่องมาเป็นหัวหน้าทีมวิจัย

กลไกสู่การปฏิบัติ

- ด้านการวิจัย
- 1 สถาบันวิจัยและพัฒนาจัดทำแผนพัฒนาอาจารย์ที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ใหม่ให้มีความรู้
 - 2 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวิจัยแก่นักวิจัยรุ่นใหม่อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
 - 3 มหาวิทยาลัยจัดพี่เลี้ยงให้กับนักวิจัยรุ่นใหม่
 - 4 สนับสนุนให้อาจารย์ที่จบปริญญาเอกใหม่ ได้เสนอเค้าโครงเพื่อทำวิจัยและกำหนดให้ภายใน 2 ปีหลังจากสำเร็จการศึกษา ต้องเสนอผลงานเพื่อขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ
 - 5 จัดทำฐานข้อมูลนักวิจัยรุ่นใหม่
 - 6 เชิญชวนให้นักวิจัยรุ่นใหม่เข้าร่วมเวทีสัมมนาทางวิชาการ

กลไกการประเมินผล

- 1 แผนพัฒนาบุคลากร
- 2 รายงานผลการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร
- 3 จำนวนครั้งที่อาจารย์หรือนักวิจัยเข้าร่วมเวทีสัมมนาทางวิชาการ
- 4 ฐานข้อมูลบุคลากร
- 5 จำนวนครั้งที่เข้ารับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

กลยุทธ์ที่ 8 สร้างระบบการบริหารงานบุคลากรวิจัยอย่างมีคุณภาพ

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 สนับสนุนให้มีระบบการบริหารจัดการบุคลากรการวิจัยในลักษณะกำหนดภาระงานร่วมระหว่างหน่วยงาน เพื่อเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนทิศทางการวิจัย บูรณาการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะ ปฏิบัติตลอดจนปัจจัยสนับสนุนต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2 กำหนดเกณฑ์การสรรหาและคัดเลือก การจ้าง การต่อสัญญาจ้างเพื่อคัดเลือกคนที่มีความรู้ ความสามารถเข้ามาเป็นอาจารย์ในระดับสาขาวิชา
- 3 สร้างและส่งเสริมนักวิจัยที่มีคุณภาพให้เพิ่มมากขึ้น และให้การอุดหนุนทุนการวิจัยเพื่อให้ผลิตผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
- 4 ส่งเสริมให้นักวิจัยปฏิบัติงานวิจัยตามจรรยาบรรณนักวิจัย มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ
- 5 สร้างเสริมแรงจูงใจในการทำวิจัย โดยจัดระบบค่าตอบแทนนักวิจัยให้สูงขึ้นตามความสามารถของนักวิจัย
- 6 จัดทำฐานข้อมูลนักวิจัยของมหาวิทยาลัย ฐานข้อมูลผลงานวิจัย เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่องค์ความรู้ด้านการวิจัยสู่สาธารณชน

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 มหาวิทยาลัยประกาศเกณฑ์ภาระงานของอาจารย์
- 2 จัดทำหลักเกณฑ์การสรรหา การคัดเลือก การจ้าง การต่อสัญญาสำหรับอาจารย์และ
นักวิจัย

- 3 ประกาศรายนามรณนักรักวิจัยให้ทราบโดยทั่วกัน
- 4 จัดทำหลักเกณฑ์ค่าตอบแทนนักวิจัย
- 5 จัดให้มีระบบที่ปรึกษานักวิจัย

กลไกการประเมินผล

- 1 หลักเกณฑ์กำหนดภาระงานของอาจารย์
- 2 จำนวนประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับที่ผ่านการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย
- 3 ประสิทธิภาพของฐานข้อมูลนักวิจัย
- 4 ประกาศรายนามรณนักรักวิจัย
- 5 รายงานประจำปี

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย

เป้าประสงค์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรการวิจัย เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการจัดสรร
ทุนวิจัย การใช้จ่ายเงินทุนวิจัย การระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการวิจัย และพัฒนาระบบเทคโนโลยี
สารสนเทศและแหล่งค้นคว้าข้อมูลให้ทันสมัย พร้อมใช้

กลยุทธ์ที่ 9 พัฒนาระบบการจัดสรรทุนวิจัย

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไก
การประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 จัดสรรทุนแก่โครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบาย ทิศทางและแนวทางการวิจัยของ
มหาวิทยาลัย
- 2 จัดสรรทุนให้เหมาะสมกับคุณภาพของงานวิจัย ทำให้เกิดการสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ
ทุนวิจัยต้องมีค่าตอบแทนนักวิจัย และผู้ช่วยวิจัยเพื่อเป็นสิ่งจูงใจและสร้างอาชีพนักวิจัย
- 3 จัดสรรทุนโดยใช้ระบบคุณธรรม คือจัดสรรทุนให้ตามคุณภาพและความสำคัญด้านการ
วิจัยของมหาวิทยาลัยและต้องจัดสรรทุนให้เพียงพอกับกระบวนการหรือขั้นตอนการวิจัยเพื่อจะได้ผลงานที่มี
คุณภาพ
- 4 พิจารณาจัดสรรทุนวิจัยต่อเนื่องให้กับงานวิจัยที่มีความต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่
สามารถนำไปแก้ปัญหาสังคมในภาพรวมได้
- 5 จัดให้มีคณะกรรมการกองทุนวิจัยพิจารณาจัดสรรเงินเพื่อดำเนินโครงการวิจัยของ
มหาวิทยาลัยในแต่ละปีตามทิศทางหรือแนวทางการวิจัยที่กำหนดและสอดคล้องกับนโยบายการวิจัยของ
มหาวิทยาลัย

6 จัดสรรทุนวิจัยเพิ่มเติมสำหรับนักวิจัยที่สามารถพัฒนากลุ่มวิจัย หน่วยวิจัย หรือจัดตั้ง ศูนย์วิจัย เฉพาะทาง ซึ่งในแต่ละคณะอาจมีศูนย์วิจัยมากกว่า 1 ศูนย์ โดยแต่ละศูนย์สามารถขอ งบประมาณได้ทั้งงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ โดยมหาวิทยาลัยจะกำหนดแนวทาง ในการติดตามและประเมินผลงานของศูนย์วิจัยทุกปี

7 ติดตามตรวจสอบและประเมินผลระบบการจัดสรรทุนด้านการวิจัยให้มีประสิทธิภาพ สม่่าเสมอ

8 จัดสรรทุนให้อาจารย์หรือนักวิจัยได้เข้าอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานหรือร่วมประชุมงาน วิชาการ รวมถึงการอบรมหลักสูตรระยะสั้นทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ ทักษะด้านการวิจัย

9 จัดสรรทุนวิจัยลงไปสู่คณะเพื่อบริหารจัดการภายในเองแต่รายงานผลให้หน่วยงานวิจัย กลางทราบทุก ๆ เดือน

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 จัดทำประกาศหลักเกณฑ์การสนับสนุนและส่งเสริมทุนวิจัย
- 2 จัดทำประกาศหลักเกณฑ์การบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนการวิจัย
- 3 จัดทำประกาศวิธีปฏิบัติในการใช้จ่ายเงินอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัย
- 4 จัดตั้งกองทุนสนับสนุนการวิจัย

กลไกการประเมินผล

- 1 จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยจากภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยต่อจำนวนอาจารย์ประจำ
- 2 หลักเกณฑ์การจัดสรรทุนวิจัย
- 3 จำนวนครั้งของการประชุมจัดสรรทุนวิจัยในรอบปี
- 4 รายงานผลการจัดสรรทุนวิจัย

กลยุทธ์ที่ 10 ส่งเสริมความคล่องตัวในด้านการใช้จ่ายเงินทุนวิจัยเพื่อการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไก การประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

1 ลดขั้นตอนเอกสาร การเบิกจ่ายเงินวิจัย การใช้จ่ายเงินวิจัย การทำรายงานการเงินในการ ทำวิจัย

2 มีระบบและกลไกการพิจารณาจัดสรรทุนวิจัย โดยคำนึงถึงความคุ้มค่า และประสิทธิภาพ

3 มีระบบติดตามตรวจสอบและประเมินผลการใช้จ่ายเงินทุนวิจัยให้มีประสิทธิภาพอย่าง

สม่่าเสมอ

4 มีการจัดสรรเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยเพื่อสนับสนุนการดำเนินการวิจัยเร่งด่วนหรือเป็น งานวิจัย มุ่งเป้าของมหาวิทยาลัย

5 กำหนดหลักเกณฑ์และระบบในการใช้จ่ายเงินทุนวิจัย โดยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา ตรวจสอบการใช้จ่ายเงินทุนวิจัยทั้งในระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะและวิทยาลัย

6 การบริหารเงินในโครงการวิจัย ควรมอบอำนาจการเบิกจ่ายลงไปถึงระดับหน่วยปฏิบัติให้มากที่สุด เพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 จัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาการใช้จ่ายเงินทุนวิจัย
- 2 ประสานให้เกิดความร่วมมือในการเบิกจ่ายเงินทุนวิจัย
- 3 จัดทำหลักเกณฑ์และระบบการใช้จ่ายเงินทุนวิจัย
- 4 มอบอำนาจการใช้จ่ายเงินวิจัยลงให้แก่คณบดีหรือผู้อำนวยการวิทยาลัย

กลไกการประเมินผล

- 1 มีการจัดทำประกาศหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินทุนวิจัย
- 2 รายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนวิจัย
- 3 รายงานประจำปี
- 4 คู่มือการใช้จ่ายเงินทุนวิจัย
- 5 รายงานผลการลดรอบการปฏิบัติราชการประจำปี
- 6 ร้อยละของการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนวิจัยต่อจำนวนเงินอุดหนุนวิจัยที่มหาวิทยาลัยจัดสรรให้

ในรอบปี

กลยุทธ์ที่ 11 ส่งเสริมการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 แสวงหาแหล่งทุนโดยมีการระดมทุนวิจัย เงินทุนวิจัยที่เป็น Matching fund กับแหล่งทุนภายนอกมหาวิทยาลัย
- 2 สร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น เพื่อพัฒนาศักยภาพทางทรัพยากร ห้องสมุด ระบบสารสนเทศและเครือข่ายเพื่อใช้ทรัพยากรการวิจัยร่วมกัน
- 3 ประสานกับแหล่งทุนภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อขอสนับสนุนทรัพยากรการวิจัยทั้งที่เป็นเงินทุนวิจัย สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ คนและเวลาการทำวิจัย
- 4 เสริมสร้างกลไกการประสานงานกับภาคเอกชน ภาคการให้บริการอย่างกว้างขวางและหลากหลายเพื่อเพิ่มโอกาสในการแสวงหาแหล่งทุน โดยเสนอโครงการวิจัยที่มี Impact ต่อผู้ใช้งานวิจัย
- 5 เพิ่มคุณภาพของผลิตภาพการวิจัยเพื่อให้ตอบสนองและแก้ปัญหาได้ตรงตามความต้องการของแหล่งทุนวิจัย ซึ่งส่งผลต่อการให้การสนับสนุนทรัพยากรการวิจัย
- 6 จัดหาแหล่งเงินทุนที่สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกิจในเชิงประยุกต์ โดยใช้การศึกษาวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์
- 7 กำหนดกลไกการสนับสนุนทุนวิจัยตาม Performance based Research Funding

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 สถาบันวิจัยและพัฒนาประสานและเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน
- 2 ประสานกับแหล่งทุนภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนทรัพยากรการวิจัย
- 3 มีคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการวิจัยที่มี Impact ต่อผู้ใช้ผลงานวิจัย
- 4 วิเคราะห์ความต้องการของแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย

กลไกการประเมินผล

- 1 ผลการจัดทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) และจำนวนเครือข่ายดำเนินงานวิจัย
- 2 ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการวิจัย
- 3 จำนวนแหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัย
- 4 จำนวนเงินทุนวิจัยที่ได้รับจากแหล่งทุนภายนอกต่ออาจารย์หรือนักวิจัยทั้งหมด

กลยุทธ์ที่ 12 พัฒนาระบบเทคโนโลยีและแหล่งค้นคว้าข้อมูลเพื่อการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่สถาบันวิจัยและพัฒนา และศูนย์วิทยบริการ ศูนย์สารสนเทศ โดยจัดสรรทุนในเชิงโครงสร้าง และปัจจัยพื้นฐานให้เพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนา
- 2 ปฏิรูปศูนย์วิทยบริการให้เป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สามารถเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดทั่วประเทศและต่างประเทศ เพื่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการเรียนรู้ร่วมกัน
- 3 พัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ความเร็วสูงราคาประหยัด เพื่อค้นคว้าข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามความต้องการของนักวิจัย
- 4 สร้างเครือข่ายระบบฐานข้อมูลเชิงรุกเพื่อนำเสนอข้อมูลและเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ
- 5 จัดทำฐานข้อมูลงานวิจัยในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้บริการสืบค้นข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้จากการวิจัยไปยังแหล่งบริการวิชาการอื่นๆ
- 6 จัดให้มีระบบการประสานงานระหว่างคณะ วิทยาลัยกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน
- 7 มีการใช้เทคโนโลยีและวิธีที่เหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตการวิจัยเพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักของกระบวนการวิจัย

กลไกสู่การปฏิบัติ

- 1 เร่งรัดให้ศูนย์คอมพิวเตอร์พัฒนาจัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลการวิจัย
- 2 เร่งรัดให้วิทยาลัยเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีคุณภาพ
- 3 พัฒนาศูนย์วิทยบริการให้เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาค้นคว้า
- 4 ศูนย์วิทยบริการเร่งพัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์

กลไกการประเมินผล

- 1 จำนวนผู้เข้ารับบริการฐานข้อมูลการวิจัย
- 2 ความพึงพอใจของผู้รับบริการฐานข้อมูล และแหล่งค้นคว้างานวิจัย
- 3 จำนวนครั้งที่นักวิจัยเข้าใช้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลการวิจัย
- 4 ประสิทธิภาพของฐานข้อมูลการวิจัยและแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูลการวิจัย
- 5 จำนวนเครือข่ายฐานข้อมูลการวิจัย
- 6 จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีความพร้อมในการใช้งาน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างศักยภาพและความสามารถในการบริหารคุณภาพการวิจัย

เป้าประสงค์ที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารคุณภาพการวิจัย โดยการรักษาคุณภาพและมาตรฐานการวิจัย ติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลงานวิจัยและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยเผยแพร่หรือนำไปใช้ประโยชน์

กลยุทธ์ที่ 13 ส่งเสริมการรักษาคุณภาพและมาตรฐานการวิจัย

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

- 1 บริหารคุณภาพงานวิจัยทั้งกระบวนการตั้งแต่เสนอโครงการวิจัยจนกระทั่งการประเมินผลงานวิจัย รวมถึงการให้ทุน การติดตามและการรับรองผลงานเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ โดยมีมาตรการควบคุมคุณภาพและประกันคุณภาพ มีการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพงานวิจัยที่ชัดเจน
- 2 สร้างระบบประกันคุณภาพงานวิจัยหรือนักวิจัยรวมทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณนักวิจัย
- 3 ส่งเสริมสนับสนุนให้นักวิจัยทำวิจัยในสาขาที่นักวิจัยถนัดและต่อเนื่อง และไม่ควรถ่ายทอดงานวิจัยหลากหลายโครงการในเวลาเดียวกัน
- 4 กำหนดกระบวนการพิจารณาทุนสนับสนุนการวิจัยโดยคณะกรรมการที่ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ และเป็นผู้มีเจตคติในการส่งเสริมการวิจัยมากกว่าการควบคุม
- 5 กำหนดมาตรฐานคุณภาพงานวิจัยในแนวทางเดียวกัน
- 6 ประเมินผลงานวิจัยภายหลังจากที่ได้นำไปใช้ประโยชน์ได้ในระยะหนึ่ง
- 7 ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สังคมภายนอกทั้งในระดับชาติและนานาชาติ

8 มีคณะกรรมการประเมินข้อเสนอองงานวิจัย และตรวจสอบรายละเอียด โดยเฉพาะให้มีความเชื่อมั่นว่างานวิจัยที่เสนอมจะสามารถตีพิมพ์ในวารสารวิชาการตามมาตรฐานที่กำหนดได้ และสามารถทำได้แล้วเสร็จในกรอบเงื่อนเวลาของโครงการ

9 จัดให้มีหน่วยงานหรือคณะทำงานที่ทำหน้าที่จัดการและดูแลผลงานวิจัยหรือทรัพย์สินทางปัญญาที่เกี่ยวกับการจดสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์และสิทธิประโยชน์จากผลงานวิจัย

10 ปรับปรุงขั้นตอนการส่งข้อเสนอโครงการวิจัย การรับทุนวิจัยผ่านสถาบันวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบ

11 จัดทำหลักเกณฑ์การสนับสนุนและส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสาร

กลยุทธ์ที่ 14 บริหารจัดการความรู้จากงานวิจัยและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยไปเผยแพร่หรือนำไปใช้ประโยชน์

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

1 พัฒนาระบบการสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัยและการบริหารจัดการความรู้จากงานวิจัยทั้งในวงการวิชาการและการนำไปใช้ประโยชน์ เช่น การจัดทำวารสารวิชาการ การประชุมทางวิชาการในระดับชุมชน ท้องถิ่น ประเทศและนานาชาติ

2 จัดทำระบบรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยที่เชื่อถือได้ และรวดเร็วทันต่อการใช้ประโยชน์

3 สร้างเครือข่ายเผยแพร่ผลงานวิจัยไปยังผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

4 ส่งเสริมผู้มีความสามารถด้านการเขียนและการนำเสนอผลงานวิจัยภายในสถาบันอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง โดยจัดการประกวดผลงานวิจัย พร้อมจัดรางวัลสำหรับผู้ทำวิจัยดีเด่น

5 สนับสนุนการจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร ทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนการคุ้มครองสิทธิของงานวิจัย ให้แก่นักวิจัยเจ้าของผลงาน

6 จัดประชุมวิชาการในระดับชาติหรือนานาชาติ เพื่อเปิดเวทีนำเสนอผลงานทางวิชาการ อันจะเป็นการนำความรู้จากภายนอกมหาวิทยาลัยหรือจากต่างประเทศเข้ามาใช้ประโยชน์

7 สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมงานวิจัยในระดับชาติหรือนานาชาติมากยิ่งขึ้น ทั้งในรูปแบบการตีพิมพ์ผลงานวิจัยในฐานข้อมูลระดับชาติหรือในระดับสากล การเข้าร่วมประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอผลงานวิจัยในระดับชาติและนานาชาติ

กลไกสู่การปฏิบัติ

1 สถาบันวิจัยและพัฒนาหรือบัณฑิตวิทยาลัยจัดทำวารสารของมหาวิทยาลัย

2 สถาบันวิจัยและพัฒนาสร้างเครือข่ายการเผยแพร่ผลงานวิจัยกับหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย

3 มหาวิทยาลัยจัดเวทีการนำเสนอผลงานวิจัยภายในมหาวิทยาลัยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

4 แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัย

5 จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเขียนบทความวิจัยให้แก่อาจารย์และนักวิจัย

กลไกการประเมินผล

1 มีระบบและกลไกการพัฒนาวารสารทางวิชาการให้ได้มาตรฐานตาม ก.พ.อ. กำหนด

2 จำนวนเครือข่ายการเผยแพร่ผลงานวิจัย

3 จำนวนครั้งของการประชุมคณะทำงานรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัย

4 ร้อยละของอาจารย์หรือนักวิจัยที่นำเสนอผลงานทางวิชาการในระดับชาติหรือนานาชาติต่ออาจารย์ประจำหรือนักวิจัยทั้งหมด

5 ร้อยละของงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้รับการจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตรหรือทรัพย์สินทางปัญญา หรือนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับชาติและในระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำ

กลยุทธ์ที่ 15 ส่งเสริมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลงานวิจัย

เพื่อให้การดำเนินกลยุทธ์ได้ผล จึงกำหนดมาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ดังนี้

มาตรการ

1 สร้างระบบการติดตามผลการปฏิบัติงานและการประเมินผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง

2 ส่งเสริมและสนับสนุนการสังเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากงานวิจัย เพื่อการสังเคราะห์และกำหนดทิศทางการวิจัยใหม่ๆ

3 กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนรวมถึงการขยายผลเชิงพาณิชย์

4 ตรวจสอบ วิเคราะห์ ติดตามและประเมินผล โครงการวิจัยที่เสนอขอรับทุน

5 มีระบบประเมิน โครงการวิจัยและมีกลไกการติดตามและประเมินผลการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อการพัฒนาคุณภาพงานวิจัย

6 กำหนดกลไกการประเมินและคัดสรรงานวิจัยที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อสังคม

7 ประเมินและติดตามผลการดำเนินการวิจัยทุก 6 เดือนและมีการรายงานผลการดำเนินการด้านการวิจัยต่อสภามหาวิทยาลัยทุกปี

8 พิจารณากลับกรองคุณภาพงานวิจัยและประเมินผลงานวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินคุณภาพของผลงานวิจัยเทียบกับมาตรฐานสากล

9 ส่งเสริมให้มีคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพผลงานวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

กลไกสู่การปฏิบัติ

1 สถาบันวิจัยและพัฒนาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี และแจ้งให้กับอาจารย์และนักวิจัยได้ทราบโดยทั่วกัน

2 แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อวิเคราะห์ผลผลิตจากการวิจัย (research productivity) ที่นำไปสู่การประยุกต์ใช้ ความคุ้มค่าของงบประมาณที่ใช้ทำการวิจัยและผลกระทบ (impact) ที่คาดว่าจะได้รับ

3 สถาบันวิจัยและพัฒนาจัดทำหลักเกณฑ์การวัดและประเมินคุณภาพของผลงานวิจัย

กลไกการประเมินผล

- 1 มีหลักเกณฑ์การวัดและประเมินคุณภาพของผลงานวิจัย
- 2 รายชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอก
- 3 รายงานประจำปีผลการดำเนินงานด้านการวิจัย

บทที่ 6

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทที่ 6 นี้ ในส่วนของการสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะผลการวิจัยเรื่องข้อเสนอเชิงนโยบาย เพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ผู้วิจัยขอเสนอตามลำดับดังนี้ คือ วัตถุประสงค์ การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

1. วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำร่าง ตรวจสอบ และจัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนา ศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ทั้งส่วนที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบายและแนวทางของ นโยบาย ในองค์ประกอบของปัจจัยป้อนเข้า กระบวนการ และปัจจัยป้อนออก

2. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ได้แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะที่ 1 การศึกษาบริบทเพื่อจัดทำร่างข้อเสนอ เชิงนโยบาย ระยะที่ 2 การตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย

ระยะที่ 1 การศึกษาบริบทเพื่อจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบาย ดำเนินการวิจัย 3 วิธี ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านนโยบายและแผนงาน ระดับประเทศจากแหล่งต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด แล้ว นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และสังเคราะห์เนื้อหา (content analysis and synthesis) โดยยึดหลักความสอดคล้อง ของข้อมูล

2. การวิจัยเชิงสำรวจสถาบัน (institutional survey study) เพื่อศึกษาสภาพการทำวิจัย ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย การบริหารงานวิจัยและข้อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัย ราชภัฏร้อยเอ็ด

3. การศึกษาพหุกรณี (Multi-case study) เพื่อศึกษากลยุทธ์การวิจัย ทิศทางแนวนโยบาย การวิจัยและการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยที่เป็นกรณีศึกษาในประเทศ จำนวน 4 แห่ง และ ในต่างประเทศ จำนวน 2 แห่ง

ผลจากการศึกษาบริบทด้วยการวิจัยเอกสาร การวิจัยเชิงสำรวจ และการศึกษาพหุกรณี ดังกล่าวข้างต้น นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์จัดทำร่างข้อเสนอ นโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (operational seminar) ร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ผู้เชี่ยวชาญ และตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

ระยะที่ 2 การตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย

การตรวจสอบเพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัย ราชภัฏร้อยเอ็ด ดำเนินการวิจัย 2 วิธี ดังนี้

2. การประชุมผู้ทรงคุณวุฒิ

3. การสนทนากลุ่มเป้าหมาย

ผลการตรวจสอบด้วยการประชุมผู้ทรงคุณวุฒิและการสนทนากลุ่มเป้าหมายดังกล่าวข้างต้น นำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์จัดทำเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยการจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการ (operational seminar) ร่วมกันระหว่างผู้วิจัย ผู้เชี่ยวชาญ และตัวแทนผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

3. สรุปผลการวิจัย

ผลจากการวิจัยได้ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่มีองค์ประกอบสองส่วนคือ องค์ประกอบที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบาย (Policy objective) และองค์ประกอบที่เป็นแนวทางของนโยบาย (Policy means) ทั้งนี้องค์ประกอบที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบาย ประกอบด้วย การพิจารณาถึงทิศทางของมหาวิทยาลัย อันได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจและวัตถุประสงค์ ส่วนองค์ประกอบที่เป็นแนวทางของนโยบาย ได้แก่ ยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ มาตรการ กลไกการปฏิบัติ และกลไกการประเมินผล ซึ่งสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

วิสัยทัศน์ (Vision) “มุ่งส่งเสริม สนับสนุนการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายภายใต้ระบบบริหารจัดการคุณภาพการวิจัย นำมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศ ก่อเกิดภูมิปัญญา พัฒนาท้องถิ่นและสังคมอย่างยั่งยืน”

พันธกิจ (Mission) 1) กำหนดนโยบาย แนวทางและทิศทางการวิจัย ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา มหาวิทยาลัย นโยบายและยุทธศาสตร์จังหวัด กรอบแผนพัฒนาอุดมศึกษา นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัย ของชาติ 2) วิเคราะห์และกำหนดโครงสร้างองค์การวิจัย 3) สร้างเสริมและเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถของ บุคลากรวิจัย 4) สนับสนุน สร้างเสริมและพัฒนาขีดความสามารถด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย 5) พัฒนาระบบบริหารและจัดการคุณภาพงานวิจัย

วัตถุประสงค์ (Objective) 1) เพื่อกำหนดนโยบาย แนวทางและทิศทางการวิจัย ให้สอดคล้องกับ แผนพัฒนามหาวิทยาลัย นโยบายและยุทธศาสตร์จังหวัด กรอบแผนพัฒนาอุดมศึกษา นโยบายและยุทธศาสตร์ การวิจัยของชาติ 2) เพื่อวิเคราะห์และกำหนดโครงสร้างองค์การวิจัย อันจะส่งผลให้เกิดความคล่องตัวใน การบริหารจัดการงานวิจัย 3) เพื่อเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถด้านการวิจัย โดยการส่งเสริมสร้างกลุ่มวิจัย การสรรหา พัฒนาคุณลักษณะของนักวิจัย สมรรถภาพการวิจัย ทักษะ เจตคติของบุคลากรทางการวิจัยและรักษานักวิจัยที่มีคุณภาพสูง 4) สนับสนุนให้บุคลากรทำการวิจัยและสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพสามารถตีพิมพ์ ในวารสารวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ตลอดจนพัฒนาไปใช้ประโยชน์เชิงสาธารณะหรือเชิงพาณิชย์ 5) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณด้านการวิจัย โดยการแสวงหาแหล่งทุนการวิจัย ทั้งภายในและ ภายนอกมหาวิทยาลัย ตลอดจนการสร้างเครือข่ายความร่วมมือทางการวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้งานวิจัย ของมหาวิทยาลัยสามารถดำเนินการไปอย่างมีเอกภาพและต่อเนื่อง 6) เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานวิจัย โดย พัฒนามาตรฐานและความพร้อมด้านเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ แหล่งค้นคว้าข้อมูล เทคโนโลยี

สารสนเทศและฐานข้อมูลการวิจัย ตลอดจนการพัฒนาและบริหารจัดการสารสนเทศทางการวิจัย เพื่อให้การให้บริการงานวิจัยและบริการวิชาการที่สะดวก รวดเร็ว ทันสมัย ทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย

7) เพื่อพัฒนาระบบบริหารและจัดการคุณภาพงานวิจัย โดยการกำกับ ติดตามตรวจสอบและประเมินผลการวิจัย

8) เพื่อจัดการความรู้ด้านการวิจัย ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้จากผลงานวิจัยของมหาวิทยาลัยสู่สาธารณชนด้วยสื่อทุกรูปแบบ รวมทั้งประสานการถ่ายทอดและขยายผลงานเพื่อใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวาง

ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์การวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ประกอบด้วย 5 ยุทธศาสตร์ ดังนี้คือ

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านนโยบายและการวางแผนการวิจัย ประกอบด้วย เป้าประสงค์ที่ 1 พัฒนานโยบายและวางแผนการวิจัย เพื่อกำหนดแนวทางและทิศทางการวิจัย สร้างศักยภาพการแข่งขันด้านการวิจัยและพัฒนาสาขาวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ เพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามเป้าประสงค์จึงกำหนดกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 จัดทำนโยบายและแผนการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรการดำเนินการ ดังนี้

- 1) แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์แผนการดำเนินงานบริหารงานวิจัย
- 2) มีการเสนอนโยบาย ด้านการวิจัยต่อสภามหาวิทยาลัยให้ความเห็นชอบหรือเสนอแนะ เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งด้าน การวิจัย
- 3) กำหนดนโยบาย ทิศทางและแนวทางการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้ชัดเจน และสอดคล้องกับนโยบาย การวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาและนโยบายการวิจัยของชาติ
- 4) กำหนดวิสัยทัศน์และ พันธกิจที่ชัดเจนในการพัฒนามหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศ (LERT model)
- 5) จัดทำแผนแม่บทการวิจัยในระดับมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ควรจัดทำแผนวิจัยทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อพัฒนาระบบงานวิจัยที่มีเอกภาพ
- 6) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนต่อการเปลี่ยนแปลงได้เท่าทันสถานการณ์ และมีการถ่ายทอดแผนไปสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน
- 7) เชื่อมโยงเป้าหมาย ตัวชี้วัด เข้ากับวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัยและระดับคณะ วิทยาลัยจัดทำรายละเอียดตัวชี้วัดด้านการวิจัยให้สอดคล้องกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัย
- 8) ศึกษาวิจัยองค์กรและประเด็นจำเป็นเร่งด่วนเพื่อทบทวนหรือพิจารณา ศักยภาพของมหาวิทยาลัยว่ามีความเป็นเลิศหรือเชี่ยวชาญด้านใดประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบาย มีกลไกสู่ การปฏิบัติ ดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำนโยบาย แผนกลยุทธ์ และแผนการดำเนินงานด้านการวิจัย 2) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อวิเคราะห์นโยบายการวิจัยของชาติ นโยบาย การวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา 3) ที่ประชุมสภามหาวิทยาลัยกำหนดนโยบายด้านการวิจัยร่วมกัน 4) เชิญผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมาร่วมเป็นคณะกรรมการจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการวิจัย 5) จัดประชุมเพื่อชี้แจงนโยบายการวิจัยเพื่อถ่ายทอดสู่การปฏิบัติ มีกลไกการประเมินผล ดังนี้ 1) มีการจัดทำนโยบาย แผนกลยุทธ์ และแผนดำเนินงานด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยที่สอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ 2) มีคณะกรรมการ คณะทำงานหรือหน่วยงานดำเนินการวิจัยตามแผนที่ กำหนด 3) มีผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นคณะกรรมการจัดทำนโยบาย แผนกลยุทธ์และแผนการวิจัย 4) มีผลการปฏิบัติงานตามแผนการวิจัยที่กำหนด 5) มีการประเมินสัมฤทธิ์ผลและนำผลการประเมินไปพิจารณาปรับปรุงความเชื่อมโยงและบูรณาการระหว่างการวิจัยกับภารกิจอื่นๆของ มหาวิทยาลัย

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างศักยภาพการแข่งขันด้านการวิจัย มีมาตรการดำเนินการ ดังนี้ 1) สนับสนุนการทำวิจัยในทุกประเภททั้งด้านวิทยาศาสตร์และด้านสังคมศาสตร์ โดยให้ความสำคัญและสนับสนุนการทำวิจัยพื้นฐาน (Basic research) กับการวิจัยประยุกต์ (Applied research) การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) 2) ส่งเสริมงานวิจัยเชิงพื้นที่ (Area-based Research) เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนและท้องถิ่น 3) ส่งเสริมการวิจัยที่เป็นความต้องการของประเทศ ในลักษณะมุ่งเป้าหมายตามที่มหาวิทยาลัยมีศักยภาพ 4) ส่งเสริมและดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน โดยเน้นการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่นตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อชี้นำสังคมให้ตระหนักถึงความสำคัญของวัฒนธรรม วิถีชีวิตและภูมิปัญญาของสังคมไทย 5) ส่งเสริมการสร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่าเพื่อพัฒนาวิชาการที่เหมาะสมต่อการพัฒนามหาวิทยาลัย 6) ส่งเสริมให้ภาคเอกชนหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในงานวิจัย 7) สร้างความร่วมมือกับสถาบัน อุดมศึกษาอื่น และสร้างระบบเครือข่ายการวิจัยกับหน่วยงานที่มีความชำนาญทางการวิจัย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ 8) ส่งเสริมการวิจัยเพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่และนวัตกรรมทางด้านสังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์ 9) ส่งเสริมการวิจัยในลักษณะบูรณาการ เพื่อสร้างสมรรถนะในการแข่งขันตอบสนองต่อความต้องการของสังคมและพัฒนาประเทศ 10) ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการส่งเสริม อนุรักษ์ พัฒนาคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมไทยและเอกลักษณ์ของชาติ 11) ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับนวัตกรรมทางการศึกษา เพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการศึกษาอย่างเต็มความสามารถ 12) ส่งเสริมการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับข้าวหอมมะลิ เพื่อสร้างความเข้มแข็งของท้องถิ่น มีกลไกสู่การปฏิบัติ ดังนี้ 1) คณะ วิทยาลัยและสถาบันมีการจัดทำแนวทางและทิศทางการวิจัยที่ชัดเจน 2) ประสานงานกับภาครัฐอื่น ภาคเอกชนและภาคอุตสาหกรรมมาร่วมเป็นเครือข่ายการวิจัยกับมหาวิทยาลัย 3) จัดประชุมร่วมกับชุมชนและท้องถิ่น เพื่อวางแผนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม 4) สร้างฐานความรู้ที่มีคุณค่าเพื่อพัฒนาศักยภาพของบุคลากรการวิจัย มีกลไกการประเมินผล ดังนี้ 1) มีการกำหนดแนวทางและทิศทางการวิจัยที่ชัดเจนปฏิบัติได้ และมีแผนงานรองรับ 2) มีการกำหนดความต้องการของมหาวิทยาลัย 3) มีการจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการวิจัยของคณะ วิทยาลัยและสถาบัน 4) มีระบบและกลไกที่กำหนดให้ภาครัฐอื่น ภาคเอกชนและภาคอุตสาหกรรมมาร่วมมือในการทำวิจัย

กลยุทธ์ที่ 3 พัฒนาสาขาวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ มีมาตรการดำเนินการ ดังนี้ 1) จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัยเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในเทคนิคเฉพาะต่างๆ ตามสาขาวิชา โดยมีนักวิจัยที่มีความสามารถพิเศษในเทคนิคเฉพาะทางรวมกลุ่มทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ 2) แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติการกิจการวิจัย โดยรวบรวมผู้เชี่ยวชาญในการระดมความคิด และรวบรวมนักวิจัยจากหลายสาขาวิชาเพื่อปฏิบัติการกิจการวิจัยในระยะสั้น เพื่อมุ่งเป้าการวิจัยเพื่อสู่ความเป็นเลิศ 3) จัดทำแผนเร่งรัดพัฒนาและค้นหาศักยภาพเด่นของสาขาวิชา โดยกำหนดให้สาขาวิชาเป็นผู้กำหนดความต้องการ กำหนดแผนการพัฒนาสาขาวิชาที่มีเป้าหมายระยะสั้นและระยะยาว กำหนดกลยุทธ์และแผนการดำเนินงานที่ประกอบด้วยแผนพัฒนาวิชาการ แผนพัฒนาการวิจัยและแผนพัฒนาบุคลากรการวิจัย 4) จัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนงานวิจัยร่วมกับสถาบันอุดมศึกษาและหน่วยงาน

ภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน 5) ผลักดันให้ตั้งศูนย์วิจัยระดับคณะและวิทยาลัยเพื่อรวมกลุ่มนักวิจัย แสดงความเข้มแข็งทางวิจัยและความเป็นเลิศทางวิชาการและความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง เช่นศูนย์วิจัย ภูมิศาสตร์ ศูนย์วิจัยนวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อรองรับการพัฒนาวิชาที่ผนวกการวิจัย การเรียน การสอนและการบริการวิชาการไว้ด้วยกัน 6) ให้มีการปรับโครงสร้างระบบวิจัยให้สามารถนำมาใช้ ประโยชน์ได้จริง โดยมีการจัดโครงสร้างความสัมพันธ์ ตลอดจนบทบาทหน้าที่หน่วยงานทั้งระดับ นโยบาย ระดับบริหารจัดการวิจัยและระดับปฏิบัติให้สอดคล้องกันอย่างมีเอกภาพ มีกลไกคู่การปฏิบัติ ดังนี้ 1) จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัย 2) แต่งตั้งคณะกรรมการปฏิบัติการกิจการวิจัยเพื่อมุ่งเป้า การวิจัยสู่ความเป็นเลิศ 3) จัดสัมมนาทางวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ 4) ค้นหาศักยภาพเด่นของ สาขาวิชา เพื่อจัดทำแผนการพัฒนาสาขาสู่ความเป็นเลิศ มีกลไกการประเมินผล ดังนี้ 1) มีการจัดตั้ง หน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัย และมีนักวิจัยที่มีความสามารถสูงรวมกลุ่มทำงานวิจัย 2) มีคณะทำงาน ปฏิบัติการกิจการวิจัย ที่เป็นผู้เชี่ยวชาญ ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้รู้ในชุมชนมีส่วนร่วมทุกหน่วยปฏิบัติการ วิจัย 3) มีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัย 4) มีการนำผลการ ประเมินไปปรับปรุงหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัย เพื่อพัฒนาและผลักดันสู่ความเป็นเลิศในสาขาวิชา

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านการจัดองค์การการวิจัย

เป้าประสงค์ที่ 2 ส่งเสริมการจัดองค์การการวิจัยที่มีประสิทธิภาพและสร้างระบบบริหารองค์การการวิจัยอย่างมี คุณภาพ เพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามเป้าประสงค์จึงกำหนดกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการจัดองค์การการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ กำหนดมาตรการดำเนินการ ดังนี้ 1) ปรับเปลี่ยนรูปแบบขององค์การการวิจัยตามสภาพปัญหาและสถานการณ์ทั้งหน่วยงานสนับสนุน การวิจัยในระดับมหาวิทยาลัย คณะ และวิทยาลัย 2) จัดองค์การการวิจัยเป็นองค์กรที่มีรูปแบบยืดหยุ่น ตามสภาพปัญหาและสถานการณ์ 3) จัดองค์การการวิจัยตามนโยบายแต่ละหน่วยงานว่าต้องการให้ หน่วยงานวิจัยตอบสนองในด้านใด 4) จัดให้มีหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่บริหารงานวิจัยของ มหาวิทยาลัย 5) จัดรูปองค์กรการบริหารงานวิจัยในลักษณะผสมผสานรูปแบบนวัตกรรมกับรูป เครื่องมือเข้าด้วยกัน 6) ให้มีหน่วยงานเฉพาะที่รับผิดชอบในการเผยแพร่ข้อมูลด้านการวิจัย และ ความก้าวหน้าทางวิชาการของมหาวิทยาลัยแก่หน่วยงานภายนอก 7) มีคณะกรรมการเสนอแนะการ ปรับเปลี่ยนทิศทางและแนวทางการวิจัยของมหาวิทยาลัยให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป 8) มอบอำนาจการบริหารองค์การการวิจัยให้กับคณะ วิทยาลัย เข้าบริหารจัดการงานวิจัยในคณะของ ตนเอง มีกลไกคู่การปฏิบัติ ดังนี้ 1) สถาบันวิจัยและพัฒนา แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อวิเคราะห์บทบาท หน้าที่และภาระงานด้านการวิจัย 2) จัดตั้งหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่บริหารงานวิจัย 3) จัดประชุม คณะทำงานเพื่อเสนอแนะปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารในองค์การการวิจัย 4) ให้คณะ วิทยาลัย และสถาบันจัดโครงสร้างองค์การการวิจัยภายในเพื่อบริหารจัดการงานวิจัย มีกลไกกลไกการประเมินผล ดังนี้ 1) ผลการวิเคราะห์บทบาท หน้าที่และภาระงานด้านการวิจัยของคณะ วิทยาลัย และสถาบัน 2) โครงการจัดตั้งองค์การการวิจัยในระดับคณะ วิทยาลัยและสถาบัน 3) รายงานผลการดำเนินงานของ องค์การการวิจัย

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างระบบบริหารองค์กรการวิจัยอย่างมีคุณภาพ กำหนดมาตรการ ดังนี้ 1) กำหนดควิสัยทัศน์ พันธกิจ วัตถุประสงค์ ทิศทางการวิจัยที่ชัดเจน มีวิธีการสื่อสารที่ดีในการถ่ายทอด วิสัยทัศน์และขั้นตอนปฏิบัติงานกับบุคลากรการวิจัย 2) ผลักดันบุคลากรการวิจัยให้ทำงานบรรลุตาม การกิจที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งมีการกระจายอำนาจ ให้บุคลากรในระดับต่างๆสามารถตัดสินใจอย่าง เหมาะสม 3) มีนโยบายประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยทั้ง ในระดับนักวิจัยและระดับองค์กรการวิจัย 4) ทบทวน วิเคราะห์ ข้อมูลผลการดำเนินการจากทุกด้าน ขององค์กรการวิจัย และเปรียบเทียบ การทำงานกับหน่วยงานอื่น 5) กำหนดวิธีปฏิบัติงาน เป้าหมาย และมองเห็นถึงอุปสรรคต่างๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้องค์กรมีการดำเนินการอย่างมีจริยธรรม 6) เก็บ ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยอย่างต่อเนื่องเพื่อใช้ในการวิเคราะห์แก้ไขปัญหา การตัดสินใจในการ ปฏิบัติงานรวมทั้งการสร้างนวัตกรรม 7) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศพร้อมใช้งานและเข้าถึงได้ง่าย 8) พัฒนาระบบการรวบรวม และถ่ายทอดความรู้จากการวิจัยของบุคลากร การแสวงหาและแลกเปลี่ยน วิธีการปฏิบัติงานที่เป็นเลิศ 9) ความร่วมมือทางการวิจัยระหว่างหน่วยงานในมหาวิทยาลัยและระหว่าง มหาวิทยาลัย 10) ส่งเสริมให้นักวิจัยมีวัฒนธรรมการวิจัยในองค์กรที่มีทิศทางไปในแนวเดียวกัน มี กลไกสู่การปฏิบัติ ดังนี้ 1) แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารองค์กรการวิจัย 2) มีการกำหนดการประชุม เพื่อกำหนดบทบาท ภารกิจ เป้าหมายแนวทางการปฏิบัติ 3) จัดทำแผนรองรับสภาวะการต่างๆอย่าง ชัดเจน 4) มีการวิเคราะห์สถานการณ์ที่สามารถกระทบต่อการทำงานจากรอบด้านทุกมุมมอง มีกลไก การประเมินผล ดังนี้ 1) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารองค์กรการวิจัย โดยผู้บริหารระดับสูงและ ตัวแทนที่รับผิดชอบพันธกิจด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยร่วมเป็นคณะกรรมการ 2) มีการวิเคราะห์ บทบาท ภารกิจ เป้าหมายและแนวทางการปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม 3) แผนการบริหารองค์กรการวิจัย 4) เอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน 5) แผนปฏิบัติการประจำปี 6) สรุปรายงานผลการดำเนินงานในรอบปี

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านการบริหารบุคลากรการวิจัย

เป้าประสงค์ที่ 3 สร้างระบบบริหารงานบุคลากรการวิจัยอย่างมีคุณภาพเพื่อส่งเสริมและพัฒนาค่านิยม เจตคติ วัฒนธรรมการวิจัยของอาจารย์และนักวิจัย เพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามเป้าประสงค์จึงกำหนดกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 การพัฒนาส่งเสริมค่านิยม เจตคติและวัฒนธรรมในการทำวิจัยของอาจารย์

กำหนดมาตรการ ดังนี้ 1) กำหนดงานวิจัยเป็นภาระงานสูงเท่ากับงานสอนเพื่อให้เห็นความสำคัญของ การวิจัย 2) กำหนดให้อาจารย์นำวิธีการวิจัยเข้าสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญา ตรีและระดับบัณฑิตศึกษา 3) ส่งเสริมและพัฒนาอาจารย์หรือนักวิจัย โดยจัดทำแผนพัฒนาอาจารย์ หรือนักวิจัยอย่างครบวงจร ตั้งแต่ต้นนักวิจัยรุ่นใหม่และ นักวิจัยรุ่นกลาง 4) มีแผนการพัฒนานักวิจัยแต่ละกลุ่มสาขาที่แตกต่างกัน 5) มีวิธีในการสร้างบรรยากาศการทำงาน และผลักดันบุคลากรให้ทำงาน บรรลุตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย รวมทั้งมีการกระจายอำนาจให้บุคลากรในระดับต่างๆ สามารถ ตัดสินใจอย่างเหมาะสม 6) จัดให้มีเวลาเพื่อดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่องเป็นช่วงระยะเวลาเฉพาะ เช่นเดียวกับมหาวิทยาลัยและถือว่าเวลาที่ใช้เพื่อการวิจัยเป็นภาระงานในการปฏิบัติหน้าที่ด้วย (Workload) 7) สร้างวัฒนธรรมที่ส่งเสริมการชื่นชมผลงานระหว่างนักวิจัย โดยแสดงออกถึงการ ขอมรับในความสำเร็จในงานวิจัย ทำให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นกำลังใจแก่อาจารย์ผู้ทำวิจัย และ

สร้างค่านิยมพื้นฐานของการยอมรับนักวิจัย 8) สร้างระบบการช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร มีการประสานงานระหว่างผู้ทำงานวิจัยในสาขาเดียวกัน เพื่อได้แลกเปลี่ยนความรู้ และวิธีการวิจัย ตลอดจนผลที่ได้จากการวิจัยและเพิ่มประสิทธิภาพการสร้างเครือข่ายการวิจัย และส่งเสริมสนับสนุนให้หัวหน้าทีมวิจัยและนักวิจัยมาจากต่างสาขาวิชา 9) สร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมในการทำวิจัยเพื่อสร้างความตื่นตัวด้านการวิจัย พัฒนาสาขาวิชา หรือคณะ วิทยาลัยเป็น center of excellence มีกลไกผู้การปฏิบัติ ดังนี้ 1) กำหนดให้มีหลักสูตรทุกหลักสูตรมีรายวิชาวิจัยการศึกษาและอาจารย์นำวิธีการวิจัยเข้าสู่กระบวนการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษา 2) สถาบันวิจัยและพัฒนา ร่วมกับกลุ่มบริหารงานบุคคล จัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของนักวิจัย 3) จัดประชุมชี้แจงนโยบาย ทิศทางการวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจและรับทราบค่านิยมร่วมกันทั้งมหาวิทยาลัย 4) จัดทำสัญญากับอาจารย์ตั้งแต่กระบวนการรับเข้าใหม่ โดยพิจารณาถึงความสามารถด้านการวิจัยและทัศนคติในการทำวิจัย 5) สร้างระบบจูงใจเพื่อส่งเสริมค่านิยมในการทำวิจัยของอาจารย์ มีกลไกการประเมินผล ดังนี้ 1) หลักเกณฑ์การกำหนดภาระงานของอาจารย์ 2) จำนวนหลักสูตรที่มีรายวิชาวิจัย การศึกษาหรือการวิจัยในแต่ละสาขาวิชา 3) เอกสารคู่มือการปฏิบัติงาน 4) รายงานผลการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร 5) สัญญาการปฏิบัติหน้าที่ของอาจารย์

กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาอาจารย์นักวิจัยรุ่นใหม่ กำหนดมาตรการ ดังนี้ 1) ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ได้ริเริ่มทำวิจัยโดยมหาวิทยาลัยสนับสนุนงบประมาณเพื่อดำเนินการวิจัย 2) จัดให้มีระบบพี่เลี้ยงแก่นักวิจัยรุ่นใหม่ 3) ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ได้เข้าร่วมโครงการวิจัยกับหัวหน้าโครงการวิจัยที่มีความสามารถสูง 4) จัดอบรมแก่นักวิจัยรุ่นใหม่ให้มีความรู้ด้านวิจัยทั่วไป สถิติ การเลือกหัวข้อวิจัย การเขียนเค้าโครง การวิจัย การของบประมาณจากแหล่งทุนภายนอก หรือส่งเสริมให้เข้ารับการอบรมความรู้จากหน่วยงานภายนอกมากยิ่งขึ้น 5) ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ทำการวิจัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 6) ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ร่วมเวทีสัมมนาวิชาการหรือเข้าร่วมเครือข่ายนักวิจัยกับสถาบันภายนอก ทั้งในและต่างประเทศมากขึ้น 7) บ่มเพาะนักวิจัยรุ่นใหม่เพื่อป้อนสู่วงการวิจัยอย่างต่อเนื่องและกลายเป็นวัฒนธรรมหนึ่งของมหาวิทยาลัย 8) ให้ทุนอาจารย์ใหม่ทำวิจัยเพื่อต้องการพัฒนาฝีมือผู้การเป็นนักวิจัยระดับสูง โดยให้ทำงานร่วมกับนักวิจัยอาวุโส 9) จัดระบบให้คำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย เลือกนักวิจัยที่มีความเชี่ยวชาญการวิจัยแต่ละเรื่องมาเป็นหัวหน้าทีมวิจัย มีกลไกผู้การปฏิบัติ ดังนี้ 1) สถาบันวิจัยและพัฒนาจัดทำแผนพัฒนาอาจารย์ที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ใหม่ให้มีความรู้ด้านการวิจัย 2) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการวิจัยแก่นักวิจัยรุ่นใหม่อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง 3) มหาวิทยาลัยจัดพี่เลี้ยงให้กับนักวิจัยรุ่นใหม่ 4) สนับสนุนให้อาจารย์ที่จบปริญญาเอกใหม่ได้เสนอเค้าโครงเพื่อทำวิจัยและกำหนดให้ภายใน 2 ปี หลังจากสำเร็จการศึกษา ต้องเสนอผลงานเพื่อขอกำหนดตำแหน่งทางวิชาการ 5) จัดทำฐานข้อมูลนักวิจัยรุ่นใหม่ 6) เชิญชวนให้นักวิจัยรุ่นใหม่เข้าร่วมเวทีสัมมนาทางวิชาการ มีกลไกการประเมินผล ดังนี้ 1) แผนพัฒนาบุคลากร 2) รายงานผลการดำเนินงานพัฒนาบุคลากร 3) จำนวนครั้งที่อาจารย์หรือนักวิจัยเข้าร่วมเวทีสัมมนาทางวิชาการ 4) ฐานข้อมูลบุคลากร 5) จำนวนครั้งที่เข้ารับคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

กลยุทธ์ที่ 3 สร้างระบบการบริหารงานบุคลากรวิจัยอย่างมีคุณภาพ กำหนดมาตรการ ดังนี้ 1) สนับสนุนให้มีระบบการบริหารจัดการบุคลากรการวิจัยในลักษณะกำหนดภาระงานร่วมระหว่างหน่วยงาน เพื่อเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนทิศทางการวิจัย บูรณาการแลกเปลี่ยนความรู้ ทักษะปฏิบัติ ตลอดจนปัจจัยสนับสนุนต่างๆอย่างมีประสิทธิภาพ 2) กำหนดเกณฑ์การสรรหาและคัดเลือก การจ้าง การต่อสัญญาจ้างเพื่อคัดเลือกคนที่มีความรู้ความสามารถเข้ามาเป็นอาจารย์ในระดับสาขาวิชา 3) สร้างและส่งเสริมนักวิจัยที่มีคุณภาพให้เพิ่มมากขึ้น และให้การอุดหนุนทุนการวิจัยเพื่อให้เกิด ผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ 4) ส่งเสริมให้นักวิจัยปฏิบัติงานวิจัยตามจรรยาบรรณนักวิจัย มีคุณธรรม จริยธรรมเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการ 5) สร้างเสริมแรงจูงใจในการทำวิจัย โดยจัดระบบค่าตอบแทน นักวิจัยให้สูงขึ้น ตามความสามารถของนักวิจัย 6) จัดทำฐานข้อมูลนักวิจัยของมหาวิทยาลัย ฐานข้อมูล ผลงานวิจัย เพื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่องค์ความรู้ด้านการวิจัยสู่สาธารณชน มีกลไก ผู้การปฏิบัติ ดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยประกาศเกณฑ์ภาระงานของอาจารย์ 2) จัดทำหลักเกณฑ์การสรรหา การคัดเลือก การจ้าง การต่อสัญญาสำหรับอาจารย์และนักวิจัย 3) ประกาศจรรยาบรรณนักวิจัยให้ทราบ โดย ทัวกัน 4) จัดทำหลักเกณฑ์ค่าตอบแทนนักวิจัย 5) จัดให้มีระบบที่ปรึกษานักวิจัย มีกลไกการ ประเมินผลดังนี้ 1) หลักเกณฑ์ กำหนดภาระงานของอาจารย์ 2) จำนวนประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่ฝ่ายการอนุมัติจากสภามหาวิทยาลัย 3) ประสิทธิภาพของฐานข้อมูลนักวิจัย 4) ประกาศจรรยาบรรณ นักวิจัย 5) รายงานประจำปี

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย
เป้าประสงค์ที่ 4 พัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรการวิจัย เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการจัดสรรทุนวิจัย การ ใช้จ่ายเงินทุนวิจัย การระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการวิจัย และพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่ง ค้นคว้าข้อมูลให้ทันสมัย พร้อมใช้ เพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามเป้าประสงค์จึงกำหนดกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาระบบการจัดสรรทุนวิจัย กำหนดมาตรการ ดังนี้ 1) จัดสรรทุนแก่ โครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบาย ทิศทางและแนวทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย 2) จัดสรรทุนให้ เหมาะสมกับคุณภาพของงานวิจัย ทำให้เกิดการสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ ทุนวิจัยต้องมีค่าตอบแทน นักวิจัย และผู้ช่วยวิจัยเพื่อเป็นสิ่งจูงใจและสร้างอาชีพนักวิจัย 3) จัดสรรทุนโดยใช้ระบบคุณธรรม คือ จัดสรรทุนให้ตามคุณภาพและความสำคัญด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยและต้องจัดสรรทุนให้เพียงพอ กับกระบวนการหรือขั้นตอนการวิจัยเพื่อจะได้ผลงานที่มีคุณภาพ 4) พิจารณาจัดสรรทุนวิจัยต่อเนื่อง ให้กับงานวิจัยที่มีความต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปแก้ปัญหาสังคมในภาพรวมได้ 5) จัดให้มีคณะกรรมการ กองทุนวิจัยพิจารณาจัดสรรเงินเพื่อดำเนิน โครงการวิจัยของมหาวิทยาลัยใน แต่ละปีตามทิศทางหรือแนวทางการวิจัยที่กำหนดและสอดคล้องกับนโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัย 6) จัดสรรทุนวิจัยเพิ่มเติมสำหรับนักวิจัยที่สามารถพัฒนากลุ่มวิจัย หน่วยวิจัย หรือจัดตั้งศูนย์วิจัย เฉพาะ ทาง ซึ่งในแต่ละคณะอาจมีศูนย์วิจัยมากกว่า 1 ศูนย์ โดยแต่ละศูนย์สามารถของบประมาณได้ทั้ง บประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงินรายได้ โดยมหาวิทยาลัยจะกำหนดแนวทางในการติดตามและ ประเมินผลงานของศูนย์วิจัยทุกปี 7) ติดตามตรวจสอบและประเมินผลระบบการจัดสรรทุนด้าน การ วิจัยให้มีประสิทธิภาพสม่ำเสมอ 8) จัดสรรทุนให้อาจารย์หรือนักวิจัยได้เข้าอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน

หรือร่วมประชุมงานวิชาการ รวมถึงการอบรมหลักสูตรระยะสั้นทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ ทักษะด้านการวิจัย 9) จัดสรรทุนวิจัยลงไปสู่คณะ เพื่อบริหารจัดการภายในเอง แต่รายงานผลให้หน่วยงานวิจัยกลางทราบทุก ๆ เดือน มีกลไกสู่การปฏิบัติ ดังนี้ 1) จัดทำประกาศหลักเกณฑ์การสนับสนุนและส่งเสริมทุนวิจัย 2) จัดทำประกาศหลักเกณฑ์การบริหารงบประมาณเงินอุดหนุนการวิจัย 3) จัดทำประกาศวิธีปฏิบัติในการใช้จ่ายเงินอุดหนุนการวิจัยของมหาวิทยาลัย 4) จัดตั้งกองทุนสนับสนุนการวิจัย มีกลไกการประเมินผล ดังนี้ 1) จำนวนเงินสนับสนุนงานวิจัยภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยต่อจำนวนอาจารย์ประจำ 2) หลักเกณฑ์การจัดสรรทุนวิจัย 3) จำนวนครั้งของการประชุมจัดสรรทุนวิจัยในรอบปี 4) รายงานผลการจัดสรรทุนวิจัย

กลยุทธ์ที่ 2 ส่งเสริมความคล่องตัวในการใช้จ่ายเงินทุนวิจัยเพื่อการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ
กำหนดมาตรการ ดังนี้ 1) ลดขั้นตอนเอกสาร การเบิกจ่ายเงินวิจัย การใช้จ่ายเงินวิจัย การทำรายงานการเงินในการทำวิจัย 2) มีระบบและกลไกการพิจารณาจัดสรรทุนวิจัย โดยคำนึงถึงความคุ้มค่าและประสิทธิภาพ 3) มีระบบติดตามตรวจสอบและประเมินผลการใช้เงินทุนวิจัยให้มีประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ 4) มีการจัดสรรเงินรายได้ของมหาวิทยาลัยเพื่อสนับสนุนการดำเนินการวิจัยเร่งด่วนหรือเป็นงานวิจัย มุ่งเป้าของมหาวิทยาลัย 5) กำหนดหลักเกณฑ์และระบบในการใช้จ่ายเงินทุนวิจัย โดยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณา ตรวจสอบการใช้เงินทุนวิจัยทั้งในระดับมหาวิทยาลัย ระดับคณะและวิทยาลัย 6) การบริหารเงินในโครงการวิจัย ควรมอบอำนาจการเบิกจ่ายลงไปถึงระดับหน่วยปฏิบัติให้มากที่สุด เพื่อความคล่องตัวในการบริหารจัดการ มีกลไกสู่การปฏิบัติ ดังนี้ 1) จัดตั้งคณะกรรมการพิจารณาการใช้เงินทุนวิจัย 2) ประสานให้เกิดความร่วมมือในการเบิกจ่ายเงินทุนวิจัย 3) จัดทำหลักเกณฑ์และระบบการใช้เงินทุนวิจัย 4) มอบอำนาจการใช้จ่ายเงินวิจัยให้แก่คณบดีหรือผู้อำนวยการวิทยาลัย มีกลไกการประเมินผล ดังนี้ 1) มีการจัดทำประกาศหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินทุนวิจัย 2) รายงานการใช้จ่ายเงินอุดหนุนวิจัย 3) รายงานประจำปี 4) คู่มือการใช้จ่ายเงินทุนวิจัย 5) รายงานผลการลครอบการปฏิบัติราชการประจำปี 6) ร้อยละของการเบิกจ่ายเงินอุดหนุนวิจัยต่อจำนวนเงินอุดหนุนวิจัยที่มหาวิทยาลัยจัดสรรให้ในรอบปี

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการวิจัย กำหนดมาตรการ ดังนี้ 1) แสวงหาแหล่งทุนโดยมีการระดมทุนวิจัย เงินทุนวิจัยที่เป็น Matching fund กับแหล่งทุนภายนอกมหาวิทยาลัย 2) สร้างเครือข่ายการวิจัยกับสถาบันอุดมศึกษาอื่น เพื่อพัฒนาศักยภาพทางทรัพยากรห้องสมุด ระบบสารสนเทศและเครือข่ายเพื่อใช้ทรัพยากรการวิจัยร่วมกัน 3) ประสานกับแหล่งทุนภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อขอสนับสนุนทรัพยากรการวิจัยทั้งที่เป็นเงินทุนวิจัย สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ คนและเวลาการทำวิจัย 4) เสริมสร้างกลไกการประสานงานกับภาคเอกชน ภาคการให้บริการอย่างกว้างขวางและหลากหลายเพื่อเพิ่มโอกาสในการแสวงหาแหล่งทุน โดยเสนอโครงการวิจัยที่มี Impact ต่อผู้ใช้ผลงานวิจัย 5) เพิ่มคุณภาพของผลิตภาพการวิจัยเพื่อให้ตอบสนองและแก้ปัญหาได้ตรงตามความต้องการของแหล่งทุนวิจัย ซึ่งส่งผลต่อการให้การสนับสนุนทรัพยากรการวิจัย 6) จัดหาแหล่งเงินทุนที่สนับสนุนการวิจัยและพัฒนาเพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกิจในเชิงประยุกต์ โดยใช้ การศึกษาวิจัยทางด้านมนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ 7) กำหนดกลไกการ

สนับสนุนทุนวิจัยตาม Performance based Research Funding มีกลไกสู่การปฏิบัติ ดังนี้ 1) สถาบันวิจัยและพัฒนาประสานและเชื่อมโยงเครือข่ายความร่วมมือด้านการวิจัยทั้งภาครัฐและเอกชน 2) ประสานกับแหล่งทุนภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนเพื่อสนับสนุนทรัพยากรการวิจัย 3) มีคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการวิจัยที่มี Impact ต่อผู้ใช้ผลงานวิจัย 4) วิเคราะห์ความต้องการของแหล่งทุนสนับสนุนการวิจัย มีกลไกการประเมินผล ดังนี้ 1) ผลการจัดทำบันทึกความร่วมมือ (MOU) และจำนวนเครือข่ายด้านงานวิจัย 2) ผลการดำเนินงานของคณะกรรมการกลั่นกรองโครงการวิจัย 3) จำนวนแหล่งเงินทุนสนับสนุนการวิจัย 4) จำนวนเงินทุนวิจัยที่ได้รับจากแหล่งทุนภายนอกต่ออาจารย์หรือนักวิจัยทั้งหมด

กลยุทธ์ที่ 4 พัฒนาระบบเทคโนโลยีและแหล่งค้นคว้าข้อมูลเพื่อการวิจัย กำหนดมาตรการ ดังนี้ 1) พัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศให้แก่สถาบันวิจัยและพัฒนา และศูนย์วิทยบริการ ศูนย์สารสนเทศ โดยจัดสรรทุนในเชิงโครงสร้าง และปัจจัยพื้นฐานให้เพียงพอต่อความต้องการในการพัฒนา 2) ปฏิรูปศูนย์วิทยบริการให้เป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ สามารถเชื่อมเครือข่ายห้องสมุดทั่วประเทศและต่างประเทศ เพื่อการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการเรียนรู้ร่วมกัน 3) พัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ความเร็วสูงราคาประหยัด เพื่อค้นคว้าข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพตามความต้องการของนักวิจัย 4) สร้างเครือข่ายระบบฐานข้อมูลเชิงรุกเพื่อนำเสนอข้อมูลและเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สาธารณชนทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ 5) จัดทำฐานข้อมูลงานวิจัยในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้บริการสืบค้นข้อมูลและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ความรู้จากการวิจัยไปยังแหล่งบริการวิชาการอื่นๆ 6) จัดให้มีระบบการประสานงานระหว่างคณะ วิทยาลัยกับหน่วยงานอื่นทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยเพื่อใช้ทรัพยากรร่วมกัน 7) มีการใช้เทคโนโลยีและวิธีที่เหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิตการวิจัยเพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักของกระบวนการวิจัย มีกลไกสู่การปฏิบัติ ดังนี้ 1) เร่งรัดให้ศูนย์คอมพิวเตอร์พัฒนาจัดทำและพัฒนาระบบฐานข้อมูลการวิจัย 2) เร่งรัดให้วิทยาลัยเทคโนโลยีสารสนเทศพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศให้มีคุณภาพ 3) พัฒนาศูนย์วิทยบริการให้เป็นแหล่งเรียนรู้และศึกษาค้นคว้า 4) ศูนย์วิทยบริการเร่งพัฒนาเครือข่ายคอมพิวเตอร์ มีกลไกการประเมินผล ดังนี้ 1) จำนวนผู้เข้ารับบริการฐานข้อมูลการวิจัย 2) ความพึงพอใจของผู้รับบริการฐานข้อมูล และแหล่งค้นคว้างานวิจัย 3) จำนวนครั้งที่นักวิจัยเข้าใช้บริการสืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลการวิจัย 4) ประสิทธิภาพของฐานข้อมูลการวิจัยและแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูลการวิจัย 5) จำนวนเครือข่ายฐานข้อมูลการวิจัย 6) จำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีความพร้อมในการใช้งาน

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การสร้างศักยภาพและความสามารถด้านการบริหารคุณภาพการวิจัย

เป้าประสงค์ที่ 5 พัฒนาระบบการบริหารคุณภาพการวิจัย โดยการรักษาคุณภาพและมาตรฐานการวิจัย ติดตามตรวจสอบ ประเมินผลงานวิจัยและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยเผยแพร่หรือนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อให้การดำเนินการบรรลุตามเป้าประสงค์จึงกำหนดกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมการรักษาคุณภาพและมาตรฐานการวิจัย กำหนดมาตรการ ดังนี้ 1) บริหารคุณภาพงานวิจัยทั้งกระบวนการตั้งแต่เสนอโครงการวิจัยจนกระทั่งการประเมินผลงานวิจัย รวมถึงการให้ทุน การติดตามและการรับรองผลงานเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ โดยมีมาตรการควบคุมคุณภาพ และประกันคุณภาพ มีการกำหนดตัวชี้วัดคุณภาพงานวิจัยที่ชัดเจน 2) สร้างระบบประกันคุณภาพ งานวิจัยหรือนักวิจัยรวมทั้งด้านคุณธรรมจริยธรรมและจรรยาบรรณนักวิจัย 3) ส่งเสริมสนับสนุนให้ นักวิจัยทำวิจัยในสาขาที่นักวิจัยถนัดและต่อเนื่อง และไม่ควรทำวิจัยหลากหลายโครงการในเวลา เดียวกัน 4) กำหนดกระบวนการพิจารณาทุนสนับสนุนการวิจัยโดยคณะกรรมการที่ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ และเป็นผู้มีเจตคติในการส่งเสริมการวิจัยมากกว่าการควบคุม 5) กำหนด มาตรฐานคุณภาพงานวิจัยในแนวทางเดียวกัน 6) ประเมินผลงานวิจัยภายหลังจากที่ได้นำไปใช้ ประโยชน์ได้ในระยะหนึ่ง 7) ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยสู่สังคมภายนอกทั้งใน ระดับชาติและนานาชาติ 8) มีคณะกรรมการประเมินข้อเสนองานวิจัย และตรวจสอบรายละเอียด โดยเฉพาะให้มีความเชื่อมั่นว่างานวิจัยที่เสนอจะสามารถตีพิมพ์ในวารสารวิชาการตามมาตรฐานที่ กำหนดได้ และสามารถทำได้แล้วเสร็จในกรอบเงื่อนไขเวลาของโครงการ 9) จัดให้มีหน่วยงานหรือ คณะทำงานที่ทำหน้าที่จัดการและดูแลผลงานวิจัยหรือทรัพย์สินทางปัญญา ที่เกี่ยวกับการจดสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์และสิทธิประโยชน์จากผลงานวิจัย 10) ปรับปรุงขั้นตอนการส่งข้อเสนอโครงการวิจัย การรับ ทุนวิจัยผ่านสถาบันวิจัยและพัฒนาอย่างเป็นระบบ 11) จัดทำหลักเกณฑ์การสนับสนุนและส่งเสริมการ เผยแพร่ผลงานวิจัยในวารสาร

กลยุทธ์ที่ 2 บริหารจัดการความรู้จากงานวิจัยและสนับสนุนการนำผลงานวิจัยไปเผยแพร่ หรือนำไปใช้ประโยชน์ กำหนดมาตรการ ดังนี้ 1) พัฒนาระบบการสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานวิจัย และการบริหารจัดการความรู้จากงานวิจัยทั้งใน วงการวิชาการและการนำไปใช้ประโยชน์ เช่น การ จัดทำวารสารวิชาการ การประชุมทางวิชาการในระดับชุมชน ท้องถิ่น ประเทศและนานาชาติ 2) จัดทำระบบรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัยที่เชื่อถือได้ และรวดเร็ว ทัน ต่อการใช้ประโยชน์ 3) สร้างเครือข่ายเผยแพร่ผลงานวิจัยไปยังผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอก มหาวิทยาลัย 4) ส่งเสริมผู้มีความสามารถด้านการเขียนและการนำเสนอผลงานวิจัยภายในสถาบันอย่าง น้อยปีละ 1 ครั้ง โดยจัดการประกวดผลงานวิจัย พร้อมจัดรางวัลสำหรับผู้ที่วิจัยดีเด่น 5) สนับสนุน การจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร ทรัพย์สินทางปัญญา ตลอดจนการคุ้มครองสิทธิของงานวิจัย ให้แก่นักวิจัยเจ้าของผลงาน 6) จัดประชุมวิชาการในระดับชาติหรือนานาชาติ เพื่อเปิดเวทีนำเสนอผลงานทาง วิชาการอันจะเป็นการนำความรู้จากภายนอกมหาวิทยาลัยหรือจากต่างประเทศเข้ามาใช้ประโยชน์ 7) สนับสนุนให้มหาวิทยาลัยมีส่วนร่วมงานวิจัยในระดับชาติหรือนานาชาติมากยิ่งขึ้น ทั้งในรูปแบบการ ตีพิมพ์ผลงานวิจัยในฐานะข้อมูลระดับชาติหรือในระดับสากล การเข้าร่วมประชุมวิชาการเพื่อนำเสนอ ผลงานวิจัยในระดับชาติและนานาชาติ มีกลไกสู่การปฏิบัติ ดังนี้ 1) สถาบันวิจัยและพัฒนาหรือ บัณฑิตวิทยาลัยจัดทำวารสารของมหาวิทยาลัย 2) สถาบันวิจัยและพัฒนาสร้างเครือข่ายการเผยแพร่ ผลงานวิจัยกับหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย 3) มหาวิทยาลัยจัดเวทีการนำเสนอผลงานวิจัยภายใน มหาวิทยาลัยอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง 4) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อรวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์

ความรู้จากงานวิจัย 5) จัดอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการเขียนบทความวิจัยให้แก่อาจารย์และนักวิจัย มีกลไกการประเมินผล ดังนี้ 1) มีระบบและกลไกการพัฒนามาตรฐานทางวิชาการให้ได้มาตรฐานตาม ก.พ.อ. กำหนด 2) จำนวนเครือข่ายการเผยแพร่ผลงานวิจัย 3) จำนวนครั้งของการประชุมคณะทำงาน รวบรวม คัดสรร วิเคราะห์และสังเคราะห์ความรู้จากงานวิจัย 4) ร้อยละของอาจารย์หรือนักวิจัยที่นำเสนอผลงานทางวิชาการในระดับชาติหรือนานาชาติต่ออาจารย์ประจำหรือนักวิจัยทั้งหมด 5) ร้อยละของงานวิจัยที่ตีพิมพ์เผยแพร่ได้รับการจดสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตรหรือทรัพย์สินทางปัญญา หรือนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับชาติและในระดับนานาชาติต่ออาจารย์ประจำ

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลงานวิจัย กำหนดมาตรการ ดังนี้

- 1) สร้างระบบการติดตามผลการปฏิบัติงานและการประเมินผลงานวิจัยอย่างต่อเนื่อง 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการสังเคราะห์ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากงานวิจัย เพื่อการสังเคราะห์และกำหนดทิศทางการวิจัยใหม่ๆ 3) กระตุ้นและสนับสนุนให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนรวมถึงการขยายผลเชิงพาณิชย์ 4) ตรวจสอบ วิเคราะห์ ติดตามและประเมินผลโครงการวิจัยที่เสนอขอรับทุน 5) มีระบบประเมินโครงการวิจัยและมีกลไกการติดตามและประเมินผลการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาคุณภาพงานวิจัย 6) กำหนดกลไกการประเมินและคัดสรรงานวิจัยที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อสังคม 7) ประเมินและติดตามผลการดำเนินการวิจัยทุก 6 เดือนและมีการรายงานผลการดำเนินการด้านการวิจัยต่อสภามหาวิทยาลัยทุกปี 8) พิจารณากลับกรองคุณภาพงานวิจัยและประเมินผลงานวิจัยอย่างเป็นระบบ โดยกำหนดเกณฑ์การวัดและประเมินคุณภาพของผลงานวิจัยเทียบกับมาตรฐานสากล 9) ส่งเสริมให้มีคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพผลงานวิจัยโดยผู้ทรงคุณวุฒิ มีกลไกสู่การปฏิบัติ ดังนี้ 1) สถาบันวิจัยและพัฒนาจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานประจำปี และแจ้งให้กับอาจารย์และนักวิจัยได้ทราบโดยทั่วกัน 2) แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อวิเคราะห์ผลผลิตจากการวิจัย (research productivity) ที่นำไปสู่การประยุกต์ใช้ ความคุ้มค่าของงบประมาณที่ใช้ทำการวิจัยและผลกระทบ (impact) ที่คาดว่าจะได้รับ 3) สถาบันวิจัยและพัฒนาจัดทำหลักเกณฑ์การวัดและประเมินคุณภาพของผลงานวิจัย มีกลไกการประเมินผล ดังนี้ 1) มีหลักเกณฑ์การวัดและประเมินคุณภาพของผลงานวิจัย 2) รายชื่อกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานภายนอก 3) รายงานประจำปีผลการดำเนินงานด้านการวิจัย

4. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเบื้องต้น ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นองค์ประกอบที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy objectives) และ องค์ประกอบที่เป็นแนวทางของนโยบาย (policy means) ดังนี้

4.1 องค์ประกอบที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบาย (policy objectives)

องค์ประกอบที่เป็นวัตถุประสงค์ของนโยบาย ประกอบด้วย การพิจารณาถึงทิศทางของมหาวิทยาลัย อันได้แก่ วิสัยทัศน์ พันธกิจ และวัตถุประสงค์ ผลการศึกษาอภิปรายผลในภาพรวมได้ดังนี้

4.1.1 ประเด็นวิสัยทัศน์ วิสัยทัศน์ด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด คือมุ่งส่งเสริม

สนับสนุนการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายภายใต้ระบบบริหารจัดการคุณภาพการวิจัย นำมหาวิทยาลัยสู่ความเป็นเลิศ ก่อเกิดภูมิปัญญา พัฒนาท้องถิ่นและสังคมอย่างยั่งยืน มีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ซึ่งเป็นกฎหมายแม่บททางการศึกษาของไทย ได้ให้ความสำคัญกับการวิจัยและกำหนดไว้ในหลายมาตราที่ชี้ให้เห็นว่าการวิจัยเป็นกระบวนการที่ควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานของผู้เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกที่นำไปสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ กล่าวคือ มาตรา 24 (5) ระบุให้ใช้สถานศึกษาและหน่วยงานส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่าง ๆ การวิจัยจึงสัมพันธ์กับกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งจะช่วยให้เกิดกระบวนการคิด การจัดการ การหาเหตุผลในการตอบปัญหาและรู้จักประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545) จากบทบัญญัติและนโยบายของรัฐบาลอันเป็นแนวทางนี้เอง ทำให้สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ดำเนินการจัดทำกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) ขึ้น โดยมีกรอบทิศทางและแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน เพื่อให้ระดับอุดมศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญและสนับสนุนการพัฒนาประเทศไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ โดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2550) กล่าวไว้ในส่วนบทบาทของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศว่า อุดมศึกษาเป็นกลไกสำคัญหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพของประเทศในเวทีสากล ผ่านการสร้างและพัฒนากำลังคนและการสร้างความรู้และนวัตกรรมผ่านระบบการวิจัยและพัฒนา เพื่อประโยชน์ในภาคการผลิตโครงสร้างพื้นฐานและการยกระดับความเข้มแข็งของสังคมโดยรวม อย่างไรก็ตามจากผลการประเมินความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย พบว่า มหาวิทยาลัยไทยไม่ติดกลุ่มมหาวิทยาลัยชั้นนำที่มีคุณภาพทั้งในระดับโลกและระดับภูมิภาค ความสามารถในการสร้างนวัตกรรมของประเทศต่ำ โครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์อยู่ในระดับท้ายๆ ของประเทศที่ได้รับการจัดอันดับ ซึ่งสะท้อนให้เห็นจากจำนวนบุคลากรการวิจัย ผลงานตีพิมพ์ทางวิชาการ สิทธิบัตร รวมทั้งการลงทุนของรัฐในกิจการวิจัยและพัฒนา ในฐานะที่อุดมศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของระบบวิจัย ของประเทศ การสร้างความเป็นเลิศของการวิจัยของอุดมศึกษาจึงขึ้นอยู่กับการวางโครงสร้างระบบวิจัยในภาพรวม ซึ่งรวมถึงนโยบายระบบวิจัย การจัดสรรทรัพยากรวิจัย การบริหารจัดการทุนวิจัย ตลอดจนการประสานพลังระหว่างหน่วยปฏิบัติการวิจัย และในประเด็นนี้ยังมีความสอดคล้องกับพระราชบัญญัติ

มหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ในมาตรา 7 ที่ให้มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น โดยที่ เสริมสร้างพลังปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อ ความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคงและยั่งยืนของปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์ จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา ส่งเสริมวิชาการ และวิชาชีพชั้นสูง ทำการสอน วิจัย ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ปรับปรุง ถ่ายทอด และพัฒนาเทคโนโลยี ทุนบำรุงศิลปและวัฒนธรรม ผลิตครูและส่งเสริมวิทยฐานะครู (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547, 2547) โดยที่ปรัชญาหลักของมหาวิทยาลัยราชภัฏนี้ได้เป็นสิ่งสำคัญในการบ่งบอกถึงภารกิจ วิสัยทัศน์ วัฒนธรรมการทำงาน และเป้าหมายในการทำงานร่วมกันด้วย ดังปรากฏจากคำกล่าวของเลขาธิการ ดร.ทองคูณ หงส์พันธุ์ ที่กล่าวแก่วิทยากรเครือข่ายชุมชนเข้มแข็งจากสถาบันราชภัฏ 11 ว่า “.....ในส่วนที่เป็นปรัชญา กว้างๆ ก็คือว่า เราเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น คำว่าอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่น มันเป็นส่วนที่บ่ง บอกลักษณะของเรา บ่งบอกถึงพฤติกรรมของเรา บ่งบอกวิสัยทัศน์ของเรา บ่งบอกวัฒนธรรมการทำงานของเรา ต้องมุ่งมั่นเน้นบริการโดยไม่มุ่งหวังสิ่งตอบแทนจนเกินความจำเป็น คำว่าราชภัฏ ซึ่งเป็นพระนาม พระราชทาน ซึ่งหมายถึง คนของพระราชินี ข้าของแผ่นดิน ตัวนี้จะสะท้อนให้เราเห็นถึงปรัชญาแนวทางการที่ เราจะทำงาน เพราะฉะนั้น วิธีการทำงานของสถาบันจะต้องเจริญรอยตามเบื้องพระยุคลบาท คนราชภัฏ วิธีการ ของราชภัฏ ก็คือ วิธีการของในหลวง มีจิตใจใฝ่ชุมชน ห่วงหาอาทรทุกข้อนของประชาชนมีจิตใจมุ่งมั่นที่จะ พัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุ่งเรือง.....” (ทองคูณ หงส์พันธุ์, 2542) ซึ่งพลสันต์ โปธิศรีทอง (2547) ได้ กล่าวถึงเป้าหมายของมหาวิทยาลัยราชภัฏ โดยมุ่งส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อก้าวไปสู่สังคมเศรษฐกิจ ฐานความรู้ สังคมคุณภาพ สังคมเอื้ออาทรและสามัคคี มุ่งเสริมสร้างวัฒนธรรมไทยให้มีเอกลักษณ์ ศักดิ์ศรี เพื่อเป็นจุดรวมใจของคนไทย รวมถึงยุทธศาสตร์ที่จะทำให้เป้าหมายของมหาวิทยาลัยประสบความสำเร็จ โดย มุ่งพัฒนาคนโดยปรับเปลี่ยน กระบวนทัศน์ วิธีการทำงาน การจัดการ การสร้างความตระหนักให้สังคม ชุมชน เข้ามารวมพลังสนับสนุน ใช้ความรู้สังคมและเงื่อนไขทางการเมือง ขับเคลื่อนการปฏิรูป เน้นการเรียนรู้ร่วมกัน การสร้างเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนา นอกจากดังกล่าวแล้ววิสัยทัศน์ ยังสอดคล้องกับนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายจรินทร์ ลักษณะวิศิษฎ์ ที่มอบนโยบายด้าน อุดมศึกษาแก่ผู้บริหารระดับสูงและคณะกรรมการอุดมศึกษา(กกอ.) เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2552 เพื่อให้ช่วย ผลักดันให้เกิดแนวทางการปฏิบัติในการปฏิรูปการศึกษารอบ 2 ซึ่งมีเป้าหมายใหญ่คือ คุณภาพทำอย่างไรให้ กระทรวงศึกษาธิการมีการศึกษาที่มีคุณภาพ นำสถาบันอุดมศึกษาไปสู่ความเป็นเลิศ และแนวทางปฏิบัติในการ ส่งเสริมการวิจัยนวัตกรรมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ รวมทั้งการส่งเสริมการวิจัยให้ ตรงกับความต้องการของตลาด นำไปสู่การสร้างมหาวิทยาลัยวิจัย

4.1.2 พันธกิจและวัตถุประสงค์ ผู้วิจัยขออภิปรายผลในภาพรวมทั้งพันธกิจและวัตถุประสงค์ ด้านการดำเนินการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านพันธกิจดังกล่าวได้กำหนดให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547 ในมาตรา 8 ได้กำหนดภาระหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการศึกษา วิจัย ส่งเสริมและสืบสานโครงการอันเนื่องมาจากแนวพระราชดำริในการปฏิบัติการกิจของมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น (พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547, 2547) สอดคล้องกับดิถี บุษบงเรืองรอด กล่าวว่า ในพระราชบัญญัติฉบับใหม่ เราได้เอาวิจัยไว้เป็นข้อแรก เพราะฉะนั้น การปรับเปลี่ยนบทบาทที่สำคัญในครั้ง นี้ก็คือ มหาวิทยาลัยราชภัฏจะต้องเน้นเรื่องการวิจัยมากขึ้น ถือเป็นหน้าที่อันดับแรก การวิจัยของราชภัฏจะต้องไป

เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิถีชาวบ้านให้เป็นวิถีสากลให้ได้ (ดิเล็ก บุญเรืองรอด, บทสัมภาษณ์ 4 ธันวาคม 2546 อ้างถึงในนิตยา พรหมวนิช, 2546) และสอดคล้องกับภารกิจหลัก 4 ประการของสถาบันอุดมศึกษา คือ 1) การสอนเพื่อผลิตบัณฑิต 2) การวิจัย 3) การบริการวิชาการแก่สังคม และ 4) การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จึงมีบทบาทสำคัญต่อการสร้างงานวิจัย ควรมีเป้าหมายในการผลิตนักคิด นักวิชาการที่ผลิตผลงานทางวิชาการที่น่าเชื่อถืออย่างสม่ำเสมอ และต้องคำนึงถึงคุณภาพนักคิด นักวิชาการที่เป็นเสรีชนทางทางปัญญาอีกด้วย ภาพรวมสถาบันอุดมศึกษาควรเป็นผู้นำทางด้านงานวิจัยและวิชาการ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถของประเทศไทยในการสร้างสรรค์ ความก้าวหน้าและความมั่นคงของประเทศชาติให้สามารถแข่งขันและร่วมมือกับนานาประเทศได้ดังที่จรัส สุวรรณเวลาและคณะ (2545) กล่าวว่าในขณะที่ประเทศไทยกำลังมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของปัญหาโลกในอนาคตความจำเป็นต้องใช้วิชาการยิ่งมีมากขึ้น ทั้งในแง่การสร้างความรู้ให้ก้าวหน้าทันประเทศที่พัฒนา สถาบันอุดมศึกษาหรือมหาวิทยาลัยต้องสนองความต้องการทางวิชาการในอนาคตของประเทศทั้งในแง่การผลิตบัณฑิต และการผลิตความรู้ ความรู้ที่จำเป็นต้องค้นคว้าสร้างสรรค์ขึ้นเอง ซึ่งต้องใช้กระบวนการวิจัยช่วยในการสร้างสรรค์ องค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ มหาวิทยาลัยในอนาคตจึงต้องเป็นแหล่งวิชาการที่แท้จริง มีบทบาทและกิจกรรมวิชาการที่ครบวงจรตั้งแต่การบุกเบิกแสวงหาความรู้ การเก็บรักษาความรู้และการใช้ความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับ ปรัชญา เวสารัชช (2546) กล่าวว่าสถาบันอุดมศึกษาถือเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญของประเทศ มีหน้าที่หลักในการผลิตและถ่ายทอดความรู้ให้แก่สังคม ด้วยเหตุนี้พันธกิจหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษาคือการทำวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม การวิจัยจึงเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญถึงความแตกต่างด้านคุณภาพของสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่ง และสอดคล้องกับทัศนะของ ทินพันธุ์ นาคะตะ (2546) ที่กล่าวว่ามหาวิทยาลัยต้องสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการ หมายถึงการเอาดีหรือการเป็นผู้นำทั้งด้านการสอน การวิจัยและการบริการวิชาการแก่สังคม อันเป็นภารกิจสำคัญของมหาวิทยาลัย ซึ่งได้แก่การถ่ายทอดความรู้ การสร้างความรู้ การสร้างความรู้และการใช้ความรู้ให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมตามลำดับ บทบาททั้งสามอย่างต้องเอื้อกันเพราะอาจารย์ที่ขาดการวิจัยจะขาดการติดต่อกับโลกภายนอก จะล้าหลังทางวิชาการและจะทำให้การสอนล้าหลังตามไม่ทันโลกไปด้วย ความเป็นเลิศทางวิชาการจึงอยู่ที่การวิจัยเป็นหลัก และการกำหนดพันธกิจ การวิจัยดังกล่าวได้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยที่จะเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่มีการบริหารจัดการมุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยใช้รูปแบบ LERT model นั่นคือมหาวิทยาลัยได้กำหนดทิศทางการพัฒนาด้านการผลิตบัณฑิต ให้สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณค่าในอนาคตได้ต้องคำนึงถึงปัจจัย 4 ประการ ตามรูปแบบ “LERT model” ดังนี้ L : Language ภาษาจะเป็นปัจจัยในการสะท้อนความคิด E : Experience สร้างประสบการณ์เพื่อสร้างอนาคตด้วยปัญญา R : Research สร้างความรู้ใหม่โครงการวิจัยและพัฒนา T : Technology ใช้เทคโนโลยีสำหรับการเรียน ทำงาน และการค้นคว้า ส่วน ด้านการพัฒนาบุคลากรในมหาวิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย คณาจารย์ พนักงานมหาวิทยาลัย พนักงานราชการ เจ้าหน้าที่ ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นผลส่งให้องค์กรพัฒนาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพในการทำงาน โดยมีแนวคิดหลักการพัฒนา ที่มีองค์ประกอบสำคัญ 4 ประการ ตามรูปแบบ การพัฒนามหาวิทยาลัย สู่ความเป็นเลิศ “LERT model” ดังนี้ L : Leadership ความสามารถด้านอิทธิพลต่อบุคคลในองค์กร เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย โดยใช้กระบวนการบริหาร ผู้นำเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อความสำเร็จ ขององค์กร ทำอย่างไรให้เพื่อนร่วมงานเกิดความผูกพันกับงาน E : Expert มีความเชี่ยวชาญในงานที่รับผิดชอบให้มีมาตรฐานการทำงาน สร้าง

มาตรฐานวิชาชีพ (Professional Standards) พัฒนาวิชาชีพให้เกิดความก้าวหน้าอย่าง ต่อเนื่อง โดยยึด Career Path R : Research วิจัยเพื่อการพัฒนา กระตุ้นให้คณาจารย์ บุคลากรของมหาวิทยาลัยทำการวิจัยเพื่อ สร้างองค์ความรู้ T : Teaching Technique and Technology การนำเอา Technology มาใช้ในการเรียนการสอน E – Learning สามารถประยุกต์รูปแบบวิธีการสอนให้เหมาะสมกับเนื้อหาสาระ และมีเทคนิคการสอนที่มีประสิทธิภาพ จากผลการวิจัยได้นำวิสัยทัศน์ และพันธกิจมากำหนดวัตถุประสงค์ ซึ่งผลการวิจัยพบว่าวัตถุประสงค์มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจ ซึ่งสอดคล้องกับวิโรจน์ สารรัตนะ (2546) ที่เสนอว่า จุดหมายหรือวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ต้องสอดคล้องกับพันธกิจขององค์กรการนั้นคือ การบรรลุจุดหมายหรือวัตถุประสงค์เชิงยุทธศาสตร์จะส่งผลต่อความสำเร็จตามพันธกิจขององค์กรโดยรวม และจรัส สุวรรณเวลา(2545) ได้กล่าวถึงบทบาทของการวิจัยในประเทศ 5 ด้าน ดังนี้ 1) การวิจัยเพื่อสร้างความรู้ใหม่ เป็นการสร้างความรู้ใหม่ที่เป็นต้องใช้ในการแก้ปัญหาหรือการพัฒนาประเทศ ความรู้เป็นปัจจัยสำคัญในการแก้ปัญหาและในการพัฒนาในหลายแห่งหลายมุม การรู้สาเหตุของปัญหาและลำดับความสำคัญของปัญหาแต่ละเรื่องแต่ละด้าน การรู้ทางเลือกต่างๆ ในการแก้ปัญหา ข้อดีข้อเสียของแต่ละทางเลือก การปฏิบัติในการแก้ปัญหาให้เป็นผล การแก้ปัญหาในขั้นตอนการปฏิบัติ การประเมินผลการปฏิบัติ ตลอดจนการปรับกลไกหรือวิธีการในการแก้ปัญหา 2) การวิจัยเพื่อจัดการความรู้ ปัจจุบันความรู้ใหม่เกิดขึ้นมากมายและเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วความรู้ยังมีลักษณะคล้ายมีชีวิตคือ เกิดใหม่ได้ ใช้งานได้ และดับได้ ความรู้บางอย่างที่ใช้ได้อยู่ในเวลานี้จะกลายเป็นสิ่งที่ไม่จริง ไม่ใช่ความรู้และใช้ไม่ได้ในเวลาต่อไป ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการย่อยความรู้และปรับให้อยู่ในรูปแบบที่ใช้ได้ง่ายและกระบวนการในการย่อยความรู้ต้องอาศัยกระบวนการวิจัยทั้งการวิจัยเอกสารหรือวิจัยข้อมูล 3) การวิจัยเป็นเครื่องมือในการศึกษาด้วยวิธีท่งจำยอมไม่เพียงพอ จำเป็นต้องมีการสร้างสมรรถนะในการหา เลือกพิจารณาและใช้ความรู้ การสอนทั้งในระดับพื้นฐานและระดับอุดมศึกษานั้น การบรรยายต้องไม่ใช่วิธีหลักที่ผู้เรียนเพียงฟัง จด และท่องจำข้อความรู้ จำเป็นต้องสร้างความเข้าใจและรู้เท่าทันความรู้ การเรียนด้วยตนเองที่อาศัยการสืบสอบและค้นคว้าอ่านตำราเรียนด้วย โดยใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการค้นหา ตีค่าและเลือกเชื่อการศึกษาด้วยการวิจัยเป็นฐานจะช่วยทำให้ได้บุคคลที่มีวิจารณญาณ สามารถคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น ตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถสร้างนวัตกรรมได้เมื่อไปปฏิบัติงานใดๆ ก็สามารถติดตามและใช้ความรู้ที่ทันสมัยได้ 4) การวิจัยเป็นเครื่องมือในการสร้างพลัง ผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ หากเรียนรู้และใช้กระบวนการวิจัยก็จะสามารถประเมินงานของตนเอง มีความคิดริเริ่มและนวัตกรรมในการปรับปรุงงานของตนเอง เป็นพลังในการทำให้สามารถปฏิบัติงานของตนเองได้ดียิ่งขึ้น 5) การวิจัยเป็นเครื่องย่นดับขับเคลื่อนการแข่งขัน การวิจัยเป็นเครื่องมือในการสร้างความสามารถในการแข่งขันทั้งในระดับชาติ ระดับหน่วยงานและระดับบุคคล หากประเทศไทยมีระบบการศึกษาที่ดี ใช้การวิจัยเป็นเครื่องมือสร้างทรัพยากรบุคคลให้เป็นผู้มีปัญญาและความสามารถตลอดจนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม มุ่งองค์กรที่เรียนรู้ มีการวิจัยและพัฒนา สร้างผลผลิตที่มีความใหม่มีคุณภาพดีขึ้นกว่าผลผลิตเดิมมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน สามารถใช้และสร้างเทคโนโลยีขั้นสูง และใช้ ภูมิปัญญาไทยได้อย่างเหมาะสม ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงมีบทบาทในการสร้างความรู้ บทบาทในการสร้างคุณลักษณะของคน บทบาทในการสร้างความสามารถในการจัดการความรู้ และบทบาทของการเป็นเครื่องมือในการสร้างพลัง ซึ่งในระยะที่ผ่านมาสถาบันอุดมศึกษามีบทบาทสำคัญในการชี้นำสังคม และสังคมโดยทั่วไปให้การยอมรับและให้ความสำคัญกับสถาบันอุดมศึกษาอย่างต่อเนื่อง (วันชัย ศิริชนะ, 2540)

4.2 องค์ประกอบที่เป็นแนวทางของนโยบาย (policy means)

องค์ประกอบที่เป็นแนวทางของนโยบาย ประกอบด้วยยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ มาตรการ กลไกสู่การปฏิบัติและกลไกการประเมินผล ผลการศึกษาอภิปรายผลในภาพรวมได้ดังนี้

ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านนโยบายและการวางแผนการวิจัย ผลจากการวิจัย ได้กำหนดกลยุทธ์ 3 ด้าน ผู้วิจัยขออภิปรายผลในภาพรวม ได้ดังนี้ กลยุทธ์ด้านการจัดทำนโยบายและแผนการวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ จากผลการวิจัย พบว่ามหาวิทยาลัยได้จัดทำนโยบายและแผนด้านการวิจัย สอดคล้องกับแผนพัฒนามหาวิทยาลัย นโยบายและแผนพัฒนาจังหวัด กรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปีฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2551-2565) และนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ (พ.ศ.2551-2553) เพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยมีนโยบายสนับสนุนการทำวิจัยของอาจารย์และบุคลากรการวิจัยอย่างชัดเจน โดยการกำหนดเป้าหมายที่จะพัฒนาตามบุคลากรตามรูปแบบ LERT model ดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้น ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่กำหนดให้ใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ให้สถาบันอุดมศึกษาใช้การวิจัยพัฒนาวิชาการ วิชาชีพชั้นสูงและการค้นคว้าวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้และพัฒนาสังคม กลยุทธ์ด้านการสร้างศักยภาพการแข่งขันด้านการวิจัย ได้กำหนดมาตรการที่จะสนับสนุนการทำวิจัยทุกประเภท ส่งเสริมงานวิจัยเชิงพื้นที่เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ส่งเสริมการวิจัยที่เป็นความต้องการของประเทศแบบมุ่งเป้า ซึ่งมีความสอดคล้องกับ จริต สุวรรณเวลา (2551) กล่าวว่าในกระแสโลกาภิวัตน์ การแข่งขันระดับชาติเป็นไปอย่างเข้มข้น ความสามารถในการแข่งขันของชาติจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการสร้างนวัตกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งบนฐานของวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีข้อตกลงระหว่างประเทศเกี่ยวกับการจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศต่างๆจึงต้องหันไปมุ่งสร้างความสามารถในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาและสร้างนวัตกรรมด้วยตนเอง หลายประเทศเห็นว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานที่นำไปสู่นวัตกรรมนั้นต้องอาศัยความรู้พื้นฐานหลายสาขา ซึ่งมีอยู่ในมหาวิทยาลัย แต่เป็นการลงทุนสูงจึงไม่สามารถกระทำในทุกมหาวิทยาลัยได้ ประเทศเหล่านั้นจึงเน้นการลงทุนในการวิจัยในมหาวิทยาลัยที่ได้เลือกไว้เพื่อการนี้ บทบาทหน้าที่ของมหาวิทยาลัยในการเป็นฐานของความสามารถในการแข่งขันของชาติในเวทีโลก จึงกลายเป็นหน้าที่สำคัญและต้องอาศัยการลงทุนมาก กลยุทธ์การพัฒนาสาขาวิชาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ โดยมีการจัดตั้งหน่วยปฏิบัติการวิจัย กลุ่มวิจัยเพื่อเป็นการเสริมสร้างศักยภาพในเทคนิคเฉพาะต่างๆตามสาขาวิชา โดยมีนักวิจัยที่มีความสามารถพิเศษในเทคนิคเฉพาะทางรวมกลุ่มทำงานวิจัยอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวคิดของประเวศ วะสี (2552) กล่าวว่า ควรจะมีโครงสร้างในมหาวิทยาลัยที่ทำให้นักวิชาการบางส่วนทำงานเชิงระบบได้ และกำหนดให้มี career เช่น 1) มีสถาบันวิจัยระบบการศึกษาขึ้น อยู่ในมหาวิทยาลัยต่างๆเพราะว่าต้องอาศัยการวิจัยเชิงระบบ ไม่งั้นอาจารย์ทุกคนก็อยู่ในศาสตร์ของตัวเอง เราต้องรู้หมดเลยว่ามีอะไรเกิดขึ้นในโลก แล้วเราจะได้วาง position ของประเทศเรา วางยุทธศาสตร์ได้ถูกต้องต้องมีสถาบันนโยบาย สถาบันยุทธศาสตร์ชาติ สถาบันวิจัยระบบการศึกษาจะมองสังคมทั้งหมด มองระบบการศึกษาในรูปแบบใหม่ ไม่ได้มองเฉพาะตัวเอง 2) สถาบันวิจัยนโยบาย สาธารณะจะทำให้อาจารย์หรือนักวิชาการบางส่วนไปมองเชิงนโยบาย ถ้ามองเชิงนโยบายได้แปลว่าเขาจะต้องมองเข้าใจระบบทั้งหมด 3) สถาบันวิจัยเพื่อชุมชนท้องถิ่น ประเทศเราล้มเหลวในการพัฒนาต่างๆ มาตลอดทุกเรื่อง ฐานของประเทศหรือฐานของสังคม คือชุมชน ท้องถิ่น ถ้าชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็งทุกด้าน มันจะรองรับข้างบน ขณะนี้เรามีมหาวิทยาลัยมากพอที่จะคิดถึงหนึ่งมหาวิทยาลัยต่อหนึ่งจังหวัด เรามีรียอกว่ามหาวิทยาลัย

ถ้ามหาวิทยาลัยหนึ่งช่วยหนึ่งจังหวัดวิจัยที่จะส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นในหนึ่งจังหวัดทำได้ภายใน 5 ปี เข้มแข็งหมด ถ้าเข้มแข็งหมดประเทศจะอยู่ด้วยเลย ทั้งเศรษฐกิจ สังคม จิตใจ วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม สุขภาพ การเรียนรู้ไปด้วยกันหมดเลย 4) เรื่องสถาบันวิจัยการเรียนรู้ ตอนนี้ทั้งโลกสนใจเรื่องการเรียนรู้นักกว่า กระบวนการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาศักยภาพมนุษย์ให้เต็มตามศักยภาพของความเป็นมนุษย์ ฉะนั้นมหาวิทยาลัย น่าจะเล่นตรงนี้ มีสถาบันวิจัยการเรียนรู้แล้วศึกษาหมดเลย แนวคิดดังกล่าวยังสอดคล้องกับทัศนะของ บุญเสริม วิสกุล (2546) กล่าวว่านโยบายสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรให้มีการแลกเปลี่ยนความรู้และความ คิดเห็นทางวิชาการ เช่น โดยการสัมมนา รวมทั้งมีหนังสือและเอกสารทางวิชาการอย่างเพียงพอ มีการยอมรับ และยกย่องผลงานทางวิชาการ มีรางวัลตอบแทนตามความเหมาะสม ส่งเสริมเสรีภาพทางวิชาการ ให้อาจารย์ ทุ่มเทกับงานวิจัยอย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับอาณัติ อาภาภิรม (2546) กล่าวว่า งานวิจัยนอกจากงานสอน ข้างต้นแล้ว ความเป็นเลิศทางวิชาการจะขึ้นอยู่กับงานวิจัยมากที่สุด ผู้ไม่ทำวิจัย ผู้ไม่เขียนตำรา ไม่เขียน บทความทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ จะไม่สามารถติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ๆในโลกได้ คงสอนใน เรื่องที่เรียนมาตามตำราเก่าๆ ผลงานวิจัยของอาจารย์และนิสิตนักศึกษา จึงถือว่ามีค่าสำคัญมาก

ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านการบริหารบุคลากรการวิจัย อภิปราย ภาพรวมได้ดังนี้ กลยุทธ์ด้านการพัฒนาส่งเสริมค่านิยม เจตคติและวัฒนธรรมในการทำวิจัยของอาจารย์ มี มาตรการให้กำหนดงานวิจัยเป็นภาระงานสูงเท่ากับงานสอนเพื่อให้เห็นความสำคัญของการวิจัย มีความ สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2552) ได้จัดทำหลักเกณฑ์ภาระงานเพื่อกำหนดตำแหน่ง ทางวิชาการ โดยหลักเกณฑ์ดังกล่าวได้กำหนดให้คณาจารย์ต้องทำวิจัยตามประกาศภาระงานของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้ ควรกำหนดให้อาจารย์นำวิธีการวิจัยเข้าสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนทั้งในระดับปริญญาตรีและระดับ บัณฑิตศึกษา ตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. (2552) ได้กำหนดประเด็นการประเมินผลหลักสูตรและการเรียนการสอน ตัวชี้วัดด้านประสิทธิภาพของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ให้สถาบันอุดมศึกษากำหนดให้อาจารย์ประจำ ของสถาบันมีการจัดกระบวนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างของนิสิตนักศึกษา และจัดให้นักศึกษามีส่วนร่วมใน กิจกรรมการสอนมากที่สุด เช่น เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นคว้าวิจัยโดยอิสระในรูปแบบโครงการวิจัยส่วนบุคคล กรณี การสร้างระบบการช่วยเหลือแบบกัลยาณมิตร มีการประสานงานระหว่างผู้ทำงานวิจัยในสาขาเดียวกัน เพื่อได้ แลกเปลี่ยนความรู้ และวิธีการวิจัย ตลอดจนผลที่ได้จากการวิจัยและเพิ่มประสิทธิภาพการสร้างเครือข่ายการวิจัย และส่งเสริมสนับสนุนให้หัวหน้าทีมวิจัยและนักวิจัยมาจากต่างสาขาวิชา สอดคล้องกับเกื้อ วงศ์บุญสิน ได้เสนอ แนวคิดเกี่ยวกับการเป็น mentor บนฐานแนวคิดเชิงกัลยาณมิตร เมื่อกระบวนการทางสังคมในลักษณะของการ แบ่งปัน แลกเปลี่ยนและถ่ายทอดความรู้ฉันท์กัลยาณมิตร คือการเปลี่ยนพฤติกรรมต่างๆทั้งหลายทั้งปวงเป็น พฤติกรรมที่ดี กล่าวคือเปลี่ยนการทำงานที่ไม่มีการตั้งเป้าหมายเป็นการทำงานที่มีการตั้งเป้าหมาย และ เปรียบเทียบผลที่ได้ในปัจจุบันกับเป้าหมายที่ตั้งไว้เพื่อให้เกิดการทำงานที่ดีขึ้น โดยมีกลุ่มที่พร้อมจะสนับสนุน ความรู้ (supplier of knowledge) ที่มีคุณภาพมากขึ้น กลุ่มที่ต้องการความรู้ (demand of knowledge) ก็นำไปเพิ่ม เป็นเงาตามตัวไปด้วย และในท้ายสุดก็ควรที่จะเกิดสังคมที่มีค่านิยมที่เป็นสังคมแห่งการใฝ่รู้ ใฝ่ที่จะวิจัย ใฝ่ที่จะ แบ่งปันแลกเปลี่ยน และถ่ายทอดความรู้ฉันท์กัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน ส่วนการสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรม ในการทำวิจัยเพื่อสร้างความตื่นตัวด้านการวิจัย พัฒนาสาขาวิชา หรือคณะ วิทยาลัยเป็น center of excellence สอดคล้องกับแนวคิดของสุเมธ แยม์นุ่น(2551) กล่าวว่า ควรพัฒนาอุดมศึกษาไทยโดยจัดการให้มหาวิทยาลัย

เป็น Excellence Center ส่วนกลยุทธ์ด้านการพัฒนาอาจารย์นักวิจัยรุ่นใหม่ จากผลการวิจัยพบว่าสภาพปัจจุบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดมีคณาจารย์ที่มีระยะเวลาการสอนในมหาวิทยาลัยน้อยกว่า 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 57.8 ปฏิบัติการสอนในมหาวิทยาลัยระหว่าง 3-6 ปี ร้อยละ 24.4 นั้นแสดงให้เห็นว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่ที่เข้ามาทำหน้าที่การสอนและวิจัยจะเป็นอาจารย์นักวิจัยใหม่ ดังนั้นการพัฒนาให้เป็นนักวิจัยรุ่นใหม่ที่มีความรู้ความสามารถจึงเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับ รัฐบาลได้ประกาศนโยบายด้านการศึกษาที่ต้องส่งเสริมให้มีการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ พัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ที่มีประสบการณ์ด้านการวิจัยน้อย โดยให้นักวิจัยอาวุโสเป็นที่เล็ง มาตรการที่นำเสนอในการพัฒนาอาจารย์นักวิจัยรุ่นใหม่จึงมุ่งเน้นที่จะพัฒนาอาจารย์ตั้งแต่กระบวนการรับอาจารย์เข้าใหม่ โดยพิจารณาความรู้ความสามารถด้านการวิจัย การจัดระบบที่เล็งให้นักวิจัยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุมาลี จั่งประดับกุล(2551) ได้เขียนบทความเรื่องระบบอาจารย์ที่ปรึกษา-นักวิจัยที่เล็ง (Advisor-Mentor) และได้คัดลอกเอาประเด็นที่น่าสนใจของนักวิชาการศึกษาที่กล่าวถึงระบบที่เล็ง ผู้วิจัยเห็นว่ามี ความสำคัญที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้ ดังนี้ ศาสตราจารย์ ดร.สมชาย วงศ์วิเศษ ได้สะท้อนความสำคัญของที่ เล็งและวิธีการเป็นที่เล็งที่ดี คือในความสำเร็จหรือไม่สำเร็จส่วนหนึ่งก็มีปัจจัยมาจากที่เล็งด้วย สำหรับวิธีการ นั้นไม่มีสูตรตายตัว ขึ้นอยู่แต่ละบุคคล แต่หลักการพื้นฐานที่สำคัญยิ่งก็คือ ทำด้วยความจริงใจและเห็น ประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง ที่เล็งที่ดีต้องมีทั้งความรู้ คุณธรรมและจิตวิทยา ซึ่งศาสตราจารย์นายแพทย์ยัง กุวรรรรม ได้ให้แนวทางหลักธรรมของการเป็น mentor: นักวิจัยที่ปรึกษา...นักวิจัยที่เล็ง ซึ่งการเป็นนักวิจัยที่ ปรึกษาที่ดี นอกจากจะเป็นผู้ให้แล้ว ยังต้องมีคุณสมบัติแสดงตนประกอบด้วย กัลยาณมิตรธรรม 7 ประการ ได้แก่ น่ารัก นานาการพ นำเจริญใจ รู้จักพูดให้ได้เหตุผล อดทนต่อถ้อยคำ แกล้งเรื่องล้าลึกได้ และไม่ชักนำใน แนวทางที่เสื่อมเหลวไหล และศาสตราจารย์ดร.เกื้อ วงศ์บุญสิน ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเป็น mentor บน ฐานแนวคิดเชิงกัลยาณมิตร เมื่อกระบวนการทางสังคมในลักษณะของการแบ่งปัน แลกเปลี่ยนและถ่ายทอด ความรู้ฉันท์กัลยาณมิตร คือการเปลี่ยนพฤติกรรมต่างๆทั้งหลายทั้งปวงเป็นพฤติกรรมที่ดี กล่าวคือเปลี่ยนการ ทำงานที่ไม่มีที่ตั้งเป้าหมายเป็นการทำงานที่มีการตั้งเป้าหมาย และเปรียบเทียบผลที่ได้ในปัจจุบันกับเป้าหมาย ที่ตั้งไว้เพื่อให้เกิดการทำงานที่ดีขึ้น โดยมีกลุ่มที่พร้อมจะสนับสนุนความรู้ (supplier of knowledge) ที่มีคุณภาพ มากขึ้น กลุ่มที่ต้องการความรู้ (demand of knowledge) ก็น่าเพิ่มเป็นเงาตามตัวไปด้วย และในท้ายสุดก็ควรที่จะ เกิดสังคมที่มีค่านิยมที่เป็นสังคมแห่งการใฝ่รู้ ใฝ่ที่จะวิจัย ใฝ่ที่จะแบ่งปันแลกเปลี่ยน และถ่ายทอดความรู้ฉันท์ กัลยาณมิตรซึ่งกันและกัน กลยุทธ์ด้านการสร้างระบบการบริหารงานบุคลากรวิจัยอย่างมีคุณภาพ พบว่ามีความ สอดคล้องกับทินพันธุ์ นาคะตะ (2546) กล่าวว่า มหาวิทยาลัยควรแสวงหาให้ได้คนดี คนเก่ง คนที่มีความ เป็นนักวิชาการ คนที่มีความรู้ความสามารถทางวิชาการในระดับก้าวหน้าหรือขั้นนำมาเป็นอาจารย์ และเมื่อได้มา แล้วก็ควรสนับสนุนให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้สามารถพัฒนาความรู้ ก้าวหน้า ให้มี โอกาสในการมีบทบาทและผลิตผลงานทางวิชาการ จัดให้ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม ดูแลให้มีความก้าวหน้า ในอาชีพคุ้มครองความมั่นคงปลอดภัยในการปฏิบัติงาน รวมทั้งจัดให้มีระบบการจัดให้พ้นจากหน้าที่การงาน ด้วยวิธีที่เหมาะสม ในการบริหารทรัพยากรมนุษย์ของมหาวิทยาลัยนั้น จะครอบคลุมถึง การวางแผนกำลังคน การสรรหาคัดเลือก การบรรจุแต่งตั้ง การบริหารเงินเดือนและค่าตอบแทน การพัฒนา การประเมินผลการ ปฏิบัติงาน การเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง ระเบียบวินัยและสิทธิต่างๆ โดยเฉพาะด้านแสวงหาเพื่อให้ได้คนที่ เหมาะสมมาเป็นอาจารย์ ซึ่งสอดคล้องกับ อุทัย บุญประเสริฐ กล่าวว่า การคัดเลือก สรรหา หรือคัดสรรบุคคล

เพื่อให้ได้อาจารย์ที่มีความรู้ความสามารถสูง เป็นคนชั้นนำที่จะมีบทบาทสำคัญยิ่ง ในการนำมหาวิทยาลัยไปสู่ ความเป็นเลิศหรือมีชื่อเสียงในทางวิชาการ ได้นั้นจะต้องมีระบบคุณธรรมและระบบเปิด แต่จะต้องมีการ พิจารณาคัดเลือกตามขั้นตอน ตามนโยบายและระบบการบริหารงานบุคคลของแต่ละมหาวิทยาลัย ซึ่งจะมี ขั้นตอน ดังนี้ คือ ประเมินจากวุฒิการศึกษา ผลการศึกษา ผลงานทางวิชาการ ประสบการณ์และสาขาวิชาของ ผู้สมัคร สัมภาษณ์เพื่อพิจารณาความสนใจ ทักษะ ทักษะความสามารถในการแสดงออก ความถนัด ความจริงจัง มุ่งมั่นในการทำงาน มนุษย์สัมพันธ์ดี ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ประเมินศักยภาพการสอน การวิจัย และด้าน วิชาการ หลังจากที่ได้สรรหาได้คนที่มีความสามารถแล้ว ระบบบริหารงานบุคคล จะต้องดึงบุคลากรที่มี ความสามารถและรักษาคณิศไว้ได้ โดยเฉพาะเงินเดือน สวัสดิการและสิทธิประโยชน์ต่างๆ นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ จิตรภา กุณชกุลบุตรและคณะ (2551) พบว่าการพัฒนาบุคลากรเป็นองค์ประกอบสำคัญของการ บริหารจัดการงานวิจัย โดยการพัฒนาบุคลากรมีเป้าหมายการสร้างและพัฒนาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ วิธีการจะประสบผลสำเร็จได้แก่ การจัดโครงการอบรมและพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ การจัดทำหลักสูตรการพัฒ นานักวิจัย การพัฒนาเครือข่ายนักวิจัย การส่งเสริมและขยายเครือข่ายผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญและการจัดระบบ ที่ปรึกษางานวิจัย และ จรัส สุวรรณเวลา (2551) ให้ทัศนะว่าการวิจัยเป็นองค์ประกอบสำคัญของอุดมศึกษาใน โลกปัจจุบัน แต่มีความหลากหลายแตกต่างกันตามภาระและเป้าหมายของมหาวิทยาลัยนั้นๆ ในกรณีนี้จำเป็นที่ มหาวิทยาลัยต้องมีการเปลี่ยนแปลงในหลายด้าน การลงทุน และค่าใช้จ่ายสูงขึ้น การจัดการที่มีประสิทธิภาพมี ความจำเป็นมากขึ้น อาจารย์และบุคลากรต้องมีความสามารถสูงและมีเวลาคิด ตลอดจนสามารถทุ่มเทความตั้งใจ และสติปัญญาให้กับงานวิชาการอย่างสูง การดึงดูคนดีที่มีความสามารถมาเป็นอาจารย์ และการรักษาอาจารย์ที่ ดีไว้ให้ได้มีความยากลำบากมากขึ้น แต่เป็นสิ่งที่จำเป็นมากขึ้นด้วย นอกจากนี้มหาวิทยาลัยต้องธำรงไว้ซึ่ง เสรีภาพทางวิชาการซึ่งเป็นฐานเปิดโอกาสให้แก่ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม

4.2.4 ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านการบริหารทรัพยากรการวิจัย อภิปรายภาพรวม ดังนี้ ผลการวิจัยสะท้อนให้เห็นว่าควรที่จะพัฒนาระบบการจัดการสรรหาวิจัย กล่าวคือควร จัดสรรทุนแก่โครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบาย ทิศทางและแนวทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย จัดสรรทุนให้ เหมาะสมกับคุณภาพของงานวิจัย ทำให้เกิดการสร้างผลงานวิจัยที่มีคุณภาพ ทุนวิจัยต้องมีค่าตอบแทนนักวิจัย และผู้ช่วยวิจัยเพื่อเป็นสิ่งจูงใจและสร้างอาชีพนักวิจัย จัดสรรทุนโดยใช้ระบบคุณธรรม ซึ่งสอดคล้องกับทัศนะ ของ จรัส สุวรรณเวลา (2551) ให้ทัศนะว่าการจัดสรรทุนวิจัยต้องสร้างระบบการพิจารณาก่อนกรองทุน โดยมิ ความหลากหลายของเป้าหมายพร้อมไปกับการพิจารณาให้ถูกต้องเหมาะสมบนฐานของข้อมูลที่ยุติธรรม ตลอดจนการบริหารจัดการและประเมินผลการวิจัยที่ได้รับจัดสรรทุน การจัดการด้านการเงินของรัฐเพื่อ สนับสนุนมหาวิทยาลัยของรัฐ เป็นข้อกำหนดที่สำคัญสำหรับอนาคตของมหาวิทยาลัยไทย ความสามารถในการ จัดการ ความหลากหลายความแตกต่างมีความสำคัญอย่างยิ่ง ผลการวิจัยยังพบว่าพิจารณาจัดสรรทุนวิจัยควร จัดสรรต่อเนื่องให้กับงานวิจัยที่มีความต่อเนื่อง เพื่อให้ได้ผลงานวิจัยที่สามารถนำไปแก้ปัญหาสังคมในภาพรวม ได้ จัดให้มีคณะกรรมการ กองทุนวิจัยพิจารณาจัดสรรเงินเพื่อดำเนินโครงการวิจัยของมหาวิทยาลัยใน แต่ละปี ตามทิศทางหรือแนวทางการวิจัยที่กำหนดและสอดคล้องกับนโยบายการวิจัยของมหาวิทยาลัย จัดสรรทุนวิจัย เพิ่มเติมสำหรับนักวิจัยที่สามารถพัฒนากลุ่มวิจัย หน่วยวิจัย หรือจัดตั้งศูนย์วิจัย เฉพาะทาง ซึ่งในแต่ละคณะอาจ มีศูนย์วิจัยมากกว่า 1 ศูนย์ โดยแต่ละศูนย์สามารถของงบประมาณได้ทั้งงบประมาณแผ่นดินและงบประมาณเงิน

รายได้ โดยมหาวิทยาลัยจะกำหนดแนวทางในการติดตามและประเมินผลงานของศูนย์วิจัยทุกปี จัดสรรทุนให้อาจารย์หรือนักวิจัยได้เข้าอบรม สัมมนา ศึกษาคุณงานหรือร่วมประชุมงานวิชาการ รวมถึงการอบรมหลักสูตรระยะสั้นทั้งภายในและต่างประเทศ เพื่อพัฒนาความรู้ ประสบการณ์ ทักษะด้านการวิจัย ประเด็นที่กล่าวมานี้สอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา(2550) เห็นความสำคัญของการพัฒนาอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา ให้เป็นนักวิจัยอาชีพเพื่อเพิ่มศักยภาพของอาจารย์ในการผลิตผลงาน และนวัตกรรมอันเป็นพื้นฐานสำคัญที่นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศ จึงมีโครงการพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษาปีงบประมาณ 2550-2555 โดยจัดสรรทุนสนับสนุนการวิจัยเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยให้แก่อาจารย์โดยเน้นการสร้างเส้นทางนักวิจัยอาชีพของอาจารย์ตั้งแต่ระดับอาจารย์รุ่นใหม่ อาจารย์รุ่นกลาง รวมถึงการสร้างกลุ่มวิจัยเฉพาะทางในสถาบันอุดมศึกษาต่างๆ จำนวนทุนอุดหนุนที่จัดสรร ดังนี้

- 1) ทุนวิจัยระดับหลังปริญญาเอก จำนวนปีละประมาณ 30 ทุน
- 2) ทุนวิจัยสำหรับทุนพัฒนาอาจารย์รุ่นใหม่ จำนวนปีละประมาณ 150 ทุน
- 3) ทุนวิจัยสำหรับทุนพัฒนาอาจารย์รุ่นกลาง จำนวนปีละประมาณ 70 ทุน
- 4) ทุนพัฒนากลุ่มวิจัย จำนวนปีละประมาณ 20 ทุน
- 5) ผลงานตีพิมพ์ในวารสารนานาชาติที่มี impact factor จำนวน 250 เรื่อง
- 6) ผลงานตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติหรือวารสารที่อยู่ในฐานสากล จำนวน 750 เรื่อง
- 7) นักศึกษาในระดับปริญญาโทจำนวน 250 คน หรือ ปริญญาเอก 125 คน และโครงการทุนพัฒนาอาจารย์นักวิจัยหลังปริญญาเอก (Postdoctoral Program) ในสถาบันอุดมศึกษาเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการวิจัยสู่การเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันของประเทศโดยการผลิตนักวิชาการให้มีความเชี่ยวชาญระดับสูงในสาขาใดสาขาหนึ่ง เพื่อรองรับการผลิตบุคลากรระดับเชี่ยวชาญสูงเหล่านี้สถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยในสถานการณ์ปัจจุบัน ได้ก้าวมาถึงขั้นที่มีความต้องการอาจารย์ที่ผ่านประสบการณ์วิจัยหลังปริญญาเอก หลายมหาวิทยาลัยระดับชั้นนำของประเทศกำลังพัฒนาตนเองสู่ทิศทางการสร้างความเป็นเลิศเพื่อเข้าสู่มหาวิทยาลัยระดับโลก (world-class universities) ซึ่งจะส่งผลต่อการยกระดับด้านคุณภาพของอุดมศึกษาไทยโดยรวม โดยจัดสรรทุนวิจัยสำหรับทุนหลังปริญญาเอกจำนวนปีละ 30 ทุน ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ สัมมนา รธนีย์ (2536) ที่พบว่า ปัจจัยด้านสถาบัน ได้แก่ การสนับสนุนทุนวิจัย บรรยากาศทางวิชาการของสถาบัน และผู้บริหารสถาบันเป็นปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวกับผลิตภาพการวิจัย งานวิจัยของ สุนันท์ ปันทิวา (2540) พบว่าปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยได้แก่ แหล่งค้นคว้าข้อมูล เงินสนับสนุนการวิจัย วัสดุอุปกรณ์การทำวิจัย การได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงาน เวลาที่ใช้ในการทำวิจัยและผลตอบแทนที่ได้รับมีอิทธิพลทางตรงในระดับต่ำต่อผลิตภาพการวิจัย นอกจากนี้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการพัฒนามีดังนี้ 1) มหาวิทยาลัยควรกำหนดวงเงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อเป็นการจูงใจให้มีผลงานการวิจัยที่สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในวงกว้างได้มากยิ่งขึ้น 2) กำหนดเป้าหมายและแผนงานในการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ 3) กำหนดมาตรการการจูงใจที่เป็นรางวัลตัวเงินและรางวัลทางจิตใจในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้เกิดแรงจูงใจที่ดีในการทำผลงานวิจัย (สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2549) ส่วน กลยุทธ์ด้านส่งเสริมความคล่องตัวในด้านการใช้จ่ายเงินทุนวิจัยเพื่อการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของศิริโรจน์ ผลพันธิน (2549) ได้สรุปรูปแบบการบริหารงบประมาณการวิจัยของสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน มีรูปแบบการบริหารทุนวิจัยภายในและทุนวิจัยภายนอกสถาบัน ดังนี้การบริหารทุนวิจัยภายในด้านการสนับสนุน

การวิจัย ไม่มีข้อจำกัดในด้านจำนวนโครงการที่เสนอจำนวนงบประมาณที่ขอ และเวลาที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ซึ่งแต่ละสถาบันมีเกณฑ์การพิจารณาเงินทุนและการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการวิจัย โดยในบางสถาบันมีการสนับสนุนโครงการวิจัยที่เสนอในนามกลุ่มวิจัย ด้านการอนุมัติจำนวนเงินแก่นักวิจัย แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่สถาบันอนุมัติทุนวิจัยโดยไม่จำแนกนักวิจัยรุ่นใหม่หรือรุ่นเก่า แต่ใช้เกณฑ์ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการวิจัยเป็นหลักในการพิจารณาเงินทุน กลุ่มที่สองกลุ่มนี้ได้รับทุนวิจัยไม่เท่ากัน ด้านการเบิกจ่าย โดยส่วนใหญ่มีการแบ่งการเบิกจ่าย 3 วง โดยนักวิจัยได้รับเงินงวดแรกในวันที่ลงนามในสัญญาโครงการและได้รับงวดสุดท้ายในวันที่ส่งรายงานฉบับสมบูรณ์ และด้านการติดตามและประเมินผลได้กำหนดให้นักวิจัยส่งรายงานความก้าวหน้าและรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และกำหนดมาตรการลงโทษเป็นระดับต่างๆสำหรับนักวิจัยที่ไม่ส่งผลงานวิจัยหรือส่งช้ากว่ากำหนด สำหรับการบริหารทุนวิจัยภายนอก มีลักษณะการบริหาร 2 รูปแบบ คือ รูปแบบหน่วยบริหารงานวิจัย ทำหน้าที่เป็นหน่วยรวบรวมข้อมูลนักวิจัยที่ได้รับทุนวิจัยจากแหล่งทุนภายนอก โดยคณะวิชาเป็นผู้ติดตามและกำกับดูแลการใช้เงินทุนและการส่งผลงานวิจัยของนักวิจัยแก่เจ้าของทุน และรูปแบบหน่วยงานบริหารงานวิจัย ทำหน้าที่เป็นทั้งหน่วยรวบรวมข้อมูลและติดตามผลการวิจัย โดยทุกโครงการวิจัยที่ได้รับทุนภายนอก นักวิจัยต้องรายงานให้หน่วยงานบริหารงานวิจัยทราบและส่งรายงานความก้าวหน้าและรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์แก่หน่วยบริหารงานวิจัยของสถาบันด้วย ทั้งนี้ สถาบันดำเนินการหักค่าใช้จ่ายจากนักวิจัยที่ได้รับทุนวิจัยภายนอกประมาณ 10 %- 15% เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับค่าสาธารณูปโภคของสถาบัน นอกจากนี้ วิจารย์ พานิช (2540) มีความเห็นต่อการจัดสรรทุนและการบริหารเงินว่า การจัดสรรทุนควรใช้ “ระบบคุณภาพ” (merit system) คือจัดให้ตามคุณภาพและความสอดคล้องกับนโยบายลำดับความสำคัญ ด้านการวิจัยของมหาวิทยาลัยจะต้องจัดสรรให้เพียงพอที่จะได้ผลงานที่มีคุณภาพ ส่วนการบริหารเงิน วิจารย์ พานิช เสนอให้หัวหน้าโครงการวิจัยลงนามรับเงินทั้งหมดตามระเบียบราชการ แต่รับจริงเพียง 1/3 อีก 2/3 ลงนามให้คณะเก็บรักษาไว้ในบัญชีพิเศษ (ซึ่งมีดอกเบียด) เมื่อหัวหน้าโครงการใช้เงินงวดแรกหมดจึงเขียนรายงานความก้าวหน้าขอเบิกเงิน 1/3 ถัดไป ข้อดีต่อส่วนรวม 2 ประการ คือ (1) นักวิจัยรู้สึกว่าจะต้องถูกตรวจสอบการเอาเงินไปแล้วไม่ทำวิจัยจึงลดลง (2) เงินที่ฝากไว้ที่คณะ ซึ่งอยู่ในธนาคารเกิดดอกเบี้ยสามารถนำมาใช้เป็นทุนวิจัยประเภทเร่งด่วนได้อีกเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการเริ่มต้นทำวิจัยโดยเร็ว ไม่สามารถขอจากงบประมาณแผ่นดินได้ ถนอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2549) ได้ศึกษาอนาคตภาพการเป็นมหาวิทยาลัยวิจัยของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าแนวโน้มที่มีโอกาสเป็นไปได้ด้านงบประมาณ ประกอบด้วย กำหนดยุทธศาสตร์เชิงรุกในการเพิ่มทุนสนับสนุนงานวิจัย จัดสรรงบประมาณส่งเสริมอาจารย์ใหม่เพื่อการวิจัย ปรับเปลี่ยนระบบงบประมาณให้สอดคล้องกับธรรมชาติงานวิจัยในแต่ละสาขาวิชาหรือแต่ละคณะ และการแสวงหาแหล่งทุนบริจาคจากองค์กรภายนอกเพื่อพัฒนางานวิจัยของมหาวิทยาลัย ทศนะของ จิตรภา กุณฑบุตรและคณะ (2551) กล่าวว่ารูปแบบการบริหารจัดการงานวิจัยของมหาวิทยาลัย ราชภัฏต้องการจัดการสนับสนุนด้านการวิจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยอย่างคล่องตัว วิธีการที่จำเป็นคือ การปรับปรุงกฎ ระเบียบที่ไม่เอื้อต่อการทำงานวิจัย การพัฒนาวัฒนธรรมความคิดแลการทำงานของผู้บริหารที่รับผิดชอบงานวิจัยของมหาวิทยาลัย และการจัดบุคลากรที่รับผิดชอบในหน่วยงานวิจัยที่เหมาะสม ส่วนวิชัย ตันศิริ (2547) กล่าวว่าวิธีการที่จะส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพของการจัดอุดมศึกษา นอกจากจะจัดงบประมาณแบบเงินอุดหนุนทั่วไป (Block Grant) เพื่อให้ผู้บริหารมหาวิทยาลัยสามารถใช้ดุลพินิจในการใช้เงินได้แล้ว ยังมีรูปแบบอื่นๆ อีกเช่น

ระบบเงินสมทบ (matching Fund) ซึ่งอาจใช้รูปแบบนี้กับการจัดตั้งกองทุนวิจัย และพัฒนาอาจารย์และองค์ความรู้ในสถาบัน เช่นหากมหาวิทยาลัยสามารถหาเงินกองทุนที่เรียกว่า (Endowment Fund) (ที่สามารถนำดอกเบี้ยออกมาใช้จ่ายได้) จำนวนหนึ่ง ในลักษณะนี้ก็จะเป็นการส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยได้มีกิจกรรมหารายได้ ซึ่งน่าจะผลักดันให้มหาวิทยาลัยพยายามสร้างความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับภาคธุรกิจอุตสาหกรรม สำหรับกลยุทธ์ด้าน การส่งเสริมการระดมทรัพยากรเพื่อสนับสนุนการวิจัย ในทัศนะของพลทรัพย์ ปิยะอนันต์ ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ เรื่องการระดมทรัพยากร รัฐยังคงต้องเป็นผู้สนับสนุนการอุดมศึกษาอยู่มาก สำหรับการ จัดสรรเงินเพื่อการวิจัยนั้น ควรมีวาระแห่งชาติ และมีการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยมุ่งการมีส่วนร่วมของภาครัฐและเอกชน เช่น ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากโรงงานสิ่งทอร้อยละ 50 รัฐบาลช่วยอีกร้อยละ 50 เป็นต้น จากการศึกษาของนิพนธ์ พังพงศกร ในเรื่องการจัดสรรทรัพยากรของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐ มีแนวทางคือ การปฏิรูประบบการเงินของมหาวิทยาลัย การระดมทุนหรือการเพิ่มแหล่งรายได้ มหาวิทยาลัยของรัฐรับผิดชอบหลักในการจัดการศึกษาถึงร้อยละ 80 แต่ในอนาคตเอกชนจะเข้ามามีบทบาทมากขึ้น อาจจะมี กองทุนบริจาคเพื่อพัฒนาสาขาวิชา การเรียนการสอน การวิจัยหรือการจ้างอาจารย์อาวุโสก็ได้ ทัศนะของ จรัส สุวรรณเวลา (2551) กล่าวว่า ความไม่คล่องตัวในการหาเงินจากแหล่งต่างๆ ทำให้มหาวิทยาลัยของรัฐมีข้อจำกัดทางการเงิน เป็นปัญหาที่ใหญ่มาก ทำให้ไม่สามารถสร้างความเป็นเลิศ และความสามารถในการแข่งขันกับ วงการอุดมศึกษานานาชาติ บางมหาวิทยาลัยยังอาศัยงบประมาณแผ่นดินมากกว่าร้อยละ 90 ของค่าใช้จ่าย ทั้งหมด มหาวิทยาลัยยังขาดความคล่องตัวในการดำเนินงานระดมทุน ผลการวิจัยยังพบว่าควรพัฒนาระบบ เทคโนโลยีและแหล่งค้นคว้าข้อมูลเพื่อการวิจัย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิตรภา กุณฑบุตรและคณะ (2551) กล่าวคือ การบริหารจัดการงานวิจัย เป้าหมายของการพัฒนาคือมีฐานข้อมูลทั้งระบบที่มหาวิทยาลัยและ ชุมชนท้องถิ่นสามารถใช้ประโยชน์ได้ตลอดเวลา มีความทันสมัยและสามารถเชื่อมโยงกับระบบฐานข้อมูล สารสนเทศการวิจัยกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องวิธีการที่ประสบผลสำเร็จได้แก่ การพัฒนาโดยสถาบันวิจัย การพัฒนาโดยสถาบันร่วมกับหน่วยงานอื่น และการมีฐานข้อมูลที่เผยแพร่ในรูปแบบ วารสาร จุลสารและwebsite สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ(วช) (2550) กล่าวว่า ฐานข้อมูลการวิจัยของประเทศเป็นแหล่งกลางในการเชื่อมโยงข้อมูลการวิจัยของประเทศที่เข้าถึงได้ง่าย และให้บริการในรูปแบบดิจิทัลเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งเพื่อเสริมสร้างการใช้ข้อมูลร่วมกัน และเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสารระหว่างนักวิจัย ภายในและภายนอกประเทศในหัวข้อที่มีความสนใจร่วมกัน

ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพและความสามารถด้านการบริหารคุณภาพงานวิจัย ผู้วิจัยขอ อภิปรายโดยภาพรวม ดังนี้ กลยุทธ์ด้านการส่งเสริมการรักษาคุณภาพและมาตรฐานการวิจัย กลยุทธ์ด้านการ ส่งเสริมการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลงานวิจัย มีความสอดคล้องกับทัศนะของสุเมธ แยมุ่น(2551) กล่าวว่า การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ควรพัฒนาอุดมศึกษาไทยโดยการจัดระบบประเมิน ศักยภาพการวิจัยในมหาวิทยาลัย Research Assessment Exercise(RAE) จัดการให้มหาวิทยาลัยเป็น Excellence Center และจัดระบบการวิจัยของประเทศ จากแนวคิดนี้ทำให้มีโครงการประเมินศักยภาพการวิจัยใน มหาวิทยาลัย โดยมีหลักการและเหตุผล เพื่อให้ 1) สอดคล้องกับกรอบแผนพัฒนาของแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี พ.ศ. 2551 – 2565 ที่ได้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการวิจัยประเทศไทยว่า มีความจำเป็นต้องสร้างความเป็นเลิศของการวิจัยของอุดมศึกษา ด้วยการวางโครงสร้างระบบวิจัยของประเทศในภาพรวม การสร้างกลไกความ

เป็นเลิศด้วยระบบประเมินศักยภาพผลงานวิจัย หรือระบบ Research Assessment Exercise (RAE) ซึ่งใช้ในต่างประเทศมาประยุกต์และปรับใช้เพื่อประเมินความสามารถวิจัยและจัดสรรทรัพยากรเพื่อการวิจัยที่มีประสิทธิภาพ และ 2) เพื่อสนองตอบนโยบายรัฐบาลที่มีนโยบายยกระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ระดับอุดมศึกษา 2) วัตถุประสงค์หลักของโครงการ คือ เพื่อจัดทำระบบประเมินศักยภาพในเชิงระบบของการวิจัยศักยภาพงานวิจัย ตามแนวทางของ Research Assessment Exercise (RAE) ของประเทศสหราชอาณาจักร และปรับปรุงระบบให้สอดคล้องกับการอุดมศึกษาของประเทศไทย และเพื่อให้การประเมินศักยภาพผลงานวิจัย สัมพันธ์กับการจัดสรรงบประมาณของประเทศ และยุทธศาสตร์ตามแผนอุดมศึกษาระยะยาว 15 ปี ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และเพื่อสร้างความเป็นเลิศของการวิจัยของอุดมศึกษาของไทยที่สอดคล้องตาม ศักยภาพและการจัดกลุ่มสถาบันอุดมศึกษา และส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางการศึกษา และการวิจัย และพัฒนาของภูมิภาคต่อไป ผลที่คาดว่าจะได้รับ คือ จะได้ระบบและกลไกการประเมินผลงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของประเทศ ได้ระบบการพัฒนาการวิจัยที่มีประสิทธิภาพในประเทศ ทั้งด้านการพัฒนานักวิจัย การใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างคุ้มค่า การนำผลงานวิจัยไปสู่การตีพิมพ์ในระดับนานาชาติ การสร้างนวัตกรรม ทรัพย์สินทางปัญญาต่อไป และนำไปสู่การปรับระบบการจัดสรรงบประมาณที่ สอดคล้องกับ Performance based ของสถาบันอุดมศึกษา นอกจากดังกล่าวมาแล้ว อุทุมพร จามรมานและคณะ กล่าวไว้ว่า ควรมีการประกันคุณภาพงานวิจัย โดยต้องได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารวิชาการ ที่มี คณะกรรมการในแต่ละสาขากำหนด ซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในของ สถาบันอุดมศึกษาที่กำหนดเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายในด้านการวิจัยในองค์ประกอบที่ 4 ด้านการวิจัย ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ 1) มีการพัฒนาระบบกลไกในการสนับสนุนการผลิตงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ 2) มีระบบการจัดการความรู้จากงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ 3) เงินสนับสนุนงานวิจัยและงานสร้างสรรค์จาก ภายในและภายนอกสถาบันต่อจำนวนอาจารย์ประจำ 4) ร้อยละของงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่ตีพิมพ์เผยแพร่ ได้รับการจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาหรืออนุสิทธิบัตรหรือนำไปใช้ประโยชน์ทั้งในระดับชาติและในระดับนานาชาติต่อจำนวนอาจารย์ประจำได้กำหนดตัวชี้วัดให้มหาวิทยาลัยต้อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุธีระ ประเสริฐสรณ์. (2548). กล่าวไว้ว่าระบบทรัพย์สินทางปัญญาเป็นส่วนหนึ่งของระบบวิจัยและพัฒนาที่จะเกื้อหนุน ให้การทำวิจัยเติบโตได้ เราต้องการภาคีอีกมากมายที่เข้าใจร่วมกัน นอกจากนี้บุญเสริม วิสกุล ยังระบุว่านโยบาย ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ ควรสนับสนุนการตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานทางวิชาการ โดยถือเป็นส่วนหนึ่งแห่ง ภาระหน้าที่ของอาจารย์ ความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ของอาจารย์ต้องมาจากสิ่งนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การ เลื่อนตำแหน่งทางวิชาการ การประเมินผลงานประจำปี การต่อสัญญาจ้าง

5. ข้อเสนอแนะ

5.1 ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

การวิจัยเชิงนโยบายมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศประกอบการตัดสินใจของผู้มีอำนาจในการตัดสินใจในนโยบายนั้น ด้วยเหตุนี้ ข้อเสนอจากผลการวิจัยในครั้งนี้จึงมุ่งให้ข้อเสนอแนะต่อผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย คณะกรรมการสภาวิชาการ และคณะกรรมการสภามหาวิทยาลัยในการนำผลการวิจัยไปประกอบการปรับปรุงนโยบาย แนวทางและทิศทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดโดยรวม ดังนี้

ในระยะแรกสิ่งสมควรดำเนินการอย่างเร่งด่วนของมหาวิทยาลัยคือ การแก้ไขสิ่งที่เป็นจุดอ่อนจากการศึกษาบริบทของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยเฉพาะข้อค้นพบจากการสนทนากลุ่มอาจารย์ของมหาวิทยาลัย ในวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2551 จึงได้ข้อสรุปเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนา ดังนี้

1 จากผลการวิจัยพบว่า บทบาทหน้าที่ของอาจารย์นอกจากทำการสอน การวิจัยและบริการวิชาการแล้วอาจารย์ต้องมีบทบาทหน้าที่ในการทำงานธุรการด้วย ซึ่งอาจารย์มองว่าภาระงานด้านธุรการมีมากกว่าภาระงานสอน จึงทำให้ไม่มีเวลาทำงานวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ที่จะมาพัฒนาการเรียนการสอน ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรทำเกณฑ์ภาระงานของอาจารย์ให้มีความเหมาะสม โดยตระหนักว่าการวิจัยนำมาซึ่งองค์ความรู้ที่สามารถที่จะนำองค์ความรู้นั้นมาถ่ายทอดหรือเผยแพร่ให้กับนักศึกษาหรือช่วยในการพัฒนาท้องถิ่นได้ด้วย

2 จากผลการวิจัยพบว่า อาจารย์ส่วนใหญ่ร้อยละ 57.8 ปฏิบัติการสอนในมหาวิทยาลัยน้อยกว่า 3 ปี ร้อยละ 24.4 ที่ปฏิบัติการสอนระหว่าง 3-6 ปี อาจารย์ส่วนใหญ่ร้อยละ 97.8 ดำรงตำแหน่งอาจารย์ นั้นแสดงให้เห็นว่าอาจารย์ส่วนใหญ่ยังไม่มีประสบการณ์ในการสอนในระดับอุดมศึกษา และยังไม่สามารถที่จะทำผลงานทางวิชาการ ได้จึงทำให้สัดส่วนของอาจารย์ที่มีผลงานทางวิชาการในระดับผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์และศาสตราจารย์ ต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดเมื่อเทียบกับจำนวนอาจารย์ทั้งหมด จากผลการสนทนากลุ่ม มีข้อเสนอว่ามหาวิทยาลัยควรมีมาตรการในการพัฒนาอาจารย์ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ตลอดจนความสามารถและตั้งใจที่จะใช้กระบวนการวิจัยเป็นเครื่องมือในการจัดการศึกษา เร่งพัฒนาอาจารย์ให้ทำผลงานทางวิชาการ โดยมีระบบพี่เลี้ยงคอยช่วยเหลือให้คำปรึกษา

3 จากผลการวิจัย พบว่าอาจารย์หรือนักวิจัยยังขาดสิ่งจูงใจที่จะทำวิจัย ดังนั้นมหาวิทยาลัยควรมีมาตรการสร้างแรงจูงใจ เช่น การประกาศหรือยกย่องผู้ที่มีผลงานวิจัยดีเด่น ใช้เกณฑ์ภาระงานการทำวิจัยเป็นส่วนหนึ่งในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน เป็นต้น

4 จากผลการวิจัยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำร่างข้อเสนอเชิงนโยบายและการจัดทำข้อเสนอในนโยบาย ทำให้เกิดการเรียนรู้ การแลกเปลี่ยนระหว่างผู้วิจัย ผู้เชี่ยวชาญและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทำให้ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมได้ตระหนักในคุณค่าของตน

2 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

1 เพื่อประโยชน์ในการนำข้อเสนอเชิงนโยบายไปใช้ควรมอบให้กองนโยบายและแผนร่วมกับสถาบันวิจัยและพัฒนา นำข้อเสนอแนะจากที่สรุปแล้วจัดทำเป็นแผนกลยุทธ์ด้านการวิจัย โดยจัดทำกรอบนโยบาย ทิศทางและแนวทางการวิจัยของมหาวิทยาลัย รวมทั้งการกำหนดตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการดำเนินการตามแผนต่อคณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย

2 มอบหมายให้สถาบันวิจัยและพัฒนาได้กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการใช้จ่ายเงินจากกองทุนวิจัยของมหาวิทยาลัย

3 หน่วยงานในระดับคณะ วิทยาลัยและสถาบัน ควรรับนโยบายไปกำหนดและจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีเกี่ยวกับการวิจัยให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัยที่กำหนด

4 ควรมอบหมายให้ผู้ที่รับผิดชอบเกี่ยวกับบัณฑิตวิทยาลัย ได้พัฒนาหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยที่ต้องทำวิทยานิพนธ์ทุกสาขาวิชา และควรมีนโยบายในการพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่จากบัณฑิตวิทยาลัยให้มากยิ่งขึ้น

5 ควรพัฒนานักวิจัยรุ่นใหม่ของมหาวิทยาลัย ให้มีความรู้ ทักษะและสมรรถภาพด้านการวิจัย อันจะก่อเกิดการสร้างงานวิจัยและงานสร้างสรรค์ที่มีประโยชน์และนำไปใช้ได้จริง

6 ควรสนับสนุนให้อาจารย์ได้ผลิตงานวิจัยที่มีคุณภาพ สามารถตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารระดับชาติหรือนานาชาติ

7 ควรปรับปรุงระบบบริหารจัดการงบประมาณการวิจัย โดยลดขั้นตอนของเอกสารการเบิกจ่ายเงินวิจัยให้มีความคล่องตัวในด้านการเบิกจ่ายมากยิ่งขึ้น

8 ควรกำหนดการวิจัยให้เป็นภาระงานเท่ากับการสอน เพื่ออาจารย์และนักวิจัยจะได้มีเวลาในการแสวงหาความรู้ ข้อค้นพบใหม่ที่จะนำมาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน

9 ควรปรับปรุงระบบฐานข้อมูลนักวิจัย ฐานข้อมูลผลงานวิจัยของอาจารย์หรือนักวิจัยที่สามารถสืบค้นข้อมูลได้อย่างรวดเร็ว ถูกต้อง

10 ควรกำหนดเป็นนโยบายให้แก่สถาบันวิจัยและพัฒนา ในการส่งเสริมการวิจัยต่อยอดความรู้จากภูมิปัญญาท้องถิ่นในด้านต่างๆ เพื่อสร้างองค์ความรู้ใหม่และความกลมกลืนทางวิชาการในท้องถิ่น หรือเน้นการทำวิจัยเชิงปฏิบัติการหรือการวิจัยและพัฒนาในพื้นที่สาขา

11 ควรส่งเสริมให้อาจารย์ นักวิจัยหรือบุคลากรสายสนับสนุน ได้พัฒนาตนเองในด้านการวิจัย โดยให้ทุนสนับสนุนการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง หรือสนับสนุนทุนการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นเพื่อเพิ่มพูนคุณวุฒิ สนับสนุนให้เข้าร่วมงานประชุมทางวิชาการ การนำเสนอผลงานในระดับชาติหรือนานาชาติ เพื่อประโยชน์ทางวิชาการและการพัฒนาศักยภาพบุคลากรของมหาวิทยาลัย

12 สถาบันวิจัยและพัฒนา ควรจัดทำวารสารการวิจัย และพัฒนาให้เป็นที่ยอมรับทั้งในระดับชาติและนานาชาติ เพื่อประโยชน์ในการเผยแพร่ผลงานวิจัยและการแลกเปลี่ยนข่าวสารองค์ความรู้ที่เกิดจากงานวิจัย

ข้อเสนอแนะสำหรับสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา

1 ควรจัดสรรเงินอุดหนุนการวิจัยให้เพียงพอ เพื่อสนับสนุนให้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ได้ทำการวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้และนำมาประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน

2 ควรจัดสรรอัตราของบุคลากรที่เป็นนักวิจัยให้แก่มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด เพื่อจะได้ให้นักวิจัยที่มีเวลาทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยและทดลองเต็มเวลา

3 ควรจัดสรรทุนการศึกษาในระดับปริญญาเอกเพื่อพัฒนาศักยภาพด้านบุคลากร ทั้งนี้เพื่อให้ได้สัดส่วนและเกณฑ์ที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษากำหนดไว้

4 ควรจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดซื้อครุภัณฑ์ทางด้านวิทยาศาสตร์ เพื่อเอื้ออำนวยให้มหาวิทยาลัยมีห้องปฏิบัติการเพื่อใช้ในการทดลอง วิจัย ทดเทียบกับมหาวิทยาลัยอื่นๆ

3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1 ควรได้มีการศึกษาเกี่ยวกับยุทธวิธีการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดเฉพาะกลุ่มอาจารย์ใหม่ หรือนักวิจัยรุ่นใหม่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

2 ควรมีการศึกษาวัฒนธรรมการวิจัยของอาจารย์ที่เอื้อต่อการวิจัยการวิจัยในเชิงลึก (Ethnography) เพื่อจะได้สะท้อนความเชื่อ ทศนคติและค่านิยมของอาจารย์ในการวิจัยได้ชัดเจนลึกซึ้ง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาวัฒนธรรมวิจัยของอาจารย์ได้สอดคล้องกับสภาพที่เป็นจริง

3 ควรมีการวิจัยติดตามและประเมินผลความสำเร็จของการดำเนินการวิจัยของมหาวิทยาลัย

4 ควรมีการวิจัยหารูปแบบการบริหารจัดการงานวิจัยที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา ตรีภูวณกุล. (2548). อิทธิพลของปัจจัยเกี่ยวกับลักษณะครูและการวิจัยปฏิบัติการของครูที่มีต่อโอกาสการเพิ่มสมรรถภาพการวิจัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กานดา พูนลาภทวี. (2523). ความคิดเห็นของผู้บริหาร นักวิจัย และนักประเมินเกี่ยวกับสมรรถภาพในการวิจัยและประเมินผลการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คะนิง สายแก้ว. (2549). ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาการศึกษาปฐมวัยในจังหวัดสุรินทร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จรัส สุวรรณเวลา. (2551). ความเป็นอิสระของมหาวิทยาลัยไทย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จรัส สุวรรณเวลา, สุชาดา ชนะจิตร์, สุภาพรณ ฌ บางช้างและเพชรรา ภูริวัฒน์. (2534). บนเส้นทางสู่มหาวิทยาลัยวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารึก อาจารย์รินทร์. (2528). การวิเคราะห์ตัวประกอบสมรรถภาพของนักวิจัยทางการศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชำนาญ รอดเหตุภัย, จิรัฏฐิ เจริญราษฎร์, นิกิจพลายชุมและละเอียด วัฒนไพศาล. (2549). จากฝึกหัดครูสู่...มหาวิทยาลัยราชภัฏ. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.
- ดิเรก สุขสุนัย. (2547). อิทธิพลขององค์ประกอบในโมเดลเคนที่มีผลต่อการปฏิบัติงานวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูในโครงการวิจัยและพัฒนาเพื่อปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งโรงเรียน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2543). แผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2543-2557. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. (2543). วิสัยทัศน์และเป้าหมายสำคัญของแผนอุดมศึกษาระยะยาว ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2543 – 2557). อนุสารอุดมศึกษา, 3(4), 3-4.
- ทองคูณ หงส์พันธุ์. (2542). วิทยาการเครือข่ายชุมชนสัมพันธ์ สารประชาสัมพันธ์ สำนักงานสถาบันราชภัฏกระทรวงศึกษาธิการ, 9(8), 12-16.
- ธวัชชัย วรพงศ์ธร. (2543). หลักการวิจัยทางสาธารณสุขศาสตร์. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระวัฒน์ ฆะราช. (2546). การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลในการจัดการเรียนการสอนและสมรรถภาพการวิจัยระหว่างครูนักวิจัยที่มีตำแหน่งทางวิชาการและความต่อเนื่องทางการทำวิจัยแตกต่างกัน. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นลินี วารี. (2544). **ความต้องการพัฒนาสมรรถภาพการวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิตยา พรหมวนิช. (2546) **การสังเคราะห์การปรับเปลี่ยนบทบาทของสถาบันราชภัฏ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปฐมพงษ์ โพธิ์ประสิทธิ์นันท์. (2543, 7 กันยายน). **ทิศทางการพัฒนามหาวิทยาลัยไทย ศึกษาจากการพัฒนามหาวิทยาลัยออกฟอร์ดและฮาร์วาร์ด**. สยามรัฐ, หน้า 26-29.
- ปรัชญา เวสารัชช์. (2546). **ข้อเสนอต่อการปฏิรูประบบวิจัยในมหาวิทยาลัย**. กรุงเทพฯ: ทบวงมหาวิทยาลัย.
- ประการัตน์ มีเหลือ. (2540). **การศึกษาสมรรถภาพของครูนักวิจัย**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผดุงชาติ สุวรรณวงศ์และไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2542). **ทิศทางการปฏิรูปอุดมศึกษาจากผลการประชุมระดับโลก. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการสู่เส้นทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทยครั้งที่ 4 เรื่อง ศตวรรษใหม่ อุดมศึกษาไทย: บทเรียนจากการปฏิรูปอุดมศึกษานานาชาติ**, กรุงเทพมหานคร.
- พัศตร์พิมล มหรรณพ. (2539). **นักวิจัยที่พึงปรารถนา**. วารสารสาธารณสุขศาสตร์, 26(3), 14-17.
- พงษ์พัชรินทร์ พุชวิฒนะ. (2545). **กลยุทธ์การพัฒนามาตรฐานวิชาชีพของอาจารย์สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พีรวัฒน์ วงษ์พรหม. (2533). **สภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. **ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก วันที่ 19 สิงหาคม 2542**.
- พระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. **ราชกิจจานุเบกษา ฉบับมหาวิทยาลัยราชภัฏ พ.ศ. 2547. เล่มที่ 121 ตอนพิเศษ 23 ก วันที่ 14 มิถุนายน 2547**.
- พลสันห์ โพธิ์ศรีทอง. (2548). **บนเส้นทางที่สร้างสรรค์**. กรุงเทพฯ: เอส แอนด์ จี กราฟฟิค.
- พัทยา สายหู. (2522). **การวิจัยคืออะไร**. วารสารวิจัยสังคมจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2(4), 34-38.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2542). **การบริหารจัดการอุดมศึกษา หลักและแนวทางตามแนวปฏิรูป**. รายงานเสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.]. (เอกสารอัดสำเนา).
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. (2544, 6 กรกฎาคม): **ครุศาสตร์จุฬาฯ ทุ่มวิจัยเต็มร้อย ประกาศไม่เพิ่มบัณฑิต-มุ่งวิชาการ**. ผู้จัดการรายวัน, หน้า 7.
- มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2550). **แผนปฏิบัติการราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2551**. ขอนแก่น: กองนโยบายและแผน. มหาวิทยาลัยขอนแก่น (เอกสารอัดสำเนา).
- _____. (2550). **แผนปฏิบัติการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2550-2553**. พิมพ์ครั้งที่ 2. ขอนแก่น: [ม.ป.พ.]

- เขาวภา เจริญบุญ. (2537). การศึกษาองค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูมัธยมศึกษาใน กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ระวี ภาวิไล. (2515). บรรยายภาพทางวิชาการในมหาวิทยาลัย. วารสารคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 3(4), 15-16.
- รัตนา เพ็ชรอุไร. (2542). ประสบการณ์และวิธีการบริหารงานวิจัยในมหาวิทยาลัยของรัฐ. ประชาคมวิจัย, 28(4), 32-35.
- เรืองชัย ทรัพย์นิรันดร์. (2544). ราชภัฏ: มหาวิทยาลัยของประชาชน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มติชน.
- ล้วน สายยศและอังคณา สายยศ. (2531). หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศึกษาพร.
- วันทนา ชูช่วย. (253). การวิจัยในชั้นเรียนของครูมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- วิจารณ์ พานิช. (2539, 13 มิถุนายน). มหาวิทยาลัยการวิจัย: การปรับเปลี่ยนภารกิจสร้างสรรค์ปัญญา. กรุงเทพมหานคร: หน้า 7.
- วิจารณ์ พานิช. (2540). การบริหารงานวิจัย แนวคิดจากประสบการณ์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงกมล.
- วิจารณ์ พานิช. (2540). การพัฒนางานวิจัยในมหาวิทยาลัย. จุฬาลงกรณ์, 16(2), 27-32.
- วิจารณ์ พานิช. (2524, 14 มีนาคม). ระดมสมองพัฒนาระบบวิจัยเชิงวัฒนธรรมสร้างสร้างจุดแข็ง. ไทยรัฐ, หน้า 15.
- วิจิตร อวาทกุล. (2527). ภารกิจของมหาวิทยาลัยด้านการให้บริการวิชาการแก่สังคม. เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่องภารกิจของมหาวิทยาลัยที่สังคมไทยมุ่งหวัง, พิษณุโลก, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วิชัย ดันศิริ. (2547). โฉมหน้าการศึกษาไทยในอนาคต:แนวคิดสำคัญของการปฏิรูปในพระราชบัญญัติการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2536). การเมืองกับการกำหนดนโยบายสาธารณะ (แนวคิด ทฤษฎี กรณีวิเคราะห์ที่สังคมไทยและบทบาทการมีส่วนร่วมของผู้บริหารการศึกษา). ขอนแก่น: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิโรจน์ สารรัตนะ. (2548). ผู้บริหารโรงเรียน: สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิผล. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: อักษรภาพิพัฒนา.
- วิโรจน์ สารรัตนะและประยูทธ ชูสอน. (2548). นโยบายและการวิจัยเชิงนโยบาย. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 1(2), 32-42.
- วีระ บำรุงรักษ์. (2535). การวิเคราะห์และพัฒนานโยบายในการเมืองกับนโยบายทางการศึกษาในอนาคต (รายงานการสัมมนาวิชาการของนักศึกษาระดับปริญญาโท รุ่น 9/1). กรุงเทพฯ: อักษรภาพิพัฒนา.
- สังัด อุทรานันท์. (2520). หน้าที่และความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอนในมหาวิทยาลัย. ศึกษาศาสตร์, 3(2), 43.

- สมใจ จิตพิทักษ์. (2532). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.** ปรินญาณิพนธ์การศึกษาคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. (2540). **นโยบายสาธารณะ : แนวความคิด การวิเคราะห์และกระบวนการ.** กรุงเทพฯ: เอส แอนด์ จี กราฟฟิค.
- สมพร เฟื่องจันทร์. (2539). **นโยบายสาธารณะ: ทฤษฎีและการปฏิบัติ.** กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
- สัมพันธ์ รัตนชัย. (2536). **การวิเคราะห์การบริหารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับผลผลิตภาพการวิจัยของวิทยาลัยครู** **กรณีศึกษาวิทยาลัยครูสุรินทร์.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรคุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สาโรช บัวศรี. (2530). มศว. กับการวิจัย : อดีต ปัจจุบัน อนาคต. **ศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา**, 1(1), 38-46.
- สีลาภรณ์ บัวสาย. (2542). **เครือข่ายวิชาการราชภัฏด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เอกสารประกอบการสัมมนาเรื่อง** **ทิศทางและแนวทางการศึกษาภูมิปัญญาท้องถิ่นของสถาบันราชภัฏ เชียงราย : สถาบันราชภัฏเชียงราย** **สุกัญญา โหมวี่ไลกุล.** (2543). **กลยุทธ์การพัฒนาด้านวัฒนธรรมการวิจัยของอาจารย์ในสถาบันอุดมศึกษา.** **วารสารครุศาสตร์**, 29(1), 8-18.
- สุชาดา ปภาพจน์. (2539). **ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสามารถในการผลิตผลงานวิจัยของอาจารย์มหาวิทยาลัย** **ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.** ปรินญาณิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการวิจัยพฤติกรรม **ศาสตร์ประยุกต์. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**
- สุธีระ ประเสริฐสรรพ. (2548). **วิจัย...ยังมีอะไรที่ไม่รู้(ว่าไม่รู้).** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุน **การวิจัย.**
- สุนทร เทียนงาม. (2538). **โมเดลสมรรถภาพการวิจัย: การวิเคราะห์ด้วยลิสเรล.** วิทยานิพนธ์ปริญญา **ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.**
- สุนันท์ ปิ่นทูปา. (2540). **สภาพแวดล้อมการฝึกอบรมการทำวิจัย ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย และคุณลักษณะ** **ของนักวิจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการวิจัยของมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย** **วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์** **มหาวิทยาลัย.**
- สุภางค์ จันทวานิช. (2524). **บรรยากาศที่เอื้อต่อการวิจัยทางการศึกษา. ข่าวสารวิจัยการศึกษา สำนักงาน** **คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ**, 4(1), 36-41.
- สุภางค์ จันทวานิช. (2525). **บรรยากาศที่เอื้อต่อการทำวิจัย. ในรวมบทความที่เกี่ยวกับการวิจัยการศึกษา.** **กรุงเทพฯ: สวัสดิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. หน้า 47-50.**
- สุภางค์ จันทวานิช. (13 กันยายน.2526). **บรรยาย คณบดี. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร,** **สุเมธ เข้มมนุ่น. (2551). ทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาไทย รายงานโครงการจัดสรรทุนเครือข่ายเชิงกลยุทธ์.** **กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (เอกสารอัดสำเนา).**

- สุรณี พิพัฒน์โรจนกมล. (2538). **ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผลผลิตภาพการวิจัยของผู้ผ่านโปรแกรมการฝึกอบรมการวิจัยจากกระทรวงศึกษาธิการ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวิมล ตีรกันันท์. (2548). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์ : แนวทางสู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 5 . กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ. (2550). **แหล่งข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อประโยชน์ในการวิจัย** กรุงเทพฯ : GENIE.IDEAL AD & MARKETING Co.,Ltd.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **รายงานผลการประชุมหารืออย่างไม่เป็นทางการ นโยบายการศึกษา : การปฏิรูปอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2546). **รูปแบบการบริหารจัดการสถาบันอุดมศึกษาแนวใหม่**. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, . (2546). **ข้อเสนอยุทธศาสตร์และแนวทางการปฏิรูปอุดมศึกษาไทย**. กรุงเทพฯ: เจ พี ออฟเซท.
- อาทิตยา ช้างสีสังข์. (2545). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลผลิตภาพการวิจัยของอาจารย์วิทยาลัยพยาบาลสังกัดกลาโหมและสำนักงานตำรวจแห่งชาติ**. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพฯ: วิทยาลัยพยาบาลกองทัพเรือ. (เอกสารอัดสำเนา).
- อาทิตยา ดวงมณี. (2540). **การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมสำหรับความเป็นเลิศทางวิชาการของสาขาการวิจัยการศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Apply, E.J. (1973). Role of teaching in higher education: Its decline and revival. **Liberal education**, 59(4), 449-463.
- Banghart, F.W. & Trull Jr, A. (1973). **Educational planning**. New York: Macmillan.
- Bartol, K., Martin, D., Tein, M.& Matthews, G. (1998). **Management : A Pacific Rim Focus**. [n.p.]: McGraw-Hill.
- Griffin, R.W. (1996). **Management**. [n.p.]: McGraw-Hill.
- Hannan, M.T. & Freeman, Jr. (1977). Obstacles to the Comparative Study of Organization Effectiveness. **In New Perspective on Organizational Effectiveness**. Edited by Goodman, Paul S. and Penning, Johannes M. San Francisco : Jossey – Bass.
- Herbert, T.T. (1976). **Dimension of Organizational Behavior**. New York: Macmillan Publishing.
- Hoy, W.K. and Miskel, C.G. (1991). **Education Administration : Theory Research and Practice**. [n.p.]: McGraw – Hill.
- Kast, Fremont E. (1985). **Rosenzweig. Organization and Management : A System and Contingency Approach**. 4th ed. New York: McGraw – Hill Book.

- Katz, D and Kahn, L.R. (1978). **The Social Psychology of Organizations**. 2nd Ed. New York: John Wiley & Sons.
- Kaufman, R. (1972). **Educational system planning**. New Jersey: Prentice-Hall.
- Kerr, Clark. (1964). **The uses of the university**. Cambridge, Massachusetts: Harvard University Press.
- Kerr, Clark. (1982). **The uses of the university**. 3rd ed. Cambridge: Harvard University Press.
- Kimbrough, R.B. and Nunnery, M.Y. (1988). **Educational Administration : An Introduction**. New York: Collier Macmillan.
- Koontz, H. and O'Donnell, C. (1972). **Principles of Management : An Analysis of Managerial Functions**. 5th ed, New York: McGraw – Hill.
- Koontz, H. and Weihrich, H. (1990). **Essentials of Management**. [n.p.] McGraw – Hill.
- Lunenburg, F. C. and Ornstein, A.C. (1996). **Educational Administration : Concepts and Practices**. 2nd ed. Belmont: Wadsworth Publishing Company.
- Majchrzak, M. (1984). **Methods for policy research: Applied social research methods series vol. 3**. Newbury Park: Sage Publications.
- Martin, Thomas W. and K.J. Berry. (1969). Teaching Research Dilemma: Its Sources in the University Setting. **Journal of higher education**, 40, 691-703.
- Owens, R.G. and Steinboff, C.R. (1976). **Administering Change in School**. [n.p.]: Prentice – Hall.
- Perkins, James A. (1973). **The university as an organization**, N.Y. : McGraw-Hill Book Company.
- Seiler, J.A. (1967). **Systems Analysis in Organizational Behavior**. [n.p.]: Richard d Irwin.
- Sergiovanni T.J. (2001). **The principalship: A reflective practice perspective** 4th edition. Boston: Allyn & Bacon.
- Seyfarth J.T. (1999). **The principal: New leadership for new challenges**. New Jersey: Prentice-Hall.
- Silver, Paula. (1983). **Educational Administration: Theoretical Perspectives on Practice and Research**. New York: Harper and Row.
- UNESCO. (1998). **Consolidated Declaration and Plans of Action of the Regional Conferences on Higher Education Held in Havana, Dakar, Tokyo, Palermo and Beirut**. Paris: Retained Lessons.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ร่วมวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือ

1. รองศาสตราจารย์ดร.ชวนชัย	เชื้อสาธุน	หัวหน้าภาควิชาการวัดและประเมินผลการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.อารี	หลวงนา	คณบดีคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
3. รองศาสตราจารย์ดร.สมคิด	สร้อยน้ำ	ผู้ช่วยอธิการบดี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
4. รองศาสตราจารย์ดร.เฉลิม	เรืองวิริยะชัย	หัวหน้าภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

5. อาจารย์ดร.แก้วเวียง

น่านผล

อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

รายนามอาจารย์มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ดที่เข้าร่วมการสนทนากลุ่ม

วันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2551

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธีระศักดิ์	ดาแก้ว	รองผู้อำนวยการวิทยาลัยการศึกษา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ศรีสุนันท์	ประเสริฐสังข์	รองคณบดีคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์
3. อาจารย์ก้องเกียรติ	สุขเกษม	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
4. อาจารย์ศักดิ์ศรี	สีบสิงห์	อาจารย์วิทยาลัยการศึกษา
5. อาจารย์นันท์พัฒนา	เพ็งแดง	อาจารย์วิทยาลัยการศึกษา
6. อาจารย์ภัทริยา	พรหมราษฎร์	อาจารย์วิทยาลัยการจัดการ
7. อาจารย์ชอปป้า	จันทร์เจริญ	รองผู้อำนวยการสถาบันจัดการความรู้
8. อาจารย์อนิสนิ	แทนอาษา	หัวหน้าศูนย์วัฒนธรรม
9. อาจารย์ดร.สุรัชย์	อาจกล้า	อาจารย์ภาควิชาวิทยาศาสตร์
10. อาจารย์มนชิตา	ภูมิพิทักษ์	อาจารย์วิทยาลัยการศึกษา
11. อาจารย์รัชนิเพ็ญ	พลเยี่ยม	อาจารย์วิทยาลัยการศึกษา
12. อาจารย์เบญจมาภรณ์	เสนารัตน์	อาจารย์วิทยาลัยการศึกษา

รายนามผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการสัมมนาเชิงลึก

ที่	ชื่อ-สกุล	ตำแหน่ง
1	รองศาสตราจารย์ดร.สุรพล อารีชัยกุล	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและวิชาการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
2	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ภัทร อัยรักษ์	รองผู้อำนวยการสถาบันวิจัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
3	รองศาสตราจารย์ดร.ดาวรุ่ง กังวานพงศ์	รองอธิการบดีฝ่ายวิจัยและบริการวิชาการ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
4	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ดร.ณัฐ วรรษศ	ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาและวิจัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
5	นางรัตนา เพ็ชรอุไร	ผู้อำนวยการกองวิจัย มหาวิทยาลัยมหิดล
6	นายภูมิภักดิ์ พิทักษ์เขื่อนจันทร์	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมเพื่อตรวจสอบข้อเสนอเชิงนโยบาย

10 สิงหาคม 2552

- 1 ศาสตราจารย์ ดร.ปรีดี เกษมทรัพย์
- 2 ศาสตราจารย์ ดร.ชัยยงค์ พรหมวงศ์
- 3 รองศาสตราจารย์ ดร.วันชัย ธีระไพฑูริย์
- 4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลย ภูมิพันธุ์
- 5 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมใจ ภูมิพันธุ์
- 6 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เสริมศรี สุทธิสงค์
- 7 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สนทยา น้อยวงศ์
- 8 ดร.แก้วเวียง นานาผล
- 9 ดร.เกรียงศักดิ์ ศรีสมบัติ

10 อาจารย์อัจฉริยา พัฒนสระคู

11 นายสุวิษ สุทธิประภา

12 นางจงจิรา สุริยนากุล

13 นายวิฑูร สุริยนากุล

ภาคผนวก ข
เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย
สำหรับอาจารย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

.....

เรียน ท่านอาจารย์ที่เคารพ

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยเรื่อง “ข้อเสนอเชิงนโยบายเพื่อพัฒนา ศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด” โดยแบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพการทำวิจัย ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย การบริหารงานวิจัยและข้อเสนอแนวทางการ พัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด โดยจะนำผลการวิจัยไปประกอบเป็นข้อมูล ในการจัดทำร่างข้อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ซึ่ง แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 แบบสอบถามข้อมูลด้านสภาพการทำวิจัย
- ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย
- ตอนที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิจัย
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนวทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

การตอบแบบสอบถามครั้งนี้เป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อผลการวิจัย ซึ่งจะ เป็นประโยชน์โดยตรงต่อการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด จึงขอความกรุณา ตอบแบบสอบถามทุกข้อตามความคิดเห็นของท่าน และเมื่อท่านตอบครบถ้วนแล้ว โปรดส่งคืน ผู้วิจัยโดยเร็วที่สุดเท่าที่ท่านจะกรุณา ซึ่งผู้วิจัยหวังอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

วิจิต กำมันตะคุณ
นักศึกษาปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

- 1 เพศ
 ชาย หญิง
- 2 อายุ
 21 – 30 ปี 31 – 40 ปี
 41 – 50 ปี มากกว่า 50 ปี
- 3 วุฒิการศึกษา
 ระดับปริญญาตรี ระดับปริญญาโท
 ระดับปริญญาเอก อื่น ๆ ระบุ.....
- 4 ตำแหน่งทางวิชาการ
 อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- 5 ระยะเวลาการสอนในมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
 น้อยกว่า 3 ปี 3 – 6 ปี
 7 - 9 ปี มากกว่า 9 ปี

ตอนที่ 2 ข้อมูลด้านสภาพการทำวิจัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพการทำวิจัยของท่าน

- 1 ประสบการณ์ด้านการวิจัยในระหว่างการปฏิบัติงานสอนในมหาวิทยาลัย
 ไม่ได้ทำเลย (กรุณาข้ามไปข้อ 8) 1-2 เรื่อง
 3-4 เรื่อง มากกว่า 4 เรื่อง
- 2 ลักษณะการทำงานวิจัยของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 ทำวิจัยคนเดียว
 ทำวิจัยเป็นทีม
- 3 ประเภททุนที่ใช้ในการทำวิจัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 ทุนส่วนตัว
 ทุนจากงบประมาณรายได้ของมหาวิทยาลัย
 ทุนจากงบประมาณแผ่นดิน
 ทุนอุดหนุนจากหน่วยงานอื่น
- 4 ท่านเคยได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ด้านการวิจัยหรือไม่
 เคย
 ไม่เคย
- 5 หน่วยงานที่ท่านเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ด้านการวิจัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
 มหาวิทยาลัยของรัฐอื่น ๆ ระบุ.....
 มหาวิทยาลัยเอกชน ระบุ.....
 หน่วยงานอื่น ๆ ระบุ.....

6 รูปแบบการเผยแพร่ผลงานวิจัยของท่าน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
- ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับชาติ
- ตีพิมพ์ในวารสารวิชาการระดับนานาชาติ
- เสนอผลงานวิจัยในที่ประชุมวิชาการระดับชาติ
- เสนอผลงานวิจัยในที่ประชุมวิชาการระดับนานาชาติ
- ไม่เคยมีการเผยแพร่
- อื่นๆ ระบุ

7 เหตุผลที่ท่านทำวิจัย (โปรดเรียงลำดับความสำคัญโดยใส่ตัวเลขไว้ใน

โดย 1 หมายถึง สำคัญที่สุด)

- ถือเป็นหน้าที่ของอาจารย์มหาวิทยาลัย
- ต้องการหาคำตอบจากโจทย์วิจัย
- เพื่อสร้างความก้าวหน้าทางวิชาการ
- เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน
- เพื่อแก้ปัญหาในด้านสังคมและชุมชน
- เพื่อทำตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย
- เพื่อนับเป็นภาระงาน
- อื่น ๆ โปรดระบุ.....

8 เหตุผลที่ท่านไม่ทำวิจัย (โปรดเรียงลำดับความสำคัญโดยใส่ตัวเลขไว้ใน

โดย 1 หมายถึง สำคัญที่สุด)

- ไม่มีเวลาเพียงพอ
- ไม่ถือเป็นหน้าที่ที่ต้องทำ
- ไม่ชอบทำวิจัย
- ขาดความรู้และประสบการณ์ในการทำวิจัย
- ขาดทุนอุดหนุนการวิจัย
- ผลตอบแทนไม่คุ้มค่า
- ไม่ได้รับการสนับสนุนจากมหาวิทยาลัย
- อื่น ๆ ระบุ

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านโดยใช้เกณฑ์ค่าคะแนน ดังนี้

5	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นมาก
3	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นปานกลาง
2	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อย
1	หมายถึง	ท่านเห็นด้วยกับข้อความนั้นน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1 ปัจจัยด้านบุคลากรการวิจัย					
คุณลักษณะของนักวิจัย					
1) ความเป็นผู้รอบรู้รอบเห็น กระตือรือร้น ศึกษาค้นคว้าทดลอง อยู่เสมอ					
2) ความเป็นผู้มีความคิดริเริ่มและสร้างสรรค์					
3) ความเป็นผู้มีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นและคำวิจารณ์ของผู้อื่น					
4) ความเป็นผู้มีความซื่อสัตย์และมีใจเป็นกลาง ปราศจากอคติ					
5) ความเป็นผู้มีเหตุผลกล้าวิพากษ์วิจารณ์ด้วยหลักการเหตุผล					
6) ความเป็นผู้มีความขยันหมั่นเพียรมุ่งมั่นต้องการทำงานให้สำเร็จ					
7) ความเป็นผู้มีความรับผิดชอบต่อผลงาน					
8) ความเป็นผู้มีความอดทนและสามารถในการแก้ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ					
9) ความเป็นผู้มีทักษะทางภาษาที่ทำให้ก้าวสู่ความเป็นนานาชาติ					
10) ความเป็นผู้พร้อมที่จะเรียนรู้					
11) ความเป็นผู้มีความละเอียดรอบคอบในการทำงานและทำงานเป็นระบบ					
12) ความเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น					
13) ความเป็นผู้ช่างสังเกต จดจำและจดบันทึกข้อมูลตามความเป็นจริง					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านสมรรถภาพการวิจัย					
1) สามารถตั้งโจทย์วิจัยได้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบัน					
2) สามารถออกแบบการวิจัยได้เหมาะสมกับปัญหาวิจัย					
3) สามารถใช้ระเบียบวิธีวิจัยได้เหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัย					
4) สามารถวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้เชื่อมโยงและสอดคล้องกับตัวแปรที่ศึกษา					
5) สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง					
6) สามารถสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และสะท้อนข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยได้อย่างเหมาะสม					
7) สามารถวิเคราะห์และสังเคราะห์งานวิจัยด้วยตนเอง					
8) สามารถเสนอขอบประมาณในโครงการวิจัยได้อย่างเหมาะสม					
9) สามารถระบุขั้นตอนการขอรับทุนสนับสนุนการวิจัย					
10) สามารถแสวงหาแหล่งทุนอุดหนุนวิจัยทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย					
11) สามารถใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อตัดสินใจในการขอรับทุนสนับสนุนการวิจัย					
12) สามารถเขียนข้อเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอทุนสนับสนุนการวิจัย					
13) สามารถวางแผนและสร้างเครือข่ายวิจัยได้เหมาะสมกับโจทย์การวิจัย					
14) สามารถเป็นผู้นำเครือข่ายการวิจัย					
15) สามารถประสานประโยชน์ระหว่างทีมวิจัย					
16) สามารถสร้างความไว้วางใจและกระตุ้นให้ผู้ร่วมวิจัยผูกพันในการทำวิจัย					
17) สามารถช่วยเหลือหรือให้คำปรึกษาแก่ผู้ร่วมวิจัย					
18) มีความสามารถสื่อสารและจับใจความสำคัญเมื่อเข้าร่วมการประชุมในระดับนานาชาติ					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
2 ปัจจัยด้านทรัพยากรการทำวิจัย					
งบประมาณการวิจัย					
1) การสนับสนุนเงินทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัย					
2) การจัดหาและการประชาสัมพันธ์แหล่งทุนแก่ผู้ทำวิจัย					
3) การแสวงหาทุนวิจัยจากหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย					
4) ความยุติธรรมในการจัดสรรเงินทุนเพื่อการวิจัยของมหาวิทยาลัย					
5) การจ่ายเงินอุดหนุนวิจัยของมหาวิทยาลัยให้กับหน่วยงานต่างๆ อย่างทั่วถึง					
6) ระบบการจ่ายเงินอุดหนุนทุนวิจัยสะดวกรวดเร็ว					
7) การสนับสนุนเงินทุนวิจัย เพื่อซื้อวัสดุ อุปกรณ์การวิจัย					
8) การสนับสนุนงบประมาณในการซื้อหนังสือ วารสาร ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย					
9) การตั้งคณะกรรมการจัดหาทุนอุดหนุนการทำวิจัยจากบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกมหาวิทยาลัย					
10) การสนับสนุนเงินทุนในการเสนอผลงานวิจัยในการประชุมทางวิชาการระดับชาติหรือนานาชาติ					
11) การจัดหาช่องทางเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งในระดับชาติหรือนานาชาติ					
วัสดุ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีการทำวิจัย					
1) การจัดวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยี เพื่ออำนวยความสะดวกในการทำวิจัยจากมหาวิทยาลัย					
2) มหาวิทยาลัยให้ความสะดวกในการใช้วัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีในการทำวิจัย					
3) มหาวิทยาลัยมีการเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และเทคโนโลยีในการทำวิจัยให้มีความพร้อมในการนำไปใช้					
4) มหาวิทยาลัยมีการจัดห้องปฏิบัติการเพื่อการวิจัยสำหรับอาจารย์					
5) มหาวิทยาลัยจัดหาคอมพิวเตอร์อำนวยความสะดวกในการทำวิจัย					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
แหล่งค้นคว้าข้อมูล					
1) มหาวิทยาลัยมีห้องสมุดที่เอื้อประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้า					
2) มหาวิทยาลัยมีห้องสมุดที่มีหนังสืออ้างอิงเฉพาะสาขาอย่างเพียงพอ					
3) มหาวิทยาลัยมีเอกสาร ตำรา งานวิจัย ที่มีความทันสมัย และมีจำนวนมากเพียงพอต่อการค้นคว้า					
2) มหาวิทยาลัยมีระบบช่วยเหลือในการยืมตำรา เอกสาร งานวิจัย รวมถึงการช่วยเหลือในการสืบค้นข้อมูล					
3) มหาวิทยาลัยมีระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัย และมีความสะดวกในการใช้ฐานข้อมูลนั้น					
4) มหาวิทยาลัยมีวารสารเฉพาะสาขาทั้งที่เป็นวารสารไทยและวารสารต่างประเทศ					

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานวิจัย

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน โดยใช้เกณฑ์ค่าคะแนน ดังนี้		
5	หมายถึง	ท่านเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติตามข้อความนั้นมากที่สุด
4	หมายถึง	ท่านเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติตามข้อความนั้นมาก
3	หมายถึง	ท่านเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติตามข้อความนั้นปานกลาง
2	หมายถึง	ท่านเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติตามข้อความนั้นน้อย
1	หมายถึง	ท่านเห็นว่ามหาวิทยาลัยมีการปฏิบัติตามข้อความนั้นน้อยที่สุด

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านนโยบายและการวางแผนการวิจัย					
1) มีการกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติหรือแนวนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา					
2) กำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญเฉพาะทางของบุคลากร					
3) มีนโยบายส่งเสริมและสนับสนุนให้อาจารย์ทำงานวิจัยทุกประเภท					
4) มีนโยบายและวางแผนการสร้างบรรยากาศการทำงานวิจัย					
5) บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้านการวิจัย					
6) มีการจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านการวิจัยทั้งแผนระยะยาวและแผนปฏิบัติการประจำปี					
7) มีระบบการถ่ายทอดแผนการวิจัยสู่การปฏิบัติอย่างชัดเจน					
8) มีการวางแผนการวิจัยที่สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของมหาวิทยาลัย					
9) มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนการวิจัยอย่างชัดเจน					
10) มีการจัดทำแผนส่งเสริมงานวิจัยที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้					
11) มีการจัดทำแผนการส่งเสริมการตีพิมพ์ เผยแพร่ ผลงานวิจัย					
12) มีระบบและกลไกในการประเมินแผนการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ					
13) มีการนำผลการประเมินแผนการวิจัยมาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง					
ด้านการจัดองค์กรการวิจัย					
1) มีการกำหนดบทบาท ภารกิจ เป้าหมายและแนวทางปฏิบัติอย่างชัดเจน					
2) มีการจัดรูปองค์กรแบบผสมผสาน					
3) มีรูปแบบ โครงสร้างองค์กรและการบริหารงานที่ยืดหยุ่น					
4) รูปแบบองค์กรเอื้อต่อการส่งเสริมให้นักวิจัยมีวัฒนธรรมแบบร่วมมือ					
5) มีการจัดรูปองค์กรเชิงรุกมุ่งหาแหล่งทุนจากหน่วยงานภายนอก					
6) มีสายบังคับบัญชาที่สั้น					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการบริหารบุคลากรการวิจัย					
1) มีแผนพัฒนาศักยภาพทางการวิจัยแก่อาจารย์และนักวิจัยอย่างต่อเนื่อง					
2) มีการส่งเสริมนักวิจัยรุ่นใหม่ให้ริเริ่มทำวิจัย					
3) มีระบบพี่เลี้ยง(Mentor) ที่มีประสบการณ์ให้แก่แก่นักวิจัยรุ่นใหม่					
4) มีการอบรมให้ความรู้ด้านการวิจัยให้แก่แก่นักวิจัยอย่างสม่ำเสมอ					
5) มีการส่งเสริมให้นักวิจัยมีวัฒนธรรมการวิจัยที่มีทิศทางไปในแนวเดียวกัน					
6) มีการควบคุม ติดตามและประเมินผลงานการวิจัยอย่างสม่ำเสมอ					
7) มีระบบการให้คุณให้โทษในการปฏิบัติแก่นักวิจัยที่ได้รับทุน					
8) ส่งเสริมให้นักวิจัยรุ่นใหม่ ได้เข้าร่วมโครงการวิจัยกับหัวหน้าโครงการที่มีความสามารถสูง					
9) ส่งเสริมให้นักวิจัยเข้าร่วมเวทีสัมมนาวิชาการหรือเข้าร่วมเป็นเครือข่ายการวิจัยกับหน่วยงานภายในหรือภายนอกประเทศ					
10) เพิ่มแรงจูงใจในการวิจัยโดยกำหนดให้การวิจัยเป็นภาระงานของอาจารย์					
11) มีระบบและกลไกสนับสนุนให้นักวิจัยทำงานวิจัยเป็นทีม					
การบริหารทรัพยากรการวิจัย					
1) มีนโยบายและแผนการใช้ทรัพยากรการวิจัยอย่างเป็นระบบ					
2) มีการส่งเสริมและอำนวยความสะดวกแก่นักวิจัยในระบบการค้นคว้าข้อมูล					
3) มีการจัดระบบสถานที่ เครื่องมือ อุปกรณ์แก่นักวิจัย					
4) มีระบบบริหารฐานข้อมูลนักวิจัย งบประมาณการวิจัย					
5) มีการบริหารทรัพยากรการวิจัยโดยใช้ระบบคุณธรรม					
6) มีการจัดสรรงบประมาณแก่โครงการวิจัยที่สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย					
7) ส่งเสริมความคล่องตัวในการเบิกจ่ายงบประมาณการวิจัย					
8) มีการบริหารการใช้จ่ายเงินและทำรายงานการเงินในการทำวิจัย					

ข้อคำถาม	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
ด้านการบริหารคุณภาพงานวิจัย					
1) มีการกำหนดมาตรฐานคุณภาพงานวิจัยเป็นในแนวทางเดียวกัน					
2) มีการบริหารคุณภาพตั้งแต่กระบวนการก่อนการทำวิจัยจนกระทั่งถึงการประเมินผลงานวิจัย					
3) มีการประเมินผลงานวิจัยหลังจากนำไปใช้ประโยชน์					
4) กำหนดเกณฑ์ชี้วัดคุณภาพงานวิจัยที่ชัดเจน					
5) มีการเน้นคุณภาพของงานวิจัยเป็นหัวใจสำคัญ					
6) มีระบบและกลไกในการควบคุม ติดตามและประเมินผลงานการวิจัยทุกขั้นตอน					
7) มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งภายในระดับชาติหรือระดับนานาชาติ					
8) มีคณะทำงานที่ทำหน้าที่จัดการหรือดูแลผลงานให้มีคุณภาพ เพื่อจดสิทธิบัตร ลิขสิทธิ์ หรือสิทธิประโยชน์จากผลงานวิจัย					
9) มีการกำหนดเป้าหมายให้เกิดผลลัพธ์เป็นทรัพย์สินทางปัญญา					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ขอความกรุณาท่านให้ข้อเสนอแนะทางการพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
ในปัจจุบันด้านบุคลากรการวิจัย ปัจจุบันด้านทรัพยากรการทำวิจัย และการบริหารงานวิจัย ที่ท่าน เห็นว่า
มหาวิทยาลัยควรดำเนินการและให้ความสำคัญที่สุด

1. การพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านบุคลากรการวิจัย นั้น ท่านเห็นว่า
มหาวิทยาลัยควรดำเนินการหรือมีแนวทางอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. การพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านทรัพยากรการวิจัย นั้น ท่านเห็นว่า
มหาวิทยาลัยควรดำเนินการหรือมีแนวทางอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. การพัฒนาศักยภาพการวิจัยของมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ด้านการบริหารงานวิจัย นั้น ท่านเห็นว่า
มหาวิทยาลัยควรดำเนินการหรือมีแนวทางอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูง

ภาคผนวก ค
หนังสือเชิญผู้ทรงคุณวุฒิ

ประวัติผู้เขียน

นายวิชิต กำมันตะคุณ เกิดเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2512 ภูมิลำเนาเดิมอยู่บ้านเลขที่ 24 หมู่ที่ 4 ตำบลบุ่ง อำเภอเมืองอำนาจเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ เป็นบุตรของนายจันทา กำมันตะคุณและนางมี กำมันตะคุณ สมรสกับนางวิไลวรรณ กำมันตะคุณ ตำแหน่งครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านโนนเมือง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาอำนาจเจริญ มีบุตร 2 คนคือเด็กชายฐปรัชชนก กำมันตะคุณและเด็กชายภูมิแผ่นดิน กำมันตะคุณ ประวัติการศึกษา สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรบัณฑิต วิชาเอกการประถมศึกษา คณะวิชาครุศาสตร์ วิทยาลัยครูอุบลราชธานี เมื่อ พ.ศ. 2535 (โครงการครูทายาท) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาครุศาสตรมหา บัณฑิต สาขาวิชานิเทศการศึกษาและพัฒนาลัทธิศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2540 เข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เมื่อภาคปลาย ปีการศึกษา 2548

ประวัติการทำงาน วันที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2535 เริ่มรับราชการครู ตำแหน่งอาจารย์ 1 ระดับ 3 โรงเรียนชุมชน บ้านคำพระ สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหัวตะพาน สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ วันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2542 โอนไปรับราชการตำแหน่งบุคลากร 4 งานสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง สำนักงานการ ประถมศึกษาจังหวัดอำนาจเจริญ วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 ย้ายและแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งบุคลากร 6 (หัวหน้างานสรรหาและบรรจุแต่งตั้ง) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร ต่อมาได้ปรับเปลี่ยนเป็น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธรเขต 1 ปัจจุบันรับราชการตำแหน่งอาจารย์ ระดับ 7 สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ตำแหน่งบริหารเป็นรองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและประกันคุณภาพ มหาวิทยาลัย ราชภัฏร้อยเอ็ด

สถานที่ติดต่อผู้วิจัย บ้านเลขที่ 113/7 หมู่ที่ 12 ตำบลเกาะแก้ว อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด 45120 โทร 08-9845-

7132, 08-1380-3894, 0-4355-6006 ต่อ 107 E-Mail : wk